

SLOVENSKI
PRAVOPIS

SLOVENSKI PRAVOPIŠ

**IZDALO IN ZALOŽILO
ZNANSTVENO DRUŠTVO**

**LJUBLJANA
1935**

**PO PRAVOPISNIH IN PRAVOREČNIH NAČELIH, KI JIH JE ODOBRIŁA
PRAVOPISNA KOMISIJA ZNANSTVENEGA DRUŠTVA V LJUBLJANI,
STA IZDAJO PRIREDILA A. BREZNIK IN F. RAMOVŠ**

**NAKLADA PRI JUGOSLOVANSKI KNJIGARNI R. Z. Z O. Z.
V LJUBLJANI**

**NATISNILA UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI
(PREDSTAVNIK FRANCÈ ŠTRUKELJ)**

Kratice

Najbolj navadne kratice so:

bl. blaženi, blažena
cg centigram
cl centiliter
cm centimeter
č. častiti, častita
č. g. častiti gospod; *č. s.*
častita sestra
del. deležnik
dln dinar
dr. doktor
dv. dvojina
edn. ednina
fol folio, v obliki pole
g gram
gl. glagol; glej
h. *h.* hišna številka
ha hektar
hl hektoliter
I. I. ime in priimek
izg. izgovori
i. dr. in drugo
kr. kraljevski
km kilometer
l liter
l. l. lanskega leta
L. S. loco sigilli, na mestu
pečata
m. moški spol
m meter
mg miligram
μm miriameter
m. m. minulega meseca
mn. množina
m. p. manu propria, s svojo
roko

nam. namesto
n. n. m. na navedenem mestu
n. pr. na primer
o. oče, pri redovnih imenih
p. pater, oče, pri redovnih
imenih
pog. pogovorna oblika
p. n. polnonaslovno, s pol-
nim naslovom
po Kr. (r.) po Kristusu, po
Kristusovem rojstvu
pr Kr. (r.) pred Kristusom,
pred Krist. rojstvom
prid. pridevnik
prim. primerjaj
prisl. prislov
prof. profesor
P. S. postscriptum, pripis
q metrski stot
rod. roditelj
sam. samostalni
sl. sledeč, sledeča stran
s. r. svojeročno
s. srednji spol
str. stran
sv. sveti, sveta, sveto
Št. Šent
št. številka
t tona, 1000 kg
t. j. to je
t. l. tega leta
t. m. tega meseca
tož. tožilnik
všt. vštrevši
ž. ženski spol

Navodilo in pravila

Valovarju so sproti s pravopisnimi upoštevana vsa osnovna in potrebna pravorečna pravila (poudarjeni in nepoudarjeni, dolgi in kratki zlogi, polglasnik ə, trdi l = ʎ, široka in ozka e in o itd.).

Naglasni znaki in ležeči tisk se nanašajo samo na izgovor.

Poudarjeni samoglasniki, dolgi in kratki, so označeni takole:

dolgi			kratki		
í		ú	ì		ù
é		ó	è	à	ò
ē	á	ó	ê	â	ô

Dolgo poudarjeni imajo ostrivec ('). Črki e in o podajata po dva glasova, ozkega in širokega; ta je zaznamovan s streščico, oni z navadnim dolžinskim znakom; prim. za ozki é: *kméta, gréšnik, živéti, délati, jesén*; za široki ê: *téta, žena, sêstra, têpem, novêmbër*; za ozki ó: *nocój, hója, vólja, bós, hóstija*; za široki ô: *nôga, rôsa, môra, bôsa, bôsti*.

Kratko poudarjeni samoglasniki nosijo krativec (˘); izgovarjajo se čisto in razločno, a odsekano kratko. Tudi pri kratkem e in o razlikujemo med ozkim in širokim glasom (ozka imata piko spodaj), prim. široka e, o: *mèč, rdèč, pogrèb; nòr, stròp, odbòr*; ozka ẹ in ọ v *jěj(te), bədět, oživět* za pisano *bedeti, oživeti*; *kòy, nauẏdòy, stòy* za pisano *kol, navzdol, stol*.

Kadar izraža črka e polglasnik, je v ležečem tisku polglasnik podan s črko ə. V končnem zlogu moškega imena je e kot polglasnik izkazan s tem, da je pripisan rodilnik ali ženska in srednja oblika, ki nima polglasnika, n. pr. *lonec, -nca; gorek, -rka, -o*. Glasovno skupino əy zbornega govora smeš v konverzacijskem govoru govoriti kot u (zborna: *rékəy, kôtəy* za pisano *rekel, kotel*; pogovorno: *réku, kôtu*).

Pogovorne (konverzijske) oblike uvaja kratica *pog.*; posebej so označene pogovorne kratke oblike nedoločnika, ker imajo večinoma različen poudarek od onega v zbornih dolgih oblikah. V pogovornih oblikah je — če ni že posebej — označen tudi izgovor glasov *ə* in *ʊ*.

Pisani *l* podaja dva glasova: pred samoglasniki navadni *l*, pred soglasniki in na koncu zloga (besede) pa kratki dvo-glasniški *u* (označen v ležečem tisku s črko *ʌ*); kadar se tudi v ti drugi legi govori navadni *l*, je to v ležečem tisku posebej izraženo (razen pri povsem mladih tujkah, kjer *l* ni dvomljiv).

Pisani *v* se govori na koncu zloga (besede) kot *ʊ*, pred istozložnim soglasnikom pa kot *ʊ* ali *u*.

Glasovni skupini *lj* in *nj* govorimo razločno v obeh sestavnih delih, le na koncu zloga (besede) se drugi del (glas *j* za pisani *j*) ne izgovarja, zato pa je prvi del (*l*, *n*) mehak, jasen glas.

Izglasni zveneči soglasniki zgubljajo v svojem končnem delu zven; *mràz*, *léd*, *hrib*, *bóg* si prizadevaj govoriti s končnim *-z*, *-d*, *-b*, *-g* in po naravi sami postanejo ti glasovi na pol zveneči.

Izgovor soglasniških skupin ni posebej zaznamovan, ker je naravno dan (n. pr. *razšírjen*, *razcépljen*, *ljúcki* za pisano *razšírjen*, *razcepljen*, *ljudski* itd.).

Tujke, lastnina knjižnega jezika, so tolmačene z domačimi izrazi ali pa so opisane; pripisani so uporabni in uporabljeni slovenizmi. V ležečem tisku so morebitne izgovorne posebnosti navedene. Enačaj (=) kaže ali enakost izrazov (sinonima) ali pa pravilno slovensko izražanje.

Pismene, govorne in akcentske dvojnice, ki jih raba ali govor še nista zenačila, so zapisane druga poleg druge.

O rabi velikih in malih črk

Z veliko začetnico se pišejo:

1. **Lastna imena**, t. j. imena, ki zaznamujejo posamezne osebe, živali ali stvari, n. pr. *Jugoslavija, Beograd, Ljubljana, Slovenec, Kras, Balkan, Župančič, Anton; Nero (pes), Luca* (kobilica, v Jurčičevi pesmi); *Jelen* (ime vola; Župančič, Jerala, II); *Dimka, Čada* itd.; *Mladika* (list), *Slavec* (pevsko društvo), *Jastreb* (ime ladje), *Mesec, Zemlja, Sonce* (kot zvezdoslovno ime).

Imena, ki ne zaznamujejo posameznih oseb ali stvari, ampak njihovo vrsto, so **občna imena** in se pišejo z malo začetnico, n. pr. *mesto, gora, list, društvo, zveza* itd.

Kadar je lastno ime **sestavljeno** iz več imen, se piše 2. začetno ime z veliko, ostala se pišejo z veliko, če so lastna, z malo črko, če so občna imena.

Sem spadajo:

1. Krajevna imena.

a) Če je krajevno ime sestavljeno iz pridevnika in takega samostalnika, ki je že zase lastno ime, se piše samostalnik z veliko začetnico, n. pr.

Bohinjska Bistrica, Ilirska Bistrica, Slovenska Bistrica (kraj), *Kamniška Bistrica, Tržiška Bistrica* (reka), *Koroška Bela, Bohinjska Bela, Škofja Loka, Banja Loka, Nemška Loka, Stara Loka, Velika Loka, Mala Loka, Nemški Gradec, Polhov Gradec, Železna Kapla, Nova Oslica, Stara Oslica, Stara Vrhnika, Rimske Toplice, Velika Nedelja, Mala Nedelja*.

Enako je pisati:

Spodnja Avstrija, Zgornja Avstrija, Mala Azija, Prednja Azija, Zahodna Azija, Prednja Indija, Velika Britanija, Visoke Tatre, Visoke Ture, Nizke Ture, Zahodni Karpati, Mali Karpati, Beli Karpati, Gozdni Karpati, Tržaški Kras, Dinarski Kras, Osrednje Alpe, Avstralske Alpe, Moravska Ostrava, Poljska Ostrava, Velika Kaniža, Mlada Boleslava, Nova Fundlandija, Nova Zelandija

3. b) Če je krajevno ime sestavljeno iz pridevnika in takega samostalnika, ki je občno ime, se piše samostalnik z malo črko, n. pr.

Bela cerkev, Nova cerkev (kraj), Šmarna gora, Višnja gora, Kranjska gora (kraj), Šenturška gora, Sveta gora, Žalostna gora, Sladka gora, Kamna gorica, Sinja gorica, Slovenske gorice, Zlato polje, Babno polje, Velo polje, Pusto polje, Malo polje, Loški potok, Volčji potok, Krvavi potok, Beli potok, Težka voda, Gornji grad, Stari grad, Mali grad, Dolenja vas, Gorenja vas, Zdenska vas, Krška vas, Radohova vas, Štepanja vas, Sinča ves, Dobrla ves, Bela peč, Mirna peč, Vranja peč, Novo mesto, Laški trg, Stari trg (pri Ložu), Nadanje selo, Staro selo, Četena ravan, Martinj vrh, rod.: Martinjega vrha; Črni vrh, Mrzli vrh, Sinji vrh, Zidani most, Ravni dol, Veliki dol, Hudi log, Zali log, Mrzla draga, Suhi plaz, Črna prst, Krška vas, Opatje selo.

Tako pišemo tudi imena ulic, cest ter jezer, planot, dolin itd., n. pr. *Gosposka ulica* (v Ljubljani), *Gosposvetska cesta* (v Ljubljani, imenovana po Gospe Sveti), *Ljubljansko barje*, *Dravsko polje*, *Mursko polje*, *Ziljska dolina*, *Poljanska dolina*, *Tržaški zaliv*, *Reški zaliv*, *Postojnska jama*, *Škocijanske jame*, *Cerkniško jezero*, *Bohinjsko jezero*, *Jadransko morje*.

Enako je pisati:

Zedinjene države, *Zlati rog*, *Železna vrata* (pri Ršavi), *Skalne gore* (vzhodna vrsta Kordiljer), *Sinje gore* (v Avstraliji), *Zeleni rt*, *Črno morje*, *Rdeče morje*, *Vzhodno morje*, *Belo morje*, *Ledeno morje*, *Veliki ocean*, *Tihi ocean*, *Indijski ocean*, *Češka grmada*, *Sudetsko gorstvo*, *Češko sredogorje*, *Nemško sredogorje*, *Francosko sredogorje*, *Hanaško višavje*, *Erdeljsko višavje*, *Dinarske planine*, *Savinjske planine*, *Kamniške planine*, *Julijske planine*, *Balkanski polotok*, *Apeninski polotok*, *Veliki voz* (ozvezdje).

4. c) Če so imena sestavljena iz treh ali več besed, se pišejo lastna imena z veliko, občna imena z malo črko, n. pr.

Dunajsko Novo mesto, *Bohinjska Srednja vas* (ali *Srednja vas v Bohinju*), *Sv. Marjeta na Dravskem polju*, *Sv. Jurij v Slovenskih goricah*, *Št. Jurij ob južni železnici*. Enako: *Dinarski obmorski Kras*, *Južne apneniške Alpe*, *Severno Ledeno morje*, *Južno Ledeno morje* (*Ledeno morje* je lastno ime), *Rtič dobre nade*.

Opomba. Tuja lastna imena pišemo tako, kakor so v tujih oblikah navadna, n. pr. *Sierra Nevada* (slov.: Sneženo pogorje), *Rio Grande* (slov.: Velika reka), *Buenos Aires* (slov.: Dobre sape).

Glede pisave krajevnih imen, ki se imenujejo po kakem svetniku, pomni: 5.

a) Pridevek *Šent* (nastal iz lat. *sanctus*) se je spojil z lastnim imenom, tako da tvori z njim eno besedo. Piše se na dvojen način: ali v skrajšani obliki po tuje ali po domače v celi obliki, n. pr. *Št. Vid* ali *Šentvid*; pridevnik se piše v celi obliki: *šentvidski* (*šentviški*), *Št. Janž* ali *Šentjanž*, pridevnik: *šentjanški*, *Št. Jernej* ali *Šentjernej*, pridevnik: *šentjernejski*. Enako pišemo *Sveti* in *Sv.*, n. pr. *Sveti Lourenc* (na Dravskem polju) ali *Sv. Lourenc*, pridevnik: *svetolourenški*.

b) Pridevek *Šent* se je v nekaterih imenih skrajšal in ga ne smemo ločiti od lastnega imena, n. pr. *Štanižel* (iz: *Šent Danijel*), *Števerjan*, *Štandrež*, *Šenpas* (iz: *Sanctus Bassus*), *Šenčur* (pri Kranju), *Šenklovž* (v Ljubljani; iz *Šent Miklavž*), *Sempeter*, *Šmartno*, *Šmarna gora*, *Šmarca*, *Šmaver*.

Pridevek *Sveti* (*Sv.*) in *Šent* (*Št.*) je treba rabiti tako, kakor se med ljudstvom govori, n. pr. *Št. Vid* je nad Ljubljano, *Sv. Vid* pa nad Cerknico; *Št. Jakob* je ob Savi, *Sv. Jakob* nad Škofjo Loko; *Šmarjeta* je na Dolenjskem, *Sv. Marjeta* pod Ptujem.

2. Imena (naslovi) listov, knjig, slovstvenih izdelkov, društev, podjetij itd.; n. pr. *Obrtni vestnik* (list), *Dom in svet*, *Zlata doba* (list), *Časopis za zgodovino in narodopisje* (list), *Cvet in sad* (Jurčičeva povest), *Podobe iz sanj* (Cankarjeva knjiga), *Čez plan* (Župančičeva pesniška zbirka), *Muzejsko društvo za Slovenijo*, *Leonova družba*, *Družba sv. Mohorja* (ali *Mohorjeva družba*), *Tiskovna zadruga*, *Narodna tiskarna*, *Zveza slovenskih zadrug*, *Rdeči križ*, *Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti*. 6.

II. **Stalni pridevki**, ki se rabijo kot lastna imena, n. pr. *Dusan Silni*, *Aleksander Zedinitelj*, *Peter Veliki Osvoboditelj*, *Ludovik Sveti*, *Ludovik Pobožni*, *Friderik s Praznim žepom*. 7.

Z. malo pišemo n. pr. *Plinij st.* (*starejši*), *Plinij ml.* (*mlajši*).

8. III. **Bog** in imena, ki jih rabimo o Bogu, n. pr. *Gospod, Stvarnik, Oče, Sin, sv. Duh, sv. Trojica, sv. Rešnje Telo, Tolažnik, Jagnje božje, Vsemogočni, Vsevedni, Križani*. — Prav tako pišemo imena, ki jih rabimo o Mariji, n. pr. *sv. Devica, sv. Mati, Mati božja, Bogorodica, Brezmadežna*.

Opomba. Z veliko začetnico pišemo ta imena le tedaj, kadar se rabijo kot lastna imena, n. pr. *Stvarnik*, toda: *Bog je stvarnik; Mati božja*, toda: *Marija je mati božja; Tolažnik*, toda: *sv. Duh je tolažnik*.

9. IV. **Svojilni pridevniki**, ki so narejeni od **osebnih** lastnih imen, n. pr. *Meško: Meškov, -a, -o*, n. pr. *Meškove črte; Cankar: Cankarjev, -a, -o*, n. pr. *Cankarjev jezik; Gospod: Gospodov dan, Gospodnje ime, Marijin praznik*; enako: *Zvon (list), Zvonov urednik, Dom in svet (list), Dominsvetovi sotrudniki*; dalje tudi: *Zvonovci, Dominsvetovci, Vajevci, Čbeličarji*.

Sem spadajo samostalniško rabljeni svojilni pridevniki in iz njih narejene izvedenke, ki pomenijo **godove** in **praznike**, n. pr. *Šmaren* (nastalo iz *Šent Marijin dan*, god, praznik), *Veliki Šmaren, Mali Šmaren; Duhovo* (praznik sv. Duha), *Telovo* (praznik sv. Telesa), *Jurjevo, Gregorjevo; Gospojnica (Šmaren), Velika Gospojnica, Mala Gospojnica*.

Opomba. Pridevniki osebnih imen, ki niso svojilni, se pišejo z malo začetnico, n. pr. *Cankar: cankarski, cankarjanski* (n. pr. jezik, t. j. jezik, ki je podoben Cankarjevemu); *Salomon: salomonska modrost, Drakon: drakonske postave; Danaide: danaidsko delo*.

10. Pridevniki, narejeni iz **stvarnih** lastnih imen (ne osebnih), se pišejo z malo začetnico, n. pr. *Jugoslavija: jugoslovanski*, n. pr. *jugoslovanska država, jugoslovanski kralj, jugoslovanske reke; Ljubljana: ljubljanski*, n. pr. *ljubljska občina, ljubljansko mesto; ljubljanska plinarna; Čehoslovaško: čehoslovaška republika, čehoslovaška država; Šenklašč (v Ljubljani): šenklaščki*, n. pr. *šenklaščki zvonik, šenklaščka cerkev; Trst: tržaški*, n. pr. *tržaška luka, tržaška cesta* (toda: *Tržaška cesta* kot ime ceste v Ljubljani); *Sava: savski*, n. pr. *savski brg, savski valovi, savski pritoki; Triglav: triglavske stene, triglavske vrh, triglavske rože, triglavska pot; Francija: francoska republika, francoska revolucija; Niagara: niagarski slap*.

Opomba. Primeri, v katerih bi bila pisava z malo začetnico nerazumljiva ali dvoumna, se smejo pisati z veliko začetnico, n. pr. *Vaški prebivalci* (t. j. prebivalci kraja *Vače*); *Gorski cerkovnik* (*Gora pri Sodražici*).

K lastnim imenom ne prištevamo imen za **strokovne** 11. **pojme**, zato jih pišemo z malo začetnico.

Taka imena so:

a) Imena za godove, praznike, letne čase itd., n. pr. *božič*, *sv. večer* (*sveti večer*), *sv. dan* (*sveti dan*), *tepežni dan* (*pámetivá*), *svečnica*, *pust*, *pepelnica*, *sredozimci*, *tihi teden*, *cvetna nedelja*, *véliki ponedeljek*, *véliki torek* itd., *vélika nedelja*; *vuzem*, *velikonočni ponedeljek*, *bela nedelja*, *križev teden*, *bin-kosti* itd.

Primeri, v katerih bi bila pisava z malo začetnico dvoumna, se smejo pisati z veliko, n. pr. *Božič*, *Novo leto*, *Velika noč*, *Vsi sveti*, *Štirideset mučencev*.

b) Imena za redove, verske družbe itd., n. pr. *misijonarji* (*misijonska družba*), *usmiljenke*, *usmiljeni bratje*, *jezuit*, *franciškan*, *benediktinec*, *luteranec* (pripadnik Lutrov), *ilirec* (pripadnik ilirskega gibanja).

c) Imena za bajeslovne predmete in osebe, n. pr. *vile*, *rojenice*, *sojenice*, *povodni mož*, *morska deklica*, *vedomec*, *deveta dežela*; dalje: *deseti brat*, *desetnica*.

č) Razni strokovni izrazi, n. pr. *sv. pismo*, *novi zakon*, *evangelij*, *slovenstvo*, *slovanstvo*; *križarske vojske*, *sedemletna vojna*, *pariški mir*, *vzhodno vprašanje*, *francoska revolucija*, *ilirsko gibanje*, *narodna skupščina*, *dravska banovina*, *banovinski svet*, *ministrstvo prosvete*, *vseučiliški svet*.

V. Vznamenje **spoštovanja** se pišejo z veliko začetnico: 12.

1. osebni in svojilni zaimek *Vi*, *Vas*, *Vam* itd., *Vaš*, *Vaša*, *Vaše*, *Ti*, *Tvoj* v pismih in dopisih.

2. osebni in svojilni zaimek *Ti*, *Tvoj* v ogovorih na Boga in Marijo, n. pr. *Takrat*, *Oče*, *Ti pri meni stoj*, *Ti me v rajski dom pokliči Svoj*.

3. naslovi najvišjih oseb: *Vaše kraljevo Veličanstvo!* *Vaša Svetost!* Tako se pišejo tudi priimki za tretjo osebo: *Njegova Veličanstvo kralj Peter II.* — *Njegova Svetost papež Pij XI*

13. Z malo pišemo naslove in označbe: *sv. oče* (papež), *kralj*, *cesar*, *papež*, *sultan*, *šah*, *minister*, *ban*; enako v nagovorih: *g. minister*, *g. ban* itd.; dalje: *o. (oče)*, *p. (pater)*, *m. (mati)*, *dr. (doktor)*, n. pr. *o. Stanislav Škrabec*, *p. Hipolit*, *m. Eliza-beta*; *dr. France Prešeren*.

14. VI. Z veliko začetnico se piše vsaka **prva** beseda v stavku, napisih, podpisih ter v premem govoru za dvopičjem.

V premem govoru za dvopičjem, n. pr. *Vzdihoval sem v teh žalostnih dneh in neki gospod mi je rekel: Manj besed, gospodje, in več dela!* (Cankar).

Kadar je stavek med narekovajema le del celotnega stavka in se ta z vmesnim stavkom ali za klicajem, vprašajem itd. nadaljuje, se piše z malo začetnico, n. pr. „*Saj res,*“ *pravi cesar*, „*precej moram poslati po Krpana*“

O pisavi in sklanji tujih lastnih imen

15. Tuja lastna imena se pišejo v slovenščini na dva načina: v tuji ali domači obliki. S slovenskim pravopisom (po izreki) jih pišemo v knjigah, ki so namenjene preprostu ljudstvu.

Tuja lastna imena se ravna po naslednjih pravilih.

1. Kadar imamo za tuja krajevna imena slovansko ime ali obliko, rabimo to, n. pr. *Dunaj*, *Rim*, *Pariz*, *Gradec*, *Benetke*, *Oglej*, *Nemčija*, *Bavarsko*, *Videm* (Udine), *Poreč* (Parenzo), *Pulj* (Pola), *Solnograd* (Salzburg), *Aniža* (Enns), *Budišin* (Bautzen), *Draždani*, rod. *Draždanov* (Dresden), *Gdansko* (Danzig), *Heb* (Eger), *Lipsko*, rod. *Lipskega* ali *Lipska* (Leipzig), *Podmokli* (Bodenbach), *Rujana* (Rügen), *Tubing* (Tübingen) itd.

Prisiljeno je sloveniti imena kakor Inomost, Frankobrod itd.; boljše je rabiti tujo obliko Innsbruck, Frankfurt.

16. 2. Slovanska lastna imena pišemo v nespremenjeni obliki; slovenskemu pravopisu (črkopisu) prilagodimo le bolj znana krajevna imena, n. pr. *Lvov* (poljsko Lwów), *Varšava* (poljsko Warszawa), *Praga* (češko Praha) itd. Sklanjamo jih po zgledu slovenskih osnov, n. pr. Mickiewicz (izg Mickjevič), rod. -cza, daj -czu, orod. s -czem (kakor slov. kovač). Imena

s češko končnico *-cký* (n. pr. Palacký), poljsko končnico *-cki* (n. pr. Krasicki) in *-ski* (Pilsudski), rusko končnico *-ski* (n. pr. Dostojevski) sklanjamo po zgledu slov. *Koseski*, tedaj: Palacký, Palackega; Krasicki, Krasickega; Dostojevski, Dostojevskega itd. Ruska imena na *-oj* in *-ov* (prvotno pridevnik, n. pr. Tolstoj, Gorčakov) sklanjamo kakor slov. samostalnike, n. pr. Tolstoj, Tolstoja, Tolstoj; Trubeckoj; Gorčakov, Gorčakova, Gorčakovu; Čehov, Čehova itd.; pridevniki imen na *-ov* imajo končnico *-ovlji*, *-ovlja*, *-ovlje*, n. pr. Čehovlje črtice.

3. Staroklasična (grška in latinska) imena pišemo v 17. slov. obliki, sklanjamo pa jih po osnovi, ki jo imajo v grškem ali latinskem jeziku.

a) Če imajo v vseh sklonih isto osnovo, jih sklanjamo po zgledu slov. osnov, n. pr. *Troja*, *Troje*, *Troji* itd.; *Atene*, *Aten*, *Atenam*; *Tebe*, *Teb*, *Tebam*; *Delfi*, *Delfov*, *Delfom*; *Levktra*, *Levkter*, *Levktrom* (množinska imena).

b) Če imajo v odvisnih sklonih drugačno osnovo kot v imenovalniku, pridržimo tujo osnovo, n. pr. *Stiks*, rod. *Stiga*; *Lahes*, *Laheta*; *Ksenofon*, *Ksenofonta*; *Ajas*, *Ajanta*; *Herakles*, *Herakleja*; *Ares*, *Areja*; *Tetis*, *Tetide*; *Laokoon*, *Lao-koonta*; latinska imena: *Cicero*, *Cicerona*; *Kato*, *Katona*; *Ceres*, *Cerere*; *Juno*, *Junone*; *Mecenas*, *Mecenata*; dalje: *Sapfo*, rod. *Sapfe*, prid. *Sapfin*, *-ina*, *-ino*; *Alekto*, rod. *Alekte*; *Leto*, rod. *Lete*.

V imenovalniku ednine so bolj znana imena tuje končnice odpahnila, n. pr. *Homer* (gr. Homeros), *Livij* (lat. Livius), *Ovid* (lat. Ovidius), *Sokrat* (gr. Sokrates), *Orest* (gr. Orestes), *Herodot* (gr. Herodotos) itd.

4. Lastna imena drugih jezikov pišemo v nespremenjeni obliki. Sklanjatev se ravna v pisavi po tuji pisni osnovi, v izreki pa po tuji fonetični (glasovni) osnovi, n. pr. *Descartes*, rod. *Descartesa*, svoj. prid. *Descartesov* (izg.: dekárt, dekúrta, dekártov); *Calais*, rod. *Calaisa*, prid. *calaiski* (izg.: kalé, kaléja, kaléjski); *Diderot*, rod. *Diderota*, prid. *Diderotov* (izg.: didró, didrója, didrójev).

Glede sklanjatve pomni:

a) V odvisnih sklonih odpahujemo nemi *-e-*, razen v primerih, kjer označuje izreko spred stoječega soglasnika. Zgledi: 19.

Baltimore (izg.: baltimor), rod. *Baltimora*, v *Baltimoru*; *Morse* (izg.: mors), *Morsa*, *Morsov* aparat; *Lafontaine* (izg.: lafōtên), rod. *Lafontainea*, prid. *Lafontainov*. Če nemi -e- označuje izreko spred stoječega soglasnika, ga pridržimo, n. pr. *Cambridge* (izg.: kémbridž), rod. *Cambridgea* (izg.: kembridža); *George* (izg.: džordž; angleški gospodarstvenik), rod. *Georgea* (izg.: džordža), *Georgeov* (izg.: džordžov). *Lesage* (izg.: lesáž), rod. *Lesagea* (izg.: lesaža), *Lesageov* (izg.: lesažov). Če bi oblika z odpahnjanim -e postala nejasna, ga pridržimo, n. pr. *Poe* (Edgar), rod. *Poeja*, prid. *Poejev* (izg.: pó, pója, pójev).

b) Osnovam na -e, -i in na **poudarjeni samoglasnik** pritikamo končnico -j-; osnove na -e: *Goethe* (izg.: göte), rod. *Goetheja*, svoj. prid. *Goethejev*; *Bramante*, *Bramanteja*, *Bramantejev* itd.; osnove na -i: *Assisi* (izg.: asizi), rod. *Assisija*, v *Assisiju*; *Manzoni* (izg.: manconi), *Manzonija*, *Manzonijev*; osnove na poudarjeni samoglasnik: *Zola* (izg.: zolá), rod. *Zolaja*, prid. *Zolajev*; *Hugo* (izg.: ügó) Viktor, *Hugoja* (izg.: ügója); *Barthou* (izg.: bartú), rod. *Barthouja*; *Boileau* (izg.: bwaló), *Boileauja* (izg.: bwalója); *Bourdaloue*, rod. *Bourdalouja*; *Richelieu*, rod. *Richelieuja*.

Če se skupina samoglasnikov končuje na -i (-y), se -j- ne piše, n. pr. *Broadway* (izg.: bródvé), rod. *Broadwaya* (izg.: bródvéja); *Macaulay* (izg.: mekôli), rod. *Macaulaya* (izg.: mekôlija); *Cambrai* (izg.: kâbrê), *Cambraia*.

c) Ostale osnove gredo po slov. zgledih, n. pr. *Brentano*, rod. *Brentana*, daj. *Brentanu* (kakor slov. Jenko); *Boccaccio* (izg.: bokkáčo), rod. *Boccaccia* (izg.: bokkáča), svoj. prid. *Boccacciov* (izg.: bokkačov); (pri tujih imenih se -o- za mehкими soglasniki ne spreminja v -e-l); *Brescia* (izg.: brešja), rod. *Brescie*, v *Brescii* (izg.: brešje, v brešji).

20. Če so tuja imena **sestavljena** iz dveh ali več imen, se sklanja samo drugo (zadnje) ime, n. pr. *Campo* (izg.: Kampo) *Formio*, rod. *Campo Formia*, v *Campo Formiu*.

Pri nenavadnih ali manj rabljenih krajevnih imenih sklanjanje lahko opustimo, n. pr. v *Karlsruhe*, pri *Waterloo*, v *Peru* itd.

Bolj znana in mnogo rabljena krajevna imena pišemo v domači (fonetični) obliki, n. pr. *Bruselj*, *Lizbona*, *Ženeva*, *versajski mir*, *marsejski zločin* itd.

O razzlogovanju

Kadar je treba besede deliti na zloge, se je ravnati po 21. sledečih pravilih.

I. Nezložene besede.

1. Soglasnik med dvema samoglasnikoma se jemlje k naslednjemu zlogu, n. pr. *de-la-ti*, *u-če-nec*, *ma-te-rin je-zik*.

2. Kadar je med dvema samoglasnikoma več soglasnikov, se dele besede po izrekljivosti soglasnikov.

a) Take soglasniške skupine, ki morejo kako besedo začenjati, jemljemo k naslednjemu zlogu, n. pr. *ti-ska-ti* (zlog *ska* more besedo začenjati, n. pr. *ska-kati*), *mi-sli-ti* (primeri: *sli-na*), *ra-skav*, *de-kla*, *ju-tro*, *do-bro*, *pa-stir*, *se-stra*.

b) Od takih soglasniških skupin, ki ne morejo besede začenjati, se jemljejo k naslednjemu zlogu tisti soglasniki, ki morejo besede začenjati, drugi ostanejo pri prejšnjem zlogu, n. pr. *ov-ca*, *mrav-lja*, *kr-šćan-stvo*, *pal-ma*, *av-strij-ski*, *hol-mec*, *son-ce*, *živ-lje-nje*. V soglasniških skupinah delimo običajno končnice (obrazila) od osnove, če se meje med osnovo in končnico (obrazilom) zavedamo, n. pr. *mor-je*, *grozd-je*, *polet-je*, *ljud-je*, *kost-mi*, *ljud-mi*, *da-naš-nji*, *si-nov-lji*, *lep-ši*, *draž-ji*; tako tudi *pri-vzdig-ni-ti*, *na-pih-ni-ti*.

3. Znaka *lj* in *nj* sta enotna, zato ju ne delimo, n. pr. *po-lje*, *ko-ljem*, *zna-nje*, *ža-njem*, *z dla-njó*, *pe-te-li-nji*, *z ži-va-ljo*, *s so-ljo*.

II. V zloženih besedah delimo predloge od osnove, če se sestave še zavedamo: *ob-zidje*, *raz-širiti*, *pred-lagati*, *od-gnati*, *po-znati*, *spo-znati*, *so-brat*, *pra-vzor*; drugače pa po zgornjih pravilih: *o-blak*, *ra-zum*, *ra-zu-me-ti*.

O pisavi sestavljenih besed

Besede so sestavljene na dva načina: ali so tako spojene, 22. da tvorijo eno besedo in imajo samo en naglas (**spojenke**), n. pr. *vinógrad*, *morebíti*, *velikonóčni* ali pa ohrani vsaka besedilna vrsta svojo obliko in svoj naglas, n. pr. *Velíka nóč*, *mózé hradu*, *po póli brát*

Sestavljene besede, ki so prave **spojenke**, se pišejo skupaj; take besedne zveze so:

23. 1. **Samostalniki**, n. pr. *hudoúrník, pólnoč, zahvalibógca* (kobilica), *neboditréba* (negoden človek), *neprídiprav* (porednež), *kážipot, kážimed* (neka rastlina), *klátivítez*.

Narazen se piše: *po pólí bràt*, rod. *po poli bráta*; *po poli sestra*, mož *beseda*, žal *beseda*, figa *mož*, narobe *svet*, mojster *skaza*, pol *miš* pol *tič* (netopir), čire *čare*, rod. *čire čar*; čebela *delavka*, možicelj *vstajač*.

24. **Vezej** (-) rabimo, kadar vežemo samostalnike različnega pomena, n. pr. *Wolf-Pleteršnikov slovar* (t. j. slovar, ki ga je spisal Pleteršnik, škof Wolf pa založil), *železnica Ljubljana-Kamnik*.

Enako v prisposodobah, n. pr. *Nevesta-duša mora biti pripravljená, da vredno sprejme ženina-Boga* (Cankar; pomeni: nevesta = duša, ženin = Bog); *spi* (v grobu) *car-ponos* (Župančič, Manom Jos. Murna).

25. 2. **Pridevniki**, n. pr. *goloròk, plodonòsen, sladkosnéden, bojažéljen, častilákomen; novomášni, zlatopóljski* (od Zláto pólje), enako: *prédnjeindijski* (Prednja Indija), *máloázjski* (Mala Azija); *júžnoslovánski* (južni Slovan), *národnopolítični* (narodna politika), *národnogospodárski* (narodno gospodarstvo); *poljúdnoznanstven* (poljudno znanstvo).

Dalje: *svetlosiv, svetlordeč, črnorumen, škrlatnordeč, predivastorumen*.

Opomba. Pridevniki te vrste so prave sestavljenke, v katerih je prvi del **določilna**, drugi del **osnovna** beseda, n. pr. *svetlosiv*: *svetlo* je določilna, *siv* je osnovna beseda.

26. Besedne zveze, ki **niso** prave sestavljenke, se pišejo narazen, n. pr. *čudno spačen obraz* (čudno je načinovni prislov, ne določilna beseda); *kričeče rdeča barva, rajsko lepa ptica, nedolžno vprašujoči pogled; kapljivo tekoče telo; šale prisiljeno duhovitih gostov* (Detela).

Ako vežemo pridevnike različnega pomena, rabimo' namesto veznika in včasih **vezaj**, n. pr. *Rozika je pogledala brata vdano-tožno* (= vdano in tožno); *ponosno-prezirljivo je gledal okrog sebe; grenko-zasmehljivo se je smejala; stalno pa:*

rusko-japonska vojska (t. j. vojska med Japonci in Rusi), *francosko-slovenski slovar*; *Moravsko-vardarska dolina*.

3. **Zaimki** in z zaimki zloženi prislovi, n. pr. 27.
kolikaj, količkaj, malokdo, malokdaj, marsikdo, vsakdo, vsakteri, vsaksebi (= narazen), *vsekako, vsekdar, takisto, tostran, onstran, onkraj, vsepovsod, kdorkoli* ali *kdor koli*.

Narazen pišemo: *kdor si bodi, kolikor toliko, kar môči, kdo ve, Bog (bog) ve*, n. pr. *kdo ve kam; kdo ve kolikokrat, Bog (bog) vedi, Bog (bog) ga vedi, kar se dá*.

Skupaj pišemo: *nate, nase, pome, pote, ponjo, ponj, nanj, vanj, medenj, skozenj, zanje, ponje* itd.

4. **Števniki** in sicer od 11 do 20 ter desetice od 20 do 90, 28.
tedaj: enajst, dvanajst, trinajst... , devetnajst, dvajset, trideset, štirideset... , devetdeset; enajsti, dvajseti, trideseti itd.

Drugi števniki se pišejo **narazen**, n. pr. *ena in dvajset, pet in dvajset, dve sto, tri sto, dva tisoč*.

5. **Prislovi**, n. pr. *bržda, bržčas, bržkone* (= menda), če- 29.
dalje, čezdalje, čimprej, čimdalje, kajpak, kajne, kajneda, málone, malodane, prejkone, morda, morebiti, seve, seveda, večidel, sem-tertja (= včasih), *obenem, odsihmal, ravnokar, pravkar, tolikodane* (= skoraj); *plašč mu je segal tolikodane do pet*. (Tavčar.)

Ako imajo posamezni izrazi še svoj pomen, se pišejo **na-** 30.
razen, n. pr. *okoli in okoli, bolj in bolj, gori in doli, tja in sem, sem ter tja* (= tja in nazaj), *več ali manj, prej ali slej, naprej in naprej, malo po malo, zdaj pa zdaj, noč in dan, dan na dan, tako rekoč, tako zvan, ravno tako, prav tako, ravno tam; kratko in malo ne, malo in dosti ne, prav za prav*.

6. **Predlogi**, n. pr. *izmed, iznad, izpod, izpred, izza*. 31.

Če izrazi v zvezi s predlogi pomen spremene ali če se pomen predloga več jasno ne čuti, se predlog piše skupno z besedo; enako pišemo okrnjene izraze; n. pr. *počasi, pokonci, povprek, počez, poredko, pogodu, povšeči, popolnoma, pogostoma, posebej, potemtakem* (= torej), *popoldne, naposled, nalašč, narobe, naravnost, natanko, navzkriž, dovolj, docela* (= popolnoma), *dodobra* (= popolnoma), *iznova (znova), obenem* (= hkrati), *izkratka (skratka), medtem, zdavnaj, izčista (sčista), hkrati (hkratu), kvečjemu, sčasoma, včasih, včasi, časi, venomer*,

vnovič, vobče, zares, zmerom, zapored, zbogom, zapovrstjo, pozimi, poleti, podnevi, ponoči; obklej?, osorej, otorej; povsem.

32. Če se pomen predloga čuti ali če imajo posamezni izrazi še svoj pomen, se piše predlog posebej, n. pr. *po večini*, iz *večine*, *po navadi*, iz *navade*, *po strani pogledati*, *v stran stopiti*, *v kraj dejati*, *pri kraju biti s čim*. *od kraja začeti*, *na novo*, *na pol* (n. pr. *na pol oblečen*), *na glas*, *na ves glas zajoče*, *na mah* (= *takoj*); *na moč* (*to mi na moč ugaja*), *na splošno*, *na videz*, *na zunaj*, *na pamet*, *na dolgo kaj pripovedovati*, *na čisto spisati*, *na tihem*; *na suho priti*; *iz glave kaj znati*; *pred kratkim*, *pred nedavnim*, *pred sinočnjim*, *pred včerašnjim*, *pri priči*, *pri tej priči*, *v kratkem* (*namreč času*), *ob kratkem kaj povedati*, *po nepotrebnem*, *po večjem*, *po nemarnem kaj izrekati*, *po vrsti*, *po sili*, *od daleč*, *od blizu*, *od kod si?*, *od tam sem prišel*, *od začetka*, *v začetku*; *za malo se zdeti*, *za nič*, *za kaj* (n. pr. *Ali je ta stvar za kaj ali ni za nič?*), *v nič devati*; *zaradi tega*, *zbog tega*, *razen tega*, *kljub temu*.

33. 7. **Vezni**, n. pr. *anti*, *bodisi*, *dasi*, *dasiravno*, *dasitudi*, *dasiprav*, *čepprav*, *čeravno*, *najsi*, *medtem*, *nit*, *nato*, *potem*, *zakaj*, *zatorej*, *zategadelj*, *akoravno*,

34. **Narazen** pišemo: *ne le* — *ampak tudi*, *ne samo* — *ampak* (*temveč*, *temuč*) *tudi*, *pri vsem tem*, *čim več* — *tem bolje*, *čim bolj* — *tem manj*, *čim bliže* — *tem huje*; *manj ko*, *bolj ko*, *delj ko*, *brž ko*, *medtem ko*, *hitro ko*, *v tem ko*.

35. **Ve****zaj** rabimo v primerih: *ka-li*, *le-tá*, *le-tá*, *le-tó*; *le-tega*, *le-temu*; *le-oni*, *le-ona*, *le-ono*, *le-onega*; *le-sem*, *le-tam*; brez vezaja se piše: *tale*, *takle*, *takala*, *takole*, *tamle*, *todle*, *tule*, *še*, *sedajle*, *vendarle*.

O rabi naglasnih znamenj

36. V navadni pisavi nam rabi troje naglasnih znamenj in sicer ostrivec ' in strešica ^ v dolгих ter krativec ` v kratkih zlogih.

1. Ostrivec rabimo za dolge naglašene zloge, n. pr. *roké*, *nogé*: *na róke*, *na nóge*; *pomlád*: *na pómład*; *prodája*: *napróđaj*.

2. Strešica se rabi samo za široki dolgi e in o, n. pr. *Po zémli srečno hôdi, moj up je šel po vódi, le jadrajmo za njim!* (Prešeren.)

Strešica se rabi zlasti tedaj, kadar hočemo ločiti široki e, o 37. (é, ô) od ozkega e, o (é, ó), n. pr. *môra* (*môra ga tlačí*), toda: *móra v vójsko iti*; *bôde* (n. pr. *trnje bôde izpod rož*, Župančič), pa: *bódem, bódeš, bôde* (bom, boš, bo); velelniki: *vódi, dovóli, pokôri se*, sedanjik pa: *on vódi, dovóli, pokorí se*; pretéče, toda: *bojim se pretéče nevarnosti*.

Napačno je rabiti strešico v roditelju množine moških in ženskih samostalnikov, n. pr. *otrôk* (pravilno: *otrók*), *vôz* (prav.: *vóz*), *kônj* (prav.: *kónj*); *vodá, gorá* (prav.: *vodá, gorá*).

3. Krativec pišemo samo na kratkih zlogih, n. pr. *brát* 38. (rodilnik: *bráta*), *měč* (rodilnik: *měča*), *otrôk* (rodilnik: *otrôka*), *kônj* (rodilnik: *kônja*); *napojèn, do dnà, šel, šlà*.

V navadni pisavi se rabijo naglasna znamenja le tedaj, 39. kadar hočemo na naglas posebej opozoriti, tako:

1. v pesmih, n. pr. *V mladosti vèndar trdníše so mreže*, toda: *Mladost, vèndàr po tvoji tèmni zarji*. (Prešeren.) — *Temnà je noč in stresa grom oblake*, toda: *Mož in oblakov vojsko je obojno končala tèmna noč* (Isti). — *Kaj nisi še šla skoz temò z brlečo svečko v rokàh?* (Župančič.) — *Od tega, kar rastè pri njega gradu*. (Prešeren.) — *Oči so iskale, na šlè so né dom, vse več: domovino*. (Župančič.)

2. Kadar hočemo enako pisane besede med seboj razločevati, n. pr. *svèt, svéta* (svéta vprašam), *svétnik*, pa: *svèt, svetá; králjev*, pa: *kraljév; sédi* (velelnik), pa: *on sedí, vélika nedelja*, pa: *velika noč*. — *Življenje, mladost, pomlad je kakor vélika maša*. (Cankar.) — *Véliki zvon poje ji, bije, toži, vpije, pada trdó na njeno glavó*. (Župančič.)

3. Pri manj znanih besedah, da pisatelj označi pravi naglas, n. pr. *Narod vas bo izpljunil kot zavrélico*. (Župančič.) — *France je zapustil kmetijo v najsilnejšem delu, o pričetku jesenske orí*. (Grafenauer.)

Večkrat se piše naglasno znamenje pri besedah, ki se semtertja napačno naglašajo; najbolj navadni zgledi so: *pázduha, biti za váruha, molédujem, svétovati* itd.

40. Ločila so znamenja, ki jih rabimo v pisavi, da ločimo posamezne stavčne člene ali stavke med seboj.

Vejico (,) pišemo:

a) Za **zvalniki**, **medmeti** in **vzkliki**, n. pr. *Tako si šla, mladost, tako si mi pobegnila, sreča, brez blagoslova!* (Cankar.) — *Gorje, kdor nima doma!* (Jenko.) — *Ostrigli, oh, so mi peroti!* (Gregorčič)

b) Loči **pristavek** od besede, ki jo pojasnjuje, če stoji za njo, n. pr. *Primož Trubar, prvi slovenski pisatelj, je umrl l. 1586.* — *Od mene, tvojega prijatelja, ne smeš pričakovati slabih nasvetov.*

c) Loči **nedoločnik**, kadar nadomešča odvisni stavek z *da* (*da bi, ne da bi, namesto da bi...*), n. pr. *Bog ima pravico, grešnike kaznovati.* — *Tako ga bom premikastil, da se mu nikdar več ne bodo vrnile hudobne želje, po Dunaju razsajati.* (Levstik.)

Opomba. Če je nedoločnik osebek v stavku, se **ne** piše vejica, n. pr. *Po toči zvoniti je prepozno.* — *Bob ob steno metati je nehvaležno delo.* — *Električne žice se dotikati je smrtno nevarno.*

Enako se **ne** piše vejica, če stoji nedoločnik kot dodatek a) za glagoli nepopolnega pomena ali b) kot dodatek pridevnikov, ki merijo na kako dejanje. a) *Z enakim ti vračati mi brani dober okus.* (Detela.) — *Meni se je iz srca hotelo le-to jagnje z vami jesti.* (Trubar.); b) *Prijatelji so bili pripravljeni zanj vse žrtvovati.* — *Ne bodi len bolnika obiskati.*

č) Loči take stavčne člene, ki se dajo zvezati z veznikom „in“, n. pr. *Iglica gre skozi oplén, blazino, soro in os.* — *Ne bojim se ne meča, ne sulice, ne drugega velikanovega orožja.* (Levstik.) — *Voda gine, pada, sahne.*

41. d) Pred vezniki *ne le* — *ampak tudi, tudi, a, ali, ampak, toda, vrh tega, potem, nato, zdaj — zdaj, nekoliko — nekoliko, kajti, ker, ko, kadar, kjer, kamor, če, četudi, čeprav, temveč, marveč, da, dasi, pa, vendar* itd., n. pr. *Bil je tak netek, da so ljudje zmerom jedli, pa vendar niso bili nikdar siti.* (Levstik.) —

Zgodovina nam kaže ne le lepa in slavna dela, temveč tudi strašti in hudobije. — Žetev je velika, ali delavcev je malo.

Opomba. Če si sledita dva veznika (ali členek in veznik), se piše vejica pred drugim veznikom, če se z njim začenja nov stavek. N. pr. *V svoji neizkušeni poštenosti si je mislila da, če se sama ne briga po nepotrebnem za druge, jo bodo pustili tudi drugi pri miru.* (Detela.) — *Skusili ste, da, kdor se iz prvega prenaagli, se kmalu upeha.* (Vodnik).

e) Loči v **priredjih** in **podredjih** posamezne stavke med seboj, n. pr. *Tvoja roka, moj otec, zemljé mi lepoto je odpirala, ti kazal si njiv mi plodove, sprovajal me v les, razkladal skrivnosti glasov in družine dreves in vedela sva, kje kosi mladijo, kje drozdi, kod divji mož hodi, kje vile se skrivajo v gozdi.* (Župančič.)

Pred *in, pa, ter* stoji vejica le, ako jo zahteva spred stoječi stavek, n. pr. *Sava nastane iz dveh rek: iz Save Dolinke, ki izvira blizu Ráteč, in Save Bohinjke, ki prihaja iz Savice. — Velik razloček je med zakoni, ki vladajo naše svobodne sile, ter zakoni, ki vladajo naše telesne sile.*

f) Loči **vrinjene**, **vmesne** ali **skrajšane** stavke v celotnem stavku, n. pr. *Jurko pa, ne bodi len, je pobral kost golenico in jim je mlatil rebra, da je kar treskalo.* (Milčinski.) — *Ciganka je zbolela sredi noči; cigan, kaj je hotel, je šel okrog sosedov prosit pomoči.* (Isti.) — *Res prete, da bi tako ne, državljanom še večji davki.* (Levstik.) — *Vsak človek ima trenotja, ko ga, hoti ali ne hoti, obidejo misli, prijetne, neprijetne, to ni v njegovi moči.* (Stritar.) — *Danes človek, jutri črna zemlja. — Še Bog, da je toliko!*

Opomba. Vejica se ne piše pri sestavljenih pri-slovih, n. pr. *Prestrašil se je sam Bog vedi zakaj. — Bežale so Bog vedi kam in Bog vedi pred kom.* (Cankar.) — *Pojasnil si hodijo iskat sam ne vem kam vsepovsod, edino k nam ne.* (Župančič.) — *Naložil sem nekaj polen v peč, kjer se je kuhalo kaj vem kaj. — Jaz nisem kdo ve koliko prispeval.* (Isti.)

Pika (.) se piše:

a) Na koncu vsakega stavka, ki ni vprašalni ali klicalni stavek.

Posebej pomni, da se piše pika v odvisnih vprašalnih stavkih, n. pr. *Cesar je vprašal Krpana, kaj nosi v tovoru.*

b) Po napisih, naslovih, podpisih, po kraticah in za vrstilnimi števniki, n. pr. *Mladim srcem. Spisal Fr. Ks. Meško. II. zv.* (= zvezek). *Celovec 1914. Izdala Družba sv. Mohorja.*

Brez pike se pišejo kratice za denar, mero, utež in za kemične prvine, n. pr. *din* (dinar), *km* (kilometer), *S* (sulphur, žveplo), *CO₂* (oglenčeva kislina).

44. Dvopičje (:) se rabi, kadar hočemo opozoriti na kako besedo ali stavek. Pišemo ga:

a) Pri naštevanju in sicer pred deli, ki jih naštevamo, n. pr. *Dva sveta Janeza sta: eden dan krči, drugi ga razteza.*

b) Po pripravljajočih stavkih, kadar je izrek, ki se napoveduje, zvezan z njimi brez veznika, n. pr. *Kdo je večji: stvarnik ali stvar?* (Cankar.) — *Vprašam vas: ali veste, kaj je skrb?* (Cankar.) — *Iz pesmi gozda in njiv, nebá in zvonov poje tisto edino, kar je božjega na zemlji: ljubezen in mir.* (Isti.)

c) Po napovedanem stavku pred premim ali dobesednim govorom, n. pr. *Kristus pravi: „Ljubite svoje sovražnike.“*

č) Sredi mnogočlenske periode, da se loči prorek od poreka, n. pr. *Kdor je čul v svojih otročjih letih doma blažene glasove božičnega zvona, naj biva onkraj morja, na drugem koncu sveta, naj mu bode otrplo srce v žalostnih izkušnjah življenja: ko mu pride sveti večer, tedaj se mu zbudi teh glasov spomin; zdi se mu, da mu zopet done, kakor so mu nekdaj doneli v daljni domovini, v srečni mladosti, ki je tako daleč, tako daleč za njim!* (Stritar.)

45. Podpičje (;) nekoliko krepkeje loči posamezne stavke ali besede kakor vejica; rabi se:

a) Med prirednimi neodvisnimi stavki, n. pr. *Dokler je človek mlad in krepak, je ves svet njegov; kamor položi trudno glavo, tam je doma; vse mu je prijazno, vse mu vrata odpira in srce.* (Stritar.)

b) V daljših stavkih, zlasti v protivnih, vzročnih ali sklepalnih priredjih, n. pr. *Stara slovenščina le imej svoje pravice; naši zato ne jemljimo njenih!* (Škrabec.)

c) V krajši periodi loči prorek od poreka; v mnogočlenski periodi loči posamezne stavke prve in druge polovice, n. pr.

Ko izgublja jeseni priroda svojo lepoto, mineva cvetica za cvetico in pada list za listom; tedaj se začno zbirati po ledinah in zvonikih ptičja krdela. — Ko bi se sklicali narodi pred sodni stol, naj se izkažejo, kako so gospodarili z izročnimi talenti; kako se je vsak po svoje udeležil vesoljne človeške omike: bi se smel mali slovenski narod brez strahu pokazati med drugimi z drobno knjigo, kateri se pravi: *Prešernove poezije*. (Stritar.)

Vprašaj (?) stoji:

46.

a) Po posameznih samostojnih vprašalnih besedah, n. pr. *Kdo? — Kaj? — Zakaj? — Komu pišeš? Bratu?*

b) Po neodvisnih vprašalnih stavkih, n. pr. *Čemu živimo? Kako bi človek živel in se ne bi vprašal, čemu? — O blažena leta vesele mladosti, zlata doba učilniškega življenja, kam si pobegnila?* (Levstik.)

Klicaj (!) se stavi:

47.

a) Na koncu samostojnih želelnih, velelnih in klicalnih stavkov, n. pr. *Srečne oči, ki štiriperesno deteljo vidiijo, nesrečne roke, ki jo utrgajo!*

b) Pri samostojnih medmetih in vzklikih, n. pr. *„Križ božji!“ tako se pobožno reče, kadar se začne kako delo. — Čakaj me; lop, lop! bo pelo po tvoji grbi.*

Pomišljaj (—) nam rabi:

48.

a) Da loči vrinjeni stavek od celotnega stavka, n. pr. *Komaj je zatisnil oči — človek bi mislil, da je minila le minuta — se je zbudil in dan je bil.* (Cankar.) — *Bog ne bo udaril samo tebe, ki kazen zaslužiš — da bi tako ne! — ampak vso hišo.* (Cankar.)

b) Da nasprotje močnejše poudarja, n. pr. *Mladost, lepota, moč, razum — lesen križ na grobu tam kje na daljni bojni poljani.* (Cankar.)

c) Kadar hočemo kako besedo ali misel posebej poudariti, n. pr. *Skrb — to je vse trpljenje življenja.* (Cankar.) — *Tamkaj v Ameriki, tamkaj v Vestfaliji so nam izginili — več ne doseže jih naše oko.* (Župančič.)

č) V eliptičnih (nepopolnih) stavkih, n. pr. *Slamniki so bili razmetani vse križem — gruča otrok, ki se love po travniku* (= izpuščeno: bili so kakor gruča otrok, ki se...). (Cankar.)

Namesto pomišljaja stoji včasih samo vejica, n. pr. *Roke so mi omahnile, stal sem kakor od kamena, podoba vseh bridkosti* (= izpuščeno: bil sem prava podoba...). (Cankar)

d) Kadar se pričeta misel ne dovrši, n. pr. *Takoj tiho, če ne —! Ali mislite, da sem —?*

Namesto pomišljaja rabimo včasih tri pike, n. pr. *Molitev je kakor blaga misel... pride, kamor je poslana.* (Cankar.)

49. **Narekovaj** („“) nam rabi:

a) Da zaznamenuje premi ali dobesedni govor, n. pr. *In sto in sto glasov grmi: „Rešitelj Jefte naj živi!“* (Gregorčič.) *„Bog vas primi, kraljeva Venus!“* tako je pozdravil leta 1227. koroški knez s svojimi vitezi *Ulrika Lichtensteinskega, ki je kot Venera oblečen potoval.*

Glede vejice pri narekovaju pomni: Kjer je stavek z narekovaji pretrgan, stoji vejica za narekovajem, n. pr. *„Po moji pameti“, pravi počasi, „je to žganje“.*

b) Da posamezne besede ali stavke in naslove posebej označimo, n. pr. *Divji petelin jame „skrtati“, potem „poči“ in „prevrže“ in nazadnje „zabrusi“, pravijo lovci. — „Bog z vami“ je odgovor na „Bog vas primi“.* — V naslovih, n. pr. *„Jurja Kozjaka“* in *„Domna“* je spisal Jurčič, ko je bil še gimnazijec.

c) Kadar je treba med besede z narekovajem pisati še kake besede, ki imajo narekovaj, se rabi znamenje: „‘ ali »«, n. pr. *Levstik piše: „Cegnarju se njegov ‚Pegam in Lambergar‘ ni posrečil.“* Ali: *„... se njegov »Pegam in Lambergar« ni posrečil.“*

50. **Opuščaj** (’), ki se navadno rabi v pisavi narodnih pesmi in starejših pesnikov, naznanja, da je kak glasnik, navadno samoglasnik, izpuščen, n. pr. *Spredaj šilce, zadaj viľce, v sredi usta, kamen hrusta (plug).*

PRAVOPISNI SLOVAR

A

abbé, abbéja m.

abecéda ž.

Abel, Abela m.; Abelova daritev

abituriént, -a m., abituriéntka ž., abituriénstki

abnormen, -mna, -o, nepravilen, nenavaden; abnormálen; abnormitéta = abnormálnost

abolíratí, -am, ukiniti, odpraviti, razveljaviti; abolícija ž., ukinitev, odprava, razveljavljenje

aboníratí, -am, naprej plačati, naročiti; abonènt, -ènta kdor naprej plača, naročnik; abonmá, -ája predplačilo, naročilo

abórtus, -usa m. splav; abortíratí, -am; abortíven, -vna, -o

ábotá ž. áboten, -tna, -o; ábotnež m., ábotnost, -i ž.

ábranek, -nka m.

abreviatúra ž. okrajšava, kratica

Abrúci rod. -cov m. množ.

absénca ž. odsotnost, zamuda; absentíratí se, odstraniti se, izostati

absínt, -ínta m. pelinkovec

absolúten, -tna, -o nujen, neomejen, popoln, sam na sebi; vseskozi; absolútna večina nadpolovična večina

absolutízem, -zma m. samovlada, neodgovorna vlada, absolutist m.; absolutístičen, -čna, -o

absolutórij m. odpust, odpustnica

absolvíratí, -am zvršiti, dovršiti; absolvènt, -ènta m.; absolvèntka ž.

absorbíratí, -am vsrkati; vpiti, vpijem, absórpícija ž. vpoj

abstinénca ž. vzdržnost

abstinènt, -ènta m.; abstinèntski, -a, -o

abstrahíratí, -am odmisлити; abstrákten, -tna, -o odmišljen, umišljen, neresničen, pojmoven, splošen

absúrden, -dna, -o nesmiseln, prignati kaj ad absúrdum = dokazati nesmiselnost kake stvari

abúzus, -usa m. zloraba, krivava raba

acetilénka ž.

adágio (-gio izg. -džo); počasí (peti)

Adam, (ádám, -a) -a m.; Adámov, -a, -o, n. pr. Adámo vo jabolko

adaptíratí, -am prilagoditi, prenoviti, pripraviti; adaptácíja ž. prilagoditev, prenovitev

adekváten, -tna, -o primeren, enak

adhezíja ž. sprijemnost

ad hóc (lat.) nalašč za to

adíjo zbogom

adjúnt, -úntka m. pristav

adjutánt, -a m. pribočnik

adjútum, -uma m. odškodnina (plača)

adlátus, -usa m. pomočnik

administrácíja ž. uprava,

upravníštvo

admirál, -a m.; admirálski,

admirálstvo

adoptíran, -a, -o posinovljen

adrésa ž. naslov, spomenica;
adresirati nasloviti kaj na
koga (komu)
Adrija ž.; adrijanske ribe;
Adrijansko morje = Já-
dran, -a; Jadransko morje
Adrianópolis, -a m. Odrin;
adrianópski, -a, -o
advént, -énta m.; advéntna
nedélja
advérb m. prislov; adverbi-
álen, -lna, -o
aeroplán, -a m. letalo, zrako-
plov; aeronávtika, zrako-
plovstvo; áeroklub
afékt, -a m. čustvo, strast
afektíran, -a, -o, nenaraven,
prisiljen, izumetničen; afek-
tácija ž. nenaravno, prisil-
ljeno govorjenje (vedenje)
aféra ž. dogodek, zadeva,
spor
Afgánistan, -a m.
aficírati, -am zadeti, ganiti
aforízem, -zma m. jedrnat iz-
rek
Afrika, ž. Osrednja Afrika,
Južna Afrika; Afričan in
Afrikánek; áfriški in afri-
kánski
ága 2. áge; 3. 5. ági; 4. ágo;
príd. ágin, -a, -o; ágov-
stvo; Čengić aga, Smail aga,
rod. Čengić age, Smail age;
svoj. príd. Čengićágin, -a, -o
agént, -énta m. 1. opravník,
2. zastopnik, potnik; agén-
cija = agentúra
agílen, -lna, -o gibčen, pro-
žen, delaven; agílnost
agitácija ž. živahno delova-
nje (pos. za kako stranko),
hujskanje; agitátor, -ja m.;
agitírati, -am

agoníja ž. smrtni boj, posled-
nji vzdihljaji
agráren, -rna, -o, poljedelski
Ahíl, -a m.; Ahílov, -a, -o
Ahmet páša m., rod. Ahmet
paše; príd. Ahmetpášin, -a, -o
Ajas, Ajánta m.
ájda, ájda; ájdinja; ájdovski
ájda ž.; ájdov, -a, -o; ájdo-
vec (ájdvov kruh, med); áj-
dovica ž.
Ajdvovščina ž.; príd. ájdov-
ški, -a, -o
Ajshil, -a m. (áj-)
akácija ž.; akácijevo cvetje,
drevo
akadémik, m.; akadémičarka
ž.; akadémičen, -čna, -o =
akadémski; akadémíja, od-
tod akadémijski, n. pr. aka-
démíjski slovar (slovar, ki
ga izdaja akadémíja); aka-
démíjska hiša (hiša akade-
míje)
aként, -énta m. naglas; ak-
centuírati -am naglasiti,
naglaševati; akcentuácija
ž., naglaševanje
akidénca ž. prigodek, stran-
ska lastnost, stranski do-
godek; akidénčen = ak-
cidentálen prigoden, sluča-
jen, stranski
ákcija ž. delnica; akcionár,
-ja m. delničar
ákcija ž. delo, delovanje, de-
janje, n. pr. katóliška ákcij-
ja; v ákcijo stopiti = de-
lati, kaj narediti; ákcija za
nabiranje naročnikov =
nabiranje naročnikov; ak-
tíven, delaven, službujoč
ako; akorávno, akotúdi, ako-
práv (ne akopram, ako-
prem)

akórd, -a m. 1. sozvok, 2. pogodba; akórdno delo, pogodbeno delo, plača od kosa

akreditírati, -am poveriti, pooblastiti

akribíja ž. natančnost

Akrópolá ž.

akróstih, -a m.

Aksákov, -a m.; svoj. prid.

Aksákovljev, -a, -o

aksióm, -a m. osnovno načelo

ákt, -a m. 1. dejanje; 2. ákti množ. uradni spisi

áktovka ž. torba za akte

aktuálen, -lna, -o 1. dejanski; 2. (sedaj) važen, nujen;

aktuálnost, -i ž.

aktuár, -ja m.

akumulátor, -ja m.

akústika ž. zvokoslovje; akústičen, -čna, -o

ákuzativ (-iy), -a m.

akvarél, -a m.

akvárij, -a m.; akvárijski (ne akvaričen)

akvirírati, -am pridobiti; akvizícija ž.; -zitêr, -ja m.

à la = sl. kakor, kakršen, kak itd., n. pr. gledališke burke à la Nestroy = burke, kakršne so Nestroyeve; aleksandrijski velikaši so napravljali tako razkošne pojedine, da si jih današnji človek niti predočiti ne more, četudi ga je narava obdarovala z domišljijo kak ega Bulwerja ali Ewersa (Tavčar); ura à la Pompadour = pompadorska ura

alabáster, -stra m.; alabástrski; alabástrn, n. pr. alabástrna vaza

alárm, -a m.; alarmírati; alarmánten, -tna, -o

Albánija ž.; Albánc m.; albánski, -a, -o

álbum, -a m.

alegoríja ž.; prid. alegóričen, -čna, -o

aléja ž. drevored

alelúja ž. 1. medmet, 2. samostalnik alelúja ž.; veselo alelujo voščiti; 3. velikonočna jed iz repnih olupkov

Aleúti, -tov m. množ. otočje v Ameriki

álga ž.

álgebra ž.; algebráičen, -čna, -o

aliánsa ž. zveza; aliánsni, -a, -o zvezni

álibi, rod. -bija m. navzočnost na drugem kraju; svoj álibi je dokazal

aliírati, -am zvezati; aliíran, -a, -o zvezan, v zvezi

alínea, -ee ž. nova vrsta, odstavek

aliterácija ž.

alkimíja ž.; alkimíst m.

alkohól, -a m.; alkoholne pijače; alkoholíčen (n. pr. človek); alkoholizírati, -am

álmanah, -a m. koledar, letnik

áloa ž. 2. áloe; 3. áloi; áloin, -a, -o; áloin cvet

alódij, -a m. svobodno posestvo; alodiálen, -lna, -o

Alojzijevišče (v Ljubljani) s.; alojzijeviški; alojzijeviščnik m. (gojenec Alojzijevišča)

Alpe ž. množ. planine; álp-ski, -a, -o; álp-ska flora; alpiníst m. hribolazec; al-pínski, -a, -o hribolaski, gorski

ált, -a m.; altíst m.; altístinja ž. = altistka

altruízem, -zma m. ljubezen do bližnjega, nesebičnost; altruíst, -a m.

alumínij, -a m.; alumínijev, -a, -o; alumínijeva posoda

alumnát = lemenát, -a m.

alúvij, -a m. najmlajša geo-logična plast, naplavina; aluviálen, -lna, -o

Alzácija ž.; Alzáčan m.; al-záški, -a, -o

Alžír, -a m. = Alžírja = Alžírsko; alžírski

amalgám, -a m.; amalgamí-rati, -am

amandmá, -ája m. izpremi-njevalni predlog

amatêr, -ja m.; amatêrski, -a, -o; amatêrstvo, -a s.

Amazónka ž. grško bajesl. bitje; amazónka bojovita ženska

ambícija ž. častiljubje, časti-hlepčnost; ambiciózen, -zna, -o častihlepen, častiljuben; ambicióznost, -i ž.

Ambrózij, -a m. (svetniško ime); ambroziánski; Am-brož, -a m.

ambulánca ž. vojna bolniš-nica, rešilna postaja

Amêrika ž.; Južna Amerika, Severna Amerika; Ameri-čan, Američánka in Ame-rikánec; amêriški in ame-rikánski

amfiteáter, -tra m. amfitea-trálén in amfiteatráličen, stopnjema se v krogu dvi-gajoč in šireč

amnestíja ž. pomilostitev

amortizácija ž.; amortizírati, -am dolg odplačati, uničiti

Ampère (*ampêr*) -ra fizik; Ampèrov, -a, -o; ampêr, -a m. elektrotehnična eno-ta (mera za električni tok); ampèrméter, -tra m.; mí-liampêr

ámpula ž.

amputírati, -am odrezati, n. pr. bolni ud telesa; ampu-tácija ž.

Amsterdam, -a m.; ámster-damski, -a, -o

amulét, -a m. vražni obesek (v obrambo proti zlim du-hovom, boleznim itd.)

Ana; Anica; Ančka, Anka, prid. Anin, Aničin, Anč-kin, Ankin, -a, -o

anahronízem, -zma m. pogre-šek zoper časovno štetje

Anákreon, Anakreónta m.; anakreóntik m.

analfabét, -a m. nepismen človek

análi, -ov m. množ. letopis

analíza ž. razčlenitev (v slov-nici), razkrojitev; analizí-rati, -am; -litičen, -čna, -o

analógen, -gna, -o primeren, podoben, enak; analogíja ž. nalika, podobnost; ana-lógičen, -čna, -o

ánanas, -a m.

anarhíja ž. brezvladje; anár-hičen, -čna, -o; anarhist; anarhistovski, -a, -o; anar-hístičen, -čna, -o

anátéma ž. preklestvo

anatóm, -a m.; anatomija ž.
razudba, raztelesenje; anat-
ómičen, -čna, -o

Andrèj, -éja m.; svoj. prid.
Andréjev; Andréjec, An-
dréjca, svoj. prid. Andréj-
čev

Andréjev, Leonid; rod. An-
dréjeva; Andréjeva drame
ali Andréjevljeve drame

anekdóta ž. zgodbica; anek-
dótičen, -čna, -o

aneksija ž.; anektirati, -am
priklopiti, prilastiti si

anemija ž. slabokrvnost; ané-
mičen, -čna, -o

aneroíd, -a m.

angažirati, -am v službo vze-
ti, najeti; angažmá, -ája
m. najetje, služba

ángel, -ela m.; ángel varuh;
ángelček, -čka m.; ángelc,
-a; ángelov, -a, -o; ángel-
ski, -a, -o; ángelovo česče-
nje; Angelski grad (v Ri-
mu)

Angléž m.; Angléžinja ž.;
angléški; angléščina ž.;
Angléško, na Angléškem
= Anglija, v Angliji

Anglosás, -a m.; anglosáški,
-a, -o in anglosaksónski

animáličen, -čna, -o živalski

Anjou, -jouja m.; Anjoujevci
in Anžú, -úja, Anžújevci

ankéta ž. preiskava, poizved-
ba

anomalija ž. nepravilnost

anonímen, -mna, -o brez-
imen, neimenovan

anónsa ž. oglas, naznanilo;
anónsni zavod; anonsíрати,
-am

ànorgáničen, -čna, -o = àn-
orgánski, -a, -o neživ

ansámbel, -bla m. celoten
zbor

antagonízem, -zma m. na-
sprotovanje; antagonist, -a
m. nasprotnik, tekmeč

antánta ž. sporazum; Mala
antánta = Mala zveza; an-
tántin, -a, -o

antárktičen, -čna, -o ob juž-
nem tečaju ležeč; Antárk-
tida ž.

ánti prisl. menda že, pač, saj
anticipácija ž.; anticipirati,
-am prej narediti, vzeti

anífičen, -čna, -o; antíka ž.
grško-rimski stari vek

antikríst, -a m. hudoben člo-
vek

antikvár, -ja m. prodajalec
starih knjig; antikvariát,
-a m.; -kváričen, -čna, -o

Antíli, -lov m. množ. otočje
v Indiji

Antiohíja ž.; antiohíjski, -a,
-o

antipátija ž. zoprnost, mrž-
nja; antipátičen, -čna, -o
zoprn

antiséptičen, -čna, -o razku-
ževalen

antitéza ž. nasprotje; antité-
tičen, -čna, -o

antologíja ž. izbor (pesmi)

Antón, -a m.; Antónček, -čka

antropologíja ž. človekoslov-
je; antropológ, -a m.

aórtá ž. odvodnica

aparát, -a m. pristroj

apartmá, -aja m. večje sta-
novanje, vrsta sob

apatíja ž. brezčutje, otope-
lost; apátičen, -čna, -o

apél, -a m. klic, poziv; apelácija ž. priziv; apelíratí, -am; apelacijsko sodišče
 Apeníni, -ov m. množ.; Apenínski polotok (Italija)
 apercípíratí, -am uvideti, zaznati (predstave), spoznati; apercépcija ž.
 apetít, -a m. tek
 aplavdíratí, -am ploskati, pritrjevati; aplávz, -a m.
 aplicíratí, -am uporabiti, prilagoditi; aplikácija ž. uporaba, prilagoditev
 ápnó, -a s.; apnén, apnénica ž.; poápniti, poápnjen; zapnéti, -im; zapnénje (žil)
 apodíktíčen, -čna, -o neovržen, trden, gotov biti, v svesti si biti česa
 apokrífen, -fna, -o podtaknjen, nepristen
 apológíja ž. obramba; apológét, -a m.; apológétičen, -čna, -o
 Apólón, -a m.; apolíničen, -čna, -o, n. pr. apolínična lepota
 apostíriórén, -rna, -o izkušten
 apóstol, -a m.; apostólski, n. pr. apostólska vera, cerkev; apostólstvo, n. pr. apostólstvo mož; apósteljski zadeva osebe apostolov
 apostróf, -a m. (v slovnici) opuščaj; apostrofíratí koga, nagovoriti, z nagovorom se na koga obrniti
 apríl, -a m.; aprílski, n. pr. aprílsko vreme
 apriórén, -rna -o umstven; a prióri kaj dognati = z umovanjem kaj dognati; apriorizem, -zma m.

aprobíratí, -am potrditi, odobriti; aprobácija ž.
 aproksimatíven, -vna, -o približen
 aprovizácija ž. preskrba z živilí, prehrana
 ápsida ž. polkrožni zaključek oltarne stene pri cerkvi
 ára ž. nadáv; zaáratí, -am
 Arábec, -bca m.; arábski; Arábija
 arabéska ž. okrasek (v aráb-skem slogu)
 aranžíratí, -am urediti, prirediti; aranžér, -ja m.; aranžmá, -aja m.
 arbitráža ž. razsodba; izravnavna denarnih vrednot
 Ardéni, -nov m. množ. pogorje na Francoskem
 aréna ž. torišče; pozornica
 areopág, -a m. najvišje sodišče atensko
 aretíratí, -am ustaviti, prijeti, zapreti; aretácija ž. prijetje; arèst, arèsta m. zapor; arestànt, -ánta m.
 Arezzo (-ezzo izgr -éco) rod. -zza; prid. aretínski, -a, -o
 Argo 2. -ge 3.5. -gi 4. -go 6. -go ž; Argonávti, argonávtski, -a, -o
 argumént, -énta m. dokaz
 arhaízem, -zma m. starinski izraz; arhaizíratí, -am rabiti starinske izraze; arháičén, -čna, -o starinski
 Arhángelsk, -a m.
 arheológíja ž. znanstvo o najstarejšem veku; arheológ, -a m.; arheolóški, -a, -o
 arhiepískop, -a m. nadškoj
 arhitékt, -a m. stávbénik, graditelj; arhitektúra ž. stavbarstvo; arhitektónski, -a, -o

arhív, -íva m. (*arhív*, -íva);
 arhívni; arhíválen, -a, -o
 Ariádna ž.
 Arij, -a m.; ariánec, -nea m.;
 ariánski, -a, -o
 árija ž. napev
 Arijec, -jca m.; árijski, -a, -o
 aristokrát, -a m. plemič; ari-
 tokrátski, -a, -o = aristo-
 krátičen, -čna, -o plemiški;
 aristokracija ž. plemstvo
 Aristótel, -a m.; Aristótelova
 filozofija; aristótelška (ari-
 stotélična) filozofija
 arkáda ž. obokan hodnik
 Arko 2. 4. -ka 3. 5. -ku 6.
 -kom
 armáda ž. vojaštvo, vojska;
 armáden, -dna, -o
 Arnávt, -a m.; arnávtski, -a,
 -o
 Arno, -na m. reka v Italiji
 arogánca ž. ošabnost, drz-
 nost; arogánten, -tna, -o
 aróma, -me ž. vonj, duh; aro-
 mátičen, -čna, -o
 arondíratí, -am zaokrožiti;
 arondácija ž.
 Arsen, -a m.; knez Arsen
 Artaksêrks, -a m.; Artaksêrk-
 sov, -a, -o
 Artémida, -de ž.; Artémidin,
 -a, -o
 artičóka ž.
 artíkel, -kla m. predmet, bla-
 go, n. pr. trgovski artíkel
 artikulíratí, -am izrekati, iz-
 govarjati; artikulácija ž. iz-
 reka, izgovor
 artileríja ž. topništvo; artile-
 rijski, -a, -o
 artístičen, -čna, -o umetno-
 sten
 arzenál, -a m. orožnica

arzeník, -a m. = arzen, -a
 mišnica
 asfált, -a m. zemeljska smo-
 la; asfaltíratí, -am
 asimilíratí, -am priličiti, pri-
 enačiti, prilagodíti; asimi-
 lácija ž.; asimilacíjski po-
 jav
 Asírija ž.; Asírec, -rca m.;
 asírski, -a, -o
 asisténca ž. navzočnost, po-
 moč; asistíratí, -am navzoč
 biti, pomagati; asistènt,
 -ènta m. pomočnik
 askéza ž. zatajevanje; askét,
 -a m.; askétičen, -čna, -o
 asociácija ž. združevanje,
 zveza; asociíratí, -am zdru-
 žiti, zvezati; asociatíven,
 -vna, -o
 aspirácija ž. težnja, prizade-
 tev, prizadeva, nada; aspi-
 ránt, -ánta m. prosilec za
 kako službo
 Assísi (*Asízi*) m. rod. Assi-
 sija; asíški, sv. Frančišek
 Asiški
 ástma, -me ž. naduha
 Astrahan, -a m.; astrahánski,
 -a, -o
 astrológ, -a m. ki prerokuje
 iz zvezd, zvezdogled, astro-
 logíja ž.; astronóm, -a m.
 zvezdoslovec; astronomíja
 ž. zvezdoslovje; astronó-
 mičen, -čna, -o = astro-
 nómski
 Astúrija, -je ž.; astúrski
 atakíratí, -am napasti koga
 atašé, -éja m.; atašejev pri-
 bočnik, poslaniški uradnik
 ateíst, -a m. brezbožnik, bo-
 gotajec; ateízem, -zma m.
 brezbožje, bogotajstvo

ateljé, -éja m. umetnikova delavnica
 atentát, -a m. napad; atentátor, -ja m. napadalec
 Aténe ž. množ.; Aténec, Aténčan, aténski
 Atlas, -a m. pogorje v Afriki; Atlas, Atlánta m. grški velikan; Atlántik = Atlantsko morje; átlas, -a m. = atlánt, -a m. zemljevidna knjiga; átlas, -a m. blago
 atlét, -a m. borilec; atlétski, -a, -o
 atmosféra ž. ozračje
 Atos, -a m. (Sveta gora); átoški, -a, -o
 Augsburg, -a m.; augsburška veroizpoved
 avanzíratí, -am napredovati (v službi); avanzmá, -ája m. napredovanje
 Avár, -a m. = Ober, Obra; avárski, -a, -o = obrski
 Avaréscu (*cu* izg. *ku*) rod. Avaréscu (*ca* izg. *ka*) m.; Avaréscov (*-kou*)
 avdiénca ž. zasluh, sprejetje
 avdítor, -ja m. vojaški sodnik
 avditórij, -a m. 1. slušateljstvo; 2. dvorana
 ávemarija ž.; ávemarijo zvoni
 Avgij, -a m.; Avgijev hlev
 avgúst, -a m.; avgústovsko vreme
 Avguštín, -a m.; avguštíne, -nca m. (redovnik)
 aviátik, -a m. zrakoplovec;
 aviátika ž. zrakoplovstvo;
 aviácija ž. zrakoplovba;
 ávion, -a m. zrakoplov

avízo m. 2. -za 3. 5. -zu 4. -zo 6. -zom; avíza ž. naznanilo, sporočilo, avizírati, -am naznaniti, sporočiti
 ávla ž. slavnostna dvorana (v višjih šolah)
 avréola ž. žar, žarni venec
 avskultánt, -a m.
 Avstrálíja ž.; Avstrálec, -lca m.; avstrálski, -a, -o
 Avstírija ž.; Avstrijec, -jca m.; avstrijski, -a, -o; Avstro-Ogrska; ávstro-ógrska monarhíja
 avtétičen, -čna, -o verodostojen, pristen; avtétičnost, -i ž.
 ávto m. 2. ávta, 3. 5. ávtu, 4. ávto, 6. z ávtom; avtomobil, -a m.; avtomobilski, -a, -o = avtomobilen, -lna, -o; ávtobus, -a m. (avtomobil za potnike); prid. ávten, -tna, -o; ávtno olje, ávtno podjetje
 avtobiografíja ž. lasten življenjepís; avtobiográfičen, -čna, -o = avtobiográfski
 avtodafé, -éja m. smrtna sodba za krivoverce
 avtodidákt, -a m. samouk
 avtogram, -a m. = avtograf, -a m. lastnoročna pisava
 avtohtón, -a m. praprebivalec; avtohtón, -a, -o = avtohtónski
 avtokefálen, -lna, -o neodvisen
 avtokrát, -a m. samovladar;
 avtomátíčen, -čna, -o = avtomatski, samogiben
 avtonomíja ž. samouprava;
 avtonómen, -mna, -o, n. pr. avtonómna oblast

avtopsija ž. samovid, n. pr. prehodil je velik del slovanskih dežel in se jih iz samovida učil spoznavati (Jurčič)

ávtor, -ja m. započetnik, pisatelj, pisec; **ávtorstvo** s.; avtorizirati, -am pooblastiti, poveriti; avtorizacija ž. pooblastitev; **ávtorski**, -a, -o avtoriteta ž. veljava, veljavnost; avtoritativen, -vna, -o z veliko veljavo

azbést, -a m.

ázbuka ž. abeceda; cerkveno-slovanska abeceda

Azija ž.; Azijec, -jca m.; **ázij-ski**, -a, -o; v slabem pomenu: Aziát, aziátski (barbar, barbárski); Mala Azija, máloázijski; Osrednja Azija, osrednjeázijski

azíl, -a m. zavetišče

Azóri, -rov m. množ. otočje v Atlantskem oceanu

azúr, -a m.; sinje, modro nebo; sinjina, modrina; **azúren**, -rna, -o

ážija ž. nadáv; tudi ážio m. 2. ážia, 3. 5. ážiu, 4. ážio, 6. z ážiom; **ážiotáza** ž. (borzna igra)

B

bába ž.; **bábica**; **bábička**; **bábičast**; **bábišče**; **bábina**; **bábnica**; zaničljivo: **babše**; **bábji**, **babjevén**, -rna, -o

Babenberžan, -ána m.; **bábenbêrški**, -a, -o

Bábilon, -a m.; **bàbilónski**, -a, -o n. pr. **bàbilónska** zmešnjava

bábjak, -a m.

bacíl, -a m.

bacníti (pog. *bacnit* in *bácnit*), **bácnem**; **bacni**, -íte; **bacnil**, -íla, -i (*bacniŕ*)

báčva ž.

Baffin, -a m. (*béfin*) angl. pomorščak; **Baffinov** zaliv; **Baffinovo** otočje

bagatéla ž. malenkost; **bagatélén**, -lna, -o; **bagatelizirati**, -am omalovaževati

báger, -gra m. škrlat; **bagrén**, -a, -o; **bágrc**, -a m. škrlatna barva; **bagríti**, -ím

bagláti, -ám beračiti

báhati, -am se s čim; **baháv**, -áva, -o; **báhavec**; **báhave**; **báhavka** = **bahúlja**, **bahác**

bahljáti, -ám; **voda**, **ogenj** **bahljá**; **vino** iz soda **bahljá** **baisse** (*bés*) padec na borzi

bájalica ž.; **šiba**, s katero iščejo studencev pod zemljo

bájar, -ja m.

bájati, -am, 1. basni praviti, 2. prerokovati, 3. čarati, n. pr. rojaki onkraj Mure mislijo, da znajo **bajati** (Novice 1856); **bájeven**, -vna, -o; **bajevít**, -a, -o, čaroven

bajè = bojda, prisl.

bajeslójve, -a s.; **bajeslóvec**, -vca m.; **bajeslóven**, -vna

bajonét, -a m.

bakalár, -ja m.; **bakalárstvo** s.; **bakalavreat**, -a m. prva stopnja akademskega dostojanstva

bakanálie ž. množ.; Bákho-
va slavnost, prenes. razu-
zdano popivanje; bakánti-
nja ž., ženska v Bakhovem
spremstvu, prenes. razu-
zdana ženska; bakántski
= bakanálen, -lna, -o

Bákar, -kra m.; bákarski, -a, -o
Bákhus 2. Bakha, bog vin-
ske trte

bákla ž.; baklonósec, -sca m.
= bakláč, -a m.; bakláda
ž.; bakláti, -ám; luč baklá

Bákonjski gozd

bákrastorděč, -ěča, e

bákšiš, -a m., napitnina

baktêrije ž. množ., glive cep-
ljivke; bakteriolóski, n. pr.
zavod

bála ž., 1. bála = nevestina
bala; 2. bála platna, bala
slame

balánsa ž., ravnotežje, niha-
lo; balansíрати, -am, v
ravnotežju držati, omaho-
vati, opotekati se

balást, -a m., težina, prenes.
napota, breme

baldahín, -a m. nebo, ki se
v procesiji nosi

báldrijan, -a m., kozlík; bál-
drijanovo olje, kozlíkovo
olje

Baleári, -rov m. množ.

balét, -a m.; balétka ž.

balíž, -a m. = bala, nevesti-
no blago

Balkán, -a m.; balkánski, -a,
-o; Balkánski polotok

balkón, -a m.

balón, -a m., zrakoplov

Bált, -a m.; báltski, -a, -o;
Báltsko morje = Báltik,
-a m.

bálta ž. (*báŭta*), sekira; z
bálto glavó odséka (Jur-
čič)

Baltimore m. (*báltimor*), ro-
dil. Baltimora; v -moru

báltora ž. (*báŭtora*), 1. hla-
če na baltoro, 2. vrata, n.
pr. pri svinjaku

balustráda ž. ograja

Balzac (*balzák*), -a m.; Bal-
zacov (*balzákov*)

bálsam, -a m., mazilo, hladi-
lo; balzamíрати, -am, mazi-
liti; prid. bálzamov, -a,
-o, n. pr. vonj, zrak

bámbus, -a m.; prid. bámbu-
sov, -a, -o, n. pr. bambu-
sova palica, trstika

banálen, -lna, -o, vsakdanji,
obrabljen, plehek; banál-
nost, -i ž.

Banát, -a m.; banátski, -a,
-o; Banáčan, -a m.

banávz, -a m., mojster ska-
za; banávzičen, -čna, -o,
rokodelski (zaničljivo),
omejen

bandêro, -a s.; bandêrce, -a s.
bánja ž., posoda; bánjica ž.,
majhna banja

Bánja Lóka (v Sloveniji) Ba-
nje Loke; banjelóski, -a, -o

Bánjaluka ž., rod. Banjaluke;

bánjka ž.; dve banjki vina

Bánjska planôta ž.

bánka ž.; bánčen, -čna, -o;
bánčni uradnik; bánčnik,
-a, m.; bankír, -ja m.; bán-
koven, -vna, -o; bánkar-
stvo, -a s.

bánkovec, -vca m.

bankét, -a m., slavnosten
obed

bankrót, -a m.; bankróten, -tna, -o; bonkrótnik = bankrotêr, -ja m.; bankrotírati, -am

bár, -a m.; bárovec, -vca m., kaša iz bara

baráka ž., lesenjača

baratáti, -ám = barantáti, -ám

barbár, -a m.; barbárski, -a, -o; barbárstvo; barbarizírati, -am

bárhant, -a m.; bárhantast, -a, -o

bariêra ž., pregraja, ovira

barígla ž.; baríglica ž.

barikáda ž., ulična zagrada; zabarikadírati, -am

baríl, -a m.; barílec, -lca m.; barílček, -čka m. (*baríl, -ec, -čak*)

bárje, -a s.; barjàn, barjána m.; bárjevec, -vca

barók, -a m.; vrsta umetnostnega sloga; baróčen, -čna

barométer, -tra m., vremenik

barón, -a m.; barónica ž.; barónski, -a, -o; -ónstvo s.

Barthou m. (*bartú*) rod. Barthouja; Barthoujev, -a, -o

bárva ž., rod. množ. bârv; bârven, -vna, -o, n. pr. bârvna slepôta, bârvni odklòn; bârvnik, -a m.; barvítost, -i ž. (*kolorít*), bârvenost, -i ž.

baržún, -a m. = žamet; baržúnast, -a, -o; baržúnov

básalnik (*básalnik*), -a m.

básati, bášem, nabijati (puško), natlačiti (pipo, žep, kak prostor), nadevati (klobaso), natrcati (vrečo, koš)

básen, -sni ž.; básenca (majhna basen), básenski, n. pr. básenski svét; básna = marnja; prazne básne = prazne marnje

Báski, -ov m. množ.; báskovski, n. pr. pastirji

basrelief (*bareljéf*), -a m.; nizki relief

bastárd, -a m., mešanega rodu; bastardírati, -am, križati razne vrste

bastíja ž., utrdba; Bastille, ječa v Parizu

basúlja, ž., pitana prasičica; basúljec, -ljca m., pitan prašič

bàš; bàš dânes; bàš ko bi glave ne imel

bât, -a m. = bêt, betà m.; bátec, -tca in betêc, -tcà

báta ž.

bataljón, -a m., vojaška enota; bataljónski, -a, -o

bateríja ž.; strelska b.; akumulátorska b.

báti se, bojím se koga, česa (ne pred kom); bojím se, da bo jutri dež = najbrž bo dež; bojím se, da jutri ne bo dežja = najbrž ga ne bo

bátina ž. 1. palica, 2. udarci s palico

batíst, -a m., vrsta platna; batístov, n. pr. robec; batístast, -a, -o

Baudelaire (*bodlêr*), rod. Baudelaira; svoj. prid. Baudelairov; baudelairski, -a -o

Bavárec, -rca m.; Bavárska ž.; bavárski, -a, -o

Bávcis, -ide ž.

bávkati, -kam- čem; bávkniiti, -nem; pes bávka; bávkanje lisjaka

báza ž., podlaga, osnova, pri stebru: podstava, podstavek; bazírati, -am, opirati se, sloneti

bazár, -ja m., tržišče

Bázel, -zla m.; bázelski koncil

bazén, -a m., vodnjak, ribnjak

bazílika ž., vrsta cerkve; bazilikálen, -lna, -o

bazílika ž., rastlina; bazílikov, -a, -o

báža ž., vrsta; enake baže, vsake baže

beatificírati, -am, razglasiti za blaženega; -fikácija ž.

Beaumarchais (*bomaršé*) Beaumarchaisa (*bomaršéja*); Beaumarchaisov (*bomaršéjev*)

bébavost, -i ž.

bébec, -bca m.; za bēbca koga imeti; bēbiti, zbēbiti koga, zbēbljen, bēbast

bebljāti, -ám (*bab-*), nerazumljivo govoriti

becāti, -ám; becníti (*bacniti* in *becniti*) becnēm = bācnem; b. koga z nogo

bēč, -à m., vrsta sodov; bēček -čkà (*báč, -à, àk, -čkà*)

bečāti, -ím; bekāti, -ám; bēcniti, -nem; otrok, ovca, jelen bečí

béda ž.; bēden, -dna, -o; bēdnosten, -stna, -o

bedák, -a m.; bēdast, -a, -o; bedastóča, ž.

bedēnj, -dnjā in bēdenj, -dnja (*bādānj*)

bedēti, -ím; bedēč, -ēča, -e; bedēnje, s.; bedljiv, -íva, -o, n. pr. bedljívo spanje, bedēčnost, -i ž. (*bādēti, bādēt*)

bēdro, -a s.; množ. bēdra (in bēdra; redko tudi bedrésa); 2. bēder, 3. bēdrom, 5. bēdrih, 6. z bēdri; bēdrce, -a s.; bēdrn, -a, -o; bēdrnat, -a, -o; bēdrast; bēdrnik, -ica

Beduín, -a m.; -ínski, -a, -o Beethoven, -vna; Beethovnov, -a, -o

bég, -a m., plemič pri Turkih; bégov, -a, -o; bégovstvo s.; Husein bég, Husein bēga, prid. Huseinbégov

begánica ž. = gibánica, 1. potíca, 2. bútura (na cvetno nedeljo)

bégati, -am; béganje s.; bégav, -a, -o; bégavec, -vca m,

begúnec, -nca m.; begúnski, -a, -o; begún, -a m.

Bégunje; bégunjski, -a, -o

Begúnjščica ž.

beketāti, -etám, -ēčem = meketāti, -etám, -ēčem; ovce, koze beketajo ali meketajo

bél (*béu*), -la, -lo; kot stalni ukrasni pridevek ima določno obliko n. pr. béli grád (v nar. pesmih), béli dán; primernik (komparativ) = bolj bél (ne belejši); bélec, -lca m. (*bélac, béuca*); belka = belša; bēlkast (*béukast*), -a, -o; belôba, belôta

béla ž. = bela bolezen = bledica

belák, -áka, m., 1. bel prašič, 2. beli kamen

Béla Krájina, tudi Belokránj-sko; Béli Kránjec, rod. Bé-lega Kránjca, tudi Belo-kránjec, rod. Belokránjca; Belokranjica ž.; prid. belo-krájinski, -a, -o in belo-kránjski, -a, -o

Béla péč, Béle peči; belopé-ški, -a, -o

Belcebúb, -a m., feničansko in sirsko božanstvo

beletríja ž., leposlovje; bele-tríst, -a m., leposlovec; bele-trístika ž.; beletrístičen, -čna, -o

beléžiti, -im, zapisati, zapi-sovati; beléžnica ž.; beléž-ka ž.; beléžnik, -a m., notar

Bélial, -a m.; Bélialov, -a

béliti, -im; béljenje; pobé-ljen, -a, -o; zabéljen, -a, -o; bélja ž. beljáva ž., belja-vina ž.; glavo si béliti (ne glavo si ubijati); belíli so si glavé

beljá, -a m.; beljakovína ž.; beljákovec, -vca m.

bélorumén, -éna, -o; bélosiv, -a, -o; béložólt, -a, -o (žóut)

belúš, -a m.

bencín, -a m.; bencól, -a m.; bencoín, -a m.

Benedíkt, -a m.; benediktíneec, -nca m.; -diktínski, -a, -o

benefíca ž., predstava v prid kakega igralca; benefíčna predstava

benefíci, -a m., nadarba, do-hodek; beneficiát, -a m.; beneficiátov, -a, -o; bene-ficiáten, n. pr. beneficiátni dohodki = dohodki iz be-neficija

Benétke ž. množ., rod. Be-nétk; benéški, -a, -o; Be-nečàn, -ána m.; Benečánka ž.; Benečija ž.

Bengálíja, Bengálec; Bengál-ski zaliv; bengálski tiger; bengálski = bengaličen ogenj

Béograd, Béogradčan, Béo-gradčanka; béograjski, -a béra ž., duhovniška béra = bérnja; béra besedí; ber-njáč, -a m.; bernjáti, -ám, s svojo malho b. po vaseh (Jurčič); bernjáva ž.; ber-njávs, -a m.

Béranger (*berāzé*), francoski pesnik; Bérangera (*berāže-ja*); Bérangerov (*berāžéjev*)

bérgla ž., po bérglah hoditi; bérblica ž.; bérblast

berílo, -a s., 1. branje, 2. knji-ga za branje; berívo, snov, ki se bere

Bêringovo morje

berívka ž., solata

Berlioz (*berlióz*), -a, franc. skladatelj; Berliózov, -a, -o

bérsa ž., plesnoba na vinu; bérsiti se, pokvariti se (vi-no); bérsati se; bérsast, -a, -o

bés, -a m.; bás te pléntaj; bás te lôpi; básen, -sna, -o; besnéti, -ím; besnénje; bes-nív človek = besnják, -a m.

beséda ž., rod. množ. besedí in beséd; besedováti, -újem; báseda ž., ples

Beskídi, -ov m. množ.

béstija ž., živina; bestiálen, -lna, -o, živinski; bestiál-nost, -i ž., živinstvo

bēštija ž., (kletvica), ti bēšti-ja ti!

bèt, -à = bát, -a (*bàt, -à*); da-
nes z betòm, jutri s psom;
betèc, -cà m. (*batàc, -tcà*)
= bátec, -tca

bétev, -ve ž. = bétva ž. =
betvò, -à s.; betevcè, -à s.
(*bétav, -tva, -tvo* in *batvò,*
batavcè)

betéžen, -žna, -o

betíca (*batica*) ž.; 1. kol, 2. gla-
va; betíca stori pravico;
dati komu po betíci; betí-
čen, -čna, -o (svojeglav)

betón, -a m.; betónski, -a, -o,
betonírati, -am; železobe-
tón, -a

bétva ž., deblo, veja; bétvi-
ca, ž.; bétviti, -im; razbét-
viti se, n. pr. Slovani so
se razbétvili (razdelili na
več bétev)

bévkatí, -kam, -čem; bévskati,
-am; bévskniti, -nem (o
ovcah, psih, lisicah)

bezáti, -ám; bezálo, -a s.;
bezálnik -a m. (*bazáti, ba-
závník*)

bezèg, -zgà m.; bezgòv, n.
pr. bezgóvo cvetje, bezgòv
izgovor, (*bazèg, -zgà*)

bezgáti, -ám; b. pipo, cevko;
bezgál:ca ž. = bezgálnica
(*bezgávnica*)

bezgávka ž.; bezgetúl'a ž.;
množ. bezgávke; bezgáv-
kast, -a, -o

Bezják, -a m., prebivalci med
Dravo in Savo; bezjáški,
-a, o; bezják, -a m., tepec

bezljáti, -am (*bezljáti* in *bezl-
lját*): krave bezljájo; bez-
ljánje, -a s.; bezljäv, -áva,
-o; bezljávec, -vca m.; bez-
ljávka ž.; bezljiv, -íva, -o

bezníca ž.

bežáti, -ím (*bežáti* in *béžat*);
del. sed. bežé, bežèč; be-
žánje, -a s.; béži, -íte; bé-
žal, -ála, -i

bíbavica ž., plima in oseka
biblija ž., sv. pismo; bíbli-
ski, -a, -o; biblijski odbor
bibliofil, -a m., knjigoljub
bibliográf, -a m., knjigopis;
bibliográfski, -a, -o; bibli-
ografíja ž.

bibliotéka ž. knjižnica; bi-
bliotekár, -ja m.; bibliote-
kárski, -a, -o; bibliotéški,
-a, -o

bicíkel, -kla m., kolo; bici-
klíst, -a m., kolésar

bíčovje, -a s. = bíčje, -a s.

bíčovnik, -a m.; bíčnik, -a m.

bídermajer (ime po Bieder-
meierju, nemšk.), človek
predmarčne dobe (1815—
1848); brezgrajen, a malce
omejen meščan; bidermá-
jerski slog (v slikarstvu
med romantiko in realiz-
mom)

bífé, -éja m., točilnica

bífstek, -a m. (angl.), dušeni
goveji zrezek

bifurkácija ž. viličenje

bíglica ž., 1. iver, 2. žveplenka

Bíhač, -a m.; bíhački, -a, -o

bíl, -i ž.; bilka (*bilka*) ž.; bí-
last, -a, -o; bílnat, -a, -o
(*bílnat*)

bílánca ž., računski zaključek
bilijón, -a m., milijon mili-
jonov

bílja ž. (vigilija); množ. bílje,
mirtvaško opravilo

biljárd, -a m.; biljárdnica ž.;
biljárdski, -a, -o

bíncelj, -clja m. (pri konjski nogi)
bíngelj, -glja m., 1. kar bingljá, 2. nihalo; **bíngeljč**, -a m.; bingljáti, -ám
bíngola ž. (visok človek, zaničljivo); **bíngole** množ. (noge, zaničljivo)
bínkošti ž. množ.; **bínkoštni**, -a, -o; **bínkoštnica** ž.
binókel, -kla m., dvoočnik
binóm, -a m., dvočlenec; **binómen**, -mma = binomiálen, -alna, -o
biográf, -a m.; življenjepisec; **biografija** ž. življenjepis; **biográfski**, -a, -o
biologija ž., znanost o živih telesih; **biológ**, -a m.; **biológíčen**, -čna, -o; **biolóški**, -a, -o
bíra ž., vrsta; vino dobre bíre; blago je ene bíre; človek Ivaničeve bíre (Kersnik)
birét, -éta m., duhovnikovo pokrivalo
birič, -íča m.; **biríški**, -a, -o
bírma ž.; **bírmati**, -am; **bíрманje**, -a s.; **bíрманec**, -nca m.; **bírmanski**, -a, -o
biró, **birója** m., pisarna, urad; **birokrát**, -a m., uradnik; **birokracija** = birokrátstvo, -a s., uradništvo; **birokrátski** = birokrátíčen
bisága ž.; tudi množ. **bíságe**
bíser, -a m.; **bíserček**, -čka m.; **bíseren**, -erna, -erno; **bísernica** ž.; **bísernína** ž.; **bísernják**, -a m.
biskvít, -a m., piškot, prepečenec
bísmut, -a m.; **bísmutov**, -a -o

bíster, -stra, -o; **bístrc**, -strca m., **bister** um; **bistríti**, -ím; **bistrênje**, -a s.; **bistro-míseln**, -lna, -o (*-míseln*, -a)
bístvo, -a s.; **bístven**, -a, -o; **bístvenost**, -i ž.
bít, -i ž.; **bíten**, -tna, -o; **bít-nost**, -í ž.
bíti, sèm (*sèm*); vel. **bódi**, **bódita**; **prih.** **bóm** in **bódem**; 2. os. dvoj.: **bósta**, **bóta** in **bódeta**; 2. os. množ.: **bóste**, **bóte** in **bódete**; 3. os. množ.: **bódo** in **bójo**; **del. sed.**: **bodóč** (= **prihodnji**); **nedol.** **bíti**, ne **bíti**, n. pr. **bíti** ali ne **bíti** — to je zdaj vprašanje; **bíl**, -a, -o (*bíy*, -lâ, -lò in -lò, -li); **bíti**, **bívati**, napačno: **biva** od dne do dne ožji (**prav**: **postája**)
bíti v pomenu **tolči** ima navadno naglasno znamenje, n. pr. žila mu je **moč**-no **bíla**; srce mu je **bílo**; **plat** zvona **bíti**, **bítje** žile; **bítek**, -íka, m., udarec
bítka ž.; **rod. množ.** **bítik**; **bítva** ž. **rod. množ.** **bítev** (*bítay*)
bivák, -a m. (**angl.**) **prenočevanje** pod milim nebom; **šotoríti**
bívol, -a m.; **bívolica** ž.; **bívolov**, -a, -o; **bívolski**, -a, -o
Bízánc, -nca m.; **Bizantíneec**, -nca m., **prebivalec Bizanca**; **bizántski** = **bizantínski**; **bizantinízem**, -zma m., **klečeplazna podložnost**, **hlapčevstvo**

bizáren, -rna, -o, čuden, ne-
navaden
bízon, -a m., ameriški zober
blág, -a, -ó in blágo; prim.
blážji, pres. nàjblážji, -a,
-e; prisl. blážje
blagájna ž.; **blagájnica** ž.;
blagájnični, -čna, -o; **bla-
gájnik**, -a m.; **blagájniški**,
-a, -o; **blagájničarka** ž.
blagínja ž.; na občo **blagínjo**
blago- v sestavi **blagodéjen**,
-jna, -o, **blágodišče**, -a, -e,
blagohóten, -tna, -o, **bla-
gonráven**, -vna, -o; **blago-
vést**, -i ž.
blágor, -gra m. = **blagínja**;
 za blágor očetnjave naj
 puška govori (S. Jenko)
blágor, medmet; **blágor**
 vam! blágor si ga tistemu
blagoslòv, -óva m.; **blago-
slovíti** (in *blagosloviti*), **bla-
goslòvim**; **blagoslovljen**,
-êna, -o; **blagoslovljenje**;
blagoslávljati, -am; **blago-
slávljanje**, -a s.
blagóst, -i ž.
blagôta ž.
blagovolíti (in *blagovóliti*),
 -vólim; **blagovóljen**, -ljna,
 -o; **blagovóljnost**, -i ž.
blagrováti, -újem; **blagro-
vâl**, -ála, -o
blamírati, -am, (o)smešiti,
 (o)sramotiti koga; **blamá-
ža** ž.
blánja ž. deska
blankét, -éta m., neizpolnjen
 list, golica
blasfemija ž., bogokletstvo;
blasfémičen, -čna, -o, bo-
 gokleten

blazína ž.; postelj na b.; hra-
 stove **blazíne**; **blazínast**,
 -a, -o; **blazínják**, -a, zofa
blazíran, -a, -o, top, brezču-
 ten; **blazíranec**, -nca m.
blaznéti, -ím; **blaznênje**, -a
 s.; **blázniti**, -im; da bi nas
 bláznil (= motil, mešal)
blazniv, -íva, -o; **blaznívec**,
 -vca m.; **blaznívka** ž.; **blaz-
nívost**, -i ž.
bláznica ž., 1. blazna ženska,
 2. zavod za blazne
bláženstvo, -a s.
blážílen, -lna, -o (*blážílen*,
 -lna)
blážíti (in *blážiti*), **blážím**
blebetäv, äva, -o; **blebetávec**,
 -vca m.; **blebetávka** ž.; **ble-
betúlja** ž.
Blèd, na **Blédu**; **Bléjec**, -jca
 m.; **bléjski**, -a, -o; **Bléjsko**
 jezero; **bléjski** letovíščarji
bléd, -a, -ó in blédo; **bledí**,
 -é in blédi, -e
bledéti, -ím; **bledénje**; **ble-
díti**, -ím; **bledênje**, -a s.
blédomóder, -dra, -o, blédo-
 rdeč, -a, -e, **blédorumèn**,
 -a, -o; **blédosínji** -a, -e,
blédosiv, -a, -o
blékniti in **blékniti**, -em
blésk, -a m.; **blesketáti** se,
 -etám, -éčem se; **blesketa-
jóče** oči
blestéti, -ím = **bleščáti**, -ím
bleščáti, -ím (ne bliščati);
 blešči se mi; **bleščec**, -éca,
 -e; **bleščánje**, a s.; **bleščá-
va** ž.; **bleščica** ž., n. pr. z
 bleščicami in žebli obito
 jermenje; **bléščiti**, -im,
 sonce me bléšči

blisk, -ska m.; kakor blisk, po bliskovo = bliskovit, -íta, -o; po bliskovo konjič letí

bliskáti (nepreh.), -am; bliskáti se (in *bliskat se*); bliskav, -a, -o; bliskave oči, bliskava posoda; bliskavica, svet oddaljene bliskavice v oblakih

blišč, -a m.; bliščiv, -íva, -o; bliščôba ž.

bliz (prisl.), menda, pač, že, n. pr. na doto ti bliz ne bo treba gledati (Tavčar, Cvetje v jeseni); ti bom bliz (= že) pokazal

blizek, -zka, -zko, prid. = blizu, prisl.

blizu (zaznamuje prostor in čas); od blizu se vidi; od blizu in daleč so prišli; konec léta je blizu; prisl. primernika: bliže; bliža, ž.; bližina ž.; bližava ž.

bližnji, -a, -e; bližnjik, -a m.; bližnjica ž., pot; po bližnjicah hoditi; bližnjost, -i ž.; bližnjesoróden

bližnji, -a, -e; pomni: bližnja vas (blizu ležeča; 1. stopnja); bližja vas (bliže ležeča izmed dveh; 2. stopnja)

bljúšč, -a m., koren zoper bodljaje v križu; bljúščec, bljúščeca m. (-əca)

bljuvati (in *bljuvat*), bljuvam in bljújem; ogenj b.; bljuvanje, -a s.; bljúvek, -vka m.; bljúven, -vna, -o, n. pr. bljuvni prah

bljúzga ž.; bljúzgati, -am (po blatu brodirí)

blodíti (in *blódit*), -im; blojénje in blodénje; bloděč, -ěča, -e; blódil, -íla; blóden, -dna; blodnomíseln, -lna, -o; blodnomíselje (-míseln, -a, -alje)

blódnja ž.; blodnjáva ž.; blodnják -a m., labirint

bloc; en bloc (*ā blók*) n. pr. kaj sprejeti v celoti, vse skupaj

blók, -a m., skupina, n. pr. blok hiš

blókáda ž., zapora; blokíratí, -am, zapreti, n. pr. kako lukó

blondínek, -nca m., plavolasec, gizdalin; blondínka ž.

blúnkati, -am; blúnkniti, -em; kamen v vodo blunkne; blúnk (medmet)

blúza ž., jopica

bóa, 2. bõe, 3. 5. bói, 4. 6. bóo; bóin, -a, -o, 1. udáv, 2. kači podoben ovratnik iz kozuhovine

bóber, -bra m.; bobrovína ž.

bobljáti, -ám; voda bobljá (šumlja); bobljánje (oddaljeno grmenje)

bobnénje, -a s.; bobnéti, -ím

Boccaccio (*bokkáčo*) m., 2. Boccaccia (-ča), 3. Boccaciu (-ču), 6. z Boccacciom (-čom); svoj. prid. Boccaciov (-čov), -a, -o

bodálo, -a s.; bodálce (-dál-), -a s.

bódcati, -am; trava bódca (= bôde) izpod krtin;

bódckati, -am; bódcek, -dcka m., želo, igla; bódckovec, -vca m., iglasto drevje; bódckovje, -a s.

bódelj, -dlja m. (= bódec),
jezevi bódliji
bódisi (veznik), bódisi bogàt
ali ubóg
bodljáj, -a m.; tudi množ.
bodljáji, n. pr. prsni bod-
ljáji; bodlják, -a m.; bod-
ljíka ž.; bodljíkov, -a, -o;
bodljíkovje, -a s.; zbodljáj,
-a m.; bodílj, -a m., pljuč-
nica; bodljív, -íva, -o, n.
pr. b. vol, bodljíva odeja
smreke; bodljívec, -vca m.;
bodljívka ž.
bodljáti, -ám, 1. vbode de-
lati, 2. nabadat
bodríti, -ím; bodrénje, -a
(rus.) = izpodbujati; bo-
drílo = izpodbuda; stil.
napačno: živi brez bodrila
in izpodbude (Detela)
Bog, 8; Bog oče, Bog Sin,
Bog sv. Duh; Bog človek
= Bog in človek = Bogo-
človek (o Kristusu); zbó-
gom; Bog (bog) vé; Bog
(bog) védi; Bog (bog) ga
védi; Bog (bog) si ga védi;
Bog (bog) védi kaj; Bog
(bog) si ga védi kje; Bog
(bog) védi odkod, kakó;
védi si ga Bog (bog);
sám Bog védi, kaj bo iz te-
ga; Bóg pomagaj! Bog dàj!
Bog pláti! Bóga mi! Za
Bóga (vzklik); bógme (bó-
me, bómeda); vbógajme
dàti, prosíti; bil je sám
bógnasváruj (= hudič);
bóg (na podobi); drži se
kakor lípov bóg
bogabojčè, -éča, -e; bogabo-
jčén, -čna, -o; bogabojčé-
nost, -i ž.
bogástvo, -a s.

bogàt, -áta, -o se veže z rod.
ali orod.: bogàt zlatá, bo-
gàt slavnih dél ali bogàt
z zlátom, bogàt z denar-
jem(ne: na zlatu); napač-
no v pomenu bogáta žetev,
bogáta rosa (prav: obilna)
bogatáj, -a m. = bogatin
bogatéti (in *bogatèti*). -ím
(neprehod.); bogat postati;
bogatíti (in *bogátiti*), -ím
(preh.) = koga bogatega
narediti
bógati, -am = ubógati, -am
Bógek, -gka m. = Bógec,
-gca (v otročjem govoru);
bógek = bógec (na podobi),
n. pr. v kotu je visel
star bógec
bogínja ž.; bogínja zmago-
válka
bógme, bóme
bogo- sestavljenke: bogobó-
jen, -jna, o; bogobórec,
-rca m.; bogočástje, -a s.;
bogohválen, -lna, -o; bo-
goískátelj, -a m.; bogoklé-
ten, -tna, -o; bogomíseln,
-a, -o; bogoljúben, -bna,
-o; bogomíl (-mil), -a, -o;
bogomílec, -lca (-lca) m.;
bogomóder, -dra, -o; bo-
goslužén, -žna, -o; bo-
gospráven, -vna, -o; bogo-
znánc, -nca m.; bogo-
znánstvo, -a s.
bogomólja ž.; bogomóljec,
-ljca m. (pobožnjak); bo-
gomóljka ž.; bogomóljen,
-ljna, -o, n. pr. bogomóljen
menih
Bogoródica ž.
bogotáj, -a m. (ki Boga ta-
ji); bogotájec -jca m.; bo-
gotájstvo, -a s.

bogováti, -újem (vedeževati);
bógovec, -vca, m.; bogú-
lja ž. (vedeževalka)

bohém, -a m., nadarjen, a za-
nemarjen človek (umetnik,
dijak); bohémski, -a, -o

Böhinj, -inja m.; bohínjski,
-a, -o n. pr. Bohínjsko je-
zero; Bohínjska dolina; Bo-
hínjec, -njca m.; Bohínjka ž.

bohoríčica ž.

bohôteti, -ím; bohôta ž.; bo-
hôtén, -tna, -o; bohôtítí se,
-ím; se je bohôtílo cvetje

Boileau (*bwaló*), franc. kri-
tik; 2. Boileauja (*bwalója*)
svoj. prid. Boileaujev (*bwa-
lójev*)

bòj, bôja, m.; v bôju (in
bóju); bojévník, -a m.

bojár -ja m.

bojazljív, -íva, -o; bojazljí-
vec, -vca m.; bojazljivost,
-i ž.

bojažêljen, -ljna, -o; boja-
žêljnost, -i ž.

bojdà = bajè

bôjen, -jna, -o; bôjni krík

bojkót, -a m.; bojkotírati,
-am, zavračati kaj, ogibati
se česa

bòk, bôka m.; v bóku (in
bôku), v bókíh

bokál (-káu), -a m.; b. vina
ból, -í (*ból*) ž.; glavoból,
zoboból

boléhati, -am; boléham na
srcu, na jetrih (kraj bo-
lezni); b. za sušico, za je-
tiko (bolezen)

boléhav, -a, -o; boléhavost,
-i ž.; boléhavec, -vca m.;
boléhavka ž.; bolêhen, -hna,
-o; bolêhnost, -i ž.

bólen (*bólan*), bolán; bólina
(*bóuna*) mati, bólno dete,
bólno otroci (ne bolana,
bolano, bolani); bólen za
smrt, b. na smrt; pomni:
bólén na srcu, na jetrih
(= bólen ud); bólen za su-
šico, za vročinsko bolezní-
jo (= bolézen); pri bólen
se rabi nedoločnik, n. pr.
bíl je bólen prítí; bólen je
bíl v cêrkev íti

Bolgár, -a m.; Bolgársko;
bolgárski, -a, -o (*bol-*)

bólha ž. (*bóuha*). množ. ból-
he in bolhé, bólh in bolhá;
bólšji, -a, -e; bólšják, -a m.

bòlj tvori primernik in pre-
sežnik pri pridevniki, ki
1. označujejo barvo, n. pr.
bel, primernik bolj bel;
črn, bolj črn; 2. pri pri-
devnikih na -ski in -ji, n.
pr. bolj slovenski, bolj
divji; 3. pri pridevniki,
ki so nastali iz deležnikov
n. pr. pekoč, vroč, rdeč;
cvetoč; učen, znan, vrel,
gnil; bolj pekoč, bolj vroč
itd.

bolj in bolj

boljár, -ja m., plemič; boljár-
ski, -a, -o; boljárstvo, -a s.

bóljšati, -am; bóljšanje, -a
s.; boljšáva ž.

boljševík -a m.; boljševíski,
-a, -o; boljševístvo, -a s.
= boljševízem

bóljši, -a, -e; prislov bólje;
bólje gospodari, kakor sem
míslil

bólnica (*bólnica*) ž. = bol-
níšnica; bolníca (*bounica*)
ž. = bolna ženska

bolščáti (*bouščáti*, -át), -ím;
 bolščěč, -ěča, -e; na bol-
 ščěce oči nastávljajo ku-
 kála (Stritar); oči mu bol-
 ščé iz glave; bolščáj, -a m.
bómba ž.; bombardíratí, -am;
 bombardmá, -ja m.
bombást, -a m. nabuhlost;
 bombástičen, -čna, -o, na-
 buhel, našopirjen
bombáž, -a m.; bombážast,
 -a, -o; bombážever, -vca m.
Bonapárte, Bonapárteja, m.;
 Bonapártejev -a, -o; bona-
 partíst, -a m.
bonbón, -a m.
bór, -a m., kemična prvina;
 bórova kislina
bòr, bóra m.; 1. drevo; bo-
 róvec, -vca, m.; boróvje,
 -a s.; 2. denar: niti bóra
 nímam
bórba ž.; bórbén, -a, -o(-bən);
 bórbénost, -i ž.
Bordeaux (*bordó*) m. rod.
 Bordeauxa (*bordója*; bor-
 deauxski (*bordójski*)
bore prisl.; bore málo; bó-
 ren, -rna -o, s čim, bóren
 z denárjem
Borghese (*borgéze*), rod. Bor-
 gheseja; svoj. prid. Bor-
 ghesejev
Borghesi (*borgézi*) rod. Bor-
 ghesija; svoj. prid. Bor-
 ghesijev
bórgis, -a m, vrsta črk
borítí (in *borit*) se, -ím; bor-
 jénje, -a s.; borljív, -íva,
 -o; borljívost, -i ž.; borí-
 len, -lna, -o (*borílno*); bo-
 rílska umetnost; borílec,
 -lca m. (-lca in -yca)

Bórneo m. 2. Bórnea, 3. Bór-
 neu, sundski otok
bórza ž.; bórlen, -zna, -o;
 bórzni tečaj, bórzni pa-
 pirji
bós, bôsa, bosó; bosí, bosé
 (in bôsi, -e); bosáč, -a m.
 (kdor je bos); bosúlja ž.;
 bosják, -a m.
Bósna, ž.; Bošnják, -a m.;
 Bosánc, -nca m.; bósen-
 ski, -a, -o
Bossuet (*bosüé*), Bossueta
 (*bosüéja*), Bossuetov (*bo-
 süéjev*)
Boštján, -a m. (preprosto),
 svetniško ime: Sebastiján
Bourdaloue (*burdalú*) franc.
 pridigar; Bourdalouja (*bur-
 dalúja*), Bourdaloujev (*bur-
 dalújev*)
Bourges (*burž*) m. franc.
 kraj, rod. Bourgesa (*búr-
 ža*), v Bourgesu (*búržu*)
bóštvo, -a s. (od Bog)
botánika ž. rastlinoslovje;
 botánik, -a m.; botáničar-
 ka ž.; botáničen, -čna, -o;
 botanizírati, -am
bóter, -tra m.; bótrc, bótrca
 m.; bótrček, -čka m.; bó-
 tra, -e ž.; bótrica ž.; bótri-
 čen, -čna, -o; bótrična ne-
 delja; botrína, v botríni
 smo si; botrínja tudi množ.
 botrínje (bótrovska gosti-
 ja); bótrski, -a, -o; bótr-
 stvo, -a s.
božánski -a, -o (ne bože-
 stven), božánstvo, -a s. (ne
 božestvo)

Bôžič, Božiča m. 12; o Božiču; **bôžič** m., panj, ki ga na sv. večer polože na ognjišče; **božičen**, -čna, -o; **božični dan**; **božični praznik**

Bóžidar, -ja m.

božjepótnik, -a m.; **božjepótnica** ž.; **božjepóten**, -na, o, n. pr. **božjepótna cerkev**

bôžji, ves **bôžji dán**; **Sin bôžji**, **Mati bôžja**, **bôžja Porodnica** 8; **bôžja hiša**; za pet ran **bôžjih**; ime **bôžje**; **bôžji grób**, **bôžja pót**

bráda ž. (tudi **bradé**, -ó; -áh, -ámi); **brádovec**, -vca m.; **bradovina** ž.

bradávíca ž.; **bradávíčen**, -čna, -o; **bradávícast**, -a, -o

brádelj, -dlja m.; **brádelj** = **brádljina bráda**; **mesaríca** (sekira) ima **prednji in zadnji brádelj**

brádica ž.

brádlja ž.; prid. **brádljin**, -a, -o, n. pr. **brádljina blazína**

bragéše in **bregéše** (hlače, spodnje hlače)

brahmán, -a m., svečenik **Bráhme**

- **brálec**, -lca m.; samostalniki, ki zaznamujejo delujoče osebe, se pišejo s končnico -alec, -ilec; -alka, -ilka (n. pr. **bralec**, -lca; **bral-ka**; **poslušalec**, -lca, -lka; **volilec**, -lca, **volilka** itd.) razen v primerih, v katerih je glagolski pridevnik na -v, iz katerih so izvedeni, še živ, n. pr. **báhav**:

báhavec, **báhavka**; **drémav**; **drémavec**, **drémavka**; **délav**; **délavec**, **délavka**; **hírav**; **híravec**, **híravka** itd. — Pri novih in zvečine le knjižno rabljenih tvorbah izgovarjamo -l-, pri starih domačih pa -u-; **brálec**, -lca; **prebiválec**, -lca; **pálec**, -lca govôri **-álac**, **-áuca**; **metalec**, -lca pa **metálac**, **-álca** itd. — V tej knjigi so vsi taki primeri posebej naštet

bralen, -lna, -o (**brálæn**, -lna); **brálno društvo**

Bramánte, **Bramánteja** m.; **Bramántejev**

brámba ž.; **brámben**, -bna, -o **brámor**, -ja m.; množ. **brámorji** (bezgavke); **bramoràv**, -áva, -o; **junec** je **bramoràv** (ima **brámorja**)

braníti (in **brániti**), **bránim**; **bránil**, -íla, -o, -i; **bránilec** (-lca in -yca) m.

bránjevec, -vca m.; **bránjevka** ž.; **bránjevski**, -a, -o; **bránjar**, -ja m.; **bránjari- ca** ž.; **branjarija** ž.

bránša ž., **bétev**, **panoga**, **stroka**

brášno, -a s.

bráte, -eja m., bosenski **kroš- njar**

bráti levíte komu, slov. **kozje molítvice** **brati**, **oštevati** koga

brátovstvo in **brátstvo**, -a s.; **brátovščina** ž.; **brátovski** in **brátski**

brátranec, -nce m.

bravína ž.

bravúra ž. **pogum**, **hrabrost**

Brazílija ž.; brazílski, -a, -o
 brazdáti, -ám; brazdàl, -ála
 brbljáti, -ám; brbljánje, -a s.;
 brbljáv, -áva, -o; brbljív,
 -íva, -o; brbljívec, -vca m.
 břcniti, -em (in břcnit)
 břdek, -dka, -o = břhek,
 -hka, -o
 bréncelj, -clja m.
 bréncelj, -klja m., kembelj
 breňkljáti, -ám; breňkljánje
 -a s.; breňkljáč, -a m.
 Brentáno, -a m.; Brentánovi
 spisi
 bréskev (-əy), -kve ž.; bré-
 skvica ž.; prid. bréskov,
 -a, -o, bréskov cvet; bré-
 skova koščica
 Brést Litowsk, Bresta Litow-
 skega, m.; v Brestu Litow-
 skem
 brěsti, brědem, del. pret.
 brėdel, brėdla, -dlo
 brevír, -ja m.
 brez; -z ostane nespremenjen
 pred mehkimí soglasniki:
 brez njěga, brez njé (ne:
 brež njega)
 brez da: dobil sem, brez da
 bi prosil = slov. ne da bi
 prosil ali čeprav nisem
 prosil
 brez nadáljnjega = slov. ta-
 kòj
 bréza ž.; brézovec, -vca m.;
 brézovka ž.
 brezbárven, -vna, -o
 brezdélica, ž.
 brezimén (anonímen) in brez-
 ímen; breziména in brez-
 ímna, -éno in -ímno
 brězno, -a s. in brězen, -zna
 m.; v množ. mošk. sp.
 brězni, brěznov; brezdánji,
 -a, -e

brezpòseln, -elna, -o; brez-
 poselnost, -i ž. (-səln-)
 brezsmótrn, -a, -o
 brezstrásten, -stna, -o
 brezuspěšen, -šna, -o
 brezvétrje, -a s.; brezvétrn,
 -a, -o
 brezžéljen, -ljna, -o
 brezžícen, -čna, -o
 břglez, -a m.
 brhěk, brhkà in brděk, -dkà,
 -ò; brhkóst, -i ž, in brd-
 kóst, -i ž.; = břdek
 bridkóst, -i ž.; brídek, -dka,
 -o
 briljánten, -tna, -o, sijajen,
 bleščč
 briljíрати, -am, odlikovati se
 brín, -ína m.; brínov, -a, -o;
 brínovec, -vca m.; brínov-
 ka ž.; brínovina ž.; brínje.
 -a s.
 Bríndisi (-zi), Bríndisija, v
 Brindisiju
 brinětka ž., rjavkastih las
 brisávka ž.; brisáča ž.; brís-
 lja, ž.
 briskíрати, -am, zadirati se
 nad kom, nahruliti koga
 brítev in brítva ž.; brítven,
 -a, -o; brítevca (brítəy,
 -ca; brítvən, -a)
 brívec, -vca m.; brívčev, -a,
 -o; brívница
 brizgálka ž. (-gál-)
 brizgálnica, brizglja, brizga-
 lica, brizgálna ž.; brizgá-
 len, -lna, -o (-gál-)
 brizgljáti, -ám
 brižínski spomeniki
 břk, -a m.; množ. břki, -ov
 in břke, břk ž.; břčice
 (brkice)

brkelj, -klja; svinja ima na vratu brklje
 brkljāti, -ám; brkljánje, -a s.; brkljaríja ž.
 brklje ž. množ. = brki (v zaničljivem pomenu)
 brléti, -ím; luč brlí; brlénje, -a s.
 brljāti, -ám; kaj brljá tod? (= stiče, išče); brljáv, -áva, -o; brljávost, -i ž.; brljávec, -vca m.; brljávka ž.
 brljúzga ž.; brljúzgati, -am; otrok po blatu b.; brljúzginiti, -em
 brlòg, brlòga m.
 brnéti, -ím; brnénje, -a s. in brnénje, -a s.
 brnja ž. in brnje, -a s., črna zemlja; množ. brnje ž., nesnaga na životu
 brnja, ž. capa, cunja; brnjav, -a, -o; brnjavec, -vca m.
 Brno, -a s.; brnski, -a, -o
 bród, -a m.; na bródu in bródu
 brodáríti, -im; brodárjenje, -a s.
 brodíti (in *brôdit*), bródim; brôdi, -íte; brôdil, -íla, -o, -i, -e
 brodolòm, -óma m.
 brokát, -a m. z zlatom ali srebrom pretkana svila; brokáten, -tna, -o, n. pr. brokáten plašek
 bròn, -óna m.; brônast, -a, -o; brônec, -nca m.; brončén, -a, -o; bronsíрати, -am
 broša ž. in broška ž., napsrna igla
 brošíрати, -am, mehko vezati; brošúra ž., sešitek
 brstéti, -ím; brsténje, -a s.

břšč, břšča m.; divji břšč; břšček, -ščka m.; břščíka ž.
 bršlján in bršlín, -a m.; bršljánov, -a, -o; bršljánovec, -vca m.; bršlínov, -a, -o; bršlínovec, -vca m.
 brúno, -a s.; brúnovje, -a s.
 Brúselj, -slja m.; brúseljski, -a, -o
 Brusílov, -a m.; ofenziva Brusílova (rod.) ali Brusílovljeva (prid.) ofenziva
 brusíti (in *brúsit*), -im; brúšenje, -a s.
 brúsnica ž.
 brutálen, -lna, -o, surov; brutálnost, -i ž.
 brúto (ital.) nesklon., n. pr. Bruttogewicht: kosmata teža; kosmati dohodki; kosmati denar; nasprotje néto, n. pr. čista teža, čisti dohodki
 břz, břza, -o; v primerniku hitrejši (ne brži), najhitrejši; prisl. břzo, prisl. primernika břže, najbřže
 břzi vlak in břzovlak; břzec, -zca m.
 brzostřelec, -lca m.
 břž (hitro), břž pójdi; břžkone, břžda, břžčas (menda); nájbrž, nájbrž níkógar ni našel, břž ko (hitro ko, kakor hitro), n. pr. břž ko bo mógóče
 břžóla ž., pražena govedina; tudi množ. břžóle, břžól
 búcíka ž.; šopek z b. pripeti
 búčen, -čna, -o (od búča): búčni sad, búčno olje
 búčen, -čna, -o (od buk-, bučáti), búčen smeh

budálo, -a s. in **búdalo**, -a s. (bedak); **budálast**, -a, -o; **budálost**, -i ž.

Búdapěšta ž.; **búdapěški**, -a, -o ali **budapeštánski**, -a, -o

búdati, -am; kdor le **búda** in nič ne opravi; **búdaš** (= gledaš) v tiste papirje

Búddha, -e m.; prid. **Buddhov**, -a, -o; **Buddhovo** svetišče; **budízem**, -zma m.; **budíst**, -a m.; **budístičen**, -čna, -o

budílka ž.; ura **budílka** (-*díl*)
budílnik, -a m., **budilo** na uri (-*díl*)

budíti (in *budit*), -ím; del. trp. (z)bujèn, -èna, -o; **bujenje**, -a s.

budláti, -ám, **nadevati**; **búdla** ž. **nadev**

budoár, -ja m., **damska soba**
budžét, -a m., **proračun**; **budžéten**, -tna, -o

Buenos Aires, **Buenos Airesa**, v **Buenos Airesu**

buhtéti, -ím = **buhtáti**, -ám; ogenj, **plamen buhtí**, **buh-tá**; **búhtiti**, -ím (**búkniti**), **plamen búhti** (**bukne**)

bújen, -jna, -o (**bohôten**), **bújna** rast; napačno n. pr. **bújnosvež**, **bújnolep**, **bújnopester**

buké, -éja m., **šopek**

búkev, -kve ž., **manjš. bukevca** ž.; prid. **búkov**, -a, -o; **búkov les**; **búkovina** ž.; **búkovica** ž.

Búkovac Vlaho; **Búkovca**; **Bukovčeve** slike

búkve, -kev (-*kay*) ž. množ., **knjiga**; **manjš. búkvice** množ.; prid. **búkovski**, -a, -o, n. pr. **búkovski jezik** = **latinščina**

búla ž., **uljé**; **búlast**, -a, -o
búlití (in *búlit*) -ím; **živina búli** (**muka**); **búljenje** s.; **búlec**, -lca (vol); **búlec buli búljiti** (in *búljit*), -ím oči = oči **izbuhniti** (**napeti**); **izbuhnjene oči**; **buljiti** se rabi samo v zvezi z objektom oči, oči **buljiti**. Napačno je n. pr. **Rusija** je **búljila** proti **zapadu** = sl. je **strmela** v **zapad**. **Gašper** je **brezčuten buljil** v **noč** = sl. je **strmel** v **noč**. Tu **stoji** s **pobešeno** **glavo** ter **gleda** **strmo** **predse** v **tla** (**Erjavec**)

buljvár, -ja m.; **velika cesta** z **drevoredi** v **mestu**; **buljvárski**, -a, -o

búnja ž. (**búnka**, **képa**); **búnjast**, -a, -o; **búnjavec**, -vca m. (**búnjast človek**)

búnka ž.; **búnkast**, -a, -o; **búnčica** ž.

Burbóni, **Burbónov**, množ.; **burbónski**, -a, -o

búrja ž.; **búrjast**, -a, -o; **búrjavec** -vca m. (**búrjast človek**)

búrka ž.; **búrke** **uganjati**; **búrkast**, -a, -o; **búrkav**, -a, -o (**človek**) = **búrkež**

búrkelj, -klja m.; **vodni mehur**; **búrkeljc**, -eljca m.

búrkle, -kel ž. množ.; **búrklast**, -a, -o; **búrklež**, -a m.; **burkláti**, -ám (**nerodno hoditi**)

burkljāti, -m (búrkati); voda
burkljá iz kake posode
búrnus, -usa m., beduinski
plašč
búrovž, -a m.
buržoazija ž., meščanstvo,
srednji stan (zaničlj.); bur-
žoá, buržoája m.; buržúj,
-a m.; buržújski, -a, -o
busóla ž., Kompas

bútara ž., bútarica ž.
bútec, -tca m.
búteli, -eljna m.
butéljka ž., butélja, stekleni-
ca; butéljsko vino
butíca ž.
búzdovan, -a m.
bzíkati, -am, -čem; bzíkniti,
-em; bzíklja = bzíkalica ž.

C

-ca manjšalna pripona za
osnove žen. sp. na -i n.
pr. stvár: stvárca, živál
(-áuj): živálca (-áilca), lúč:
lúčca, dúri: dúrce
cájna ž. locánja; cájnica ž.
Calais (kalé) Calaisa (kalé-
ja), v Calaisu (kaléju); Ca-
laiski (kaléjski) rokav
Cambrai (kābrē), Cambraia
(kābrēja), v Cambraiu (kā-
brēju)
Cambridge (kémbridž) m.,
Cambridgea (kémbridža)
Campo (kámpo) Formio, ital.
mesto; Campo Formia;
campoformijski mir ali mir
v Campo Formiu
cámelj, -mlja m. (cámelj),
kembelj
cándra ž.; cándrav (-au),
-ava, -o; cándravec (-vác),
-vca (-uca) m.
cánja ž.; cánjek (-njak),
-njika m.
Cánkar, -ja; Cánkarev, -a,
-o; cankarjástvo, s.; can-
karjánski, -a, -o
capín, -a m.

capljāti, -ám
cár, -ja m.; cárjev (-eu), -a,
-o; cárjevič m.; carjevína
ž.; cárski, -a, -o; cárstvo s;
cárica ž.; cáričin, -a, -o;
carízem (-zam). -ízma m.;
caríst, -a m.; carjevátí,
-újem
Cár Lázar, Cárja Lázarja,
Cár Lázarjeva vójska
Cáribrod, -a m.
Cárigrad, -a m.; Cárigrajčan,
-a m.; Cárigrajčanka ž.;
cárigrajski, -a, -o
Carlyle (karláj) angl. zgo-
dovinar, Carlyla; Carly-
lov, -a, -o
-ce manjšalna pripona za
samostalnike sred. sp. n.
pr. ogledálo: ogledálce
(-álce), písmo: píssemce
(písemce); če od dveh so-
glasnikov drugi ni zvoč-
nik, se pripona glasi -æce,
piši -ece: gnéздеce, srčce-
ce, méstece, posés'evce, klá-
divce itd.; množ. -ca: vrá-
ta: vrátca, kóla: kólca
(kólca)

cedílce s. (-ilce); cedílček (-ilčak in -iŭček). -čka m.; cedílnik m., cedílnica ž. (-ilnik in -iŭnik); cedílec, -lca (-ilac, -ilca) m.

cécelj (-cəlj), -clja m. nebni jeziček

Cecílija ž.; cecilijánec (-ánac), -nca m.; cecilijánski, -a, -o
cedíka ž. gumi

cedíti (pog. *cedit*), -ím; pre-
cedí! precejèn, -èna, -o;
cejènje, -a s.; cedíl (*cediŭ*),
-íla, -o

cédra ž.; cédrov les; cedro-
vína ž.

cefèdra, -e ž.; cefedrāti, -ám;
cefedráč, -a m. (*caf-*)

cèh in cèh, -a m.; céhoven
(-vən), -vna, -o; céhmešter
(-štar), -štra, céhovni moj-
ster

cékar, -ja m.; cékarček (-čək),
-čka m.

cékmešter = céhmešter, cer-
kvéni ključár

cél (*céu*), cèla, -ó in célo;
nepoškodovan n. pr. hlèb
ni več cél (je razrezan),
súknja je cèla (še ni raz-
trgana); na célem počíti
(ne da bi bilà prej že raz-
poka); ves v označbo časa
in kraja: cél dán = ves
(vəs) dán, célo léto: vse
léto, cél čas = ves čas; iz
céle (vse) vasí so se zbrá-
li; po céli (vsí) dežèli; cé-
lo sv. písmo prebráti; —
narazen se piše: snég v
célo gáziti, po célem gá-
ziti; po célem požirati; na
célem si izmíslíti; súknja

je iz célega (brez šiva);
do celega; skupaj se piše:
docéla, izcéla, v pomenu
popolnoma: on je docéla
(izcéla) drugáčen

celák m. = célec, -lca (-lac,
-lca) m. žrebec

célica ž. stánica; céličén
(-čən), -čna, -o; menihi v
célicah, jetník v célici

céliti (pog. *célit*), -im; zacé-
ljena rána; céljenje s.

celják m. cél zemlják

Celjàn, -ána m., -ánka ž.

Célje, -a s.; cèljski grófi

celó prisl. tega pa že celó
ne; celó vrága se ni bál
(báŭ)

celodnéven (-vən), -vna, -o;

celoléten (-tən), -tna, -o;

celokúpen (-pən), -pna, -o

celôta ž., celôten (-tən), -tna,
-o; celôtnost, -i ž.

celuloíd m.; celuloíden (-dən),
-dna, -o

celulóza ž. staničnina

cempèr, -éra m. = cepèr,
-éra m.

cén, -a, -o = cenén, -a, -o;

cenó prisl., pocení; v cé-

no, v slépo céno prodajati,

v pústo céno; cenéjši, -a,

-e; prisl. cenéje; za vsáko

céno (nem.): po vsi síli

ceník -a m.; cenóvník m.,

cenóvníški, -a, -o (-nóŭ-)

cenílec, -lca (-lac, -lca in -ŭca)

m., cenílka ž.; cenílen,

-ílna (-ilna) -o

ceníti (pog. *cenit*), cénim;

cénil (-iŭ), -íla, -o, -i; cé-

njen, -a -o; cénjenje s.;

cenljiv (-iŭ) -íva, -o

céntiméter, -tra m., kratica: cm
 centralizem (-*lɜəm*), -izma m.; centralist, -a m.; centralističen (-*čən*), -čna, -o; centralizirati, -am; centralizacija ž.
 céntrum, 2. céntra in cénter (-*tər*), -tra m. središče, žarišče; centralen (-*lən*), -lna, -o, osrednji; centrifugálni, odsredni; centripetalni, dosredni
 cenzúra ž.; cenzurirati -am; cenzor, -ja m.
 cépec (-*pəc*), -pca m.
 cepèt, -éta m.; cepetáti, -ám; cepetál (-*táj*), -ála, -o, -i; cepetánje s.; cepêtec (-*təc*), -tca m.; cepetljívec (-*vəc*), -vca (-*ɟca*); cepetljívka (-*tljɪvka*) - ž.
 cepí ž. množ., 2. cepí = cép, -a m.
 cepíti, -im (cepíti in cépiti, pog. cépit); cépil (-*iɟ*), -íla, -o, -i; cépljen, -a, -o; cépljenje s.; cepílen (-*ilən*), -ílna (-*ilna*), -o; cepílnik m. (-*ílnik*); cépljenka ž., cépljenec (-*nəc*), -nca m.
 cèr, cèra m.; ceróv, -a, -o (-*óɟ*); ceróvec, -vca (-*vəc*, -*ɟca*) m.; cerovina ž.
 cercle (*sérkl*), -cla (-*kla*) m., krožek, ožja družba
 ceremónija ž. obred; ceremonialen (-*lən*), -lna, -o; ceremoniar, -ja m.; ceremoniózen (-*zan*), -zna, -o
 Cères, 2. Cèrere, 3. -i, 4. -o, 5. -i, 6. -o ž.

cérkev (*cérkaj*), cèrkve in cèrkvé; 6. pod cèrkvijo; množ. cèrkve, cèrkev (-*kaj*) in cèrkvá, cèrkvàm in cèrkvam, cèrkvâh in cèrkvah, cèrkvámi in cèrkvami; cèrkvica, cèrkóvnik (-*kóɟ*), -a m.; cèrkvén, -a, -o = cèrkóven (-*óvən*), -óvna (-*óɟna*), -o; cèrkóven člôvek (ki rad v cerkev hodi); dol. cèrkvéni ključár; — Cèrkev v pomenu: Kristusova ustanova; zloženke: cèrkvenopráven (-*vən*), -vna (-*ɟna*), -o; cèrkvenonabóžen (-*žən*), cèrkvenozbóren (-*rən*); cèrkveníca ž.
 Cèrknica ž., cèrkniški, -a, -o; Cèrkniško jézero
 Cervantes (*servántes*), Miguel de —; 2. Cervantesa; prid. Cervantesov, -a, -o
 césar, -sárja m.; cesárjevič m., cesaríčna ž.; cesaríca ž.; cesaričin, -a, -o; cesaróst, -i ž.; cesarjeváti, cesarújem; cesarjevánje s., cesarjevína ž.; cesárstvo s.; cesárski, -a, -o; cesárstven (-*stván*) -a, -o
 césta, -e ž.; množ. céste in cesté, 2. cést in cestá, 3. céstam in cestàm, 5. céstah in cestâh, 6. céstami; céstica ž.
 cév, -í ž. (*céɟ*); cévka ž. (*céɟka*); céven (-*vən*), -vna (-*ɟna*), -o; cevnják m.; cévkast, -a, -o
 Cézar Júlij, Cézarja; Cézarjev (-*ej*), -a, -o

cezáura ž. zareza; premolk
sredi stopice
Chénier (*šenjé*) franc. pes-
nik, Chéniera (*šenjéja*),
Chénierov (*šenjéjev*, -a, -o)
ciankálj, -a m.; ciankalijev
(-e $\ddot{u}$), -a, -o
cibórij, -a m.
Cícero, -ona m.; Cíceronov
(-ou), -a, -o; ciceroniánc
(*nac*), -nca m.
cíceró, -era m. vrsta tiskar-
skih črk
ciceróne, -a; množ. ciceroni
vodnik, razkazovalec (*či-
čeróne*)
cigániti, -im; cigánjenje s.
cigára, -e ž. smotka
cigaréta, -e ž. svaljčica; ci-
garétni, -a, -o; cigarétnica,
-e ž. doza za cigarete
cigati, -am slabo gosti; cí-
gavec (-*vac*), -vca (-*uca*) m.
cijáziti, -im; cijázenje, -a s.
cíka, -e ž. krava z belkastim
hrbtom; cíklja ž.; cikljast,
-a, -o
cikloída, -e ž. nęka kriva
črta
cíklus, -kla in cikel (-*kæl*)
-kla m. zbirka, vrsta
cikórija, -e ž.
cilínder (*dær*), -dra m. valj;
vrsta pokrivala; cilíndrast,
-a, -o; cilíndrski, -a, -o
cílj, -a m. smoter, namen;
dosežena črta
címet, -a m.; címetov (-*ou*),
-va, -o; címetovec (-*vac*),
-vca (*uca*)
címbora, -e ž. = cíbora, -e ž.

cíngelj (-*galj*), -glja m. zvon-
ček; cíngeljč (-*galjč*), -eljca
m.
cingljati (pog. *cingljàt*) -ám
cínik, -a m. brezobziren, ne-
sramen človek; cíničen
(-*čan*), -čna, -o; cinizem
(-*zam*), -zma m.
cínk, -a m. maščobna sraga
na juhi; cínkasta júha
cínk, -a m.; cínkov (-*ou*). a,
-o; cínkov okis; cínkasta
posóda; cínkovnat, -a, -o
(-*kou-*)
Cíper (-*ær*), -pra m.; cípr-
ski, -a, -o
Ciríl, -a m.; ciríllica; cirílski,
-a, -o; Družba sv. Cirila
in Metoda; Ciril - Metodo-
va družba
církus, cirkusa m.; cirkuški
církulár, -ja m. okrožnica
církulirati, -am krožiti
cisterciján, -a m.; cistercijá-
nec (-*nac*), -nca m.; cis-
tercijánski, -a, -o
citadélla, -e ž. (*čítadéla*)
citát, -a m. navedek; citírati,
-am, navesti, navajati
cítre, rod. cíter (*cítar*), množ.;
cítrice množ.
citróna, -e ž.; citrónov (-*ou*),
-ova, -o; citrónovec (-*vac*),
-vca (-*uca*); citrónast, -a, -o
civíl, -a m.; v civílu; civilen
(-*lan*). -lna, -o; civilíst, -a
m.; civilizírati, -am omi-
kati, izobraziti; civilizáci-
ja ž. omika, izobraženost
cméra, -e ž.; cmérav (-*rau*),
-a, -o; cméravost, -i ž.;
cméravec (*vac*), -vca (-*uca*)
cmériti se, -im se

cókla, -e ž.; cóklica ž.; cóklar, -ja m.; cokoláti (pog. *coklât*), -ám, -ál (-àŷ), -ála, -o, -i

cóla, -e ž. dolžinska mera
Comte (*kōt*) filozof; Comta;
Comtov, -a, -o

copáta, -e ž.

Correggio (*koredžo*) ital. slikar; Correggia (-*dža*), Correggiu (-*džu*); prid. Correggirov, -a, -o (*džou*, -*va*, -*o*)

Coulomb (*kulō*), Coulomba (*kulóna*), prid. Coulombov (*kulónov*) zakon; coulomb, elektrotehnična enota

créti (pog. *crèt*), crè 3. množ. cró; ocvrt, ocvrta píška; crénje s.

cúcelj (-*calj*), -clja m.

cucorámo = štuporámo nesti

cúker (-*kar*), -kra m.; cúkrč, -a m.; cúkrček (-*čak*), -čka m.; cukrén, -a, -o; cukreníca ž. posoda za cukr

cúla ž.; cúlica ž.; množ. rod. cúl (*cúl*)

cunja ž.; cunjar, -ja m.; cúnjast, -a, -o; cúnjav (-*av*), -a, -o; cúnjavec (-*vac*), -vca (-*uca*) m.; cúnjarski, -a, -o

cúrek (-*rak*), -rka m.; curéti, -ím (pog. *curét*); curénje s.; curljáti (pog. *curljât*), -ám

curriculum vitae (*kurikulum víte*) popis življenja; rod. curricula vitae, daj. -u vitae

cvesti, cvetem (*cvásti* in *cvàst*, *cvatèm*) 3. množ. cveto (*cvató*); cvetóč, -a, -e; cvetel, -tla, -tlo (*cvetâŷ*, -*tla*, -*ò*, -*i*, -*è*) in cvel, -a, -o (*cvâŷ*, *cvâlâ*, -*ò*); cvétje, -a s.; razcvetèn, -èna, -o (*rascvætèn*); cvetéti, -ím (*cvætéti* in *cvætèt*); cvetna (*cvatnâ*) nedélja

cvénkati, -am

cvetíca ž. = cvetlíca ž.; cvetličén (*čân*), -čna, -o; cvetličnják m. = cvetnják m. (*cvet-*)

cvíliti (pog. *cvílit*), -im; cvílež, -a m.; cvíljénje s. in cvíljenje s.

cvrček (-*čak*), -čka in cvrčèk, -čkà; cvrčáti (pog. *cvrčat*), -ím; cvrčánje s.

cvrkútati, -am

cvrtína ž. = cvrčca ž. = cvrk m. cvrtjè, -à ocvrta jed; cvrtínjak, -a m. flan-cat.

Č

Čábar, -bra m.; čábrski, -a, -o
Čáčak, -čka m.

čáda, -e ž. ime za kravo; čádè, -éta m. = čádež, -a m. ime za vola

čáj, -a m.

čajánka, -e ž.

čajati, -am = čakati; čaj me! čajte!

čáka, -e ž. pokrivalo

čákati, čákam (*čákat*); čakal, -a, -o (*čákay, čakala, -o, -i*); čakaj, -te (*čákajte*); čakati koga, česa, na koga, na kaj; čakelj (*-kalj*), -klja m., čakelj čaka, viselj visi; čakanje; čakálnica, -e ž. (*-kál-*)

čaláren, -rna, -o prevarljiv; čalaríja, -e ž.; čalárnost, -i ž.

čámer, -mra m. bik; kučma čáplja, -e ž.

čapljáti, -ám po vodi čofotati

čáratí, -am

čárdaš, -a m.

čarôben, -bna, -o; čaróven, -vna, -o; čaróvnica ž., čaróvník m., čaróvníštvo s.

čas, časa m.; na času je; za krátek čas; za málo časa; pred málo časom; vsák čas bo tú; dólǵ čas mi je; od dólgega časa ne vé kaj počéti (*dóug čas*); ta čas = t. č. kratica, n. pr. t. č. tajnik; za čas = za málo časa; skupaj se piše: kčási = takoj, počási, včási, včasih, táčas = takrat, začasa = zgodaj, sčasoma; nimam časa (po nem.) = ne utégnem

časár, -rja m. kdor čas prodaja, se potepa; počasně, mečkáč

časník, -a m. = časopís, -a; časnikar, -rja m.; časnikarski, časnikarstvo

časoven, -vna, -o (*časovan in časóvan, -una, -o*); časovnost, -i ž.

častilákomen, -mna, -o; častilákornost, -i ž.

častílec, -lca m. (*-lác, -yca*); častílka, -e ž. (*-yka*)

častiljúben, -bna, -o; častiljúbje, -a s.

častítí, -ím; čaščèn, -èna, -o; čaščènje, -a s.; v cerkvenem jeziku češčènje (Marijino, ángelovo); češčènamaríja, -e ž. (*čaščènje*); častít, -íta, -o

častítljiv, -a, -o; častítljivost, -i ž.

častivréden, -dna, -o; častivrédnost, -i ž.

častižéljen, -ljna, -o; častižéljnost, -i ž.

částnik, -a m. oficir; částniški zbór

čávelj, -vlja m.; čáveljc, -a m.; čavljár, -rja m. kdor čavlje kuje; čavljen, -a, -o

če veznik v resničnem (realnem) in mogočem (potencialnem) pogojnem stavku; če bo dež, ne pojdem; če bi iskal, bi našel; v neresničnem (irealnem) pogojniku *ko*; v odvisnih vprašalnih stavkih: poglej, če je prišel

čebéla, -e ž. (*čabéla*); č. delavka; č. zidaríca; č. kraljica 24; čebelen, -lna, -o (*-lan, -lna*) in čebélji, -a, -e; čebelár m., čebeláriti, čebelárjenje; čebelnják, -a (*čabelnják*) m.

čebèr, -brà (*čabèr, -brà*) m.; čebřc, -brcà m.; čebřič, -íča; čebříček, -čka m.

čebljáti, -ám (*čabljáti in čebljàt*), čebljánje, -a s.; čebljáč, -a m.; čebljäv, -áva, -o

čeburnjāti, -ám = čeblijati (čeburnjāti in čeburnjāt)

čebúla, -e ž.; čebúlov, -a, -o;
čebúlovec, -vca m.; čebúlar, -rja m.; čebúllica ž.;
čebúlnik (-búl-) -a m.

čečkátí (čəčkátí in čəčkāt), -ám

čedád, -a m.; čedádski, -a, -o
čedálje, č. bolj, več, manj
čéditi (in čédit), -im; počéjen, -a, -o; čéjenje, -a s. in
čédenje, -a

čédra, -e ž.

čéhelj, -hlja m.

čehljāti (in čehljāt), -ám

Čehoslovák, -a m. državlján
českoslováške republike;
Českoslovásko, kratica ČSR

Čéhov (čéhov, -va), -a rus.
pisatelj; prid. Čéhovlji, -a,
-e, Čéhovlje črtice ali črtice Čehova

ček, -a m.; čekóven, -vna, -o
čékelj, -klja m. = čekàn,
-ána m.

čekljāti, -ám = čeketátí, -ám
in čekécem; srake čeketajo,
kraljič čekljá

čeláren, -rna, -o čuden; čelárnost, -i ž.

čeléšnik, -a m. = čeléšnjak,
-a m.

čeljúst, -i ž.; čeljústátí, -ám;
čeljústálo, -a m. = čeljústáč, -a m.

čélo, -a s.; množ. čéla, čel;
čélmi, -a, -o; čélnik, -a;
čélnica ž. (čél-)

čem, češ, če; čevà, -è, četà,
-è; čemò, -tè, -jò se rabi
nepoudarjeno: káj čem s
tebój; kaj če zdaj

čeméren, -rna, -o = čméren;
čemeríkav, -a, -o; čeméríti
se = čméríti se

čeméti, -ím (čəm-)

čemú? počemú? vprašalnica
po namenu: čemú mi bo?
= počemú ti bo

čencátí (in čencāt), -ám

čèp, čèpa m.

čepéti (in čepèt), -ím; čepèl,
-éla, -o

čèpnik, -a m.

čèpràv

čéràvno

česa; napačno: ne morem si
česa, prav: ne morem si
kàj

česátí (in čésat), čéšem; čéši,
-íte; čésal, -ála, -o; česálo,
-a s.; česálnik, -a (-sáj-) m.;
čéšelj, -šlja m.

čésen, -sna m.; čésnov, -a,
-o; čésnovka ž.

česmín, -a m.; česmínov, -a,
-o; česmínovec, -vca m.;
česmínje, -a s.

česnátí (pog. česnàt), -ám,
neumnosti govoriti; česnách, -a m.; česnálo, -a s.

čestítati, -am; čestítka ž.;
čestítati komu na čem

čéstó prisl.; čéstokrat; prim.
čéšče

češ členek; za češ se vejica
ne piše, n. pr. meniyo, češ
zdaj je vse končano; vsi
berači k meni hodijo, češ
da imam vsega dôsti; pri-
jateljji so světovali oprez-
nost, češ da tujec ne misli
tako, kakor se kaže

česárek, -rka m.

češčen, -je gl. častiti

češčēnamarija; -o zmolíti;
pět češčēnamarij zmolíti
Češki les
čēšnja ž.; čēšnjevec, -a, -o; čēš-
njevec, -vca m.; čēšnjevec-
ka ž.
čēšplja ž.; čēšpljev, -a, -o;
čēšpljevec, -vca m.
čēšúlja ž.; ájdova čēšúlja
čēťt, -ťťti ž.; zadnja čēťt
vôla; vsako čēťt ure; pri
treh čēťťih vina
čēťťič prisl. = čēťťikrát
čēťťnják -a m. kdor ima čē-
ťťti del zemlje
čēťúdi, čēpráv, čērávno v do-
pústnih stavkih
čēťvér, -a, -o ločilni števnik;
rabi se: 1.) za različnost
oseb ali predmetov: čēťvé-
ro živínčēt t. j. krave, voli,
teleta; čēťvéro oblačilo; 2.)
pri množinskih samostalni-
kih: čēťvére hlače; čēťvére
vilice ali čēťvéro vilic; 3.)
za označbo obsega kakih
stvari: čēťvero poslednjih
reči; 4.) ako šteti predmet
ni imenovan: na čēťvero
razdeliti
čēťvér, -i ž.; v čēťvér se vo-
ziti; čēťvériti, -im; čēťvér-
nik, -a m.
čēťvéroglásen, -sna, -o
čēťvérospěv, -éva m.
čēťvérovpréga ž.
čēťvórka ž. četvorica; ples
čēvelj, -vlja m; čēveljc, -a m.;
čēveljček, -čka m.; čēvljár,
-ja m.; čēvljárski, -a, -o
čēz predl.; čēz cesto priti =
na drugo stran ceste; čēz
gozd leti ptica, skoz gozd
gre popotnik; napačno: ču-

điti se čēz kaj (č. se čēmu,
nad čim); tožiti čēz kaj,
koga (t. se na kaj, na ko-
ga); čēz dati posestvo,
prav: prepustiti, prepisati
na sina; skupaj se piše:
počéz, čēzinčéz = popol-
noma; čēzenj = čēz njēga;
čēznje; čēzme; čēzte, čēzse
čēzpolovíčen, -čna, -o; čēzpo-
lovíčna večína
čífut, -a m.; čífutski, -a, -o
čígár rod. ozir. zaimka; čí-
gar si bódi; blágor mu,
čígár svest je Bog; čígá-
ver = čigar
čigáv, -a, -o
čihern, -a, -o; ves čihern; v
teh dveh zapovedih je vsa
čiherna postáva; na vsi
čiherni zēmlji
čij, -a, -e; napačno je: to je
óna gospá, čija (prav: ka-
tére) hči je nedavno umrla;
sedel sem pod hrastom, či-
je (prav: čigar ali katere-
ga) veje so se posušile;
kupoval sem pri trgovcih.
čijih (prav: katerih) blago
vsi hvalijo
čil, -a, -o (čil)
čim bolje: ko, kakor hitro,
brž ko, n. pr. ko se pri-
vadimo kraju (ne: čim)
čim... tēm; čim dálje... tem
bólje; čim blíže... tem hú-
je; čim věč... tem bólje;
čim bolj so sinovi dora-
ščali, tem manj je bilo dela;
prisl. čimdálje = čedálje,
čimprěj = hitro
čimbřž = čimprěj
čimdálje = čedálje
čimprěj = hitro

čin, -a m. 1. dejanje; 2. stopnja, n. pr. predsednik upravnega sodišča ima stopnjo (= čin) ministra (Tavčar)

činiti (pog. *činit*), -im; načinjen; činjenje s.; činjenica ž. dejstvo; činitelj, -a m. faktor, n. pr. važen činitelj v javnem življenju

činóvnik, -a m. uradnik

čipke ž. množ., rod. čipk; čipkarstvo, -a s.

čire čare množ. te čire čare, te čudne kljuke! (Aškerc)

číslo, -a s.; v číslah imeti = číslati; číslani gospod (v naslovu)

číst, -a, -o; na čisto prepísati; v čisto pomesti; tóča je pólje v čisto potolkla; dočista; do čistega; primernik: čistější, -a, -e; čísta teža Nettogewicht; čísti dobiček Nettogewinn

čístiti, -im; izčístčen; čístčenje, -a s. = čístča ž.; čístílen, -lna, -o; čístílnica ž. (-tíl-)

čítati, -am = bráti, bĕrem; čítanje, -a s.; čítanka ž.; čítljiv, -íva, -o; čítálen, -lna, -o; čítálnica (-tál-) ž.; čítálliški, -a, -o

čížem, -žma m. = čížma ž.; čížemček, -čka m.

člán, -a m. = ud; članarína ž. = udnina

člén, -a m. = ud, sklep, oddelek, element, paragraf

člének, -nka m.

čmrlj, -a m.

čobódra ž.; čobodrátí, -ám (pog. *čobodrát*)

čofotátí, -tám (pog. *čofotát*)

čóhati (pog. *óhat*), -am; krava se ob deblu čóha; konja čóhati; čohálo s. = čohálnik m. (-áú-)

čokoláda ž.; čokoláden, -dna, -o

čóln -a m. (*čóun*); čolníč, -íča (*čouníč*); čolníček, -čka; čolnek, -nka; množ. čólni, čólnóvi, čolni; rod. čólnóv; čolnár, -ja m.; čólnína ž.; čólnast, -a, -o (*čouun-*)

čómpa ž. krompir

čóp, čopa m.; čópa, -e ž.; čópast, -a, -o; čópka ž.

čópič, -a m.

čopljátí, -ám (pog. *čoplját*), po vodi čopljátí; čopljánje, -a s.

čórav, -a, -o bebast; čóravec, -vca m. počasnež

čřátí, -ím (pog. *čřčát*); kobilice čřčíjo; čřčánje, -a s.

čřčkátí, -ám (pog. *čřčkát*) = čečkati

čřéda ž.; čřédnik, -a m.

čřéditi, -im (pog. *čřédit*); č. se, vrstiti se; čřédenje, -a s.

čřépa ž.

čřépati, -am, -ljem (pog. *čřépat*) 1. zajemati; 2. srebati

čřepína ž.; čřepínja ž.

čřéslo, -a s.; čřeslén, -a, -o; čřeslovína ž.; čřéslati, -am = čřeslo lupiti

čřéta ž. močvirnat svet; čřetína ž.; čřetén, -a -o

črevó, -ésa s.; črevésen, -sna, -o; črevésce, -a s.; množ. čréva, črév (*črév*), črévom, črévih, s črévi; črévje, -a s. črevobólja ž. ščípanje v črevih
 čřka ž.; čřkica ž.; čřkar, -ja m.; čřkarski, -a, -o; čřkopis, -ísa m.; čřkorézec, -zca m.; čřkostávec, -vca m.; čřkováti, -újem
 čřljen, -ěna, -o rdeč; čřljenec, -nca m. rdečica; čřljenka ž. drevo; čřljeněti, -ím
 čřm, -a m. prisad; čřmast, -a, -o
 čřmlják, -a m. rumenjak; tudi čřmnjak m.
 čřn -a, -o in čřnó; množ. čřni in čřní, čřne in čřné; dol. čřni, -ega; prim. bólj čřn; čřnkast, -a, -o
 Čřna gôra; čřnogórski, -a, -o
 čřnáv (*-áv*), -áva, -o; je čřnáv po čělu od udarca; čřnávka ž.; čřnávkast, -a -o
 čřnec, -nca m.; čřnček, -čka m.
 čřnilo -a s; čřnilnik, -a (*-nil*) m.; čřnílec, -lca m. (*-nil*) rastlinsko ime; čřnívec, -vca m. kdor koga očrni, denunciant
 čřniti -im (pog. *čřnit*); očřnjen, -a, -o; čřnjenje, -a s.
 čřnkľja ž. čřna kobila, krava; čřnkľjast, -a, -o
 čřno- v sestavah, čřnobél (*-bév*), čřnobléd, čřnogláv (*-áv*), čřnokľjún, čřnorjáv (*-rjáv*), čřnovijóľičast; čřnošólec, -lca (*šólec, šólca*) m.; čřnoglédéc, -dca m.
 čřnógelj, -glja m.

Čřnomelj, -mlja; Čřnomáljec, -áljca m.; Čřnomáljka ž.; čřnomáljski, -a, -o in čřnomeljski, -a, -o
 čřpati, -am (pog. *čřpat*); čřpanje, -a s.; čřpálo, -a s.; čřpálka ž. (*-pá-*)
 čřstev (*-stav*), -stva, -o = čřrst; svež; čřstvíti, -ím (pog. *čřstvit*) krepiti se
 čřta ž.; čřtati, -am (pog. *čřtat*); čřtalo, -a s. pri plugu; čřtálo -a s. = ravnílo; čřtálen, -lna, -o; čřtálnik m. (*-tál-*); čřtanje, -a s.; čřtan, -a, -o; čřtka ž.; čřtkan, -a, -o; čřtkast, -a, -o; čřtast, -a, -o
 čřtanec, -nca m. der Faulenzer
 čřtež, (rus.) -a m. načrt
 čřtílo, -a s. = čřtálo
 čřtiti, -im (pog. *čřtit*) sovražiti; čřtěnje, -a s.
 čřtkati, -am šrafirati
 čřv (*čřv*), čřva m.; množ. čřvi, čřvjé; rod. čřvón; čřvec, čřvca (*čřvca*) m.; čřvavěti, -ím čřviv postati
 čřvívec, -vca m. = čřviv sad; čřvívek, -vka m.
 čřvojéd, -i ž. = čřvojédina ž.; čřvojédén, -dna, -o = čřviv
 čřvivo, -a s. berilo
 čřúd, -i ž. naravna lastnost, naráv
 čřudapóľn (*-póľn*), -a, -o; čřudovít, prečřúden
 čřúden, -dna, -o; čřúdnó lép, — résen, — opójen, — samóten, — míren

čúdití se (pog. *čúdit se*), čúdim se komu, čemu ali nad čim; začúden, -dena, -o; čudênje, -a s.

čúdo, čúda (redko čúdesa) s.; za čúdo tího; čez čúdo lepó; prislovno: čúdo (in čúda) ljudi je biló; čúdo lépa nóč; čúda vèlik človek; čúdež, -a m.; čúdežen, -žna, -o

čudodélec, -lca (-*dél-*) m., čudodélen, -lna, -o; čudodélnost, -i ž.; čudodélnik, -a m.; čudodélstvo, -a s.

čústvo, -a s.; čústven, -a, -o (-*stvan*, -a); čustvováti, -újem; čustvovánje, -a s.

čút, -a m.; čútilo s. organ za čut

čútaraz ž.; čútarica ž.

čúti, čújem; čujêč, -êča, -e; čujêčnost, -i ž.; čúti nad kom, čim; čúti na kaj =

paziti; čul (*čũũ* = *čũ*), čúla, -o, -i

čutíti, -im (pog. *čútít*); občúten, -a, -o; čutênje, -a s.

čutljiv (-*ij*), -íva, -o; čutljí-vost, -i ž.

čúvati, -am (pog. *čũv t*) nad kom, čim; čúvati se koga, česa (ne: pred kom); čuváj, -a m.; čuvár, -ja m.; čuvárka = čuvájka = čuvaríca ž.; čuválnica ž. (-*vál-*)

čvekáti, -ám (pog. *čvekàt*)

čvrleíti, -ím (pog. *čvrlèt*); čvr-lénje, -a s.; ptice so veselo čvrlele

čvrst, čvrsta, -o in -ó, množ. čvrsti in čvrstí; dol. čvrsti, -ega; prim. čvrstéjši, -a, -e

čvrstítí, -ím (pog. *čvrstít* in *čvrstít*); pričvrstén, -a, -o; čvrsténje, -a s.

D

da; veznik da se sme rabiti v dvomnem (deliberativnem) vprašanju, kjer vprašalec preudarja, kaj da naj stori v danem primeru, n. pr. gostje so ugibali, kaj da pomeni to razburjenje; čúdil se je (t. j. je premišljaj), zakaj da tako pogosto prihaja soseda v hišo; mati je bila v velikih skrbéh, kaj da bi počela; ali naj spravi očeta v posteljo ali naj pošlje po

zdravnika. Napačno je: Tone je stopil na prag in pogledal, kako pozno da je že (prav: kako pozno je že); žalosten je spoznal, pri čem da je (prav: pri čem je); Tetrev mi je nocoj pravil, kako da sta ga grdila (Detela; prav: kako sta ga grdila; ali pa samo: da sta ga grdila); ko sem videl, kdo da je tam (Can- kar; prav: kdo je tam)

da, (da) naj; pri glagolih zahtevati (terjati), ukazati, veleiti, prositi, opominjati itd. stoji lahko železni naklon brez veznika da, n. pr. rekel mi je, naj pridem k njemu (namesto: da naj pridem); pri odhodu so oče naročali, naj se pridno učim

da li veznik v odvisnem vprašalnem stavku, n. pr. nisem mogel zvedeti, da li (= ali, če, ako) misli na kaj takega; pogledal je po cesti gori in doli, da li ni nikogar blizu

dahníti (pog. *dahnit*), dáh-nem; dáhni in dahní; dáhnil in dahníl, -íla, -o

dajálnik (-jál-) -a m.

dajátev, -tve ž.

dajáti (pog. *dajàt*), dájem (in dajèm) in dájam; v dvojini in množ. se rabijo le končnice z -je-: dájeva, dájeve, dájeta, dájete; dájemo, dájete, dájó, dájajo (in dájèva, -te, -jo)

dáleč; od dáleč je prišél; od dáleč koga spoznáti; dáleč od tod; doma je ne dáleč od tod

dáleko = sl. daljno, n. pr. daljnovíden, -dna, -o; daljnovídna polítika; daljnostrélen (-lan), -lna, -o; daljnoséžen, -žna, -o; dalj-noglèd, -éda m.; 2. dáleko bóljši; dáleko véčji (po nem.), prav: mnógo bóljši, mnógo véčji

dàlj; v pomenu primernika od dólgo se piše lahko: dljè, dálje; dàlj časa = dálje časa = dljè časa

dálja ž., táko dáljo iti; se vidi na vso dáljo; daljíca ž.; daljína ž.; daljáva ž.

dálje prislov primernika od dáleč; čim dálje, tem bólje; in tako dálje; dálje vržem kamen kakor ti; v pomenu primernika od dólgo se poleg dálje lahko piše dàlj, dljè; dalje časa = dalj časa = dlje časa

dáljen, dáljna, dáljno (= oddáljen, dáleč ležèč); iz dáljnih dežél; iz dáljnega; dáljna pot

dáljnji (= kar nadalje sledi) n. pr. kralj prosi modrega moža dáljnjih (nadáljnjih) nasvetov; ne bom vas danes izpodbujal k dáljnjemu (nadáljnjemu) delovanju

dáljši -a, -e primernik od dólgo; dáljšati, -am; dáljšanje, -a s.

damaščánka ž. sablja

dámelj (-malj), dámlja m., odmev

Damiján, -a m.

dán 1., 4.; 2. dné, dnéva; 3. 5. dné, dnévu; 6. z dném, dnévom; dvoj. 1. dnéva (dní), 4. dní, dnéva; 2. dní; 5. dnéh; 6. z dnéma, dnévoma; množ. 1. dnévi, dnóvi; 2. dní; 3. dném, dnévom; 4. dní, dnéve, dnóve; 5. dnéh, dnévih; 6. z dnémi, dnévi, dnóvi; dán na dán;

noč in dán; za dné; prej
ta dán; tjavendán, tjavdán
(po nem.) = navdán, na-
vdíl; óndán (nedavno);
podnévi in ponóči; dán-
danes

dán, -i ž., davek

danášnji, -a, -e, danášnji dán

dándanášnji, -a, -e

dándanes (-nas) prisl.

dánes (dánas); dánes téden

dánes (je lepa noč), prav:
nocój je lepa noč; dánes
zjútraj, dánes zvečer, prav:
dávi, drévi

Dánijel, -a m.

dánka ž.

dár, -ú m.; množ. 1. daróvi;
2. daróv; 3. daróvom; 4.
daróve, darí, 5. daróvih,
6. z daróvi; v dár dati,
dobiti

darávno = dasirávno

Dardanéle, -nél ž. množ.;
Dardanélska ožina

darežljiv, -íva, -o; darežljí-
vost, -i ž.

darílen, -lna, -o (-ril-)

daríti, -ím, (po-)dárjen, -a,
-o; darítev, -tve ž.; darí-
tven, -a, -o; darítveni ka-
men (darítvan, -a)

daroválec, -lca m.; darová-
lka (-vál- in -váj-) ž.

daróvnica ž., darilna listina
dasirávno = dasitúdi, dasi-
práv

dátelj, -teljna (-télj) m., dá-
teljnov, -a, -o; dáteljnova
palma

dáti, dám; 2. os. dvoj. in
množ.: dásta, dáste; 3. os.
množ.: dadó in dájó, dájò,
dájó (staro: dadé); v 3.

os. ednine se piše navadno
naglas: dá; dáti se veže
z namenilnikom, če pome-
ni: poslati, n. pr. sina
je dál učit; srajco sem dal
prat; predivo smo dali
prest; dati izraža nem.
lassen, n. pr. tebi se ne
dám tepsti = von dir lasse
ich mich nicht schlagen;
travnike sem dal pokositi;
hčeri ni dala spati mate-
rina ljubezen; uči svoje
dete in mu ne dàj prazno-
vati (Dalmatin); napačno:
te je pustil pozdraviti,
prav: te je dal pozdraviti,
ali: te pozdravlja

dátum, -uma m.; množ. dáta,
s. podatek, podatki; datí-
rati, -am

dáven, -vna, -vno; v dávnih
časih; je že dávno tegà; ni
še dávno; skupaj: zdáv-
naj, oddávna

dávi; dávišnji, -a, -e; dáviš-
nje mléko

dávica ž.

dáviti (in dávít), -im

davkoplačeválec, -lca (-vál-
in -váj-) m.

debáta ž., pomenek, razgo-
vor; debatírati, -am, raz-
govarjati se, obravnavati

dèbel, -éla, -o; na debélo
prodajati; debéli četrtek;
debelína ž.; debelúh, -a m.;
debelják, -a m. (debel člo-
vek)

dèbelce (-bál-), -a s.

debeléti, -ím debeliti se; de-
belénje, -a s.

debelíti, -ím, (o)debeljèn,
-èna, -o; debeljénje, -a s.

debélkast, -a, -o (*-béj-*)
 deber, debri ž., soteska (*dabâr, -brî*)
 déblo, -a s., rod. množ. débél (*-bâl*); débélce, -a s.; débélín, -lna, -o (*-bâln, -a*)
 debut (*debî*), -a m., (prvi) nastop; debutírati, -am (prvič) nastopiti
 déca ž.
 decêmber, -bra m.; decêmbrski, -a, -o
 decimálka ž.; decimálen, -lna, -o (*-mál-*)
 déčla ž.
 dèd, déda m.
 dédek, -dka m.; dédej, -a m.
 dédič, -a m.; dédična ž.; dédina ž., dédiščina ž.
 dédovati, dédujem
 deducírati, -am, izvajati, izvesti; dedúkcija ž.
 defékt, -a m., hiba, napaka; defékten, -tna, -o, hiben, pomanjkljiv
 defenzíva ž., obramba; defenzíven, -vna, -o, obramben
 definitíven, -vna, -o, opredeljen, ustaljen, stalen; definícija ž., opredelitev; definírati, -am opredeliti
 dehtéti, -ím; dehtèč, -éča, -e; dehtênje, -a s.; dehtív, -íva, -o (*dah-*)
 deíst, -a m., bogoverec; deízem, -zma m.
 dejálen, -lna, -o in dejáven, -vna, -o; dejálnost, -i ž. in dejávnost, -i ž. (aktivnost)
 dejánje, -a s.; v besédi in dejánju

dejánski, -a, -o; dejánstvo, -a s. (déjstvo); dejánstven, -a, -o (*-stván, -a*); dejánstvenost, -i ž.
 dejáti; sed.: 1. déjem (delam, pravim); 2. dém; to mi dobro dé; nič ne dé; vel. děj, dějva, dějte, n. pr. děj ga vzdigniti = dāj ga vzdigniti; 3. dénem (položim, dam) iz kože dénem, pod ključ dénem; kam naj denem?
 déjstvo, -a s.; udejstviti, -im, udejstvovati, udejstvujem se, uresničiti, uveljaviti, uveljavljati se
 dejstvovati (pog. *dejstvovat*), -ujem = sl. delovati, n. pr. naslikan prizor dejstvuje neposredno na nas (Aškerc), sl. delúje
 dekáda ž., desetka
 dekadénca ž.; dekadénčen, -čna, -o; dekadént, -énta m.; dekadéntstvo, -a s.; dekadétski, -a, o
 dékagráf, -a m.; kratica dkg
 dékla ž.; dékelski, -a, -o (*-kâl-*), n. pr. dékelska izba; déklica ž.; deklíški, -a, -o; deklíč, -íča m.; deklína ž.; deklínji, -a, -e; deklístvo, -a s.
 deklamácija ž.; deklamírati, -am; deklamátor, -ja m.; deklamatóričen, -čna, -o
 deklè, -éta s. in ž.; deklétce, -a s.; deklíčji, -a, -e
 dekorácija ž., ukras, ukrasje; dekorírati, -am; dekoratívén, -vna, -o; dekoratér, -ja m.
 dekrét, -a m., odlok

dél, -a m. (*déu* in *dél*, *déla*);
véčidél (-*dél*); délce, -a s.;
délček, -čka m.; délen, -lna,
-o (*dél*-)

délati (pog. *délati*), -am; dé-
laven, -vna, -o; délavnost,
-i ž.; délavec, -vca m.; dé-
lavka ž.; délavnica in de-
lávnic a ž.; délavnik, -a m.

délati na čem (po nem.) =
sl. delati na kaj, n. pr.
nemška vlada dela na tem
(= na to), da bi katoliča-
ne razcepila

Délfi, Délfov m. množ.; délf-
ski, -a, -o; délfsko prero-
čišče

delfín, -a m., pliskavka

delikáten, -tna, -o, rahloču-
ten, občutljiv; kočljiv, n. pr.
kočljiva zadeva

delílen, -lna, -o (-*ilna* in
-*ilna*)

delírij, -a m., delírium tré-
mens je nesklonljivo

delíti (pog. *deliti*), -ím; (pre)-
deljèn, -èna, -o; deljív, -íva,
-o, deliti mnenje s kom
(po nem.) = sl. biti istega
mnenja, skladati se v mne-
nju; deljènje, -a s.; deljê-
nec, -nca m.

délnica ž.; délničen, -čna, -o;
délnični odrezek (*dél*-)

délo, -a s.; déloven, -vna, -o;
délovni čas; délovna ura;
délovno vodstvo

delokróg, -a m. (po nem.),
območje, obsežje, področje

déloma = někaj, nekóliko;
déloma — déloma = někaj
— někaj; nekóliko — nekó-
liko

delomírzen, -zna, -o; delo-
míržež, -a m.; delomírznja ž.

delopúst, -ústa m.; delopú-
sten, -stna, -o; delopústni
zvón

delozmóžen, -žna, -o; delo-
zmožnost, -i ž.; deložêljen,
-žêljna, -o; deložêljnost,
-i ž.

délta ž., pri ustju rek; grška
črka

demagóg, -a m. hujskač; de-
magóginja ž.; demagóški,
-a, -o

démant, -a m. (diamant); dé-
manten, -tna, -o; démantna
maša; démantov, -a, -o; dé-
mantovec, -vca m.

demantíratí, -am, preklicati,
zanikati; demánti, -ija m.,
preklic

demisíja ž., ostavka; demi-
sioníratí, -am, ostavko po-
dati

demokrát, -a m. pristaš ljud-
ske stranke; demokrátski,
-a, -o = demokrátčen, -čna,
-o; demokracíja ž., demo-
kratično vladanje; demo-
kratíja ž., vlada ljudskih
zastopnikov

démon, -a m.; demónski, -a, -o
demonstríratí, -am, očitovati;
demonstrácíja ž.

Demósten, -a m.

denunciácíja ž., ovadba; de-
nunciátí, -am, ovaditi; de-
nunciánt, -ánta m. ovadnik,
ovaduh; denunciántka ž.,
ovaduhinja

departmá, -ja m., oddelek,
okraj

depěša ž. brzojavka

depót (*depó*) rod. depóta (*depója*) m., zaloga; depónirati, -am, shraniti, položiti

depresija ž., 1. nizek zračni tlak; 2. kraj, ležeč niže od morske vršine; 3. potrtost; deprimirati, -am, (po)tlačiti

deputácija ž., (od)poslanstvo

deráč, -a m.; dérec, -rca m.; dérež, -a m., kdor dere

deréze, -réz ž. množ.

dêrviš, -a m.

Descartes (*dekárt*), Descartesa (*dekárta*), Descartesov (*dekártov*)

desêrt, -a m., posladek; desêrten, -tna, -o; desêrtno vino

desét; desét tisoč, desétkrat, desétkraten; desetér (gl. pod četvér); desétodstóten, -tna, -o; deséti, -a, -o (in deséti)

desetérec, -rca m.

deskà (*dèškà*), -è, -i ž., množ.: deské, dèšk (*dèšk*) in desák; manj. deščica ž.; prid. deščén, -a, -o; deščéna stréha

dèskriptíven, -vna, -o, opisen

despót, -a m., samovladar; despotizem, -zma m., samovladje, samosilstvo; despotovína ž.

destilírati, -am, prekapati; destilácija ž., prekàp

dèstruktíven, -vna, -o, razdiralen

detájł, -a m., podrobnost, posameznost; detajlírati, -am, na drobno razložiti, povedati

déte, déteta s.; détece, -a s.; détečji, -a, -e; détečen, -čna, -o; detínji, -a, -e; detínski, -a, -o

detektív (-íu), -a m., tajen policist; detektívski, -a, -o

détel (-teg), déšla m.

Détela, -a, -u m.; Dételov, -a, -o

dételja ž.; dételjén, -ljna, -o; dételjní cvet; dételjno seme; dételjica ž.; dételjísce, -a s.

déti gl. dejáti; to mi dobro dé

dévati (pog. *dévat*), -am in -ljem, nedovršnik od dejati, deti

devét; devêta dežêla; v devêti dežêli; devêti in devéti

devétdeset; devétdesetkrat; devétdesetlétnik, -a m.

devíza ž., 1. geslo; 2. meníca s tujo valúto

dezavuirati, -am, preklicati, na cedilu pustiti

dezertêr, -ja m. (vojaški) begun; dezertírati, -am

dezinficírati, -am, razkužiti; dezinfékcija ž., razkuženje, razkuževanje

dezoláten, -tna, -o, brezupen, obupen

dèzorganizácija ž. razkroj; dèzorganizíran, -a, -o

dèzorientíran, -a, -o, zmeden

dèž (*dèž*), -jà m.; dežèk, -žkà m.; dežéven, -vna, -o; dežník, -a m.; dežèn, -žnà, -ò; dèžní plašč (*dèžni*); dežníca ž.; dežévnica ž.

dežela ž.; grem na deželo (na kméte); prihajam z dežele (s kmétov); rod. množ. dežel in deželá; deželni poslanec; deželški, -a, -o (-žel-); deželjan, -ána m.; deželjanstvo, -a s.
 dežuren, -rna, -o; dežurni oficir
 diadém, -a m., načelek
 diagnóza ž., spoznanje bolezni
 diagonála ž., prekotnica
 diagram, -a m.
 diákon, -a m., diakonisa ž.
 dialékt, -a m., narečje; dialéktika ž.; dialéktičen, -čna, -o; dialektologija ž.; dialektolóški, -a, -o
 dialóg, -a m., dvogovor, razgovor
 diamánt, -a m.
 Diána ž.; Diánin, -a, -o
 Diderot (*didró*), Diderota (*didroja*); Diderotov (*drójev*)
 Dído, Didóne ž.
 diecéza ž. škofija
 dielektičen, -čna, -o
 dieréza ž. premolk med dvema stopicama
 Diesel (*dízal*), -sla; Dieslov motor (*dizlov*)
 diéta ž., 1. zdržnost v jedi; 2. dnevna
 diferénca ž., razloček; diferenciácia ž., razločevanje; diferenciálen, -lna, -o
 dihálo, -a s.; dihálen, -lna, -o; dihálnik, -a m.; dihálnika ž. (-hal-)
 dihati (pog. *dihat*), -am; dihal, -ala, -o
 dihljaj, -a m.; dihljáti, -ám

dihtéti (pog. *dihtet*), -ím težko dihati
 dihúr, -ja m.
 dijak, -a m.; dijákinja ž.; dijáški, -a, -o; dijakováti, -ujem
 díkcija ž., izražanje
 dikcionár, -ja m. besednjak
 diktátor, -ja m.; diktíratí, -am; diktátorski, -a, -o; diktatúra ž.
 diléma ž., izbira med dvema predmetoma
 diletánt, -ánta m., kdor se iz veselja s kako rečjo ukvarja, samouk, nestrokovnjak; diletantízem, -zma m.; diletántski, -a, -o; diletántstvo, -a s.
 dilúvij, -a m., ledena doba; diluviálen, -lna, -o
 díim, díima m.; díimnik, -a m.; díimnikar, -ja m.; díimnikarski, -a, -o
 dimenzíja ž., izmera, obseg, razsežnost; dimenzionálen, -lna, -o
 díimlje, -melj ž. množ.; díimeljski, -a, -o
 díinar, -ja m.; kratica din, n. pr. 5 din; díinarski dan, díinarska zbirka
 dinárski, -a, -o; dinárski sklop, -o plemo; -o pogorje
 dinastíja ž.; dinástičen, -čna
 diner (*diné*), dínera (*dinéja*) m., obed, večerja
 Diógen, Diógena m.
 Diokleciján, -ána m.
 Dioníz, -a m.; dionízičen, -čna, -o, n. pr. dionízična narava
 diplóma ž., listina
 díratí, -am, sl. dotikati se

diréktor, -ja m., ravnatelj;
 diréktorica ž., ravnateljica
 direndaj, -ája m.
 dirigirati, -am, ravnati, voditi
 dirjati, -am; dirjánje, -a s.;
 dirjáč, -a m.; dír, v díru
 jezdit; v dír iti; dirjálec,
 -lca m. (-jál-)
 dirkati, -am; dirkáč, -a m.;
 dirkálen, -lna, -o (-kál-)
 dirniti, -nem = sl. ganiti,
 zadeti, dotakniti se; njego-
 va usoda ga je močno dir-
 nila = sl. ga je ganila; to
 ga je neprijetno dirnilo =
 sl. neprijetno zadelo
 disciplína ž., strog red; dis-
 ciplínski, -a, -o; discipli-
 niran, -a, -o
 disékcija ž., raztelesenje, raz-
 udenje; disecirati, -am, raz-
 telesiti, razuditi
 disertácija ž., znanstvena raz-
 prava
 disharmoníja ž., nesoglasje
 diskalceát, -a m., redovnik
 bosonogih
 diskreditirati, -am, ob zaupa-
 nje pripraviti
 diskreten, -tna, -o, obziren
 diskusíja ž., obravnava; dis-
 kutirati, -am, obravnavati
 disonánca ž., nesoglasje, ne-
 ubranost
 disponirati, -am, urediti, raz-
 polagati; dispozícija ž.;
 dispozicijski, -a, -o; dis-
 pozicionálen, -lna, -o
 distánca ž., razdalja
 distingvíran, -a, -o, izbran,
 imeniten
 dišátí (pog. dišat), -ím, del.
 sed. dišěč, -ěča, -e; dišáva
 ž.; Dišávski otóki

ditirámb, -a m., slavospev
 diurníst, -a m., dnevničar
 díván, -a m.
 divizíja ž., vojni oddelek; di-
 vizíjski, -a, -o; divizionár,
 -ja m.
 divjáčina ž.
 dívji, -a, -e; prim. bolj dívji;
 divják, -a m.; divjína ž.
 divjóst, -i ž.
 dlán, -í ž.; 6. dlanjó; množ.:
 1. 4. dlaní; 2. dlaní; 3.
 dlaném; 5. dlanéh; 6. dlan-
 mí
 dlěsna ž.; navadno množ.
 dlěsne, dlěsen; vrh zoba
 gleda iz dlesen
 dljě = dalje, dalj
 Dnjéper, -pra m.; dnjéprski,
 -a, -o; dnjeprostròj, -òja m.
 Dnjéster, -stra m.; dnjéstr-
 ski, -a, -o
 dnò, dnà s.; dníka ž., sotes-
 ka; dnjáča ž., globel; prid.
 -dánji: brezdnánji, nadánji,
 -a, -e
 do; n. pr. do tega mi je (ne:
 na tem mi je ležeče); do
 zdravja nam je; napačno:
 priti iz enega kraja do
 drugega, prav: v drugega;
 pisava: 1. narazen se piše:
 do tod; do živega komu
 priti; do krvavega so se
 stepili; do golega sleči; do
 sitega se najesti; do kraja
 vse pokončati; do zdaj; do
 takrat; 2. skupaj: dodóbra,
 docéla, dočísťa v pomenu
 p o p o l n o m a ; domála
 (domálega) = skoro; do-
 sihmál (-màj in -màl). do-
 segamál (-mál), dosihdòb

dôba ž.; do té dôbe, po ti dôbi; dosihdôb
dobávljati, -am; dobavítelj, -a m., zalagati koga, založnik
dôber, dôbra, -o; dol. dôbri. -ega; dôber biti, stati (po nem.) = porok biti; za poroka biti; jamčiti; do dôbrega (zelo)
dobičkažêljen, -ljna, -o = dobička žêljen; dobička-žêljnost, -i ž.
dobičkonôsen, -sna, -o
dobiti, sed. dobím; vel. dôbdi in dôbi, dobíte; dobíl in dôbil, -íla, dôbilo in dobilo
dobívati, -am; dobíval, -ála, -o
Dobráč, -a m.
dobráva ž.
Dobrépolje, -a s.; dobrépoljski, -a, -o
dobríčnik, -a m., človek z zlato dušo
dobríkav, -a, -o, n. pr. d. človek; dobríkavec, -vca; dobríkati se, -am se
dobrobít, -i ž = sl. blaginja, blagor
dobrodélen, -lna, -o; dobrodélност, -i ž.; dobrodélnik, -a m. (-dél-)
dobrodôšel, -šla, -šlo (-šəy); dobrodôšlica ž.; dobrodôšlico piti
dobróta ž.; dobrótljiv in dobrotljiv, -íva, -o; dobrotljívoŝt, -i ž.
dobrovóljec, -ljca m.; dobrovóljen, -ljna, -o; dobrovóljski, -a, -o
dôbršen, -šna, -o, precej velik

docéla
docènt, -ênta m., univerzitetni učitelj; docíratí, -am
dočim = medtem ko (časovno); pa, a, ali (protivno)
dočista = popolnoma
dodekaéder, -dra m., dvajstérec
Dodekanéz, -a m.
dodelíti, (pog. *dodelit*), -ím; imper. dodéli, -íte; dodélil, -íla, -o
dodôbra prisl.
doglêd, kolikor daleč se vidi; nêdoglêd; v nêdoglêd
dógma ž., rod. množ. dógem, člen vere; dógemski, -a, -o; dogmátika ž.; dogmátíčen, -čna, -o
dogódek, -dka m.
dogodíti se, dogodí se, dogodílo in dogodílo se je
dogovóren, -rna, -o, n. pr. dogovórno (s kom) = po dogóvoru s kom
dohódek, -dka m.
doíti, doídem in dójdem; dôšel (*došəy*) in dôšel, dôšla, došlô in došló
dôjem, -jma m., vtis
dojílja ž.
dójmiti, dójmiti se koga = sl. zadeti, ganiti, n. pr. smrt kralja Aleksandra se ga je globôko dójmila = sl. smrt ga je pretrésla, ganíla; te besede so se ga mílo dojmíle = so ga ganíle
dokaj in dôkaj; dokájšnji, -a, -e

dokazáti in dokázati (pog. *dokázat*), -žem; dokáži, -íte!; dokazováti, -újem; dokazílen, -ílna, -o (-*zíl-*); dokazovalen, -lna, -o (-*vál-*)

doklėj

doklèr in dókler

doklèr (in dókler) ne (z dovršnimi glagoli), n. pr. ostanem pri tebi, dokler ne zaspiš; dokler ne dodelamo; tekkel je, dokler se ni utrudil

dokolénka ž.

dóktor, -ja m. okrajšano: dr.; dr. Tavčar, rod. dr. Tavčarja, đaj. dr. Tavčarju

dól (*dóu*), dóla m.; v dólu in dólu; dólski (*dóuski*), -a, -o

dól prisl. na vprašanje kam?; gòr in dól

dólar, -ja m., ameriška denarna enota; dolárski, -a, -o

dólbsti (*dóubsti*), -bem; izdólben, -bena, -eno; dólbenje, -a s.; dolbína ž.; dolbnják, -a m., dleto za dolbenje (*dóub-*)

dolénji, -a, -e; dóljni; Dolénjec, -njca m.; Dolénjka ž.; Dolénjsko; dolénjski, -a, -o; Dolénja vas, dolénjeváški, -a, -o

dólg, -a, -o; na dólgo razkládati; po dólgem pásti; dólgi, dólgega, dólgemu; množ. dólgi in dólgi, -e in -é itd. (*dóug-*); primernik dáljši, -a, -e

dólg (*dóug*), dolgá m., množ. dolgóvi; dolgováti, -újem, biti dolžan

dólg čas in dólgčas, -a m. (*dóughčas*); dólgi čas mi je; od dólgega časa zéhati; dolgočasen, -sna, -o; dolgočasnost, -i ž.

dolgotrájen, -jna, -o; dolgotrájnost, -i ž. (*doug-*)

dóli na vprašanje kje?

dolján, -ána m.; doljánec, -nca m.; doljánka ž.

dóljni, -a, -e = dolénji

dolóčba ž. 2. množ. dolóčb

dolóčen, -čna, -o; dolóčni naklòn

določíti (pog. *dolóčit*), -im

dolžán in dólžen (*douž-*), -žna, -o; dolžnóst, -i ž.; dolžíti, -ím; obdolžen, -èna, -o

dolžina ž. (*douž-*)

dóm, -a m.; od dóma iti; z dóma, z dómu iti; zdóma biti; oče je zdóma; domá; očeta ni domá; na Kranjskem domá, s Kranjskega domá; po dómu se mu tóži

domála; domála pól (*póu*) úre

dominikánek, -nca m.

domínion, -a m.

dominírati, -am, prevladovati

Dóm in svét (list), rod. Dóma in svéta; Dóminsvétov, -a, -o; Dóminsvétovec, -vca m.

domíslek, -a (-*slak-*) m.; domíselnost, -i ž. (-*səln-*)

domišljati, -am; domišljáv, -áva, -o; domišljávec, -vca m.; domišljávost, -i ž.; domišljív, -a, -o; domišljívec, -vca m.; domišljívost, -i ž.

domišljija ž.
 domóv prisl.; domóv gredé,
 Dónava ž.; dónavski, -a, -o;
 ustje Dónave
 donéti, -ím; donênje, -a s.
 Don Juan (*don huán*), m.
 rod. Don Juana, donjuan-
 ski, -a, -o, (*donhuánski*);
 donjuanščina ž. (*donhuán-
 ščina*)
 dopádati (se), dopásti se (po
 nem.), sl. = ugájati, všeč
 biti, pogódu ali po vólji
 biti; godíti, -ím; ta jed mi
 godí
 dopadénje, -a s.; (ne: dopa-
 dajenje)
 dopóldan, rod. dopóldne in
 dopoldnéva m.; ves dopól-
 dan; dopóldne, rod. do-
 poldnéva s.; tisto dopól-
 dne; na vprašanje kdaj? je
 prislov: dopóldne (*-póǵ-*)
 dopolníti, -ím (pog. *dopóǵnit*);
 dopolnilen, -lna, -o (*-níl-*);
 dopolnjénje, -a s.; dopol-
 njeváti, -njújem; dopolnje-
 vánje, -a s. (*-pog-*)
 dopustíti (pog. *dopustit*), -ím;
 dopuščén, -êna, -o; dopu-
 ščenje, -a s.; dopúščati,
 -am; dopúščanje, -a s.
 dorástel (po nem.) = sl. kós
 biti komu ali čemu; nisi
 dorástel temu delu = nisi
 kos takemu delu
 dorásti, -stem; del. pret. do-
 rástel (*-staǵ*) = dorásel
 (*-sǵ*), -sla, -o; doráščen,
 -a, -o, n. pr. doráščen lés;
 doráščati, -am
 dosedánji, -a, -e
 dosézati, -am

dosihmàl (*-mǵ*), doségamál
 (*-mál*)
 doslédén, -dna, -o; dosléd-
 nost, -i ž.
 doslèj prisl.
 dosmrtén, -lna, -o; dosmrtno
 zavarovánje (ne: doživ-
 ljenjsko)
 dostájati, -jam, -jem
 dôstikrát prisl.
 dostojánstvo, -a s.; dosto-
 jánstvenik, -a m.
 Dostojévski, -skega m.; Do-
 stojévskega (ne: Dostojev-
 skijev) roman
 dostópen, -pna, -o
 dôšlec, -šleca m. (*dôšlac, -a*)
 dotakníti se (pog. *dotaknit*
 in *dotáknit*), dotáknem se;
 dotakni, -íte!; dotaknil, -íla,
 -o; dotakljív, -íva, -o; do-
 takljívost, -i ž.; dotíkljaj, -a
 m
 dotedánji, -a, -e
 dotehmàl (*-mǵ*) prisl.
 dotíčník, -a m.; dotíčni, -a,
 -o, = sl. on, tisti; dotíčni,
 ki je dežnik pozabil = sl.
 tisti, ki je pozabil
 dotíkàlen, -lna, -o (*-kál-*)
 dotístihmàl (*-mǵ*) prisl.
 dotlèj prisl.; dotléjšnji, -a, -e
 douméti, doumem; doumel in
 doumèl, -éla, -o
 dovéren, -rna, -o (zanesljiv);
 dovérník, -a m., dovérije,
 -a s.
 dovolíti (pog. *dovôlit*), -ím;
 dovoljen, -ena, -o; dovo-
 ljénje, -a s.
 dovòlj; dovóljen, -ljna, -o;
 dovóljnost, -i ž.

dovršiti (pog. *dovršit*), -ím; dovršen, -ěna, -o; prim. bolj dovršen
dovtíp, -a m.; dovtipen, -pna, -o; dovtipnost, -i ž.
dozdánji = dosedánji, dozdájšnji, -a, -e
dozorěti, -ím; dozôrel (-*rex*) móż; dozoréla, -o
dozoriti, -ím; dozorjěn, -ěna, -o; trta je grozdje dozoríla
dôž, -a m.; dôževa palača (v Benetkah)
doživěti, -ím; doživěl, -ěla, -o doživljáj, -a m.; doživětje, -a s.
drág, -a, -o in -ó; drágega, drágemu, množ. drági in dragí, dráge in dragé itd.; drážji, -a, -e; prisl. prim. dráže; drágec, -gca m.; drágica ž.
dragína ž. = dragotína ž. dragocene stvari
dragínja ž.
dragocén, -a, -o
dragolétnik, -a m., verižnik
Drágotin, -a m.
dragúl, -a m., drag kamen; dragúljar, -ja m.
drájna ž.; drájmati, -am; pléše in drájna
dráma ž.; drámski, -a, -o; dramátik, -a m.; dramátičen, -čna, -o; dramátski, -a, -o; dramatizirati, -am
dramíti (pog. *drámit*), -ím; (z)drámljen, -a, -o; drámljenje, -a s.
drapíratí, -am, v gube nabirati; draperíja ž., zastor, zavesa
dráska ž., praska na koži; dráskav, -a, -o

Dráva ž., drávski, -a, -o; drávská banovina
drážben, -a, -o (*drážban*, -a)
Draždáni m. množ., Draždánov, Draždánom, draždánski, -a, -o
drážesten, -stna, -o, mičen, mikaven
dražiti (pog. *drážit*), -ím; drážil, -íla, -o, -i; dražilo, -a s.; draživec, -vca m.; draživ = dražljiv, -íva, -o; dražlívce, -vca m.
dražiti (pog. *dražit*), -ím; dražil, -a, -o; drážba ž.; dražitelj, -a m.
dreadnought (*drédnot*), -a m., velikanska vojna ladja
dremáti (pog. *drémat*), -mam, -mljem; drémal, -ála, -o; dremáv, -áva, -o; dremávica ž.; dremávec, -vca (zaspanost) m.; dremljiv, -íva, -o; dremljivost, -i ž.; dremôta ž.; dremôten, -tna, -o
drèn, dréna m.; drénov, -a, -o; drénovec, -vca m.; drenovina ž.
drènj, -ěnja m., v drénju (nem.) = sl. gneča; drénjati se, prerivati se
dresírati, -am, (živali) navaditi; dresúra ž., vaja
dréti (*drèt*), dêrem; vel. dri, -íte; del. sed. deróč, -a, -e; drl (*dřl*), drla, -o
drévi prisl.; drévišnji, -a, -e
drevíti (pog. *drevit*), -ím; drevíl je
drvěti (pog. *drvět*), -ím; drvél, -ěla, -o

drevó, -ésa s.; drevésce, -a s.;
drevéšček, -čka m.; drevní-
ca ž., gozdna sekira

drevoréd, -réda m.

drežnjáti (pog. *drežnjàt*), -ám,
drežnjálo -a s., siten člo-
vek

drgetáti -etám, -éčem (drh-
tėti); d. od mraza

drǵniti, -em; (ob)drǵnjen, -a,
-o; drǵnjenje, -a s.

drhál -áli ž. (*drhál* in *drháj*)

drístlja ž.; drístljáti, -ám,
drístljáv, -áva, -o, dríst-
ljávec, -vca m.

drkelj, -klja m., krepelo

dřn, dřna m.; čez dřn in
střn; dřnje, -a s.

drńóselj, -slja m.

drób, -a m.; v dróbu in dró-
bu

drobán, dróbná, -ó; množ.
drobní in dróbní; dróben,
-bna, -o in drobèn, -bnà,
-ó; na dróbnó in na debé-
lo prodájati; drobnjáva ž.;
drobnjarija ž.; drobnják, -a
m.; dróbec, -bca m.; drób-
nica ž., čreda; drobníca ž.,
drevo

dróbcen, -cena, -ceno (-cən,
-a, -o); dróbcen, -čkena,
-o (-kəno)

drobíti (pog. *drobit*), -ím,
(z)drobljen, -ěna, -o; drob-
ljenje, -a s.; drobljív, -a,
-o; drobljívost, -i ž.; drob-
ljáti, -ám; drobljánec, -nca
m.; dróbelj, -blja m.; dró-
beljc, -beljca m.

drobtína ž.; juha iz drobtín
(ne: drobtinova juha)

dróg, -a m.

drogeríja ž.; drogíst, -a m.;
drogeríst, -a m.

drózd, -a = drózg, -a m.

drožjé, 2. -žjá, 3. -žjam, 5.
-žjah, 6. -žjámi, ž. množ.
drožén, -éna, -o; drožnàt,
-áta, -o

drúg, -a, -o; kot števník ima
določno obliko, n. pr. drú-
gi (ne tretji ali četrty) te-
den; v drúgo; nedoločna
oblika drúg, n. pr. kdó
drúg?; drúg veter je po-
tegnil; ves drúg si; drúg
drúgemu (= eden druge-
mu); drúgo k drúgemu (=
eno k drugemu); drúgega,
drúgemu

drugáče prisl.; molči, druga-
če boš tepen

drugàm prisl.

drúgec -gca m. = drúžec,
-žca m.; drugi roj

drúgič prisl. = vdrúgič (=
drugič); v drúgo (= dru-
gič)

drúgikrat = drugi krat;
množ. oblika: drúge kráti;
drugokrátén, -tna, -o

drugjé prisl.

drugód prisl. od drugód biti;
odkód drugód priti

drugóten, -tna, -o

drúščina ž.

drúštvo, -a s.; drúštevce, -a
s.; drúštven, -tvena, -tveno;
društveni dom; drúštvenik,
-a m. (-štvan)

drúžba ž., rod. množ. drúžb;
drúžben, -a, -o (-bən, -a)
= družáben, -bna, -o;
drúžbenik, -a m.

drúže, -eta s. = drúzej, -a m.
drúžiti, -im; drúžil, -íla, -ílo;
družljiv, -íva, -o; družljí-
vost, -i ž.; družílnik, -a
m. (-žil-)

drvà s. množ., 2. dfv; 3.
drvòm; 4. drvà; 5. pri
drvéh; 6. z drvmi

drvár, -ja m.; drváriti, -árim;
drvárjenje, -a s.; drvárski,
-a, -o

drvíti in drevíti, -ím koga
(poditi); d. se; del. sed.
drvèč, -éča, -e, drevèč,
-éča, -e; drvéenje, -a s.;
drevénje, -a s.

drvosèk, -éka m. = drvošec,
-šca m.

dfzek, -zka, -o; dfzkost, -i ž.;
(rus.) = sl. dfzen, -zna,
-o; dfznost, -i ž.

držáti (pog. *držat*), -ím be-
sedo, zapoved; pot drží
(ne: pelje); góvor držáti
(po nem.) = sl. govor
imeti; dfzal, -ála, -o

državlján, -ána m.; držav-
ljánski, -a, -o; državlján-
stvo, -a s.; državnik, -a m.;
držávniški, -a, -o

dualízem, -zma m.

Dúbrovnik, -a m.; Dúbrov-
čan, -a m.; Dúbrovčanka ž.;
dúbrovniški, -a, -o

dúcat, -a m.

duél, -a m. dvoboj; duelírati,
-am se

duét, -a m., dvospev

dúh, tož. duhá (v pomenu
duša), duh (v pomenu
vonj); množ. duhóvi; dúh
slovenskega jezika (po
nem.) = lastnóst sloven-

skega jezika; duhóven,
-vna, -o; duhóvno oprá-
vílo

Dúh, sv. Duh, Bog sv. Dúh
8; Dúhovo, -ega (binkósti);
o Dúhovem

duhomóren, -rna, -o

duhóvni, duhóvnega, duhóv-
nemu = duhóvnik, -a m.
= duhóven, -vna m.

duhtéti, -ím = dehtéti, -ím;
roža duhtí = roža dehtí
(ima lep duh); duhténje,
-a s.; dehténje, -a s.

dúktus, -usa m., potèz, -éza
dúlec, -lca; dúlcast, -a, -o
(*dúl-*)

Dumas (*dūmá*), Dumasa (*dū-
mája*); Dumasov (*dūmájev*)

duplikát, -a m., dvojník,
dvojnica

dúplja ž. (votlina); dupljén,
-a, -o; dupljéne čebele; dú-
pelj, -plja, -e, votel; dúp-
ljast, -a, -o

dúplo, -a s.; rod. množ. dú-
pel (*-pəl*); duplína ž.

dúri ž. množ.; 2. 4. dúri;
3. dúrim; 5. dúrih; 6. dúr-
mi; dúrce, 2. dúric; 3. dúr-
cam; 5. dúrcah; 6. dúr-
cami

dúša ž.; pri moji duši; pri-
mejdúševce, -vca m.; pri-
mejdúnaj, mejdúnaj (-dú-
naj evfemistično nam. -du-
ša); — dušéven, -vna, -o;
dušévnost, -i ž.; dušemó-
ren, -rna, -o; dušeslójve, -a
s; dušeslóven, -vna, -o;
dúšek, -ška m.

dúšica ž.; dúšica mója; má-
terina dúšica; dušica ž.,
naduha

dvá m., dvě ž. in s.; obadvá, obadvé in obádva; onádva, onédve (rod. njiju, daj. njíma); toda: tá dva, tista dva; téh dvéh itd. dvákrat, dvakráten, -tna, -o; dvánajst, dvájset; dvě sto, dvě tisoč; v sestavi dvo-: dvomésečen, -čna, -o; dvodélen, -lna, -o; dvocéven, -vna, -o itd.

dvájset; eden, éna, éno in dvájset; dvě, dvě in dvájset; trí in dvájset, pét in dvájset; énoindvájseti, -ega, -emu; dváindvájseti, tríindvájseti; dvájsetič; dvájsetkrat, dvájsetkrátén, dvájsetlétnik, -a m.

dvánajst; dvanajstér (gl. pod četver); dvanajstéren, -rna, -o; dvanajstérka ž.; dvánajstdnéven, -vna, -o; dvanájstkrat

dvígati, -am, vzdigováti (ne: dvigovati)

dvígniti, -nem; dvígnjen, -a, -o; dvígniti denar (po nem.) = sl. vzéti denar

dvój (gl. pod četver), dvóje vilice ali dvóje vilic; dvóje grablje (grabelj); dvója vrata; dvóje naziranj
dvójček, -čka m.; dvójčica ž.; dvójka ž.

dvojica ž.

dvokólnica ž. (-kol-)

dvòm, -óma m.; dvómiti, -im; dvomljénje, -a s.; d. o čem (ne: v kaj)

dvòr, dvòra m.; na dvóru in dvòru; dvòrec, -rca m.; dvòren, -rna, -o; dvòrski, -a, -o in dvòrski

dvoríšče, -a s.; dvoríščen, -ščna, -ščno

dvóriti, -im; dvórjenje, -a s. dvorján, -ána m.; dvorjánik, -a m.; dvórník, -a m.; pri-dvórník, -a m.

džáur, -a m., nevernik

džúngla ž.

E

ében, -ena m.; ébenov, -a, -o; ébenovec, -vca m.; ebenovina ž.

éden, édena m., raj

éden (pred samostalniki: èn), éna, éno; rod. ènega, ène itd.; eden izmed vzrokov, eden (od) vzrokov; vas eden; dvoje škornje imam, pa le en klobuk; množ. ení in èni, ené in ène, éna; eni pravijo tako, drugi tako; ene škarje, ena vrata; ena dvě = kaka dva; enih pét = kakih pet; pri-di z brano, mi boš ene tri

kraje povlekel = kake tri. Eden, en se rabi, kadar je govor o številu, n. pr. Dve lodríci je en tovor vina. Kjer je bogastvo, je en hudič; kjer je uboštvo, jih je pa sedem. — Namesto nedoločnega člena (števni-ka) se rabi nedoločni zaimek neki, kak, kate-ri itd. Ali bi hotel priti kak večer k meni na pre-jo? In kaj je Tonček zad-njič neki večer naredil? Pa naj kdo kaj reče! Ne-kdo je v hiši

êden (êna, êno) in dvájset;
 dvá (dvé) in dvájset; trí
 in dvájset; ênoindvájseti,
 dváindvájseti, tríindvájseti
 edícija ž. izdaja (knjig)
 edikt, -a m., razglas
 edín, -a, -o; edíni sín; edíno
 število = ednína; edíneč,
 -nca m.; edinica ž.; edín-
 ka ž.
 edíniti, -ínim; (z)edínjen, -a,
 -o; edínjenje, -a s.
 edínokrat prisl.
 edinole prisl.
 edínomóžen, -žna, -o
 edínorôjen in -rojèn, -êna,
 -o; edínorojêneč, -nca m.
 edínost, -i ž.; edínstvo, -a s.;
 edínstven, -ena, -o (*stván*,
 -a, -o)
 edínozveličáven, -vna, -o
 ednína ž.; ednínski, -a, -o
 efékt, -a m., učinek; efektí-
 ven, -vna, -o; efékten,
 -tna, -o
 efemêren, -rna, -o, enodneven
 éfez, -a m.; éfeški, -a, o-
 Éfiált, -a m.
 Egéjsko morje
 egída ž., zaščita
 Egípt, -a m.; Egipčàn, -ána
 m., -ánka ž.; egíptovski,
 -a, -o; egipčánski, -a, -o
 egoíst, -a m., sebičen človek,
 sebičnež; egoízem, -zma
 m., sebičnost; egoístičen,
 -čna, -o
 ekléktik, -a m.; eklekticízem,
 -zma m.; ekléktičen, -čna,
 -o
 ekonóm, -a m. gospodar;
 ekonomíja ž., gospodar-
 stvo; ekonómski, -a, -o;
 ekonómičen, -čna, -o

eksákten, -tna, -o, natančen;
 eksáktne znanosti
 eksaltíran, -a, -o, prenapet;
 eksaltíranost, -i ž.
 ekscelénca ž., vzvišeni (na-
 slov)
 eksêrpt, -a m. izpisek; eks-
 cerpíрати, -am, izpisati iz
 česa
 eksekúcija ž., izvršitev; ekse-
 kutíva ž.; eksekutíven,
 -vna, -o; eksekucijski, -a,
 -o; eksekútor, -ja m.
 eksemplár, -a m., izvod;
 eksemplárichen, -čna, -o,
 drugim v zgled
 eksísténca ž., bivanje; eksí-
 stírati, -am, biti, živeti;
 eksisténčen, -čna, -o
 ekskurzíja ž., izlet; ekskur-
 zíjski, -a, -o
 eksótičen, -čna, -o tuj, nena-
 vaden
 ekspedírati, -am, odpraviti
 ekspêrt, -a m., izvedenec
 eksploatírati, -am, izkorišča-
 ti, izžemati; eksploatácija
 ž.
 eksplozíja ž.; eksplodírati,
 -am; eksplozíven, -vna, -o
 ekspresioníst, -a m.; ekspre-
 sionízem, -zma m.; eks-
 presionístičen, -čna, -o
 ekstáza ž., zanos
 ekstrém, -a m. skrajnost;
 ekstrémen, -mna, -o, skra-
 jen
 ekvinókcij, -a m., enakonočje
 ekvipáža ž., oprema (voz in
 konji)
 ekvivalénten, -tna, -o, enako-
 vreden; ekvivalénca ž.
 ekuménski, -a, -o, vesoljen
 elaborát, -a m., izdelek

elástičen, -čna, -o, prožen;
elasticitéta ž. = elástič-
nost, -i ž.
eldorádo, -a m., obljubljená
(blažena) dežela
elegánten, -tna, -o, zal, od-
ličén; zalo napravljen; ele-
gánca ž.
elegija ž.; elégičen, -čna, -o
= elegijski, -a, -o
eléktrika ž.; eléktričen, -čna,
-o; elektrárna ž.
eléktrókemija ž.; eléktroma-
gnét, -a m.; eléktromotór,
-ja m.; eléktrostátika ž.;
eléktrótéhniká ž.
element, -ênta m., prvina;
elementáren, -rna, -o, pr-
voten, osnoven, početen, n.
pr. početna šola, početni
nauk
eliminírati, -am, izločiti
elípsa ž., pakrog; elíptičen,
-čna, -o, pakrožen; elipso-
íd, -a m., pakrožno telo
Élis, Élide ž. (*élis, -de*)
elíta ž. izbrana družba; elít-
na družba
elízij, -a m., bajeslovno pod-
zemlje pri Grkih; elizijski,
-a, -o
elizíja ž., izpah
emájl, -a m., posteklina;
emajlírati, -am, postekliti;
emajlírán, -a, -o, postek-
ljen
emancipácija ž., osamosvo-
jitev; emancipírati se, osa-
mosvojiti se
Emánuel, -a m.
emblém, -a m., znamenje, po-
doba
émbrij, -a m., zarodek, plod;
embrionálen, -lna, -o

emfáza ž., zanos, pretirava-
nje, poudarjanje; emfátí-
čen, -čna, -o
eminénca ž., prevzvišeni (na-
slov)
emócija ž., čustvena razgi-
banost, vznemirjenost;
emocionálen, -lna, -o
empíríja ž., izkustvo; empí-
ričen, -čna, -o, izkustven
enáčiti, -im; zenáčen, -a, -o;
enáčba ž.; enáčben, -bena,
o (*bán, -a*); enáčáj, -a m.
enájst, enájstič, enajstér,
enájstkrat, enajstléten; enaj-
stérec, -rca m.
enáč, -a, -o; enákost, -i ž.;
enáčšen, -šna, -o; enák-
šnost, -i ž.
enakobárven, -vna, -o (*bár-
van, -vna*) enakočúten, -tna,
-o; enakokrák, -a, -o; ena-
kolíčen, -čna, -o; enakomé-
ren, -rna -o; enakomíseln,
(*-sáln*) -elna, -o; enako-
stráničen, -čna, -o
enciján, -ána m.; encijánov,
-a, -o
enciklopédíja ž., pregledno
delo iz vseh znanosti; en-
ciklopédičen, -čna, -o =
enciklopédijski, -a, -o; en-
ciklopédíst -a m.
en čas = slov. nekaj časa
endívija ž.
energíja ž., sila, krepkost;
enérgičen, -čna, -o, krepek,
odločen
ênkrat in enkrát se rabi, ka-
dar govorimo o številu, n.
pr. ênkrat sem že bil vaš
bebec, ali drugo pot ne
bom več; za nedoločni čas

rabimo k d à j, n é k d a j,
n e k ó č; za enkràt (= sedaj) še ne

enobárven, -vna, -o (-rən);
enodnéven, -vna, -o; eno-
glásen, -sna, -o; enoimén,
-a, -o; enoličen, -čna, -o;
enostránski, -a, -o; eno-
razréden, -dna, -o; eno-
róden, -dna, -o itd.

enobóžec, -žca m.; enobó-
štvo, a- s.

enostáven (= nesestavljen);
izba je opravljena zelo
enostávno (po nem.) = sl.
preprôsto; to ti enostávno
prepovem = sl. kratko in
malo prepovem

enostremén, -a, -o

enotér, -a, -o

entuziázem, -zma m., navdu-
šenje; entuziást, -a m., kdor
se za kaj navdušuje; entu-
ziástičen, -čna, -o

epidemíja ž.; epidémíčen,
-čna, -o

epigrám, -a m., pesniški na-
pis, puščica; epigramáti-
čen, -čna, -o; epigrámski,
-a, -o

épika ž., épičen, -čna, -o =
épski, -a, -o; épik, -a m.

episkopát, -a m., škofje, zbor
škofov

epítheton, rod. epítheta m.,
pridevek; epítheton órnans,
ukrasni pridevek

epizóda ž., vstavka; vmesno
dejanje, postranski dogo-
dek

epóha ž. (velika) doba; raz-
dobje; epohálen, -lna, -o
(-hál-)

epoléta ž., naramnik

epopéja ž., junaški ep

épos, épa in ép, épa m.

erár, -ja m., državna blagaj-
na; eráričen, -čna, -o

Erdéljsko, -ega s.; erdéljski,
-a, -o

Eros (éros -a), Érosa m.,
bog ljubezni; êros, -a m.,
ljubezen; erótika ž., eróti-
čen, -čna, -o, ljubaven

eséj -a m.; esejíst, -a m.;
esejístika ž.

eskádra ž., oddelek vojnega
brodovja

eskórta ž., (vojaško) sprem-
stvo, straža; eskortíрати,
-am

estét, -a m.; estétika ž.; esté-
tičen -čna, -o = estétski,
-a, -o

estráda ž., podstenje

éter, étra m.; etêričen, -čna,
-o = étrski, -a, -o

étika ž. nraoslovje; étičen,
-čna, -o

etikéta ž., 1. listek z napi-
som; 2. običaj, strogi pred-
pisi za obnašanje

etnográf, -a m., narodopisec;
etnografíja ž., narodopisje;
etnográfíčen, -čna, -o =
etnográfski, -a, -o, naro-
dopisni

étos, étosa m. nravnost

etuí, etuíja m., tok, pribor

evangélij, -a m.; evangelíst,
-a m.; evangéljski, -a, -o;
evangelicàn, -ána m.; evan-
geličánski, -a, -o

eventuálen, -lna, -o morebiten; **eventuálnost**, -i ž. **evfónija** ž., lepglasje, ubranost; **evfóničen**, -čna, -o **evharistija** ž., sv. Rešnje Telo; **evharističen**, -čna, -o **evidénca** ž., razvid; imeti kaj v razvidu; **evidén**ten, -tna, -o, razviden; **evidén**čen, -čna, -o, kar je v razvidu

evolúcija ž., razvoj; evolu-
cionízem, -zma m.; evolu-
cioníst, -a m.

Evrázija ž.; evrázijski, -a, -o
Evrópa ž.; Evropéjlec, -jca
 m.; Evropéjka ž.; evróp-
 ski, -a, -o; Indoevropéjlec,
 -jca m.; indoevrópski, -a,
 -o

evropeizacija ž.

Ezóp, -a m.; Ezópov, -a, -o

F

Fabiján, -a m., svetniško ime
fábrica ž., tovarna; **fábričan**,
 -a m., tovarniški delavec;
fábričanka ž.; **fábriški**, -a,
 -o, tovarniški; **fabrikánt**,
 -a m., tovarnar; **fabrikát**,
 -a, izdelek; **fabrikácija** ž.,
 izdelovanje

fábula ž., basen; **fabulíst**, -a m., pripovedovalec; **fabulístika** ž.

Fáeton, -a m.

fafljāti, -ām; voda, plamen
fafljá

fájmošter, -štra m.; fájmo-
štrski, -a, -o

fakcija ž., (opozicionalna) stranka; fakción, -zna, -o, (opozicionalno) strankarski

faksímile m.; 2. -la; 3. 5. -lu;
4. -le; 6. -lom, snimek, od-
litek; **faksimilírati**, -am

fáktor, -ja m., 1. opravnik,
poslovodja; 2. činitelj

faktótum, -a m., vsetvor,
desna roka

fáktum, -kta m. in fákt, -a m., dejstvo; fáktičen, -čna, -o, dejanski

fakultativen -vna, -o, mogoč,
prost

fakultéta ž., oddelek vseučiliških študij; fakultéten, -tna, -o

**falanga ž., težko oboroženo
vojaško krdelo pri Grkih**

falzificirati, -am, ponarediti,
popačiti; falzifikát, -a m.,
ponarejena stvar

famílija ž., družina, rodbina; familiáren, -rna, -o, družinski; familiárno zaupno, neprisiljeno

fanátik, -a m., strasten pri-
vrženec; **fanátičen**, -čna,
-o; **fanatizem**, -zma m.

fànt, fànta m.; fantič, -íča
m.; fantè, -éta m.; fántek,
-tka m. in fantèk (-tək),
-tkà m.

fantóm , -a m., prikazen, pri-
vid, slepilo

fárma ž., kmetija (ameriška);
fármar, -ja m., kmetovalec
(ameriški); fármarski, -a, -o
farmacévt, -a m.; farmacévtka
ž.; farmacíja ž.

fárša ž., gluma, burka
 fasáda ž., odspredje
 fascíkel, -kla m., sveženj, zavoj
 fasciníрати, -am, očarati, oma-miti
 fasíja ž., napoved
 fasóna ž., oblika, kroj
 fašíst, -a m.; fašízem, -zma m.; fašističen, -čna, -o
 fáta morgána, rod. fáte mor-gáne ž., zračno slepilo
 fatalízem, -zma m., vera v usodo; fatalístičen, -čna, -o; fatálen, -lna, -o, usoden, nesrečen
 fávna ž., živalstvo določene-ga kraja
 fáza ž., 1. lunina mena; 2. stopnja (razvoja)
 fébruar, -ja m.; fébruarski, -a, -o
 Fébus, -ba m., Apolon
 federácija ž.; federalíst, -a m.; federatíven, -vna, -o
 fèj, medmet; fèj te bódi!
 feljtón, -a m., podlistek; felj-toníst, -a m., podlistkar; feljtonístičen, -čna, -o
 féniks, -a m., bajesloven ptič
 fenomén, -a m., nenavadna prikazen; fenomenálen, -lna, -o (-nál-)
 feríálen, -lna, -o (-ál), počit-niški
 fés, -a m.
 févd, -a m.; fevdálen, -lna, -o (-dál-); fevdalízem, -zma m.; févdnik, -a m.
 fiásko nesklonlj., neuspeh
 fidejkomís, -a m., rodbinsko posestvo, ki se ne sme pro-dati; fidejkomísen, -sna, -o

fíga ž., smokev; fígov, -a -o; fígovec, -vca m.
 fíga móž
 figúra ž., podoba, postava; figurálen, -álna, -o (-rál-); figuríрати, -am
 fijákar, -ja m.; fijákarski, -a, -o; fijákati, -am, konje vo-diti
 fíkcija ž., izmišljaj
 fíksen, -sna, -o, stalen, nepre-mičen; fiksíрати, -am, usta-liti, določiti
 filiála ž.; filiálka ž. (-ál-) po-družnica; filiálen, -lna, -o, podružen, -žna -o
 filíster, -stra m., ozkosrčen človek; filístrski, -a, -o
 fílm, -a m.; fílmski, -a, -o
 filológ, -a m.; filológíja ž.; filológíčen, -čna, -o = fi-lolóški, -a, -o
 filozóf, -a m., modroslovec; filozofíja ž., modroslovje; filozófski, -a, -o = filo-zófičen, -čna, -o; filozofí-rati, -am
 filtríрати, -am, precditi, oce-diti
 fín, -a, -o tenek (nos, sluh, okus); dober (dobro uho); droben (prah, živ prah); drobna pila; rahel (čut); olikan (olikano vedenje); umeten (umetno delo)
 fináncе, -nc ž. množ., denar-no gospodarstvo, denar-stvo; fináncen, -čna, -o; fináncnik, -a m.; finansí-rati, -am
 fingúрати, -am, izmisliti; fin-gíran, -a, -o, izmišljen, na-mišljen
 fírkelj, -klja in -keljna m.

firnež, -a m.

fiskus, -usa m. državno premoženje; državna blagajna; fiskálen, -lna, -o (-kál-)

fizik, -a m.; fizičen, -čna, -o; fizikálen, -lna, -o (-kál-)

fiziológ, -a m.; fiziologíja ž.; fiziológičen, -čna, -o = fiziolóški, -a, -o

fižól (*fižòg*), fižóla m.; fižólov, -a, -o; fižólovec, -vca m.; fižólovka ž.

fjórd, -a m.

fláncat, -a m., gibánica

flanéla ž.; flanélast, -a, -o

flávta ž.; flávten, -tna, -o; flavtíst, -a m.

flegmátik, -a m., hladnokrven človek; flegmátičen, -čna, -o, hladnokrven; flégma ž., hladnokrvnost

fléten, -tna, -o = ljubek, čeden

Florénca ž.; florentínski, -a, -o

Floriján, -ána m.

flóskula ž., besedno lepotičje

flotílja ž., majhno ladjevje

fluíd, -a m.

fofotáti, -ám, -ócem (o velikih ptičih)

fólij, -a m, list, (cela) pola;

foliánt, -a m., velika knjiga

fonétika ž., nauk o glasoslovju; fonétičen, -čna, -o, glasosloven

fóрма ž., rod. množ. fórm, oblika; formálen, -lna, -o ne: formelen), določen, izrecen; formálnost, -i ž., vnanja oblika; formalízem, -zma, m., pretiravanje v vnanji obliki

formácija ž., tvorba; formacijski, -a, -o

fórmula ž., obrazec, besedilo; formulár, -ja m., vzorec, zbirka obrazcev; formulíratí, -am, dati obliko, izraziti

forsírati, -am, (pri)siliti, izsiliti

fórum, -uma m., pristojno sodišče, javno sodišče

fósfor, -a m.; fósforov, -a, -o; fósforen, -rna, -o

fofélj, -a m., naslanjač

fotográf, -a m.; fotografíja ž.; fotográfski, -a, -o = fotográfičen, -čna, -o; fotografírati, -am

fráča ž.; zafráčiti, -im; fračkáti, -ám, zafráčkáti, -ám, (potratiti)

frájzinski spomeniki = brižinski spomeniki

frákar, -ja m.; frakaríja ž.

frákelj, -klja in -keljna m.; frákeljc, -eljca m.

framasón, -a m., prostozidar; framasónstvo, -a s.

Frànc; Francè, -éta; Frán-celj, -eljna; Francíšek, -ška; žen. Fránca, Fráncka, Francíška

France Anatole (*frās anatól*), rod. Francea (*frāsa*) Anatola, ali Anatola Francea, svoj. prid. Anatole Franceov (*frāsov*)

Francóz, -a m.; francóski, -a, -o; francóščina ž.; Frán-cija, Francósko

franciškán, -a m.; franciškán-ski -a, -o

fránk, -a m.

fránža ž., resa, resica

frapírati, -am, iznenaditi, presenetiti

fráter, -tra m.; frátrček, -čka m.; frátrski, -a, -o
 fráza ž., rečenica; frazeologija ž., nauk o rečenicah; fráza, prazna beseda, pühlica; frazêr, -ja m.; frazárstvo, -a s.; frazárski, -a, -o
 fréska ž., na presno slikane podobe
 frfljāti, -ám; frfljast, -a, -o; frfljáč, -a m.
 frfôtniti, -em
 frfra ž.; frfráv, -áva, -o; frfrávec, -vca m.; frfrávka m.; frfúlja ž.
 frigelj, -glja m.; frigeljc, -eljca m.
 frivólen, -lna, -o (-vól-), lahkomiseln v svetih rečeh, nesramen
 frizêr, -ja m., brivec; frizêrski, -a, -o, brivski; frizírati, -am; frizúra ž.

frkavec, -vca m.
 frklja ž., frfrasto dekle
 frliti, -im; frljenje, -a s.; frljáv, -áva, -o; frljávi lasje
 frónta ž., pročelje kakega poslopja; bojna črta
 frúla ž., piščal; frúliti, -im; fruljenje, -a s.
 fudlāti, -ám vihravo govoriti, ravnati
 fúflja ž.; fufljáč, -a m.; fufljāti, -ám
 fúnkcija ž., delovanje, opravilo; funkcionár, -ja m., funkcionálen, -lna, -o (-nál-), funkcionírati, -am; fúnkcijski, -a, -o
 fúrija ž.; fúrijast, -a, -o
 furnír, -ja m., oplatica; furnírati, -am, oplatiti
 fužína ž.

G

gáber, -bra m.; gábrov, -a, -o; gábrovec, -vca m.; gábrc, -a m.; gabrček, -čka m.
 Gábrijel, -a m.; Gabrijéla ž.
 gagljāti, -ám, (pog. gagljât); gos, kokoš gaglja
 gájba ž. (ne: kajba) = kletka
 galánten, -tna, -o, vljuden, udvorljiv
 galéb, -a m.
 Gálec, -lca m.; Gálja ž.; gálski, -a, -o (gál-)
 galéja ž., bojna ladja v srednjem veku
 galeót = galijót, -a m.
 galerija ž.; galerijski, -a, -o
 galijót, -a m., suženj (veslač) na galeji = galeót

Galiléja ž.; Galiléjec, -jca m.; galiléjski, -a, -o
 Galiléo Galiléi, rod. Galiléa Galiléija; svoj. prid. Galiléo Galiléijev, -a, -o
 galòp, -òpa m., v galópu, skok; galopírati, -am, v skok jahati, dirjati; skokoma jezdi
 galóša ž.
 galún, -a m.; galúnov, -a, -o
 Galváni, -ija, fiziolog; galvánski, -a, -o; galvanízem, -zma m.; galvanizírati, -am; galvanómeter, m.; galvanoplástika ž.

Gama Vasco da (*vásko*); rod.

Game (in Gama), prid.

Gamov, -a, -o

gamáša ž. = sl. golenica

Ganiméd, -a m.

ganíti, gánem, ganil, -íla, -o;

gánjen, -a, -o; gánjenje,

-a s.; gánjenost, -i, ž.;

ganljiv, -íva, -o

garancija ž., poročstvo, jam-

stvo; garantirati, -am, po-

rok biti, jamčiti

garáti, -ám (pog. *garàt*); zga-

rán, -a, -o

garáza ž.

garderoba ž., shramba za

obleko; garderobêr, -êrja

m.; garderobêrka ž.

gárje ž. množ., rod. gárij;

gárjav, -a, -o; gárjavec,

-vca m.; gárjavica ž.; gár-

javka ž.

garníрати, -am, 1. opremiti;

2. obložiti; garnitúra ž.,

oprema, priklada

garnizija ž., posadka; garni-

zijski, -a, -o

gasílec, -lca (*-yca*) m.; gasí-

len, -lna, -o, n. pr. gasílno

društvo; gasílnik, -a m.;

gasílnica ž.; gasilski, -a,

-o, n. pr. gasilski dom

(*-sil-*)

gasíti (pog. *gasit*), -ím; uga-

šen, -êna, -o; gašenje, -a s.

Gaskónjec, -njca m.

gásniti (pog. *gásnit*), gásnem

(neprehodno); del. sed. gas-

nóč, -a, -e; lúči gásnejo

gáščerica ž.

Gášper, -ja m.; gášperček,

-čka m. (železna pečica)

gátiti, -im; (na)gáčen, -ena,

-o; gáčenje, -a s.

gáz, -i ž.

gáziti (pog. *gázit*), -im, (iz)-

gážen, -ena, -o; gáženje,

-a s.; gážnja ž.

gáza ž., plača; gažíst, -a m.,

nameščenec s stalno plačo

géjzir -a m., gorek vrec

generál, -a m.; generálski

(*-rál-*), -a, -o, generala se

tičoč; generálen (ne: gene-

relen), -lna, -o, splošen, n.

pr. generalni ravnatelj; ge-

neralizirati, -am, posploši-

ti; generalizacija ž.; gene-

ralísimus, vrhovni general

génétiv (*-iü*), -a m.

génij, -a m., veleum; geni-

álen, -lna, -o; geniálnost,

-i ž. (*-ál-*)

génre (*žánr*) rod. genra, daj.

genru m. 1. vrsta, slog;

2. slika iz življenja; génr-

ski, n. pr. genrska slika =

žánr, rod. žánra, žánrski,

-a, -o

gentleman (*džéntlmen*), -na

m., človek z veliko izo-

brazbo in odličnega ve-

denja

geodét -a m., zemljemerec;

geodezija ž., zemljemerstvo

geologija ž., zemljeslovje;

geológ, -a m.; geolóški,

-a, -o

George (*Žórž*), franc. osebno

ime; rod. Georgea (*Žór-*

ža); svoj. prid. Georgeov

(*Žóržov*)

George Lloyd (*džórdž*), angl.

osebno ime; rod. Georgea

(*džórdža*); svoj. prid. Lloyd

Georgeov (*džórdžov*)

gépelj, -eljna m., vitel, -tla

Germán, -a m.; Germánija ž.; germánstvo -a s.; germánski, -a, -o; germanizem, -zma m.; germanizirati, -am

gèslo, -a s.

gèsta ž. kretnja; gestikulacija ž., kretanje ob govorjenju; gestikulirati, -am

gibáti in gíbati (pog. gíbat), -bljem, -bam; gíbljaj, -ja m.; gíbljiv, -íva, -o; gíbálo, -a s.; gíbálen, -lna, -o (-bál-); gíbálnica ž.; gíbčen, -čna, -o; gíbčnost, -i ž.; gíbek, -bka -o

gigánt, -a m., velikan, gigántski, -a, -o, n. pr. gigántska prikazen

giljotína ž., orodje za obglavljanje

gimnázija ž.; gimnazijec, -jca m.; gimnazijka ž.; gimnazijski, -a, -o; gimnaziálec, -lca m.; gimnaziálka ž.; gimnaziálen, -lna, -o (-ál-)

gínévati, -évam = gíniti (pog. *gínit*), -nem

gíniti, -nem; 1. od žeje gíniti; g. za čim; 2. gíniti, -nem (= ganíti); gínjen, -a, -o; gínjenje, -a s.; gínjenost, -i ž. (ne: ganotje); gínljiv, -íva, -o

gírlánda ž., cvetna kita

gizdalín, -a m.; gizdalínka ž. **gízdati, -am (se)**; gízdav, -áva, -o; gízdáven, -vna, -o; gízdávec, -vca m.; gízdvka ž.; gízdvčnost, -i

glacérokavíce (glasé-) v glacerokavicah

gládek, -dka, -o; prim. glájši, -a, -e in gladkéjši, -a, -e; prisl. prim. gláje; glád-kost, -i ž.

gladiátor, -ja m.

gláđiti (pog. gláđit); -im; (iz)glájen, -ena, -o; glájenje, -a s.; glája ž.; gládilen, -lna, -o (-díl-); gládílnik (-díj-), -a m.

Gladstone (gladston), angleški državnik, rod. Gladstona; svoj. prid. Gladstonov, -a, -o

glágol, -a m.; glágolski, -a, -o; glágolen, -lna, -o; glágolnik (-gol-) a m.

glagólica ž.; glagóliški, -a, -o; glagoljš, -a m.

glás, glasú in glása m.; na glás (glasno); na glas govoriti; na ves glas vpiti; na glasu biti; hiša je na glasu

glásba ž.; glásben (-bən), -sbena, -o; glásbenik, -a m.; glasbilo, -a s.

glásen in glasèn (glasèn) glasán; glásna in -à, glásno in glasno, -í, -é; prisl. glasno

glasílka ž. (-síl-)

glasíti (pog. glasit), -ím; uglašèn, -èna, -o; glašenje, -a s.; glasílen, -lna, -o (-síl-)

gláska ž., nota

glasník, -a m.

glasom predl. (po nem.) = sl. n. pr. glasom zadnjih uradnih poročil = po zadnjih uradnih poročilih; glasom uradnega ukaza = po uradnem ukazu ali: z uradnim ukazom

gláva ž.; iz gláve znati;
manjš. 1. glávica, dobro
glávico imeti; 2. glavica,
zelnata, lanena glavica itd.
glávnja ž., živ ogorek
glavoból (-ból), -a m.
glazúra ž., lošč, -a m.; gla-
zíratí, -am; lóščati, -am
gledálec, -lca (-lác, -úca) m.;
gledálka (-áuka) ž.
glédati (pog. glédat), glé-
dam; sed. del. gledajóč, -a,
-e; vel. gléj, gléjva in glé-
daj, glédajva itd.; gledé
česa; gledé na kaj; ne gle-
dé na kaj
gledišče, -a s. = gledališče,
-a s.; gledališčen, -ščna, -o,
n. pr. gledališčna igra
glén, -a m. der Schleim (pri
živalih); glénav, -a, -o;
glénavica ž.
glézenj, -žnja m.
glina ž.; glínén, -a, -o; glí-
nast, -a, -o; glínov, -a, -o;
glínovina ž.
glísta ž.; glístav, -a, -o; glí-
stavec, -vca m. (glístav
človek); glíščav, -a, -o
gliva, glívica ž.
glóbatí, -bam, -bljem; voda
globa
globél (-béu), globéli ž.; glo-
bélník (-béu-), -a m.
globók, -óka, -o; prim. glób-
lji, -a, -e; globóčji, -a, -e;
globokéjši, -a, -e; prisl.
prim. glóblje, globóče, glo-
bokéje; dol. globóki, -ega
globóko v sestavi: globóko
občúten, -tna, -o; globoko-
míseln, -lna, -o; globoko-
séžen, -žna, -o; globoko-
úmen, -mna, -o

glóbus, -usa m., zemeljska
krogla
glódati (pog. glódat), -dam,
-jem; glodávec, -vca m.;
glodávka ž.
glórija ž.
glorióla ž.
glósa ž.; glosírati, -am; glo-
sátor, -ja m.
glúh, -a, glúho in gluhó;
dol.: glúhi, -ega
gluhoném, -a, -o; prid.: glu-
honémec, -mca m.; gluho-
némnica ž.
glúmiti, -im; glúmljenje, -a s.
glúmpec, -pca m. = gúmpec,
-pca m.
glúp, -a, -o; glúpost, -i ž.
gmóta ž.
gmóten, -tna, -o; tvaren, -rna,
-o
gnéca ž.
gnèsti (pog. gnèst), gnêtem;
del. sed. gnetóč, -a, -e;
ugnetèn, -èna, -o; gnetènje,
-a s.; gnétati, -am; gnetí-
lo, -a s.
gnév, -a m.; gnéviti se; gné-
ven, -vna, o;
gnézdece, -a s. (-dace)
gnézditi (pog. gnézdít), -im;
gnézdenje, -a s.
gnída ž., gnídav, -a, -o; gní-
davec, -vca m.
gníti, gníjem; gníl (gníu), -a,
-o; gnílád, -i ž.; gníloba
ž.; gnílec, -lca (-úca) m.;
gnítje, -a s.
gnját, -í ž.; gnjátén, -tna, -o;
gnjátnica ž.
gnjáviti (pog. gnjávít), -im;
gnjávljenje, -a s.; gnjávež,
-a m.

gnjécati, -am, (počasi in okorno se vesti); gnjécalo, -a s., okoren človek; gnjéc-
cast, -a, -o

gnócati, -am; kaj se gnóčas
(obotavljaš)?

gnój, gnója in gnojá m.;
zmesni gnoj; na gnôju;
gnójnica ž.; gnojíti (pog.
gnojit), -ím; gnojíl, -íla, -o
gnúsiti (pog. *gnúsit*), -ím;
(o)gnúšen, -ena, -o; gnú-
šenje, -a s.

góba ž.; góbov, -a, -o; gó-
bova juha; góbav, -a, -o;
góbavec, -vca m.; góbav-
ka ž.; góbavost, -i ž.

gobezdáti (pog. *gobezdàt*),
-am; gobezdáv, -áva, -o;
gobezdúlja ž.

gód, -ú in góda m.; za góda
(zarana) priti; pogódu biti;
pogódu storiti

godálen, -alna, -o (-*dál*-)

gódba ž., rod. množ. gódb;
gódben, -dbena, -o (-*bən*,
-a); gódbeno društvo; gód-
benik, -a m.

gódec, -dca m.; gódčev, -a,
-o; gódčevski, -a, -o

gódlja ž.; gódljast, -a, -o

godljáti (pog. *godljàt*), -ám
godovnják, -a m., kdor ima
god; godovnjáča ž.

godrnjáti (pog. *godrnjät*),
-am; godrnjánje, -a s.; go-
drnjáč, -a m.; godrnjáv,
áva, -o; godrnjávec, -vca
m.; godrnjávka ž.

Goethe, rod. -theja, prid. Goe-
thejev, -a, -o

góflja ž. (nem.) = gobezdač,
širokoustnež; gofljáti (pog.
gofljät), -am, = sl. gobez-
dati, ustiti se

gòl (*gòu*), gôla, goló, golí,
-é; gôli, -ega; do gôlega
koga sleči

gól (*góu*), golí ž.

golčáti (pog. *goučät*), -ím;
del. sed. golččč, -a, -e; gol-
čanje, -a s.; gólč, -a m.
(*góuč*)

goldínar, -ja m.

goleníca ž.

golíti (pog. *gólit*), -ím; (o-)
goljèn, -èna, -o; goljènje,
-a s.; goljáva ž.

goljùf, -úfa m.; goljufáti (pog.
goljufät), -ám; goljufiv,
-íva, -o; goljufivec, -vca
m.; goljufivost, -i ž.

golóbček, -bčka m.; golob-
nják, -a m.

gólsniti, -em (pog. *góusnit*)

gólša ž. (*góuša*); golšáv,
-áva, -o

gólšec, -šca (*góuš-*) m.; neki
plevel

gólt, -a m.; goltánec, -nca m.
(*góut-*)

gomezéti, -ím; gomezênje,
-a s.

gomíla ž.

gomizljáti, -ám; mravljinci
gomizljajo

gomoléti, -ím (= gomezéti);
gomolénje, -a s.; gomolé-
ča svetloba

gomòlj, -mólja m.; gomólja
ž.; gomolja sira; gomò-
ljast, -a, -o; gomoljíka ž.;
gomoljíti se; gomóljnica ž.
gòn, góna m.

góndola ž.; gondoljêr, -ja m.
goníti (pog. *gônit*), -im; gónjenje, -a s.; gonílen, -lna, -o; gonílec, -lca m. (*-nít*-)

gónja ž.; gonjáč, -a m.; gonjáj, -a m.

gôra, goré in gôre, 4. goró, na góro; množ. goré in gôre, gorá in gôr; gorám in gôram; goráh in gôrah; gorámi; gôrski, -a, -o; pogórje, -a s.; vingoórski, -a -o; gorník, -a m.; gôrščina ž.

Gorčakov, ruski državnik; rod. Gorčakova, daj. Gorčakovu; svoj. prid. Gorčakovlji, -lja, -lje, n. pr. okrožnica Gorčakova (rod. samostalnika) ali Gorčakovlja

gorčica ž.; gorčičen, -čna, -o, n. pr. gorčično zrno

gôrek, -rka, -o; na górkem biti

gorénji, górnji; górnjica (gornja izba), gornják, kdor je zgoraj; Gorénjec,, -njca m.; Gorénjsko, na Gorénjskem; gorénjski, -a, -o gorést, -i ž.

goréti (pog. *gôret*), -ím; gorèč, -éča, -e; gorénje, -a s.; gorljiv, -íva, -o; gorljívnost, -i ž.

gôri na vprašanje kje?; gôr na vprašanje kam?

gôri in dôli = gôr in dôl

gorjánec, -nca m.; gorjánka ž.; gorjánski, -a, -o

gorjúp, -a, -o (= grenek); gorjúpo maslo, gorjúpo komu biti

Górki Máksim, rus. pripovednik; 2. Górkoga; 3. Górkemu; črtice Maksima Górkoga

górši in górji, primernik k zál, sláb (hud)

gós, -í ž.; v gósjem redu; góska ž.

gósli ž. množ.; góslati, -am (na gosli gosti), goslár, -ja m.; góseln, -lna, -o = góselski, -a, -o; góselnik (*-sal-*), -a m., tok za gosli

gospá ž., 2. gospé, 3. in 5. gospé, 4. gospó, 6. z gospó; dvoj. 1., 2., 4. gospé; 3., 6. gospéma; 5. pri gospéh; množ. 1., 4. gospé; 2. gospé in gospá; 3. gospém; 5. pri gospéh; 6. z gospémi; gospénji, -a, -e

gospá zdravníca; gospá profesorica; gospá odvénica (poklic), toda: gospa zdravníkova itd. = žena zdravnikova

Gospá Svéta; Gosposvétčan, -a m.; gosposvétski, -a, -o; Gosposvétsko pólje

gospód, -a m.; množ. -ódje; prid. gospódov, -a, -o; gospôski, -a, -o; gospodováti, -újem, nad kom ali čez koga; gospodoválen, -lna, -o (*-vál-*); gospodoválec, -lca (*-uca*)

gospodáriti, -im; gospodárjenje, -a s.; gospodáren, -rna, -o; gospodárna žena; gospodárstvo, -a s.; gospodárstven, -stvena, -o (*-stvan, -a*)

gospodična ž.; prid. gospodíčin, -a, -o

gospodinja ž.; gospodinjski, -a, -o; gospodinjstvo, -a s.; gospodinjiti, -im; gospodinjenje, -a s.

Gospójnica ž.; Vélika, Mála
Gospójnica = Véliki, Máli Šmaren

gospóska ž., oblast = gospóstvo, gospóščina

gospostvažêljen, -ljna, -o = gospostva željen; gospostvožêljnost, -i ž.

gospóšček, -ščka m., der Hochstapler

góst, -a, -o in -ó; prim. gostéjši, -a, -e; na góstu posejati; pogósto = večkrat, često; pogóstoma; v sestavi: gostobeséden, -dna, -o; gostocvéten, -tna, -o; gostokrven, -vna, -o itd.

gòst, gòsta m.; množ. gòstje; v gòsti iti; v gòstih biti = v gostéh biti; gostoljúbje, -a s.

gostáč, -a m.; gostáčka ž.; prid. gostáckin, -ina, -o

góstba ž. = pogostitev

gósti, gódem; gódenje, -a s.

gostílna ž., rod. množ. -íln; gostílnica ž.; gostílniški, -a, -o; gostilničar, -ja m. (-stíl-)

gòstinja ž. = gòstja ž. = ženska, ki gostuje

gostínski, -a, -o, kar pripada gostom; gostínska soba; gostínska zveza; gostínski koga počastiti

gostíti (pog. *gostit*), -ím, pogostiti koga; pogoščên, -êna, -o; goščênje, -a s.

gostíti (pog. *gostit*), -ím = gosto narediti; zgoščên, -êna, -o; zgoščênje, -a s.

gostoléti (pog. *gostolêt*), -ím; gostolênje, -a s. = ptíčje petje

gostolévek, -vka m.

gostosévci, -ev m. množ., plejade

góšča ž.; goščáva ž.; goščáv, -i ž.; goščávje, -a s.

Gót, -a m.; 1. množ. Gótje; gótski, -a, -o, n. pr. jezik; gótščina ž.; gótica ž. gótsko pismo; gótika ž., gotska umetnost; gótičen, -čna, -o = gótski, -a, -o, n. pr. gótski slog

gotòv, -óva, -o; za gotóvo vedeti; dogodek na gotovo postaviti; gotov sem z delom, (po nem.) = sl. končal sem delo, naredil sem; gotov sem s pisanjem = sl. spisal sem; gotov (po roman.-nem.) = sl. neki, nekaj, nekak, nekateri, določen itd., n. pr. prišle so neke (ne: gotove) stvari vmes ali: nekaj je vmes prišlo; nekateri (ne: gotovi) ljudje se zlahka sprijaznijo z neprilikami življenja; nove smeri v umetnosti zadnjih let niso ugajale vsem, ampak le nekaterim (ne: gotovim) slovstveno izobraženim bralcem

govédo, -a s. (posamezna žival): eno, dvojje, troje govédo; množ. govéda = govéd, -i ž. (skupno ime); govéji, -a, -e; govéji jêzik, govéje mesó; govédina ž.

govédar, -ja m.

góvno, -a s.; govnač, -a m.

góvor, -a m.

govóren, -rna -o; govorilen, -lna, -o; govorilnica ž. (-rit-)

govoríti (pog. *govôrit*), -ím; govóril, -íla, -ílo in govó-rilo; govorjénje, -a s.; go-voriti o čem, tudi od česa; g. zoper koga ali kaj, čez koga; govoriti po franco-sko ali francoski (ne: po francoski)

gòzd, gòzda m.; v gózdu; gózdje s. skupno ime; gò-zden, -dna, -o; gòzdni ču-vaj; gozdár, -ja m.; go-zdáríti, -ím; gozdárjenje, -a s.

gozdíti, -ím, zagózdo zabiti; (za)gožèn, -èna, -o; go-žénje, -a s.

góž, -i ž.; pet goži

grábiti (pog. *grábit*), -ím; (po)grábljen, -a, -o; gráb-ljenje, -a s.; grabílec, -lca m. (-yca in -lca); grabljív, -íva -o; grabljívost, -i ž.; grábež, -a m.; grabúlja ž.; grabljáti, -ám, grabljác, -a m.; grabljíca ž.

gráblje ž. množ., rod. gráb-elj; manjš. grábljice ž.; grábeljnik, -a m.; gráblji-šče, -a s.

grácija ž., milina; gració-zen, -zna, -o; gracióznost, -i ž.

grád, -ú in gráda m.; množ. -dóvi; grájski, -a, -o

Gradáščica ž., potok v Ljub-ljani; gradáški, -a, -o

grádben, -a, -o; grádbenik, -a m.; grádbenost, -i ž. (-ban, -a)

Grádec, -dca m.; Nemški Grádec; Grádčan, -a m.; Grádčanka ž.; prid. grá-ški, -a, -o

gradíti (pog. *gradit*), -ím; (z)grajèn, -èna, -o; grajé-nje, -a s.

grádnja ž.

graduácija ž., delitev na stopnje; graduálen, -lna, -o (ne: graduelen) postop-en, po stopnjah

gráfika ž., risalna in pisalna umetnost; gráfičen, -čna, -o

gráh, gráha m.; gráhov, n. pr. gráhova juha; gráho-vec, -vca m.; gráhovica ž.

gráhor, -a m.; gráhorka ž.

grájati, -jam; grája se mi kaj (gnusi se mi); grajál-len, -lna, -o; grajálec, -lca m. (-jál-); grajljív, -íva, -o

gramòz, -óza in grámoz, -a m., grušč

grámpa ž.; grámpast, -a, -o; grámpav, -a, -o

granát, -a m.; granátov, -a, -o in granáten, -tna -o, n. pr. granátovo ali granátno jabolko; granátnordèč

grandiózen, -zna, -o, veliča-sten

gráničar, -ja m.

graščák, -a m.; graščákinja ž.; graščína ž.; graščínski, -a, -o

grášica ž., grahor, grahor-ka; grášičen, -čna, o, n. pr. grášična moka

gravíratí, -am, vrezatí; vrezovati; gravêr, -êrja m., vrezovalec

gravítácija ž., težnost; gravítírati, -am

gr̂ba ž.; gr̂bav, -a, -o; gr̂bavec, -vca m.; gr̂bavka ž.

gr̂ča ž.; gr̂čav, -a, -o; gr̂čavka ž., gr̂čava palica; gr̂čavína ž.

gr̂d, -a, -o in -ó, n. pr. če ne gre z lepo, pa z gr̂do (= na gr̂d način); v sestavi gr̂doglêd, -a, -o; gr̂doglédnost, -a ž.

gr̂dávš, -i ž.

gr̂díti (pog. *gr̂dit*), -ím; trp. del. pret. oĝrden, -a, -o; gr̂dênje, -a s.; gr̂dílen, -lna, -o; gr̂dílnica ž. (-díln-), pamflet

gr̂blja ž.; gr̂bljica ž.; grebljái (pog. *grebljât*), -ám, z grebljo čistiti

gr̂bsti, gr̂bem; gr̂bóč, -a, -e; zagrebên, -êna, -o; gr̂bel, gr̂bla, -o; grebênje, -a s.

gr̂eda ž.; tópla greda

gr̂edelj, -dlja m.; gr̂edeljni-ca ž.

Gr̂gor, Gregôrja m.; gregorijánski, -a, -o

gr̂em, íti; 2. in 3. os. dvoj. gr̂esta in gr̂estâ; 1. množ. gr̂émo, gr̂émo in gr̂emò; 2. os. množ. gr̂este, gr̂estê in gr̂éste; 3. os. množ. gr̂edò, gr̂ejó in gr̂êjo; stara rečenica: kar lêze ino gr̂éde; gr̂e za kaj (ne: gre se za kaj)

gr̂emij, -a m., zbor; gr̂emíalen, -lna, -o

grenák in grenèk (*grenèk*), gr̂enek; gr̂enka in grenkà, grenkó; množ. grenkí; dol. gr̂enki, -ega

greníti (pog. *grenit*), -ím; grenèč, -éča, -e; (za)grenjên, -êna, -o; grenjênje, -a s.; grenjáva ž.

gr̂és, -a m. = zdròb, -óba m. gr̂éznica ž.

gr̂gútati, -am

gr̂ičevje, -a s.

gr̂ičevnat, -a, -o = gr̂ičast, -a, -o = gr̂ičnat, -a, -o, gr̂ičât, -áta, -o

gr̂ínta ž.; gr̂íntav, -a, -o; gr̂íntavec, -vca m., gr̂íntav človek

Gr̂íntovec, -vca m.; Gr̂íntovci množ.

gr̂isti, gr̂izem; gr̂izóč, -a, -e; ugr̂ízen, -a, -o; gr̂ízenje, -a s.; gr̂ízavica ž.; gr̂ízljiv, -a, -o

gr̂íža ž.; gr̂ízav, -a, -o; gr̂ízavi otroci

gr̂ízljaj, -a m.; gr̂ízljaj kruha; ugr̂ízljaj, -a m.

gr̂flica ž.; gr̂fličji, -a, -e; gr̂fličin, -ina, -o

gr̂ljevíca ž., borovina

gr̂lo, -a s.; gr̂lce, -a s. (*gr̂lce*); gr̂len, -lena, -o (-lân-a); gr̂leni glas; gr̂lena žila; gr̂lovka ž., davica; gr̂l-ski, -a, -o (*gr̂l-*)

gr̂m, -a m.; gr̂mek, gr̂mka m.

gr̂máda ž.; gr̂mádití, -ím; nagrmáden, -ena, -eno; gr̂mádenje, -a s.

gr̂mášča ž.

gr̂mèti (pog. *gr̂mêt*), gr̂mím; gr̂mênje, -a s.; gr̂mjláva ž.

grobiján, -a m.; grobijánski, -a, -o
 gróblja ž.; grobljišče, -a s.
 gródelj, -dlja m., taljeno železo
 grôf, grôfa m.; množ. -ôfje; grôfinja in grofica ž.; prid. groficiin, -a, -o; grófóvski, -a, -o
 grohòt in krohòt, -òta m.; grohotáti se (pog. *grohotát*) = krohotáti se
 gròm, grôma m.; grómski, -a, -o
 Grosúplje, rod. Grosúpljega, mest. na Grosúpljem
 grotéska ž.; grotésken, -skna, -o, nenavaden, čuden, smešen
 gròzd, gròzda m.; gròzden, -dna, -o; grózdje, -a s.; grózdjiče s.; suho grozdje
 gròzen in grozán, gròzna, gròzno; množ. grozní in gròzni
 gròzepóln (po nem.) = sl. grozen
 grozíti (pog. *grozit*), -ím; grožč, -éča, -e; (o)grožèn, -èna, -o; grožênje, -a s.; grozljiv, -íva, -o; gròžnja ž.
 grúdi ž. množ. = prsi, nedra, nedrije
 grúlit (pog. *grúlit*), -ím; grulèč; grúljenje, -a s.
 grúnt, grúnta m. (nem.) = zemljišče, kmetija, zemlja; graščina ima sedem zemelj; grúntar, -ja m., zemlják, kmet

grúpa ž., skupina; grupírat, -am; grupácija ž.
 grúšč, -a m.; gruščevít, -a, -o
 gúba ž. in gubà, -è; dvé gúbí in dvé gubé; množ. gúbbe in gubé, 2. gúb in gubá
 gubernátor, -ja m.
 gubèrnij, -a m., vlada, oblast; gubèrnijski, -a, -o; gubèrniálen, -álna, -o (-ál-)
 guerilla, -e ž. (izg. *gerilja*), četniško, hajduško vojskovanje; guerillski, -a, -o
 gúncati (se) = gúgati se; gúncalica ž.; gúncalnik, -a (-cau-)
 gúgati (pog. *gúgat*), -am; gúgav, -a, -o; gúgavec, -vca m.; gúgavka ž.; gúgálnica ž. (-gáu-); gúgálen, -lna, -o (-gál-); gúgljáti (pog. *guglját*), -ám; gúglja ž.; gúgljav, -a, -o; gúgljavec, -vca m.
 gúliti (pog. *gúlit*), -ím; ogúljen, -ena, -o; gúljenje, -a s.
 gúljaž, -a m., jed
 gúmb, -a m.; gúmbnica ž.
 gúmi, -ja m. = sl. cedíka; gúmihev, -a, -o; gúmiast in gúmast, -a, -o; gúmihevka ž.
 gusár, -ja m., morski ropar
 guvernánta ž., vzgojiteljica
 guvernêr, -ja m., vladarjev namestnik v deželi
 gutapêrča ž.
 gvardiján, -a m.
 gváš, -a m. vrsta slikanja z vodenimi barvami.

H

h predlog pred g in k, n. pr.
h glavarju, h kovaču

Haag, -a m.; haaški, -a, -o
habát, -a m.; habátov, -a, -o;
habátovje, -a s. = hebát
hábatí, -am, suvati; hábanje,
-a s.; hábniti, -nem; háb-
njenje, -a s.

habituálen, -álna, -o, nava-
den, vaje

Hádrian, -a m., rimski cesar
hadriján, -a m., koper

hágiografija ž., življenjepís
svetnikov

hahljáti (pog. *hahljàt*), -ám;
vino iz soda hahljá; hah-
ljánje, -a s.; hahljàv, -áva,
-o; hahljàvec, -vca m.;
hahljàvka ž.

hàjdi medmet; hàjdiva, -dita,
-dimo, -dite

Hájduk Véljko; rod. Hájdu-
ka Véljka; svoj. prid. Háj-
duk Véljkov, -a, -o

hádra (*hádra*) ž., 1. plevel,
2. psotka človeku

hálja ž., háljica ž.

Háloze ž. množ.

halóžje, -a s.

halucinácia ž., zmota čutov,
utvor

hamedráti, -ám, ohlapna
obleka hamedrá

hámija ž., trapast človek;
hámijast, -a, -o; hámijati,
-ám

hándžar, -ja m., velik nož

hárem, -ema m.

hárfá ž., plunka; harfeníst,
-a m.; harfenístinja in har-
fenístka ž.

harmónij, -a m.

harmonija ž., soglasje, sklad-
nost; harmóničen, -čna, -o,
skladen, ubran

harmónika ž., tudi množ.
harmónike

harpíja ž., požrešna baje-
slovna ptica

harpúna ž.; harpúnar, -ja m.
hásek, -ska m.; hásniti, -em
(madž.) = korist, koristiti

hausse (*ós*), dvig vrednost-
nih papirjev na borzi

havbíca ž., vrsta topov

hávelok, -a m., vrsta plašča

Havre (*ávur*); rod. Havra; v
Havru

hazárd, -a m., igra na slepo
srečo; hazárden, -dna, -o;
hazárdna igra; hazardíra-
ti, -am

hazéna ž.; hazenášica ž.

hčí ž.; 2. hčére; 3. 5. hčéri;
4. hčer; 6. s hčerjo; dvoj.
1. 4. hčéri; 2. hčerí; 3. 5.
6. hčérama; množ. hčére,
2. hčer, hčerá, hčerí; hčé-
ram, -ah, -ami; manjš.
hčérka; v otroškem govo-
ru: hčérkica; prid. hčérin,
-a, -o; hčérinji, -a, -e; hčér-
stvo, a- s.

hebát (*habát*) = habát

hegemonija ž., prevlada, nad-
vlada; gospodovanje

hehetáti (pog. *hehetát*), -ám
se

Heine (*hájne*), -neja; Heine-
jev, -a, -o

Heláda ž.

helioskóp, -a m., daljnogled za
sonce; heliostát, -a m.; he-
liotróp, -a m.; helioterapi-
ja ž.; heliocéntričen, -čna, -o

helót, -a m., suženj v Šparti
hemeroídi, -ov m. množ.,
zlata žila (bolezen)

heráldika ž., grboslovje; he-
ráldičen, -čna, -o

herbárij, -a m.

herétik, -a m., krivoverec;
herezija ž., krivoverstvo

Hêrkul, -a m.; Hêrkulov, -a,
-o

hermelín, -a m.; hermelínast,
-a, -o

Hêrmes, -esa m., pri Rim-
ljanih: Merkúr, -ja

hermétičen, -čna, -o, nepro-
pusten; hermétično zaprt,
nepropustno zaprt

herój, -a m., junak; herój-
stvo -a s. = heroízem,
-zma m., junaštvo; herój-
ski, -a, -o = heróičen,
-čna, -o, junaški

Herriot (*erjó*), rod. Herrio-
ta (*erjója*); svoj. prid.
Herriotov (*erjójev*)

heterogén, -a, -o, raznovr-
sten, raznoter

hiát, -a m., zev

hidrávlika ž., nauk o vodni
sili; hidrávličén, -čna, -o

hierarhija ž., duhovniška
oblast, duhovništvo, hier-
árhičen, -čna, -o

hieroglíf, -a m., egipčanska
pisava

higiéna ž., zdravoslovje; hi-
giénski, -a, -o = higiéni-
čen, -čna, -o

hijacint, -a m., vrtni hijacint
hijéna ž.

hílja ž., krava s hilimi (na-
zaj zavitimi) rogovi; hí-
ljec, -ljca m. vol s hilimi
rogovi

hímna ž., rod. množ. himen
hinávec, -vca m.; hinávka ž.;
hinávski, -a, -o; hinávstvo,
-a s.

híniti -im; hinèč, -éča, -e;
hínjen, -a, -o; hínjenje, -a s.;
hinjáva ž.; hinljív, -a, -o

híp, -a m.; na híp = takoj;
hip na hip

hipnóza ž., umetno uspava-
nje; hipnótičen, -čna, -o;
hipnotizirati, -am; hipno-
tizêr, -ja m.

hipotéka ž., zastava; hipote-
káren, -rna, -o

hipotéza ž., domneva, po-
skusna razlaga; hipotéti-
čen, -čna, -o

hírati (pog. *hírat*), -am; hí-
rav -a, -o; híravec, -vca
m.; híravka ž.; hírálnica
(-rál-) ž.

histórija ž., zgodovina; hi-
stórik, -a m., zgodovinar;
históričen, -čna -o, zgodo-
vinski; historiát, -a m.;
zgodovina; históriografi-
ja ž., zgodovinopisje

híšna ž.

híštrna ž.

híter, -tra, -tro; prim. hitréj-
ši, -a, -e; prisl. hitréje

hitéti (pog. *hitèt*), -ím; hi-
ténje, -a s.

hítrec, -trca m., kdor hitro
dela

hkrátu, hkrátí; hkrátén, -tna,
-o = istočasen

hláče ž. množ.; ene, dvoje,
troje hlače ali dvoje, troje
hlač

hláden, -dna in hladèn (-*dàn*),
-dnà; hladán; hládno in -ó;
na hladnem sedeti; hlad-
nokrven, -vna, -o; hladno-
dúšen, -šna, -o

hladétina ž.

hladíti (pog. *hladit*), -im;
hladèč, -éča, -e; (o)hlajèn,
-èna, -o; hlajenje, -a s.;
hladílnica ž.; hladílnik, -a
m. (-*dij*- in -*dil*-); hladí-
len, -lna, -o (-*dil*-)

hlamudráti, -ám = hame-
drati; obleka hlamudrá,
kadar je preširoka in se
opleta

hlastáti (pog. *hlastat*), -ám;
hlastáv, -áva, -o; hlastávec,
-vca m.; hlastávka ž. =
hvastáti, hvastáv, hvastá-
vec

hlèb, hléba m.

hlébec, -bca m.; hlébček, -čka
m.

hlepéti (pog. *hlepet*), -ím;
hlepèč, -éča, -e; hlepénje,
-a s.

hlíniti (pog. *hlinit*), -im; hli-
nèč, -éča, -e; hlínjen, -a, -o;
hlínjenje, -a s.; hlímba ž.;
hlináv, -áva, -o in hlinjáv,
-a, -o

hlód, -a m.

hmèlj, -élja m.; hméljen, -ljna,
-o = hméljev, -a, -o; hmé-
ljevec, -vca m.; hméljiti,
-im; hméljnik, -a m.; hme-
ljár, -ja m.

Hobbes (*hòbz*) angl. filozof;
rod. Hobbesa (*hòbza*)
Hobbesov (*hòbzov*)

hobôten, -tna, -o = bohôten,
-tna, -o; hobotáti, -ám =
bohотно rasti; hobôtnost,
-i ž.

hodíti (pog. *hòdit*), hódim,
hodèč, -éča, -e; hòdil, -íla,
-o; (iz)hójen, -a, -o; ho-
jênje, -a s.

hodník, -a m., srajca iz hod-
nika; hodníčen, -čna, -o,
n. pr. hodníčna srajca

hodúlje ž. množ. = hodálje
ž. množ.; po h. hoditi

hohnjáti (pog. *hohnjät*), -ám,
nosljati; hohnjäv, -áva, -o;
hohnjávec, -vca m.; hoh-
njávka ž.; hohnjáč, -a m.;
hohniv, -íva, -o = hoh-
njäv, -a, -o

hója ž., jelka; hójen, -jna, -o;
hójevje, -a s.; manjš. hój-
ka ž.; hójkov, -a, -o; hój-
kovje, -a s.

Holándsko in Holándija; ho-
lándski, -a, -o

hólm, -a m.; hólmeč, -mca m.;
hólmček, -čka m.; hólmečast,
-a, -o (*hóm*, -*ac*, -*čak*, -*čast*)

homatíja ž., nav. množ. ho-
matíje

homeopatíja ž., način zdrav-
ljenja; homeopát, -a m.;
homeopátichen, -čna, -o; ho-
meopátski, -a, -o

Homêr, -ja m.; Homêrjev, -a,
-o, n. pr. Homêrjeve pes-
mi; homêrski, -a, -o = ho-
mêričen, -čna, -o, n. pr.
homerskí krohot

homogén, -a, -o, istoroden,
istovrsten, enak

homoním, -a m., beseda, ki
ima več pomenov

honéten, -tna, -o, pošten, dostojen, spodoben
honorár, -ja m., nagrada, darilo
Horáciij, -a m.; svoj. prid. Horácijev, -a, -o
horizont, -a m., obzorje; horizontalen, -lna, -o, vodoraven
Horjúlj, -a m.; horjúljski, -a, -o
hóstiija ž.
hotél, -a m.; hotelír, -ja m.; hotélski, -a, -o (-tél-)
hotéti (pog. *hótet*), hóčem; 3. množ. hóčejo, redko hoté; del. sed. hoté, hotěč; vel. hōti; del. hōtel, -éla, -o, -i; nikalno: nēčem in nóčem, 3. množ. nēčejo, nóčejo; v pomenu: če hóčeš ali nóčeš rabimo lahko naklone: hōti ali ne hōti; hōtel ali ne hōtel; hoté ali nehoté; hóčeš nóčeš, n. pr.: Vsak človek ima trenotja, ko ga, hoti ali ne hoti, obidejo misli, prijetne ali neprijetne. Hočeš nočeš, moraš poslušati. Moral je, hotel ali ne hotel, govoriti
hotljív, -íva, -o; hotljívec, -vca m.; hotljívka ž.; hotljívost, -i ž.
hrabríti (pog. *hrabriti*), -ím; del. sed. hrabrěč, -ěča, -e; (o)hrabrěn, -ěna, -o; hrabrěnje, -a s.
hrákati, -kam, -čem; hrákelj, -klja m., (pljunek ob hrananju) = hřkati, -kam, -čem; hřkelj, -klja m.
hrámba ž. 1. hranilo, kaj v hrambo dati; 2. shramba, 3. kamra, jedilna hramba, cerkvena hramba

hraníllica ž.; prid. hranílničen, -čna, -o; hranílnična knjižica (-nít-)
hraníti (pog. *hrániti*), -ím; hraněč, -ěča, -e; hránjen, -a, -o; hránjenje, -a s.; hranílec, -lca (-íyca) m.; hranílka ž.; hranljív, -a, -o; hranljívost, -i ž.
hrápa ž.; hrápav, -ava, -o; hrápavost, -i ž.
hrást, -a m.; hrástov, -a, -o; hrástovec, -vca m.; hrástovka ž.; hrastovína ž.; hrástovje, -a s.
hrášča ž.; hráščje, -a s.
hrbět (-bět), -btà m.; za hrbtóm (od zadaj); hrbtánc, -nca m.; hrbtenica ž.; hrbtenjáča ž.; hrbtník, -a m., n. pr. h. starega fotelja; hrbtíca ž.; hrbtíšče, -a s.
hrékati, -am = hrécati, -am (pokašljevatí)
hrepenėti (pog. *hrepenět*), -ím; hrepenljív, -íva, -o; hrepenljívost, -i ž.; hrepeněnje, -a m.
hrěst, -ěsta m.; hrěstati, -am; hrěstniti, -nem; hrestljáti, -ám; hrestáč, -a m.
hřeščáti (pog. *hrěšcat*), -ím (ne: hršcati), hřeščěč, -ěča, -e; hřeščánje, -a s.
hrib, -a m.; hribec, -bca m.; hribček, -čka m.; hribovec, -vca; hribovski, -a, -; hribóvje, -a s.
hribolázec, -zca m.; hribolástvo, -a s.; hriboláski, -a, -o

hrípa ž.; hrípav, -a, -o; hrípavec, -vca m.; hrípavica ž.; hrípavost, -i ž.; hrípati, -am; hrípanje, -a s.; hrípelj, -plja m.

hrípelj, -plja m., hrustanec med nosnicama

hrkati, -am, -čem; hrkav, -a, -o; hrkavec, -vca m.; hrkavka ž.; hrkavica ž.; hrkelj, -klja m.

hrnjati, -am; hrnjóliti, -im (hrkati)

hromátičen, -čna, -o, barven; hromátični odklôn, barvni odklôn

hrómeč, -mca m.

hropéti (pog. *hrôpet*), -ím; hropěč, -ěča, -e; hropénje, -a s.; hropljái, -ám

hrôšč, -a m.; hrôščec, -ščeca (-ščec-); hrôšček, -ščka m.

hrstéti (pog. *hrstět*), -ím; hrstljái (= hrestati)

hrúlití, -im; hrúljenje, -a s.

hrústati, -am; hrustáv, -áva, -o; hrustávec, -vca m.; hrustávka ž. (češnja); hrustljái, -ám; hrustljánje, -a s.; hrustljávka ž.; hrustljiv, -a, -o; hrústljast, -a, -o
hrúška ž., rod. množ. hrúšk; prid. hrúšev, -a, -o in hrúškov, -a, -o; hrúševac, -vca m.; hrúševka ž.; hrúševje, -a s.; hrúševina ž. in hrúškovac, -vca m., hrúškovka ž., hrúškovina ž., hrúškovje, -a s.

Hrvát, -áta m., množ. -átje; Hrvásko, hrvátski, -a, -o; (pog. *Hrváška*, *hrváški*)

hrázati, -am, -žem; hrázanje, -a s.; hrázniti, -nem

htéti, sed. čem (gl. čem)

húd, -a -o in hudó, množ. húdi in hudí, húde in hudé; prim. hújši, -a, -e; prisl. hudó; prim. húje; hudó ali húda mu gre; hudó ali húda je za vodo; do húdega bolen; v sestavi: hudogléd, hudomúšen, hudouren; hudovóljen, -ljna, -o; hudovóljnost, -i itd.

hudíca ž., udnica, skrnina

hudír, -ja m.

hudodélec, -lca m.; hudodélstvo, -a s. (-dél-)

hugenót, -a m.; 1. množ. -tje

Hughes (*hjuž*), rod. Hughesa (*hjuza*), Hughesov (*hjuzov*)

Hugo Viktor (*ügó*), rod. Hugoja; svoj. prid. Hugojev, -a, -o

hújskati, -am; hujskác, -a m. húliti, -im; hulěč, -ěča, -e; húljenje, -a s.; húlež, -a m.

húmbug, -a m., sleparstvo

Hume (*hjum*), angl. filozof; rod. Huma; Humov, -a, -o

humór -ja m., šaljivost, dobra volja; humoríst, -a m., šaljivec; humorístičen, -čna, -o, šaljiv, dobrovoljen

húmus, -usa m., prst (zemlja) črníca (črna prsti)

husít, -a m., množ. -tje; husítski, -a, -o

Huxley (*höksli*); Huxleya (*hökslija*); Huxleyov (*hökslijev*)

huzár, -ja m.; huzárski, -a, -o

hvála ž.; hvala! hvala lepa!; hvala (bodi) Bogú!; na hvalo priti; za hvalo priti; na hvalo mi je (to želim); napačno je n. pr.: Na hvalo

prizadevanju v.-škega župana so razdelili kosilo (prav: po prizadevanju ali: na prizadevanje). Noga se mu na hvalo širokim čevljem (prav: zaradi širokih čevljev) res ni razbolela; hválen, hválna, -o (*hvál-*) hvalevréden, -dna, -o = hvale vreden; hvalevrédnost, -í ž.

hvaležêljen = hvale željen, -ljna, -o; hvaležêljnost, -i ž.
hvalísati, -am, nezmerno hvaliti; hvalisanje, -a s.; hvalísav, -a, -o
hvalíti (pog. *hváliti*), -im; hválêč, -êča, -e; hváljen, -ena, -o; hváljenje, -a s.
hválnica ž. (*hvál-*)

I

-ica manjšalna pripona za osnove na -a: lípa: lípica; kráva: krávica; gláva: glávica itd.

íca ž., mlada kravica; ícika; bôžja ícika = bôžji volêk (*volák*)

ideál, -a m., vzor; ideálen, -lna, -o, vzoren; idealizírati, -am, lepše pokazati kot je v resnici

idéja ž., misel, pojem; fixe Idee: uprta misel (*mísaŷ*)

idéntičen, -čna, -o, istoveten, isti; identificírati, -am, istovetiti

idíla ž., idíličén, -čna, -o

idióm, -a m., narečje, posebnost govora

idiót, -a m., bébec; idiótski, -a, -o; idiótsstvo, -a s.

ígelj, íglja m.; ígeljc, -eljca m.; jarmič (*ígaljc*)

ígla ž.; íglavec, -vca m.; iglasto drevo; ígelnica (*-gal-*) ž. = iglenják, -a m., tok za igle; íglén, -a, -o; ígléna ušesa

iglíčevje, -a s., igle iglastih dreves; iglasto drevje
ignoránt, -ánta m., nevednež; ignoránca ž.

igó, izésa m., jarem

ígra ž.; ígrski, -a, -o; ígrske hiše; ígrožêljen, -ljna, -o; ígrožêljnost, -i ž.

igráti (pog. *igrati*), -ám; ígrálski, -a, -o; ígrálen, -lna, -o; ígrálnica (*-áŷn-* in (*-aln-*) ž.; ígrálec, -lca (*-áŷca-*) m.; igráti na klavir

igrêc, -rcà m. = ígrálec

íhta ž.; íhtav, -a, -o, n. pr. íhtave narave; ihtéti (pog. *ihétet*), -ím; ihténje, -a s.

ikóna ž.

íkra ž., nav. množ. íkre; íkrav, -a, -o; íkrast, -a, -o; íkrn, -a, -o; íkrnat, -a, -o; íkrnica ž.; íkrnik, -a m.

íl, -a m. (*il*) in ílo s.; ílov, -a, -o; ílovec, -vca m.; ílovica ž.; ílovina ž.

ílegálen, -lna, -o, nezakonit
ílegítímen, -mna, -o, nezakoniski
Iliáda, -e ž.

Ilirija ž.; **Ilírec**, -rca m., prebivalec v Iliriji; **ilírec**, -rca m., pripadnik ilirske struje; **ilírstvo**, -a s. = **ilirizem**, -zma m.; **ilírski**, -a, -o

iluzija ž., slepljenje čutov, slepilo; **iluzóren**, -rna, -o = **iluzóričen**, -čna, -o, slepilen; **iluzije** si delati (franc.-nem.) = sl. slepiti; n. pr. ne delajmo si nikakih iluzij = sl. ne dajmo se slepiti, ne slepimo se, ne gojimo praznih nad

imagináren, -rna, -o, dozdeven, neresničen, umišljen

imenják, -a m.; midva sva imenjaka = sva enakega imena

iménje, -a s. = **imétje**, -a s.

imenováti (pog. *imenovàt*), -újem; **imenoválnik**, -a (-*vál-*) m.

iméti (pog. *imët*), **imám**; del. sed. **imajóč**, -a, -e; del. pret. **iměl** (*iměx*), -éla, -o, -i; zap. **iměj** (*iměi*, -*va*, -*te*), **imějva**, -te

iméti, **imám**; nikalno nè **iméti**, **nímam**; **imeti** koga za poštenjaka, **imeti** kaj za resnico; **govor imeti** (ne: držati); v pomenu **morati**: n. pr. da je resnično prerok, ki ima na svet priti; ne godi se vse tako, kakor bi se imelo goditi; **imel** bi pridnejši biti; **pri vas nima** tako biti; v pomenu **moči**, n. pr. ti mu **nimaš** kaj očitati; ali mi imaš dva dinarja **posoditi**? **Jaz ti nimam** kaj povedati

imétnik, -a m. (ne: imejitelj)

imitácija ž., posnemanje, posnetek; **imitírati**, -am, **posnemam**

imobilén, -lna, -o, **nepremakljiv**, **nepremičen**

impertinénca ž., predrznost; **impertinénten**, -tna, -o, **predrzen**

implicíte, **vštevši**

imponderabílija s. množ.; **netehtno**, **netežno** (kar nič ne tehta); **nedoločne stvari**

imponírati, -am, **spoštovanje** **zbuditi**

impozánten, -tna, -o, **spoštovanje** **zbujajoč**, **veličasten**

impregnírati, -am, **prepojit**

impresíja ž.

impresionízem, -zma m.; **impresioníst**, -a m.; **impresionístičen**, -čna, -o

improvizírati, -am, **govoriti** **brez priprave**, **neutegoma** (z mesta) **govoriti**; **izpod pazduhe jemati**; **improvizácija** ž.; **improvizátor**, -a m.

impúlz, -a m. **podnet**, **podbuda**; **izpodbuda**; **impulzíven**, -vna, -o, **podnetljiv**, **podbuden**

imputírati, -am, **prisoditi**, **prišteti**; tega bi mu ne **prisodil**

imún, -a, -o 1. **svoboden**, **nikomur odgovoren**; 2. **zavaran** **zoper** **nalezljive bolezni**; **imunitéta** ž.

-in, -ina, -ino (pripona) **se pritika** **ženskim samostalnikom** **živih bitij**, n. pr. **žena**: **ženin**, -ina, -ino; **máti**: **máterin**, -ina, -ino; **kraljica**: **kraljčin**; **rejénka**: **rejénkin**. Od neživih stvari ne tvorimo pridevnikov

- s to pripono; prav: držav-na moč ali moč države (ne: državina moč); žep pri suknji (ne: suknjin žep); krma ladje ali pri ladji; sobno okno ali okno v sobi; breg Ljubljance (ne: Ljubljaničin breg); stena žoge; oklep za na prsi; ključ od hišnih vrat; vrč iz ila; -in imajo le samostalniki na -ha, -ka in -na, n. pr. puškino kopito; soseskino imetje; šivankino uho; lunin svit; juha: juhina konzerva
- ināče** = drugače
- ināčica** ž., varianta
- ināko** = drugače; inako se mi je storilo
- incidént**, -a m., pripetljaj
- índeks**, -a m.; na indeksu; seznam, kazalo
- indiferénten**, -tna, -o, nobe-nostran; (pren.) mlačen, nemaren, vnémaren
- Indija**, Zahodna, Vzhodna Indija; Indijec, -jca m.; indijski, -a, -o; Indijski ocean (Indijsko morje)
- Indijánec**, -nca m.; indijánski, -a, -o
- índika** ž.; indigo; índikast, -a, -o
- indirékten**, -tna, -o posreden
- indiskréten**, -tna, -o, nemolčeč, preradoveden; indiskreten je: ne zna molčati; indiskrecíja ž.
- indivídium**, -dua m. posameznik; individuálen, -lna, -o, posamezen, osebni; individualnost, -i ž. lastnosti posameznega bitja ali osebe; osebnost
- Indoevrópec**, -pca m.; indoevrópski, -a, -o
- índolénten**, -tna, -o, nemaren, malomaren
- indúkciija** ž. navod (v fiziki); sklepanje iz posameznih primerov na splošnost (v filozofiji); induktíven, -vna, -o, po indukciji se ravna-joč
- industrija** ž., obrt; industrijski, -a, -o; industriálen, -lna, -o, obrten
- infámija** ž., nečast, sramota; infámen, -mna, -o, brezčasten; infámnost, -i ž.
- infékcija** ž., okuženje; infekcijski, -a, -o; inficíran, -a, -o, okužen; inficírati, -am, okužiti
- inferiórén**, -rna, -o, manj vreden, podrejen; inferiórnost, -i ž.
- informíрати**, -am, poučiti, obvestiti koga; i. se, poizvedeti; informáocija ž.; informatíven, -vna, -o
- ingerénca** ž., vtikanje, vmešavanje
- iniciatíva** ž., podnet, izpodbuda, pobuda; iniciatíven, -vna, -o
- inkluzíve** = inkluzivno, vštevsí, n. pr. do l. 1848. inkluzive, vštevsí l. 1848. ali do vštetega 1848. leta
- inkógnito**, nepoznan, pod tujim (izmišljenim) imenom
- inkonsekvénca** ž., nedoslednost; inkonsekvénten, -tna, -o, nedosleden
- ínje**, -a s. = ívje, -a s.; ínjast, -a, -o; ínjavica ž.

inkunábule ž. množ., prve (najstarejše) tiskane knjige; prvotiski

inostrán, -ána, -o; inostránec, -nca m.; inostránski, -a, -o

inozémec, -mca m.; inozém-ski, -a, -o

inserát, -a m., oglas, naznani-lo (v časniku); inseríratí, -am

insinuácia ž., namigovanie, podtikanje; insinuíratí, -am, namigovati, podtikati

insistíratí, -am, vztrajati na čem, siliti na kaj

instánca ž., stopnja, n. pr. oblastvo prve, druge, tretje stopnje

instínt, -a m., gon, nagon; instíntíven, -vna, -o

institúcia ž., naprava, ustanova

insultíratí, -am, napadati, psovati, grditi; insult, -a m., napad, psovanje

inštitút, -a m.

integrálen, -lna, -o, docelen, -lna, -o, celovit; nerazdelen, -lna; integrálnost, -i ž.

intelektuálen, -lna, -o, umstven; intelektuálec, -lca m., umstvenik, duševni delavec

inteligént, -a m., izobraženec; inteligénca ž. (skupno ime), izobraženstvo; inteligén-ten, -tna, -o, izobražen, razborit

intenzíven, -vna, -o, jak; intenzívnost, -i ž. = intenzitéta ž., jakost, napetost

interès, -ésa m., prid, korist; državi je v prid, na korist (v državnem interesu je; ne: v interesu države je); v mojem interesu je = je v moj prid, meni v korist
interesánten, -tna, -o, mikaven, zanimiv

interesíratí, -am, mikati, zanimati koga, marati za kaj, deležen biti česa. Ljudem je do tega (ne: so na tem interesirani)

interím-ski, -a, -o, začasen; interím-sko minístrstvo

interkaláren, -rna, -o, vmesen

intermézzo (-médzo) m., vmesna igra; 2. -a; 3., 5. -u; 4. -o; 6. -om

interpelácia ž., vprašanje, vmesno vprašanje; interpe-líratí, -am, vprašanje stavi-ti

interégnum, -gna m., medvladje

intervjú, -úja m.; intervjúva-ti, -am

intímen, -mna, -o, presrčen, prísrčen, iskren, zaupen

invazíja ž.

inventár, -ja m., popis imo-vine; inventár-ski, -a, -o; inventarizácia ž.; inventa-rizíratí, -am

inženir, -ja m.; inženír-ski, -a, -o

ipak = sl. vendar, vendarle
iracionálen, -lna, -o, nerazložen, -žna, -o, protirazum-ski

ireálen, -lna, -o, neresničen, nestvaren

Irec, -rca m.; Irka ž.; Irsko, na Irskem; írski, -a, -o

írhi, -a m.; írhar, -ja m.; ír-harski, -a, -o; írharstvo, -a s.; írhist, -a, -o; írhovéc, -vca m. (kdor nosi írhiste hlače); írhovina ž.

ironija ž., skrit podsmeh; íróničen, -čna, -o, podsmeh-ljiv; ironizírati, -am, pod-smehnití se; podsmehovati se komu

iskálec, -lca (-lca) m.; iskál-ski, -a, -o (-kál-) n. pr. iskalska vnema

iskáti (pog. iskàt), íščem; iskati česa in kaj od koga

ísker, -kra, -o; ísker konj, ískre oči; ískrast, -a, -o; ískrn, -a, o

iskrén, -a, -o, 1. ísker, 2. (po rus.) odkritosrčen; ískré-nost, -i ž.

íslam, -a m.; íslamstvo, -a s.. islamski, -a, -o

ístjeje ž. množ. = ístje, -a s.

ísti, -a, -o; neslov. je n. pr.: Podpisani prosi bansko upravo, da bi mu ista do-volila... (da bi mu dovo-lila). Zadel je v desko in ista je pala z ropotom na tla. Pod klancem se je vil potóček in preko istega (= tega ali njega) je dr-žal lesen most. Rastlo je robidovje in iz istega (= tega) so molele smreke

ítak, tudi tako, že tako, brez tega

ítálec, -lca m.; ítálski, -a, -o v starem veku)

ítálija ž.; Italiján, -a m.; Ita-lijánka ž.; italijánski, -a, -o

íti (pog. ít), grèm in grém; ídem; del. sed. gredé, gre-dóč; vel. pójdi, ídi; šél (-šəy). šlà, šlò in šló; gre za kaj (ne: gre se za kaj); pô zlu, pod zlò iti; grem počivat (ne: k počitku)

Ívan, Ívana m.; Ivánka ž.

ivánjščica m., kresnica

ivér, -a m. in ivér, -i ž.; ivérje, -a s.

ívje, -a s.; ívnat, -a, -o

iz (predlog) se rabi o kraju tedaj, kadar se rabi pred-log v; bil sem v hiši, v Ljubljani itd.; prišel sem iz hiše, iz Ljubljane; s (z) se nanaša na predlog na, bil sem na Češkem, na Po-horju, na mizi; prišel sem s Češkega, s Pohorja; pa-del sem z mize

iz- v glagolskih zloženkah pomeni 1. premikanje, ki je namerjeno iz kake stva-ri, n. pr. izpeljati kaj iz česa; izbiti si kaj iz glave; 2. izvršitev dejanja, n. pr. izgotoviti; izbliskalo se je; 3. dosego kakega na-mena: izprosi si kaj, iz-misliti si, izgovoriti si kaj. Predlog iz pa je po večini izgubil svoj jasni pomen in je i onemel; zato piše-mo povečini brez razložka iz ali s (z), n. pr. izbolj-šati in zboljšati itd. Polna oblika (iz) se piše pri no-vejših tvorbah (n. pr. iz-vestje, izraz) in pa tedaj, kadar je prvotni pomen

predloga še razviden, n. pr. izdihniti dušo, izpisati kaj iz knjig itd.

izba ž.

izbáviti, -im; izbávljen, -a, -o; izbávljati, -am; izbávljanje, -a s.

izbegávati, -am kaj = sl. ubežati čemu, ogibati se česa

izbér, -i ž.; na izbér je dano izbíra ž.; izbírek, -rka m.

izbíti, -íjem; i. si kaj iz glave; zob komu i.; toda: zbíti, zbíjati, n. pr. klobuk z glave

izblebetáti, -ám

izblékniti (pog. *izbléknit*), -nem

izbljuváti, -bljúvam, -jem; izbljúniti; izbljúvek, -vka

izbóčiti, -im; izbóčen, -a, -o; izbókel (-*kay*), -kla, -o, konvex; izbókati, -am

izbóljšati in zbóljšati, -am

izbòr, -òra; na izbòr mu je dano; izbóren, -rna, -o; izbórni knez = knez izbórník; izbórnost, -i ž.

izbráti, izbêrem; izbírati, -am; izbírčen, -čna, -o; toda: zbráti, zbírati, zsummenlesen

izbrísati; vino se izbríše (= ubríše); izbrísati in zbrísati, n. pr. (i)zbrísati madež, dolg, greh; (i)zbrísana glava

izbrúhniti, -nem; jed, kri izbruhniti (ne: izbruhne vojna, upor = sl. vname se, nastane

izbúljiti, -im oči; izbúljene oči

izcedíti (pog. *izcedit*), -ím; izcejèn, -èna, -o; izcéjati, -am; izcédek, -dka m.

izcéla in scéla (popolnoma)

izcélití (pog. *izcélit*), -im rano

izcímiti (pog. *izcímit*), -im se; iz tega se je pravda izcimila; repa, krompir se izcimi; izcímek, -mka m.

izčákati (se), -am

izčísta in sčísta, sčístoma

izčístiti (pog. *izčístit*), -im; vino se je izčístilo

izčrpati, -am; izčrepáti, -pám, -črépljem

izdáhnniti (pog. *izdahnit* in *izdáhnit*), -dáhнем dušo; izdíhniti, -em

izdajíca m.

izdájati, -am; izdátí, izdám;

izdajátelj, -a m.; izdajálec, -lca (-*yca*-) m.; izdajálski, -a, -o (-*jáy*-); izdájstvo, -a

izdátí, to ni dosti izdalo (po nem.) = sl. ni zaleгло, ne zaleže

izdélati, -am šolo, delo

izdélek, -lka (-*lka*) m., proizvod; izdelováti, -újem, proizvajati

izdíрати, -am; izdréti meč, zob

izdólbsti (pog. *izdóubsti*), -bem; izdólben, -a, -o (*dóub*-)

izenáčiti, -im; izenáčenje, -a

izgánjati, -am; izgnátí koga iz česa; izgnánec, -nca m.; izgnánstvo, -a s.; izgòn, -óna m.

izgíniti in zgíniti, -em; del. pret. izgínil, -a, -o; pridevn. izgínul (-*ul*), -úla, -o, n. pr. čete izginulih vojakov

izgléd, -éda m. = razgled; nima izgleda na kaj (po nem.) = sl. slabo kaže; nič ne kaže na to; se mu ne obeta

izglédati, -am (po nem.); dobro izgledaš = sl. zdrav si videti; na oči si zdrav; kažeš, da si zdrav; zdiš se zdrav; izgléda, da = sl. kakor vse kaže

izgóvor, -a m.; izgovoríti (pog. *izgovóriti*); izgovárjati se; izgovorílo, -a s.

izgotovíti, -ím kako delo

izgubíti in zgubíti (pog. *zgubiti*), -ím denar, službo; izgubljati (ne: izgubívati), -am

izhájati, -am; časniki izhájajo; to izhaja iz tega; izhajati dobro, slabo, s čim (po nem.) = sl. prebiti, prebijem, prebom; ob vodi in kruhu prebiti, z malim prebiti

izhlápina ž.

izhòd, -óda m.; izhodišče, -a s.; izhóden, -dna, -o; izhódna točka

izhodíti in shodíti (pog. *shoditi*); izhójena = shójena pot

izhúda in shúda (na hud način), tudi s hudo, n. pr. s hudo pri njem nič ne opraviš

izíd, -a m., 1. konec, 2. uspeh

iziskáti, -iščem

izíti, izídem, izšél (*izšau*), izšlà, izšlò in izšlò

izjalóviti se, -im se

izjáva ž.; izjáviti, -im; izjávljati, -am

izjéd, -i ž., nav. množ. izjédi; izjédati, -am, n. pr. črv izjeda zrno; voda travnik izjeda; izjésti, -jém; od črvov izjéden

izjéma ž.; izjémen, -mna, -o
izjókati se 1. najokati se, 2. nehati jokati; toda: zjókati se = zajokati

izkáz, -áza m.; izkázница ž.
izkázati, -žem; izkazati se, postaviti se; skázati moč, milost

izkídati in skídati gnoj, sneg; toda: skídaj se odtod

izklapoúhati, -am

izklesáti (pog. *-klésat*), -kléšem in sklesáti kamen, luknjo v živo skalo

izkljúčiti, -im iz društva; toda: skljúčena starka, skljúčen hoditi

izkljuváti (pog. *skljuvati*) -újem

izkobacáti, -cám, -cál, -cála, -o
izkopáti (pog. *skóati*), -kópljem, oči, zaklad; izkopánina

izkoreníniti, -im; izkorenínjen, -a, -o

izkrécati, -am

izkričán, -a, -o; izkričán biti; izkričán glas

izkúsiti in skúsiti; izkúšen in skúšen, -a, -o; skušnjáva ž.; skúsnja ž.

izkústvo, -a s. (empirijska); izkústven, -a, -o (*-stven*); izkús, -a m.; izkúsen, -sna

izkúsnja ž., izpit; skúsnja ž., die Erfahrung

izláhka in zláhka

izléči, izléžem; ptica mlade izleže

izlépa in zlépa, tudi z lépo,
n. pr. z lepo ga pouči; če
ne gre z lepo, pa z grdo;
izlepa (zlepa) ni bilo člo-
veka, ki bi mu bil enak

izlésti, -zem iz česa

izlíkati = zlíkati, -am suknò,
perilo

izlíti, -jem kaj iz česa

izlizati (se) in zlizati (se);
med iz skodele izlizati

izlóciti, -im, izlócati, -am iz
sebe

izložiti, -ím; izlágati, -am;
izlózba ž.

izlúščiti, -im kaj iz česa

izmakníti, -nem, stol izpod
nog; toda: zmakníti = vze-
ti, ukrasti

izmed predlog

izména ž.; po izméni = iz-
ménoma (vrsté se)

izmetáti (pog. *izmétat*) kaj
iz česa; toda: zmetáti kaj
s česa, seno z voza; vse
je zmetáno

izmísliti si kaj; izmíšljaj, -a
m.; toda: zmísliti se na kaj

izmišljótina ž.

izmodríti, to me je izmodrílo

izmótati, -am in zmótati v
klobček

izmrcváríti, -im in zmrcvá-
riti, -im

izmúzniti, -nem se iz hiše

iznad predlog

iznájti, iznájdem; iznašél, -šla,
-o; iznajditelj, -a m.; iz-
nájdba ž.; iznajdljív, -íva,
-o; iznajdljívost, -i ž.

iznemógel, -ôgla, -o (*izne-
mógaŭ*)

iznenáda = nenadoma

iznenádití koga; iznenáden,
-dena, -o

iznêsti, -êsem; 1. iznesti kaj
iz česa; 2. raznašati, ljud-
je so iznesli; 3. to iznese
toliko (po nem.) = sl. to
dá; 4. iznesti, n. pr. pred-
log, glas (shr.) = sl. pred-
lagati, razglasiti

iznevéríti se, -im se

iznóva in znóva

izobára ž., kraji z enakim
zračnim tlakom

izóbčiti, -im; izóbčen, -a, -o;
izóbčenje, -a s.

izobráziti (ne naobraziti),
-im; izobrážen, -a, -o; iz-
obráženec, -nca m.; izo-
brázba ž., izobraževálen,
-lna, -o (*-vál-*)

izogíbatí se; izógnem se

izolírati, -am, osamiti; Av-
strija se je osamila; izo-
lácija ž. osamitev; izolá-
tor, -ja m., osammik

izostáti (po nem.) = sl. ne
priti, ne biti; je izostal =
ni prišel, ni ga bilo

izpahníti, -em koga iz česa;
toda: spahníti = zvariti,
zvezati

izpeljáti kaj iz česa

izpísati, -šem kaj iz česa;
izpis, -ísa m.; izpísek,
-ska m.

izpít, -a m.

izpítí (se); izpít obraz

izplácati, -am, n. pr. delavce;
izplačilo, -a s.; se ne iz-
plača = se ne spleča

izplátí, izpóljem vodo iz čol-
na

izpljúniti, -em kaj; izpljuvá-
ti, -pljúvam, -pljújem

izpod predlog, n. pr. izpod skale voda teče
 izpodbíti, -bijem komu kaj
 izpodbôsti, -bôdem in spodbôsti (ne: vzpodbosti) ko-
 ga k čemu; izpodbádati in
 spodbádati, -am
 izpodbúda in spodbúda ž.; iz-
 podbúden, -dna, -o in spod-
 búden, -dna, -o
 izpodrkniti, -drknem in spo-
 drkniti, -drknem; spodrk-
 nilo mi je
 izpodrsniti, -drsnem in spo-
 drsniti
 izpodjédati in spodjédati,
 -am; izpodjésti, -jém in
 spodjésti, -jém
 izpodkopáti, -kópljem in
 spodkopáti
 izpodletéti, -ím in spodletéti
 izpodmakníti, -nem in spod-
 makníti
 izpodnêsti, -nêsem in spod-
 nêsti
 izpodrécati, -am se in spod-
 récati se
 izpodrépiti, -im
 izpodrézati, -réžem in spod-
 rézati
 izpodriniti, -rínem in spod-
 ríniti
 izpolníti, -pólnim in spolníti;
 izpolnjevánje, -a s. in
 spolnjevánje, -a s. (*-pogn-*)
 izposlováti, -slújem
 izposójenka ž.
 izpóved, -i ž. (= izjava);
 spóved, -i ž. (grehov);
 spovedník, -a m.; spové-
 dati se — spovém se
 izprašati, -am; izpraševáti,
 -šújem; izpraševálen, -lna,
 -o (*-vál-*)

izprázniti, -práznim in spráz-
 niti
 izpréči, -žem in spréči, -žem
 konje
 izpred predl.; pojdi mi iz-
 pred oči
 izpreglédati, -glédam in spre-
 glédati; izpreglèd in spre-
 glèd, -éda m.
 izprehòd in sprehòd, -óda m.;
 izprehájati, -hájam se in
 sprehájati se
 izpremeníti, -mením in spre-
 meníti; izpremémba in
 spremémba ž.
 izpreminjeválen, -lna, -o
 (*-vál-*)
 izpreobrúti, -nem in spre-
 obrúti, -nem
 izprevídeti, -dim in spreví-
 deti, -dim
 izprícati, -čam in sprícati,
 -čam
 izpríditi, -prídim in spríditi;
 izpríjen, -a, -o in spríjen,
 -ena, -o
 izprosíti, -prósim in spro-
 síti (pog. *sprósiti*)
 izprva in sprva
 izpúh, -a m.; izpúhniti, iz-
 púhnem
 izpúst, -a m.; izpústen, -stna,
 -o; izpústnica ž.
 izpustíti, -pustím in spustíti
 kaj (pog. *spustiti*); izpu-
 ščaj, -a in spuščáj, -a m.
 izračúnati, -am in zračúnati
 izrahljáti, -hljáam in zrahljá-
 ti, (pog. *zrahljät*) n. pr.
 zemljo
 izrásti, -stem iz česa; izrá-
 ščen, -ščena, -o; izráslek,
 -leka m. (*-slək, -a*)

izravnáti, -ám in zravnáti
 izràz, áza m.; izráziti, -zim
 se; izrážati, -am (ne: iz-
 razovati); izrazít, -a, -o
 izréčen, -cna, -o
 izréčen, -čna, -o = izrecen,
 -cna, -o
 izréden, -dna, -o (ne: izvan-
 reden)
 izrèk, -éka m.; izréka ž. =
 izrekovánje, -a s.; izrek-
 liv, -íva, -o; izrékati, -am
 izrézati, -réžem kaj iz česa
 izriniti (se), -rínem; mehur-
 ci so se izrinili
 izročíti, -čím, izročénje, -a s.;
 izročèn, -čèna, -o; izročè-
 nec, -nca m.; izročílo, -a s.
 izrodíti, -ím se; izródek,
 -dka m.; izróden, -dna, -o;
 izród, -óda m.
 izropotáti, -ám koga iz raz-
 reda (Jurčič) stampfen
 izrúžiti, -im fižol, koruzo
 izrváti, -rújem zob, drevo s
 koreninami
 izsehèl, -hlà, -ò (*izsehàx*,
 -hlà); izsehlè grúdi
 izsékatí, -am; izsèk, -éka m.;
 i. podobo iz kamna
 izselíti (pog. *izsélit*), -sélím
 se; izséljenec, -nca m.; iz-
 sélínik, -a m. (-sél-)
 izsíliti, -sílím komu kaj; iz
 koga izsiliti
 izsledíti (pog. *izsledit*), -ím;
 izsledováti, -újem; izslé-
 dek, -dka m.
 izstáviti, -stávím kaj iz česa;
 izstaviti n. pr. izpričevalo,
 potrdilo (po nem.) = sl.
 izdati: izpričevalo, potrdi-
 dilo

izstopiti (pog. *izstópít*), -ím
 iz društva
 izstrelíti (pog. *izstrelit*), -ím
 kroglo; izstreljèn, -èna, -o;
 izstreljáti, -ám in izstrelja-
 ti, -am; izstrélek, -lka m.
 (-lak, -lka)
 izsušíti (pog. *izsušít*), -ím;
 izsuševáti, -újem
 izsúti (pog. *izsút*), -spèm;
 svoje srce izspè
 izšólati, -am (se)
 iztahníti (pog. *iztahnít* in *iz-
 táknit*), -táknem in stahníti
 oči
 iztèči, -tèčem iz česa
 iztégniti (pog. *iztégnit*), -tég-
 nem in stégniti, stégnem
 roko, jezik
 izteptáti, -ám koga, jeman-
 den stampfen
 iztérjati, -am
 iztéžka in stéžka
 iztírati, -am koga iz česa
 iztíriti, -ím, n. pr. voz iz ti-
 ra; iztíriti se, n. pr. vlak
 se je iztíril (je skočil iz
 tira)
 iztís, -tísa m.; iztískati, -am;
 iztísniti kaj iz česa
 iztláčiti, -ím kaj iz česa
 iztóčen, -čna, -o
 iztočiti (pog. *iztôčit*) kaj iz
 česa
 iztrgáti, -am kaj iz česa, n.
 pr. palico iz rok; toda:
 strgati (= raztrgati) oble-
 ko
 izučíti (pog. *izučit*), -ím; iz-
 učèn, -èna, -o
 izúmiti, -ím; izumítelj, -telja
 izumréti, izumrèm
 izúriti, -ím; izúrjen, -a, -o;
 izúrjenec, -nca m.

izústiti, -ím; ne more besede
 izustiti; izustílo, -a s., iz-
 rek, izjava; izúst, -a m.;
 na izúst se naučiti
 izúti, -újem = sezuti, n. pr.
 čevlje
 izvábiti koga od doma; ko-
 mu solze, denar iz koga
 izvalíti (pog. *izvalít*), -ím,
 kaj iz česa; izvaljèn, -èna,
 -o; izváljati, -am
 izvalíti (pog. *izvalít*), -ím;
 ptiči so se izvalíli
 izvárek, -rka m. (žlindra)
 izvédenec, -nca m.; izvédeti,
 -vém in zvédeti, zvém; del.
 pret. izvédevši (ko je iz-
 vedel), ne: izvedši; poiz-
 védeti in pozvédeti
 izven; napak: izvanreden =
 sl. izrèden, -dna, -o
 izvenuráden, -dna, -o
 izvésten, -stna, -o = gotov;
 izvéstnost, -i ž.
 izvésti, -vèdem; izvájati, -am;
 izvájanje, -a s.
 izvéstje, -a s. = poročilo
 izvíd, -a m.
 izvír, -a m.; izvírati, -am;
 izvíranje, -a s.; voda iz-
 vira; izvíren, -rna, -o, n.
 pr. izvírni greh

izvíti komu kaj iz rok
 izvléček, -čka m.; izvléči,
 -čem kaj iz česa, izpod
 česa
 izvòd, -vóda m.; izvodíti,
 -vódim
 izvolíti (pog. *izvólít*), -vólim;
 izvóljen, -ena, -o; izvólí-
 tev, -tve ž.; izvóljenec, -nca
 m.; izvóljenka ž.
 izvòr, izvóra m.; izvóren,
 -rna, -o
 izvóšček, -ščka m.
 izvréči, -vřzem; izvřžek, -žka
 m.; krava je (i)zvrгла; sad
 se je (i)zvrgetl
 izvršíti, -ím in zvršíti (pog.
zvršít), -ím; (i)zvršílina
 oblast (-šíl-); izvrševáljni
 organ (-vál-); izvršèno je
 izvzèti, izvzámem; izvzémši
 izza predl.; izza mize vstati
 izzváti (pog. *izzvát*), izzvô-
 vem; izzívati, -am; izzivá-
 len, -lna, -o (-vál-)
 izžaréti, -ím; izžarjeváti; iz-
 žarjevánje, -a s.
 izžéti (pog. *izžèt*), izžmèm
 izžgáti, izžgèm; izžígati, -am,
 n. pr. rano

J

já (nem.) = 1. dà, 2. vèndar,
 n. pr. pa já ne = sl. pa
 vendar ne
 jáblana ž. in jáblan, -i ž.
 (drevo); jáblanov, -a, -o;
 jáblanovina ž.
 jábolko, -a s. (sad); prid. já-
 bolčen, -čna, -o, n. pr. já-
 bolčen mōšt = jábolčnik,

-a m.; manjš. jábolček, -čka
 m.; jábolcece, -a s. (-čace);
 jábolkast, -a, -o (*jáboŭko*,
 -boŭ-)

jáčiti (pog. *jáčít*), -im (ne:
 jačati, -am), krepiti
 jadikováti (pog. *jadikovát*).
 -újem = sl. tožiti, tarnati,
 javkati

jáditi, -im (se); jaděč, -ěča, -e; jádenje, -a s.
 Jadránsko morje in Adrijánsko m.
 jádrati, -am; jádranje, -a s.; jádrár, -ja m.; jádrálec, -lca m. (-lca); jádrálen, -lna, -o; jádrálstvo, -a s. (-drál-)
 jádrn, -a, -o, hiter; jádrn človek, jádrno hoditi; jádrnost, -i ž.
 jádro, -a s.; množ. 1. 4. jadra; 2. jader; 3. jadrom; 5. jadrih; 6. z jadri; z odprtím jadrom se voziti; jádrnik, -a m. (jambora); jádrnica ž., 1. drog za jádro, 2. ladja z jadrom; jádrovje, -a s.
 jágelc, -lca (-gəlc, -a) m., trobentica = jaglič, -a m.
 jáglič, -a m., trobentica = jeglič; jegělc, -lca m. (ja-gəlc, -a)
 jáglo, -a s., 1. proseno zrno; 2. debelo zmleto žito; láško jáglo (riž); jaglič, -íča m., nav. množ. proseni jagličí
 jágned, -a m. = jágned, -i ž.; jágnedov, -a, -o; jágnedovina ž.
 jágnje, -eta s.; jágnjetov, -a, -o; jágnječji, -a, -e; jágnječevina ž. = jágnječma; jágnjica ž. (samica); jágnjič, -a m., mlado jágnje = jágnjiček, -čka m. = jágnjiče, -a s.
 jáhati (pog. jáhat), -am, -šem, jáhác, -a m.; jáhácica ž.; jáhálen, -lna, -o; jáhálnica ž. (-hál-)

Jáhve, -eta m. = Jehóva, -ve, -i (Bog); Jáhvetov, -a, -o; Jehóvin, -a, -o
 jájce, -a s.; množ. 1. jájca; 2. jájc; 3. jájcem; manjš. jájcece, -a s., jájček, -čka m.; prid. jájčen, -čna, -o; jájčna jed; jájčnat, -a, -o; jájčnata juha; jájčnik, -a m.; jájčast, -a, -o
 ják, -a, -o; prim. jácji, prisl. prim. jáče
 Jákač (osebno lastno ime), Jáka m.; Jákečev, -a, -o
 Jákob, -a m.; jákobka ž., hruška, zrela o sv. Jakobu; jákobščak, -a m.
 jálov, -a, -o; jálovica ž., krava, junica = jálovka ž.; jálovost, -i ž.; jálov izgovor
 Jáma (osebno lastno ime), 2. Jama in Jame, 3. Jamu in Jami; prid. Jámov, -a, -o
 jáma ž.; jámica ž.; jámič, -a m.; jámljica ž.; jámljič, -a m.; jámski, -a, -o; jámsčica ž. = jámsčarica ž. = jámska svetilka
 jámb, -a m.; jámbski, -a, -o = jámbičen, -čna, -o
 jámbor, -a m. in jambora ž., jádrnik
 jánež, -a m.; jánežev, -a, -o; jáneževo olje
 jáničar, -ja m.; jáničarski, -a, -o
 jánje, -eta s. = jágnje; jánjec, -njca m.; jánjka ž. (samica); jánjčar, -ja m.; jánjčji, -a, -e; janjetína ž.
 jánka ž., jopič

jántar, -ja m.; jántarjev, -a, -o; jántarjast, -a, -o; jántarski, -a, -o

jánuar, -ja m., prosinec; jánuarski, -a, -o

Japónec, -nca m.; Japónka ž.; Japónsko, na Japónskem; japónski, -a, -o

jár, -a, -o; járo žito

járbol (-bol), -a m. in járbola ž., jadrník

járec, -rca m.; járček, -čka m.; jářčica ž.; prid. jářčji, -a, -e; jářčka ž. = jára kokoš

járem, -rma m.; jármov, -a, -o, n. pr. jarmova kamba; jármovec, -vca m., vol za jarem; jármnik, -a m., iglica na jarmu; (pod)jármiti, -im; (pod)jármljen, -a, -o; jármljenje, -a s.

jarína ž., pomladna setev; pridelki

jásen, -sna, -o; prim. jasnejši, -a, -e; prisl. prim. jasnéje; biti si na jasnem s čim; priti si na jasno s čim; jásnovíden, -dna, -o; jásnoók, -a, -o; toda jásno začrtan

jásli ž. množ.; 1. 4. jásli; 2. jásli; 3. jáslim; 5. v jáslih; 6. z jáslimi

jáslice ž. množ.; 2. jáslic; 3. jáslicam

jasmín, -a m.; jasmínov, -a, -o; jasmínovec, -vca m.

jasniti (pog. *jasnit*), -ím (se); (raz)jásnjen, -a, -o; jasnjênje, -a s.

jástreb, -a m.; jástrebji, -a, -e

jáščerica ž. in gáščerica

jávalne (nem.) = sl. težko da, menda ne, komaj

jáven, -vna, -o, očiten

jáviti, -im (se); jávljen, -a, -o; jávljati, -am; jávljanje, -a s.

jávor, -a m.; jávorov, -a, -o; jávorina ž. = jávorovina ž. (les); jávorje, -a s. = jávorov gozd

jáz; 6. edn.: z menój in máno; dvoj.: 1. mídva, mídve (médve); 2. 4. náju; 3. 5. 6. náma; pri predlogih se krajše oblike os. zaimka v tožilniku pišejo skupaj: náme, záme, prédme, nádme

jázbec, -beca m. (-bac, -a); jázbečar, -ja m.; jázbečev, -a, -o; jázbečevina ž.; jázbina ž., jazbečeva luknja

jazz, -a m. (*džec*); jazz godba

jécati, -am; jécav, -a, -o; jécavec, -vca m.; jécavka ž.; jecljáti (pog. *jeclját*), -ám; jecljánje, -a s.; jecljáv, -áva, -o; jecljávec, -vca m.; jecljávka ž.

ječáti (pog. *ječat*), -ím; jécav, -a, -o; jécavec, -vca m.; jécavka ž.

jěčmen, -éna m.; ječménov, -a, -o; ječmenják, -a m.; (ječmenov kruh); ječménček, -čka m.; ječménka ž., ječmenova kaša, ne: ješ-prenj

jéd, -í ž.; jédec, -dca m.; jedílen, -lna, -o; jedílني list; jedílnica ž., obednica (-díl-)

jédek, -dka, -o; jédkati, -am; jédkost -i ž.; ujedkovína ž., radiranka

jédro, -a s.; jédrn, -rna, -o = jedrén, -éna, -o = jedrnát, -áta, -o; jédrnost, -i ž.; jedrnátost, -i ž.; jedrina ž.; manjš. jédrcé, -a s.; jédrcén, -čna, -o; jédrcást, -a, -o; jédrcát, -a, -o; jédrcje, -a s., skupno ime

jédva prisl., komaj

jegúlja ž.; jegúljica ž.; jegúljiti, -im; jegúljast, -a, -o jèj, jèh, jèha; jèhata, jèjhata (medmet)

jèklo, -a s.; jèklast, -a, -o; jèklár, -ja m.; jèklén, -a, -o; jèklénec, -nca m.; jèklítiti (pog. *jèklít*), -ím; jèkljénje, -a s.

jél (*jél*) -í ž., jelka

jéla ž., jelka; jelóv, -a, -o; jelóvec, -vca m.; jelóvjé, -a s.; jelovína ž.

jèlen, jeléna m.; jelénji, -a, -e

jèli 1. vprašalni veznik = ali; jeli več? = ali več?; 2. = ne res; jeli (brez ve-jice) da to ni prav? jeli da je res?; imeti more tudi dvojinsko in množinsko končnico -jelita, -jelite, n. pr.: Grdo je, -jelite, če nam to očitajo

jélka ž. (*jéyka* in *jélka*); jélkov, -a, -o

jélša ž. (*jéyša*); jélšev, -a, -o; jélševéc, -vca m.; jélševje, -a s.; jélšje, -a s. (*jéy-*)

jénjati (pog. *jénjat*), -am; jénjávati, -am

Jénko, Jénka; Jénkov, -a, -o jérbas, -a m.; jérbašček, -ščka m.

jeréb, -a m.; jerébji in jerébov, -a, -o

jerebica ž.; jerebíčji, -a, -e jeremiáda ž., tarnanje, žalovanje

jèrmen, -éna m.; jerménar, -ja m.; jerménje, -a s.

Jèrnej, -éja m.; šentjernéjska noč

jèsen, -éna m.; jesénov, -a, -o; jesénovec, -vca m.; jesénovina ž.

jesén, -éni ž.; na jesén

jésti (pog. *jěst*), jém; 2. 3. dvoj. jésta, jéste; 2. množ. jéste; 3. množ. jedó; del. sed. jedóč; del. pret. jédel, -dla, -o; v 3. os. edn. se navadno piše naglas: jé, n. pr. kako rad jé

jestvína ž.

jěšč, -a, -e (kdor rad jé); jěščen, -ščna, -o (= jěšč); jěščost, -i ž. in jěščnost, -i ž.

jěšprenj, -a m., sl. ječménka

jéti, jámem, začeti, začnem; jèl, jéla, jélo; jèl se je tresti (*jèy, jéla*)

jétika ž.; jétičen, -čna, -o; jétičnost, -i ž.; jétičnik, -a m.

jetníšnica ž.

jétra s. množ. (1. 4.); 2. jéter; 3. jétrom; 5. na jétrih; 6. z jétrí; jétrn, -a, -o; jétrnica ž.; jétrnik, -a m.; manjš. jétrca s. množ. (1. 4.); 2. jétrc; 3. jétrcem; 5. jétrcih; 6. z jétrci

jétrva ž.; jétrvica ž., žene bratov se med seboj imenujejo jetrve

jézav, -a, -o; jézavec, -vca m.; jézavka ž.

jézdec, -deca m. (-*daca*); jézditi, -im; jezděč, -ěča, -e; jézdenje, -a s. in jéženje, -a s.; jezdáriti, -im; jezdárjenje, -a s.; jézden, -dna, -o; jézdni kònj

jézero, -a s.; jézeren, -rna, -o = jezérski, -a, -o; jezérnica ž., jezerska voda; Sedméra jézera

Jezérsko, -ega s.; na Jezérskem

jèzik, -íka m.; prid. jezičen, -čna, -o, n. pr. jezična konica, jezična ploskev (= konica, ploskev jezika, ne: jezikova konica); jezikóven, -vna, -o, n. pr. jezikóvnogodovinski, jezikóvno pomemben

jezikati (*jezikàt*), -am; jezikav, -a, -o; jezikavec, -vca m.; jezikavost, -i ž.

jezítì (pog. *jezìt*), -ím, jez narediti; zajéžen, -a, -o; ježenje, -a s.

jezítì (pog. *jezìt*), jezím; jézen, -zna, -o; jéza ž.; (raz-)ježen, -èna, -o

jezljáti (pog. *jezljàt*), -ám; jezljàv, -áva, -o; jezljàvec, -vca m.; jezljàv, -íva, -o; jezljàvost, -i ž.

jezuít, -a m.; jezuítski, -a, -o; jezuitízem, -zma m.

Jézus, -a; Jézušček, -ščka

jéž, -a m.; prid. jéžev, -a, -o; jéževka ž.; jéžev, -vca m.

jód, -a m.; jódov, -a, -o; jódovec, -vca m.

jòj, medmet; o jòj; jòj mēni = jójmene

jókati (pog. *jókat*), -kam, -čem (se); j. (se) nad kom ali čim, po kom ali čem; jókal (-*ay*), -ála, -o, -i, -e; jókav, -a, -o; jókavec, -vca m.; jókavka ž.; jokljiv, -íva, -o; jokljívec, -vca m.

jópa ž.; jópica ž.; jópič, -a joviálen, -lna, -o, vesel, dobrovoljen

Jóžek, -žka m.; Jóžko, -a m. jubiléj, -a m.; jubiléjen, -jna, -o, n. pr. jubiléjni dar; jubilánt, -a m.

Jùd, Júda m.; Júdinja ž. (po narodnosti); jùd, júdinja (po veri); júdovski, -a, -o; júdovstvo, -a s.; júdovščina ž.

Jugoslávija ž.; Jugoslóvan, -a m.; jugoslovánski, -a, -o

júgovzhòd, -óda m.; júgozahòd, -óda m.; júgozahóden, -dna, -o; júgozahódnik, -a

júha ž.; prid. júhin, júhína, -o, n. pr. júhina konserva

júlij, -a m. (mesec); júlijski, -a, -o, n. pr. júlijska vročina

Júlij, -a m. (lastno ime); julijánski koledar; Júlijske planine (Júlijske Alpe)

Júlka ž.

júnij, -a m.; júnijski, -a, -o

júnior, mlajši; kratica jun., n. pr. Scipio jun. = Scipio ml.

Júno, Júnóne ž.

Júpiter, -tra m.; Júpítrov, -a, -o

Júrij, Júrija m., n. pr. angl. kralj Júrij V.; Júr, Júrja (preprosto); Júrček, -čka m.; Júrjevo, -ega s.; júrjev-

ka ž. (ime rastline, ki raste o sv. Juriju); júr, júreja m., bankovec za 1000 din
 juríst, -a m., pravoznanec, pravoslovec; jurístičen, -čna, -o, praven, po pravu se ravnaajoč
 júrski, -a, -o, n. pr. júrska tvorba; júrski apnenec
 jury (*žüri*) ž., razsodišče
 Justiniján, -a m. (bizantinski cesar)
 jútri, do jútri, jútri zjútraj; jútrišnji, -a, -e; po jútrišnjem, pojútrišnji, -a, -e

jútro, -a s.; jútranji, -a, -e in jútrnji, -a, -e (= zjutranji, t. j. čas od jutra do pol-dne); jútranjica ž.; Jútrovo, -ega; v Jútrovi deželi, na Jútrovem (= Vzhod)
 juvelír, -ja m., dragotinar
 júžen, -žna, -o; južen sneg; južni veter; južni tečaj: júžnotečajni; južni Slovani: júžnoslovánski; Južna Amerika: júžnoamériške države
 júžina ž., opoldansko kosilo; júžinati, -am

K

k predl.; pred k in g se piše h: h kovaču, h glavarju; napačno je: iti k počitku, leči k pokoju = grem počivat; ležem spat, počivat; na srečo (ne: k sreči). k se v govoru vedno veže z začetnim zlogom naslednje besede in se pri tem izpreminja v g in h (pred samoglasniki vedno k)
 kabaret, -a m.
 kábel (*kábel*), -bla m., prekmorska brzozjavna žica
 kábel, -bla m. škaf (*kábey, -bla*)
 kabinét, -a m., 1. soba, 2. vlada, 3. zbirka, n. pr. naravoslovna zbirka; kabinét, -tna, -o, n. pr. kabinétno pismo, t. j. pismo iz vladarske sobe
 káča ž.; prid. káčji, -a, -e; káčjak, -a m. (káčji pastir)

kàd, -í ž.; v kádi
 kàdar veznik; kadar koli, kadar si bodi
 kadénca ž.; kadénčen, -čna, -o
 kadét, -a m. vojaški gojenec; prid. kadéten, -tna, -o; kadétski, -a, -o
 kádi, -ija m. turški sodnik
 kadílec, -lca m. (*kadilac, kadiyca*) kadilka ž. (*kadilka*)
 kadílen, -lna, -o (*kadilén, -lna*); kadilnica ž. (*kadiy-nica*); kadilnik, -a m. (*kadil-nik*)
 kadílo, -a s.
 kadíti, -ím (*kaditi in kadit*)
 kadrílja ž., četvorka
 kadúlja ž. (rastlina)
 kadúnja ž. (nečke); nav. množ.; manjš. kadúnjice; kadúnjast, -a, -o
 káfra ž.; prid. káfrn, -a, -o, n. pr. káfrni cvet; káfrovec, -vca m. (káfrni cvet)

kahljáti se, -ám se (pog. *kahljät*), smejati se; kahljati se od veselja

káj 1. vpraš. zaim., 2. česa, 3. čemu; 4. káj; 5. pri čém, 6. s čím; káj še; káj bi; káj bi tisto; za kaj stoji vejica, kadar je treba v mislih nekaj dopolniti, n. pr. káj, ko bi zdaj prišel (dopolniti je: kaj bi bilo, ko bi...); svarim ga, ali káj, ker me ne posluša (ali kaj pomaga, ker...); 2. nedoločni zaim.; on je za káj; kako je káj? ne morem si káj, da ne bi; peli smo, da je bilo káj; nimam s čim plačati; čim-tëm; čim več — tem boljše

kájfež, -a m., utrinjač

kajnè, kajnèda (= ne res?) prisl.; kajne, da ga ni bilo; kajne, da ne; toda káj nè? (= ali ne?); kaj ní prišel?

kajõn, -a m.

kájpa, kájpak, kájpada (seve, seveda), prisl.

kájsi prisl. (= kaj nedol. zaim.); hči ni bila kájsi pripravna za njegovo hišo

kájti (ker, zakaj) veznik

kák, -a, -o, 1. vpraš. zaim., kák prizor?; po kákem?; 2. nedol. zaim., kako úro še ostanem, kak dínar bi si prihranil (vpraš. kák, -a, -o; nedol. kák, kaka, -o)

Kákanj, 2. Káknya, m.; prid. kákanjski, -a, -o

kakáo m. 2. -káu, 3. 5. -káu, 4. -káo, 6. -káom; prid. kakáov, -a, -o; kakáovec, -vca m.; kakáovina ž.

kakópa, kakópak, kakópada (= seve, seveda) prisl.

kákor prisl.; kakor si bodi; kakor koli; kakor hitro (= brž ko); kakor da, n. pr. kakor da bi ne vedel; kakor — tako

kakóvost, -i ž.; kakóvosten, -stna, -o

kákršen, -šna, -o; kakršen je bil, tak je še zdaj; ljubav, kakršno je gojilo srce; kakršen koli, kakršen (si) bodi

kákšen, -šna, -o = kak, -a, -o; kákšni ste? (= kaki ste); kakšen dinar že prihranim (= kak dinar)

kákšnost, -i ž. = kakóvost

kaktéja ž.

káktus, -a m. in kákt, -a m.; káktica ž. kaktéja

kál, -a m., luža, mlaka; kálíž, -a m. = kalíš, -a m. (mlaka); kalíšče, -a s.; kalovina ž. (*káy, kála*)

kál, -í ž. (*kál, kali*), klica; kalív, -íva, -o; kalívost, -i ž.; seme je kalívo = bo vzkalilo

kalán, -lnà, -ó prid. = kálen (*kalàn, kálnega*)

kálati, -am (cépiti), kálanje, -a s.; kálanica ž. (poleno); kálavec, -vca m.

kaláti, -ám, zajemati vodo; kálánje, -a s.; voda kalá (pada)

kálcij, -a m.

kaldrmína ž. = sl. tlakovina; káldrma = tlak

kalejdoskop, -a m., krasogled

kálén, -lnà, -ó prid. (*kálén* in *kalèn*; *kalnà*, *kálna* in *kaṽnà*, *káṽna*; *kalnó* in *kaṽnó*; dol. *kálnì*, -*ega*)

ká-li n. pr. ali gorí, ka-li? Ali smo razbojniki, ka-li?

Kalifórnijska ž.; kalifórnijski, -a, -o

kálìj, -a m., kemična prvina kalina ž. (rastl.); kalínov, -a, -o; kalínovec, -vca m.; kalínovina ž.

Kalípso, -se ž.; Kalípsin, -a, -o (nimfa)

kálnast, -a, -o prid.

kalnéti, -ím (*kalnéti*), postajati kalen

kálo m.; 2. -la, 3. 5. -lu, 4. -lo, 6. -lom, unesek, obraba

kalúp, -a m. (model)

kalvín, -a m.; kalvíneec, -nca m.; kalvínski, -a, -o; kalvínstvo, -a s.

kám prisl. kam greš? kam li? pare nima, kam li dinar

kamaríla ž., dvorna stranka

kaméla ž.; prid. kaméliji, -a, -e; kamélija dlaka, kamélar, -ja m.

kaméleon, -a m.

kamélija ž. (roža)

kámen, -mna m.; kamnosèk, -séka m.; kamnolòm, -lómna m.; kamnotísk, -a m.; kamnár, -ja m.; kamnáti, -ám; kamníten, -tna, -o; kámnat, -a, -o; okamnéti, -ím; kámenček, -čka m.; kámenčkati, -am; kámnje in kámenje s.

kámen, -a, -o; kámena sol, kameni ogelj, kámeno olje

kamerád, -a m.

kamílica ž.; kamíličén, -čna, -o

kamižóla ž.

kàmor prisl.; kàmor si bódi; kàmor kóli

kampánja ž. = sl. gonja, boj; proti slovanskim voditeljem se je začela velika kampánja (= sl. gonja); po nemških listih se je vzdignila divja gonja zoper slovanske terjatve; ob priliki poostrene kampánje (= boj) med italijanskimi in francoskimi listi

kámra ž., izba; kámrica ž.

kamrík, -a m., vrsta blaga; kamríkasta cunja

kanál, -a (*kanál*) m., prekop, preliv, vodotok; kanalizirati, -am; kanalizácija ž.

kanálja ž.

kanárec, -rca m.; kanárček, -čka m.

Kanárski otóki

káncler, -ja m.

kandeláber, -bra m., svetilnik

kandidát, -a m.; kandidátinja ž.; kandidátski, -a, -o; kandidirati, -am

kángla, kánglica ž.

kániti, -em; na srce mu je kánilo; nekaj kapljic olja kániti

kániti, -im; kaj kániš (nameravaš)

kánja ž.; kánjec, -njca m.; kanjúh, -a m.

kánon, -a m. vrsta, postava, zakon; kánonsko pravo

kanón, -a m. top

káos, -a m. nered; kaótičen, -čna, -o

kápati, kápam in kápljem;
malo je dež kápal (*kápaṣ*),
kápalo je
kápavica ž.
kapéla ž.; kapélen, -lna, -o
(*kapélan, -élna*); kapélica ž.
kápelj, -plja in kápeljna m.
kapétan, -a m. stotnik
kapitál, -a m.; kapitalíst, -a
m.; kapítalizírati, -am; ka-
pitálen, -lna, -o (*-álan, -álna*)
kapitán, -ána m. pomorski
častnik, ladijski poveljnik
kapitél, -éla m. (pri stebru)
(*kapitél*)
kapítelj, -tlja m. (*kapítelj,*
-ski); stolni kapitelj; kapí-
teljski, -a, -o
kapitulírati, -am, podati se,
vdati se, n. pr. po dve uri
trajajočem boju se je trd-
njava vdala (je kapitulírala)
kaplán, -a m.; kaplánski, -a,
-o; kaplaníja ž.; kaplanij-
ski, -a, -o
kápļa, kápļica ž.; kápļast,
-a, -o; kápļičast, -a, -o
kápļjati, -am; kápļjanje, -a s.
in kapļjāti, -ám, -ánje (pog.
kápļjat in *kapļjāt*)
kapļjiv, -íva, -o; kapļjivo te-
kóč; kapļjivost, -i ž.
kápnik, -a m.
kapríca ž., trma, samogla-
vost; kapriciózen, -zna, -o,
muhasť, trmast
kápūs, -a m., zelje (dokler je
v zemlji); kápūsov, -a, -o;
kápūsen, -sna, -o
kār oziralni zaimek; 2. česar,
3. čémur, 4. kār, 5. pri
čémer, 6. s čímer; kar náj-
prej; kār si bódi; kar večji,
tem boljši

kār veznik; kar ga poznam;
odkār; rávnokar; kar nič;
nikár
Karadórde, rod. Karadórda;
svoj. prid. Karadórdev, -a,
-o; Karadórdeviči, -ev,
množ.
karákteer, -ja m., značaj; ka-
raktèren, -rna, -o; karak-
terístika ž., označba; ka-
rakterístičen, -čna, -o, zna-
čilen; karakterizírati, -am,
označiti
karamból, -a m.
karavána ž. potujoče krdelo
karból, -a m.; karbólén, -lna,
-o; karbólna kislina
kardinál, -a m.; kardinálski,
-a, -o; kardinálstvo, -a s.;
kardinálen, -lna, -o, po-
glaviten
Kárel, -rla m.; Kárlček, -čka m.
kariatída ž., ženski kip kot
steber
Karíbda ž.; Scíla in Karíbda
kariêra ž., tek, napredovanje
v službi, življenjska pot
karfijóla ž.; karfijólen, -lna, -o
karikírati, -am, pretiravati,
spáčiti; karikatúra ž. spaka
karírati, -am; karírane hlače
Kárlovac, Kárlovca; kárlov-
ški, -a, -o
Kárlovi Vári m. množ., rod.
Kárlovih Várov
karmeličán, -a m.; karmeli-
čánka ž.; karmeličánski,
-a, -o
Kárnske Alpe
kàrp, kárpa m.; kárpov, -a,
-o; karpovína ž.
Karpáti m. množ.; rod. Kar-
pátov; karpátski, -a, -o;
Véliki Karpáti, Máli Kar-
páti

Kartágina ž.; Kartagíneec (Kartažan), -nca m.; kartagínski, -a, -o
 kartón, -a m. lepenka
 Kartúzija ž.; kartuzijánec, -nca m.; kartuzijánski, -a, -o
 kasárna ž., vojašnica; kasárnski, -a, -o
 kasèn, -à, -ó; prim. kasnéjši, -a, -e; káshji, -a, -e; prisl. prim. kasnéje, káshje; prekásen in prekasèn, -snà, -ó; kasnéti, -im; zakasníti se, -im se (*kasèn, -snà, -egà; del. kásni, -ega; kasán; kasnó je; zakásniy, zakasníla*)
 kásta ž., stan z rodno pravico
 Kástav, -stva m.; kástavski, -a, -o
 kášča ž.
 kášelj, -šlja m.; kášljati, -am; kášljanje, -a s.; kášljav, -a, -o; kášljavec, -vca m.; pokašljeváti, -ljújem; kašljív, -íva, -o
 katalóg, -a m., imenik, seznam; katalogizírati, -am; katalóški, -a, -o
 katár, -ja m.; prid. katáren, -rna, -o
 katarákt, -a m., slap, prag; nilski slapovi, pragovi (slapovi reke Nila)
 Katarína ž. (svetniško ime); Kátra ž.; Kátrin, -a, -o; Kátrica ž.; Kátričin, -a, -o
 katáster, -stra m.; katastrálen, -lna, -o = katástrski
 katastrofa ž., prevrat, poguba; katastrofálen, -lna, -o
 katéder, -dra m., učiteljska stolica; katédrski, -a, -o
 kátedra ž., stolica (učiteljsko mesto) na visoki šoli

katedrála ž., stolnica; katedrálen, -lna, -o; stolen, -lna, -o, stolna cerkev
 kategóričen, -čna, -o, določen, odločen
 kategoríja ž., razpol, vrsta
 katehét, -a m. veroučitelj; katehétski, -a, -o; katehétika ž.; katehétičen, -čna, -o, h katehétiki spadajoč
 katéri, -a, -o; katéri kóli; katéri si bódi; kot oziralni zaimek se rabi, kadar nam oseba ali reč ni znana ali če mislimo na eno ali več izmed mnogih oseb ali reči (hipotetični stavek) n. pr. kateri ste zadovoljni, vzdignite roke; vsaka pšenica, katero kupujem, je snetjava
 katérikrat prisl.
 katoličan, -ána m.; katoličánka ž.; katoličánstvo, -a s.; katolík, -a m.; katóliški, -a, -o
 katún, -a m.; katúnast, -a, -o
 káva ž.; prid. kávin, -a, -o; káвина primes; kavárna ž.; kavárniški, -a, -o
 kavaleríja ž., konjenica; kavalkáda ž., krdelo jezdec; jáhanje
 kavalír, -ja m., plemič; kavalírski, -a, -o, plemenit
 kávcija ž., varščina, jamščina
 kávcuk, -a m.; kávcukov, -a, -o; kávcukovec, -vca m.; kávcukast, -a, -o
 kávelj, -veljna in -vlja m.; káveljc, -ljca m.; káveljček, -čka m.
 kávjar, -ja m.

kávka ž.; prid. kávcji, -a, -e
in kávkín, -a, -o, kávkino
gneздо

Kavkáz, -a m.; kavkáški, -a, -o
kávkelj, -klja m. (kávelj);
kávkeljč, -ljca m.; kavkljati,
-ám

kavzálen, -lna, -o, vzročen;
vzročna zveza; kavzálnost,
-i ž., vzročnost

kazálec, -álca m.; kazálček,
-čka m. (na uri); kazálni,
-a, -o; (*kazálica, -álni*)

kazáti, kážem (*kázaju, kazála,*
-o, -i)

kazávec, -vca m., ime prsta
na roki; eksponent
kazemáta ž., pred bombami
varen prostor v trdnjavi;
ječa

kázen, -zni ž.; kázenski, -a,
-o; kázensko pravo, ká-
zenskopraven, -vna, -o

Kázimir, -ja m.

kazíno m.; 2. -na, 3. 5. -nu,
4. no, 6. -nom, društveni
dom = kazína ž.

kaznílnica ž.; kaznílniški, -a,
-o (*kaznílnica*)

kaznováti, -újem; kázniiti,
im; káznjenec, -nca m.;
káznjenje, -a s.; kázniv,
-íva, -o; káznivost, -i ž.;
káznílen, -lna, -o, (*kazní-*
lan, -lna)

kazuíst, -a m.; kazuístika ž.
kážipot, -a m.

kdáj prisl., od kdáj, do kdáj
kdàj, nedol. prislov, kdàj pa
kdàj (= včasih)

kdó; kdo ve kje; kdo ve kam;
prišel je od kdo ve kod;
kdo ve kako; kdo ve ka-
teri

kdór, kógar in čígar, 3. kó-
mur, 4. kógar, 5. pri kó-
mer, 6. s kómer; kdór si
bódi; kdór kóli

kebèl, -blà in kábel, -bla m.
škař; keblíca ž. (*kabàř,*
kablà, -íca)

kègelj, -glja m.; kegljati,
-ám; kegljánje, -a s.; keg-
ljáč, -a m.; kegljíšče, -a s.;
kegljávec, -vca m.

kekljati, -ám (jecljati)

kémik, -a m.; kémičarka ž.;
kémičen, -čna, -o; kemijska
ž.; kémijski, -a, -o; kemi-
kálija ž.

kéla (nem.) ž. = sl. ometica,
(zidarska) žlica, ometáča

kémbelj, -beljna (-blja) m.;
bàt pri zvonu

kèr veznik; zato ker

kêrub, -a m.

Kerzonéz, -a m.

kès, kesà = kesánje; kesáti
se, kesám se (*kàs, kasà, -áti*)

ki oziralni zaimék; rabi se,
kadar govorimo o znani,
določenih osebi ali reči n.
pr.: Tista pšenica, ki jo
zdaj kupuješ, je snetjava.
To ni za velikana, ki se
mu pravi Brdavs, pa tudi
zame ne, ki mi pravite
Krpán

kíhati, -ham; kíhanje, -a s.;
kíhálén (-lna, -o). kíhav, -a,
-o; kíhavec, -vca m.; kí-
havka ž.; kíhavica ž.

kíj, -a m.; kíjast, -a, -o; kíjec,
kíjca m.; kíjček, -čka m.

kíkla (krílo) ž.

kíla ž.; kílen, -lna, -o (*kilni*
pas); kílav, -a, -o; kílavec,
-vca m.; kílavka ž.

kilogram, -a m. = kila ž.;
 dve kili, tri kile, pet kíl
 kilométer, -tra m.; kilomé-
 trski, -a, -o; kilometrína ž.
 kilovát, -a m.; kilovátna ura
 kímati, -am; kímanje, -a s.;
 kímav, -a, -o; kímavec, -vca
 m. (kdor samo kima);
 kímnniti, -em
 kímavec, -vca m., september
 kínc, -a m. = sl. okras, lišp,
 nakit; kíncati = (o)krasiti,
 zaljšati, lišpati, okititi
 kinematográf, -a m. in (okraj-
 šava) kíno m.; 2. -na, 3. 5.
 -nu, 4. -no, 6. -nom; kíno-
 gledališče, -a s.
 kipéti, -ím; (*kipèu, -éla*); ki-
 pénje, -a s.; kípniti, -nem;
 kípnjenje, -a s.; kípnjenec,
 -nca m.; kípnjak, -a m.
 kirasír, -ja m. oklepnik
 kirúrg, -a m., ranocelnik; ki-
 rúrgičen, -čna, -o; kirur-
 gija ž.
 kís, -a m.; kísen, -sna, -o;
 kisovár, -a m.
 kísavec, -vca m.
 kisel (*kíseu*), -sla, -o; kislína
 ž.; kislec, -a m.; kislíca ž.;
 kisék, -a m.
 kíst, -a m. = sl. čopič
 kíť, -a m.; kíťov, -a, -o; kí-
 tovec, -vca m.; kíťovina ž.;
 kíťolòv, -òva m.
 kíť, -a m., lepilo, zamazka
 kíťára ž.
 kjé prisl.; ne vem, kjé tíči
 otrok; ne vem kjé
 kjèr prisl.; kjèr kóli, kjèr si
 bódi
 kláda ž.; kláden, -dna, -o;
 kládast, -a, -o; kládje, -a s.

kládivo, -a m., rod. množ.
 kládiv; manjš.: kládivce, -a
 s.; kládivar, -ja m.
 kláfrá ž. = sl. sézenj, -žnja
 kláma ž.; (klámast človek);
 klamáti, -ám; klamotéríti
 -im
 klámfa ž. = sl. pénja, pe-
 njáča, skóba
 klánec, -nca m.; klánček, -čka
 m.; klánčen, -čna, -o; klan-
 čína ž.
 klánjati se, -am se; klánja-
 nje, -a s.
 klápa ž.
 klapòuh, -úha, -o; klapóúšen,
 -šna, -o; klapóúšnica ž.
 (zaušnica)
 klarinét, -a m.
 klasifikácija ž. razredba; kla-
 sificírati, -am, (po)razré-
 diti, oceniti
 klásik, -a m., zgleden pisatelj
 (posebno grški in rimski);
 klásičen, -čna, -o, zgleden;
 klásičnost, -i ž.; klasicí-
 zem, -zma m.
 klásje, -a in klasjè, -à s.
 klátež, -a m.; kláteški, -a, -o;
 kláteško življenje
 kláti, kóljem; kláven, -vna,
 -o; klávní dar; klávna ži-
 vina; klávnica ž.; klávec,
 -vca m.
 klatíti, -im
 klátivítez, -a m.
 klavír, -ja m.; klaviatúra ž.
 klávrn, -a, -o; klávrnost, -i
 ž.; klávrnež, -a m.
 klávzula ž., utesnitev, pri-
 stavek
 klavzúra ž., zaprtje; klavzú-
 ren, -rna, -o; klavzúrni pro-
 stor, izpit

klécati, -am; klécav, -a, -o;
klécava noga; klécavec,
-vca m.; (klécav človek)

klečáti, -ím (pog. *klěčat*):
3. množ. klečijo in klečé;
zap. klěči, -íte; klěčal, -ála;
klečanje, -a s.; klečálnik,
-a m. (*klečavnik*)

klečepláz, -áza m.; klečeplá-
zec, -zca m.; klečeplázen,
-zna, -o; klečeplástvo, -a s.

klěj, -a m.; klējast, -a, -o;
klējati, -am; klējiti, -jím

klěkljati, -am; klěkljarica ž.

klèn, -èna m. (maklèn); prid.
klènov, -a, -o; klènovec,
-vca m.; klènovina

klèn, -éna = klěj = belica
(riba)

klén, -a, -o; kléno žito, klén
slog

klénkati, -am; klénkanje,
-a, s.

klěp, klěpa, m., po klěpu;
moka po klěpu diši; množ.
klěpi

klepáti, klěpljem, (pog. *klě-
pat*); klepánje, -a s.; kle-
pálo, -a s.; klepálnik (*kle-
pávník*); klepálen, -lna,
(*klepálna*) -o; klepávec,
-vca m.

klepetáti, -etám, -éčem; kle-
petánje, -a s.; klepetáv,
-áva, -o; klepetávec, -vca
m.; klepetúlja ž.

klěrik, -a m., duhovnik, du-
hovski pripravnik; kleriká-
len, -lna, -o (*klerikálno*);
klerikalizem, -zma m.

klesáti, klěšem, klěsal, -áli
(pog. *klěsat*)

klěšče ž. množ.; manjš. klě-
ščice; klěščar, -ja m; klěšč-
nik, -a m.; klěščman, -a m.
klět, -í ž.; prid. klěten, -tna,
-o; klětni ključ

kletár, -ja m.

klěti (pog. *klět*), kólnem (*kóu-
nem*); sed. del. kolnóč
(*kouňóč*); klětje, -a s.; klě-
tev, -tve ž.; klětvice ž.

kléveta ž., obrekovanje

klicati (pog. *klicat*), klíčem;
klícal, -ála, -áli (in klícali);
klíčoč, -a, -e

klíent, -a m., varovanec, od-
jemalec; klientéla ž., var-
stvo, odjemalci

klíka ž., svojat

klíma ž., podnebje; klimáti-
čen, -čna, -o, podnebja se
tičoč

klín, -ína m.; prid. klínov,
-a, -o; klínje, -a s. (skupno
ime)

klínika ž., zavod, v katerem
se uči zdravljenje; klíni-
čen, -čna, -o, h kliniki spá-
dajoč; klínični zdravnik

klínja ž., rezilo

Klíó, Klíe, Klíi ž., modrica
zgodovine

klišé, -éja m.; klišírati, -am;
klišárna ž.

kljub, vkljub, nakljub predl.
z daj. kljub tému; kljub
prepóvedi

kljub prisl.; kljub delati ko-
mu = kljubováti, -ujem;
kljuboválen, -lna, -o (*klju-
boválna*); kljuboválec, -lca
m.; kljuboválnost, -i ž.
(-vál-)

ključ, -a m.; prid. ključén,
-čna, -o; ključár, -ja m.;
ključárstvo, -a s.

ključavnica ž.; ključavničar, -ja m.
 kljúka ž.; manjš. kljúkica ž.; kljúkast, -a, -o; kljúkast (orlovski) nos; kljúkasti križ
 kljúkati, -am (trkati); kljúkavec, -vca m.
 kljúkec, -kca m. der Dietrich
 kljún, -a m.; kljunáč, -a m.; kljunáš, -a m.
 kljúsa ž.; kljúse, -eta s. in kljusè, -éta s.
 kljuvátí (pog. *kljuvât*) kljújem, kljúvam; kljuvánje, -a s.
 kloáka ž., greznica
 klôbčič, -a m.; klobkó, -á s.; manjš. klôbčece, -a s.; klôbčast, -a, -o
 klobúk, -a m.; manjš. klobúček, -čka m.; klobučár, -ja m.; klobučína in klobučevína ž.
 klobúštra ž.; klobuštráč -a m.; klobuštráti, -ám
 klofúta ž. zaušnica
 klofutátí (*klofutât*), -ám; klofútniti (*klofútnit*), -em
 klóka ž. (kóklja); klókati, -am, -čem; klokotáti, -otám, -očem
 klómpati, -am = klónkati, -am; voda v (nepolni) posodi klómpa, klónka
 klómpniti, -em
 klónica ž., veža, remiza
 klóníti (pog. *klôniti*), klónem; vel. klóni, -íte; klónil, -íla, -o, -i
 klôp, klôpa m.
 klóp, -í ž.; manjš. klópca ž.
 klór, -a; klórov, -a, -o; klórovec, -vca m.; klórovodík, -a m.; kloríd, -a m.

klôšter, -tra m.; klôštrski, -a, -o
 Klóto, -te ž.; prid. Klótin, -a, -o (ena od treh Park)
 klóvn, -a m.; klóvnski obraz
 klozét, -a m.; klozétni papir
 klúb, -a m.; prid. klúbski, -a, -o; klúbška seja; klúbski načelnik, klúbška knjižnica
 kmálu prisl.; kmálu potem
 kméčki, -a, -o
 kmèt, -éta m.; íti na kméte; s kmétov priti; po kmétih hoditi; kmetávs, -a m. (zaničlj.); kmetávslja ž.; kmetíja ž.; kmetíjski, -a, -o; kmétovati (in kmetovátí, pog. *kmetovât*), -újem; kmetoválec, -lca m. (*kmetovályca*)
 Kneipp (*knajp*); knájpatisi, -am se
 knéz, -a m.; knegínja ž. (knezova žena) in knéginja ž.; knéžna ž. (knezova hči); knézov, -a, -o (če zadeva enega kneza); knéžji, -a, -e (splošno); knéštvo, -a s.; knezovátí, -újem; kneževína ž.
 knézoškôf, -a m.; knézoškofiija ž.; knezoškofijski, -a, -o
 knjíga ž.; prid. knjížen, -žna, -o; knjížni jezik; manjš. knjížica ž.; knjíževen, -vna, -o; knjíževnost, -i ž.; knjíževnik, -a m.; knjížnica ž.; knjížničen, -čna, -o; knjížničar, -ja m.
 knjigár, -ja m.; knjigárski, -a, -o; knjigárstvo, -a s.; knjigárna ž

knjigotržec, -žca m.; knjigo-
tršstvo, -a s.; knjigovéz, -a
m.; knjigovéštvo, -a s.;
knjigovéški, -a, -o; knjigo-
vódja, -e m.; knjigovód-
stvo, -a s.

knockout (izg. *nokaut*), -a
m., odločilni udarec za
zmago v boksarskem bo-
ju; uničenje; knockoutíra-
ti, -am uničiti, razbíti, n.
pr. s tem paktom je An-
glija knockoutírala versaj-
sko mirovno pogodbo

ko veznik (= kot, kakor),
n. pr. ko bi trenil = ka-
kor bi trénil; jaz sem moč-
nejši ko ti (= kot, kakor);
2. hitro ko, brž ko; vtem
ko, medtem ko; bolj ko;
dalj ko, n. pr. bolj ko je
tekla kri, več je bilo kri-
stjanov; dalj ko je pravil,
bolj ga je brat zavidal

koalícija ž. zveza; prid. koa-
licíjski, -a, -o, n. pr. koa-
licíjska vlada; koalíran,
-a, -o, zvezen, -zna, -o

kobacáti (pog. *kobacàt*), -ám
kobáliti (pog. *kobálit*), -im;
kobálj, -a m.; za dober ko-
balj se pomakniti; kobálj
prisl.; kobálja, -e ž.

Kobarid, -ída m.

kóber, -bra m. (kocka); kó-
brati, am; z lešniki kóbrati

kobíla ž.; prid. kobíljí, -a,
-e; kobílje mleko

kobíllica ž.; prid. kobíličji,
-a, -e; kobíličar, -ja m.

kóblji, -a, -e (konjski); kób-
lja muha; Kóblja glava
(ime kraja)

kobúl (-búl) -a m. = ko-
búla ž.; kobúlček, -čka
(-búl-) m., n. pr. kobúlček
češenj; kobúllica ž.; kobú-
last, -a, -o; kobúlnat, -a, -o
kócelj, -clja m.; kócasta ose-
ba ali reč; kócnjat, -a, -o;
koconòg, -óga, -o

kocén, -a m., zelnati štor; ko-
cénje, -a s.

kočemájka ž.

kočíja ž.; manjš. kočijica ž.;
prid. kočíjen, -jna, -o; ko-
číjski, -a, -o

kočíjáz, -a m.; kočijáški, -a, -o
kočljiv, -íva, -o; kočljívec,
-vca m.; kočljivost, -i ž.

kóčnik, -a m. (zob)

kócnjak, -a m.

kód prisl. odkód, dokód; ne
ve ne kód ne kám

kódeks, -a m., rokopisni za-
konik; kodificíрати, -am, za-
kone spisati; kodifikácija ž.

kodélja ž.; skodéljkati se,
-am se

kóder prisl.; kóder kóli;
kóder si bódi; od kóder,
do kóder

kóder, -dra m.; kódrč, -a m.;
kódrati, -am; kódrav, -a,
-o; kódravec, -vca m.; kó-
dravka ž.; kódrcati se; ko-
drcíja ž.; kodrolàs, -ása,
-o; kódrnat, -a, -o

koeficiént, -a m.

kohezíja ž., zlepnost

kokárda ž., znak

kokéta ž., spogledljivka; ko-
kéten, -tna, -o, spogledljiv;
koketirati -am, spogledo-
vati se

kókolj, -a m.; kókoljen,
-ljna, -o; kókoljast, -a, -o
kokón, -a m., zapredek

kokoš, -i ž.; množ. kokóši,
2. kokoši (in kokóši), 6.
kokošmi (in kokóšmi);
prid. kokóšji, -a, -e; koko-
šarstvo, -a s.

kòl (*kòx*), kòla, 5. kòlu (in
kòlu), 6. kòlom; manjš.
kolec (*kòlēc*), kolca (*kòyca*);
kòlast, a-, -o

kòla množ. voz; 2. kól (*kól*);
3. kólom, 5. kólih, 6. kóli
kolacionirati, -am, primerja-
ti (prepis z izvirnikom)

koláč, -a m.

kólca množ., 2. kólc, 3. -em,
5. -ih, 6. -i (*kólca*), vozi-
ček, voz pri plugu

kólcati (*kòycati*, pog. *kóu-
cat*), -am, -čem; kólca, kól-
če se mu; kólcanje, -a s.

koléga, 2. -ga in -ge m.; prid.
kolégov, a- -o, tovariš,
drug; koléginja ž.; kolegi-
álen, -lna, -o; kolegiálnost,
-i ž.

kolégij, -a m. zbor; kolegiá-
ten, -tna, -o; kolegiátni
kapítelj

kòlek, -lka (*kòlæk*, *kòlka*) m.;
kolkováti, -újem; kolkó-
ven, -vna, -o; kolkovína ž.

kolektív, -va m. (*kolektiŭ*,
-íva)

koléno, -a s.; prid. kolénji,
-a, -e; kolénji upogib; ko-
lénce, -a s.; kolénček, -čka m.

kólera ž. kužna bolezen; kó-
leren, -rna, -o

kolèričen, -čna, -o, vročkr-
ven

kolèselj, -slja m.

kólikanj zaimék = kóliko(r)
kolikér prisl.; kolikéren, -rna,
-o

kóliko; količina ž.; količin-
ski, -a, -o

kólikokrat prisl.; kólikokrá-
ten, -tna, -o

kólikor zaim.; kólikor tóli-
ko; kólikor si bódi; kóli-
kor kóli

kólikorkrat prisl.; kólikor-
krat kóli

kólikršen, -šna, -o; tólik (tó-
likšen) je, kólikršen mora
biti

kolizíja ž., strnjenje naspro-
tij; spor; kolídirati, -am,
nasprotovati

kólk (*kòyk* -a), -a m.; prid.
kólkov, -a, -o; kólkov sklep
kolníca ž. (*kolníca*), vozar-
na, kolarna

kolník, -a m. (*kolník*), kolo-
voz

koló, -a s., ples

koló, -ésa s.; manjš. kolésce,
-a s.; koléšček, -ščka m.;
koléščast, -a, -o

kolobár, -ja m.; kolobáriti,
-im; kolobárjenje, -a s.

kolókvij, -a m.; izkušnja v
obliki razgovora; kolokví-
rati, -am; kolókvijski, -a, -o

kolofón, -a m. in kolofónij,
-a m.

kolóna ž., razpredelek, stol-
pec

kolonáda ž., stebrenik

koloníja ž., naselbina; kolo-
niálen, -lna, -o; kolonizí-
rati, -am, naseliti; kolo-
níst, -a, naselnik

kolòp, -òpa m., v kolópu;
teči v kolop

kolorít, -a m., barvitost

kolós, -a m., velikanski kip;
kolosálen, -lna, -o, veli-
kanski, ogromen

kolovòz, -óza m.
kolóvrat, -a m.
kolovrátiti, -im; kolovrátenje, -a s.
Kólpa (*Kólpa*) ž.
kólpec, -pca m. (*kólpac*), južni veter
kolportírati, -am, raznašati;
kolportêr, -ja m., raznašalec; kolportáža ž., raznašanje, razpečavanje na drobno
komád, -a m.
kómaj prisl.
komát, -a m.
kombinácija ž., sestava, ugi-banje; kombinirati, -am, po sklepanju kaj najti; kombinacijski, -a, -o
kombinéža ž.
komedijánt, -a m.
komediográf, -a m.
komentár, -ja m., razlaga; komentírati, -am, razlagati
komerciálen, -lna, -o, trgovski
komfórt, -a m., udobje; komfórten -tna, -o; komfórt-nost, -i ž.
komí, komíja m., prodajalec
komisariát, -a m.
komisíja ž., navod, poverjenstvo; komisijski, -a, -o, h komisiji spadajoč
komisionár, -ja m.
komité, -éja m., odbor
komóden, -dna, -o, lagoden, zložen; komódnost, -i ž., lagoda, lagodnost
komólec, -lca m. (*komólac, komóuca*)
kómora ž., zbornica; kómor-ni pevec, koncert; kómor-nik, -a m.

kompákten, -tna, -o, strnjen, jedrnat
kompás, -a m., severnica; kompásnik, -a m.
kompéndij, -a m.
kompenzácija ž.; kompenzírati, -am, nadomestiti, izravnati, odškodovati
kompeténten, -tna, -o, pristojen; kompeténca ž., pristojnost, pristojna oblast
kompilácija ž.; kompilírati, -am, sestaviti (iz raznih knjig)
komplicíran, -a, -o, zapleten, zamotan; komplikácija ž.
kompromís, -a m., poravnava, sporazum
kompromitírati, -am, v sramoto, zadrego spraviti
komuniké, -éja m., službeno poročilo; poslano
koncedírati, -am, dovolim, prepustim
kòncem n. pr. leta = sl. kò-nec leta; ob kòncu leta
koncentrírati, -am, usrediti, sosrediti, osredotočiti; koncéntričen, -čna, -o, sosreden; koncentrácija ž., so-sredba
koncépt, -a m., zamisel, -sla m., osnutek; koncéptni papir
koncesíja ž., dovoljenje
koncipiént, -a m.
koncizen, -zna, -o, jedrnat, zgoščen
konduktêr, -ja m., sprevodnik
kònc, -nca m.; brez kòнца in krája; od kòнца do krája; s kòнца; od kòнца; pokòncu prisl., pokòncu biti, pokòncu se držati; pokòn-čen, -čna, -o

kônc predl. z rod. kônc
vasi, leta
končáti (pog. *končât*), -ám;
v nepreh. pomenu končáti
se, n. pr. tu se končá tretja
stran (ne: tu konča); s
tem se končá odlomek
kônčen, -čna, -o; kônčno;
dokônčen, -čna, -o
konferénca ž., posvet, posve-
tovanje
konfesija ž., veroizpoved;
konfesionálen, -lna, -o
konfinácija ž.; konfinírati,
-am
konfiscírati, -am, zapleniti,
zaseči; konfiskácija ž., za-
plemba, zasega
konflikt, -a m., spor, na-
vzkrižje; do konflíкта pri-
ti: navzkriž priti
konfrontírati, -am, soočiti,
predstaviti iz oči v oči;
konfrontácija ž.
konfúzen, -zna, -o, zmeden
kongrés, -a m., shod; kon-
grésni, -a, -o
kônj, kônja m.; na kônju
(zdaj sem pa na kônju),
množ.: kônji, kônj, na
kônjih (kônjih); s kônji
(kônji); kônjski, -a, -o;
konjik, -a m.; konjica ž.;
konjeník, -a m.; konjeníca
ž.; konjáč, -ár, -ák m.;
konjedérec, -rca m.
kónjak, -a m., liker
konjektúra ž., domneva, do-
zdevek, na osnovi dozdev-
ka popolnjen tekst
konjunktúra ž., cenovne, trž-
ne razmere in njihova iz-
raba
konkrétén, -tna, -o, stvarén

konkúrz, -a m., stečaj; kon-
kúrzen, -zna, -o; konkúr-
zni pogoji
konôpec, -pca m.
konôplja ž.; prid. konop-
ljén, -a, -o; konopljéno zr-
no; konopljénka ž.
konsêrva ž.; konservírati,
-am, ohraniti
konservatívén, -vna, -o, kdor
pri starem ostane
konservátor, -ja m, ohranje-
valec
konservatórij, -a m., glasbe-
no učilišče
konsolidírati, -am, utrditi,
urediti; konsolidácija ž.
konstatírati, -am, ugotoviti,
dognati; konstatácija ž.,
ugotovitev
konstelácija ž., stanje (zvezd);
stanje, razmere
konsterníran, -a, -o, osupnjen
(osupel), prepaden, pobit;
konsternácija ž., osupnje-
nje (osuplost), prepadenje,
pobitost
konstitúcija ž., ustava; kon-
stitucionálen, -lna, -o; kon-
stituánta ž., ustavodajna
skupščina; konstituírati se,
sestaviti se
konstrúkcija ž. (z)gradba, se-
stava, gradnja; konstruírati,
-am, (z)graditi, sestaviti;
konstruktêr, -ja m.; kon-
struktíven, -vna, -o
konsúm, -a m.; konsúmno
društvo
kontékst, -a m., besedna, mi-
selna zveza
kontinuitéta ž., nepretrgana
zveza; kontinuírati, -am,
nadaljevati, trajati (brez
presledka)

kontrást, -a m., nasprotje
 kontoár, -ja m., trgovska pi-
 sarna
 kontrola ž., prigled; contro-
 lór, -ja m., priglednik; kon-
 trolirati, -am
 kontrovêrza ž., spor
 konvêncija ž., dogovor; kon-
 vencionálen, -lna, -o, do-
 govorjen, običajen
 konverzácija ž., pogovor, raz-
 govor
 konvêrzija ž., spreobrnjenje;
 konvertít, -a m., spreobr-
 njenec
 konzistórij, -a m., duhovno
 (škofovo, papeževo) sveto-
 valstvo; konzistoriálen,
 -lna, -o
 konzóla ž., podstavka
 konzórcij, -a m., združba (za
 kako podjetje)
 kónzul, -a m.; konzulát, -a
 m.; konzulátski, -a, -o;
 konzulárni, -a, o; kónzul-
 ski, -a, -o
 kooptírati, -am v odbor, ime-
 novati koga v odbor (brez
 volitve); kooptácija ž.
 kôpa ž. 4. kôpo, množ. kôpe,
 kôp in kopá
 kopalíšče, -a s.; kopalíščen,
 -ščna, -o; kopalíščna so-
 bana; kopalíščar, -ja m.
 kopáti se (pog. *kôpat se*, *kópat*
se) kópljem se in kópam se;
 del. sed. kopljóč in kopa-
 jóč; kopánje, -a s; kopá-
 len, -lna, -o (*kopálna*); ko-
 pálnica ž.; okopáti (pog.
okópat)
 kopáti (*kôpat*), kópljem in
 kópám; kopáč, -a m.; ko-
 pánja ž.

kopél (*kopél*), -éli ž.
 kôper, kôpra m.; kôpre, -rea
 m.; kôprčev, -a, -o
 kopica ž.
 kópija ž., prepis, snimek; ko-
 pirati, -am, prepisati, po-
 sneti, (sliko) preslikati
 kopína ž. (malina); kopínje
 (skupno ime)
 kópje, -a s.; manjš. kópjice,
 -a s.; kopjemèt; kopjíšče,
 -a s. (ratišče); kopjaník m.
 kopnéti, -ím; kopnénje, -a s.
 kôpno, -ega s.; na kópno za-
 pelji; na kópnem
 koprnéti, -ím; del. sed. ko-
 prnèč; koprnénje, -a s.; k.
 od strahu; od žeje; po čem
 koprnéti
 kopún, -a m.; kopúniti, -im;
 kopúnjenje, -a s.
 koracáti, -ám; koracánje, -a s.
 korájža ž., srčnost; korájžen,
 -žna, -o
 korálkoma prisl.
 korál (*korál*), -a m.; korálno
 petje
 koralda ž. (*koráɣda*), korál-
 den, -dna, -o
 kórbica ž.; kórbico dobiti =
 sl. pelin dobiti (Jurčič)
 Kordiljêri m. množ., ameri-
 ško gorstvo; kordiljêrski,
 -a, -o
 korékten, -tna, -o, pravilen,
 brezhíben
 korektúra ž., poprava, po-
 pravek; korektúren, -rna,
 -o, popraven, n. pr. korek-
 túrna pola, popravna pola
 korelatíven, -vna, -o, sood-
 nosen

korén, -éna m.; korênje (skupno ime); korenják, -a m.; korenjáski, -a, -o
 korêta ž.
 Korínt, -a m.; list do Korinčanov
 korobáč, -a m.
 korporácija ž., zadruga, stanovsko društvo; korporacijski, -a, -o
 korumpírati, -am, pokvariti; korúpcija ž.; prid. korupcijski, -a, -o
 korúšelj, -šlja m. (kopuča, kopa); koruselj češenj, lešnikov
 korúza ž.; prid. korúzen, -zna, -o; korúznik, -a m.
 korvéta ž., manjša vojna ladja
 Kórzika ž.; Korzičan, -ána m.; kórziški, -a, -o
 kórzo m.; 2. -za; 3. 5. -zu; 4. -zo; 6. -zom, šetališče
 kós, -a m.; na kóse zrezati
 kós, -a m.; vódní kós, črni kós
 kós biti komu, čemu
 kôsa ž., 4. kôso in kosó, 6. s kosó in s kôso; množ. kôse in kosé, kosá, -ám, -áh, -ámi
 kósati (pog. *kósat*) se, -am se; kósal (-*ay*.) kósala, -i, -e
 kôsec, -sca m.; kôščev, -a, -o
 kôsem, -sma m.; kôsem prediva; manjš. kôsemček, -čka m.; kosmič, -íča m.; kosmúlja ž.
 Koséski, rod. -skega; Koséskega pesmi; koseskízem = koséščina
 kosíter, -tra m.; kositrén, -a, -o in kosítrn, a-, -o; kosítriti, -im; kosítrenje, -a s.; kosítrnína ž.; kosítrnik, -a m.

kosíti (pog. *kosit*), -ím; kósíl (-*siy*), kósila, kósili; (po-)košen, -éna, -o; košenje, -a s.; kôšnja ž.; kósilní (-*sil*-) stroj
 kósiti, -im (pog. *kósit*), kósil (-*iy*), kósila, -i, -e; kósílo, -a s.; kósílce, -a s. (-*sil*-)
 kosmàt in kôsmat, kosmáta, -o
 kosmína ž.; kosmínje, -a s. (skupno ime)
 kóst, -í ž.; v kôsti; kôsten, -tna, -o; kostenják = kostonják, -a m.; manjš. koščica ž.
 kôstanj, -ánja m.; kóstánjev, -a, -o; kóstánjevec, -vca m.; kóstánjevica ž.
 kóstén -a, -o = koščén, -a, -o
 kosteníčna (živa) mēja
 kóstúm, -a m., narodu, času lastna obleka
 košár, -ja m.; košárstvo, -a s.
 košàt, -áta, -o; košáto drevo; košátiti se, -im se
 kôšava ž., veter od Črnega morja
 kôšček, -ščka m.
 kôšek (*košək*), kôška in kôšek, -ška m.
 košenílja ž.; košenílka ž.
 kôšnja ž.
 kòt veznik = kò, kakor
 kòt; veljati kot izvedenec, za izvedenca; preoblečen kot menih, v meniha; kot darilo = v dar
 kotalíti, -ím (pog. *kotalit*)
 kotánja ž.; kotánjast, -a, -o
 kòtel (*kòtay*), -tla m.; kòtelček (*kòtayčək*), -čka m.; kotlánja = kotlína ž.; kotlár, -ja m.; kotlovína ž.

kotiljón, -a m., družbeni ples
kotljáti se (pog. *kotljàt*), -ám
se; kotáti se, váljati se
kótva ž., sidro; kótvica ž.;
kotvíšče, -a s.

Kotzebue (*Kócebu*) Avgust,
dramatik; Kotzebuja, prid.
Kotzebujev

kováč, -a m., bankovec ali
srebrnjak za 10 din; tož.
kováča; dal sem mu ko-
váča

kóvčeg, kóvčega m.

kôza, kozé in kôze ž.; 3. 5.
kôzi, 4. 6. kozó in kôzo;
množ. kozé in kôze, 2. ko-
zá in kóz, kóz; -ám, -áh,
-ámi

kozàv, -áva, -o

kôzel (*kôzau*), kôzla m.

kozeríja ž., kramljanje; ko-
zër, -ja m., kramljavec
kozica ž.

kozják, -a m., kozji hlev, sta-
ja; kozják, -a m., kozje
govno; Kózjak Jurij; Koz-
ják, -áka, ime kraja

kózji, -a, -e

kozláti (pog. *kozlàt*), -ám;
kozlánje, -a s.

kózmos, -a m., vesoljstvo,
vsemir; kózmičen, -čna, -o;
kozmologíja ž., nauk o za-
konih, ki vladajo svet; ko-
zmopolít, -a m., svetovljan
kozólec, -lca m. (*kozólac, ko-
zóuca*); vezani kozolec; sa-
mec

kóžuh, -úha m.; prid. kožú-
šen, -šna, -o; kožúšček,
-ščka m.

kradljív, -íva, -o; kradljívec,
-vca m.; kradljívka ž.;
kradljívost, -i ž.

krádoma prisl.

kragúlj, -a m.

kragúljec, -ljca m.; kragúlji-
ček, -čka m.; kragúljati,
-am; kragúljkati, -am

kràj, krája m.; delo je pri
kráju (= končano); od
krája (od začetka) vse;
pravda še ni v kráju (pri
kráju); s krája (skraja) za-
četi; v kràj (vkràj) dejati;
na dva krája biti; prid.
krájen, krájna, -o in krá-
jeven, -vna, -o; krajepísje,
-a s.

kràj, pokràj predl. z rod.

krájcar, -ja m.; krájcarski,
-a, -o

krájina ž.; Slovenska, Suha,
Julijska krajina (toda: Be-
la Krajina); krajínski, -a,
-o; krajínščan, -a m.; kra-
jíšnik, -a m.

Krákov, -a m. (Kraków), me-
sto v Galiciji

Krákovo, Krákovega s.:
predmestje ljublj.; Krákov-
čan, -a m.; Krákovčanka
ž.; krákovski, -a, -o

králj, -a m.; prid. králjev
(osebno) -a, -o; kraljév, -a,
-o = kraljévski; kraljéstvo,
-a s.; kraljič, -íča m.; krá-
ljevič, -a m.; kraljična ž.;
kraljeváti -ljújem; ràzkrálj,
pròtikrálj

Králj Matjáž, Králja Matjá-
ža, Kralj Matjáževa vòjska

Králjevič Márko; rod. Krá-
ljeviča Márka; prid. Krá-
ljevič Márkov

králji: sv. Trije králji (praz-
nik); Sv. Trije králji (kraj)

kraljica ž.; prid. kraljičin, -a, -o; kraljičeváti (za kraljico biti); kraljica vdova; kraljica mati

Kraljičin Grádec; rod. Kraljičinega Grádca (na Češkem)

kramljáti (pog. *kramljät*), -ám; kramljánje, -a s.; kramelj, -mlja m. (kramljanje)

kràmp, krámpa m. = sl. rovača

krámpež, -a m.

Kránjec, -njca m.; Kranjica ž.; Kránjsko s., rod. -skega ali Kránjska ž., rod. -ske; kránjski, -a, -o

krásta ž.; krástav, -a, -o; krástavec, -vca m. (krástav človek); krástavka ž.; krástavost, -i ž.

-kràt se piše z drugimi besedami skupaj, prvikrat, desétkrat; takràt, tólikokràt; v ostalih oblikah se piše posebej, n. pr. neke kráti; nekaj krátov; druge kráti; toliko krátov

krátek, -tka, -o; na krátko koga prijeti; ob krátkem kaj povedati; krátko in málo ne; ni krátko ni málo ni bil zadovoljen; krátko nikár; v krátkem, pred krátkim; skrátka; prim. krájši, -a, -e; kráčji, -a, -e; prisl. prim. krájše; kráče; kratíca, kratkóba, kratkóča, kračina

krátkega potegnúti (po nem.) = sl. izgubo imeti; na škodi biti; krátkega je potegnúl = sl. to je izguba

kratko- v sestavi: kratkobe-séden, kratkočasen, kratkočasiti se; kratkolàs; kratkotrájen, kratkovíden itd.

kratkovást, -i ž.

krátiti (pog. *krátit*), -im; (o)kráčen, -čena, -o; krátenje, -a s.; kratílec, -lca (-lca)

krátivec, -vca m. (poudarek)

kráva ž.; prid. krávji, -a, -e krácelj, -clja m. (hlod)

krčítiti (pog. *krčít*), -im; krčljív, -íva, -o

krčéma ž.; krčemski, -a, -o; krčemsko vpitje

krčnica, -e ž.; žila krčnica; krčna zél

krdélo, -a s.; krdélo vojakov, ljudi, vran, konj; manjš. krdélce, -a s.; prid. krdélen, -lna, -o (-lna); krdélni vodja

krebúljica ž. (dišava)

kredénca ž. = sl. láva

kredit, -a m., zaup; kredití-rati -am, na (v) zaup dati

kréhati (pog. *kréhat*), -am in kréhati (*kréhat*), -am; kréhav, -a, -o; kréhavec, -vca m.; kréhavka ž. (krehav človek)

kreljút, -i ž., perut

krèmen, -éna m.

krémpelj, -plja m.; krémpeljč, -a m.; krémpeljček, -čka m.; krémpljar, -ja m. (žival s k.)

kreníti (pog. *krènit*), krénem; vel. krèni, -íte; krènil, kreníla, -o, -i, -e

krepèk (*krepàk*) in krepák, -pkà in krêpka, -ó in krêpko; krepčáti, -ám; krepčanje, -a s.

krepélo, -a s. in krepél, -i ž.; krepélce, -lca (*-lca*) m.; k. zagnati komu pod noge krepílen, -lna, -o; krepílina pijáča (*-pil-*)

kresáti (pog. *krésat*), kréšem, krésal, -ála; sed. del. krešóč; kresánje, -a s.; kresílo, -a s.; kresálo, -a s.; kresílnik, -a m.; kresílno kamen (*kresílno*)

krestomatija ž., čitanka

krétati, -am; krétanje, -a s.; krétnja ž.

krétničar, -ja m.

krêvelj, -vlja m., kavelj

krévlja ž.; krévljast, -a, -o; krevljáč, -a m.; krevljáti (*krevljät*), -ám; krevljánje, -a s.

Kréz, -a m.; Krézov, -a, -o krezúlja ž., odlomljena vejica

krhélj, -hlja m.; krlhljáti, -ám; krlhljánka ž.

krhlíka ž.; krlhlíkov, -a, -o; krlhlíkovec, -vca m.; krlhlíkovina ž.

krí, krví ž., v kfví; prid. křven, -vna, -o, křvni udor (kri se udere); křvni obtok; krvomóčen, -čna, -o; krvomóčnica ž.; krvoték, -a m.; krvožéjen, -jna, -o; krvožéljen, -ljna, -o

kričáti (pog. *kričat*), -čím; sed. del. kričěč, -ěča; kričáv, -áva, -o; kričávec, -vca m. (kričav človek); kričávka ž.; kričanje, -a s.

krilática ž.

krílo, -a s.; prid. krílen, -lna (*-lna*), -o; krílna peresa; manjš. krílce, -a s.; kríliti, -im; z rokami kríliti; kríljenje, -a s.; kríljáti, -ám; krílnat, -a, -o (*kríl-*)

kriminálen, -lna, -o, kazenski

krínka ž.; pod krínko prijateljstva

kríplje; na vse kríplje prisl.

kristál (*kristál*), -a m.; kristálen, -lna, -o; kristalizí-rati, -am; kristalizácia ž.

kristján, -a m.; kristjána ž. (kristjánka); pokristjániti, -im; krščánski, -a, -o; krščánstvo, -a s.

Kríšč bôžji; za Kríščevo vóljo

kritêrij, -a m., sodilo

kríti, kríjem; krítje, -a s.; stroške pokríti (po nem.) = sl. poravnati; ni krítja = sl. ni plačila, ni nakazíla; krít sem = sl. závrovan sem; kríti se (po nem.) = sl. ujemati se, n. pr. v umetnini se izraz in doživljaj kríjeta = sl. strínjata, se ujémata

krítik, -a m.; krítičarka ž., presojevalec, ocenjevalec; kritizírati, -am; kriticižem, -zma m.

kritika ž., ocena, pretres, presoja; krítičen, -čna, -o, 1. presoden, natančen; 2. nevaren, usoden, odločilen; krítičnost, -i ž.

krív, -a, -o; krív biti česa; po krívem priseči; krívi prerok; kríva raba (zloraba); krívó rabiti (zlorábiti); za krívega spoznáti koga; krívica ž.; krívina ž.; kríviti, -ím; (u)krívljen, -a, -o; krívljênje, -a s. krívúlja ž.

kríž, -a m.; prid. krížen, -žna, -o; krížni rez; krížna kost; toda vzkrížni (ne: križni) ogenj; krížev, -a, -o; kríževec, -vca m.; kríževät, -áta, -o; Sv. Križ (ime kraju, cerkvi); prid. svetokríški, -a, -o

krížanka ž.

krížec, -žca m.; krížček, -žčka m.

krížem 1. prisl.; krížem glédati; vse krížem govori; krížem svét; 2. predl. z rod. krížem svetá iti; krížem morjá se vozíti

krížem krážem prisl.; kríže (in) kraže delati

krížema prisl. = krížem

krížpot, krížpóta m. = krížpótje, -a s. = križišče, -a s.

Krkonoši, -šev, -šem m. množ.

krlj, -a m., hlod

krmežljäv, -áva, -o; krmežljávec, -vca m.; krmežljávka ž. (krmežljav človek)

krmíti, -ím; (na)krmíjen, -a, -o; krmíjenje, -a s.; krmíljénka ž.

křn, křna m., konec ladje; prvi, zadnji křn

křn, křna, -o, (okřnjen); křn zbör

křníca ž., tolmun

křnja ž., škrtá; křnjav, -a, -o; křnjavec, -vca m.; křnjavka ž.

króg = okrog; 1. prisl. króg in króg; 2. predl. z rod. krog česa se vřteti

krógla ž.; manjš. króglica ž.; krógličast, -a, -o

krohotáti, -ám, -óčem se

krokodíl, -a m.; prid. krokodíli, -a, -e; krokodílove solze točiti

króm, -a m.; krómov, -a, -o; krómovec, -vca m.; krómati, -am

kromátíčen, -čna, -o, 1. barven, 2. polťonski

krompír, -ja m.; krompírjev, -a, -o; krompírjevec, -vca m.; krompířišče, -a s. (njava, kjer k. raste)

krónika ž., letopis, dnevne novice; króničen, -čna, -o, dolgoťrajen, počasen

kronológija ž., časovni red; kronológíčen, -čna, -o, po časovnem redu, po času

kropíti (pog. *kropit*), -ím; (po)kropíjen, -êna, -o; kropíljênje, -a s.; kropílo, -a s.; kropílen, -lna, -o; kropílnica (*-iř-*) ž.; kropílnik, -a m. (*kropířnik*)

króšnja ž.; króšnjár, -ja m.; króšnjárstvo, -a s.; króšnjáriti, -ím; króšnjárjenje, -a s.

krôtek, -ťka, -o in kroták; krotké in krôťke ovce; množ. krotkí in krôťki; krotkóst, -i ž.; krotkóta ž.

krotíti (pog. *krotít*), -ím (u)-
kročèn, -èna, -o; krotènje,
-a s.; krotílec, -lca m.
(-ilca); krotílnica ž.; vel.
kròti!

krozúlja ž.; ajda nima kla-
sovja, ampak krozúlje

króžec, -žca m.; króžček,
-žčka m.; króžčast, -a, -o

krožíti (pog. *króžit*), króžim
křpatí -am; křpavec, -vca m.
křpelj, -élja m.

křplja ž.; křplje navézati na
nóge

křst, křsta m.; prid. křsten,
-tna, -o; křstni list; křstni
oče (boter); křtíti (*křtit*),
-im; křščen, -a, -o; křšče-
nje, -a s.; křščevanje, -a s.;
křščenec, -nca m.

křščánski, -a, -o; křščánstvo,
-a s.

křščenica ž., dekla, služkinja
křt, křta m.; křtov, -a, -o; v
křtovi deželi; křtovka ž.
(křtíca, samica); křtína ž.

krùh, krúha m.; dva kósa
krúha (ne dva kruha); po-
sodi mi tri hlébe (ne: tri
kruhe); prid. krúšen, -šna,
-o in krúhov, -a, -o, n. pr.
krúšna péč; krúšni oče;
krúhova skorja; krúhovec
(meh za kruh); kruhobór-
stvo, -a s.; kruholóvne laži

krúhek, -hka m.; máli krú-
hek; bôžji krúhek

krúliti, -im; krúljenje, -a s.;
krúlba ž. (*krúlba*)

krúljav, -a, -o; krúljavec, -vca
m.; krúljavost, -i ž.

krúncelj, -clja m., led, ledena
sveča

Krúševac, -vca m.; krúše-
vački, -a, -o

krušíti (*krúšit*), krúšim

krváv, -a, -o; krvávec, -vca
m.; krvavíca ž.; krvávka
ž.; krváva sodba; krvavo-
sódni; krvávordèč

krvník, -a m., rabelj; krvní-
ški, -a, -o

krvolítje, -a s. = klanje

krvožéjen, -jna, -o; krvožè-
ljen, -ljna, -o

křzno, -a s.; manjš. křzence,
-a s.; krznár, -ja m.; kr-
znárski, -a, -o; krznína ž.

ksèben, -bna, -o; ksèbni konj
(na levi strani)

kúb, -a m.; kúbičen, -čna, -o;
kubíрати, -am

kúhati, -am; kúhanje, -a s.;
kúhalnica ž. (*kúhálnica*)

kúhinja ž.; kúhinjski, -a, -o

kújati se, -am se; del. sed.
kujajóč se; kújav, -a, -o;
kújavec, -vca m. (kújav
človek); kújavka ž.; kúja-
vost, -i ž.

kukáva ž., pustinja

kúkavica ž., prid. kúkavičji,
-a, -e

kulánten, -tna, -o, ustrezljív,
vljuden, uslužen

kúljav, -a, -o; kúljav vol (s
pokvečenimi rogovi)

kulminírati, -am, vrhovati;
do vrha priti

kuloár, -ja m., ozek hodnik

kultúra ž., omika, prosveta,
izobrazba; kultúren, -rna, -o

kúmara ž.; manjš. kúmarica
ž.; prid. kúmaríčen, -čna, -o

kúmina ž.; prid. kúminov,
-a, -o; kúminovec, -vca m.;
kúminovka ž.

kúna ž.; prid. kúnji, -a, -e;
 kunína ž. (kunje krzno)
 kúnec, -nca m.; kuncerêja ž.;
 kunčevína (kunčevo krzno);
 kúnčji, -a, -e
 kupé, -éja m., oddelek v va-
 gonu
 kúpec, -pca m. (in *kupàc*,
kupcà); kupčeváti, -ujem;
 kupčija ž.; kupčíjski, -a,
 -o; kupčíjstvo, -a s.
 kupíti (*kúpit*). -im; kúpljen,
 -a, -o; kupljiv, -a, -o; ku-
 pílo, -a s.; na kupílu žive-
 ti; kupílen, -lna, -o (*-píl-*)
 kupílno blago (ki ni doma-
 čega pridelka)
 kuplét, -a m.
 kúpola ž.; kúpolast, -i ž.
 kupón, -a m., odrezek
 kupováti, -ujem; kupoválec,
 -lca m. (*-lác*, *-yca*); kupo-
 válka ž. (*-áyka*)
 kúretina ž.
 kúrija ž., papeška vlada
 kurílnica ž. (*-ilnica*)
 kuriózen, -zna, -o, radove-
 den, čuden; kuriozitéta ž.;
 kuriózum, -a m., poseb-
 nost, znamenitost, redka
 stvar
 kurír, -ja m., hitri sel
 kúrz, -a m., smer, potek;
 vrednost; višina, cena vred-
 nostnih papirjev; moda;
 predavanje; tečaj
 kurzíva ž., ležeča pisava
 kurtoazija ž. vljudnost
 kústos, -a m. varuh
 kúščar, -ja m.; kúščarica ž.
 kúštrav, -a, -o; kúštravec,
 -vca m. (kuštrav človek)

kútina ž.; kútinov, -a, -o,
 kútinovec, -vca m.
 kuvêrta ž., ovojnica
 kúzla ž.
 kváčkati, -am; kváčkanje, -a s.
 kvadrilijón, -a m.
 kvalifikácia ž., sposobnost,
 usposobljenost, ocena
 kvalitéta ž., kakovost, last-
 nost, vrednost; kvalitati-
 ven, -vna, -o, po kakovo-
 sti, po vrednosti
 kvantitéta ž., kolikost, mno-
 žina, število, velikost;
 kvantitatíven, -vna, -o, po
 kolikosti, po številu
 kvánta ž.; kvantáti (*kvantàt*),
 -ám; kvantánje, -a s.;
 kvantáč, -a m.
 kvárt, -a m., četverka; kvár-
 ten, -tna, -o; kvártni papir
 kvartopíríti, -im; kvartopí-
 rec, -rca m.
 kvasenica ž.
 kvásiti, -im; testó se kvasi
 = testo shaja; kvášena re-
 pa (okisana); neumno kvá-
 siti (neslano govoriti, ne-
 umne klatiti)
 kvátre ž. množ.; kvátrn, -a,
 -o; kvátrni teden; kvátrni
 post; kvátrnica ž.
 kvécemu prisl.; vsega ne
 dam, kvécemu tó
 kvéder, -dra m.; čevlji na k.;
 kvédrovec, -vca m.; kvé-
 drski, -a, -o
 kvíšku prisl.; na kvíšku
 kvócient, -a m., količnik
 kvóčka ž., koklja
 kvíga, -e ž. grča

L

labiálen, -lna, -o, ustničen; labiodentálen, -lna, -o, ustničnôzoben
 labílen, -lna, -o, nestanoviten, omahljív
 labirínt, -a m., blodnjak
 labód, -a m.; prid. labódji, -a, -e; labódnica ž., labodja pesem
 lábora ž.; lábora mléka; láborast, -a, -o
 laboratórij, -a m., delávnica
 Lábot, Láбота m. ime kraja na Koroškem; Lábotska dolina; Lábošnica ž., ime reke
 Lacedemónec, -nca m.; lacedemónski, -a, -o
 láčen, -čna, o; l. biti česa
 ládja ž.; ládja oklópnicá; ládjevlák, a m.; ládjica ž.; ládjišče, -a s. luka; ládjevje, -a s.; prid. ládjín, -a, -o in ládijén, -jna, -o; ládijski, -a, -o; ladjedélec, -lca m.; ladjedélnica ž. (-dél-)
 lagátí (pog. *lagàt*), lážem; lagàl, -ála, -o
 lágev, -gva m.; lágva ž. (sod)
 lágoden, -dna, -o
 lagôta ž., zložnost; lágoten, -tna, -o; lágotnost, -i ž.
 Làh, Láha; Láhinja ž.; láški, -a, -o
 láhek, -hka, -o in lahèk (-hàk), -à, -ó; na láhko potrkati; poláhko, poláhkoma; izláhka = zláhka; dol. láhki, -hka, -hko, n. pr. lahki kamen (lahnják); prim. lážji, -a, -e; prisl. prim. láže, láglje; lahkomíseln, -lna, -o; lahkovéren, -rna, -o; lahkoživ, -a, -o; lahkoživec, -vca m.

láhen, -hna, -o in lahèn, -hnà, -ó; lahnó stopati
 lahkátí (pog. *lahkàt*), -ám; lahkóča ž.
 lahkomíseln, -lna, -o in lahkomíšljen, -a, -o; lahkomíselnost, -i ž. (-sàln-)
 lahkoživ, -a, -o; lahkoživec, -vca m.; lahkoživka ž.
 láik, -a m., 1. svetni človek (nasproti duhovniku); 2. nestrokovnjak; láiški, -a, -o; láičen, -čna, -o
 lájati, -jam, -jem; lájav, -a, -o; lájavec, -vca m.; lájavka ž.; lájavt, -a m.
 lájna ž.; lájnati, -am; lájnanje, -a s.; lájnar, -ja m.; lájnarica ž.
 lájtnant, -a m., poročnik
 lák, -a m., lošč; lákast, -a, -o
 lákaj, -a m., strežnik
 láket, -kta m.; dva lákta, trije lákti; dvoj. in množ. tudi lahtí, dve lahtí, tri lahtí; nadlahtí, podlahtí ž. množ.
 lákmus, -usa m., modro barvilo; lákmusov, -a, -o; lakmusov papír
 lakóničen, -čna, -o, kratek, jedrnat
 lákota ž.; lákoten, -tna, -o; lákotnik, -a m.; lákotnica ž.
 láksen, -sna, -o, širokovesten; laksízem, -zma m., širokovestnost
 lampijónček, -čka m.
 lán, lanú in lána m.; prid. lanén, -a, -o; lanéna glávica

láni prisl.; lánski, -a, -o; lánščak, -a m.; lánščina ž., kar je iz lanskega leta

lansíratí, -am, n. pr. vest = sl. raztrositi, n. pr. v zadnjem času je dunajsko časopisje raztrosilo v svet toliko neresničnih vesti

Laókoón, -oonta m.

lápáti, -am; lápav, -a, -o; lápavec, -vca m.

lapidáren, -rna, -o, kratek (kakor napisi na spomenikih), jedrnat, klen

Laplace (*laplás*), rod. Laplacea (*laplasa*), svoj. prid. Laplaceov (*laplásov*)

lápór, -ja m.; láporjev, -a, -o; láporast, -a, -o

larpurlartízem, -zma m. = l'art pour l'art

lás, lasú in lása m.; mmož. lasjé; za láse; v laséh, z lasmí; lásec, -sca m.; lášček, -ščka m.; láščast, -a, -o

lascíven, -vna, -o, opolzel, polten; lascívnost, -i ž., opolzlost, poltenost

láskati, -am se komu = do-brikati se komu; láskav, -a, -o; láskavec, -vca m.; láskavost, -i ž.; láskanje, -a s.

lást, -í ž.; lásten, -stna, -o; lastnína ž.; lastník, -a m.; lastnoróčen, -čna, -o; lastnovóljen, -ljna, -o

lastítí (pog. *lastit*), -ím; lastíl, -íla, -o; polástíl, -íla, -o

lástovica ž.; prid. lástovičji, -a, -e; lástovka ž.; prid. lástovkin, -a, -o

lasúlja ž.

laščec, laščecà (*laščec*, -*ecà*) in loščec, -ščecà m., klòp

lát, -í ž. in láta m.; latjè, -à s.

laténten, -tna, -o, zvezan, skrit, skriven

Latíнец, -nca m., ud latinskega naroda; latíнец, -nca m., kdor se bavi z latin. jezikom

látvica ž., skodela za mleko

lávór, -ja m.; lávorjev, -a, -o; n. pr. lávorjev vènc; lavoríka ž. = lávor; lavoríkov, -a, -o

lazarét, -a m., bolnišnica

láziti (pog. *lázit*), lázim

láž, -í ž.; láž beseda; lážen, -žna, -o; lážna pobožnost; láži- v sestavah, n. pr. lážimodriján = lažni modrijan; lážiznanstvo, -a s.; lážnost, -i ž.; lažník, -a m.; lažníca ž.

lažnív, -íva, -o; lažnívec, -vca m.; lažnívka ž.; lažnívost, -i ž.

le veznik; ne le — ampak tudi; le eden; je pa le dobro

le členek; le-tá, le-tó, le-tegà; le-tí, le-óni, le-ónega; le-tód, toda: tále, tóle, tákle, tákale, tákole, támle, sèmlé, vèndarle

lécet, -cta m., sl. strdenje; léctar, -ja m.

léči (pog. *lěč*, léžem vel. lézi, lézita, -te; sup. hòdi lěč

léd, ledú in léda m.; prid. ledén, -a, -o; ledeníca ž.; ledeník, -a m.

Ledeno morje; Južno Ledeno morje, Severno Ledeno morje

lédje, -a s.; nav. množ. lédja;
2. lédij; 3. lédjem; 5. léd-
jih; 6. z lédji; prid. lé-
dven (-*dvan*), -dvena, -o;
lédvena odvodnica

ledvíca ž., nav. množ. ledví-
ce; prid. ledvíčen, -čna, -o;
ledvíčni pesek

legálen, -lna, -o, postaven,
zakonit

legijón, -a m.; légija ž.; le-
gionár, -ja m.

legitimíratí se, -am se, izka-
zati se; legitimácija ž.;
izkaznica

léha ž.; manjš. léhica ž.;
prid. léhin, -a, -o

Leibniz (*lájbnic*), rod. Leib-
niza; svoj. prid. Leibni-
zov, -a, -o

lékcija ž., učenje, učna ura,
učna snov

léksikon, -a m., besednjak,
slovar; leksikálen, -lna, -o,
slovarski; léksikografija ž.
slovaropisje

lemenát, -a m., alumnat; le-
menátar, -ja m.

lêmež, -a m.; lêmežen, -žna,
-o; lêmežnica ž.; lemežna
kost

lén, -a, -o; lenív, -íva, -o; le-
nívec, -vca m.; lenívka ž.;
lenokíven, -vna, -o; lená-
riti, -im; lenárjenje, -a s.;
lenuharjenje, -a s.

Lenau (*lénau*), nem. pesnik;
rod. Lenaua, svoj. prid.
Lenauov

Leonardo da Vinci (*vinči*),
rod. Leonarda da Vinci,
svoj. prid. Leonardov da
Vinci

lép, -a, -o in lepó; množ. le-
pí, -é in lépi, lépe; na lé-
pem; zlépa = z lépo; z
lepo ali z grdo (na lep
način)

Lepanto, rod. Lepanta; bitka
pri Lepantu; lepántska
bitka

lépek, -pka, -o; po lépkih
tléh

lepénka ž.

lepéti (pog. *lepět*), -ím; le-
pénje, -a s.; lepílo, -a s.;
lepljív, -a, -o; lepljívost,
-i ž.

lépiti, -im

Lérmontov, rod. Lermonto-
va; Lermontova ali Ler-
montovlje pesmi

Le Sage ali Lesage (*la-sáž*),
rod. Le Sagea (*la-sáža*),
svoj. prid. Le Sageov (*la-
sážov*)

lés, lesá in lésa m.; lesén,
-a, -o

Lesbos, -osa m., grški otok;
lésbičen, -čna, -o

Lescè, Lèsc, Lescàm, Lescàh
lèsk, -a (*lòsk*) m.

léska ž.; prid. léskov, -a, -o;
léskovec, -vca m.; léskovi-
na ž.; léskovka ž.

lesketáti (*laskat*-) se; -etám,
-éčem; del. sed. lesketajóč,
-a, -e; lesketánje, -a s.

lesníka ž.; prid. lesníkov, -a,
-o; lesníkovec, -vca m. =
lesnikov mošt, grm; lesní-
kovina ž.

lesóvje, -a s.

lèst, lestí (*làst*, -í) ž.

lesténec, -nca m. (*last*-)

lésti, lézem; lézenje, -a s.

léstva ž.; prid. léstven, -ena, -o (-stvan); léstvica ž.; prid. léstvičen, -čna, -o; léstvični klin; léstvenik, -a m. (vsaka lestva ima dva léstvenika) = léstvenica ž.

leščáti (pog. *laščāt*), -ím, sve-titi se; del. sed. lešččč, -éča, -e; leščáva ž.; leščiti, -im kaj, n. pr. čevlje; léššeni čevlji

leščerba ž.

leščevje, -a s. = leskovo gr-movje

lésnik, -a m.

letargíja ž. mrtvica; letárgi-čen, -čna, -o, mrtvičen, -čna, -o

letéti (pog. *lētet*), -ím; leténje, -a s.; létati (pog. *lētāt*) -am; létanje, -a s.; letálo, -a s.; letálen, -lna, -o; letálnost, -i ž.; letálka ž. (perut); le-tálec, -lca m.; letálski, -a, -o (-tál-)

létina ž.

léto, -a s.; leto in dan; leto na leto; od leta do leta; k letu, ob letu; poléti; na-vadno leto, novo (Novo) leto; staro leto, na starega leta dan; leta 350. (= tri sto petdesetega)

léto, -a s., poletje; létenski, -a, -o; létenska obleka (-tan-)

le-tód, tódle prisl.

létoš prisl.; létošnji, -a, -e; létošnjik, -a m.

letováti, -újem; letováne, -a s.; letovišče, -a s.; leto-viščar, -ja m.; letoviščén, -ščna, -o

létva ž.; létvica ž.

lév, -a, -o; na lévo; v lévo; na lévi; levíčar, -ja m.; le-vičén, -čna, -o

lèv, léva m.; levínja ž.; prid. lèvji, -a, -e; lèvov, -a, -o

lév, -a m.; lév, -í ž.; káčji lév; levíti se; levítev, -tve ž.

Lévktra s. množ.; 2. -ter; 3. -trom; 5. pri -trih

ležáti (pog. *lēžat*), -ím; ležá-nje, -a s.; ležíšče, -a s.

ležèren, -rna, -o, neprisiljen, lahkomiseln, nemaren

li vprašalni veznik, n. pr.: Je li (ne: je-li) res? Ni li to dokaz? Sem li jaz? Hočem se malo okrog ozreti, je li še kakor pred toliko leti

líbréto m.; 2. -ta; 3., 5. -tu; 4. -to; 6. -tom, besedilo opere

líce, -a s.; licemér, -a m.; lí-ceméren, -rna, -o; prid. líčen, -čna, -o; manjš. líce-ce (-čáce), -a s.

licéj, -a m.; liceálen, -lna, -o; licéjski, -a, -o

licitácija ž., dražba; licitíra-ti, -am, dražiti, na dražbi gnati

líčiti, -im, schminken

líft, -a m., dvigalo

líj, -a m. = liják; lijávica ž. = ploha

lík, -a m.; líkoven, -vna, -o; líkovna umetnost

líkati, -am; líkanje, -a s.; lí-kálo, -a s.; líkálnik, -a m. (-kál-); líkavec, -vca m.; lí-kavka ž.

likêr, -ja m.

líki veznik (= kakor); letí
líki ptič; napačno z daj.:
sodrga je navalila líki obla-
kom kobilic (prav: líki
oblaki) na hišo

líktor, -ja m., služabnik sta-
rorimskih oblastnikov

likvidírati, -am, ugotoviti, po-
ravnati; likvidácija ž., ugo-
tovitev

lílija ž.; prid. lílijev, -a, -o;
lílijen, -jna, -o

límanice ž.; na límanico (-e)
uloviti

limóna ž.; prid. limónov, -a,
-o; limónovec, -vca m.

lineál, -a m., ravnilo; lineá-
ren, -rna, -o, črtast

lingvíst, -a m., jezikoslovec;
lingvístika ž., jezikoslovje

línijska ž., ravna črta; linírati,
-am, črtati, črte delati

Linné, rod. Linnéja; svoj.
prid. Linnéjev, -a, -o

líntvern, -a m.

lípa ž.; lípov, -a, -o; drži se
kakor lípov bog; lípovec,
-vca m.; lípovina ž.; lí-
povka ž.

Líptov, -a m.; líptovski sir
líra ž.; lírik, -a m.; lírika
ž.; líričen, -čna, -o = lír-
ski, -a, -o; lírično-épičen;
líričnost, -i ž.

lísec, -sca m.; líšček, -ščka
m.

lisíca ž.; prid. lisíčji, -a, -e;
lisíčje zvít; manj. lisíčka
ž.; lisják, -a m.

Lisieux (*lizjō*), rod. Lisieuxa
(*lizjōja*); lisieuxski (*lizjōjski*)

lísta ž., pola, izkaz, seznam

líšp, -a m.; líšpati, -am; lí-
španje, -a s.; líšpav, -a, -o;
líšpavec, -vca m.; líšpavka
(líšpav človek); líšpálen,
-lna, -o, n. pr. líšpálno bla-
go, orodje itd (*-pál-*)

líter, -tra m.; lítrski, -a, -o;
lítarska stekleníca

literatúra ž., slovstvo, knji-
ževnost; literáren, -rna, -o,
slovstven, književen; lite-
rát, -a m., slovstveník,
književnik

liturgija ž., cerkveni obredi;
litúrgika ž., nauk o litur-
giji; litúrgičen, -čna, -o,
kar zadeva liturgiko

Lítva ž.; lítovski, -a, -o

lív, -a m.; lívek, -vka m.;
lívnik, -a m. = lij, lijak

Lívij, -a m.; Lívijev, -a, -o

livréja ž., služabniška uni-
forma; livríran, -a, -o

lízati (pog. *lizat*), -žem; lizá-
nje, -a s.; lízav, -a, -o; lí-
zavec, -vca m.; lízavka ž.;
lízavt, -a m.; lizún, -a m.;
lizúnski, -a, -o

Lizbóna ž.

ljúb, -a, -o in ljubó; ljubo-
súmen, -mna, -o; ljubo-
súmnost, -i ž.; ljúbek, -bka,
-o; ljúbkati, -am

ljubáv, -i ž.; ljubáven, -vna, -o
Ljubèlj, -èlja m.; na Ljubélju,
pod Ljubèljem

ljubézen, -zni ž.; ljubézenski,
-a, -o; ljubeznív, -íva, -o;
ljubeznívost, -i ž.

ljubíti (pog. *ljúbít*), -im;
ljúbljen, -ena, -o; ljúblje-
nec, -nca m.; ljúbljenka ž.;
ljúbec, -bca m.; ljubítelj,
-elja m.

Ljubljána ž.; ljubljánski, -a, -o, n. pr. ljubljánsko mesto, ljubljanska občina; ljubljanske ulice; Ljubljansko polje

Ljubljánica ž.; Ljubljáničin, -ina, -ò, n. pr. Ljubljáničini pritoki

Ljúdevit, -a m.

ljudjé rod. ljudí m. množ.; ljudém, ljudi, ljudéh, ljudmí

ljudo- v sestavi, n. pr. ljudomíl (-mil) (samost. in prid.); ljudomízen, -zna, -o; ljudomíznost, -i ž.; ljudožérec, -rca m.; ljudožérski, -a, -o

ljúdski, -a, -o; ljúdski strah, ljúdska drhal

ljúdstvo, -a s.; manjš. ljúdstevce (-stevce), -a s.; ljúdstven, -ena, -o (-stven); množ. ljúdstva, rod. -stev

ljúlja ž.; prid. ljúlčen, -čna, -o

ljút, -a, -o; ljut na koga; prim. ljútejši, -a, -e; ljútošt, -i ž.; ljútiti, -im; (raz)ljúčen, -ena, -o; ljútenje, -a s.

lobánja ž.

lobôda ž., rastlina

locánja ž., košarica; locnjáča ž.

lócen, -cna m., lok, krivina; lócnat, -a, -o

Locke (lok), angl. filozof; rod. Locka, svoj. prid.

Lockov, -a, -o

ločíka ž.

ločina ž., verska sekta

ločiti (pog. lóčit), -im; lóčenje, -a s.; ločilen, -lna,

-o; ločílec, -lca (-il-) m.; ločljiv, -íva, o; ločljivost, -i ž.

lóčnica ž.

lodríca ž., sod

lóg, lóga m.; lógar, -ja m.; Lógarska dolina

logarítem, -tma m.; logarítmíčen, -čna, -o = logarítemski, -a, -o

lógika ž., nauk o mišljenju; lógičen, -čna, -o, zakonom logike primeren; lógik, -a m., kdor se ukvarja z logiko

lój, lója in lojá, v lôju in lóju; lojén, -a, -o; lójnat, -a, -o; lojénka ž.

lojálén, -lna, -o, zvest zakonom, dolžnostim; lojálnost, -i ž.

lójtre ž. množ. (sl. rebrnice); lójtrnica ž. = lójtrnik, -a m., voz na lojtre; lójtrski voz

lók, lóka m.; lokostrélec, -lca m (-élca)

Lóka; Škófja Lóka; Vélika Lóka; Mála Lóka

lokál, -a m., kraj, prostor; lokálen, -lna -o, krajeven; lokalizírati, -am, omejiti na eno mesto, en kraj; kakemu kraju primerno prirediti

lokàv, -áva, -o; lokávost, -i ž.

lókev, -kve in lókva ž.; manjš. lókvica ž.; prid. lokvén, -a, -o

lókvanj, -ánja m.

lomíti (pog. lómit), -im kopje za kako stvar (po nem.) = sl. boriti se, zavzeti se za kako stvar

lomíti (*lômit*), lómim; (u)lóm-ljen, -ena, -o; lomljênje, -a s.; lomljiv, -íva, -o; lomílec, -lca (*-lca* in *-yca*) m.

lônc, -nca m.; lončén, -a, -o; loncevéz, -a m.; lončár, -ja m.; lončárski, -a, -o; lončárstvo, -a s.

lôpa ž.

lôpniti, lôpnem

lopotáti (*lopotát*), -otám, -óčem; lopotáv, -áva, -o; lopotávec, -vca m.

lópov, -a m.; lópovski, -a, -o; lópovščina ž.; lópovstvo, -a s.

lôščiti, -im; čevlje loščiti

loteríja ž.; loterijski, -a, -o

loťiti (*lótít*) se, lótim se

Louvre (*lúvr*); rod. Louvra; louvrski, -a, -o

lovíti (pog. *lovít*), -ím; (u)lov-ljên, -êna, -o; lovljênje, -a s.

Lovrènc, -ênca m.

lôza ž.

lôziuka ž. (po nem.) = geslo
ložíрати, -am, 1. stanovati;
2. nastaniti koga

lúb, -a m.; lúbje, -a s.; lúb-nat, -a, -o (iz lúbja); lúb-bád, -i ž.; lubádar, -ja m.

lúč, -i ž., manjš. lúčca, lúčka ž.

lúcati, -am, n. pr. kamenje; lučávec, -vca m.; lučávka ž.

Lúdivik, Lúdvik

lúg, -a m.; jedki lug; lúgast, -a, -o; lúžiti, -im; lúženje, -a s.; lužnína ž.; lúžnosolen, -lna, -o (*-sol-*)

lúk, -a m., čebula; prid. lúkov, -a, -o; lúkovíšče, -a s.; lúkovnica ž.

lúkati, -am, kukati; lúkav, -a, -o (kdor rad luka); lúka-vec, -vca m.; lúkavka ž.

lúknja ž.; lúknjast, -a, -o; lúknjičav, -a, -o; luknjáti, -ám

lúksus, -usa m., gizda, razkoš, potrata; luksuriózen, -zna, -o, razkošen, potraten

lúna ž.; prid. lúnin, -ina, -o

lúnj, -a m., vrsta orlov

lupína ž.; lupínast, -a, -o; lupínje s. (skupno ime)

lupíti (*lúpiti* in *lúpit*) -im; (o)lúpljen, -ena, -o; lúp-ljenje, -a s.

lúska ž.; ribje luske; lúskav, -a, -o; lúskavec, -vca m. (luskava žival); lúskavost, -i ž.; luskína ž.; luskínast, -a, -o

lúskati, -am, pokati, ploskati; lúskanje, -a s.; lúskniti, -nem

luščína ž.; luščínast, -a, -o; luščínje s. (skupno ime); lúščiti, -im; lúščenje, -a s.; luščílnica ž. (*-ščil-*)

Lúter, Lútra, Lútrov, -a, -o; lútrski, -a, -o; lútrstvo, -a s.; luteránec, -nca m.; luteránka ž.; luteránstvo, -a s.; luteránski, -a, -o

lútká ž.; lútkovno gledališče

Lvòv, Lvóva; lvóvski, -a, -o (polj. Lwów)

M

m. p. (mánu própria), lastno-ročno

Macaulay (*mekôli*), angl. zgodovinar; **Macaulaya** (*mekôlija*); **Macaulayov** (*mekôlijev*)

Macbeth (*mêkbet*), Macbetha
Macedónija in **Makedónija** ž.; **Macedónec**, -nca in **Makedónec**, -nca m.; **macedónski**, -a, -o, **makedónski**, -a, -o

mácej, -clja m., bat; **mácljast**, -a, -o

macêsen, -sna m.; **macêsnov**, -a, -o; **macêsnovec**, -vca

Macchiavelli, -ija (*makiavéli*) m.; florentinski politik in zgodovinar; **makiavelízem**, -zma m.; **makiavelístičen**, -čna, -o

mácheha ž.; **máčehin**, -ina, -o; **máčehinski**, -a, -o; **máchehica** ž.

máček, -čka m.; **máčkov**, -a, -o; **máčkovec**, -vca m.; **mačè**, -éta s.

mácevje, -a s.

máčka ž.; rod. množ. **máčk**; prid. **máčji**, -a, -e in **máčkín**, -a, -o; **máčkine solzé**; manjš. **máčica** ž.

Madeira (*madéra*) ž.; **madeírski**, -a, -o; **madeirsko vino**

madíti (pog. *madit*), -ím; sadje **madíti**, v **mado** **dajati** = **medíti**, -ím = **mladíti**, -ím

Madžár, -a m.; **Madžársko**, na **Madžárskem**; **madžárski**, -a, -o

máfija ž.

mág, -a m., **magi** so bili duhovniki Medov in Perzov
magári, zaradi mene; **magári** če, čeprav

magazín, -a m., skladišče; **magazínski**, -a, -o

mágija ž., čarovanje; **mágičen**, -čna, -o, **čaróven**

magnát, -a m., (ogrski) velikaš

magnét, -a m.; **magnéten**, -tna, -o = **magnétičen**, -čna, -o; **magnétnica** ž.,

magnetna igla; **magnetízem**, -zma m.; **magnétiti**

= **magnetizírati**

magnézij, -a m., kemična prvina

magnézija ž.

màh, **máha** m.; na **màh** (takoj); v en **mah** (z enim udarcem); **mah** na **mah**; **máhoma** prist.

máh, -ú in **máha** m.; **máhov**, -a, -o; **máhovec**, -vca m.; **mahovina** ž.; **mahóvje**, -a s.; **mahóvnica** ž.; **mahovnat**, -áta, -o = **máhast**, -a, -o = **máhovnost**, -a, -o

mahagón, -a m.; **mahagónovec**, -vca m. (**mahagonov les**); **mahagónovina** ž.

mahálo, -a s.; **mahálnik**, -a m.; **mahálnica** ž. (*-háu-*)

máhati (pog. *máhat*), -am; **máhal**, -ála, -o

mahedrát (pog. *mahedrät*), -ám; **mahedräv**, -áva, -o

mahljáti (pog. *mahljät*), -ám; **mahljánje**, -a s.; **máhljaj**, -a m.

máhniti, -nem; **máhnil**, -ila, -o in **máhnila**, -o

máj, -a m., veliki traven;
 prid. májski, -a, -o; máj-
 nik, -a m. = máj; prid.
 májniški, -a, -o
 májati (pog. *májat* in *majät*),
 -jam, -jem; del. sed. ma-
 jáje; del. pret. majál, -a,
 -o; majäv, -áva, -o; majá-
 vost, -i ž.
 májcen, -a, -o (-*cän*, -a);
 májcken, -ckena, -ckeno
 (-*ckän*, -a)
 májcken, -ckena, -o; májcke-
 nost, -i ž. (-*čkan*-)
 majerón, -a m.; majerónov,
 -a, -o
 majestétičen, -čna, -o, veliča-
 sten
 májhen, -hna, -o ima le ne-
 določno obliko, n. pr. maj-
 hen človek, za majhen de-
 nar; májhnič, -a m.; májh-
 nost, -i ž.
 majólika ž.; majólikast, -a,
 -o = majoliki podoben
 majonéza ž., vrsta omake
 majór, -ja m.; majórka ž.,
 prid. majórkin, -a, -o
 majoritéta ž., večina
 majúskula ž., vélika črka
 màk, máka m.; manjš. má-
 kec, -kca m.; prid. mákov,
 -a, -o; mákovec, -vca m.;
 mákovica ž.; mákovišče, -a s.
 makáo m. (papiga); 2. 4. ma-
 káa; 3. 5. makáu; 6. z ma-
 káom
 makaróni, -ov m. množ., te-
 stenine
 maklèn, -éna m.; maklénovi-
 na ž.
 máksima ž., geslo, življenj-
 sko načelo
 Maksimílijan, -a m.

máksimum, rod. máksima m.;
 največja množina; máksi-
 málen, -lna, -o; maksimí-
 rati, -am
 makulatúra ž., nepotrebna ti-
 skovina; tiskan papir, ki
 se rabi le za zavijanje
 -mal; odsihmäl, dosihmäl
 (-*mäy* in -*mäl*)
 mála ž., samostalniško rab-
 ljeni pridevnik, 1. ime za
 živali; 2. naziv za otroke,
 n. pr. náša mála
 málce (*málce*) = malo; daj
 mi malce kruha; še malce
 málček, -čka m. (*mál*-)
 malénkost, -i ž.; malénko-
 sten, -stna, -o
 málha ž.; málhar, -ja m.;
 málhast, -a, -o (*mäy*-)
 máli, -a, -o ima samo določ-
 no obliko, n. pr. mali hla-
 pec (= nižji h.), mala de-
 kla (nižja d.); male duri
 (stranske duri); male šole
 (nižje šole); za nedoločno
 obliko se rabi majhen,
 n. pr. mali hlapec je maj-
 hen; prisl. málo; malo ča-
 sa; v malo dneh; z malo
 besedami; za malo se mi
 zdi; vino je že na málem
 (= ga je malo); po má-
 lem (= malo) piti; malo
 po malo; z malim zadovo-
 ljen biti; z malimi izjema-
 mi; kratko in malo ne;
 malo da ni umrl; malo da
 ga niso ujeli; skupaj: do-
 mála (domálega) v pon-
 tenu: skoraj; málone (v po-
 menu: skoraj); bil je má-
 lone mrtev; málokdaj, má-
 lokje itd.

máli, -ega, -emu samostalniško rabljeni pridevnik; 1. ime za živali; 2. naziv za otroke: naš máli; uganka za naše male; tudi málej, -a m.

málica ž., mala južina; málicati, -am

máliček, -čka, -o = májčken, -čkena, -o; máličko; máličkaj

malik, -íka m.

malikováti, -újem; malikovánje, -a s.; malikoválec, -lca m.; malikoválstvo, -a s. (-váu-)

málin, -a m. = mlín, -a m.; málinar, -ja m. = mlínar, -ja m.; málinski -a, -o = mlínski, -a, -o; málinsko kolo, málinski hlapec; málinica ž.

malína ž.; málinica ž.; prid. malínov, -a, -o; malinov grm; malinovec, -vca m.; malínje s.

Málka ž. = Amaliya

malo- v sestavi: malobeseden, -dna, -o; malodóbrn, -a, -o (malopríden); malojéden, -dna, -o; malomáren, -rna, -o; malovéden, -dna, -o; malovéren, rna, -o; malovréden, -dna, -o

malo v sestavljenih prislovih, n. pr.: kratko (in) malo; kratko (in) malo ne; ni kratko ni malo ni bil zadovoljen; Gregor ni pri-tegnil malo in dosti ne (Levstik); ne mislim ne malo ne dosti ne (Levst.)

málokatéri, -a, -o

málokdo, málokje, málokdej
málokje, málokód, málokàm

málokrát

Málta ž. otok; málteški red; maltežàn, -ána m. ud malteškega reda

málta ž. (*máuta*); máltar, -ja m.

maltretírati, -am, trpinčiti, grdo ravnati s kom

mámiti, -im

mandát, -a m., pooblastilo, polnomočje, naročilo

mándelj, -eljna m.; mándeljnóv, -a, -o; mándeljnovec, -vca m.; mándeljnast, -a, -o

mandríl, -a m.

manéver, -vra m., 1. vélike vojaške vaje; 2. zvijača, n. pr. volilni manéver; mane-vrírati -am, voditi

manifést, -a m., slovesen razglas (političen); manifestírati, -am, javno pokazati; manifestácija ž.

maníja ž., besnost, strast

manipulírati, -am, ravnati, opravljati; manipulácija ž., ravnanje, opravljanje

maníra ž., 1. navada, prislíjenost; 2. oliká, olikano vedenje; ne ve manire

Maniu rum. državnik; rod.

Mania; prid. Maniov, -a, -o

mànj prisl. od malo; nič manj, tem manj; čim več — tem manj; najmanj, n. pr. najmanj toliko

mánjkati, -am; kruha jim manjka; m. se, n. pr. manjka se ljudi; pomanjkljív, -íva, -o; pomanjkljívost, -i ž.

mànjkrat

mánjši prim. od majhen (ma-
 li); manjšina ž.; mánjšati,
 -am; mánjšanje, -a s.
 manjúh, -a m., zanikrn člo-
 vek; manjúha ž., zanikrna
 ženska
 mánjvréden, -dna, -o = manj
 vreden
 mansárda ž., podstrešna so-
 ba; mansárden, -dna, -o,
 podstrešen, -šna, -o
 manšéta ž., zapestnik, roka-
 vec
 mantíla ž., ženski plašč
 Mántova ž.; mántovski, -a, -o
 manuálen, -lna, -o, ročen;
 manualno delo, m. dela-
 vec; ročno delo, ročni de-
 lavec
 már prisl.; mar mi je kaj;
 dela mu ni bilo mar; na
 mar mi pride; v mar mu
 je kaj; igrače so mu v mar;
 v mar jemati (upoštevati)
 màr veznik; kaj bi se učil,
 mar se igram; mar bi bil
 šel; vprašalni veznik = ali;
 mar ne veš? se mar grozdje
 po trnju bere?
 márec, -rca m., sušec; prid.
 márčen, -a, -o; márčna re-
 volucija l. 1848.; márčne
 ide; márčna številka kake-
 ga časopisa
 marélica ž.; maréličen, -čna, -o
 márenj, -rnja m.; prazni már-
 nji
 Maríja ž.; prid. Maríjin, -a,
 -o; Maríjin praznik; Marí-
 jino ime; Marijo zvoní
 Márijan, -a m.
 Marijána (svetniško ime);
 Marjána, Marjánica ž. (pre-
 prosto)

Marijaníšče, -a s.; marijani-
 ški gojenec
 marionéta ž., lutka; mario-
 nétno gledíšče, lútkovno
 gledíšče
 marjáš, -a m.; marjášati, -am
 (marjaš igrati)
 marjética ž., cvetica
 markánten, -tna, -o, izrazit,
 pomemben; markíрати, -am,
 zaznamovati; markácija ž.,
 zaznamovanje, znamenje
 markêr, -ja m., kavarniški na-
 takar
 marketéndar, -ja m., vojaški
 branjevec; marketéndarica
 ž.
 markíz, -a m.; markízov, -a,
 -o; markíza ž.
 Márko, -a m.; Márka, -a, -u
 (preprosto); Márkov, -a, -o
 marljív, -íva, -o; marljívec,
 -vca m.; marljívost, -í ž.
 marmeláda ž., mezgà
 mármor, -ora m.; marmorí-
 rati, -am; mármorov, -a,
 -o; mármoren, -rna, -o
 márnjati, -am, govoriti; mar-
 njeváti, -újem; marnjevá-
 nje, -a s.
 Maróko, -a m.; marokánski,
 -a, -o in maróški, -a, -o
 Márs, Márta m., bojni bog;
 prid. Márto, -a, -o; Mars,
 Mársa m., planet; na Már-
 su; prid. Mársov, -a, -o
 Marseille m. (*marséj*), rod.
 -seilla, daj. -seillu (*-séja*,
-séju) itd.; marseillski (*-séj-
 ski*) in marséjski, n. pr.
 marsejski atentat
 marseljéza ž., francoska nar.
 himna
 màrsikaj, màrsikdo, màrsikje,
 màrsikak, màrsikatéri

màrsikdaj

màrš, mārša m., hod; marší-
rati, -am, stopati, hoditi

maršál, -a m.; maršálstvo, -a
s.; maršálski, -a, -o

marínček, -čka m., gaščerica

mártra ž.; bridka martra,
božja martra; mártrati -am,
mučiti; mártrnik, -a m.,
mártrnica ž., mučenec, mu-
čenka

màrveč

mása ž.; 1. snov, tvar; 2.
množica (ljudi), sila (sne-
ga); masiven, -vna, -o, 1.
iz celega; 2. težak in gost;
masív (-síu), -a m., gorski
sklop, grmada

masáza ž., drgnjenje; masi-
rati, -am; masêr, -ja m.;
masêrka ž.

máseljč, -a m., četrt bokala;
máseljčki kozarec

máska ž., krinka; máškara
ž., šema; maskíрати, -am,
našemiti, skriti; maškará-
da ž.

máslo -a s.; prid. maslén, -a,
-o; maslénik, -a m.; máslar,
-ja m.; maslaríca ž.

másten, -stna, -o in mastèn,
-stná, -ó

maščeváti, -újem (se); mašče-
válec, -lca m.; maščeválka
ž. (-váu-), maščeválen, -lna,
-o; maščeválnost, -i ž.
(-vál-)

maševáti (pog. maševàt),
-újem, mašo opraviiti

matadór, -ja m., 1. bikoborec,
2. prvak

matemátika ž., računstvo; ma-
temátič, -a m.; matemáti-
čarka ž.; matemátičen,
-čna, -o

materialíst, -a m.; materialí-
stičen, -čna, -o; materialí-
zem, -zma m.

matêrija ž., tvar, snov; mate-
riálen, -lna, -o, tvaren, sno-
ven; materiál, -a m., gra-
divo

máterin, -a, -o; materin jezik;
materino srce; materínji, -a,
-e; materínstvo, -a s.; má-
ternica ž.; materínski, -a,
-o; materínščina ž.

máti, mátere ž.; máterski, -a,
-o; máterstvo, -a s.

Máti bôžja, sv. Mati (o Ma-
riji)

Matíja m., rod. Matíja in Ma-
tíje; daj. Matíju in Matíji;
prid. Matíjev, -a, -o; Matí-
jec, Matíjca; Matíjče, -eta
m.

matinéja ž., 1. dopoldanska
prireditve; 2. jutranja oble-
ka

Matjáž, -a m.; Králj Matjáž;
Králj Matjáževa vójska

matór, -a, -o, prileten; mató-
rost, -i ž.

matríca ž., matica

matríka ž., imenik, matica;
matrikulíрати, -am, vpisati
v imenik

mávec, -vca m., sadra; máv-
čev, -a, -o

mávrah, -a m. = smrček,
-čka m.

Mávri, -ov m. množ.; máver-
ski, -a, -o

mávrica ž.; mávričen, -čna,
-o; mavrične barve

mavzoléj, -a m., nagrobna
kapelica

mázati, mážem; mázal, -ala, -o
mazílce, -a s. (-zil-)

mazíliti, -im; mazíljen, -a, -o;
 mazíljenje, -a s.
 mazúrka ž., poljski nar. ples
 meblírati, -am; meblírana
 soba
 mecén, -a m., podpornik
 umetnikov in učenjakov
 mèč, mèča m.; prid. mèčev,
 -a, -o; mèčeva glavíca; me-
 čeva nožníca
 méča, méč s. množ.; méčem,
 -ih, -i
 mečkáti (pog. *mæčkàt*), -ám;
 mečkáč, -a m.; mečkàv,
 -áva, -o; mečkàvost, -i ž.
 mèd predl. med tednom; med
 potom; medtem, medtem ko
 mèd, -í ž.; mèden, -dna, -o in
 medén, -a, -o; medenína ž.
 mèd, -ú m.; medénobárven,
 medénorumèn, medénoslá-
 dek; medén, -a, -o; medèn,
 -dnà, -ó
 medálja ž., svetinja; meda-
 ljêr, -ja m., izdelovalec sve-
 tinj; medaljón, -a m.
 medèl, medlà, medlò (*mædæ*,
 -dlà, -ò, in -ó; množ. *mæ-*
dlí, -é, -à); dol. medli, -ega
 (*mædlí* in *mædli, mædlegà* in
mædlega)
 medicína ž., 1. zdravništvo,
 2. zdravilo; medicíne, -nca
 m.; medicínalen, -lna, -o
 medléti (pog. *mædlèt*), -ím od
 lakote; od žalosti; m. po
 kom (čem)
 medlóst, -i ž.
 medpótoma prisl.
 medtém; medtem se je kralj
 bližal Ljubljani; sovražniki
 so si medtem osvojili vas
 medtém ko
 meeting (*míting*), -a m., shod

Mefísto, -a m.; mefístovski,
 -a, -o
 meglà, -é in -è ž.; v megli;
 množ. meglé, meglá, me-
 glàm, -àh, -ámi; meglén,
 -a, -o; meglíca ž.; meglí
 se; meglénost, -i ž. (*mæg-*)
 mehánika ž., nauk o gibanju
 in ravnotežju teles; mehá-
 nik, -a m.; meháníčen, -čna,
 -o, kar se z neživimi sila-
 mi in stroji vrši; mehaní-
 zem, -zma m., strojasta na-
 prava
 mèhek, -hka, -o in mehèk
 (-*hæk*), -hkà, -ó; mehák,
 mèhka, -ó; dol. mèhki, -ega;
 jajce v mèhko skuhati;
 prim. méčji, mehkéjši, -a,
 -e; prisl. prim. méče, mehké-
 je; mehkúž, -a m.; mehkúž-
 nost, -i ž.; mehkôba ž.;
 mehkočúten, -tna, -o; mehk-
 osrčen -čna, -o; mehk-
 vóljen, -ljna, -o itd.
 Mèhika ž.; Mehikánec, -nca
 m.; mehikánski, -a, -o
 Mehóvo, Mehóvega s.; me-
 hóvski, -a, -o
 mehúr, -ja m.
 méja ž.; množ. méje in mejé,
 mejá, mejàm, mejàh, -ámi
 mektáti (pog. *mæktàt*), -ám,
 tresti; mrzlica ga mektá
 mél (*méy*), -la m. = mélja
 ž. = meljáva ž. 1. mletev,
 2. mlevno žito
 mél (*méy*), -lí ž. = melína
 ž. = melíšče, -a s.; melí-
 niti se = meliti = drobiti
 melanholíja ž., otožnost; me-
 lanhólik, -a m., otožen člo-
 vek; melanhóličén, -čna, -o,
 otožen

meliorácija ž., zboljšanje
 melisa ž., medenika (cvetica);
 melisni cvet
 meljúšen, -šna, -o; meljúšnik,
 -a m.
 melodíja ž., napev; melódi-
 čen, -čna, -o, napeven; me-
 lodiózen, -zna, -o, peven,
 speven
 melodráma, -a m., deklamacija
 z godbenim spremljevanjem
 memoári, -ov m. množ., spo-
 mini; memoársko slovstvo
 memorándum, -uma m., spo-
 menica
 ména ž. = ménja ž. = me-
 njáva ž.; pogodba o meni;
 mena glasov, topline, pre-
 bivalstva; lunine mene; po
 mnogih menah
 menáža ž., vojaški obed
 menazeríja ž., zverinjak
 mencáti (pog. *mancàt*), -ám
 mendà in ménda prisl.
 mendráti (pog. *mèndràt*), -ám;
 mendránje, -a s.
 meníca ž.; meníčen, -čna, -o;
 meníchnopráven, -vna, -o
 menih, -íha m.; meníški, -a,
 -o (*mən-*)
 méniti (pog. *ménit*), -im; mé-
 nil, meníla, -o, -i
 ménjati (pog. *ménjat*), -am;
 menjálen, -lna, -o; menjál-
 nica ž.; menjálec, -lca m.
 (-*njáu-* in -*njál-*)
 Méntor, -ja m., Telemahov
 vodnik; méntor, -ja m., sve-
 tovalec, vodnik
 mér, -í ž. = smer; venomér
 méra ž.; čez mero; z mero
 piti; po meri, po nobeni
 meri; v polni meri = sl.
 docela, popolnoma, povsem

meridián, -a m., poldnevnik;
 meridionálen, -lna, -o
 méríti (pog. *mérit*), -im; sed.
 del. merèč; (iz)mérjen, -a,
 -o; mérjenje, -a s.; meri-
 len, -lna, -o (-*rl-*)
 merjásec, -sca m.; merjášcev,
 -a, -o
 mérjavec, -vca m. = merílec,
 -lca m. (-*rl-*)
 mesáriti, -im; razmesárjen,
 -a, -o; mesárjenje, -a s.
 mésec, -sca m.; v izvedenkah
 meseca: mésečen, -čna, -o;
 mésečev, -a, -o; mesečina
 ž.; mésečnik, -a m.
 Mesíja m. 2. -íja in -íje; prid.
 Mesíjev, -a, -o; mesijánski,
 -a, -o; mesijánstvo, -a s.
 mésiti (pog. *mésit*), -im;
 (u)méšen, -a, -o
 mesó, -á s.; v méšu; mēsen,
 -sna, -o; mesén, -a, -o; me-
 sǒvje s.
 mèsti (pog. *mèst*), mētem;
 sneg mete; mésti (pog.
mèst), métem (médem)
 mleko; méteno (médeno)
 mleko
 mésto, -a s.; z mesta govo-
 riti (= neutegoma govo-
 riti; na obrat govoriti, aus
 dem Stegreif sprechen); ne
 more z mesta = ne more
 s torišča; na mestu (= ta-
 koj)
 mésto, predl. = namésto
 méšanica ž.
 méšati (pog. *méšat*), -am; mé-
 šal, -a, -o in mešála, -o;
 méšanje, -a s.
 meščan, -ána m.; meščánka
 ž.; meščánstvo, -a s.

mešétar, -ja m.; mešetáriti, -im; mešetárjenje, -a s.; mešetarija ž.

metafizika ž., nauk o nad-tvarnem; metafizičen, -čna, -o

metátí (pog. *métat*), méčem; mētal, -ála, -o, -i; metánje, -a s.; metálec, -lca m.; metálno orožje (-tál-)

metélčica ž.

metéljka ž., lucerna

meteór, -ja m., izpodnebna prikazen

meteorológ, -a m., vremeo-slovec; meteorologíja ž., vremenoslovje; meteoroló-gičen, -čna, -o, vremeo-sloven

méter, -tra m.; métrski, -a, -o

metēr, -ērja m., stavec

métež, -a m.

méti (pog. *mèt*), mánem; mèl (*mèy*) -éla, -élo; umét, -a, -o; menèc, -ncà (*mənàc*) m.

metilj, -ilja m. = metljáj, -a m., ovčja bolezen; metiljav, -a, -o; metiljavica ž.

mētla, -e in metlé ž.; množ. mētle in metlé, mētel (-tál) in metlá; metlíca ž.; metlíšče s.; metlár, -ja m.; mētlást, -a, -o

metlíka ž.; metlíčen, -čna, -o; metlíkovina ž.

metljáj, -a m. = metílj, -ilja; metljáv, -a, -o; metljávec, -vca m.

Metód, -a in Metódij, -a m.

metóda ž., učben način; metódika ž., nauk o metodi; metódičen, -čna, -o, učben

Metóhija ž.

metropóla ž., prestolnica

metropolít, -a m., nadškof

métrum, -uma m., mera ver-za

metúljl, -a m.; prid. metúlji, -a, -e; metulje krilo

mezda in mēzda ž.; mēzden, -dna, -o; mēzdnik, -a m. (*məzd-*)

mezèg, -zgà m., mula; mezgí-ca ž. (*məzq-*)

mezéti, mezím; iz breze me-zí; mezína ž., nav. množ., močvirnat svet (*məz-*)

mezíneč, -nca m.

mežáti (pog. *məžàt*), -ím; me-žèč, -éča, -e; mežàv, -áva, -o; mežíkati, -am; mežík-niti, -nem; mežíkàv, -áva, -o; mežíkávec, -vca m. (*məž-*)

mežéven, -vna, -o in mužé-ven, -vna, -o; drevo je spomladi mežévno

Michelangelo (*mikelándželo*), -gela; -gelov, -a, -o

Mícka ž.

míčen, -čna, -o

mícken, -čkena, -čkeno (-čkan, -a)

mídva, midve (medve), dvoj. od jaz

migetáti (pog. *migetàt*), -etám, -éčem; migetá mi pred očmi

mígljaj, -a in migljáj, -a m.

migotánje s. = migetanje

migljáti (pog. *migtjàt*), -ám; mígljaj, -a m.; na mígljaj; migljáč, -a m.

migréna ž., glavobol po eni strani glave; preglávica

mijávkati, -am, -čem; mijáv-kanje, -a s.

mikádo, -da, -du m., naslov japonskega cesarja
mikáven, -vna, -o; mikávnost, -i ž.
mikrokózm, -osa m., svet v malem
mikroskóp, -a m.; daljnogled; mikroskópičen, -čna, -o
míl (*mil*), -a, -o; držati se kakor mila Jera; mili Bog!; prim. miléjši, -a, -e; prisl. prim. miléje; v sestavi miloglásen, milosřčen itd.
mílati, -am; namílati, -am; seifen, einseifen; namílan, -a, -o
milijárda ž., tisoč milijonov
milijón, -a m.; milijonár, -ja m.; milijónski, -a, -o
mílit se, -im se; miljen, -a, -o; míljenec, -nca m.; míljenka ž.
mílja ž., mera; miljekáz, -áza m.; míljnik, -a m.
miljé, -éja m., okolje, osredje
mílo, -a s.; mílen, -lna, -lno; milni klej; mílnica ž. (*mil-*)
milodár, -a m. = míloščina ž.
mílosten, -stna, -o = mílostiv, -íva, -o = mílostljív, -íva, -o; mílostipóln, -lna, -o (po nem.) = mílostiv, poln mílosti
míloščina ž.; míloščinar, -ja m.
mímo predl.; mimo iti; del. sed. mimo gredóč (idóč); tvoja hiša je lepša mimo moje; mimohòd, -óda m., defilé
mímogredé prisl. (brez pomude); mímogredé kaj omeniti

Mína ž.; svoj. prid. Mínin, -a, -o; Mínica ž.
miniatúra ž., drobna slika; miniatúren, -rna, -o
mínimum, mínima m., najmanjša množina; tudi prisl. najmanj; minimálen, -lna, -o
miníster, -stra m.; minístróvka (žena ministra); minístrski, -a, -o; minístrstvo, -a s.
míniti, -nem; del. pret. miníl in minul (*miniŭ*, -ùŭ); maša je miníla = minúla; pridevno: minúl (*-núl*), -a, -o; minúli teden, minúli časi; minljív, -íva, -o; minljí-vost, -i ž.
minorít, -a m., množ. -ítje (redovnik)
minuciózen, -zna, -o, nadroben, natančen; malenkosten
minúskula ž., male črke
mír, -ú in míra m.; na míru, pri míru pustiti; z mírom (= v miru) pustiti
míriaméter, -tra m. = 10.000 metrov
mirijáda ž., deset tisoč
miríti (pog. *mirít*), -ím; (po-)mírjen, -a, -o; mírjenje, -a s.
mirozòv, -zóva m.
mírta ž.; mírto, -a, -o; mírto, -ov grm
mísel (*míseŭ*), -sli ž.; míseln, -selna, -o; míselnost, -i ž. (*-səlŋ-*); míselec, míseca m. (*mísləc*, -a)
mísija ž.

misijón, -a m.; misijónski, -a, -o; misijonár, -ja m.; misijonáriti, -im; misijónstvo, -a s.

míslec, -sleca m. (-slac)

mísliti (pog. *mísliti*), -im; míslèč, -éča, -e; mísljen, -a, -o; mísljenje, -a s.

místêrij, -a m., skrivnost; místeriôzen, -zna, -o, skrivnosten

mistificírati, -am, prevariti koga; mistifikácija ž., prevara

místika ž., verske skrivnosti; místik, -a m., kdor se z místiko peča; místičen, -čna, -o, skrivnosten

míš, míši ž.; pol (*поу*) míš pol tíč = netopir; prid. míšji, -a, -e; míšnjak, -a m.

míšica ž. (tudi: nadlahti); míšičen, -čna, -o; míšičast, -a, -o; míšičje s.; míšičevje s.

míšjica ž., arzenikov prah

míšljênje s.; míšljênjski, -a, -o

mít, -a m. (mythos), bajka;

mitológ, -a m., bajeslovec;

mitologíja ž., bajeslovje;

mítičen, -čna, -o, bajen;

mitológíčen, -čna, -o =

mitolóški, -a, -o, bajesloven

mitraljéza ž., brzostrelka

mívka ž., droben pesek

mizantróp, -a m., ljudomrzec, odljudnik

mížáti, -im, mížati (pog. *mížati*); mížal, -ála, -o, -i

mlád, -a, -ó in mládo; dol.

mládi, -ega; izmláda in

iz mládega; prim. mlájši,

-a, -e, prisl. prim. mláje

mládec, mládca m.

mladéníč, -íča m.

mladíč, -íča m.

mladíti (pog. *mladiti*), -im; (po)mlajèn, -êna, -o; mlajénje s.

mládoslovénec, -nca m.; mládoslovénski, -a, -o; mládoslovenstvo s.

mláhav, -a, -o; mláhavost, -i ž.

mláj, -a m.; mlaje postavljati

mlámol, -a m., prepad

mláskati, -am; mláskav, -a, -o; mláskniti, -nem

mlatiti (pog. *mlátiti*), -im;

mlatèč, -éča, -e; (o)mláčen,

-a, -o; mláčenje s.; mlátev,

-tve ž. = mláčev, -čve ž.;

mlatílen, -lna, -o; mlatílnica ž. (-tíl-)

mlésti = mólsti, mólzem (*моу-*)

mléti (pog. *mlèt*), méljem;

meljóč, -a, -e; mlétev, -tve

ž.; mlév, -í ž.; mléven, -vna,

-o; mlévka ž. = mívka ž.

mlínec -nca m. (ne: blíнец);

nav. množ.: mlínci; popar-

jeni mlínci

mnênje, -a s.

mnóg, -a, -o = mnógi, -a,

-o; v Egiptu je postal ve-

lik, močen in mnog narod

(Dalm.); Ljubljaniča pije

mnoge potoke in studence

(Levst.); prisl. mnogo; na

mnógo mestih = na mnó-

gih mestih

mnogotér, -a, -o

mnóžica ž.

mobílija ž., pohištvo

moč, -í; na moč je mraz; na

vso moč tepsti; nima močí

(= vpliva) do njega; svéte

močí = relikvije

močán in močén, môčen;
môčna, môčno in močno;
množ. moční, močné, môc-
na; dol. môčni, -ega

močerád, -áda m.

močeril (-riŷ), -íla m., člove-
ška ribica

môči, mórem; del. mogôč,
-ôča, -ôče; vel. môzi, mozí-
ta, mozíte; mógel (mógau),
môgla, -o, -i, -e

môči, mórem; môči je, ni mô-
či (po obliki nedoločnik)
= je (ni) mogóče, n. pr.:
vse je môči (in: môč) sto-
riti; ni môči (môč) do nje-
ga priti; vsem se je bralo
z obrazov hrepenenje, kar
môči (môč) dobro se zaba-
vati; kolikor môči, kar mô-
či (in: kar môč)

močvír, -ja m.; močvírnat, -a,
-o; močvírski, -a, -o; mo-
čvírje s.

modél, -a m., kalup, vzorec;
modelírati, -am, modele de-
lati; módel (-dau), -dla m.
(preprosto); módelnica ž.
(-dau-)

modêren, -rna, -o

modístka ž. = modístinja ž.

modrás, -ása m.

módrč, -a m., životnik, ne-
drjak

modriján, -a m.; modrijániti,
-im

mogôč, -ôča, -e = móžen,
-žna, -o; mogóčnost, -i ž.
= možnost, -i ž.

mogótec, -tca m.

Móhamed, -a m.; mohame-
dánec, -nca m.

mój, môja, môje; množ. môji

mójster, -stra m.; mójster
skáza; mójstrica ž. = mój-
strinja ž.; mójstrski, -a, -o;
mójstrovina ž. = mojstrí-
na ž.

Mójstrana ž.

mójškra ž., šivilja; mójškri-
ca ž.

mòk, môka m., die Beize; v
mok dejati, v móku biti,
beizen

mókka, kava mokka

mókrč, -a m., deževni veter

móker, môkra, mokró in mô-
kro; množ. mokrí in môkri;
dol. obl. môkri, -ega

mokrôta ž.; mokrôten, -tna, -o

molčáti in mólčati (pog. mój-
čat), molčím; vel. mólči,
-íte; mólčal, -ála, -o, -i;
molčêč, -êča, -e; molčêčnost,
-i ž.; molčljív, -íva, -o
(mouč-)

molédovati, molédujem; molé-
dovanje s.

môlek, -lka (môlak, -lka) m.
róžni vênec

molekul, -a m., delček tvarine;
molekuláren, -rna, -o

moléti (pog. molêt), -ím (ne-
prehodn.), n. pr. zvoniki so
moleli visoko k nebu; mo-
líti (pog. molit in mólit),
-ím (prehodno); molil, -a,
-o, -i; n. pr. molíl je noge
Molière (moljêr), rod. Moliê-
ra; svoj. prid. Moliêrov,
-a, -o

molíti (pog. mólit), mólím;
vel. mólí, molíte; mólíl,
-íla, -o, -i; móljen, -a, -o;
moljênje s.; molílec, -lca
(uca) m.; molílnica ž.; mo-
lílnik, -a (-lly-) m.

molítev, -tve ž.; molítevca ž.
(-təv-); molítven, -a, -o
(-tvən, -a); molítvene bu-
kvice, molítvenik, -a m.

mòlj, mólja m.; obleko so
mólji snedli; moljàv, -áva,
-o; moljáva léca; moljavo
žito

mólk (móuk), -a m.

mólsti in mlésti; sed. mólzem
(móuz-)

mólža ž. (móuža)

momènt, -ènta m., hip, trenu-
tek; važna stvar, razlog;
momentán, -a, -o, trenuten

momljáti, -ám (pog. momljät)
móngati, -am

Mongól, -a m.; mongólski,
-a, -o

monográm, -a m., začetne čr-
ke imena

monókel, monókla m.

monopól, -a m., samotrstvo

monoteíst, -a m., enobožec;
monoteizem, -zma m., eno-
boštvo

monotón, -a, -o, enoličen, ena-
komen; monotónost, -i ž.

Monroe (manró), Monroea
(-rója); Monroeov (-rójev)

monsignor (monsinjór), -ja;
kratica mgr.

monštránca ž.

montêr, -ja m.; montírati,
-am; montíranje s.; montá-
ža ž.

Montesquieu (mōteskjö) m;
Montesquieuja (mōteskjöja);
Montesquieujev (mōteskjö-
jev)

Montpellier (mōpeljé), Mont-
pellier (mōpeljéja)

monumènt, -ènta m., spome-
nik; monumentálen, -lna,
-o, spomeniški

môra ž.; môra ga tlači

morála ž.; morálen, -lna, -o,
nraven; morálka (-rál-) ž.,
knjiga o morali; moralíst,
-a m., kdor uči moralo;
moralizírati, -am

mordà = morebíti

morebíti (ne: znabiti) =
morda; morebíten, -tna, -o,
eventualen; morebítna po-
znejša doplačila

mórfij, -a m.

moríja ž.

morílec, -lca (-uca) m.; mo-
rílka ž.; morílen, -lna, -o
(-riq-)

moríti (pog. morít), -ím; mo-
rèč, -éča, -e; (u)morjèn,
-èna, -o; morjènje s.; mō-
rítev, -tve ž.

morjé in mórje s.; rod. mor-
já in mórja; na mórje;
množ. rod. móriij; mōrski,
-a, -o

mornár, -ja m.; mornaríca ž.
Morse (mōrs), ameriški teh-
nik; Morsa; Morsov tele-
graf

Móskva ž.; móskovski, -a, -o

móst, mósta in mostú m.; na
mōstu; mostnica ž.; mo-
stovína ž. = mostnína ž.;
mōsten, -stna, -o

Móstar, -ja m.; móstarski,
-a, -o

Móste, Móst (pri Ljubljani)
ž. množ.; Moščán, -ána m.;
moščánski, -a, -o

móstovž, -a m.

mošéja ž.

môšnja ž.; mošnjíca ž.; moš-njíček, -čka m.
 móštvo, -a s. = moštvo, -à s.
 móšus, -usa m.; móšusov, -a, -o
 mótek, -tka m., die Spule
 móten, -tna, -o
 motíka ž.
 motíti (pog. *mótít*), -im; mo-těč, -ěča, -e; (z)móten, -ena, -o; motěnje, -a s.; motlív, -íva, -o; mótnja ž.
 motív (-íu), -íva m., 1. na-gib; iz lastnega nagiba; 2. snov, motiv te povesti; 3. razlog; motivírati, z razlogi podkrepiti, uteme-ljiti; 4. zamisel (koncep-cija)
 móto (in motto), -a m., geslo
 motocíkel, -kla m.
 motór, -ja m.
 motoróge ž. množ. (pri mlin-skem kolesu)
 motovílec, -lca (-yca) m., solata
 motovíliti (se), -im; motoví-ljenje, -a s.; motovílnica ž.; motovílka ž. (-víl-)
 motríti (pog. *motrit*), -ím, gledati, opazovati; motrěč, -ěča, -e; motrěnje, -a s.
 motvòz, -óza m.
 mozaík, -a m.; mozaíčen, -čna, -o
 mózeg, -zga m.; mózgov, -a, -o; mózgi, -am, premiš-ljevati, si glavo beliti
 mozólj, -a m.; mozóljast, -a, -o; mozóljčast, -a, -o
 móž, možá; rod. množ. móž; manjš. móžek, -žka m.; prid. móški, -a, -o; móš-kost, -i ž.; moštvo; móž beséda

móžen, -žna, -o = mogòč, -a, -e; móžnost, -i ž. = mogočnost, -i ž.
 možgáni m. množ.; rod. mož-gán in možgánov; prid. možgánski -a, -o; n. pr. možgánska juha
 možícelj, -celjna in -clja = možíc, -a m.
 móžnar, -ja m. = dróčnik
 mrámor, -a m.; m. ga jé; množ. mrámori (bezgav-ke)
 mrámor, -a in -ja m. = már-mor, -a m.; mrámoren, -rna, -o; mrámornast, -a, -o = mrámornat, -a, -o
 mrávlja ž., 2. množ. mravelj; mravljíнец, -nca m.; mrav-ljínčar, -ja m.; prid. mráv-ji, -a, -e; mravljínji, -a, -e; mravljínčji, -a, -e; mrav-ljišče, -a s.
 mrázíti, -im; (pre)mrážen, -a, -o; mráženje s.
 mrcína ž.
 mrcváríti, -árim; (z)mrcvár-jen, -a, -o; mrcvárjenje, -a s.
 mrčes, -ésa m.; mrčesni pra-šek
 mŕdati se (ne: delati grima-se); namŕdniti se komu; mrgóditi se, namrgóditi obraz, usta, čelo
 mŕéti (pog. *mŕét* in *mŕët*), mŕem in mŕjem, sed. del. mŕóč, -a, -e, mŕjóč, -a, -e; m. za čim (ne: na čem); otroci so jeli mreti za ko-zami
 mrgolěnje, -a s.
 mŕha ž.; prid. mŕšji, -a, -e
 mŕk, mŕka m.; mŕkniti, -nem; mŕknjenje, -a s.

mrkel (*mřka*), -kla, -o, mračen, temen
 mřkev, -kve ž., korenje; mřkvica ž.
 mřšav, -ava, -o; mřšavost, -i ž.; mřšavěti, -ím
 mřšálica ž., mrzlica
 mřščiti, -im; čelo m.; m. se; namřščiti, -im
 mřtev (*-taŕ*), -tva, -o in mřtèv, -tvà, -ó; do mřtvega pobiti koga; ves mřtev biti na kaj
 mřtvák, -áka m.; mřtváški, -a, -o; mřtváščina ž.
 mřtvášnica ž.
 mřtvec (*-tvac*), mřtveca in mřtvèc, -à m.; mřtvečev, -a, -o
 mřvílo, -a s. = mřtvica ž.; mřtvíčen, -čna, -o; mřtvílen, -lna, -o (*-tvíl-*)
 mřtvíti (pog. *mřtvit*), -ím; mřtvênje, -a s.
 mřtvôben, -bna -o
 mřtvouđ, -a m.; mřtvouđen, -dna, -o
 mřva ž., manjš. mřvica ž.
 mřzek, -zka, -o; mřzko mi je nad čim; mřzkost, -i ž.
 mřzel (*-zaŕ*), mřzla, -o
 mřzíti (*mřzit* in *mřzit*), -ím koga, sovražiti koga; mřzėti (*mřzèt*), -ím; mřzí mi kaj; mřzí se mi kaj; mřzėti na kaj; mřzėti koga, kaj
 mřžnja ž.
 mučilo, -a s.; mučilén, -lna, -o; mučilnica ž. (*-čil-*)
 múčiti (pog. *múčit*), múčim; múčil, -íla, -o in múčila, -o, -í, -e

mudíti (pog. *mudít*), -ím; (za)mujèn, -êna, -o; mujènje, -a s.; mudljiv, -íva, -o; mudljívec, -vca m.; mudljívka ž.
 múf, -a m.
 múha ž.; prid. múšji, -a, -e; múhav, -a, -o; múhavec, -vca m., muhav človek, pedant
 muhálnik (*-haŕ-*), -a m. = múhovnik, -a m.
 múkapóln (po nem.) = múčen, -čna, -o; muke poln, poln muk(e)
 múlec, -lca m.; múlček, -čka m. (*múl-*)
 múlití, -im; (na)múljen, -a, -o; múljenje, -a s.; muljá-va ž.
 munícija ž.; municíjski, -a, -o
 múren, -rna m. = criček; múrenček, -čka m.
 Murillo (*murtljo*), rod. Murrilla; svoj. prid. Murillov (*muriljov*)
 múrva ž.; rod. množ. múrev; prid. múrvov, -a, -o in múrvín, -a, -o; murvino drevo
 Musset (*müsé*), Alfred; rod. Musseta (*müséja*); Mussetov (*müséjev*)
 muslín, -a m., tenka bombažasta tkanina
 muškát, -a m.; muškátov, -a, -o; muškátovec, -vca m.; muškátélec, -lca m.; muškátélka ž. (*-tél-*)
 mušketíř, -ja m., nekdanji vojak pešec
 mutírati, -am preglasiti se (preglašati se)
 múza ž., modríca

múzati, -am; múzanje, -a s.
muzéj, -a m.; muzéjski, -a,
-o; muzeálen, -lna, -o
múziká ž., glasba; múzičen,
-čna, -o; muzikálen, -lna,
-o; muzikáličen, -čna, -o

múželj, -žlja m.; množ. múž-
lji, die Nudeln
mužéven, -vna, -o = mežé-
ven, -vna, -o
mužík, -íka m.
múžiti se, -im se

N

na predl.; na Boga prise-
gam; na svoje poštenje kaj
obljubiti, rotiti se na kaj
(ne: pri čem)

nabáviti, -im = omisliti, n.
pr.: iz nabranih darov si
hoče društvo najprej omi-
sliti društveno zastavo

nabíratí vojake; nabira ž.;
nabirálnik (-ráy-), n. pr.:
poštni

nabrékniti, -nem; žile so mu
nabrekníle (ne: so se na-
brekle), prid.: nabrékle ži-
le; nabrekla ustna, nabre-
kla pšenica

nabúhniti, -nem; nabúhnjen,
-a, -o = nabúhel (-həy),
-hla, -o; nabuhnjen, nabu-
hel obraz

nácija ž., narod; nacionálen,
-lna, -o, naroden; nacio-
nálnost, -i ž., narodnost

načélek, -lka (-lka) m., šapelj
načélnik, -a m.; načélništvo,
-a s.; načélen, -lna, -o;
načélo, -a s.; rod. množ.
načél (-čel)

načéčkati, -am = sl. nališpa-
ti, našopiriti; nališpano
deklet; našopirjen človek

načrt, -črta m. (ne: črtež);
načrtati, -am, osnutek na-
praviti, koncipirati, kon-
struirati

nàd predl.; n. pr. jeziti se
nad kom (ne: čez koga);
zavzeti se nad poročilom;
dvomiti nad čim

nàd predlog v sestavi s sa-
mostalniki pomeni višjo
stopnjo, n. pr. nàdpastir,
nàdpaznik, nàdškof, nàd-
priglednik (tudi: višji paz-
nik, priglednik, višji nad-
zornik itd.); napačno pri
pridevniki, n. pr. nadmo-
čen, nadkoristen itd.

nadahníti (pog. *nadahnit* in
nadáhnit), -nem; nadáh-
njen, -a, -o; nadáhnjenje,
-a s.

nadálje = naprej
nadaljeváti, -újem (pog. *na-
daljevát*) nadaljeválen,
-lna, -o (-vál-)

nadáljnji (tvorjeno iz nada-
lje); nadáljnja preiskava
(= naprej traja); nadaljnje
prodiranje; glej: dáljnji

nadángel, -a m.; nadángelski,
-a, -o

nadárbina ž.

nadárjen, -ena, -o; nadárje-
nost, -i ž. (ne: darovitost)

nádeja ž. = náda ž.; náde-
jati, -dejem, -dejam se (ne:
nádati se), nadejati se česa
nàdinženír, -ja m.

nadkríliti, -im; nadkriljeváti, -ujem = prekašati, prese-gati, posekati
 nadláket, -kta m; množ. nad-lahtí ž.; nadláhten, -tna, -o; nadláhtnica ž.
 nadlégovati, nadlégujem in -áti (-át), -ujem; nadlégio-vanje, -a in -ánje s.
 nadlěžen, -žna, -o; toda: pri-stojna (ne: nadležna) oblast
 nadobúden, -dna, -o; ne: na-debuden
 nadoknáđiti, -im = sl. pri-storíti, -ím; kar je bilo po-prej zamujenega, se je zdaj pristorilo; kar se tedaj ni zgodilo, se zdaj ne dá pri-storiti
 nadomestíti, -im; nadoméstek, -stka m.; nadomeščen, -ěna, -o
 nàdprítliče, -a s., Hochpar-terre
 nadróben, -bna, -o; nadrob-na kritika; nadrobna kup-čija; nadróbnost, -i ž.
 nadstrěšek, -ška m.
 nadúha ž.; nadúšen, -šna, -o = nadúšljiv, -iva, -o; na-dúšljivec, -vca m.; nadúš-ljivost, -i ž.
 nadúti (pog. *nadút*), nadmēm = napihniti; nadút, -a, -o
 nàdvójvodina ž., dežela
 nàdvójvodinja ž., oseba
 nadzémlje, -a s.; nadzémelj-ski, -a, -o
 nadzémna stavba (ne: nad-stavba), Oberbau
 nadzírati, -am; nadzórnik, -a m.; nadzórstvo, -a s.; nad-zórstven, -a, -o
 naenkràt, nakràt = hipoma, kar

nág, nága, nágo in nagó;
 nagi, nagé; dol. nági, -ega;
 množ. nági, náge
 nagájati, -am; nagájal, -ála, -o, -i, -e
 nagajiv, -íva, -o; nagajívec, -vca m.; nagajívka ž.
 nagátiti, -im; nagáčena pti-ca; nagačena plevnica; gáčenje, -a s.
 nágel (-gəʊ), -gla, -o; na ná-glem se je zgodilo; náglič (naglo); nágloma; nanágloma; prenanágloma je prišlo; nagla sodba = nágli (ne: preki) sod; náglósó-den postopek; náglójžen, -zna, -o
 nágelj, -geljna, -glja m.; ná-geljč, -a m.; nágeljček, -čka m.; nágeljnov, -a, -o; nágeljnost, -a, -o
 nagíbatí, -am; n. se, n. pr. Carigrad se je že dolgo nagibal k razkolu (ne: je nagibal)
 nagíbljaj, -a m. = nagib
 nagízda ž. = potrata; na-gízno blago; nagizdje, -a s., luksus
 naglās, -ása m. poudarek; naglāsno znamenje; nagla-síti (pog. *naglasit*), -ím; naglašen, -ěna, -o; naglá-šati, -am; naglášanje, -a s.
 naglāven, -vna, -o; naglavni greh
 náglica ž.; náglost, -i ž.
 nágliti se; (pre)nágljen, -a, -o; nágljenje, -a s.
 nagnáti (pog. *nagnat*), -žē-nem; nagánjati, -am
 nagnéčiti, -im; nagněčen, -a, -o; cerkev je nagněčena (= nabito polna)

nagnêsti, -gnêtem; nagnétel
in nagnèl (*nagnétəx* in
nagnèx); nagnetèn, -êna, -êno
nágñiti (pog. *nágnit*), -nem;
nágñjen, -a, -o; nágñjenje,
-a s.; dan se je nagnil
nagníti (pog. *nagnit*), -gní-
jem; nagnít, -a, -o; nagníl,
-a, -o; nagnílo sadje =
nagníto sadje
nagnúsen, -sna, -o
nagóbčnik, -a m.
nagódba ž. (shr.) = pogód-
ba, n. pr. avstro-ogrska
pogodba
nagódoma prisl., po naključju
nagòñ, nagóna m.; nagón-
ski, -a, -o
nagráda ž., darilo; nagrá-
den, -dna, -o; nagradna
plača; nagradíti (pog. *na-
gradit*), -ím; nagrajèn,
-êna, -o
nágřlin, -a m.; divji n. =
plavica
nagubán, -a, -o
nagubánčiti, -im
nahájati, -am; po gorah na-
hajamo (najdemo) lepih
cvetíc; nahajati se (franc.-
nem.), n. pr. županstvo se
nahaja pol ure od tod (=
sl.: je); svetišče boga Vul-
kana v Rimu se je nahajalo
(= sl. je stalo) daleč od
hiš; tu doli se nahaja (=
leži) prekrasno polje
nahítroma = hitro
náhod, -hóda m.; nahóden,
-dna, -o
nahódoma prisl.; nahodoma,
kakor bi bila iz tal zrasla,
stoji pred menoj ciganska
deklica

nahrbtnik, -a m, oprtnik, -a
m.
naiven, -vna, -o, preprost;
naivnost, -i ž., preproščina
nàj- dela presežnik iz pri-
mernika, n. pr. najboljši,
najbolje; najhitreje, največ
itd.; pritika se tudi bese-
dam, ki imajo komparativ-
ni pomen, n. pr. najpred,
najprej, najprvo, najnapr-
vo; nàj ima svoj naglas,
n. pr. nàjlépši
nàjbrž, nàjbrže
nájdba ž.; rod. množ. nájdb
najdítelj, -elja m., kdor najde
najéti (pog. *najét*), nájmem
in najámem
nájín, -a, -o
nàjmanj, prisl.
nàjpoprej
nàjposlej
nàjsi = čeprav; najsi bo;
najsí je bil
nàjsi túdi
nájti, nájdem, našél in nášel
(ne: najdel) sem; nájden,
-ena, -o; nájdenje, -a s.;
nájdenec, -nca m.; najde-
nína ž.
nàjvèčkrat
nàjzàdnjič
nakániti, -im, namerjati, na-
meravati; nakánjen, -a, -o;
nakánjenje, -a s.
nakítiti, -im; nakíčen, -ena, -o
nakljùb, kljùb predl. z daj.
(ne: navkljub)
nakljúče, -a s., slučaj; na-
kljúčen, -čna, -o, slučajen;
nakljúčiti se
náklo, -a s. in nakoválo, -a s.

nakloníti (pog. *naklôniti*, -im;
naklônjen, -ena, -o; naklôn-
njenost, -i ž.

naknáda ž. = nadomestílo,
-a s.

nakopíčiti se (ne: nakupíči-
ti), -im se (izvedeno od
kopíca)

nakrát, naenkrát = hipoma,
kar

nakrižem, križem, križema

nakvíšku, kvíšku

nalášč in nalášč; prid. na-
láščen, zaradi naláščnega
zavijanja

nalèt, naléta m.; naletávati,
-vam; naletéti, -im; nalêtel
je

• nalezljiv, -íva, -o; nalezljí-
vost, -i ž.

nalíč = nalašč

nalíšp, -a m.; nalíšpati, -am;
nalíšpav, -a, -o; izbirčen

nalívno però

nálog, náloga m.; náloga ž.

naložíti, -im (pog. *naložit* in
naložit); naložen, -êna, -o;
nalóžil, -íla, -ílo in naló-
žilo, -íli in nalóžili

namázati, -žem; namázal, -a
in -ála

náme, náte, náse; nánj, ná-
njo, nánje; nánju, nánje
(ne: na-me, na-se itd.);
krajše oblike oseb. zaimka
za predlogi (glej: čézme)

namèn, -éna m.; naménoma
prisl.

naméniti, -im; naménjen, -ena,
-o; naménil, -íla, -ílo

naméra, namériti, -im se na
koga; namérjati, -am

namerávati, -am = namér-
jati, -am

namestíti (pog. *namestit*), -ím
in naméstiti; nameščèn,
-êna, -o; nameščénje, -a s.
in naméščen, -a, -o, -nje

namésto predl. z rod. n. pr.
namesto brata plačati; sto-
riti kaj namesto koga; na-
mesto (po franc.-nem.), n.
pr. namesto da bi me bil
pohvalil = sl. ne da bi
me bil pohvalil, ampak
grajal me je

namestováti, -újem koga
(= namesto koga biti);
namestovánje, -a s.

namigávati, -am

namílati, -am, einseifen

namrgóditi, -im; namrgóden,
-a, -o

namrščiti, -im obrvi

nanágloma

nanêsti, -nêsem; nanesèn,
-sêna, -sêno (ne: nanešen)

nanósnik, -a m.; der Zwicker
Nantes (*nât*), rod. Nantesa
(*nâta*); nanteski, -a, -o, n.
pr. nanteski edikt

naóčniki m. množ.

naóknica ž.; nav. množ. na-
óknice

naokóli, okóli

naokróg, okróg

naópak = nápak

nápačen, -čna, -o

napadálen, -lna, -o; napada-
lec, -lca m.; napadálka ž.
(-dál-)

napajálnik, -a m. (-jáų-)

napásti, -pádem; napádel,
-dla, -dlo in napàl, -ála, -o;
napáden, -dena, -o

napeljáti (pog. *napêljat*),
-éljem in -eljám; napelje-
vátí, -újem in napeljávati,
-am

napénjati, -am; napénjanje, -a s.; napenjljiv, -íva, -o
 napéríti, -im; napérjen, -a, -o; naperiti zajca s slanino, bespicken; napérjati, -am
 napíhniti (pog. *napíhniti*), -em; napíhnjen, -ena, -o; napíhnjenec, -nca m.
 napílití, -im; napíljen, -ena, -o
 napis, -ísa m.
 napisáti in napisati, -píšem (pog. *napísati*); napísan, -a, -o
 naplavína ž.
 napojíti (pog. *napojiti*), -ím; napójil, -íla, -ílo in napójilo
 napolníti, -pólním; napólnjen, -ena, -o; napolnjeváti, -újem (-*poujn*-)
 napomínjati, -am
 napòr, napóra m.; napóren, -rna, -o
 napósled prisl.
 napósodo prisl.; n. dati, dobiti
 napošèv prisl.; napošéven, n. pr. napošévná lestva
 napóta ž.; v napóto
 napótek, -tka m. = instrukcija; n. dati
 napótiti (pog. *napótiti*), -im (pokazati, povzročiti); napótíl, -a, -o; napótiti se
 napótje, -a s.
 napótovaťi, -ujem komu = bití komu napóti
 napram = sl. do, proti, nasproti, na; n. pr. ali. pomeni to hladnost napram tebi? = sl. proti tebi; ljubezen napram domovini = do domovine; napram takim možem sem brez moči = nasproti takim možem

napráviti, -im; naprávljen, -ena, -o; naprávljati, -am; naprávljanje, -a s.; napravljálnica ž. (-*ljál*-)
 napréči, -préžem; vel. naprézi, -zíva, -zímo; naprégel, -gla, -o; napréžen, -žena, -o
 napréden, -dna, -o; naprednják, -a m.; napredováti, -újem
 napréj prisl. (dalje); n. iti; ne vedeti ne naprej, ne nazaj; naprej plačati, za naprej (v prihodnje), n. pr. za naprej bo drugače; napréjšnji, -a, -e; naprejšnja odpoved
 napródaj prisl.; n. dati; n. postaviti
 naprosíti (pog. *naprôsit*), -prósim; napróšen, -ena, -o; napróšati, -am; napróša se = prosi se
 napróti prisl.; n. iti
 napřtiti, -im; napřčen, -ena, -o; žep je napřčen = natlačen; naprtováti, -újem
 napùh, -úha m.
 napúhniti, -em; napúhnjen, -ena, -o; napúhnjenec, -nca
 napùšç, -pùšça m.
 narásti, -rástem (-rásem); rástel, -stla, -stlo in rásel, -sla, -slo; voda je narásla; narásla voda
 naráv, -i ž., čud, das Natur, = naráva ž.
 naráva ž.; naráven, -vna, -o; naravoslóvje, -a s.; naravopísje, -a s.
 naravnóç prisl. = narávnost
 narávnost prisl.; narávnosten, -stna, -o = neposreden

nárazen in narázen prisl.;
nárazen dejáti; dve uri
narázen

narcís, -a m.; narcíso, -a, -o
náred in naréd prisl. = pri-
pravljen; ladje so za boj
nared (Vodnik); naréden,
-dna, -o; naređen biti k
čemu

narédba ž.; rod. množ. na-
rédb

narédnik, -a m.

narékoma prisl.; n. pisati =
po narekovánju pisati

narekováti, -újem

naróbe prisl.; naróben, -bna,
-o; naróbe svět

naróčaj, -a m.

naročiti (pog. *naročit* in *na-
róčit*), -ím; naróčil, -íla,
-o; naročnik, -a m.; naroč-
níca ž.; naročnina ž.

naróčje, -a s.

národ, národa m.

nárt, -a m., zgornji del sto-
pala

nasàd, -áda m.

nasadíti (*nasadit*), -ím; na-
sajèn, -èna, -èno; nasájati,
-am

nasében, -bna, -o, sam na
sebi biti, absoluten

naséliti, -sélím (pog. *nasé-
lit*), naséljen, -ljena, -o;
naséljenec, -nca m.; nasél-
ljenski, -a, -o; naséljenik,
-a m.; naséljeniški, -a, -o;
naseljeváti, -újem

nasélnik, -a m.; nasélnost, -i
ž.; nasélbina ž. (*-sél-*)

nasésti, -sédem komu (po
nem.) = dati se zapeljati,
prevariti

nasilje, -a s.; násilstvo, -a s.;
nasílnost, -i ž.; nasílen,
-lna, -o; násílnik m. (*-síl-*)

nasip, -ípa m.

nasítiti, -ím; nasičen, -a, -o;
nasičeváti, -újem; ozračje
je nasičeno z elektriko (ne:
elektrike)

naskrivàj prisl., skrivaj

naskrívoma prisl.

naslédek, -dka m. = posle-
dica (ne: posledek), nasto-
pek

naslédnik, -a m.; naslédnica
ž.; naslédstvo, -a s.; na-
slédstven, -stvena, -o

naslédnji, -a, -e = sledeči

nasledováti, -újem koga ali
komu (nastopiti za kom);
nasledovati kaj, n. pr. de-
diščino; nasledoválec, -lca
m (*-lca* in *-uca*); nasléd-
nik, -a m.; naslédstvo, -a s.

naslòn, -óna in -óna m. =
naslónek, -nka m.; n. pr.
na obeh straneh stola

nasloníti (pog. *naslónit*), -sló-
nim; vel. naslóni, -íte; na-
slónil, -íla, -o; naslónjen,
-a, -o; naslánjati (se); na-
slanjálo, -a s. = naslòn,
-óna m.

naslonjáč, -a m. = naslanjáč,
m., stol

naslòv, naslóva m.; naslòven,
-vna, -o; naslovljen, -èna,
-o, in naslòvljen, -a, -o;
naslovljènc, -nca m. in
naslòvljenec m.

nasméh, -a m.; nasméhljaj,
-a m.; nasméšek, -ška m.
(ne: usmev)

nasméhoma prisl.

naspòl (-spòu) prisl.; naspòl
 (= vsak pol) kaj imeti
 nasprótek, -tka m., pendant
 naspróti prisl.; nasproti meni
 stanuje
 nasprotováti, -újem
 nasprótsvo, -a s.; nasprótje,
 -a s.; nasprótljiv, -a, -o;
 nasprotljívnost, -i ž.
 nasřšen, -a, -o
 nastániti, -im; nastánjen, -a,
 -o
 nastávití, -im; nastávljen,
 -ena, -o; nastávljati, -am
 nástil (-iŷ), -íla m. = nasté-
 lja, stelja
 nastláti (pog. *nastlât*), -sté-
 ljem; nastíljati, -am
 nastòp, nastópa m.; nastópen,
 -pna, -o
 nastópek, -pka m. = nasle-
 dek, posledica (ne: posle-
 dek)
 nastřgati, -gam, -žem; nastř-
 gana (ne: naribana) kaša
 nastřoj, nastřoja m.; nastřo-
 jěnje, -a s. = razpolože-
 nje, občutje
 nasúti (pog. *nasút*), -spěm,
 vel. naspí, -íte; pret. del.
 nasùl, -úla, -o; nasípiti,
 -am
 nasvèt, nasvéta m.; nasvéto-
 vati, -ujem
 našopíríti, -im; našopírjen
 človek
 nataknúti (pog. *natakñit* in
natákñit), -táknem; naták-
 njen, -a, -o
 natánčen, -čna, -o; natánč-
 nost, -i ž. (ne: potankost);
 natánčnež, -a m.
 natánko prisl.; natanko ne
 vem = natančno ne vem

natégñiti, -nem; natégñjen,
 -a, -o
 natésnoma prisl.
 natezálnica ž. (-záu-)
 natíhoma prisl.
 natís, -tísa m.; natísk, -a m.
 (ne: natisek)
 nató = potem = potlej
 natolceváti (*natoucevât*), -cú-
 jem; natolcevánje, -a s.;
 natolcljiv, -íva, -o; natolc-
 ljívnost, -i ž. (-toŷc-)
 natřpati = sl. natřcati, n. pr.
 mošnjo, sena v koš, vrečo;
 nemščina je natrcana bla-
 ga vseh narodov (Levst.)
 natúra ž., narava; naturálen,
 -lna, -o, naraven, v naravi;
 naturalen davek = davek
 v blagu; naturalíst, -a m.;
 naturalízem, -zma m.
 natvēsti, -tvězem; natvēzel,
 -ězla, -zlo; n. o kom kaj
 naučítí (pog. *naučít*), -ím.
 naučen, -ěna, -o
 naudáriti, -im; naudárjen, -a,
 -o; naudárjati, -am
 náuk, -a m.; náučen, -čna, -o
 naužítí, -íjem se
 naváda ž.; po navádi; iz na-
 váde; v navadi je; navá-
 den, -dna, -o; navádnost,
 -i ž.
 navádití, -im; navájjen, -ena,
 -o; navaditi se česa, čemu,
 na kaj
 navál (-vál), -a m.; naval
 krvi, n. vode
 navalítí (pog. *navalit*), -ím;
 navaljěn, -ěna, -o; navalje-
 váti, -újem
 návček, -čka m.
 navdáhniti, -em; navdáhnjen,
 -ena, -o; navdáhnjenje, -a s.

navdán prisl.: 1. navdilj = tjavendán, 2. na slepo srečo
 navdátí (pog. *navdàt*), -ám; navdájati, -jam, -jem; n. koga z veseljem
 navdílj prisl. 1. dolgo, n. pr. navdilj zvoni, t. j. dolgo, ko prvič vabi k službi božji; 2. tjavendan, navdán
 navdòl (-*dòu*) = navzdol; navdólen, -lna, -o; navdolnost, -i ž. (-*dól*-)
 navdóljati, -am, koga s čim; komu kruha
 navdúšiti, -im; navdúšen, -a, -o; navdúšenje, -a s.; navduševáti (ne: oduševiti, oduševljati, oduševljen)
 návečer, -éra m., vigilija = návečerje, -a s.
 navěsti (pog. *navěst*), -vêdem; navédel (-*dəu*), -vêdla, -o in navèl (-*vèu*), -êla, -êlo; navedèn, -êna, -o; navédek, -dka m., citat
 navkréber prisl.; vkréber
 navkriž, navkrižem prisl.
 navláka ž.
 navláščen, -ščna, -o = naláščen; zaradi navláščnega zavijanja
 navléči (pog. *nav'ěč*), -čem; navlékati, -am
 navòd, -óda m.; 1. napotek; 2. odbor (komisija); 3. indukcija
 navpík prisl.; navpičen, -čna, -o; navpíčnost, -i ž.
 navpíti (pog. *navpìt*) se, navpíjem se
 navprék prisl., vprek; navpréčen, -čna, -o = povprék, povpréčen

navsèzádnje prisl.
 navsèzgódaj prisl.
 navšev prisl. = napošev
 navšvíc prisl.; navšvíc zavihane obrvi
 návtika ž., plovstvo, brodarstvo; návtičen, -čna, -o
 navzdòl (-*dòu*); n. iti; navzdólje, -a s.; navzdólnji, -a, -e
 navzdòlž prisl. = vzdòlž; navzdólžen, -žna, -o (-*dóuž*-)
 navzétí (pog. *navzèt*), navzámem (se); navzémati, -mam, -mljem; navzemljív, -íva -o
 navzgòr prisl.; navzgórni, -a, -e; navzgornja vožnja ladje
 navzkriž prisl.; roke navzkriž dejati; sta si navzkriž; navzkrižen, -žna, -o; navzkrižnost, -i ž.
 navzlíc prisl.; vzlíc = kljub
 navznóter prisl.
 navzóc, -a, -e = navzóčen, -čna, -o; navzočnost, -i ž.
 navzóci prisl.; to je navzoči = očitno
 navzpréd prisl.
 navzvèn prisl. (-*vàn*)
 nazád prisl. = nazáj; nazáden, -dna, -o; nazadnják, -a m.
 nazádnje prisl. = naposled;
 navsèzádnje
 nazáj prisl.; nazáj gredé; nazaj dati
 nazívati, nazívijem, názívam (ne: nazívljam)
 naznák prisl. znák; naznak pasti, ležati
 naznaníti (pog. *naznánit*), -im; naznánjen, -ena, -o; naznánjati, -am; naznánjanje, -a s.

názor, nazôra m.; nazôren, -rna, -o
 nè členek; 1. pri glagolih, pri katerih se v sedanjiku druží v eno besedo, se v nedoločniku piše posebej, n. pr. nêčem: ne hoteti; nisem: ne biti, nimam: ne imeti; neločljiv je tudi v trpn. del. pretek. časa, n. pr. pojasniti: nepojasnjen; poplačati: nepoplačan; 2. ne li (vprašalni členek): ne le — ampak tudi; ne samo — ampak tudi; ne bi; ne da bi; 3. neločljivo se veže s pridevniki in samostalniki in jim daje nasproten pomen, n. pr. nelep, nedolžen, nejasen; nekristjan, nepristranost; 4. v zvezi z glagolom nika predmet (objekt) v stavku, n. pr. ne pišem naloge; pomni: predmet (objekt) stoji v rodilniku le tedaj, kadar je odvisen od zanikanega glagola, n. pr. hlapec ni prišel seno kositi (predmet seno je odvisen od kositi, ne od zanikanega glagola ni prišel); če spada nikalnica *ne* k vezniku *da*, ne zanikuje predmeta, n. pr. planil je iz sobe, ne da bi bil zaprl vrata (ne: vrat) za seboj; poslovil se je, ne da bi bil črhnil besedico. Napačno: da jih ni zmanjkalo nič manj kot petnajst, prav: da jih je zmanjkalo (zanikuje se pojem: manj); tu ni ničesar ostalo, prav: tu ni nič ostalo (nič je tu osebek); nič ni v življenju

tesneje združenega (prav: ni tesneje združeno, ta stavčni člen je povedek) kot duh in telo
 Neápelj, -plja; neápeljski, -a, -o
 nebésen, -sna, -o
 nebó, nebá s.; na nébu; množ. nebésa; nébce, -a s.
 nebódigatréba = neboditreba m., nesklonljiv
 nebogljén, -a, -o in nebogljén, -êna, -o; nebogljénček, -čka m.
 nečák, -a m., stričnik; nečákinja ž. stričnica
 nečas, -časa m.; v nečas priti = sl. v nepravem času priti
 nečimrn, -rna, -o; nečimrnost, -i ž. = ničémuren, ničémurnost
 nečké, nečák ž. množ. = nečvé, -čvá ž. množ. (*náč-*)
 nečúven, -ena, -o = sl. nezaslišán; neslišán, -ana, -o
 nedáven, -vna, -o; pred nedavnim; nedavno prisl.
 nedélja ž.; nedéljski, -a, -o
 nedogled (glej: dogled); v nedogled
 nêdolóčen, -čna, -o
 nedostájati, -ja, -je; nedostája mi česa
 nedoumljiv, -íva, -o
 nédrje, -a s.; tudi množ. nédrja (1. 4); 2. nédrij; 3. nédrjem; 5. nédrjih; 6. z nédrji; nédrjak, -a m. modrc
 nédro, -a s.; nav. množ. nédra (1. 4); 2. néder; 3. nédrom; 5. nédrih; 6. z nédri; nédrje, nédrja
 negligé, -éja m. = sobna obleka; v negligéju

negnòj, -ôja m. (ne: nagnoj)
 négo veznik; 1. za primerni-
 kom = kakor; večji nego
 on; nego li; 2. ampak, ne
 samo — nego i
 negôda ž.; negodè, -éta m.
 neháti in néhati, -ám in né-
 ham; dejanje in nehánje;
 nehováti, nehújem
 nehoté = ne da bi hotel;
 prisl.
 nehótoma prisl.
 neizčrpen, -pna, -o
 neizméren, -rna, -o; kar se
 ne dá izmeriti; neizmerno
 velik
 neizpodbíten, -tna, -o
 neizpolnjív, -íva, -o (-pog-)
 neizprôsen, -sna, -o
 neizrekljív, -íva -o = neiz-
 rêčen, -čna, -o
 nejéšč, -a, -e; nejéščen, -ščna,
 -o; neješčljív, -íva, -o
 nejevéra ž. = nevéra ž.; ne-
 jevéren, -rna, -o; nejevé-
 rec, -rca m.
 nejevólja ž.; nejevóljen, -ljna,
 -o
 nékaj zaimek; 2. nečésa; 3.
 nečému; 4. nékaj; 5. pri
 nečem; 7. z nečím
 nekájkrat prisl.
 nékak, -a, -o; nékaka kužna
 bolezen; nekako bolan sem;
 nékakšen, -šna, -o
 nékakšen, -šna, -o = nékak
 nékam prisl.
 nekatêri, -a, -o in nekatéri
 nekatêrikrat prisl. in nekaté-
 rikrat
 nekaznív, -íva, -o
 nékdaj; od nekdam; nekdanji,
 -a, -e; nekdanjost, -i ž.

nékdo; nekdo je potrkal
 (glej: eden); 2. nékoga, 3.
 nékomu; 4. nékoga; 5. pri
 nekóm; 6. z nekóm
 néki prisl.; kaj neki hoče?
 kako je neki bolniku? brat
 je neki (menda) že odšel
 néki (tudi: nék), néka, néko
 (glej: eden)
 nekjé
 nekôč
 nekód; od nekód
 nekólik, -a, -o
 nekólikanj, prisl. = nekóliko
 nekólikokrat
 nekrológ, -a m., osmrtnica
 nelažnív, -íva, -o; nelažní-
 vost, -i ž.
 nemájhen, -hna, -o; nemájhna
 zadrega
 nemálo prisl.
 Némanja, -e m.; svoj. prid.
 Némanjin, -ina, -o; Né-
 manjiči, -ev množ.
 némar prisl.; znémar, vné-
 mar pustiti; vnémar živeti;
 nemáren, -rna, -o; nemár-
 nost, -i ž.; nemárnež, -a
 nemára prisl. = morda; ne-
 mara da; nemara da ne
 nemáren, -rna, -o; po nemár-
 nem
 Némec, -mca m.; Némka ž.;
 Némčija ž.; némški, -a, -o;
 Nenémec, nenémški
 nemóč, -i ž.; čez némoč de-
 lati
 nemôški, -a, -o; nemoštvo,
 -à s.
 nemôta ž.
 nemškútar, -ja m.; nemšku-
 táriti, -im; nemškutárjenje,
 -a s.
 nenádoma prisl. = nenáde-
 javši prisl.

nenéhoma prisl.

nenráven, -vna, -o; nenrávnost, -i ž.

neodoljiv, -íva, -o = sl. neudržljiv, nepremagljiv, neustavljiv, n. pr. neudržljiva moč se srca polasti (Mencing.); z neustavljivo silo so pritiskali zdaj zavezniški, vsak upor se je takoj zadušil (Det.); vnelo se je v njem nepremagljivo nagnjenje

neodvisen, -sna, -o (ne: nezavisen); neodvisnost, -i ž.

neogiben, -bna, -o; neogibno (ne: neobhodno) potreben

neokóren, -rna, -o; neokórnost, -i ž.

neokréten, -tna, -o, neroden; neokrétnost, -i ž.

neokúsen, -sna, -o; neokúslost, -i ž.

neopázen, -zna, -o = neopazljiv, -íva, -o; ali: neopážen, -žena, -ženo (ne: neopazna, -žno)

neopravičen, -čena, -čeno; neopravičenost, -i ž.

neoskrúnjen, -ena, -o; neoskrunljiv, -íva, -o

nepoboljšljiv, -íva, -ívo

nepočákaven, -vna, -o = nepočákan, -a, -o; nepočakljiv, -íva, -o

nepojmljiv, -íva, -o

nepôkoj, -ôja m.; ne delaj mi nepokôja; 2. nihalo (pri uri)

nepokolebljiv, -íva, -o = sl. neomájen, -jna, -o

nepopísen, -sna, -o = nepopisljiv, -íva, -o

nepopóln, -a, -o; nepopólnost, -i ž. (-póun)

Népos, -óta m.

neposréden, -dna, -o = narávnosten

nepotríben, -bna, -o; po nepotríbmem zapravljati

nepotrpežljiv, -íva, -o; nepotrpežljívec, -vca m.

nepovóltjen, -ljna, -o (kar ni po volji)

neprávi, nepráva, -o; po neprávmem (po krivici); neprávršen, -šna, -o; neprávršnost, -i ž.

neprávo, po neprávu = sl. po krivici, po krivem

neprecenljiv, -íva, -o

nepremagljiv, -íva, -o

nepremakljiv, -íva, -o

nepremenljiv, -íva, -o

neprenehljiv, -íva, -o = neprejenljiv, -íva, -o

neprenéhoma prisl.

neprevídoma prisl.

neprídiprav, -a m.; mladi neprídiprav (poređen otrok)

nepríličen, -čna, -o; nepríličnost, -i ž.

neprodíren, -rna, -o; neprodírnost, -i ž.

neprodúšen, -šna, -o = nepropústen, -stna, -o; zrakodržen, vododržen (ne: zrakotesen, vodotesen)

neprosójen, -jna, -o

nerazsodljiv, -íva, -o

nerédkokrát prisl.

nerésec, -sca m.; prid. neréščev, -a, -o

nergáti (pog. *nergát*), -ám (nem.) = godrnjati, zabavljati; nergáč, -a m.; nergá ž.

Nêro, -ona; nêronski, -a, -o; enako: Nêro (ime psu)

nervóza ž.; nervózen, -zna, -o; nervóznost, -i ž.
 neskônčen, -na, -o; neskônčnost, -i ž.
 Neslován, -a m.; neslován-ski, -a, -o
 neslôžen, -žna, -o; neslôžnost, -i ž.
 nesmísel (-saj), -sla m.; nesmíseln, -selna, -o (-sáln-)
 nespোরázúm, -a m.; nespোরázumljěje, -a s.
 nespotakljív, -íva, -o; nespotakljívost, -i ž.
 nesramežljív, -íva, -o; nesramežljívost, -i ž.
 nestáti, nestánem; nestálo jih je; nestáne ga (zmanjka ga)
 něsti, něsem; trp. del. (pre)-nesèn, -sěna, -o; (od)ne-sèn, -sěna, -o; (pog. *něst; je něsel, něsla, -o*)
 nestrohljív, -íva, -o; nestrohljívost, -i ž.
 nestřpen, -pna, -o; nestřpnost, -i ž.; nestřpljív, -íva, -o
 nesvěsten, -stna, -o = nezavěsten, -stna, -o
 něšplja ž.; něšpljev, -a, -o; něšpljeva palica
 něštétokrát prisl.
 neték, -a m.; netěčen, -čna, -o (jed, ki ne tekne); n. člověk (kateremu nič ne tekne); netěčnik, -a m.
 netopír, -ja m.
 netrěsk, -a m.; n. raste na strehi
 neuběžen, -žna, -o
 neubogljív, -íva, -o
 neubrán, -a, -o; neubrání glasovi; neubráníost, -i ž.

neučákaven, -vna, -o = neučákan, -a, -o; neučákljív, -íva, -o
 neudřžen, -žna, -o; neudřzljív, -íva, -o
 neugásen, -sna, -o = neugasljív, -íva, -o
 neugibčen, -čna, -o
 neuglájén, -jena, -o (pot; člověk)
 neugnán, -ána, -o; neugnánec, -nca m.; neugnánka ž.; neugnáníost, -i ž.
 neugóden, -dna, -o
 neúk, -a -o = ne(i)zvéden, -dena, -o; nevěden, -dna, -o; neumětelen, -lna, -o (-elna)
 neuklonljív, -íva, -o
 neukročen, -ěna, -o (trp. del.); neukrôten, -tna, -o (príd.) = neukrotljív, -íva, -o
 neuměsten, -stna, -o = sl. neprilichen, neprikladen
 neumětelen, -lna, -o (-lna)
 neumrjôč, -a, -e = neumr-ljív, -íva, -o
 neupéhan, -a, -o
 neupogljív, -íva, -o
 neusahljív, -íva, -o
 neuskóčen, -čna, -o m.; sukno, ki se ne uskoči, t. j. krči
 neusmíljen, -ena, -o
 neuspěh, -pěha m.; neuspěšen, -šna, -o
 neustrášen, -ena, -o (trp. del. od ustrašiti se); neustrášen, -šna, -o (príd.)
 neutájen, -jna, -o
 neutégoma prisl.; n. govoriti
 neutemeljěn, -ěna, -o
 neutěšen, -šna, -o = neutěšljív, -íva, -o

neutolážen, -žna, -o = ne-
utolazljiv, -íva, -o
neutrgljiv, -íva, -o
neutrudljiv, -íva, -o; neutrú-
doma prisl.
neužiten, -tna, -o
nevedé prisl. (nevédoma);
toda del.: vedoč, ne vedoč;
šel je ne vedoč, kje je cesta
nevédoma, ponevédoma prisl.;
nevedé prisl.
nevenljiv, -íva, -o
nevéra ž.; nevéren, -rna, -o;
nevérnik, -a m.
neverjéten, -tna, -o; never-
jétnost, -i ž.
nevésta ž.; prid. nevéstin, -ina,
-o; nevestina dota, oprava
nevěšč, -a, -e, ne(i)zvéden;
bil je v kovaških rečeh ne-
izveden; Ladislav, docela
neizveden v vladarskih
stvareh (Det.)
nevídoma prisl.
nevljúden, -dna, -o; nevljúd-
nost, -i ž.
nevoják, -a m.; civilist; vo-
jak je ranil nekega nevo-
jaka (Levst.)
nevoščljiv, -íva, -o; nevošč-
ljivec, -vca m.; nevoščljiv-
ka ž.; nevoščljivost, -i ž.
nevólja ž. = nejevólja ž.;
nevóljen, -ljna, -o = ne-
jevóljen, -ljna, -o
nevpríčen, -čna, -o = odso-
ten; nevpríčnost, -i ž.
nevrasténija ž.; nevrasténik,
-a m.; nevrasténíčen, -čna
nevróza ž.; nevrótičen, -čna
nevšěč prisl.; nevšěčen, -čna,
-o; nevšěčnost, -i ž.
nevštét, -a, -o; do nevštétega
24. decembra; ne vštévši
24. decembra

nevtrálen, -lna, -o, nobeno-
platen; nevtrálnost, -i ž.;
nevtralizírati, -am
nevzdrámen, -mna, -o
nevzdržljiv, -íva, -o; nevzdř-
žen, -žna, -o
nevzporéden, -dna, -o
New York (*njújork*); new-
yorški, -a, -o
nezacéljen, -ena, -o
nezadovóljen, -ljna, -o; neza-
dovóljstvo, -a s.; nezado-
vóljnost, -i ž.
nezakónski, -a, -o
nezapopadljiv, -íva, -o = ne-
zapopáden, -dna, -o
nezapóslen, -slena, -o in ne-
zaposlèn, -ěna, -o, trpn.
del. od: zaposliti
nezaúpen, -pna, -o; nezaúp-
nost, -i ž.; nezaúpanje,
-a s.
nezaželen, -ěna, -o; trp. del.
od ne zaželeiti
nezdržen, -žna, -o; nezdrž-
ljiv, -íva, -o = nevzdržen,
nevzdržljiv, -íva, -o
nezgóda ž.; nezgóden, -dna, -o
nezgorljiv, -íva, -o; nezgor-
ljivost, -i ž.
nezméren, -rna, -o
néžen, -žna, -o; néžnočúten,
néžnomóder, néžnorumèn,
néžnoglásen, néžnosřčen;
néžica ž., droben denar; zdaj
nav. novc za 50 par
Něžka ž.; svoj. prid. Něž-
kin, -ina, -o
ni veznik; ni da bi se branil
(ne: se ni za braniti); ni
da bi govoril (ne: ni za
govoriti); ni — ni, n. pr.
ni včera; ni danes; niti — ni
Niagára ž.; niagárski, -a, -o

niánsa ž., razne stopnje iste barve; majhen razloček, odtenek; niansirati, -am, razloček delati; oseniti; stopnjevati

Nicéja ž.; v Niceji; nicéjski, -a, -o

nič; (1. 4.); ničesar; 3. ničémur; 5. pri ničémer; 6. z ničímer; — na nič spravit; v nič iti; v nič devati; pod nič prodati; to ni za nič; za nič ne grem od doma; ne bom brez nič; nič kóliko (= veliko); ni nič prida; za prazen nič se prepirata; nič vreden; ničē, -éta m.; ničast, -a, -o; ničev, -a, -o; ničvédež, -a m.; ničvrédnež, -a m.

ničémen, -mna (nič vreden); ničémmost, -i ž.

ničémuren, -rna, -o; ničémurnost, -i ž. = nečímurn, -rna, -o; nečímurnost, -i ž. ničeven, -vna, -o; ničevnost, -i ž.

ničica ž. = ničla ž.; bogatinu je 100 dinarjev ničica ničla ž.

ničlarica ž., n. pr. moka; dvójna ničlarica

Nietzsche (*niče*), rod. Nietzscheja; svoj. prid. Nietzschejev, -a, -o; nietzschejanski, -a, -o

níhati, -am (shr.) = gugati, zibati koga (tvorno); níhati se = gugati se, zibati se; prenes. omahovati; napačno: življenje niha iz ene skrajnosti v drugo prav: se niha med obema skrajnostima, t. j. se ziblje, omahuje med...

nihčē in nihče (= níkdo); 2. 4. níkógar; 3. níkómur; 5. pri níkómer; 6. z níkómer

níjēden, -dna, -o = nobēden níkák, -a, -o; po níkákem níkákor prisl.; níkákřšen, -šna, -o

níkámor prisl.; govori, da ni za níkamor

níkár členek; níkár ne hodi (níkárta ne hodíta, níkárte ne hodíte); níkar lagati; níkar kaplje ne; kratko níkar (= níkakor ne); še videl ga nisem, níkar z njím govoril; saj se je župnik zmotil, níkar se ne bi jaz; níkar pa, níkar pa da níkati, -am = zaníkati; níkalen, -lna, -o; níkálnica ž. (-kal-)

níkdār in níkdar; členek; tako lep, da níkdar tega (takega); níkdar níkoli; níkdar ne

níkelj, -klja; níkljev, -a, -o, n. pr. níkljev kršec; níkljati, -am; poníkljati

níkjér prisl.

— níkóder; od níkoder ga ni níkógaršen, -šna, -o; níkógaršna last níkóli; o svetem Níkóli (šaljivo), t. j. níkóli

Níl, -a (reka) m.; nílski, -a, -o; nílski pritoki (pritoki Nila); nílski krokodil

nímb, -a m.; žar, žarni venec nímfá ž.

Níoba ž.; svoj. prid. Níobin, -ina, -o

níštrc, -štrca m. = nič; pišsan níštrc

nít, níti ž.; nítka ž.; nítkast, -a, -o
 niti členek; niti za lek ga ni;
 niti — niti (ni — ni)
 nivelírati, -am, izravhati, izenačiti
 nivó, rod. nivója m.; vršina, višina; n. pr. vodna vršina; višina naše izobrazbe
 niz predl. s tožilnikom; niz klanec (= s, ž) priti; vniz = nizdol
 nízati, nizam; nabira jagode ter jih niza na bilke (Erjav.)
 nizdól (-dòu) = navzdol, prisl.
 nízek, -zka, -o; prim. nížji, -a, -e; prisl. prim. níže; nizkomíseln, -lna, -o; nizkost, -i ž.; nizkôta ž.
 nizhòd, -óda m.; nizhóden, -dna, -o
 nížati, -am; nižáva, nižína ž.
 njegóv, -a, -o svoj. zaim.
 njén, -a, -o svoj. zaim.
 njíhov, -a, -o svoj. zaim.
 njúhati, -am = nosljati; njuhálen, -lna, -o (-hól-); njúhanec, -nca m.; njuhalni tobak
 njún, -a, -o (o dveh osebah), svoj. zaim.
 nò medmet; pusti me nò! no, temu sem posvetil; no, tega so pošteno nabili
 nobèden (pred samostalniki nobèn), nobèna, nobèno; nobèden ni hotel pomagati; nobèn človek; nimam nobene pravice; nobèno-pláten, -tna, -o = nobèno-stránski

Nobel, -ela m. (*nobèl*); Nobelova nagrada
 nóbel (-bəl), prid. nesklonljav; ona je jako nobel; vsi so nobel; noblésa ž.
 nobênkrat
 nocój prisl.; nocoj to noč; nocójšnji, -a, -e
 nóč, nočí ž.; noč in dan; noč na noč; sveta noč (božič); lahko noč! ponóči; manjš. nóčca; nočiti (pog. *nočit*), -ím; nočeváti (*nočevàt*), -čujem
 nôčen, -čna, -o; nočna omara, posoda (po franc. nem.) = sl. posteljna omara, posteljna posoda
 Nodier Charles (*nodjé šárl*), franc. pisatelj; rod. Charlesa Nodiera (*šárla nodjé-ja*); svoj. prid. Charles Nodierov (*šárl nodjéjev*)
 Nóe, Nóeta m.; Nóetov, -a, -o
 nôga; nogé in nôge; nôgi; nogó, na nógo, tudi nôgo; z nogó in z nôgo; množ. nogé — nôge, nóg — nogá, nogàm, -áh, -ámi; pred nóge
 nogálnik, -a m.; nogálnica ž. (-gáu) podnožnik pri mizi, kamor se noge denejo
 nogavíca ž.; nogavíčar, -ja
 nóhet, -hta m.; nóhtec, -tca m.
 nój, -a m.; nójev, -a, -o; n. pr. nójevo pero
 noktúrno, -a m., vrsta skladbe
 nomád, -a m.; nomádski, -a, -o
 nomenklatúra ž., imenoslovje, imeník

nominálen, -lna, -o, imenski, po imenu

nòr, nòra; **noró** in nòro; pl. **norí**, -é in nòri, -e; dol. nòri, -ega m.

nòrček, -čka m.

nòrec, -rca m.; **nòrca** (nòrce) se delati iz koga (= norčevati se s kom); za norca imeti koga; množ. nòrci (burke), norce uganjati, briti, loviti itd.; v nòrcih kaj reči, po prazne norce iti

noríšnica ž., blaznica

nórna ž., pravilo; rod. množ. **nórm**; **normálen**, -lna, -o, **pravilen**, **navaden**; **normálka** ž., nekdanja osnovna šola

Norvéško, -ega s.; na Norvéškem; **norvéški**, -a, -o

nós, 2. nósa, **nosá**, **nosú** m.; na vrat na nós = skokoma dirjati; po nósu (pod nós) dobiti (ne: nos dobiti, po nem.)

nosílen, -lna, -o (-*sil-*); **nosílnica** ž. (-*siŭ-*)

nosíti (pog. *nôsiti*), **nósim**; **nosèč**, -éča -e; (po)nóšen, -ena, -o; nóšenje, -a s.; **nosílec**, -lca, m. (-*siŭca*); **nosílka** (-*siŭ-*); **nosílo**, -a s.; **nóša** ž.; **nóšnja** ž.

nosljáti (pog. *nosljàt*), -ám; 1. skozi nos govoriti; **nosljan** jezik (francosko); 2. njúhati; **nosljánje**, -a s.

nóta ž., glaska (v glasbi); **nóten**, -tna, -o; **nótni** papir

nóta ž., beležka, opazka; **nótes**, **nótesa** m., **beležnica**; **notíca** ž., kratko poročilo, **zapisek**

notár, -ja m.; **notárski**, -a, -o; **notariát**, -a m. = **notarstvo**, -a s.

nóter prisl. (na vprašanje kam); **nótri** (na vprašanje kje)

nótranji, -a, -e; **nótranjost**, -i ž.; **notránjščina** ž. = **notrína** ž.; **nótrišnji**, -a, -e; **Nótranjsko**, -ega

Notre Dame (*notr-dám*); **notredámski**, -a, -o; **notredamska cerkev**

nóšnja = **nóša**; tudi **nôšnja** ž.

nòv, **nóva**, -ó in **nóvo**; dol. **nóvi**, -ega; na **nóvo**, v **nóvo**; **sneg** je na **nóvo** padel (v **novó**); po **nóvem** = na **nov** način; **vnóvič**; (i)z-**nóva**; **novodôben**, -bna, -o; **novošêgen**, -gna, -o; **novovêrec**, -rca m.; po nem.: **novoodkrit**, **novopečen**, **novorojen**

novéla ž., 1. **povest**; 2. **datek k zakonu**; **novelist**, -a m.; **novelistika** ž.

novêمبر, -bra m.; prid. **novêmbrski**, -a, -o

novíc, -a m.; **novíнец**, -nca m. (v samostanu); **novíca** ž.; **novínka**; **noviciát**, -a m.; **noviciátski**, -a, -o, n. pr. **noviciátsko leto**

nóvič = na **novó**; **vnóvič**

Novi Sad; **Novega Sada**; **novosadski**, -a, -o

Nóvi svet = **Amerika**

nóvi zakon (sv. pisma); **nóvozákonski**, -a, -o

Nóvo léto; novoléten, -tna, -o; novolétna pesem

Nóvo mésto, Nóvega mesta; Novomeščan, -ánka; novomeški, -a, -o

novóta ž.

nozdrév, -í ž.; nav. množ. nozdrvi; 2. -ví; 3. -vém; 5. -véh; 6. -vmí; tudi nozdřva ž.

nôž, nôža m. prid. nôžev, -a, -o; nôževa ostrína; nôževe opláti; manjš. nôžek, -žka in nožek, -žka m.; nôžič, -iča in nôžič, -a m.; nožíček, -čka m.

nóžnica ž., nav. množ. nóžnice; meč iz nožnic potegniti; nožnica za britev, za naočnike, za bukve (tok)

nráv, -í ž.; nráven, -vna, -o; nrávnost, -i ž.; nravstvo, -a s.; nrávstven, -ena, -o; nù, nùj medmet (tudi nujta, nujmo, nujte); nuj ga izpiti

núdelj, -deljna (-dlja) m.; množ. núdeljni = múžlji

núdit, -im; (po)nújen, -a, -o; nújenje, -a s.; prilika se je nudila (franc.-nem.) = sl. prilika je nanesla

núja ž., sila, potreba; nújen, -jna, -o; nújnost, -i ž.

numizmátika ž., novceslovje; numizmátik, -a m.; numizmatičen, -čna, -o

núna ž.; prid. núnin, -a, -o; manjš. núnica ž.

núncij, -a m., papežev poslanik; núncijev, -a, -o

O

oáza ž., zelenica v puščavi

ob (okrajšano: o) predl.; ob noč (= čez noč); o pravem času; ob letu; ob tednu; opolnoči; ob êni (ênih); ob prvem, ob drugem, ob trétjem (prvič, drugič, trétjič); govoriti, peti, dvomiti o čem; samo ob sebi

ob; ob (v) takih okoliščinah (ne: pod takimi okol.); ob (v) teh razmerah (ne: pod temi razmerami)

obá m.; obé ž., s.; obadvá m.; obedvé ž., s. in obádva, -e; sklanja se navadno le drugi del obadvéh, obadvéma itd. ali obédvéh, obédma dvéma

obákraj, po obeh straneh prisl.; obakrájen, -jna, -o

obákrat

obál, -i ž. (obál); obálski, -a, -o

obála ž., breg

obalíti (pog. obalit), -ím (se); obaljén, -ljêna, -o

obára ž.

obáriti, -im; obárjen, -a, -o;

obárjene klobase

obáviti, -im = opraviti;

obávljati, -ljam; obávljanje, -a s.; obavljív, -íva, -o

óbčen, -čna, -o; óbčni zbor

óbčestvo, -a s.; óbčéstven, -stvena, -o (-stven)

občeválen, -lna, -o (-vál-)

óbči (ima le določno obliko),
-a, -e; k občemu pridu,
vobče; občeznan, -a, -o;
občečloveški, -a, -o; obče-
koristen, -stna, -o
óbčina ž.; občínski, -a, -o;
občínstvo, -a s.
občrt, -črta m., skica; občr-
tati, -am, skicirati
občudovalec, -lca m. (-lca in
-uca)
občútje, -a s., razpoloženje
občutljiv, -íva, -o; občutljí-
vost, -i ž.
obdaríti (pog. *obdarit*), ob-
darjèn, -rjèna, -o in obdár-
jen, -a, -o; obdarjènek in
obdárjenec m.
obdelováti (pog. *obdelovàt*),
-lújem; obdelávati, -vam;
obdeláva ž.; obdeloválec,
-lca m. (-vál-)
obdolžènek, -nca m. (-dovž-)
obéčati, -am = obljubiti (do-
vršnik); obétati, -am (ne-
dovršnik)
obèd, -éda m.; obédnica ž.;
obédovati, -ujem
óbel (*óbəu*), -bla, -o, okro-
gel, ovalen; obel les, obla
peč
obeléziti, -im, zaznámovati;
obeléžje, -a s. = zname-
nje; obeliš, -a m., zname-
nje, zasekano v drevo
obelísk, -a m.
obelodániti, -im; obelodánjen,
-a, -o
obènem prisl. = hkrati
Óber (*óbar*), -bra m.; óbr-
ski, -a, -o
obéroč prisl., z obéma roka-
ma; oberóčen, -čna, -o

obésiti, -im; obéšen, -ena, -o;
obéšenec, -nca m.; obéšati,
-am; obešenják, -a m.; obe-
šálnik (*-šəu*), -a m.
obéza ž.; obezáča ž.; obé-
zati, obéžem = obvéza,
obvézati, obvezováti, -újem
obgláviti, -im; obglávljen,
-ljena, -o; obglávljenje,
-a s.
obhajílen, -lna, -o (*-jíl-*)
obílen, -lna, -o (*-bíl-*); po
obilnem imeti; obílnost, -i
ž.; obílca ž.; obílje, -a s.;
obilováti, -lújem
obílokrat prisl.
obírati, -íram; obiráč, -a m.;
obírčen, -čna, -o, kdor lju-
di obíra; obirálec, -lca
(-uca)
obiskoválec, -lca m.; obisko-
válka ž. (*-vəu* in *-val-*)
obítelj, -i = sl. družina, rod-
bina
obíti (pog. *obit*), obídem;
obšèl (*obšəu*), obšlà, -šlò
in obšlò
objasníti (pog. *objásnit*),
-ím; objasnjeváti, -snjú-
jem; objasnjevanje, -a s.
objékt, -a m. 1. predmet,
stvar, reč; objektivén, -vna,
-o, stvarén, neoseben; 2.
zgradba, oddelek
objémati, -am, -mljem
objéti (pog. *objèt*), objámem;
vel. objèmi
obkléj
obkolíti in obkôliti (pog. *ob-
kôlit*), -kólim; obkóljen,
-a, -o; obkoljeváti, -újem
obkorēj, ob kateri uri

óbla ž., krogla; oblica ž.; krompir, repa v oblicah; obličast, -a, -o

oblačilen, -lna, -o; oblačilnica ž. (-čil-)

oblačiti se, oblačim se (pog. *oblačit*): oblačil, -a, -o; proti: oblačíti (pog. *oblačit*), oblači se, oblačilo se je, pooblačilo in pooblačilo se je

óblanice ž. množ.

oblastvo, -a s., gosposka, urad; oblást, -i ž. moč; pod oblastjo in -stjó; daj. množ. oblastém, mest. oblastéh, druž. oblastmí in oblastmi, -ih; oblásten, -stna, -o (*oblástan*) mogočen, ošaben, gospodovalen; uraden, oblastven

obléči (pog. *oblěč*), oblécem; vel. obléci, -civa, -cite; oblékel, -kla, -o

obledéti (pog. *obledět*), -ím; del. pret. obleděl (-děl), -éla, -élo; obledela barve

óblič, -a m. = sl. skóbelj, -blja m.

oblíčje, -a s.; množ. oblíčja, rod. oblíčij

obligácija ž.; 1. zadolžnica, 2. obveznica; prid. obligacijski, -a, -o

oblíka ž.; oblíkoven, -vna, -o oblízek, -zka m.; oblízni, -nem; oblíznjen, -a, -o; oblíznjenec, -nca m.

oblíž, -a m., oblepek

obljúba ž.; obljúbiti, -im; obljúbljen, -a, -o; obljúbljenec, -nca m.; nam. obljúbljati, bolje: obétati

obljúditi, -im (naseliti); obljúden, -dena, -o; obljúdenje, -a s.

oblók, -a m.; oblókast, -a, -o; oblóčnica ž.

obnemôči, -mórem; obnemógel (-gæl), -môgla, -o

obnovíti (pog. *obnovit*), -ím; obnovljèn, -èna, -o; obnovljénje, -a s.

óboa (hautbois) ž.; 2. -oe; 3. 5. -oi; 4. -oo; 6. z -oo

obogatéti (pog. *obogatět*), -ím; obogatíti, -im koga (pog. *obogatit*), obogačen in obogatèn, -èna, -èno

obój, -a, -e; oboja vrata (ne: obe vrati); oboje vino; oboji se motijo (glede rabe gl. četver); obójen, -jna, -o; obojepláten, -tna, -o; obojestranski, -a, -o

obók, -a m. = oblók

oboléti (pog. *obôlet*), -ím; obolénje, -a s.

óbolos, -osa in óbol, -a m., majhen grški denar; prispevek

obotávljati se, -am se; obotávljav, -a, -o; obotavljávec, -vca m.; obotavljív, -íva, -o

oboževálec, -lca m.; oboževálka ž. (-vál-)

obrámba ž.; obrámben, -bna, -o

obrásti, -rástem; obrástel (-stæl), -stla, -stlo in obrásel (-sæl), -sla, -o; trp. del. obrástel (-sel) in privedniško: obráščen, -a, -o; obrásten, -ena, -o

obrät, -áta m.; na obrät (hipno)

obravnáva ž.; obravnávati, -ávam; obravnávanje, -a, s.
 obráz, -áza m.; obrázek, -zka m.; obrážček (-ščak), -žčka m.; obrazováti, -ujem
 obrázec, -zca (-sca) m.
 obrêci, -rêcem; vel. rêci, recíva, recíte; obrekováti, -ujem; obrekljiv, -íva, -o; obrekljivec, -vca m.; obrekljivost, -i ž.
 obrézek, -zka m.; obréžček (-ščak), -žčka (-ščka) m.
 obremeníti (pog. obremenit), -ím; obremenjen, -êna, -o
 obrêsti (pog. obrêst), obrêdem; obrêdel (-dey), obrêdla, -o, -i
 obrésti ž. množ.
 obrisáča ž. = obríslija ž.; obrisálka ž. (-sáy-)
 obrísati, obríšem; obrísal, -a, -o in obrisála, -o
 obrníti (pog. obrínit), -nem; obrnjen, -a, -o
 obrónek, -nka m., reber, po-bočje
 obrt, obrta m. in obrt, -i ž.; obrten, -tna, -o; obrtník, -a m.; obrtníški, -a, -o
 obrúnek, -nka m., brazgotina; obrúnkast, -a, -o
 obrv, -i ž.; nav. množ. obrvi; obrvát, -áta, -o, kdor ima močne obrvi
 obscén, -a, -o, opolzél, ne-spodoben
 obsêci (pog. obsêč), -sêzem; vel. obsêzi, -zíva, -ímo, -zíte; obségel, -gla, -o; obségati, -am; obsêg, -éga m.; obsêžen, -žna, -o; obsêžnost, -i ž.

observatórij, -a m.; opazo-valnica, zvezdarna
 obsodíti (pog. obsódit), -im; obsójen, -ena, -o; obsója-ti, -am; obs. koga na smrt, v smrt; v ječo
 obsorêj prisl.
 obstáti (pog. obstât), obstojím; obstojêč, -êča, -e; po obstojêcích postavah; obstájati, -am (ne: obstójati); človek obstojí (bolje: je) iz duše in telesa
 obstónj prisl. = zastónj
 obstrelíti (pog. obstrelit), -ím; obstreljen, -êna, -o; obstreljeváti, -ujem
 obstréti (pog. obstrêt), -strêm, -stêrem; vel. obstri, -íte; del. obstrl, -a, -o
 obstrúkcija ž., preprečevanje dela (v zbornici); prid. obstrukcijski, -a, -o
 obšíren, -rna, -o; prim. obšírnejši, -a, -e; prisl. obšírneje
 obtesáti (pog. obtêsat), ob-têšem; obtesán, -a, -o
 obtežên, -êna, -o
 obtorêj prisl., ob tem času
 obučen, -êna, -o, dresiran
 obudíti (pog. obudit), -ím; obúdil, -íla, -o; obujên, -êna, -o; obujênje, -a s.
 obújek, -jka m., nav. množ. obújki, cunje za v čevlje
 obúpati, -am nad kom, nad čím; obúpen, -pna, -o; obupljiv, -íva, -o
 obútel (-tey), -eli ž. in obútev (-æy), -tve ž. = obu-válo, -a s.

obúti (pog. *obùt*), -ujem;
obuti nogavice, čevlje (ne:
obleči, oblačiti)

obvárovati, -ujem; Bog te
obváruij

obvdovéti, (*obvdovët*), -ím;
obvdovël, -éla

obvestíti (pog. *obvéstit*), -ím
koga = naznaniti komu kaj;
obveščën, -êna, -o; obvé-
ščati, -am; obvestílo, -a,
s. = naznanilo; obvešče-
válna (*-vál-*) postaja

obvéza ž., obvézati, obvezo-
váti, -ujem (glej: obeza)

obvézen, -zna, -o, obligaten;
obvéznica ž. obligacija

obviséti (pog. *obviset*), -ím;
obvisel, -éla, -o

obvládati, -am

obzír, -a m. = ozir; obzi-
ren, -rna, -o, prizanesljiv

obzòr, -zòra m. in obzòrje,
-a s.

ócean, -a m., morje; Tihi
ocean; Indijski ocean; At-
lantski ocean

océniti, -im; océnjen, -a, -o;
océnjati, ocenjeváti; oce-
njeválec, -lca m. (*-lca* in
-yca); ocenjeválka ž. (*-vál-*
in *-váy-*)

óčet, ócta m.; óceten, (*oca-*
tan), -tna, -o; očetna kislí-
na; óctov, -a, -o; óctar,
-ja m.

ocréti (pog. *ocrët*), ocrëm;
ocvrt, ocvrta, -o; ocvirati,
-am; ocvrtje, -a s.

ocvesti, ocvetëm; ocvël, ocve-
là, -ò (*cvä-*)

ocvírek, -rka m.; ocvírkov,
-a, -o; ocvirkova potica =
ocvírkovica ž.

očáli, -ov m. množ., bolje:
naóčniki

očáratí, -am; očarljiv, -íva, -o

óče, očéta m.; očétov, -a, -o
(kar se tiče posamezne ose-
be); očéten, -tna, -o (kar
se tiče več oseb, t. j. očé-
ta, praočeta itd.); očétna
hiša; očétna dežela =
očétnji; očétnjáva ž.

óče; sv. óče = papež

óčenáš, -áša m.; pet óčenášev

óči ž. množ.; v óci in v óči;
manjš. óčke množ., rod.
óčk

óčiglèd, v óčiglèd (po nem.)
= sl. spríčo; njega mora-
mo spríčo tolike drznosti
pomilovati; spríčo dejstev
ni mogoče tajiti

óčim, -a m.; óčimski, -a, -o

óčístiti (pog. *očístit*), -im;
óčiščen, -ena, -o; óčišče-
nje, -a s.; o. kaj česa ali
od česa

óčitati (pog. *óčitat*), -am (ne:
predbacivati) komu kaj

óčitováti, -ujem, razodevati

óčívèsten, -stna, -o, óčiten;
= óčívíden, -dna, -o

óčívíden, -dna, -o, óčiten;
óčívídnost, -i ž.; óčívídec,
-dca m.

óčka m., manjš. za óče; 2.
óčka; 3. óčku; prid. óčkov,
-a, -o

očníca ž.

očrnéti (pog. *očrnët*), -ím,
postati črn; očrnèl, -éla,
-o; očrniti (pog. *očrnit*),

-ím koga; očrnjen, -njena,
-o

očrt, -rta m., obris, kontura

od predl. z roditeljem; od kraja začeti; od začetka, od mladih nog; od nekdanj; od lakote umreti (ne lakote umreti; od izraža vzrok); od hoje utrujen; svetiti se od veselja; srce se topi od žalosti ali v žalosti; napačno: vrže verige od sebe (prav: raz ali s sebe, ker jih nosi na sebi); kamen mi je padel od srca (prav: s srca, ker je ležal na srcu, metafora); slepar, od katerega si se dal prevariti (prav: kateremu si se dal prevariti); v roku od 24 ur (prav: v roku 24 ur, kakovostni roditelj); starček od 70 let (prav: starček sedemdesetih let); konica od noža (prav: konica noža, svojilni roditelj; ali noževa); v zvezi s trpnim deležnikom pomeni vzrok: opikan od komarjev, od strele vžgan; srce je presunjeno od krivice (presunjeno s krivico pomeni sredstvo); kadar izražamo sredstvo, ne more stati od, napačno: griči so obdani od vode (prav: z vodo)

od neločljiv predlog; pomeni kako oddaljenje ali ločenje, zato je nepotreben prislov, ki isto pomeni; napačno je n. pr. odskočiti nazaj (prav: odskočiti; smer nazaj izraža že predlog od)

odbirati, -am (ne: odbérati); odbíra ž.; odbíranje, -a s.; odbírek, -rka m.

odbòr, -bòra m.; odbòrova seja

odcédek, -dka m.; odcedíti, -ím; odcejèn, -jèna, -o; odcéjati, -am

oddahníti (pog. *oddahnit* in *oddáhnit*), -dáhnem si; oddáhnit in oddáhnit, -íla, -o

oddája ž.; oddájati, -am; oddájen, -jna, -o; oddájna postaja

oddaljíti (pog. *oddaljit*), -ím (se); oddáljen, -a, -o, prim. bolj oddaljen; oddaljeváti, -újem; oddaljènje, -a s.; oddáljenost, -i ž.

oddávna prist.

oddèl (*oddèl*), -éla m., sekcijska; oddélen, -lna, -o; oddélni uradnik; oddélek, -lka m.; oddelčen, -lčna, -o; oddélčni zbor (*-dél-*)

oddelíti (pog. *oddelit*), -ím; oddeljèn, -ljèna, -o; oddeleváti, -újem

oddíh, -a m.; oddíhljaj, -a m.

oddnéven, -vna, -o; oddnévna meníca

oddolžíti, -ím (se)

oddúšek, -ška m. = dúšek; brez oddúška

oddušník, -a m. = dušník, -a m., ventilator

oddvojíti (pog. *oddvojiti*), -ím = sl. ločiti, prekositi; oddvojèno in oddvójeno mnenje = ločeno, posebno

óder, ódra m.; ódrski, -a, -o; ódršček, -ščka m., n. pr. igralec (na odru) se je vedel kot izurjen odršček (Levst.)

oderúh, -a m.; oderúhinja ž.;
oderúšen, -šna, -o; oderú-
ški, -a, -o
odétel (-tel). -eli ž. = odé-
tev, -tve ž. = odéja ž.
odévka ž., die Decke
odgájati, -am, odgòj = sl.
vzgájati, vzgója
odgóditi, -im = odložiti;
skupščina je odgojena (od-
ložena)
odgóvor, -a m.
odgovoríti (pog. *odgovôrit*),
-im; odgovorjèn, -èna, -o;
odgovárjati; nam. odgo-
varjati bolje ustrezati, n.
pr. ne odgovarja sedanjim
zahtevam = ne ustreza; v
paleolitski dobi, ki odgo-
varja v geologiji ledeni do-
bi, so prebivali ljudje v
skalnatih duplinah = se
ujema, sklada, se da pri-
merjati z ledeno dobo
odhòd, odhóda m.; odhóden,
-dna, -o
odhódnja ž., odhod, slovo
ódica ž., trnek; ódičast, -a, -o
odigráti se (pog. *odigrât*):
odigrávati se; dejanje se
odigrava na odru; sicer se
(iz)vrši, (do)godi; umor
se je odigral v gozdu =
se je zvršil, dogodil
odírati, -am; odiráč, -a m.;
odírek, -rka m.
Odiséj, -a m.; Odiséja, -je
ž. (ep); odisejáda ž.
odíti (pog. *odít*), odídem;
odšél, odšlà, odšlò in od-
šlò
odjémati, -mam, -mljem; od-
jemálec, -lca m. (-ájca)
odkàr veznik; odkar sem živ
odkléj prisl.

odkód = od kod, prisl. od-
kod ste?; ne vem, odkod
so; bo že odkod kdo pri-
šel; odkod drugod
odkóder = od koder; tja
pojdem, odkoder smo pri-
šli; odkoderkoli
odljúden, -dna, -o; odljúd-
než, -a m.; odljúdnik, -a
m.; odljúdnost, -i ž.
odlóčba ž.; rod. množ. od-
ločb
odločeváti, -újem o čem (ne:
nad čím)
odločilen, -lna, -o (-čil-)
odločiti in odlóčiti (pog. *od-
lócít*)
odlók, odlóka m.
odméra ž.; odmérek, -rka
m.; odméríti, -im; odmér-
jen, -a, -o
odmèv, -éva m.; odmévati,
-am; odméven, vna, -o
odmírati, -am; stari odmi-
rajo; odmréti, -mrèm,
mrjem
odmókel, odmókla, -o
odmòr, -òra m., presledek,
pavza
odnêsi zmago (po nem.) =
sl. zmágati
odnòs, odnòsa m.; odnòsen,
-sna, -o
odobrilen, -lna, -o (-bril-)
odobriti (pog. *odobrit*), -ím,
potrditi; odobrèn, -èna, -o;
odobrènje, -a s.; odobrá-
vati, -am; odobrávanje,
-a s.
odoléti, -ím komu = sl. usta-
viti se komu, kos biti
odondód

odpásti (pog. *odpàst*), -pádem; odpádel, -dla, -o in odpál, -ála, -o; prid. odpádel; odpadli kristjani

odpèv, -éva m., antifona

odpílek, -lka (-lka) m.; nav. množ. odpilki; odpíliti, -im; odpiljen, -a, -o

odpiráč, -a m., kljukec, der Dietrich

odpírati, -am; odpíra ž.; odpréti (pog. *odprèt*), -prèm

odplúti, -plóvem; odplútje, -a s. ladje

odpočiti (pog. *odročit*), -číjem; odpočiti se

odpòr, odpôra m.; odpóra ž.; odpóren, -rna, -o

odpórjati, -jam, -jem od odpáratí, -am

odpotováti, -újem; odpotováł, -ála, -o

odprávití, -im; odprávljen, -a, -o; odprávljati, -am; odprávljanje, -a s.

odpréči (pog. *odprèč*), -préžem; vel. odprézi, -zita, -zite; odprégel, -gla, -o

odprto n. pr. vprašanje = sl. neréšeno, nedognáno vprašanje

odpúst, -a m.; 1. vojaški odpust; vojaki gredo na odpust; 2. ostavka

odpustíti (pog. *odpustit*), -im; odpústil, -íla, -o in odpústilo, -i in -íli

odpuščati, -am; odpuščanje, -a s.

odrájtati, -am; odrajtováti, -újem

odráslek, -sleka (-slak) m

odrásti, -rastem; odrástel, -stla, -o in odrásel, -sla, -o; odráščen, odráščena, -eno; odráščati, -am; odráščajóč, -a, -e

odráziti (se), odrážati se, (rus.) = odbiti, odbijati se (o svetlobi); odsevati, odsvitati se. Napačno je n. pr.: žitji sv. Konstantina in Metoda (spisa) jasno odražata (prav: kaže-ta) razvoj Bizanca in srednje Evrope v tisti dobi; na njegovem licu se je odražal (bolje: kazal, bil vide-ti) smrtni boj; ob skrivnostnih postavah Jurčičevih se čudaški berači in posebneži še ostreje odražajo (bolje: se vidijo ali: se od drugih ločijo); Rdeča hiša na Poljanskem nasipu v Ljubljani se s svojimi velikimi vhodi in nesorazmernimi oblikami ostro odraža (= odbija) od svoje okolice

ódrč, -a m., posteljnjak brez nog

odrèči se česa ali čemu

odrédba, rod. množ. odrédb

Odrešenik, -a m.

odrešílen, -lna, -o (-šíl-)

odrevenéti (pog. *odrevenët*), -im; odrevenèl, -éla, -o; odrevenéla noga

odrézati, -réžem; dobro odrezati (gut abschneiden) = sl. odrezati se

odrézek, -zka m.

odsében, -bna, -o; odsebni konj (nasprotno: vájetni konj)

odsédati, -am se; odsedno delo (ki se odséda)
odsíhdôb prisl.
odsíhmâl (-mây in -mâl), prisl.
odsíj, -a m., odsev, odsvit;
odsijáti (pog. *odsijât*); -síjem
odslěj prisl.
odsójen, -jna, -o = osójen,
-jna, -o (nasprotno priso-
jen)
odsónčen, -čna, -o; odsón-
čna stran; odsónče, -a s.
odsóten in odsôten, -tna, -o
(nenavzoč); odsótnost, -i
ž. (nenavzočnost, -i)
odsprédje, -a s., fasada
odstótek, -tka m.; odstóten,
-tna, -o
odstrániti in odstrániti se =
sl. odíti
odškódba ž.; odškódití, -im;
odškóden, -dna, -o
odštéti (pog. *odštêt*), -éjem;
odštévati, -am; odštévek,
-vka m.
odtének, -nka m., niansa
odteščáti (pog. *odtáščât*) se,
-ám se
odtis, -a in odtísk, -a m.
odtísniti, -nem; odtísnjen, -a,
-o; odtískati, -am
odtístihmâl (-mâl), prisl.
odtlěj prisl.
odtòč, -óča m., kloaka
odtujíti (pog. *odtujíť*), -ím
(se)
odušéviti, -im; odušévljati =
navdúšiti, navduševáti
odvěč; odvěč biti, imeti ča-
sa odvěč; odvěčen, -čna, -o;
odvěčen denar
odvětrn, -a, -o; odvetrna
stran

odvisen, -sna, -o (ne: zavi-
sen); odvisnost, -i ž.; od
mene je odvisno = sl. na
meni je
odvléči (pog. *odvlěč*), -vlé-
čem; odvláčiti, -ím
odvozláti (pog. *odvozlât*),
-ám; odvozlováti, -újem
odvráten, -tna, -o = sl. zó-
prn
odvrniti in odvrniti, -nem;
odvrñjen, -ena, -o; odvr-
ñjenje, -a s.; odvrácati,
-am
odvržek, -žka m., kar se od-
vrže
odvzétí (pog. *odvzêt*), odvzá-
mem; odvzémati, -am; od-
vzétje, -a s.
odzádñji, -a, -e; odzadnja
vrata (ki so zadaj); od-
zadnja luč (pri vlaku);
odzadnjáča ž. (puška)
odzdráv, -áva m.; ozdrávi-
ti, -im; ozdrávljati, -am
odzváti (pog. *odzvât*), odzó-
vem (se)
odzvoníti (pog. *odzvoniť*),
-ím; odzvónil, -íla, odzvó-
nilo in odzvonílo
odžáliti, -im, tolažiti; odžá-
ljati, -am; odžaljênje, -a s.
ofenzíva ž., napad; ofenzi-
ven, -vna, -o, napadalen
oficiál, -a m.; prid. oficiálov,
-a, -o; oficiálski, -a, -o
oficiálen, -lna, -o in ofici-
élen, -lna, -o, uraden
oficiózen, -zna, -o, posred-
no uraden, pol uraden
oficír, -ja m., častnik; oficír-
ski, -a, -o, častniški; ofi-
círstvo, -a s., častništvo

ogáben, -bna, -o = ogáven, -vna, -o
 1. ógel (*ógau*), ógla in vógel, -gla m.; oglíšče, -a s. (mat.)
 2. ógel (*ógau*), ógla m.; črn kakor ogel; oglár, -ja m.; ógelnat (*-gal-*); ógelnica ž.; oglén, -a, -o; ogléni prah; oglénec, -nca m.; oglénčev, -a, -o; oglenéti, -ím; oglénčat, -a, -o; óglje s. skupno ime
 ógenj, -nja m.; ognjén, -a, -o; ognjeník, -a m.; ognjíšče, -a s.; ognjič, -íča m.; ognjár, -ja m.; ognjénorděč, -a, -e
 Óger, Ógra m.; Ógrsko, na Ógrskem; ógrski, -a, -o
 ogláv, -áva m., vrhnje usnje čevlja (*úrbas*)
 oglávnica ž., kapuca; plašč z oglavnico
 oglěd, -éda m.; iti na oglěd; ob snubitvi: na óglede = na ógledi iti; oglédnik, -a m.; ogledoválen, -lna, -o (*-vál-*)
 ogljik, -a m.; ogljikov, -a, -o; ogljikovodík, -a m.; ogljikovokísel (*-sau*)
 ogníti in ógniti (pog. *ógnit*), ógnem se koga (česa) in komu (čemu)
 ognjegásec, -sca m. = sl. gasilec; ognjegasno društvo = gasilsko društvo
 ógnjetrden (po nem.) = sl. trden od ognja; nepregóren, nezgorljív
 ognúsiti, -ím; ognúšen, -ena, -o; ognúšati, -am

ogoléti (pog. *ogolět*), -ím, gol postati; ogolíti (pog. *ogólit*), -ím koga, ogoljěna glava
 ogór, -ja m., jegulja; ogórec, -rca m.
 ogórciti, -ím = razdražiti, razkačiti; ogórčen, -a, -o; ogórčenost, -i ž.
 ogoréti (pog. *ogóret*), -ím; ogôrel (*-reŭ*), -éla, -o; ogôrel človek
 ograbljína, nav. množ. ograbljíne ž. (kar se ograbi)
 ógrc, -a m.; podkožni ogrc; ogrci po obrazu; ógrčast, -a, -o; ógrčav, -a, -o; ógrčav obraz
 ogrěbsti, -grěbem; ogreběn, -ěna, -o; ogrébati, -grébam, -bljem; ogreníti, -grénem
 ogrěblja (= grěblja), ogrěbljica ž.
 ogreválnica (*-val-*) ž. (ne: ogrejevalnica)
 ogrlják, -a m.; ogflje, -a s.; ogrlícica ž. (veriga za pse)
 ogrńiti, -nem; ogrńjen, -ena, -o; ogrínjati, -am; ogrinjálo, -a s.; ogrinjáča ž.; ogrinjálka (*-njáu-*)
 ogróžati, -am; sovražnik ogroža našo mejo; ogrozíti, -ím; ogrožen, -ěna, -o
 ógršćica ž., repica
 ogúliti, -ím; ogúljen, -a, -o = ogolíti, -ím
 Ohio (*ohájo*); 2. -ia; 3. 5. -iu; 4. -io; 6. -iom
 ohlapéti (pog. *ohlapět*), -ím; ohlapěl, -éla, -o; ohlapela lica
 ohlokratíja ž., vlada drhali

Ohm (*óm*), matematik; Ohmov zakon; ohm, -a enota za merjenje električnega upora

ohól, (*ohól*), -a, -o in ohòl, -òla, -o; ohólost, -i ž.

ohrabriti (pog. *ohrabrit*), -ím; ohrabrèn, -èna, -o; ohrabrènje, -a s.

ohranjevalec, -lca m. (*-vál-*)
Óhrid, -a; óhridski, -a, -o; Óhridsko jezero

ohrométi (pog. *ohromèt*), -ím (hrom postati); ohromèl, -éla, -o; ohromíti (pog. *ohromit*), -ím koga; ohromljèn, -èna, -èno

óhrovť, -a m.; óhrovťova juha

ojé, -ésa, tudi ojé, ója s.; ojésen, -sna, -o = ójen, ójna, ójno

ójnica ž., nav. množ. ójnice (pri ojésu); čez ojnice skočiti; ójničen, -čna, -o; ójnični konj

okamenéti (pog. *okamenèt*), -ím; okamenèl, -éla, -élo; okamenele živali; okamenína ž.

okèl (*okèl*), oklà m.; nav. množ. oklì; tudi ôkla ž., čekàn

oklévati (shr.) = obotavljati se; napačno: nemška mladina okleva med desničarji in levíčarji, prav: omahuje
oklofutáti, -ám (pog. *oklofutāt*)

ókница ž. = naókница = medókница, nav. množ.

ókno, -a s.; množ. ókna, óken, óknom, -ih, -i; prid. oknén, -a, -o in ókenski, -a, -o; manjš. ôkence (*-kən-*),

-a s.; okneníca ž. = okí-njak, -a m.

okó, očésa s., množ. ž. očí (človeške, živalske); s. očesa (kurja, trtna); óka (morska, rakova, drevesna, na juhi); iz očí v očí pogledati (ne: oko v oko)

okobál (*-báy*) = okobálo prisl.; o. sedeti; okobáliti, -álím konja

okólen, -lna, -o (*-kól-*): okólne vasí; okólna vóznja; okólek, -lka m., ovinek, okólnost, -i ž. (*-kól-*)

okóli (naokóli) okoli in okoli; okólen, -lna, -o = okólišnji, -a, -e; okólica ž.; okóličan, -a m. = okoljàn, -ána m.; okólje, -a s.

okoli (shr.) = sl. za pri glagolih prizadevati si, trudití se, pogajati se... za kaj; prizadevanje za mir (ne: okoli miru), vrše se pogajanja za sporazum (ne: okoli sporazuma)

okolíš, -a m. in okóliš, -a m., 1. ovinek; po okoliših pripovedovati; 2. okraj, šolski okoliš, volitveni okoliš; okolíšiti, -ím; okolíšiv iti, pripovedovati

okóliščina ž., okolnost

okólje, -a s., miljé

ókom, v ókom priti (po ital.) = sl. ustaviti, odvrniti, preprečiti

okòp, okópa m.

okopéti (pog. *okopèt*), -ím, okopèl, -éla, -élo (o žitu, moki); mokro snopje okopí (oprhne); okopèl in okòpel (*-ey*) kruh

okoréj = obkoréj prisl.
 okoréti, -ím; okorèl, -éla,
 -élo (tog postati); okoré-
 lost, -i ž.

okostnják, -a m., skelet
 okòv, -óva m.; množ. okóvi,
 okóvov

okràj, -ája m.; okrájen, -jna,
 -jno; okrájni predstojnik;
 okrájnocéstni, okrájnosód-
 ni okolíš

okrájina ž.

okrasíti (pog. *okrasit*). -ím;
 okrašèn, -èna, -o; okrásek,
 -ska m.; okrásje, -a s.

okréten, -tna, -tno; okrétnost, -i ž.

okrílje, -a s., 1. predpasnik,
 2. zavetje

okríniti, -nem; okrínjen, -a,
 -o; okrínjenje, -a s.

okróg = naokróg; okróg in
 okróg

okrog česa se pogajati, po-
 svetovati itd. = sl. o; po-
 gajajo se okrog pakta
 štirih = sl. o paktu štirih

okrógel (-gəu), -gla, -o;
 okróglast, -a, -o; okroglí-
 na ž.; okrogloličèn, -čna,
 -o; okróglost, -i ž.

oktaéder, -dra m.; oktaédren,
 -rna, -o

Oktávian, -a m. (rimski ce-
 sar)

október, -bra m.; októbrski,
 -a, -o

okróirati, -am, vsiliti, po
 sili uvesti; oktroá, rod.
 -ája m.

okús, -a m.; okúsen, -sna,
 -o; okúšiti, -im

okvír, -a m.; okvíren, -rna,
 -o; okvírna povest

ól (ól) rod. óla in olú m.
 (pivo); prid. ólov, -a, -o;
 ólove droží; olár, -ja m.;
 olárnica ž.

olajševálen, -lna, -o (-vál-)
 oleánder, -dra m.; oleándrov,
 -a, -o

Olga (ólga) ž.; prid. Olgin,
 -a, -o

oligarhíja ž.; oligárhičen,
 -čna, -o

Olímp, -a m.; olímpski, -a,
 -o; olimpiáda ž., medna-
 rodne športne svečanosti;
 doba štirih let

ólje, -a s.; prid. oljén, -a, -o;
 óljnat, -a, -o; oljeníca ž.;
 oljénka ž.; óljiti, -im; ólj-
 natobárven, -vna, -o; óljar,
 -ja m.

óljka ž.; prid. óljčen, -čna,
 -o; óljkov, -a, -o; óljko-
 vina ž.

óljski, -a, -o; óljska (cvetna)
 nedelja; Oljska góra

ólomuc, -a m.; ólomuški, -a,
 -o

ólša (óuša) ž. = jelša ž.;
 Olšévek, -vka m.; Olšév-
 nica ž.; Ólševa ž. (ouš-)

oltár, -ja m.; oltárček, -čka
 m.; oltárski, -a, -o (olt-)

omahljív, -íva, -o; omahljí-
 vec, vca m.; omahljívost,
 -i ž.

omalovážiti, -im; omalova-
 ževáti, -újem = manj ce-
 niti

omámiti, -im; omámljen, -a,
 -o; omámljenje, -a s.;
 omamljív, -íva, -o

omára ž.; omara za obleko
 = postávec, -vca m.

omécevatí, -ujem; oméceva-
nje, -a s., obotavljanje
omehčáti (pog. *omehčât*),
-ám; omehčán, -a, -o
omêlce, -a s. (*-mêl-*)
omêlo, -a s.; množ. omêla in
omêla, rod. omêl (*-l*)
oméniti, -im; oménjen, -a, -o;
oménjati, -am
omèt, -éta m.
omísliti, -im; omisliti si kaj,
oskrbeti, nakupiti; omíš-
ljen, -a, -o
ómišalj, -šlja m.
omlátiti, -im; omláčen, -ena,
-o
omléta ž. (jed)
ómnibus, -usa m.
omožíti (pog. *omožit*), -ím
se (o ženi); omóžil jo je
(ne: oženil jo je)
ón, óna, onó oseb. zaim.;
dvoj.: ona, oni (ž. in s.);
ónadva, ónidve (ž. in s.);
množ.: oní, oné, óna; za
predlogi se piše v tožilni-
ku vseh števil skupaj: 1.
ednina: m. in s. sp.: čé-
zenj (čez njega), nádenj
(nad njega), pódenj, pré-
denj, skózenj; nánj, pónj,
vánj, zánj; ž. sp.: nánjo,
pónjo, vánjo, zánjo; 2. dvoj.
za vse spole: médnju (med-
nji), nádnju (nadnji), pó-
nju (ponji), zánju (zanji)
itd. 3. množ. za vse spole:
čéznje, médnje, nádnje,
pódnje, pónje, zánje itd.
ónadva m.; ónidve ž. s.
(dvoj.)
óndan = ónkrat; ondánji,
-a, -e
óndašnji, -a, -e; tedanji

óndi, ondúkaj; óndešnji, on-
dúkajšnji
ondód; od ondód
ondóten, -tna, -o; od vseh
ondótnih mest
ondulácija ž., kódranje (lás)
onečástiti, -im; onečáščen,
-a, -o; onečáščenje, -a s.
onemóči, -mórem; onemógel,
(*-gaw*), -óгла, -o; onemó-
glost, -i ž.

onesvéstiti se, -svéstim se;
onesvéščen, -ena, -o; one-
svéščenje, -a s.

óni, óna, óno kaz. zaim.; ne
ta, ampak óni; v sestavi:
ónile, ónale, ónole ali le-
óni, le-óna, le-óno; rod.
ónegale, le-ónega itd. Na-
pačno je rabiti oni, ona,
ono v primerih kakor:
Gregorčiča mnogo bero,
najbrže zato, ker so nje-
gova dela lažja kot ona
Čankarja ali Župančiča
(prav: lažja ko Čankarje-
va ali Župančičeva); pre-
bivalstvo v deželi se je
zelo pomnožilo, posebno
ono ob vodah (prav: po-
sebnost ob vodah)

oní, oná, onó kaz. zaim.
(nekdo, ki ga ne morem
ali nočem imenovati); rod.
onégá (onéga) m., s.; oné
ž.; daj. onemú (onému) m.,
s.; onéj ž.; mest. pri oném;
orod. z oném; oné, onégá
se rabi tudi kot imenoval-
nik, n. pr.: Veš, bil je oné,
tisti dolgi Janez; onégá,
Mračun ali kako že, mi je
dejal; onégáv, -a, -o; one-
gáviti, -im; onégati, -am

ónkraj predl. z rod.: onkraj
potoka
ónkrat
onód (tam, kjer); koder ti,
onód jaz; od onód; do
onód
onólik, -a, -o (tako velik,
enako velik); onóliko —
kólikor
onomatopoétičen, -čna, -o,
sličnoglasen; onomatopo-
jija ž., sličnoglasje
ónstran prisl.; ónstranski,
-a, -o; onostránstvo, -a s.
onúča ž. = obujek
opál, -a m.; opálov, -a, -o;
opálovec, -vca m.; opál-
ščina ž.; opálova matica
opálda = opálta ž., trafika
opáliti, -im; bes te opáli;
opáljen, -a, -o; opáljenka
ž. (nizek kruh)
opàs, -ása m., das Gesims
opáziti, -im; opazováti, -zú-
jem (ne: opaževati); opa-
zoválec, -lca m. (-yca in
-lca)
opázka ž., rod. množ. opázk
ópera ž.; óperen, -rna, -o;
óperni pevec; operéta ž.;
operéten, -tna, -o
operácija ž., 1. ranocelniško
delo; 2. podjetje, pos. vo-
jaško; prid. operacijski,
-a, -o; operíрати, -am; ope-
ratêr, -ja m., ranorezec
opéšati, -am; opéšan, -a, -o;
opéšanje, -a s.; opéšanec,
-nca m.
ópica ž., prid. ópičji, -a, -e;
po ópičje
ópij, -a m.; ópijev, -a, -o
opílek, opílka m. (-píl-)

opírati, -am; opiráča ž.; opi-
rálen, -lna, -o; opirálnik,
-a m. (-rál-)
opís, -a m.
opisováti, -sújem; opisová-
len, -lna, -o (-vál-)
Óplenac, -nca m.; na Oplen-
cu; óplenski, -a, -o
opòj, opója m.; opójen, -jna,
-o; opojíti (pog. opojit in
opòjit), opojim; zap. opò-
ji, -íte; opójil, opojíla, -o
opókel (-əy), -kla, -o, 1. raz-
pokan; 2. zarobljen, neote-
san
opoldán, -dneva m. = pól-
dan, -dnéva m.; opoldán-
ski, -a, -o; opoldánji, -a,
-e; opoldnéven, -vna, -o;
opóldnica ž.; opóldničati,
-am (-póy-)
opóldne prisl. (-póy-)
opólnoči (-póy-), prisl.;
opolnóčen, -čna, -o
opolnomóčiti, -im, pooblasti-
ti, -ím (poyn-)
opólzel (opóyza), -zla, -o
= opólzek, -zka, -o =
pólzek, -zka, -o
opómniiti, -im; opómnijen, -a,
-o; opominjati, -am; opóm-
ba ž.; opómnja ž.
oponírati, -am, oporekati,
nasprotovati, izpodbijati
opórna ž., opóra
oportún, -a, -o, prikladen,
prilichen, ugoden; oportu-
nitéta ž., prikladnost, ugod-
na prilika; oportunist, -a
m.

opozícijsa ž., nasprotna stran-
ka; prid. opozícijski, -a,
-o; opozicionálen, -lna, -o;
opozicionálec, -lca m.
(-lca); oponirati, -am; opo-
nēt, -ēnta m.

opozoriti (pog. *opozoriti*),
-im; opozárjati = opom-
niti, opominjati

opravičiti (se), -im (izgovo-
riti se); upravičiti (pravi-
co imeti)

opravičnik, -a m. (-vil-)

opravljeti, -am; opravljanje,
-a s.; opravljev, -íva, -o;
opravljevec, -vca m.;
opravljevka ž.; opravlja-
nje, -a s.; opravljevost, -i ž.

opredeliti, -im, 1. odločiti;
2. določiti, definirati; opre-
deljen, -ēna, -o; opredeli-
tev, -tve ž.; opredelba
(-dél-) ž.; opredeljati, -am

oprezovati, -ujem

oprostiti (pog. *oprostiti*), -im;
oprosčen, -ēna, -o; opro-
ščenje, -a s.; ponavlja-
oprášcati (ne: oproščati)

oprostiti koga česa (ne: od
česa)

oprti, -íta m.; 1. naramnica;
2. hlačna naramnica

oprtati, -am = oprtiti, -im;
oprtav nesti; oprtav koš
= oprti koš; oprtiv ne-
sti; oprten, -tna, -o; oprt-
nik, -a m.

óptika ž., nauk o svetlobi;
óptik, -a m.; óptičen, -čna,
-o

optimizem, -zma, m. nagnje-
nost, imeti stvari za do-
bre; optimist, -a m.; opti-
mističen, -čna, -o

órakelj, oráklja m., preroči-
šče

orál (*oráu*), oráli ž.

oránža ž., pomaranča

ordinariát, -a m.; škofovski
urad; ordinárij, -a m.

ordinirati, -am, zdravilo do-
ločiti

ordonánca ž., naredba; or-
donánčen, -čna, -o

ôreh, -éha m.

ôrel (*ôraý*), ôrla m.; prid.

ôrlov, -a, -o; ôrlovski, -a,
-o; ôrlji; ôrlje gnézdo;
orlica ž.

Orést, -a m.

Órfej, -a m.

orgán, -a m., 1. ustrojen del
celote; 2. ud; 3. človeški
glas; 4. glasilo; orgánski,
-a, -o; orgáničen, -čna, -o

organizácijsa ž., ustrojba,
uredba, združba; prid. or-
ganizacijski, -a, -o; orga-
nizirati, -am, ustrojiti, ure-
diti; organizátor, -ja m.;
organizatóričen, -čna, -o

órgle, -gel (*-gal*) ž. množ.;
órglati, -am; órglavec,
-vca m.; órglavka ž.; órg-
glar, -ja m.; prid. órgeln
(*-galn*), -lna, -lno; manjš.
órglice

orhidéja ž.

órient, -a m., vzhod; orien-
tálen, -lna, -o; orientálski,
-a, -o; orientálec, -lca m.;
orientálka ž.

orientirati se, razvedeti se,
razvedati se; orientácijsa
ž.; orientíranje, -a s., raz-
vêd, -éda

original, -a m., izvirnik, prvopis; **originálen**, -lna, -o, izviren; **originálnost**, -i, izvirnost

óriti se = razlegati se, odmevati

orkéster, -stra m.; orkestrálen, -lna, -o

ornamènt, -ènta m., okras; **ornamentírati**, -am, okrasiti; **ornaméntika** ž., nauk o okrasju

ornitológ, -a m., ptičeslovec; **ornitologíja** ž., ptičeslovje

orosíti (pog. *orosit*), -ím; **orošèn**, -èna, -èno; **orósil**, -íla, -o in **orósilo**

ortodóksen, -ksna, -o, pravoveren, pravoslaven

ortoepíja ž. pravorečje; **ortoépíčen**, -čna, -o, pravorečen, -čna, -o

ortografíja ž., pravopis; **ortografíčen**, -čna, -o, pravopisen

orumenéti, -ím; **orumenèl**, -éla, -élo

ôsa ž.; množ. **ôse** in **osé**, rod. **osá**; prid. **osínji**, -a, -e; **osén**, -èna, -o; **ôsji** in **ôsji**, -a, -e; **osínjak**, -a m. = **osír**, -ja m. = **osje** gnezdo

osáhnniti (pog. *osahnit* in *osáhnnit*), **osáhnnem**; **osáhel** (-*hax*), -hla, -hlo

osaméti (pog. *osamèt*), -ím; **osamèl**, -éla, -élo; **osamélec**, -lca (-*lca*) m.

osámiti, -im; **osámljen**, -a, -o

oséba ž.; **osében**, -bna, -o; **osébje**, -a s.

osebénjek, -njka m. kočar; **osebénjkovati**, -ujem; **osebénjstvo**, -a s.; **osebénjščina** ž.

osedláti (pog. *osedlät*), -ám **oséka** ž.

ôsel (*ôsax*, pog. *ôsu*), **ôsla** m.; **oslíca** ž.

ôselnik (*sax*), -a m.

ósem, števil.; **ósem sto**; **ósem tisoč**; **osem in štirideset**; **oseminštiridesèti**, -a, -o; **ósemdeset**; **osemléten**, -tna, -o

oséniti, -im, schattieren

osépnice ž. množ. = **óšpice** = **óspice**

oskúbsti, **oskúbem**; **oskúbel** (-*bax*), -bla, -o; **oskúben**, -bena, -o

oskrúmba ž.

ôsla ž.

oslabéti (pog. *oslabèt*), -ím; **oslabèl** (-*bèx*), -éla, -o

ósman, -a m.; **osmánski**, -a, -o; **osmánsvo**, -a s.

osmér števil. (glej: četver); **osmérec**, -rca m.; **osmérka**

ôsmi, -a, -o; **osmíca** ž.

osobít, -a, -o = sl. **posében**; **osobito** = posebno, zlasti

osójen = odsójen

osorèj prisl.

ospóriti, **osporávati** = sl. **pobíti**, **pobíjati**; **izpodbí(ja)ti**; **tajíti**

osramotíti, -ím; **osramočèn**, -èna, -o

osrédnji, -a, -e, centralen

osredotóčiti, -im, **osréditi**, **zbrati**

Óssian, -a (*ósjen*), -a m.

ostájati, -jam, -jem

ostaréti (pog. *ostarèt*), -ím;
 ostarèl, -éla, -o
 óster, ôstra, -ó in ôstro;
 óstrc, -a m. = bistrč (bi-
 ster um); gora Ojstríca;
 prim. ostréjši, -a, -e; prisl.
 prim. ostréje; ostrôta ž.;
 ostróst, -i ž.
 ostřgati, -gam, -žem; vel.
 ostřži, ostržíva, ostržímo
 ostríti (pog. *ostrit*), -ím, pri-
 ostrèn, -èna, -o (n. pr.
 svinčnik)
 ostríž, -a m. (riba)
 ostrníca ž. = ostrív, -í ž.
 ostròg, -óga m., tabor
 ostrív, -í ž., stog brez strehe
 osúpniti, -nem; osúpel (-pəx),
 -pla, -o = osúpnjen, -ena,
 -o; osúplost, -i ž. = osúp-
 njenost, -i ž.
 osvájati, -am; osvajálen, -lna,
 -o; osvajálec, -lca (-lca) m.
 osváljek, -ljka m.; osvaljkáti,
 -ám (pog. *osvaljkàt*)
 osvéta ž. = sl. maščevanje;
 osvétiti = maščevati se;
 osvétnik, -a m., maščevalec,
 -lca m.
 osvetítí (pog. *osvétit*), -ím;
 osvetljèn, -èna, -o; osvet-
 ljevátí, -ljújem; osvetljáva
 osvobodítí (pog. *osvobodit*),
 -ím; osvobožen, -èna, -o;
 osvobója ž.; osvobojevátí,
 -újem = osvobájati, -am
 osvojítí (pog. *osvojit*), -ím,
 kaj, o. si kaj = usvojiti
 oščájati, -jam, -jem se, obo-
 tavljati se
 oškódovati, -ujem koga (ško-
 do narediti); odškódovati
 (se) (škodo popraviti)

óšpice ž. množ. = óspice
 = osépnice
 otěči (pog. *otěč*), -těčem;
 otékel (-kəx), -ékla, -o; ote-
 klína ž.
 otemnéti (-tam-), -ím
 otèp, -épa m.
 otéti (pog. *otèt*), otmèm ko-
 ga česa (rešiti); ponavlj.
 otémati, -mam, -mljem
 otežkóčiti, -im
 otírati, -am; solze si otirati
 ótka ž. (pri plugu); ótkati
 -am
 ótmica ž.
 otódi (tódi) prisl. ravnokar
 otóhel (-həx), -hla, -o, sopa-
 ren; otóhlica ž.
 ótok, otóka m.; otóški, -a, -o;
 otóčen, -čna, -o; otóčje,
 -a s.
 otopéti (pog. *otopèt*), -ím
 (top postati); otopèl, -éla,
 -o; otópiti koga; otopljen,
 -èna, -o
 otòr, -óra m.; dno v otore
 dejati
 otórej = zatórej, n. pr. na-
 ša pšenica ni otórej (ni
 tako lepa) ko vaša
 otorèj = osorèj; lani otorèj
 otréti (*otrèt*), otrèm, otárem
 (obrišem); otírati, -am
 otríniti, -nem (luč, svečo) =
 utríniti, -nem (luč, svečo);
 otrínjati = utrínjati
 otróbi m. množ.; otrobe ve-
 zati
 otròk, -òka m.; množ. 1.
 otróci; 2. otrók; 5. pri
 otrócih; 6. z otróki; prid.
 otróčji, -a, -e; otróški, -a,
 -o

otrpniti, -nem; otrpnjen, -a, -o = otrpel, -pla, -o; otrpnjenost, -i ž. = otrplost, -i ž.

ótwa ž., raca

otvēsti, otvēzem, privezati; otvezèn, -zēna, -zēno

-ov (ev); s tem obrazilom se delajo pridevniki iz rastlinskih, rudninskih in kemijskih imen, n. pr. lipov cvet, smrekova veja; bukovka drva; železov cvet, žveplov dioksid, metilov alkohol; vodikov sulfid; kisikov, dušikov itd.; enako snovni pridevniki, n. pr. atlasov, rašev, žameťov itd. Ne tvorimo pa s tem obrazilom pridevnikov iz imen neživih reči; rabiti je treba rodilnik ali kak sklon s predlogom, n. pr. lega gradiča (ne: gradičeva lega), oblika soneta (ne: oblika sonetova), uho pri svedru (ne: svedrovo uho); udarci z bičem ali udarci biča (ne: bičevi udarci), noge stola ali pri stolu (ne: stolove noge); upravičene so take tvorbe tedaj, kadar ni mogoča drugačna tvorba, zlasti pri končnicah na -ek, petkova jed, stavkov člen, povedkovo določilo, nedoločnikova raba. Pravilne pa so tvorbe na -oven, -even, n. pr. duh: duhóven; dež: dežéven; blago: blagóvni promet; vlak: vlákovno spremstvo; proga: prógovni delavec

oválen, -lna, -o, obel, obla, -o, n. pr. oblo lice

óvca (óuca) ž., rod. množ. óvc, ovác; prid. óvčji, -a, -e; ovčják, -a m.; ovčár, -ja; ovceréja ž.

Ovídij = Ovid m.; prid. Ovídijev, -a, -o = Ovídov, -a, -o

ovijálka ž. (-jál-)

ovínek, -nka m. (ne: stranpotica), brez ovinkov; ovínkoma prisl.

ovíra ž.; ovirati, oviram; opovíra ž.

ovòj, ovója m.; ovójček, -čka m.; ovójen, -jna, -o

ovóza ž., die Schleife

Ózalj, Ózlja m.; ózeljski, -a, -o

ozáljšati, -am; ozáljšan, -a, -o

ozára ž.; nav. množ. ozáre; na ozarah

ozdravéti (pog. ozdrávet), -ím; ozdravěl, -éla, -o; ozdráviti (pog. ozdrávit), -im koga; ozdrávljen, -a, -o; ozdrávljenec, -nca m.; ozdrávljati, -am

ozébsti (pog. ozébst), ozébem; ozébel, -bla, -o = ozében, -bena, -beno; ozeblína ž.

ózek, ózka, ózko; prim. óžji, -a, -e; prisl. prim. óže; óžiti, -im (ozko narediti); ožína ž.; ožáva ž.

ozémlje, -a s.; rod. množ. ozémelj

ozímina ž.

ozír, -a m.; ozíráti se na kaj (ne: v ozír jemati); z ozírom na kaj = sl. gledé česa, glede na kaj

ozíroma prisl.; bolje ali in podobno, n. pr. ljudstvo je najboljši sodnik njihove vrednosti oziroma (bolje: ali) nevrednosti; lazi okoli s kožo oslovsko oziroma diploma (bolje: se pravi z diploma)

ozkogruđen, -dna, -o = bolje ozkosrčen, tesnosrčen

ozlica ž. = óže s.

ozlovóljiti, -ljim; ozlovóljen, -ena, -o

oznáčiti, -im (karakterizirati);

oznáčba, rod. množ. oznáčb

oznániti, -im; oznánjen, -a,

-o; oznánjati, -am; ozna-

njeváti, oznanjújem (ne:

oznanovati); oznanjeváln,

-lna, -o; oznanjeválec, -lca m. (-vál- in -váj-)

ozón, -a m.; ozonína ž.; ozonomér, -a m.

oženíti (pog. *ožénit*), ožénim; ožénjen, -ena, -o

ožígósati, -am = sl. ošibati; precej je Novomeščane ošibal (Trdina)

oživéti (pog. *oživět*), -ím; oživél, -éla, -o; oživiti

(pog. *oživit*), -ím koga;

oživljèn, -êna, -o; oživ-

ljati, -am

oživotvóriti, -im; oživotvórjen, -a, -o; oživotvórjenje,

-a s.; oživotvárjati, -am

ožrélje, -a s., 1. kar je ob

žrelu; 2. vizir, n. pr. vitez

je potegnul izpred obraza

ožrelje

ožúlití, -im; ožúljen, -ena, -o;

ožúljenec, -nca m.

P

páberek, -rka m.; páberkovati, -ujem

pacient, -ênta m., bolnik; paciêntka ž.

pacificírati, -am, pomiriti, mi-

riti; pacifikácija ž., pomi-

ritev

páčiti, -im

Pád, -a m., reka; Pádska nížina

pádati (pog. *pádat*), -am; pá-

dav, -a, -o; pádavica ž.

(pádača bolezen), božjást;

pádavičen, -čna, -o; páda-

vec, -vca m.

pádati v oči (po nem.), sl.

= udarjati v oči

pádec, -dca m.

Pádova ž.; padovánski, -a, -o; sv. Anton Padovanski

página ž., stran (v knjigi);

paginírati, strani zaznamo-

vati; paginácija ž.

páglavec, -vca m.; páglavka

páhavka ž., rastlina

páhati, -am; veter paha; pa-

hálo, -a s.; pahálce, -a s.

(-hál-); páhalica ž.

pahljáti (pog. *pahljät*), -ám;

pahljáv, -áva, -o; pahljáč,

-a m.; pahljáča ž.

pahníti (pog. *pahnit* in *páh-*

nit), páhnem; páhnjen, -ena,

-o; páhnjenec, -nca m. (pri-

smojen človek)

pajác, -a m.

pájčina in pájčevina ž.; pájčinat, -a, -o; pájčevinast, -a, -o

pajčolán, -a m., tenčica, koprana

pajdaš, -a m.; pajdašica ž.; pajdašiti (se), -im (se) s kom

pájek, -jka m.; pájkov, -a, -o; pájkovec, -vca m.; pájčji, -a, -e

pakét, -a m., zavitek, omot, povezek; paketirati, -am, zlagati, zavijati, povezovati

pákfón, -a m., kovinska zmes z bakrom; pákfónast, -a, -o

pákľest, -a m., okľešček

pákróg, -a m., elipsa; pákróžen, -žna -o, eliptičen

pákt, -a m., pogodba; páktirati, -am, pogajati se, pogoditi se

paláča ž.; prid. paláčen, -čna, -o, n. pr. palačna revolucija

paládij, -a m., zaščitna svetinja, zaščita

Pálas, -ade ž.

pálček, -čka m. (*pálček*); videl je palčke, hudičke in druge pošasti (Mencinger)

pálec, páľca (*páľca*) m.; prid. páľčen, -čna, -o; páľčno kolo; páľčna mera; páľčnik, -a (*-áľč-*)

paleografíja ž., staropisemstvo

paleontologíja ž., nauk o okameninah

paleozóik, -a m.; paleozóičen, -čna, -o

paletó, -ója m., površnik

páľica ž.; páľičast, -a, -o; manjš. páľičica ž.; páľička

páľiti (pog. *páľit*), -im; (o) páľjen, -a, -o; páľjenje, -a s.; páľež, -a m.

pálma ž.; páľmov, -a, -o; páľmovo drevo; páľmovec, -vca m.; páľmovje, -a s.

páľuba ž.; páľubje, -a s.; nadpáľubje, -a s.

palúd, -a m.; 1. naplavina, 2. bičje; palúdje, -a s.

páľmet, -i ž.; na páľmet znati; po páľmeti ravnati; v páľmet vzeti

páľmetiti, -im (= pómñiti); odkar svet páľmeti (od pómñjenja); páľmetovati, -ujem; odkar ljudje páľmetujejo

páľmetiva ž.; na páľmetivo (praznik nedolžnih otročičev)

pamflét, -a m., sramotilen spis; pamfletíst, -a m.

Pánama ž.; pánamski, -a, -o, n. pr. klobuk; Pánamska ožína

panegírik, -a m., slavospev

pánika ž.; páničen strah: prepláh

pánj, panjú in pánja m.; panjáč, -a m.; panjévje, -a s.

pánoga ž., 1. stranska noga; 2. betva, stroka

panoráma ž., razgled

panteízem, -zma m., vseboštvo; panteíst, -a m., pripadnik vseboštva; panteístičen, -čna, -o

Pánteon, -a m. (v Rimu); pánteon, -a m. (splošno)

pápež, -a m.; pápežnik, -a m.; pápeški, -a, -o; pápeštvo, -a s.

papíga ž.; prid. papížji, -a, -e in papígin, -ina, -o

papír, -ja m.

páprika ž.

pár (v pomenu dvojica), n. pr. par čevljev; toda: nekaj, nekoliko, n. pr. nekaj dni (ne: par dni), nekoliko zrn (ne: par zrn)

par excellence (*par ekselās*), v pravem pomenu besede pára ž.; dve pári, tri páre, 25 pár

parábola ž., 1. prilika, pri-spodoba, 2. vrsta krivulje; parábolski, -a, -o; parábo-len, -lna, -o

paradígma ž. in paradígma, -ata m., vzorec, zgled

paradíž, -a m.; paradížen, -žna, -o; paradížnik, -a m.; prid. paradížnikov, -a, -o; paradížnikova juha

paradóksen, -sna, -o, (na vi-dez) razumu nasproten; pa-rádokson, -a m., razumu nasprotna trditev

parafráza ž., razlaga z dru-gimi besedami; parafrází-rati, -am

paraléla ž.; paralélen, -lna, -o, vzporeden

parazít, -a m., zajedavec

parcéla ž.; prid. parcélski, -a, -o; parcelírati, -am

parentéza ž., vmesni stavek, vmetek

parfúm, -a m., vonj, vonjava, dišava; parfumírati, -am; parfumíran, -a, -o

pári; al pári, enako

parírati, -am odbiti, odbijati (udarec)

paritéta ž., enakost, enako-pravnost; paritétičen, -čna, -o

páriti, -im; perilo páriti (žeh-tati); párnja (žehta); parí-lo (žehtanje); parílnik, -a m.; parílnica ž. (*-ríq-*)

Paríz, -a m.; Parížan, -ána m.; Parížanka ž.; paríški, -a, -o

1. párkelj, -klja m.; bolezen na parkljih; prid. párkeljn, -ljna, -o; párkeljna kuga; párkeljč, -keljca m. (*-kalj-*); párkľar, -ja m.

2. párkelj, -keljna m., hudič v spremstvu sv. Miklavža na Miklavžev večer

párkeljci, -ev m. množ. (*-kalj-*), vrsta gob

parkét, -a m., iz hrastovih ploščic zložena tla

paróbek, -bka m., trš, štor

parobród, -a m. = sl. parnik

parodíja ž., posnemanje res-nega govora ali pesmi na smešno stran; parodírati, -am

paróla ž., geslo

paromlín, -a m. = sl. páрни mlín

parostròj, -òja = sl. páрни stroj

partér, -ja m., pritličje (hiše ali gledališča)

parvení, -níja m.; človek, ki je brez zaslug prišel do visoke časti ali po naključju do bogastva

pasažír, -ja m., (po)potnik

pasíca ž. = pás

pasijón, -a m., trpljenje Go-spodovo; pasijónka ž.; pa-sijónska igra

pasíven, -vna, -o, zadolžen, nasprotno od aktíven; pá-síven, -vna, -o, trpen, -pna, -o (n. pr. glagolska oblika)

pasjeglāv, -áva, -o

pásjica ž., pasji hlev

paskvīl, -a m., sramotilen
spis

pastél, -a m., suha barva; pastélen, -lna, -o; pastelna slika

pastéta ž., testeníca

pásti (pog. *pàst*), pádem; pádel, -dla, -o in pāl, pála, -o; pridevno pádel, -dla, -o; pádli vojaki; iz glave mi je pádlo; v glavo mi je padlo; odločitev je padla = sl. odločilo se je, odločeno je bilo (kocka je padla)

pásti (pog. *pàst*), pásem; del. sed. pasóč; del. pret. trpni (po)pásen, -ena, -o

pastír, -ja m.; pastíríti, -im; pastírjenje, -a s.; pastirjevanje, -a s. = pastirovanje s.

pastiríca ž.; pastiríčka ž.

pástorek, -rka m.; pástorka ž., pástorkinja ž.

pásus, -usa m., mesto (v knjigi), odstavek

páša, rod. páše in páša m.; daj. páši in pášu; prid. pášin in pášov; Kémal paša, Ali paša, rod. Kémal paše, Ali paše itd.

páščiti se, -im se, prizadevati si za kaj; paščljīv, -íva, -o, prizadeven

pášnja ž. = paša

pátoka ž., zadnje, slabo vino, pivo, žganje

pátos, -osa m., zanos, vznosenost; patétičen, -čna, -o, vznesen, pretirano slovesen

patriárh, -a m., očak; patriarhíja ž., odtod prid. patriarhíjski, -a, -o; patriarhálen, -lna, -o, starodaven

patrícij, -a m., plemenitaš, *posebno starorimski; meščan; patrícijski, -a, -o

patrimoniálen, -lna, -o; k dedni graščini spadajoč; deden

patriót, -a m.; domoljub; patriotízem, -zma m., domoljubje; patriótičen, -čna, -o = patriótski, -a, -o, domoljubljen

patrón, -a m., zavetnik; patróna ž., zavetnica

patrúlja ž.; patroljirati, -am; patróla ž. (preprosto)

páv, -a m.; pávica ž., pávinja ž.; pávji, -a, -e

Pável, -vla m.; Pávla ž.

pávijan, -a m., opica

paviljón, -a m.

pávka ž., bóbnica

pavlíha, -e m.; pavlúha

pávola ž.; pávolen, -lna, -o; pávolnat, -a, -o; -ast, -a, -o

pavšál, -a m., odmerek, povprečnina; pavšálen, -lna, -o, povprečen

pávza ž., premolk, oddih

pazdér, -ja m.; pazdérje s., skupno ime; pazdérnat, -a, -o

pázduha ž., tudi podpázduha; pod pázduho peljati = za podpázduho se voditi (ne: roko v roki hoditi); izpod pázduhe jemati (improvizirati)

páziti (pog. *pázit*), -im;
(o)pážen, -žena, -o; páze-
nje, -a s.; pazljiv, -íva, -o;
pazljivost -i, ž.; pázka,
pázko imeti na koga ali
kaj; páznja ž.

páželj, -žlja = pážnohet, -hta
m. = párkelj, -klja

pêcelj, -clja m.; pêceljnat, -a,
-o; pecljât, -áta, -o; pec-
ljâti (pog. *pecljât*), -ám,
entstengeln

pecívo, -a s.

pêč, -í ž.; na pêči; pêcca in
pečica; pêčka ž.

pečât, -a m.; pečátnik, -a m.;
pečátni vosek; pečátiti, -im;
zapečáten, -ena, -o

pečâti se (pog. *pečât*), -ám
se, baviti se, ukvarjati se
pečénja ž. = pečénje s. =
pečénka

pečenják, -a m., gibanica

pêči (pog. *pêč*), pêčem, del.
pekóč, -a, -e; vel. pêci, pe-
cíva, pecímo, pecíte; pé-
kel, pêkla, -o

péčica ž., Netzbraten

pečica ž., Bratröhre

pečkà, -é ž.; pečkât, -áta, -o;
pečkâti (pog. *pêčkât*), -ám

pedagóg, -a m., vzgojeslovec,
vzgojitelj; pedagógičen,
-čna, -o, vzgojesloven

pedânt, -ánta m., natančnež;
pedántičen, -čna, -o = pe-
dántski, -a, -o; pedantí-
zem, -zma m.; pedanterí-
ja ž.

pédenj, -dnja m.; dva pédnja
širok; tudi pēdenj, -dnja

péga ž.; pégav, -a, -o; pé-
gavec, -vca m.; pégavka
ž.; pégavica ž.

pégaz, -a m., bajeslovni kri-
lati konj

pêhar, -árja m.

pehâti (pog. *pahât*), -ám; pe-
hálnik, -a (-*hâŋ*-)

pehôta ž.

péhtran, -a m.; péhtranov,
-a, -o

pekèl (*pakàŋ*), -klà m.; prid.
peklén, -a, -o; peklénski,
-a, -o; peklíti, -im; pek-
ljênje, -a s.; peklénsček,
-ščka m.

pekèt, -éta m.; peketâti (*pe-
ketât*), -tám, -éčem

pelerína ž., svršnica

pêlin, pelína m.; pelínkovec,
-vca m.

peljâti (pog. *pêljat*), pêljem
in peljám; vel. pêlji, peljíte

péna ž.; pénav, -a, -o = pé-
nast, -a, -o; pénavka ž. =
pénovka ž. (žlica za posne-
manje); péniti se, pénim;
spénjen, -a, -o; pénjenje,
-a s.

pendánt, -a m., protivesek,
nasprotek, dopolnilo

pénja ž., penjáča ž. (ne:
klamfa)

pêntlja, pêtlja ž. (ne: mašna)

penzíja ž., pokoj, pokojnina;
prid. penzijski, -a, -o, po-
kojminski; penzioníst, -a
m., upokojenec

penzíja ž., oskrba (hrana in
stanovanje); penzionát, -a
m., zavod; penzionár(ka),
gojenec(-nka)

pepél (*pepéŋ*), -éla m.; pe-
pélmat, -a, -o; pepelnják,
-a m.; pepelníca ž.; pepel-
níčen, -čna, -o (-*peŋ*-); Pe-
pélčica ž. (-*pél*-)

pepelíti (pog. *pepelít*), -ím;
 pepeljênje, -a s.
 pergament, -ênta m., koženica;
 pergamenten, -tna, -o
 perfíden, -dna, -o, verolomen,
 izdajalski
 periferíja ž., obod; na periferíji
 ozemlja = na robu; perifêren,
 -rna, -o, obroben
 Péríkles in Périklej, rod. Périkleja
 m.
 perílce, -a s.; perílen, -lna, -o
 (-*ril-*)
 perílja ž. = perica
 perílNIK, -a (-*riú-*) m
 períóda ž., 1. doba, 2. povračaj
 (v mat.), 3. zloženi stavek;
 períódičen, -čna, -o = períóden,
 -dna, -o
 peripetíja ž., preobrat, obrat
 períšče in prgíšče, -a s.
 perjánica ž.
 pérnica ž.
 perón, -a m., hodnik (na postaji)
 persekúcija ž., preganjanje; prid.
 persekucijski, -a, -o
 persiflíрати, -am, smešiti, posmehovati
 se komu; persifláža ž., smešenje,
 podsmeh
 personál, -a osebje, služabništvo;
 personálen, -lna, -o, oseben
 perspektíva ž., daljnogledno razmerje,
 razdalja; odzgorinja (ptičja)
 perspektíva
 Perú, rod. Perúja; perújski, -a, -o
 ali peruánski, -a, -o
 perút, -i ž.; perutnica ž.; perutnína
 ž.
 pervêrzen, -zna, -o, izprijen, pokvarjen;
 pervêrznost, -i ž.

Pêrzija ž.; Pêrzijec in Pêržan;
 pêrzijski, -a, -o; peržánski,
 -a, -o
 pès (*pàs*), psà m.; pesèk (*pàsàk*),
 -skà m.; psica ž.; psič, psíča
 m.; psiček, -čka m.; psè, pséta
 s.; psár, -ja m.; pásji, -a, -e
 pések (*pésak*), -ska m.; peščen,
 -a, -o
 pésem, -smi ž.; pésmica ž.;
 pésemški, -a, -o; pesmaríca ž.
 pesimízem, -zma m., nagnjenje,
 stvari imeti za slabe; črnoglédost;
 pesimíst, -a m., črnoglédec;
 pesimístičen, -čna, -o, črnogléden
 pesján, -a m.; peslájnar, -ja m.;
 pesoglávec, -vca m. (*pàs-*)
 pésniti, -im; spésnjen, -ena, -o;
 pésnjenje, -a s.; pésnik, -a m.;
 -ica ž.; pésníski, -a, -o
 pést, -í ž.; v pésti
 péster (*péstər*), -stra, -o, pisan;
 péstrost, -i ž.
 péstunja ž.; péstovati, -ujem
 péš prisl.; p. iti; péš pot; péš
 hoja
 pét; pétdeset; pét sto; pét tisoč;
 pétdeset tisoč; pét-desetlétnica ž.
 pèta ž.; rod. peté in pète; na
 pétu, na pète; rod. množ. petá
 in pét, pét; spodpetíti, -ím;
 spodpétíl, -íla, -o in spodpétilo
 petêlin, -ína m.; petelínov, -a,
 -o; petelínji, -a, -e; petelínje
 hlače

petér, -a, -o; (o rabi glej pod četver); petérka ž. (število pet); petérovŕsten, petéro-kóten; petíca ž.; petína ž.; vrst. štev. pēti, -ega in pēti, -ega

Péter, Pētra in Pétra m.; Pé-trček, -čka m.; Šempéter, Šempētra m., (predmestje v Ljubljani); šempéterska fára (*šam-*); Sv. Pētra ce-sta (v Ljubljani)

péter, -tra m., podstrešje

peteršílĵ, -íĵa m.; peteršíljev, -a, -o

pétkrat

pētlja ž. = pēntlja ž., zanka
pētlja ž., pēcelj; grozdova
petlja = petljíka ž.

pētpedí medmet (posnemanje prepeličjega petja); petpe-díkati, -am

Petrarca (*petrárka*), 2. 4. -ca;
3. 5. -cu; 6. -om; svoj.
prid. Petrárcov (*-koy*),
-a, -o

petrefákt, -a m., okamenina

petrólej, -a m., kameno olje

pévkinja ž. = pévka ž.

péza ž.

pianíno m., -na, -nu; klavir
s pokončnimi strunami;
pianíst, -a m.; pianístinja
ž. = pianístka ž.

piaríst, -a m.; piarístovski,
-a, -o

píčel (*píčau*), píčla, -o

piedestál (*pjedestál*), -a m.,
podstavek

pietéta ž., spoštovanje, spo-
štljivost; pietéten, -tna, -o,
spoštljiv

pihálo, -a s.; pihálnik, -a m.
(*-hau-*)

píhati, -am; píhal, -ála, -o
pihljáti (pog. *pihljät*), -ám;
pihljaj, -a m.

piĵan, -ána, -o; p. od veselja;
piĵanec, -nca m.; piĵánka
ž.; piĵančeváti, -újem; pi-
jančevánje, -a s.

piĵávka ž. = pijavica; piĵáv-
kast, -a, -o

píka ž., manjš. píčica; vse
je do píčice res

pikánten, -tna, -o, dražljiv
(o jedi), dražesten, mika-
ven; pikírati, -am, zbsti;
pikíran, -a, -o, razžaljen

píkápôka, píkápòk, medm.
(posnemanje glasu pri
mlatvi)

píkapolónca ž. (Marienkäfer)

píkčast, -a, -o

pikník, -a m., obed, h kate-
remu udeleženci prineso
jedi in pijače

píkolo, -a m., natakarski
učenec

píla ž., prid. pílen, -lna, -o
(*-pil-*)

píla ž., položiti zadnjo pilo
na kako delo (po franc.-
nem.) = sl. zadnjikrat
opíłiti ali ugładíti

pilót, -a m.; pilotírati, -am

pílula ž.

pincéta ž., kleščice

pingvín, -a m.

pínja ž., mleko v pinji mé-
sti, pínjeno mleko

pionír, -ja m., rovokòp; pio-
nírski, -a, -o

pípati, pípam, pípljem; p. se,
tepsti se; pípav, -a, -o =
prepírljiv; pípavec, -vca
m.; pípavost, -i ž.

pípec, -pca m.

pírav, -a, -o = trohljiv, -a, -o; píravína ž.
 Pirenéji, -jev m. množ.; Pirenéjski polotok
 pírh, -a m.; za pirhe komu kaj dati; pírhati, -am; jajca pirhati; pírhast, -a, -o
 pírika ž.; prid. píričen, -čna, -o; pírije, -a s.; pírnica ž.; pírnicašt, -a, -o
 pírpogáčica ž. = netopir
 písaléc, -lca (-ŭca) m.
 písalník, -a m.; pokončni písalník, das Stehpult
 písaló, -a s.; písalce, -a s.; písalén, -lna, -o; písalník, -a m.; písalnica ž. (-sál-)
 písan, -a, -o; píšana lístina; píšana ruta
 písaríti, -im; písarjenje, -a s.; písarňa ž.; písarňiški, -a, -o
 pí sati, píšem; sed. del. píšóč; písal, písála, -o, -i; píšanje, -a s.; písatelj, -elja m.; písateljeváti, -újem
 písec, -sca m.; píščev, -a, -o
 písen, -sna, -o = písmen (-mən), -ena, -o; písní jêzik = písmeni jêzik
 písk, -a m.; pískati, -skam; pískálec, -lca (-ŭca) m.
 pískav, -a, -o
 písker, -kra m.; pískrc, -a m.; pískrček, -čka m.
 písmén, -éna, -o; písménstvo, -a s.; písménka ž.; písmen, -a, -o; nepísmen (= analfabét)
 písmo, -a s.; sv. písmo; sv. písmo novega in starega zakona

písmo, -a s.; písemce, -a s.; písemski, -a, -o; písemska pošta; písemska shramba (arhiv); písemstvo, -a s. (-səm-)
 písmouk, -a m.
 píšč, -a m., kukec
 píščál (-áŭ), -áli ž.; píščálka ž.; píščálkar, -ja m. (-ščáŭ-)
 píščánc, -nca m.; píščè, -éta in píščè, -ta s.
 Píšéce ž. množ.; píšéčki, -a, -o
 Píšenca ž.
 píška ž.; p. ocvřta, pečena
 píškav, -a, -o; ni píškavega oreha vreden; píškavec, -vca m.
 píškót, -a m., biskvít
 píškúr, -ja m.
 píti (pog. *pít*), píjem in píjèm; del. sed. pijóč; vel. pij, píjte
 pítiè in pítiè, -a s.
 pítoven, -vna, -o; pítozna živina; pítozni zajec; pítoznica ž. = pítozna svinja; pítovník, -a m.; pítovní prasec
 pívec, -vca m.; v krčmi je polno pívec; pívka ž.; píven, -vna, -o; vino je pívno; pívnica ž.; pívski, -a, -o
 pívník, -a m., pívní papír
 pívo, -a s.; vrček píva
 pížem, -žma m.; pížmov, -a, -o; pížmóvec, -vca m.; pížmica ž.
 pláčati, -am; pláčal, -ála, -o, -i; pláčílen, -lna, -o (-číl-)
 pládenj, -dnja m., krožník
 plagiát, -a m., slovstvena tatvína

pláh, -a, -o in plahó; množ.
 plahí in pláhi; dol. pláhi,
 -ega; plahodúšen, -šna, -o;
 plahóst, -i ž.; plašljiv,
 -iva, -o; plášen, -šna, -o
 in plašen, -šná, -ó
 pláhta ž.; pláhtica ž.
 plahúta ž. = plahta
 plájhati, -am; morje plajha;
 voda plajha v posodi, ki
 ni polna
 plakát, -a m., lepák
 plákati, -kam, -čem; plákal,
 -ala, -o
 plakéta ž., tanka knjiga, ko-
 vinska ploščica z reliefom
 plámen, -ména m.; plamé-
 nast, -a, -o; plaménček,
 -čka m.
 plameníca ž., bakla; plame-
 níšcar, -ja m., baklonosec
 plamtéti (pog. *plamtët*), -ím
 = plamenéti, -ím; plame-
 něč pogled
 plán, -a, -o; na plánem; na
 pláno priti
 plán, -a m., načrt, umislek
 plán, -í ž., planjava
 planíka ž., očníca
 planírati, -am, zravnati, iz-
 gladiti
 plániti, plánem; p. na (nad)
 koga; plánil, -íla, -o in
 plánilo
 planôta ž.
 plánšar, -ja m.; plánšarica
 ž.; plánšarstvo, -a s.
 plantáza ž., sajenje, zasad
 plasírati, -am, postaviti, na-
 mestiti
 plástika ž., kipotvorstvo; plá-
 stičen, -čna, -o, kipovit, li-
 kovit; nazoren
 plášč, -a m.; pláščar, -ja m.,
 rokovnjač

plátforma ž., 1. ploščad, rav-
 na streha; 2. podlaga, osno-
 va (pri obravnavanju)
 pláti, póljem; kri mu je plála
 po žilah (ne: plula; pluti
 = plavati)
 pláti, póljem (vodo)
 plátno, -a s.; platnén, -a, -o
 plàv, -áva, -o (bele barve);
 plav konj, vol; plávec,
 -vca m. (plav vol); plavo-
 làs, plavolásec, plavoláska
 plàv, pláva, -o (nem.) = sl.
 moder, višnjev, sinji
 plaválen, -lna, -o; plaváč, -a
 m. = plaválec, -lca m.;
 plaválka ž. (*-vál-*)
 plávanje, -a s.
 plavíti (pog. *plavit*), -ím;
 plavljèn, -èna, -o; plavljê-
 nje, -a s.
 plávž, -a m.; plávžar, -ja m.
 pláz, -a in plazú m.; plazína
 pláziti, -im (se); plazèč, -éča
 -e; plázenje, -a s.; plazílec,
 -lca (*-gca*)
 pláža ž. (kar je malovredno),
 domača in tuja plaža; zla-
 sti slabo slovstvo (Schund-
 literatur)
 plebiscít, -a m., ljudsko gla-
 sovanje
 plêče, -a s.; množ. 1., 4. plê-
 ča, 2. plêč; 3. plêcem, 5. pri
 plêcih, 6. s plêči; plêče,
 -éta s.; plečât, -áta, -o
 pledírati, -am, zagovarjati
 (pred sodiščem); pledirati
 za kaj = potegovati se,
 poganjati se za kaj; ple-
 doajé, -éja m., zagovor
 plêhek, -hka, -o; plêhka vo-
 da; plehkôta ž.; tudi ple-
 hák in plehêk, -hkâ, -ó

plejáda ž., gostosevci, skupina sedmih zvezd
 plemenitáš, -a m. = plémič, plemenítnik
 pléniti, -im; (o)plénjen, -a, -o; plénjenje, -a s.; plénílen, -lna, -o (-*níl*-)
 plénjati, -am; žito plénja (daje mnogo zrnja); plenjav, -áva, -o
 plesáti in plésati (pog. *plésat*), pléšem; del. sed. plešóč; plesávec, -vca m.; plesávka ž. = plesálec, -lca; plesálka (-*sál*-); plesalen, -lna, -o (-*sál*-)
 plésen, -sni ž. (plesnôba)
 pléskati, -am; pléskar, -ja m. in pleskár, -ja m.; pleskárski, -a, -o; pleskárstvo, -a s.
 plésniti, plésnim in plesnéti, -ím; plésniv, -a, -o; plésnivec, -vca m.
 plèsti (pog. *plèst*), plètem; pletóč; plétel, plètla, -tlo in plèl, plèla, -lo; pletílo, -a s.; pletilstvo, -a s.; pletilen, -lna, -lno (-*tíl*-)
 pléša ž.; pléšec, -šca m.; pléšast, -a, -o
 pléténka ž.
 pléti, plévem; plèl, -éla, -o
 pléva ž., nav. množ. pléve, plév
 plévek, -vka, -o = plívek = plehek, neslan, pust, slab, prazen
 plevél, -a m. (*plevéý*); plevélnat, -a, -o (-*véý*-)
 plézati (pog. *plézat*), -am; plézal, -a, -o; plézanje, -a s.; plezálec, -lca (-*ýca*) m.; plezálen, -lna, -o; plezálstvo, -a (-*zál*-) s.

plín, -a m.; plínska luč
 plískavica ž. = pliskavka ž.
 plítev, -tva, -o in plítek, -tka, -o
 pljáčkati, -am = sl. pléniti, krasti
 pljúča s. množ.: 1., 4. pljuča; 2. pljuč; 3. pljučem; 5. pljučih; 6. s pljuči; pljúčen, -čna, -o; pljúčnica ž.
 pljúniti, -nem; pljúnek, -nka m.; pljuvátí (pog. *pljuvát*), pljújem; vel. pljúj, pljújte; ne pljújte po tleh! pljuvál-nik, -a m. (-*váý*-)
 pljúnkati, -am; voda pljunka (se giblje)
 pljúsk medmet
 pljúskati, -am; pljúskniti, -nem = pljúsniti, -nem
 plôča ž.; plôčnik, -a m., trotoár
 pločevína ž.
 plôden, -dna, -o; plódnica ž.; plódnost, -i ž.; plodíti (pog. *plodít*), -ím; plodíl, -a, -o
 plôha ž.
 plôsk medmet
 plôsk, plôska m.; desko na plôsk položiti; s plôskom pasti
 plôskev, -kve ž.; prid. plôskven, -kvena, -kveno (-*kven*) in ploskóven, -vna, -o
 plôšča ž. in plóšča = ploča; plóščica ž.; ploščat, -a, -o = pločat, -áta, -o; plóšček, -ščka m.
 ploščád, -i ž.
 ploščína ž.
 plót, plóta in -ú; na plôtu; množ. plotóvi, plotóv; plotníca ž.

plúg, -a m.; plúžen, -žna, -o;
plúžiti, -im; plúžnica ž.;
plúžno, -a s., nav. množ.
plúžna, -žen, sprednji del
pluga s kolesi

plúndra ž., plódra ž.

plúnka ž., harfa

plúnkati, -am = pljúskati;
voda plunka (se zaganja v
breg)

plúšč, -a m., rastlina

plúta ž., probkovina; plútov,
-a, -o; plutovina ž.

plúti, -plóvem (ne ploviti,
-im), jadрати

pnevmátika ž., nauk o giba-
nju plinov; gumijast obroč
na avtnih kolesih; pnev-
mátičen, -čna, -o

po predl.; po slovensko go-
voriti ali slovenski (ne:
po slovenski); po domače;
vsak po svoje; po navadi;
po volji mu je kaj; po
pravici; po resnici; po
vrsti pripovedovati; samo
po sebi; po strani pogle-
dati; po dolgem; pô zlu
iti; po krivem priseči; po
sili vzeti; po prstih hodi-
ti; po naključju; po ne-
sreči; po opravkih hoditi;
po polnoči; po vsem tem;
po čem je kaj (po kaki
ceni)

poánta ž., ost, dovtip, duho-
vitost

pobíрати, -bíram; pobíranje,
-a s.; pobirálec, -lca (-gca
in -lca) m.

poblíže prisl. = bliže

poboljševálnica ž. (-vál-)

pobótati se, -am se

pobrátim, -a s.; pobrátim-
stvo, -a s.; pobratimíja ž.;
pobrátiiti se

pobúiniti, -im = sl. podpiho-
vati, podščuvati

počéni prisl.; blago je po-
céni = cén, céna, cenó;
cenén, -a, -o; prisl. cenó

počéstén, -stna, -o; pocestna
voznja

počasí prisl.; počasén, -sna,
-o; prim. počasnéjší, -a, -e,
prisl. prim. počasnéje; po-
časnost, -i ž.

počemú (čemu, kčemu)? pri-
slov; naznanja namen; po-
čemu hodiš? počemu si
prišel?

počéniti (pog. počénit), po-
čénem; počénil, počénila,
-o = počépniti, počépnem

počésati, počéšem; počésal,
-ála, -o

počétek, -tka m.; od početka;
iz početka; spočétká; v
početku (ne: početkom)
petega stoletja

počéz prisl., počez kaj dela-
ti; počézen, -zna, -o =
povpréčen; počézna cena,
počézni denar

počítek, -tka m. = odpočitek;
grem k počítku = sl. grem
počivat, ležem spat

počiti (pog. počít); počíjem
= počíjem se ali si

počívati, -am; počíval, -ála,
-o; počíválnik, -a m. (-váy-)

počrněti (pog. počrnět), -ím;
počrněl, -ěla, -élo; počř-
niti, -im (koga); počřnjen,
-njena, -o

pod predl.; pod zlo (= po zlu) iti, zugrunde gehen; pod nič priti; pod nóč (proti nóči), pod prisego (ali: s prisego) kaj izpovedati; pod kaznijo; pod pogojem (bolje: s pogojem); v sestavi pòdpredsednik, pòdbán, pòdžupàn, pòdadmírál

pòd, pòda, na pòdu

podájati, -jam, -jem; podajálec, -lca m. (-yca); podajálnik, -a m. (-jáy-)

podáljšati, -am; podáljšek, -ška m.

podánik, -a m. = sl. podložnik

podariti, -ím; podáril, -íla, -o

podáti (pog. *podât*) se spát = odprávití se, iti spat; podati se kam = sl. iti, napótiti se, odpraviti se; pravilno pa je: trdnjava se je podála sovražnikom; obleka se mu podá

podbòj, podbója in podbója m.

podčépina ž.

poddèl (-dèl), -éla m., podšív; poddélati, poddélam (čevlje)

podédovati, -ujem; podédovan, -a, -o

pòdel, -dla, -o; pòdlež, -a m.; pòdlost, -i ž.

podeliti (pog. *podelit* in *podèlit*), -ím; podeljèn, -èna, -o; podeljévati, podeljújem

pódenj, pódse, pódme, pódte (ne: pod-se, pod-me itd.)

podesetérjen, -a, -o

podežèlen, -lna, -o (-žèl-); podežèlna bolezen, podežèlne šege; podežèlski, -a, -o, n. pr. podeželski zdravniki; podežèlje, -a s.

podgrinjálo, -a s. (pod sedlom)

podírati, -am; podíranje, -a s.; podirálen, -lna, -o (-rál-)

pòdkev, -kve ž.; s pòdkvijo; pòdkevca ž. (-kəy-)

Podkóren, Podkórena m.

pódlaka ž. = podlóga (pri obleki)

podláket, -kta m.; množ.: podlahti; podláhtnica ž.

podlásica ž.

podléči (pog. *podlèč*), -léžem ranam (po nem.) = sl. umreti za rano ali od rane

podlések, -ska m.

Pódlog, -a m.

podlózžen, -žna, -o; podlózžnik, -a m.

podmétenica ž.

podmládek, -dka m. = naraščáj

podmléti (pog. *podmlèt*) -méljem; voda je breg podmléla; podmòl (-mòy), -òla m.; Postojnska jama je slaven podmol (M. Vilhar)

podmólkel, -kla, -o (-mòykəy, -kla)

podnévi prisl.; podnévi in ponóči; podnéven, -vna, -o;

podnevna luč; podnevni pavlinček

podnòs, -òsa m.

podóba ž.; časopis s podobami; podoba (videz); podobaj je, da bo šel dež (videti je, da...); ni podoba, da bi šel dež; kakor je podoba; po vsej podobi

podočnják, -a m. = podóč-
 nik, -a m.
 4 - podôknica ž.
 podôknik, -a m., Fensterbrett
 podôlgast, -a, -o; podôlgo-
 vât, -âta, -o (*-doug-*)
 podôlgoma prisl. (*-doug-*) =
 po dolgem, n. pr. ležati
 podôlžen, -žna, -o; podôlž-
 nica ž. (*-dôž-*)
 Podónavje, -a s.; podónav-
 ski, -a, -o
 podpálubje, -a s.
 podpázduha ž.; za podpázdu-
 ho držati se, prijeti se (ne:
 roko v roki hoditi)
 podpéra ž. = podpérnja ž.
 = podpora, n. pr. pri hiši
 podpihoválec, -lca m. (*-uca*)
 podplât, -âta m. (poddel);
 podplâtiti, opodplâtiti =
 poddelati
 podplúti, -plóvem, -plújem;
 kri podplúje; podplúta kri;
 podplúte oči; podplútba ž.
 podpóra ž.; podpórna ž.
 podpròg, -óga, der Bauch-
 gurt des Pferdes; podpró-
 žen, -žna, -o; podpróžni
 jermen
 podráslek, -sleka m. (*-slak*)
 podrejèn, -êna, -o
 podréti (pog. *podrèt*), -drèm,
 -dêrem; vel. podrì in po-
 déri, podríte; podrìl (*po-
 drŭ*), -la, -o
 podrímati (shr.) = sl. stresti,
 potresti, zmajati
 podróben, -bna, -o = na-
 dróben, -bna, -o; podrób-
 nost, -i ž. = nadržóbnost,
 -i ž.
 podróčje, -a s. (ne: delokrog)

podrúznica ž., podružna cer-
 kev, trgovina itd.
 podsméh, -a m.; podsméhni-
 ti se; podsmehováti se;
 podsmehljiv, -íva, -o
 podsténje, -a s.; hodnik pod
 steno pri hiši; estráda
 podstréšje, -a s.; podstréšen,
 -šna, -o
 podšiv, -íva m. = poddel;
 podšiti (pog. *podšit*) čev-
 lje = podplatiti
 podtakniti, -táknem; podtákn-
 njen, -ena, -o; podtíkati
 komu kaj
 podtálen, -lna, -o; podtálnost,
 -i ž. (*-tál-*)
 poduhóvljenje, -a s.
 podúk = pouk, -a m.; pod-
 učiti (pog. *podučit*), -ím;
 podučeváti, -újem = po-
 učiti, poučevati
 podvéz, -a m. = podvéza ž.
 (podvéžnja)
 podvézniti, -véznem; podvéz-
 njen, -ena, -o
 podvig, -íga m. (rus.) = de-
 janje, boj; n. pr. Nemčija
 je dosegla, da je v svetu
 zopet sama; to je sicer
 dobro za razne romantič-
 ne podvige (= dejanja),
 toda za njen napredek je
 slabo. Francozi so dali
 svoji zaveznici dovoljenje
 za njene podvige (= boje,
 prizadevanja) proti Abesi-
 niji
 podvig, -íga m. — povzdíga
 ž.;* za povzdigo domače
 obrti
 podvôden, -dna, -o, kar je
 pod vodó; podvôdni mah

podvojíti (pog. *podvojit*), -ím; podvójl, podvojíla, -o
podvzétí (pog. *podvzèt*), -vzámem = sl. lotiti se česa; podvzeti korake = storiti korake; podvzétje (bolje: podjétje); podvzáten (bolje: podjéten, podjétnik itd.)
podzémlije, -a s.; podzémeljski, -a, -o
podzglávje, -a s.; podzgláven, -vna, -o
Poe (*pó*) Edgar; **Poea** (*pó-ja*); **Poeov** (*pójev*)
poedín, -ína, -o = posámezzen, -zna, -o; poedíneč, -nca m. = posámezzenik
poenáčiti, -ím
poét, -a m., pesnik; poétika ž., nauk o pesništvu; poétičen, -čna, -o, pesniški; poezíja ž., pesništvo, pesniški izdelek
pogán, -a m.; pogánka ž.; pogánski, -a, -o
pogánjati, -am; poganjáč, -a m.; poganjálec, -lca m. (-*ŭca*)
pogánjek, -njka m., brst
pogíbel (-*bel*), -eli ž.; pogíbeln, -lna, -o; pogíbelnost, -i ž. (-*bel*-)
pogíniti, -nem; pogínil, -ila, -o; pridevno poginul (-*nŭl*), -a, -o; poginúla živina
pogínjati, -am = sl. giniti, -nem
pogléd, -éda m.
póglica ž., bucika
poglobíti (pog. *poglobit*), -ím; poglobljèn, -ěna, -o; poglábljati, -am

pogódba ž.; pogódben, -bena, -o (-*bən*)
pogodíti (pog. *pogodit*), -ím; pogojèn, -ěna, -o
pogódu prisl.; pogodu (všeč) biti komu
pogòj, pogója m.; s tem pogojem; pogójen, -jna, -o
pogóltén, -tna, -o; pogólténost, -i ž. (-*góŭt*-)
pogòn, -góna, -gòna m.
pogorélec, -lca m. (-*ŭca*)
pogósto, pogóstoma prisl.; pogósten, -stna, -o
pógrad, -a m.
pogrénziti, -nem; pogrénznjen, -ena, -o
pogrniti, -nem; pogrnjen, -ena, -o
pogubíti (pog. *pogubit*), -ím; pogubljen, -ěna, -o; pogubljenje, -a s.
Póhorje, -a s.; póhorskí, -a, -o
poiskáti (pog. *poiskàt*), -íščem, poiskál, -ála, -o
poitalijánčiti, -čim
poizkús in poskús, -a m.; poizkúsiti in poskúsiti
pojasníti, -ím in pojásniti, -ím; pojásnjen, -njena, -o; pojasnjeváti, -újem
pojáv, -áva m. = prikazen, -zni
pojáviti, -ím se; pojávljati, -am se
pójem, -jma m.; pójmoven, -vna, -o; pójmiti, -ím; pojmováti, -újem; pojmljív, -íva, -o
pojútri prisl.; pojútrišnji, -a, -e gl. jútrišnji
pokáj prisl. (čemu); ako so brusi, pokaj so pa v vrečah (Levst.)

pokál (-kál), -ála m., dragocen vrč (za nagrado pri tekmah)

pôkoj in **pokòj**, **pokója** m.
pokolénje, -a s., zarod, rod
pokòlj, **pokólja** m.

pokôncu prisl., **pokoncu** biti, **pokoncu** se držati; **pokônčen**, -čna, -o; **pokônčnik**, -a m.

pokóra ž.

pokoríti (pog. *pokorit*), -ím (se); (s)**pokorjèn**, -êna, -o; **pokorjênje**, -a s.

pokosíti (pog. *pokosit*), -ím; **pokósil**, -íla, -íli in **pokósili**

pokósiti (pog. *pokosit*), -kósim; **pokósil**, -íla, -íli

pôkraj, **kràj** predl. z rod.

pokrájina ž.; **pokrájinski**, -a, -o in **pokrajínski**, -a, -o

pokreníti (pog. *pokrenit*), -krénem = sl. ganiti, začeti, sprožiti; je **pokrênil** vprašanje = je sprožil vprašanje

pokrèt, -éta m. = gibanje; pleonastično: v našem narodu se razvijajo pokreti in gibanja, ki lahko za našo usodo mnogo pomenijo
pokristjániti, -ím; **pokristjánjen**, -a, -o; **pokristjánjenje**, -a s.; **pokristjanjeváti**, -njújem; **pokristjanjevánje**, -a s.

pokrovítelj, -a m.; zavetnik; **pokrovíteljski**, -a, -o; **pokrovíteljstvo**, -a s.

pòl (*pòu*); **pol** ure, dobre **pol** ure hoda; za **pol** krajši; čez **pol** prerezati; na **pol** gosposko, na **pol** kmetsko

napravljen; na **pol** izučen; **pol** riba, **pol** človek; za **predlogi**, ki nimajo tožilnika **po** **poli** poleg sebe, **stoji poli**: **po** **pòli** brat; **po** **pòli** sestra; o **pòli** ene, do **pòli** dvanajstih, **po** **pòli** treh; kjer se v sestavi piše **polu** poleg **pol**, se -l v poslednjem primeru izgovarja kot l, n. pr. **pólukrog** in **pólkrog**; **poluglásnik** in **polglásnik**, -a m. itd.

pòla ž.

polágoma prisl.

polahkáti (pog. *polahkàt*), -ám

poláhko, **poláhkoma** prisl.

pólbog, -a m. (*pólbog*, -a)

póldan m. in **poldne** s. (*póud*-); rod. **poldne** in **póldneva**; **daj. póldnu** in **póldnevu**; **opóldne**, **popóldne**, **predpóldne**, **popoldánski**, **predpoldánski**, -a, -o

poldnéven, -vna, -o; **poldnévnik**, -a m.

poldrúgi, **poltrétji** (*pou*-)

póleg (*pólag*) predlog z rod.; prislov

polémika ž., slovstveni prepir; **polémičen**, -čna, -o, **prepiren**; **polemizírati**, -am

poleníti (pog. *polenit*), -ím; **polénil**, -íla, -o in **polénilo**

poléten, -tna, -o; **poletna** vročina; **poletna** obleka

poléti prisl. **pozimi** in **poleti** **polglásen**, -sna, -o; **polglásnik**, -a m. (*pol*-)

pólh (*póuh*), -a m.; **pólhov**, -a, -o; **pólhovka** ž.

Pólhov Grádec; rod. Pólhovega Grádca; Polhográjčan, -a, -i; polhográjski, -a, -o (*poɣh-*)

pôlič, políča m.

polír, -ja m.

politeízem, -zma m., mnogo-boštvo

polítika ž., državoznanstvo, državništvo; politik, -a m.; polítičen, -čna, -o

poljé in **pólje** s.; rod. poljá; na pólju; množ. pólja, pólj pólje s.; póljski, -a, -o; poljána ž.; na polju našega združništva = sl. v našem združništvu; na leposlovnem polju = sl. v leposlovju; na bojnem polju = sl. na bojišču; gospodarsko, prosvetno, šolsko polje = torišče, področje

poljedélec, -lca m.; poljedél-ski, -a, -o; poljedélstvo, -a s. (*-dél-*)

poljúb, -úba m.; poljúbiti, -im; poljúbljati, -am

poljúden, -dna, -o; poljudno znanstvo; poljudnoznanstven spis

pólk, -a m.; prid. pólkoven, -vna, -o; polkóvnik, -a m. (*polk-*)

pólka ž., ples

pólkne, -ken ž. množ. = sl. naóknice ž. množ.; naóknica ž. edn.

pólkrog, -a m. (*pól-*)

pollétje, -a s. (*pollétje*); pol-léten, -tna, -o

pólliteráren, -rna, -o (*pól-*)

pólmésec, -seca m. (*pól-*)

pólmrák, -a m. (*poɣ-*)

póln (*poɣn*), -a, -o; čep gre na pólnem v sod; iz pólnega zajemati; v sestavi: polnoléten, polnopráven, polnoštevilén

polník, -a m., korec (*poɣ-*)

pólniti, pólnim (*poɣ-*)

pólnoč, -i (*poɣ-*) ž.; do pólnóči; proti pólnóči; opólnoči; pred pólnóčjo; polnôčen, -čna, -o; polnôčnica ž.

polóščiti, -im (glazirati); polóščena posoda

pólotok, -óka m.

polovnják, -a m.

položáj, -a m.; v težaven položaj zaiti (po nem.) = sl. zaiti v težave

položíti (pog. *položít* in *polóžít*), -ím izpit (po nem.) = sl. izpit delati, napraviti, narediti; položiti pri-sego = priseči; položiti mandat = pustiti

polsèn, polsnà m. (*polsèn*) = polspánje, -a s.

pólt (*poɣt*), -í ž.; koža, barva kože; do pólti moker; do pólti koga ostríči; póltén, -tna, -o

póltémà ž. (*poltémà*)

poltén, -a, -o, mesen, čuten; polténost, -i ž.

pólu, pol v sestavi ohrani navadno svoj naglas n. pr. póluglášnik in polglášnik; pólusèn in pólsèn; pólu-króg in pólkrog; póluotok in pólotok; navadno samo polu v: pólumér, pólumésec, póluóbla, póluptič, pólusuknò

póluráden, -dna, -o

pólúren, -úrna, -o; po pól-
úrni hóji
pólzek (*póuz-*), polzka, -o;
pólzel, -zla, -o; polzėti (pog.
pozžet), -ím
pólž, -a m.; pólžek, -žka m.;
pólžev, -a, -o; pólževka ž.
(*póuz-*)
pomagánje, -a s.; klicati na
pomagánje
pomágati, -am; Bog pomá-
gaj; pomagálka (*-áuka*) ž.;
sveta pomagálka!
pomakníti, -máknem; pomák-
njen, -ena, -o
pomáljati, -am, od pomolíti,
-ím; jezik, roke pomaljati;
p. se (prikazati se), n. pr.
zeleni vrti se izmed hiš
pomaljajo
pománjati, -am; pománjka-
nje, -a s.; pomanjkljiv, -íva,
-o; pomanjkljivost, -i ž.
pománjšati, -am; pomanjše-
vátí, -újem
pomaránča ž.; pomaránčen,
-čna, -o
pomèn, -éna m.; poméniti,
-im; pomenljiv, -íva, -o;
pomémben, -bna, -o
pomencátí, -ám (pog. *poman-
cát*)
pomendráti (pog. *pomandràt*),
-ám; žito je pomendránó
pomének, -nka m.; poménko-
vati se; poménkovanje, -a s.
poménjati, -am = poméniti
pomèsti, -mètem; pométel,
-ètla, -o in pomèl, -èla, -èlo
pomežikovátí (pog. *pomažiko-
vát*), -újem; pomežiková-
nje, -a s.; pomežíkniti,
-nem

pomíje ž. množ., pomíjnik,
-a m.; pomíjnjak, -a m.
pomikoválen, -lna, -o (*-val-*)
pomíslek, -sleka m. (*-slak*)
pomíšljati, -am; pomíšljanje,
-a s.; pomišljáj, -a m.
pomlád, -i ž. = spomlád, -i;
pomláden, -dna, -o; pomla-
dánji, -a, -e; pomladánski,
-a, -o
pomládi prisl. = spomládi
prisl.
pomljiv, -íva, -o; pomljiv
svojega poklica; pomljí-
vost, -i ž.
pómnniti, -im; pómnnenje, -a s.;
pómnež, -a m.; od pómne-
nja, od pómneža = odkar
ljudje pomnijo
pomôči, -mórem; vel. pomô-
zi; pomozíte; Bóg pomôzi
pomólsti (= pomlesti), po-
mólzem (*-móuz-*); pomól-
zen, -zena, -o
ponájveč prisl., po večini;
število kitic je odvisno po-
največ od snovi, ki jo pes-
nik oblikuje
ponaredíti (pog. *ponaredit*),
-ím; ponarejen, -èna, -o;
ponarejen denar, listina
itd.; ponaréjati, -am; po-
narejeválec, -lca m. (*-vál-*)
ponarodéti, -ím; ponarodèl,
-éla, -o
ponatis in ponatísk, -a m.
ponávljati, -am; ponavljálen,
-lna, -o (*-ljál-*); ponavljá-
vec, -vca m.; ponavljávka ž.
ponazoríti, -ím; ponazorjèn,
-èna, -o; ponazárjati, -am

ponedéljek, -ljka m.; prid.
ponedéljski, -a, -o in po-
nedéljkov, -a, -o; ponedélj-
kar, -ja m.; ponedéljkati,
-am

ponekód prisl. nekod

ponémčiti, -im; ponémčenec,
-nca m.; ponémčenka ž.;
ponemčeváti, -újem; po-
nemčeválen, -lna, -o (-vál-);
ponemčeválnica ž.

ponesréčiti, -im se; ladje so
se ponesréčile (ne: so po-
nesrečile); kolesar se je
ponesrečil; ponesrečilo se
je mnogo ljudi

pônev (-av), -nve ž.; pônvi-
ca ž.

ponevédoma prisl.

póni, -ija m. (konj)

poníglav, -a, -o; poníglavec,
-vca m.; poníglavka

poníkljati, -am

poníkniti, -nem; poníknjen,
-a, -o; poníknjena glava

ponjáva ž., rjuha, plahta

ponóči prisl.; ponoči in po-
dnevi; ponóčen, -čna, -o;
ponóčni čuvaj; ponóčne
ptice; ponočnják, -a m.

ponôs, ponôsa m.; ponôsen,
-sna, -o

ponosíti (pog. *ponôsiti*), -nó-
sim; ponóšen, -šena, -o;
ponášati, -am; ponášanje,
-a s.

ponovíti (pog. *ponoviti*), -ím;
ponovljên, -êna, -o; ponov-
ljênje, -a s.; ponovljív, -
íva, -o

ponóvno = sl. na nóvo, iz-
nóva

ponúda ž., ofêrta

ponúčiti, -im; trp. del. ponú-
den, -dena, -o; del. pret.
ponudivši (ne: ponudši);
del. sed. ponujajóč, -a, -e
(od ponujati)

poobédek, -dka m., desert;
poobéden, -dna, -o, n. pr.:
poobedno vino

pooblastíti, -ím (opolnomó-
čiti); pooblaščen, -êna, -o;
pooblaščenje, -a s.; po-
oblastílen, -lna, -o (-stíl-)

poosébiti, -im; poosébljen,
-ena, -o; poosébljenje, -a s.

pópelk, -pka m.; popkovína ž.

pôper, pôpra m.; pôprast, -a,
-o; opôprati, -am; popô-
prati

popisováti, -újem; popisová-
nje, -a s.

popóldan m., rod. popóldne,
-dnéva, daj. popóldnevu;
prid. popóldánji, -a, -e;
popóldánski, -a, -o (*popd-*)

popóldne prisl. in nesklon-
ljiv samost.; célo popól-
dne (*popd-*)

popóln, -a, -o; popóln člo-
vek; popólnost, -i ž.; po-
pólniti, -nim, popólnjeváti,
-újem; popólnoma prisl.
(*-poun-*)

popóten, -tna, -o; popótni
list; popotnína ž.

popótnja ž., brašno; popotni
denar, popotna pijača

poprášati, -am; popraševáti,
-újem

popráva ž.; poprávek, -vka
m.; popráven, -vna, -o, po-
právná pôla, poprávni iz-
pít; popráviti, -im; po-
právljen, -a, -o; poprávlja-
ti, -am; popravljánje, -a s.

popréd, popréj (préd, préj);
poprej (= prej) je bilo ta-
ko, zdaj pa je drugače;
popréd ko; popréj ko; po-
préjsnji, -a, -e (préjsnji,
-a, -e)

poprék prisl. = povprék
prisl.; poprek pogledati,
poprek (počez) kupiti; po-
vprek reči; povprek kupi-
ti; poprécen, -čna, -o =
povprécen, -čna, -o; po-
prečna cena

popr̀h, -řha m.; snežni po-
prh; po vrhu srenja je pa-
del droben popr̀h

poprijéti (pog. *poprijet*),
-prímem; vel. poprími; p.
se česa

poprísče, -a s. (rus.) = to-
rišče, n. pr. s političnega
torišča je stopil mož
(Gladstone), na katerega
je ves svet gledal s spo-
štovanjem

poprtník, -a m. in poprtnják,
-a m.

populáren, -rna, -o, polju-
den; ljudski

porájati, -am (márati); ne
porajtam za to

porájtelj, -tlja m. = poráj-
kelj, -klja; porajtljái, -ám
(pog. *porajtjät*) = poraj-
kljái, -ám

porásti, -stem; porástel, -stla,
-stlo (porásel, -sla, -slo)
n. pr. mah je drevesa po-
rastel; prid. porastel (-sel),
porásten in poráščen; go-
sto porástel (-sel), porá-
sten, poráščen gòzd

porcelán, -a m.; porcelánov,
-a, -o; porcelánski, -a, -o;
porcelánast, -a, -o

pordečiti (pog. *pordečit*), -ím
poréči (pog. *porèč*), porèčem
porédko, porédkoma prisl.
porèklo, -a s.

Porénje, -a s., pokrajina ob
Renu; porénski, -a, -o

Pórezen, -zna m.

porfir, -a m.; porfírov, -a,
-o; porfíren, -rna, -o; por-
fírast, -a, -o; porfirit, -a m.
pôrhant, -a m.; pôrhantast,
-a, -o

porjavéti (pog. *porjavet*),
-ím; porjavèl, -éla, -o

poročeválski, -a, -o (-vál-)

poročiti (pog. *poročit*), -ím
se s kom (ne: poročiti ko-
ga); duhovnik ga (jo) je
poročil

poróčník, -a m.; lieutenant;
poročník, -a m. tisti, ki kaj
poroča

pôrod, poróda m.; preporòd,
-óda m.

poróga ž.

porogljiv, -íva, -o; porogljí-
vost, -i ž.

pôrok, poróka m.

portál, -a m., umetno zidan
sprednji vhod pri poslopju

portepé, -éja m.

portfèj, -éja m. listnica, por-
tefeuille

portír, -rja m., vratar

Portoríko, 2. -ka; 3. 5. -ku;
4. -ko; 6. -kom

portrét, -a m., obrazna slika;
portretíst, -a m.; portreti-
rati, -am; portretíranec,
-nca m.

porúngelj, -glja m.

poruváti, -rújem (pog. *poru-
vát*)

posádka ž.; rod. množ. po-
sádk
posámez prisl.
posámezen, -zna, -o (ne: po-
sámičen, -čna, -o); posá-
meznik, -a m.; posámez-
nost, -i ž.
posámič prisl.
posébej prisl.; posebej stano-
vati, spatí, jesti
posében, -bna, -o; posébněž,
-a m.; posébnica ž.; po-
sébnost, -i ž.
pôsel, -sla m., opravek, delo;
poslováti, poslújem, del.
sed. poslujóč, -a, -e; po-
slovódja ž.; pôselski, -a,
-o; brezpôseln, -a, -o; brez-
pôselnost, -i ž. (-sál-)
posêstrima ž.
poséstvo, -a s.; manjš. po-
séstevece, -a s.
posèt, -séta m.; posétiti, -im;
posétnica ž., vizitnica
posihmâl, posihdôb, prisl.
(-màg in -mâl)
posílen, -lna, -o; posílstvo,
-a (-síl-)
posíliznánstvenik, -a m.
posíliživ, -a m.
posíniti, -im = posinóviti,
-im; posínjen, -a, -o; po-
sinóvljen, -a, -o; posínje-
nec, -nca m.; posinóvlje-
nec, -nca m.
posinjéti, -sinjím (sinji po-
stati); posinjèl, -éla, -o
poskús, -a m.; poskúsiti, -im;
poskúsnja ž.
poslédica ž. (ne: posledek)
= nasledek, nastopek
poslédnji, -a, -e (zadnji)
poslédnjikrat, poslédnjič
poslèj

posloválnica ž. (-vál-)
poslovíti se, -slovím se; po-
slóvil, -íla, -o in poslóvi-
lo; poslovílen, -lna, -o
(-vil-)
poslúšati, -am; poslušálec,
-lca m.; poslušálka ž.; po-
slušálstvo, -a s. (-šág-)
poslúžiti se česa (po nem.)
= sl. rabiti, uporabiti kaj
posnémati, -mam, -mljem;
posnémanje, -a s.; posne-
málec, -lca m.; posnemál-
ka ž. (-mág- in -mál-) (ne:
posnemovanje, posnemova-
lec)
posojílnica ž. (-jíl-)
posrebríti (pog. *posrebrít*),
-ím; posrebrèn, -êna, -o;
posrebrênje, -a s.
posréden, -dna, -o; nêposré-
den, -dna, -o; posrédnik,
-a m.; posrédnost, -i ž.;
posredováti, -újem; posre-
doválec, -lca m.; posredo-
válnica ž. (-vál-)
posrédstvom železnice = sl.
po železnici, z železnico
pòst, pôsta m.; v pôstu; pô-
sten, -stna, -o
postájati, -jam, -jem
póstaren, -rna, -o in postá-
ren, -rna, -o
postát, -i ž. (stolpec) die Ko-
lumne; vsaka stran v knji-
gi je razdeljena na dve
postati
postavíti, -im; postavljén, -a,
-o; postavljati, -am; po-
stavljánje, -a s.; postavím
svojega moža (po nem.) =
sl. se nobenega ne ustrašim,
postavím se

postáti (pog. *postāt*), -ánem; zardeti (ne: postanem rdeč); obledeti (ne: postanem bled); obogateti, obubóžati, postarati se itd.

póstelja ž.; prid. pósteljn, -ljna, -o; pósteljna omara, omarica (ne: nočna omara); posteljna posoda (ne: nočna p.); posteljnjak, -a m.; posteljnina ž.

postiljón, -a m., poštni voznik

postíti in póstiti se, póstim se; pôsti se, -íte se; pôstil, -íla, -o, -i; izpóščen, -a, -o in izpósten, -a, -o; poščénje, -a in posténje, -a s.; pôsten, -stna, -o

postláti (pog. *postlāt*), -stéljem; postiljati, -am

Postójna ž.; postójnski, -a, -o; Postójnska jama

postópati, -am = ravnáti, -ám; s kom lepo, grdo ravnati

postópen, -pna, -o

postóvka ž.

postréči (pog. *postrěč*), -stréžem; vel. postrézi; postrežljiv, -íva, -o; postrežljivost, -i ž.

postrěšček, -ščka m.

postrv, -i ž.; prid. postrvjí, -a, -e; postrvnjak, -a m., ribnik s postrvmi

posvaljkáti (pog. *posvaljkāt*), -ám; posvaljkán, -a, -o

posvèt, -éta m.; posvétovati, -ujem; posvetoválen, -lna, -o (-vál-); posvetoválec, -lca (-lca in -yca) m.

posvétén, -tna, -o

posvétiti (pog. *posvétit*), -svétim; mésec je posvétíl; posvétíla, -o, -i

posvetiti (pog. *posvetit*), -sve-
tim; posvétíl, -íla, -o in
posvétílo; posvečen, -êna,
-o; posvečenje, -a s.

poščípati, -pam, -pljem

pošěpniti (pog. *pošěpnit*), pošěpnem; pravilno: pošepetáti (pog. *pošepetāt*), -ám, pošév prisl.; pošéven, -vna, -o; pošévni kót; pošéviti (poševno narediti)

pošíljati, -am; pošíljanje, -a s.; pošíljátev, -tve ž.; pošíljátven, -ena, -o; pošíljávec, -vca m.; pošíljávka ž.; pošíljka ž.

poškílití, -im; p. kam, na koga (kaj)

poškódovati, -ujem; poškódoval in poškodováti, -dújem si nogó, p. se na nôgi

póšta ž.; na pósto nēsti; póšte prinēstí; póšten, -štna, -o; póštni urád; póštni vóz; poštnína ž. (ne: poštarína)

poštèn, -êna, -o; dol. pošteni, -ega; poštenje, -a s.; poštenost, -i ž.

poštèv; v poštèv vzeti, jemati; poštévati = upoštévati; štéti v kaj, v poštèv priti (po nem.) = sl. iti, šteti, poštévati in pod.; tu pridejo v poštèv besede kakor... = sl. sem gredo besede; sem štejem besede; telovadba poštèva moč duha

poštévanka ž. = naštevanka

pót, -í ž. in pót, -a m.; v množ. tudi sred. spola; na póti biti komu, na pót pri-ti; s póti (s póta) iti; s prave potí biti; s pótjo opraviti, med pótjo op-ra-viti; tó pót (zdaj); s tém pótom (takoj); po tém pótú; z gladkim potom od-govoriti; gre svôjim pót-tem

potán in pôtén, potèn; pôtna in potnà; pôtno in potnó; pôtni in potní; dol. pôtni, -ega; potníca ž. = znój-nica ž.

potánkost, -i ž. = sl. tenčí-na ž.; potánek, -nka, -o = sl. nadróben, -bna, -o; nadróben načrt

potápljati, -am (od: potopíti); potápljanje, -a s.; potap-ljávec, -vca m.; potapljav-ski, -a, -o

potapljáti (pog. *potapljàt*), -ám; p. koga po rami

potášelj, -šlja (nem.), Potta-sche = pepelík, -a m.

potèg, -éga m.

potégalice ž. množ.; zastori na potegalice

potégniti, -nem; potégnjen, -a, -o; potégljaj, -a m; potegljiv, -íva, -o; poteg-ljívost, -i ž.

potégniti koga = sl. ponor-čevati se s kom, speljati koga

potégniti nazáj = sl. umak-niti (ponudbo)

potehmāl (nato, odslej) prisl.

potèk, -éka m., slavnosti, se-je itd. = sl. slavnost se vrši, tako se je seja vršila (ne: tak je bil potek seje)

potém (nato) prisl.; potem ko = ko

potemnėti (pog. *potamnět*), -ím; potemněl, -éla, -o; po-temniti se in p. koga; po-temnjèn, -njèna, -o

potemtákem (v pomenu: to-rej, tedaj), prisl.

póten, -tna, -o; pótni kov-čeg; pótni = popótni ljudje = (po)pótniki; pót-nica ž. = popótnica ž.

poténca ž., vzmož, -i (ma-tem.); potencíratí, -am, vzmožiti; poténčen, -čna, -o, vzmožen, n. pr. vzmožni eksponènt (ka-zalec)

potépati se, -téпам se; pote-pèn, -èna, -o; potepénec, -nca m.

poteptáti (pog. *poteptàt*), -ám

potérjati, -am; poterjávatí, -am; poterjati za denar (dolg)

potíhiniti, -nem; véter je pot-híníl

potíca ž., orehova, medena potica

potíhoma = natíhoma prisl.

potikávec, -vca m., kdor se potika po svetu

potírati, -am (od: potrétí)

potláčiti, -im

pôtlej prisl.; potléjšnji, -a, -e; potlénji, -a, -e

potogláv, -áva, -o, opoteka-joč se

pôtok, -óka m.

potoláziti, -im

potólči (pog. *potóuč*), -čem; potólkel, -kla, -o, -i

pótom predl. = sl. po, s (z); tuberkulozni bacil se po dihalih (ne: potom dihal) prenese na človeka; to se doseže z zasebnim poukom (ne: potom zasebnega pouka); po sodišču (ne: potom sodišča) ali po pravni poti; če potom izraža način, se navadno izpušča, n. pr. mírnim potom = sl. mirno ali na miren način; kemičnim potom = sl. kemično; naravnim potom = naravno

pótoma, spótoma prisl.

potómec, -mca m.; **potómka** ž. = potomkinja; **potómstvo**, -a s.

potónika ž.

potováti (pog. *potovàt*), **potújem**; **potovàl**, -ála, -áli; **potovánje**, -a s.

pótovka ž.; prid. **pótovkin**, -ina, -o

potpurí, -íja m.

potrditi, -im; **potrjen**, -a, -o; **potrjênje**, -a s.; **potrjati**, -am; **potrjeváti**, -újem

potréba ž.; po **potrébi**; brez potrebe; za **potrebo**; **potreba je** = **tréba je**

potrebováti, -újem, n. pr. ne potrebuješ priti k vaji = **pravilno**: ni ti **treba** priti k vaji

potrès, -ésa m.; **potrésna** procesija, opazoválnica

potrkljáti (pog. *potrkljât*), -ám

potróšiti, -im; je dosti denarja **potrosíla**

potróšiti (pog. *potrôšit*), -im in **tróšim**; **potróšek**, -ška m.

potrpljênje, -a s.; **potrpljiv**, -íva, -o = **potrpežljiv**

potúhniti, -nem; **potúhnjen**, -a, -o; **potúhnjenec**, -nca m.

potvóriti, -im = **popáčiti**, **spáčiti**; **ponarediti**; **potvórjena pisava** = **ponarejena pisava**

poudáriti, -árim; **poudárek**, -rka m.; **poudárjati**, -am; **poudarjeválen**, -lna, -o (*-vál-*)

poúk, -a m.; **poučiti** (pog. *poučit*), -ím; **poučen**, -čna, -o

použíti, -žijem; **používati**, -am; **použítek**, -tka m.

povábiti, -im; **povábil**, **povábila**, -i; **povábílen**, -lna, -o (*-bíl-*)

povalíti, -ím; **povaljên**, -êna, -o; **pováljati**, -am; **pováljanec**, -nca m.

poválnik, -a m.; jed, der Strudel; **poválnica** ž., **potica**

povečálnik, -a m. (*-čál-*), **drobnogled**

povéčati, -am

povečérek, -rka m.; **povečérjati**, -ám

povédati, **povém**; vel. **povéj**, **povéjte**

povédek, -dka m.; prid. **povédkov**, -a, -o; **povedkovo določilo**

poveličeválec, -lca (*-lca in -uca*) m.

povélje, -a s.; **poveljeváti**, -újem; **povêljstvo**, -a s.; **povêljnik**, -a m.; **povêljništvo**, -a s.

povér, -a m. = **trstje**

povériti, -im (potrditi, izpričati); **povérjen**, -ena, -o; **povérjenik**, -a m.; **povérjati**, -am; **povérjenje**, -a s. (ne: poverenje), **zaupanje**, **potrdilo**

povésno, -a s., n. pr. **prediva**, **detelje** itd.

povést, -i ž.; **manjš. povéstica** ž.

povétrje, -a s.

povézniti, -znem; **povéznjen**, -a, -o

povíti, -vijem; vel. **povij**, **povíjite**

povlástica ž., **privilégij**; **povlástiti**, -im; **povláščen**, -ena, -o = **priviligiran**

povôd, -ôda m. in **pôvod** (rus.) = **prilika**, **priloznost**; napačno se rabi v pomenu **vzrok**, **razlog**, n. pr. začeli so nas brez **povoda** (= **vzroka**, **razloga**), po svoji samovolji, na cesto metati (**Detela**); žalost ima raznovrstne **povode** (= **vzroke**); čudakinje so brez pravega **povoda** (= **vzroka**) odklanjale njegovo snubitev (**Detela**); Gregor mu je razložil **povod** svojega prihoda (**Detela**); **povódom** = sl. ob priliki, ob; n. pr. ob priliki **razstave**, ob **volitvah** (ne: **povodom razstave**, **volitev**); ne: **povodom** tvojega pisma, prav: ob tvojem pismu, zaradi tvojega pisma

povódec, -dca m., **vajeti**

povôden, -dna, -o (**vôda**); **povôdni** **môž**; **povodne stavbe**; **povodne živali**

povódenj, -dnji ž.

povódti, -ím = **prekadíti**; **povójen**, -ena, -o; **povójeno** (**prekajeno**) **meso**; **povójena** (**pražena**) **kava**; **povojena** (**prežgana**) **mo**-**ka** itd.

povóljen, -ljna, -o; **povóljenost**, -i ž.

povprašati, -am = **poprašati**, -am

povprék **prisl.** = **poprék**; **povpréčen** = **popréčen**

povréslo, -a s.

povrh in **povrhu** **prisl.**; **povrh(u)** **dati**, **povrh(u)** (= **površno**) **pregledati**

povrhnji, -a, -e; **povrhnje** **oblačilo**; **povrhnja** **plača**; **povrhnja** ž., **smetana**

povrhoma **prisl.**

površen, -šna, -o; **površno** (**slabo**) **kaj delati**; **površnost**, -i ž.; **površnež**, -a m.; **površje**, -a s.; **površina** ž.

povsè, **povsèm** **prisl.**, **popolnoma**

povsód **prisl.**; od **povsod** **prihajajo** **poročila**; **povsódnji**, -a, -e (tudi: **povsóten**, -tna, -o)

povšèti, **povšèc** = **všèc** **prisl.**

povzdigniti, -nem; **povzdignjen**, -a, -o

povzéti (pog. **povzèt**), **pozvámem**; **povzémati**, -mam, -mljem; **povzéma** ž.; **pozvétje**, -a s.

povzoríti (**povzorit**), -ím; **idealizirati**

povzpéti se (pog. **povzpèt**), **povzpnèm** se

povzročiti (pog. *povzročit*), -ím; povzročil, -íla, -o; povzročen, -êna, -o; povzročeváti, -újem; povzročati, -am

pozábeljši = pozábivši = pozábič prisl.

pozábiti (pog. *pozábit*), -im kaj, česa; na kaj, na koga; pozábljen, -bljena, -o; pozábljati, -am; pozabljiv, -íva, -o; pozabljívec, -vca m.; pozabljívka ž.; pozábljenost, -i ž.; pozábljenje, -a s.

pozávna ž.

pozdráviti, -im; pozdrávljen, -a, -o; pozdrávljati, -am; brat te lepo pozdravlja ali: te je dal pozdráviti (ne: te pusti pozdráviti)

pôzen, -zna, -o; prim. poznějši, -a, -e; prisl. prim. poznéje; pôznopoléten, pôznojesénski

pozími prisl.

póžitiven, -vna, -o, določen, dán; pozitivízem, -zma m.

pozív, -a m.; pozíven, -vna, -o; pozívnicá ž.

pozívati, pozívam in pozívljem (ne: pozívljam)

pozlačèn, -êna, -o

poznamováti, -újem = poznamenováti, -újem

poznaválec, -lca m. (-lca in -uca)

pozòr, pozòra m.

pozváti (pog. *pozvat*), pozòvem

pozvédeti, pozvédm; pozvedováti, -újem; pozvédba ž.

pozvoníti (pog. *pozvonit* in *pozvónit*); pozvónil, -íla, -ílo in pozvónilo; pozvánjati, -am

poželéti (pog. *požēlet*), -ím; poželévati, -újem; zap. požēlí, -íte; poželjēnje, -a s poželjiv, -íva, -o; poželjívost, -i ž.

požéti (pog. *požēt*), požanjem; požínjati, -am; požínjanje, -a s.; požínjka ž., obed po končani žetvi požígati, -am; požigálec, -lca m. (-uca)

požirati, -am (od požréti); požirálec, -lca m.; požirálnik, -a m. (-ráu-); požírek, -rka m.

poživíti (pog. *poživit*), -ím; poživljēn, -êna, -o; poživljati, -am; poživljiv, -íva, -o

požrtvoválen, -lna, -o; požrtvoválnost, -i ž. (-vál-)

pra- predložek; v sestavljenkah ohrani svoj poudarek, n. pr. prábábica ž.; prádomovína ž.; prágòzd m. rod. prágòzda; prádēd, prádēda m.

práča in fráča ž.; práčar, -ja = fráčar, -ja m.

Prága ž.; Pražàn, -ána m.; Pražánka ž.; práški, -a, -o

pragmátika ž., opravilnik; pragmátičen, -čna, -o, oprávilēn, vzročen, stvaren

práha ž., prášna njíva (po nem.) = sl. trznína, tržna njíva = tržnica; tudi přēlog, -óga m.; njivo v přēlògu pustiti; v přēlògu dati

práksa ž., izvrševanje poklica; vaja; praktičen, -čna, -o, izkušen; poraben; praktik, -a m.; praktičen človek; prakтика ž., dejansko izvrševanje; praktikant, -a m., vajenec; prakticirati, -am

prálec, -lca m. (-*ŭca* in -*lca*); s pralcem tolčejo platno

prálen, -lna, -o; prálnica (-*ál-*)

prálica ž.

prápor, -a m.; praporščák, -a m.

práprot, -i ž.; práprotov, -a, -o in práproten, -tna, -o; práprotje, -a s.

prasè, -éta s.

prásec, -sca m.; prasíca ž.; prasíček, -čka m.; prášič, -íča m.; prašiček, -čka m.; prásjí, -a, -e; prasičji, -a, -e; prasétina ž.; prašičereja ž.

práskati, -am; práskav, -a, -o; práskavec, -vca m.; práskavka ž.

praskèt, -éta m.; prasketáti, -etám, -éčem

prášati in vprášati, -am

prašen, prašèn in prašán; prášna in prašnà; prášno in prašnó; prášni in prášni množ.; dol. prášni, -ega

prátež, -a m.; prátežen, -žna, -o; prátežni voz

prátika ž.; prátikar, -ja m.; prátikarstvo, -a s.

práv prisl.; prav za prav; prav zares; suknja mi ni prav; imaš prav (ne: pravo); prav tak je = ravno tak; prav o Veliki noči = ravno o Vel. noči; čeprav (dasi)

právda ž.; právdén, -dna, -o; právdník, -a m.; državni právdník; pravdáč, -a m.

právéc, -vca m., smer

právi (nima nedoločne oblike), práva, právo; sem še pravi čas prišel; ta ni pravi; pravi brat; prava (desna) roka; pravo zlato

pravicoljúben, -bna, -o; pravicoljúbnost, -i ž.

pravílen, -lna, -o; pravílnost, -i ž.; pravílnik, -a m., reglement, pravílnost, -i ž. (-*vít-*)

právkar prisl.

právljica ž.; právljičen, -čna, -o; právljiški, -a, -o

právsen, -šna, -o = právílen; pravšna oblika; ravno pravšna prilika; v pravšni razdalji

prázen, -zna, -o; prim. bolj prázen

prázniti, -im; (iz)práznjen, -a, -o; práznjenje, -a s.

pražíljka ž. = bražíljka

práznji, -a, -e 1. prazničen: prázna obleka, prázne se obleci; 2. fin: prázne predivo, prázna srajca; prázna moka

prè prisl. baje, menda

prebáviti, -im; prebávljen, -na, -o; prebávljati; -am

prebedéti (pog. *prebədèt*), -ím

prebírati, -am; prebiráč, -a m.; prebirálec, -lca m. (-*ŭca* in -*lca*)

prebíti (pog. *prebit*), prebóm in prebíjem; z njím ni moči prebíti

prebiválec, -lca m.; prebiválstvo, -a s. (-*váj-*)

prebledéti (pog. *prebledět*), -ím, prebleděl, -ěla, -o, prebledévati, -am

preboléti (pog. *prebôlet*), -ím; prebôlel, -ěla, -o; prebolénje, -a s.; prebolévník, -a m. = rekonvalescent

prebôsti (pog. *prebôst*), prebôdem; prebôdel, -bôdla, -o; prebodèn, -èna, -o; prebodène roke

prebróden, -dna, -o; prebrodnína ž.

prebudíti (pog. *prebudit*), -ím (se) iz spanja; prebujèn, -èna, -o; prebujênje, -a s.

prècej = takoj; precèj = zelo, n. pr. precèj močen; precèjšèn, -šna, -o; je s precèjšnim krdelom prijezdil

precèp, -épa m.

preciožen, -zna, -o, dragocen; preciožnost, -i ž.

precizen, -zna, -o, natančen; preciznost, -i, natančnost

préčanski, -a, -o; préčanski kraji, jugoslovanske pokrajine, ki leže, gledano iz stare Srbije, preko Donave in Save; préčan, -a m.

prečeščen, -èna, -o

prèd (predlog) se rabi v sestavi večinoma po zgledu tujih jezikov; namesto tega rabimo kak pridevnik, n. pr. prédnji, poprédi, predhóden, osnóvni, prvi in pod.; n. pr.: prédnja straža (ne predstraža); prédnje čete; poprédi priprava (ne: predpriprava); predhodno vprašanje, predhodno pogajanje; naprejšnja odpoved; osnovna

izobrazba (ne: predizobrazba); uvodna preiskava ali začetna (ne: predpreiskava), uvodna poizvedba (ne: predpoizvedba); prvi pogoji (ne: predpogoji); prvi telovadec, prvi delavec; prvorbitelj; posebna pravica (ne: predpravica); večkrat izraža isti pojem kaka nestavljena beseda ali kak drug predlog; n. pr. predležeč = sl. pričujoč, priložen; predstoječ = sl. bližnji, bliže; nepredvideno ga je napadel = sl. na lepem, iznenada; predvidevati = sl. imeti v mislih, določiti; predpraznik = sl. návečer; predplačilo = sl. naplačilo, predpodoba = sl. podoba, n. pr. daritve starega testamenta so bile podoba pravih daritev (Kastelic 1688); preddoločen = sl. zadostuje določen, -a, -o

préd prisl. = prej; pred in potlej; pred ta dan; pred pomisli, potlej stori

pred ali po zločinu (raba dveh predlogov) = sl. pred zločinom in po zločinu (ali: po njem); na in pod zemljo = sl. na zemlji in pod zemljo; od čez kraj visečega drevesa = sl. od drevesa, visečega čez kraj predál, -a m.; predálček, -čka m. (-dál-); predálen, -lna, -o; predalna omara; predalnik, -a (omara s predali)

predáleč prisl.; predaleč je šel

predáti, predám; predájati,
-jam, -jem (übergeben);
predája ž.

predaválnica ž. (-vál-)

predbacivati (po nem.) = sl.
očitati, oponašati komu kaj
preddvérje, -a s. die Vor-
halle; preddúrje, -a s. =
predhíšje, -a s., hodnik
pred vežnimi vrati

preddvòr, -òra m.

predél, -a m. (-dél) = kupé
v vlaku

predélek, -lka m. (-lka), ru-
brika

préden prisl.; oglasi se pri
naš, preden odideš

prédenica ž.

prédeno, -a s.

predestinácija ž., naprejšnja
odločba

predévati, -am

predgòvor, -a m.

predígra ž. = preludij

Predíl, -a m.; predílski, -a, -o

predílnica ž. (-díl-)

predirati, -am (od: predreti);
predirljiv, -íva, -o; predir-
ljívo, -i ž.

predjèm, -éma m. (tudi: prèd-
ujèm, prèdujéma in pred-
újem, -újma)

prèdjesén, -i ž.; predjesénski,
-a, -o

predláni prisl. = predlán-
skim prisl.; predlánski, -a,
-o; predlansko vino

prèdlog, predlóga m.; pred-
lòžen, -žna, -o; predlóga ž.

prédme, prédte, prédse, pré-
denj, prédno (krajše obli-
ke os. zaimka za predlogi
s tož.)

predmèt, -éta in prèdmet, -éta
m.; predméten, -tna, -o

prédnica ž., (v samostanu);

prédnik, -a m., prednamec

prednjáčiti, -im

prédnji, -a, -e; prednji zobje

predočeválen, -lna, -o (-vál-)

predóčiti, -im

Prédoslje, 2. Prédoselj, 3.

Prédosljam, 5. v Prédos-
ljah; prédoseljski, -a, -o

prèdpekèl (-kèu), -klà m.

predpolágati gl. predpostav-

ljati in suponirati

predpòdan m. in predpòdne

s. (-pòu-)

predpostaviti, -im, suponirati

predpostavljati, -am = do-

mnévati; predpostavka ž.

= domnéva ž.

predpòsteljník, -a m., Bett-

vorleger

prèdpredzádnji, -a, -e

predpúst, -a m.; v predpú-

stu; predpústen, -stna, -o;

predpustna nedelja

predřzniti se, -nem se

prèdsédnik, -a m.; prèdséd-

stvo, -a s.; prèsedováti,

-újem

prèdsnóčnji, -a, -e, prid.;

prèdsnóčnim prisl.

prèdsòba ž. in prédnja sòba

predstáva ž.; predstaviti, -im;

predstávljen, -ena, -o; pred-

stávljati, -am

prèdstvo, -a s. = prednost,

-i ž.; prèdstven, -a, -o

(-stvan)

predúh, -a m., dušnik; na lé-

du je že vse polno predu-

hov

predújem, -jma m. gl. pred-

jèm

preduvérjen, -a, -o, voreingenommen
 predvčerajsnji, -a, -e; predvčeranj, -a, -e
 prèdvečer, -a m.
 prèdvíce ž. množ.
 prèdviden, -ena, -o, n. pr. predvidena kazen = sl. doložena k.
 predvsèm prisl.
 predznamováti, -ujem; predznámenje, -a s.; prèdznák, -a m.
 prefékt, -a m., predstojnik
 preferánca ž.
 préga ž. die Schnalle
 pregánjati, -am; pregánjanje, -a s.; preganjálec, -lca m. (-yca in -lca)
 pregeníti (pog. *preganít*), sed. pregánem in pregnèm; pregeníl, -íla, -o; pregánjen, -a, -o in prègnjen, -a, -o
 pregíbat, -gibam, -gibljam; pregíbljiv, -íva, -o; prègíbljaj, -a m.
 preglušíti (pog. *preglušít*), -ím; pregluševáti, -ujem; preglušljiv, -íva, -o
 pregnán, -a, -o, navihan, navít; na vse načine pregnan; pregnánost, -i ž.
 pregnánstvo, -a s.; v pregnánstvu živeti
 pregnánten, -tna, -o, jedrnat, klen, izrazit
 pregnetèn, -èna, -o
 pregráda ž. = pregrája ž.
 pregrébati, -am; pregrèbsti, -grèbem (zemljo)
 pregrinjálo, -a s.

prehlád, -áda m.; prehláden, -dna, -o, n. pr. prehládno vreme; prehládèn, -dnà, -ó n. pr. prehladnó mi je tukaj
 prehód, -óda m.; prehóden, -dna, -o; v prehódni dóbi; prehódnica ž., prehódni list
 preináčiti, -im; preináčba ž., prèdruháčiti
 preiskáva ž., preiskáti (pog. *preiskát*), -iščem; preiskováti, -ujem; preiskávati; preiskoválen, -lna, -o; preiskoválni sodnik (-vál-)
 preíti (pog. *preít*), prèidem ali préjti (pog. *préjt*), prèjdem; del. pret. prešél, prešlá, prešlo in -ó; prid. prôšli časi; prôšla léta; prôšlost, -i ž.
 preizkúsi, -im in preskúsi, -im; preizkúšati, -am in preskúšati, -am; preizkúšnja in preskúšnja
 prèj prisl.; prèj ko prèj; prèj ko slèj; prèj ali slèj; čím prej — tem bolje; prej ko; prej ko odideš; prej ko je mogoče; prèjkone (najbrž)
 prejéti (pog. *prejèt*), prèjem; prejémati, -jémam, -jémljam; prejemálec, -lca m. (-yca in -lca); prejemljiv, -íva, -o
 prèjkone = najbrž, prisl.
 prèjle = prej prisl.
 prèjšnji, -a, -e; poprèjšnji, -a, -e
 prèk, préko in nepoudarjeno prek(o), predl. z rod.; prek (= preko) Save; prek hriba; prek potoka; prekočá-

sen (preko določenega časa); prekoméren, -rna, -o; prekomeren verz; prekvreden, -dna, -o

prék (= vprék) prisl.; prék položiti; prék se peljati; vse prék leti; prék in prék prekániti, -im

prékast, -a, -o, škilast; prékasto poglédati

préki sod = sl. nágli sód, nagla sôdba

prékíniti, -nem = pretrgati; pleonastično: iz besed so nastajali stavki, prekinjeni in pretrgani, ker sta si segali nasprotnici v besedo (Detela); napačna je oblika: prekinjati

prékla ž.; s preklo orehe stepati; préklast, -a, -o; préklati, -am; s preklo klatiti; p. se; preklovre, -a s.; preklovina ž.

prekléti (pog. *preklèt*), prekólnem (-*kóu-*); preklét, -a, -o; prekléstvo, -a s.; preklinjati, -am; preklinjevalec, -lca m. (-*uca*)

Prekmúrje, -a s.; prekmúrski, -a, -o

prékpot, -a m.

prekrámnica ž., bisaga

preksónčen, -čna, -o; prisojen; preksónče, -a s.

prekupčeválec, -lca m. (-*uca*)

preláhek, -hka, -o in prelahèk, prelahák, -hkà, -ó

prelákomen, -mna, -o

prélaz, -a in preláz, -láza m.

prélec, -lca (-*lca*) m., vrsta vešč

prelést, -i ž.; prelésten, -stna, -o, omamljiv, očarljiv

prelésti, prelézem

prelevíti se, -ím se; prelévil, -íla, -o

prélja ž., predica

prelòm, prelòma m.

prelomíti (pog. *prelòmit*), s kom, s čím (franc.-nem.) = sl. pustiti koga, opustiti kaj

prelúknjati, -am; prelúknjan, -a, -o

premakníti (pog. *premaknit* in *premáknit*), -máknem; premáknen, -ena, -o; premakljiv, -íva, -o

prémec, -mca m.

premeníti (pog. *premenit*), -ím; premenjen, -èna, -o; premémba ž.; premenjevanje, -a s.; premenljiv, -íva, -o

premér, -a m.; zémeljski premér; premérnik, -a m.

premesčèn, -èna, -o in premésčèn, -a, -o; premesčenje, -a in premésčenje, -a

premetèn, -èna, -o; premetènost, -i ž.

premièra ž., prva uprizoritev; krstna predstava

prémija ž., nagrada, darilo; prémijski, -a, -o

preminíti (pog. *preminit* in *premínit*), -mínem; del. pret. preminil in preminùl; prid. preminùl, -a, -o; preminúli časi

premíslek (-*slak*), -sleka m. s premislekom kaj delati

premisľiti, -im; premisľjen, -ena, -o; premisľjati, -am; premisľjeváti, -ujem; premisľjeválen, -lna, -o (-vál-)
 premóč, premóči ž.; v premóči biti
 prêmog, -óga m.; prid. premógov, -a, -o = premógoven, -vna, -o; premógove žile; premógovna plast; premógovník, -a m.; premógar, -ja m.
 premólk, -a m.; premòr, od di; po krátkem premólku; premólkniť, -nem; premólkováti, -ujem (*možk-*)
 premotríti, -ím = sl. preudariti; premisliti, pretehtati
 premoženje, -a s.; premoženjski, -a, -o, n. pr. premoženjske rozmere
 premráziti, -im; premrážen, -ena, -o
 premréti (pog. *premrèt*), -mrèm, -mrjem; pret. del. premřl, -a, -o; prid. premřl in premřt, -a, -o; premřli prsti, premřle roke = premřti prsti, premřle roke
 prenágľiti, -im se; prenágľjen, -ena, -o; prenágľjenost, -i ž.
 prenavľjálen, -lna, -o (-ľjál-) prenavľjálec, -lca m. (-lca in -ľca)
 prenéhati, -am; prenéhanje, -a s.
 preněsti, -něsem; prenesèn, -sěna, -o; prenášati, -am; prenòs, -nòsa m.; prenòsen, -sna, -o
 prenovíti (pog. *prenovìt*), -ím; prenovľjen, -ěna, -o
 preobráziti, -im

preorientíratí se (gl. orientíratí se)
 preosnóva ž.
 preostájati, -jam, -jem
 prepàd, -áda m.
 prepásti (pog. *prepàst*), prepádem; prepádel, -dla, -o in prepàl, -ála, -o; prid. prepádel (prepàl) in prepáden, -ena, -o; prepádenje, -a s.; prepádenost, -i ž.; prepádati, -am; dežela bo prepadla = propadla; obrt prepada = obrt propada; prepadajoča vas = propadajoča vas
 prepásti, prepádem koga = sl. ustrašiti, prestrašiti koga; p. se = ustrašiti se; prepáščen = prestrašen, -a, -o
 prepečénec, -nca m.
 prepelíca ž.; prepelíči, -a, -e
 preperéti (pog. *preperèt*), -ím; preperěl, -éla, -o; preperévati, -am
 prepír, -a m.; prepírati, -am se; prepíren, -rna, -o; prepírna reč; prepírnó vprašanje; prepírljiv, -íva, -o; prepírljivec, -vca m.; prepírljivka
 prepisoválec, -lca m. (-lca in -ľca)
 prepočási prisl.
 prepóna ž.
 prepóren, -rna, -o
 preporòd, -óda m. = preròd, -óda m.
 prepoľíti (pog. *prepoľit'*), -ím; prepoťen, -ěna, -o
 prepoznáti, -àm
 prepréciti, -im
 prepričeválen, -a, -o (-vál-)

prepròst, -òsta, -o; prepròščina ž.
 prerešetáti (pog. *prerešetàt*), -ám; prerešetávati, -vam
 prêrok, -óka m.; prerokováti, -újem; preročišče, -a s.; prerókba ž.
 prerómati, -am
 presbiró, -ója m., tiskovni urad
 presedláti (pog. *presedlàt*), -ám; presedljáj, -ája m.; hiša stoji sredi presedljaja med južnim in severnim gričem
 presehèl (-*sahàg*), presehlà, -ó
 préseka ž., jasa
 présen, -sna, -o = opresen; presno maslo, zelje = opresno maslo, zelje; na présno slikati, al fresco slikati (na móker omèt)
 presenétiti, -im; presenéčen, -čena, -o; presenéčenje, -a s.; presenéčati, -am; presenéčanje, -a s.; presenetljiv, -íva, -o
 preskrbétí (pog. *preskrbèt*), -ím koga; preskrbljèn, -èna, -o
 preskrbétí, -ím; preskrbovátí, -újem koga s čim = priskrbétí komu kaj (ne: preskrbeti komu kaj)
 Préspansko jezero
 presfčen in prisfčen, -čna -o
 prestájati, -am (mráz) = sl. prenášati, trpeti mráz; prestáti, prestánem, presto-jím (bolezen, nezgoda, skušnjo) = sl. prebíti, preboléti, pretrpéti, prenéstí, prestáti izpit = narediti, prebiti, napraviti

prestavljálec, -lca m. (-lca in -yca)
 prèsti in présti (pog. *prèst*), prêdem in prédem, prédél, prêdla (prédla), -o; prédeno, -a s. (ne: štréna)
 prestíž, -a m., ugled
 prèstol (-ol), prestôla m.; prestólai, -a, -o; prestólnica ž. (-stól), glavno mesto
 prestólonaslédnik, -a m.
 prestréči (pog. *prestrèč*), prestréžem; vel. prestrézi, prestrézite; prestrégel, -gla, -o
 presvétli (gospod), v naslovih
 prešéren, -rna, -o; prešérnost, -i ž.
 préšústvo, -a s.; préšúšten, -štna, -o; préšúštnik, -a m.; préšúštnica ž.; préšústvovátí, -újem
 pretèči (pog. *pretèč*), -têčem; vel. pretèci; pretékel, -têkla, -o; prid. pretékel in pretečen; pretékli čas; pretéklo nedéljo (pretečeno)
 pretegnúti (pog. *pretégnit*), -tégnem; pretégnjen, -ena, -o
 pretèk, -téka m.; po pretéku tréh tédnov = sl. po treh tednih, čez tri tedne
 pretemèn (-*tamèn*), -temnà, -ó in pretámen, -mna, -o
 pretenèk (-*tanèk*), -tenkà, -ó in pretánek, -nka, -o
 preténzija ž., zahteva, terjatev; domišljavost
 pretépati se, -am, -pljem se; pretepávati, -am se; pretepáč, -a m.

pretepèn, -èna, -o
 pretesèn, -snà, -ó in pretê-
 sen, -sna, -o
 pretipkoválnica ž. (-vâl)
 pretiti (pog. *pretit*), -ím; pre-
 tènje, -a s.; prénja ž.
 prér, -ja m., starorimski
 sodnik
 pretorijánc, -nca m., telesni
 stražnik rimskih cesarjev
 pretresljiv, -íva, -o; pretres-
 ljáj, -a m.
 preudárek, -rka m.; preudá-
 ren, -rna, -o; preudáriti,
 -im; preudárjati, -am
 preuravnáti (pog. *preuravnât*),
 -ám; preuravnáva ž.
 preuredíti (pog. *preuredit*),
 -ím; preuredba ž.; rod.
 množ. preuredb
 preustrojíti (pog. *preustrôjit*),
 -strójim; preustrójstvo, -a s.
 preužitek, -tka m.; preužit-
 kar, -ja m.
 prevâl (-vâl) -ála m., kraj,
 kjer se svet preváli
 preváriti, -árim in preváratí,
 -am; prevarljiv, -íva, -o
 prevêč prisl.; kar je preveč,
 ni dobro
 prevéjan, -a, -o, navihan
 prevéríti, -im; prevérjen, -a,
 -o; prevérjenje, -a s.; pre-
 verljiv, -íva, -o
 prevêsti (pog. *prevêst*), -vê-
 dem; prevédel, -vêdla, -o
 in prevèl, -êla, -o; trp.
 prevedèn, -èna, -o
 prevláka ž. = prevléka ž.
 prevòd, prevòda in prevóda
 m.; prevóden, -dna, -o; pre-
 vodílec, -lca m. (-díl-)

prevótljen, -a, -o
 prevòz, prevòza in prevóza
 m.; prevózen, -zna, -o;
 prevóznik, -a m.
 prevpíti (pog. *prevpit*), pre-
 vpíjem
 prevrácati, -am
 prevréd prisl. = prekmalu
 prevrednótiti, -im; prevred-
 nótjenje, -a s.
 prevrníti (pog. *prevrnit*),
 -vínem; prevrnjen, -ena, -o
 prevzvíšen, -a, -o; prevzví-
 šeni gospod (v naslovu);
 prevzvíšenost, -i ž.
 prezébsti, -zébem; prezébel,
 -bla, -o; prid. prezébel in
 prezében, -ena, -o
 prezentírati, -am (s puško
 čast izkazati pri vojakihi);
 predložiti
 prezgódej prisl.; prezgódnji,
 -a, -e
 prezidènt, -ènta m., predsed-
 nik; prezídij, -a m., pred-
 sedništvo; prezidiálen, -lna,
 -o, predsedstveni
 prezírati = zaničevati; pre-
 zirljiv, -íva, -o, zaničljiv
 préža ž., Anstand der Jäger;
 na preži stati, biti; na pre-
 žo hoditi
 préžati in prežáti (pog. *pré-
 žat*), -žím
 preždéti, -ím; preždévati,
 -am
 Prežèk, na Prežéku
 prežgáti (pog. *prežgât*),
 -žgèm = povodíti, -ím
 moko, kavo

preživéti (pog. *preživěti*), -ím;
sinovi so preživeli očeta
(so dalje živeli kot oče);
preživíti (pog. *preživiti* in
preživiti), -ím; preživljati
koga = (pre)hraniti, vzdr-
ževati koga; prežível, -éla,
-o; preživéli stavec

prgíšče, -a s. = períšče, -a s.
prháj, -a m.; prhaj na glavi;
prhájast, -a, -o

prhál (*prháj*), prháli ž.;
prhálica ž. = prhávka ž.;
přhek, -hka, -o; přhel
(-háj), -hla, -o; prhlína ž.;
prhláv, -i ž.; prhljáj, -a m.;
prhliv, -íva, -o; přhati,
-am; přhniti, -nem; přhné-
ti, -ím

pribežalíšče in pribežálíšče,
-a s.

približeválen, -lna, -o (-vál-)
pribóljšek, -ška m.

pribòr, -bòra m. = jedilno
orodje

príča ž., pri príči (takoj), pri
tej príči; za príčo biti;
vpričo (prisl. in predl.);
vpričo biti (navzoč); vpri-
čo ljudi, vpričo mene

pričéti (pog. *přičeti*), pričněm;
pričénjati, pričénjam; pr.
se, boj se je pričel (ne: je
pričel); severno od Idrije
se pričénja kraška zemlja
pričujóčnost, -i ž.; pričujóč-
nost duha (po nem.) = sl.
zavést, prisébnost

príd, -a m.; to je tebi v prid
(ne: v prilog); na prid
obračati; s pridom se učiti;
nič prida človek; ni nič
prida; malo prida človek
je

pridáv, -áva m., nameček;
menjal je konja na pridav;
koliko bo pridava?

pridejáti (pog. *přidejati*), -dé-
nem

pridélek, -lka m.; vino do-
mačega pridelka (-děl-)

pridelováti, -lujem; prideluje
po 100 mernikov žita; pri-
delovánje, -a s.; pridelová-
lec, -lca m. (-yca in -lca)

priderija ž., pretirana sra-
mežljivost

pridévek, -vka m., priimek;
Bajda, po pridevku Lipar
prídiga, prídigovati, -ujem
= prídigati, -am; prízni-
ca ž.

pridobíti, -bóm in -bím; pri-
dobljèn, -ěna, -o; pridob-
ljiv, -íva, -o

pridrúženec, -nca m. = pri-
vrženec

pridrvíti (pog. *přidroit*), -ím
(se) in pridrevíti, -ím (se)

pridržek, -žka m.; pod pri-
držkom, da; s tem pridrž-
kom = vzemimo, da...;
suponirati

pridušen, -ěna, -o

prigóvor, -a m.; brez prigó-
vora = brez graje

prigrélica ž. (dnevna), sonč-
na pripeka

prigrévati, -am; to mi pri-
gréva = mi dela skrbí;
vest mi prigréva

prigrížljaj, -a m.

prihajálec, -lca m. (-yca in
-lca)

prihájati, -am; dihanje je
prihájalo vedno močnejše
(roman.) = sl. je bilo, je
postájalo

prihódnji, -a, -e; prihodnji čas = prihódnjik, -a m.; v prihódnje bo drugače; prihódnjikrat; prihódnjič; prihódnja ž. = prihód m.; prihódnost, -i ž.

prihrániti, -im; prihránjen, -ena, -o; prihránjenje, -a s.; prihránjenec, -nca m.

prihúľiti se, -im se; prihúľljen, -a, -o; prihúľliv hodiť, sedeti

prijátelj, -telja m. (pog. *prijátelj*); prijáteljica ž.; prijáteljski, -a, -o; prijáteljsťstvo, -a s.; prijáteljiti se s kom

prijénjati, -am; prijenľjiv, -íva, -o

prijéti (pog. *prijět*), prímem; prijémati, -mam, -mljem; rja se prijéma železa; Bog te prími (zdrav bodi)

prikázen, -zni ž.

prikegljáti (pog. *prikegljät*), -ám

prikljúčiti, -účim; prikljúčen, -ena, -o

prikloniti (pog. *priklónit*), -klónim; priklónjen, -a, -o; priklánjati, -am

prikrojíti (pog. *pikrojit*), -krójim

prikúpiti, -im (se); prikúpljen, -a, -o; prikúpljati, -am; prikupľeváti (se); prikupľjiv, -íva, -o

prilagodíti (pog. *prilagodit*), -ím; prilagojen in prilagodên, -êna, -o; prilagojênje in prilagodênje, -a s.; prilagojeváti in prilagodováti

prilépiti, -im; prilépljen, -a, -o

prílika ž.; po príliki, n. pr. preceníte, koliko po príliki na teden vbogajme dajete; na príliko (na primer); ob razstavi ali ob príliki razstave (ne: povodom, prílikom razstave)

prilizoválec, -lca m. (-úca)

prílog, -oga m. = sl. prid; to govori tebi v prílog = sl. tebi v prid

primakníti (pog. *primaknit* in *primáknit*), -máknem; primáknjen, -a, -o

primánjkati, -am; primanjkováti, -újem; primánkljaj, -a m.

primáren, -rna, -o, osnoven primárij, -a m., prvi zdravnik oddelka (bolnišnice)

prímas, -asa m., nadškoť primas (kake dežele ali države)

primejdúnaj, mejdúnaj (primejdúši); medmet, kletvica

primejdúševец, -vca m.; primejdúševski, -a, -o, kdor se rad pridúšuje

prímér, -a m.; na prímér (kratica n. pr.); v tem priméru (slučaju); priméra ž.; brez primére; primérek, -rka m., 1. izvod, 2. primer

priméríti, -im; primérjen, -a, -o; primérjati, -am; primerjálen, -lna, -o (-ál-); primerjátev, -tve ž.

primitíven, -vna, -o, prvoten, preprost

prímož, -a m., vijak

prínc, -a m.; prid. príncov, -a, -o; princésa ž.; princésinja ž.

princíp, -a m., načelo, vodi-
lo; principiálen, -lna, -o;
načelen; principiálnost, -i
ž. načelnost

principál, -a m., gospodar,
načelnik

prióbčen, prióbčena, -o

prior, -ja m. (v samostanu);
priorica ž.

prioritéta ž., prednost (po
času)

pripetíti se (pog. *pripetit*),
-ím se; pripétilo se je

pripétljaj, -a m., dogodek

pripév, -a m., refren

pripôgniti, -nem (pog. *pri-
pôgnit*)

pripómba ž.; pripómniti,
-nim

priporočilen, -lna, -o (-číl-)

pripóved, -i ž.; pripóved, -i
ž.; pripóveden, -dna, -o;
pripóvedník, -a m.

priredíti (pog. *priredit*), -ím;
prirejen, -êna, -o; prire-
jati, -am

prirôčen, -čna, -o; prirôčnik,
-a m.

prirôda ž. = narava; priro-
doslôvje = naravoslovje;
prirôden, -dna, -o = na-
raven; prirôdna sila =
naravna sila

prisâd in prisad; prisâda in
prisada m.; prisâdna pika
Prisank, -a m.

prisêci (pog. *prisêč*), prisê-
žem; vel. prisêzi, -íte in
prisêzite

prisêljenec, -nca m.; prisê-
ljen, -a, -o

prisílen, -lna, -o (-síl-); pri-
sílití, -ím; prisíljen, -ena,
-o; prisíljenec, -nca m.

priskakóma prisl.

prislóniti (pog. *prislónit*),
prislónim; prislónil, -íla,
-o, -i in prislónili; prisló-
ni, prislóníva

prislúškováti (pog. *prislú-
škovât*), -újem

prislúžek, -žka m.

prismojen, -êna, -o; (pren.)
prismójen; prismojênenec in
prismojenec, -nca m.

prisôtnost, -i ž. = navzôč-
nost; prisôten, -tna, -o =
navzôč, navzôčen; priso-
stvováti, -újem = navzoč
biti

prisřčen, -čna, -o = presr-
čen; prisřčnost, -i ž.

pristánek, -nka m. = privo-
lítev, pritrdítev; pristáti,
-stánem na kaj = privo-
liti v kaj, pritrditi čemu

pristáš, -a m.

pristáti, pristojím; pristájati,
-jam, -jem (ne: pristojati,
pristojam); obleka mi pri-
stojí; tebi ne pristoji tako
govoríti; kakor se pristája
(pristáje)

pristáv, -áva m.

pristáva ž.

pristójbina ž.

pristoríti (pog. *pristorit* in
pristórit), -ím; kar se te-
daj ni zgodilo, se zdaj ne
dá pristoriti

príšlec, -leca m. (-šlêc); prí-
šlek, -a m. (-šlêk, -a)

príštéditi, -ím; príštêden,
-ena, -o (prihrániti)

príštorkljáti (pog. *prístor-
kljât*), -ám

prítajíti, -ím; prítajên, -êna,
-o; prítajênost, -i ž.

prítakljáti (pog. *prítakljät*)
se, -ám se
prítakniti (pog. *prítaknit* in
prítáknit), -táknem; príták-
njen, -a, -o; prítíkatí, -kam,
-čem
príteklína ž. (-tək-)
prítepēnec, -nca m. in príte-
pēnec, -nca m.
priti k sebi (po nem.) = sl.
opomōči si, priti k zavesti
priti na kako misel = sl. do-
mísliti se
prítísk, -a m.
prítlíkav, -a, -o; prítlíkavec,
-vca m.; prítlíkavka ž.
prítvésti, prítvézem; prítve-
zovati, -újem (navezati)
priváten, -tina, -o, zaseben,
privátnik, -a m., zasebnik
priviléгий, -a m., povlastica;
priviléгийati, -am, opovla-
stiti; privilegíran, -a, -o,
opovlaščen
privóliti (pog. *privólit*), -vó-
lim; je privólil, -íla, -o;
privóljenje, -a s.; privólje-
vati, -újem
privoščiti, -im; privoščljív,
-íva, -o
prízadėti (pog. *prízadět*),
prízadénem; prízaděl, -éla,
-o; prízadět, -a, -o; priza-
dévati, -am; p. si, veliko
si prizadeva
prízadéven, -vna, -o (ne:
stremljív)
prízaněsti, -něsem; prízane-
sěn, -ěna, -o, n. pr. priza-
nesena kazén; prízanesljív,
-íva, -o; prízanesljívost,
-i ž.

prízma ž.; prizmátičen, -čna,
-o; prizmatóid, -a m.
príználen, -lna, -o (-ál-)
prízor, prízôra m.; prízór-
ček, -čka m.
prízvòk, -óka m.
prízeljč, -eljca m.
prízница ž.
pro-; ta predpona se je ohra-
nila le v malo besedah
(prodáti, napródaj, prô-
stor); po večini jo je za-
menjala predpona pre-, ki
je blizu istega pomena
(prêrok, preklet itd.); no-
vejši čas pišemo ponekod
pro- po zgledu shr. jezika
(n. pr. propásti, propáda-
ti, prodréti, prostran) in
v besedah, vzetih iz dru-
gih slovanskih jezikov
probkovína ž. = pluta; prób-
kast, -a, -o; próbkov, -a, -o
problém, -a m., naloga, vpra-
šanje; sporna zadeva; pro-
blemátičen, -čna, -o, spo-
ren, dvomen
probúja ž., v pomenu narod-
na probuja, (narodno) pro-
budíti se; sicer: prebudíti
(se), zbudíti (se)
prócajna ž., košek; prócka ž.
procént, -a m., odstotek; pro-
centuálen, -lna, -o, odsto-
ten
procésija ž., sprevod, povor-
ka
procvíť, -a m. = razcvět,
-éta m.
pròč prisl.; proč iti; vse je,
proč
pročélje, -a s.
pród, -a m.; na prôdu in
prôdu; pródnat, -a, -o

pródaj, -a m.; na prodaj biti = naprodaj biti; v prodaj iti; za prodaj pripravljen

prodájati, -jam, -jem (od: prodáti, prodám); prodája ž.; na prodajo (= napródaj, na prodaj); prodájajenje, -a s.; prodajálec, -lca (-gca in -lca); prodajálka ž.; prodajálnica ž. (-jál-)

prodréti, -drém; prodírati, -am; prodirljiv, -íva, -o; prodíren, neprodíren; v mnogo primerih predírati, predréti, n. pr. voda predre jez; led se je predrl; predrta reč = presneta reč

prodúkt, -a m., proizvod, pridelek, izdelek; prodúkcija ž., proizvajanje, proizvodnja, pridelovanje, izdelovanje; produktíven, -vna, -o; producént, -a m., proizvodnik, pridelovalec, izdelovalec

profán, -a, -o, posveten, neposvečen; profanírati, -am, onečastiti, oskruniti

profesíja ž., poklic, rokodelstvo, obrt; profesioníst, -a m.; profesionálen, -lna, -o

profésor, -ja m.; profésorica ž.

profil, -a m., pogled s strani; prerez, pročrt

profós, -a m., vojaški jetničar

próglá ž., zanka

proglás, -ása m. = razglàs; proglasiti, -ím = razglasiti kaj, koga za kaj; proglášati, -am = razglášati

progóven, -vna, -o; progóvni mójster

program, -a m., načelni načrt, spored; programski, -a, -o = programátičen, -čna, -o

prohibicija ž., zabrana, prepoved; prohibitíven, -vna, -o, zabranilen

proizvésti, -vêdem; proizvájati, -am; proizvòd, -óda m.; proizvódnja ž.

projékcija ž., vzmet, a; projekcijski, -a, -o, vzmeten, -tna, -o; vzmetna ravnina; projicirati, -am, vzmetati, -am; (pren.) nameravati; projékt, -a m.; načrt, namera

proklamírati, -am, proglasiti, razglasiti; proklamácija ž.

Proklétije s.

prokurátor, -ja m., pooblaščenec, oskrbnik; prokuratúra ž.

proletariát, -a m.; proletárec, -rca m.; proletárski, -a, -o

promenáda ž., izprehod; promenáden, -dna, -o

promovírati, -am, povišati v akademsko čast; promócija ž.; promótor, -ja m.

pronícati, proníkati (rus.) = prodreti, prodirati kaj ali v kako stvar; napačno: pred 100 leti je pronicala na površje (rus., pronikati v kako stvar) med južnimi Slovani misel na združitve

prononsiran, -a, -o, proslul, razvpit

propád, -áda m.; propásti, propádati, pri volitvah (gl. prepásti); propálica ž., izprijenec

propedévтика ž., pripravljalni nauk; propedévtičen, -čna, -o
propéler, -ja m.

propórcija ž. = propórc, -a m., sorazmerje; proporcionalen, -lna, -o, sorazmeren; proporcionalnost, -i ž.

propóved, -i ž. pridiga; propovédnik, -a m.; propovedovati, -ujem

próračun, -a m.; proračún-ski, -a, -o

prosévati, -am; proséven, -vna, -o

prosílec, -lca m. (-*uca* in -*lca*)

prosíneč, -nca m., januar; prošínčev, -a, -o, januarski

prošíti (pog. *próšit*), prósim; (na)próšen, -ena, -o; napróšati, -am; prôšnja ž.; prôšnji téden; prošnjík = priprošnjík, -a m.; priprošnjíca ž.; prositi koga česa; tudi: od koga; po nem.: za kaj prositi

proslavíti (pog. *proslavit*), -ím = 1. povelicati, proslaviti; 2. praznovati, n. pr. proslaviti obletnico, god = praznováti; proslava obletnice = praznovanje obletnice

proslúl, -a, -o

prosó, -á s.; prosén, -a, -o; prosenják, -a m.; proseníca ž.

prosójen, -jna, -o, proséven
prospékt, -a m., razgled, pregled

prospéti, -spém, -spéjem; prosépovati, -am; prospèh, -éha

pròst, prôsta, -o in prostó; dol. prôsti, -ega; prim. prostéjši, -a, -e; prisl. prim. prostéje; na próstem

prôstor, -óra m.; prostóren, -rna, -o; prostor vzeti (franc.-nem.) = sl. sestiti, uvesti se

prostovóljen, -ljna; prostovóljec, -ljca m.; prostovóljstvo, -a s.

prostrán, -a, -o; prostránost, -i ž.; prostránstvo, -a s.

prostréti (pog. *prostrèt*), -strém; prostírati, -am

prosvéta ž., omika; prosvétiti, -im, omikati; prosvetljèn, -éna, -o; prosvetljénec, -nca m.; prosvetljénstvo, -a s.

prôšlost, -i ž.

prôšt, prôšta m.; proštíja ž.

protéktor, -ja m., zavetnik, zaščitnik, pokrovitelj; protékcia ž., zaščita; protektorát, -a m., pokroviteljstvo, -a s.

protést, -a m., ugovor

protestánt, -ánta m.; protestántinja ž.; protestántski, -a, -o; protestántstvo, -a s.

próti predpona; nam. proti nam rabi večkrat nasproten, protíven; nasprotni razlog (ne: protirazlog); nasprotni tok; protivna utež; v sestavi navadno ohrani proti svoj naglas, n. pr. prótidokáz, prótisúnek, prótistávek, prótiutéz

prótiokrálj, -a m.

protín, -a m., udnica, skrnina

protokól, -a m., zapisnik

prototíp, -a m., pralík

proučiti (pog. *proučit*), -ím; proučeváti, -ujem; proučevanje, -a s.

proviánt, -a m.

provinciál, -a m. (v samostanu); provinciálka ž.
 provinciija, provinca ž., pokrajina; provinciálen, -lna, -o; pokrajinski, podeželen; provincializem, -zma m.
 provizija ž., opravnina, nagrada
 provizor, -ja m., oskrbnik; provizóren, -rna, -o = provizóričen, -čna, -o, začasen
 provokatêr, -ja m., izzivač
 próza ž.; prid. prózen, -zna, -o; prozna vrsta; prozaíst, -a m.; prozáik, -a m., pisatelj proznih spisov; prozáičen, -čna, -o
 próžiti, -im, podati, pomoliti
 prsi ž. množ. 1. 2. 4. prsi; 3. prsim; 5. na prsih, 6. s prsmi; prid. prsen, -sna, -o; prsna votlina; prsnica ž.; prsnik, -a m.; prsobrán, -a m.; prsàt, -áta, -o; prsast, -a, -o; izprsíti se = postaviti se
 prst, -a m.; prstan, -a m.; prstanec, -nca m.
 prst, -í ž.; prstén, -a, -o; prsténa barva; prstenéti, -im
 pršéti (pog. *pršet*), -im; iz megle prší; pršiv, -íva, -o; pršljiv, -íva, -o; pršljivo vreme (kadar iz megle prši)
 pršič, -íča m., pršiv sneg
 prt, -a m.; prtíč, -íča m.; prtén, -a, -o; prtnén, -a, -o
 prtljága ž.; prid.: prtljážen, -žna, -o
 prvak, -a m.; prvákinja ž.; prvakováti, -ujem

prvi, -a, -o; prvikrat; prvina ž.; prvínski, -a, -o; prvopis, -ísa m. (originál); prvorojèn, -èna, -o; prvorojènc, -nca m.; prvotísk, -a m.
 prvôten, -tna, -o; prvôtnost, -i ž.
 psálm, -a m.; psalmíst, -a m.; psaltêrij, -a m. = psálter, -erja m.
 psè, -éta s.; psíca ž.; psíček -čka m.
 psévdo- v sestavi (lážen, lažna, lažno ali láži-) n. pr. psévdokonstitúcija = lážiustávnost; psévdoklasicízem = lážni klasicizem
 psevdoním, -a m., izmišljeno (pesniško) ime
 psihológ, -a m., dušeslovec; psihologíja ž., dušeslovje; psiholóški, -a, -o = psihiológíčen, -na, -o; psihičen, -čna, -o, dušen, -šna, -o
 psoglávec, -vca m.
 pšeníca ž.; pšeníčen, -čna, -o
 psèno, -a s.
 ptíca ž.; ptíč, -íča m.; ptíček, -čka m.; v prenesenem pomenu tudi tič, tíča, tíček; zvit tíček; ptíca ujéda (brez vezaja); ptíca selívka; ptičeslòvje, -a s.; ptičeslóvec, -vca m.
 publicístika ž., časnikarstvo; publicíst, -a m., časnikar; publicírati, -am, priobčevati
 públikum, rod. -ka m., občinstvo
 púč, -a m., prevrat

púhel (-həg), -hla, -o; púhlo-gláv, -a, -o; puhlôba ž.; puhlát, -i ž.; puhlica ž. (prazna beseda), fraza
puhtéti, -ím; puhténje, -a s.; vročina od peči puhti; puhtíti, -ím; lep duh v koga puhtíti
púlití, -ím; (iz)púljen, -a, -o; púljenje, -a s.; puljáva ž. (kjer se pulijo)
Púlji, -a m. (Pola); púljski, -a, -o
púlt, -a m., pisalnik; pokončni pult
púnca ž.; púnčka ž.
púnčica ž., zeníca
púnkelj, -klja m., zveženj; púnkeljc, -a m.; púnkeljček, -čka m.
purítánc, -nca m.; purítánka ž., vrsta angleških protestantov
púst, -a, -o; pústo in pustó; pustí in pústi; dol. pústi, -ega
pustínja ž.
pustítí (pog. *pustit*), -ím; z nedoločnikom se rabi v pomenu dopustiti, dovolíti, ne brániti, n. pr. pustím

iti (= dovolim, da greš); ne pustí vam v slabo družčino (íti); po nem. je: pustil te je pozdraviti = sl. dal, rekel, velel, ukazal te je pozdraviti; ne pustim se zapeljati = ne dam se zapeljati
pustolóvec, -vca m., avanturíst, -a m.; pustolóvsčina ž., avantúra
pustóta ž., pustótnik, -a m.
pustótež, -a m., pustótnik, -a m.
púšča ž., puščáva ž.; puščávník, -a m.
puščica (na loku); epigram
puščôba ž.
púšica ž. (cerkvena); v pušico pobirati; frater je z veliko pušico prežal pred vhodom (Tavčar)
púška ž.; manjš. púškica ž.; prid. púškin, -ina, -o; púškino kopíto
púšpan, -a m., zeleníka; púšpanka ž.; pušpanovína ž.
púta ž., kokoš; pútká ž.; povôdna pútká
pútika ž., udnica, skrnina
pútrh, -a m., rôčni sóšček

R

rabát, -a m., popust
Rabelais (*rablé*) franc. satirik; rod. Rabelaisa (*rabléja*); svoj. prid. Rabelaisov (*rabléjev*)
rábelj, -blja in -eljna m.; prid. rábljev in rábeljnov, -a, -o
rabiátén, -tna, -o, besen, stekel

rábin, -a m., judovski duhovnik
rábiti, -ím; del. sed. rabèč, -éča, -e; rábljen, -a, -o; rabljív, -íva, -o
rábiti, -ím (v rábi imeti), n. pr. ta dežnik rabim (uporabljam) že štiri leta; napáčno: ne rabim pomagáča (prav: ne potrebujem)

rabôta ž.; **rabóten**, -tna, -o;
rabótati (pog. *rabotât* in
rabôtat, *rabótat*); **rabótnik**,
 -a m.

ráca ž., prid. **ráčji**, -a, -e;
ráčje meso

Racine (*rasín*) franc. drama-
 tik; rod. **Racina**, svoj. prid.
Racinov

racionalén, -lna, -o, umen,
 razumen, umóven; **ratio-
 nalizem**, -zma m., filozof-
 ska smer; **racionalist**, -a
 m.; **racionalističen**, -čna, -o
račúnati, -am; **račúnanje**, -a
 s.

ràd, **ràda**, -o in **radó**, **radí** in
rádi; **radá** se imata; prim.
rájši, -a, -e; prisl. prim.
ráje; prim. **rajši** se rabi
 navadno v obliki mošk.
 spola, n. pr. sestra **rajši**
 (ali: **raje**) šiva; dete **rado**
jé, pa še **rajši** (ali: **raje**)
spi; učenke **rajši** (**raje**) **be-
 ró**; **ráde** **vólje**; iz **rade** **vo-
 lje**

Rádgona ž.; **rádgonski**, -a, -o
ràdi predl. = sl. **zarádi**, **za-
 ràd**

rádij, -a m., polumer; **radiá-
 len**, -lna, -o; **radiátor**, -ja
 m.; **radiácija** ž.

rádij, -a m., kemična prvina;
rádioaktivitéta ž.; **rádio-
 aktiven**, -vna, -o; prid.
rádijev, -a, -o

radikálen, -lna, -o, korenit,
 odločen; **radikalizem**, -zma
 m.; **radikálec**, -lca m.

rádio m. 2. -dia; 3. 5. -diu;
 4. -dio; 6. -diom; **rádio-
 prejem**, **rádioprejemna** po-
 staja; **rádiooddája**, **rádio-
 oddájna** postaja; **rádiote-**

lefón, **radiotelefóničen**; prid.
rádijski, **rádijski** program,
rádijski orkéster; **rádijska**
téhnika; **rádijska** postája

radiográm, -a m.

radiométer, -tra m.

radírati, -am, **strugati**; (o)str-
 gati; **razúra** ž., **strugotina**;
radirka ž.

rado- v sestavi, n. pr. **ra-
 dodáren**, -rna, -o; **radové-
 den**, -dna, -o; **radovóljen**,
 -ljna, -o; **radovóljnost**, -i
 ž.; **radovóljec**, -ljca m.

Rádoha ž.; **Rádohova** vas
radóst, -i ž.; **radósten**, -stna, -o
rafinírati, -am, **čistiti**; **rafi-
 níran**, -a, -o, **prečiščen**;
 (prenes.) **premeten**, **pre-
 tkan**, **zvit**

rágla ž., **prekla**

ráglja ž., **ropotulja**; **ragljáti**,
 -ám in **rágljati**, -am

ragú (**ragout**), rod. **ragúja**
 (jed)

ráhel (-*həy*), -hla, -o; **nará-
 hlo**, n. pr. **stopati**, **potrka-
 ti**; **rahlíti**, -ím; **ráhlost**, -i
 ž.; **ráhlica** ž., **rahla** zem-
 lja; **rahločúten**, **rahlosččen**
rahljáti (pog. *rahljàt*), -ám;
zrahljáti, -ám

Raiffeisen, -sna (*raifajzen*),
 nemški zadrugar; **rájfájz-
 novka**, **rájfájzenska** poso-
 jílница

rájda ž. 1. ovinek, cesta je
 v rajde delana; 2. vrsta;
rajda gorá; **rájdati**

rájni (ima samo določno
 obliko), -a, -o; **rájnik**, -a
 m.; **rájnica** ž.; **rájnki**, -a,
 -o; rod. **rájnkega**, **daj.**
rájnkemu (staro: **rájnik**
 ôče, **rájnica** máti)

rájniš, -a m., goldinar
rajón, -a m., okoliš
rájtelj, -tlja in -teljna m.;
 rajtljáti, -ám
rájželjč, -željca m. (jed)
ràk, **ráka** m. (bolezen); to
 je rak ali rakova rana (ne:
 rak-rana) na našem narod-
 nem telesu; velika rana,
 pokazal je na veliko rano
 našega notranjega življe-
 nja (Jurčič)
ràk, **ráka** m.; **rakúlja** in **rák-**
lja ž. (samica); prid. **rá-**
kov, -a, -o; (rákove škar-
je; gre rákovo pot ali: po
rákovo); **ráčji**, -a, -e (**ráčja**
 kuga)
rakéta ž.; **rakéten**, -tna, -o
rákev, -kve ž., krsta
rakíta ž.; **rakítov**, -a, -o; **ra-**
kítóvec, -vca m.; **rakító-**
vina ž.
rál (**ráu** in **rál**), -í ž. (ora-
 nje; izorana zemlja); **rá-**
len, -lna, -o; **ralní** svet,
rálnik (črtalo), -a m. (**rál-**)
ráma ž. = **ráme**, -ena s.; ne:
 ramo ob rami ali z ramo
 ob rami se borita = sl.
 slóžno; prid. **rámen**, -mna,
 -o; **rámna** žila
rán, -a, -o; **ráno** sonce; za-
 rána; za ránega jutra
ráng, -a m. = sl. čin, stop-
 nja
rániti (pog. **ránit**), -im; **rá-**
njen, -a, -o; **ránjenec**, -nca
 m.; **ranljív**, -íva, -o
ranocélnik, -a m.; **ranocélni-**
ški, -a, -o (**-cél-**)
rántaha ž., plahta

Rapallo m.; 2. -lla; 3. 5. -llu;
 4. -llo; 6. -llom; **rapálski**,
 -a, -o; **rapálska** pogódba
rapíden, -dna, -o = deroč,
 hiter, nagel
rapír, -ja m.; **rapírjev** držáj
rapórt, -a m., poročilo
rapsód, -a m.; **rapsódičen**,
 -čna, -o; **rapsodíja** ž.
rása ž., pasma, pleme
ráskav, -a, -o
rásti (pog. **ràst**), **rástem**;
 sed. del. **rastóč**, -a, -e; **rá-**
stel, -stla, -o in **rásel**, -sla,
 -o; pridevno **rástel** (**rásel**)
 in **ráščen**; **rastljív**, -íva, -o
rástje, -a s.
rastlína ž.; **rastlinje**, -a s.,
 skupno ime; **rastlinják**, -a
 m.; **rastlínski**, -a, -o; **ra-**
stlínstvo, -a s.
ráš, -a m.; **rášev**, -a, -o, iz
 raša narejen; **ráševnik**, -a
 m.; **ráševína** ž.
rášč, -a, -e = **rastljív**; **rášča**
 in **rášč**, -í ž. = **rást**, -í
 ž.; **ráščav**, -a, -o
ratificírati, -am, odobriti
ratíšče, -a s.
raván, **ravni** ž. = **ravnina**;
 v **rávni**, na **ravnéh**
ráven in **raván**, -vna, -o; na
 rávnem; **ráven** kakor sve-
 ča; **ravnodúšen**, -šna, -o;
ravnoléžen; **ravnoléžje** s.
ravnátelj, -telja m.; **ravnáte-**
ljica ž.; **ravnáteljstvo**, -a
ravnílo, -a s., lineál
rávno prisl.; **rávno** ob de-
 sètih; **rávno** práv; **rávno**
 ták; **rávno** tám; **rávno**
 zdaj; **čerávno**, **akorávno**,
dasirávno
rávnokàr prisl.

ravnovésje = ravnótéžje, -a
rávs, -a m.; rávsati se; ráv-
sanje, -a s.

raz predl. s tožilnikom; raz
mízo vzeti = z mize vze-
ti; raz drevo pasti = z
drevesa pasti

razbéliti, -im; razbéljen, -a,
-o; razbéljenost, -i ž.

razbírati, -am; razbíranje, -a s.
razblíniti, -im (pomeni: raz-
váljati kako stvar, n. pr.
testo, da je tanjše in širše;
napačno: razblinilo se je
v nič); razblínjen, -a, -o

razboléti se, -ím se; rana se
razbolí; razbolèl, -éla, -o
razbòr, -bòra m.; razborít,
-a, -o; razborítost, -i ž.

razbráti (pog. *razbràt*, -bè-
rem = ubrati

razbremenílen, -lna, -o (*-nil-*)

razbrzdán, -a, -o; razbrzdá-
nec, -nca m.

razbúriti, -im; razbúrjen, -a,
-o; razbúrjenje, -a s.

razcapán, -a, -o

razcefráti, -ám (pog. *razce-
frát*)

razcèp, -cépa m.; razcépiti,
-im; razcépljen, -a, -o; raz-
cépljenost, -i ž.; razcép-
ljati, -am

razcvèt, -éta m. (ne: razcvít);
razcvesti (pog. *razcvèst*),
razcvetèm; del. razcvetèn,
-èna, -o (*cvat-*)

razčepériti se, -im; razčepér-
jen, -a, -o = razšopíriti
se

razčésati, -čèšem; r. si lase
razčésniti, -čèsnem in -čès-
nem; razčèsnil, -a, -o in
razčesníla, -o

razčístiti, -im; razčíščen, -a,
-o

razčléniti, -im; razčlénjen,
-a, -o; razčlenitev, -tve ž.;
razčlémba ž.

razdálja ž.

razdejáti (pog. *razdejàt*),
-déjem, -dénem; razdeján,
-a, -o

razdél (*-dél*), -a m.; razdè-
lek, -lka m.; razdèlen, -lna,
-o; razdélba ž.; razdelíti,
-ím; razdeljen, -èna, -o;
razdeljevánje, -a s.; razde-
ljiv, -íva, -o

razdíratí, -am (od: razdre-
ti); razdiràv, -áva, -o; raz-
dirávec, -vca m.; razdirá-
len, -lna, -o (*-rát-*)

razdóbje, -a s.

razdòr, razdòra m.; razdó-
ren, -rna, -o; razdirálen,
-lna, -o (*-rát-*)

razdrápati, -am; razdrápan,
-a, -o; razdrápanost, -i ž.

razdražljiv, -íva, -o

razdvojèn, -èna, -o; razdvo-
jènost, -i ž.

rázen (ne: razven, razun)
predl. z rod.; razen tega
razgáliti, -im; razgáljen, -a,
-o; razgáljati, -am

razglèd, -éda m.; iti na ráz-
gled (o nevesti)

razgòn, -òna m.; razpokan
razgon v poletni vročini
razgóvor, -a m.; razgóvorni
(konverzacijski) jezik =
pogóvorni jezik

razgrniti, -em; razgrnjen, -a,
-o; razgrínjati, -am

razhòd, -óda m., ločitev, slo-
vo; razhódnja ž., valeta

razhúditi se, -im se = shú-
diti se

raziskáti (pog. *raziskàt*),
-iščem; raziskováti, -újem;
raziskávati, -am; raziská-
va ž.

raziskoválnica ž.; razisková-
lec, -lca m.; raziskoválen,
-lna, -o (-*vál-*)

razíti se (pog. *razit*), raz-
ídem se; razšël, -šlà, -ì
(*razšëu*, *razšlà*, -ó in -ò)
(ne: razstati se)

ráziti, -im; z nožem razo
narediti

razjáriti, -im, razjárjen, -a,
-o = razkáčiti, -im; raz-
káčen, -a, -o

razjasníti (pog. *razjasnit* in
razjásnit), -im; razjásnjen,
-a, -o; razjasnjeváti, -újem

razjócati se = zjócati se
razkázati, -žem; razkàz, -áza
m.

razkljuváti (pog. *razkljuvât*),
-kljúvam, -kljújem

razkòl (-*kòl*), -òla m.; raz-
kòlen, -lna, -o (-*kòl-*); raz-
kólnik, -a m.

razkosáti in razkósati (pog.
razkósat), -ám in -kósam;
razkosán, -a, -o (in razkó-
san, -a, -o;) razkosánost
(in razkósanost), -i ž.

razkóšen, -šna, -o, potraten;
razkóšnost, -i ž., potrat-
nost; razkóšje, -a s.

razkrálj, -a m., bivši kralj,
odstavljeni kralj

razkríže, -a s. = razpótje
razkrojíti (pog. *razkrojit*),
-im; razkrájati, -am

razkúštrati, -am; razkúštran,
-a, -o; razkúštranec, -nca

razkúžiti, -im; razkúženje,
-a s.; razkuževálen, -lna,
-o (-*vál-*)

razlágati, -am; razlagálec,
-lca m. (-*gca* in -*lca*)

razlíka ž. = razloček; raz-
likovati, -újem = razloče-
vati, -újem

razljútiti, -im; razljúčen,
-ena, -o

rázlog in razlòg, razlóga m.

razmájati (pog. *razmajât*),
-májem

razmakníti (pog. *razmaknit*
in *razmáknit*), -máknem;
razmáknjen, -a, -o

razmériiti, -im; razmérjen, -a,
-o; razmérje, -a s. = raz-
mera

razmiríti (pog. *razmirit*), -ím

razmíselek, -sleka m. (-*slak*)
razmísliti, -im; razmíšljen,
-a, -o; razmíšljati, -am;
razmíšljevati, -újem

razmotrívati, -am = premiš-
ljevati, pretéhtati, preudár-
jati, preresetávati

razmršíti, -im; razmršen, -a, -o
raznášati, -am; raznašálec,
-lca m.; raznašálka ž.

(-*lca*, -*lka* in -*gca* in -*uka*)
raznétiti, -im; raznéčen, -ena
raznéžiti, -im; raznéžen, -a,
-o; raznéženost, -i ž.

raznotêr in raznotér, -a, -o
razòr, -óra in rázor, -ôra m.

razpáliti, im; razpáljen, -a,
-o; razpaljevati, -újem

razpásti (pog. *razpàst*), -pá-
dem; razpádel, -dla, -o in
razpál, -ála, -o; razpádlì
in razpáli domóvi

razpélo, -a s.

razpéti (pog. *razpét*), -pnèm;
 razpénjati, -am
 razpis, -písa m.
 razpòl (-pòl), -pòla m., vrsta
 razpolága ž.; to ti je na raz-
 polago = uporabo, v ra-
 bo; na voljo
 razpoložen, -êna, -o; dobro,
 slabo r. = dobre, slabe
 volje biti; pri volji biti
 (ne biti); razpoloženje, -a
 s. = ubranost, volja
 razpòr, -òra m.
 razporèd, -éda m.
 razpóreka, -rka m.
 razporóka ž.
 razposajèn, -êna, -o; razpo-
 sajènek, -nca m.; razposa-
 jènka ž.; razposajènost, -i ž.
 razpótje, -a s.
 razpráti, razpórjem; mreža
 je razprána
 razpráva ž., študija, obrav-
 nava pred sodiščem; raz-
 právljati, -am
 razpredelíti, -ím; razpredèl
 (-dél), -éla m.; razpredél-
 ba ž.; razpredélnica ž.
 (-dél-)
 razprostréti, -strèm; razpro-
 stír; razprostírati, -am
 rázred, -éda m.; razréden,
 -dna, -o; razrédnik, -a m.;
 razrédnica ž.
 razrédcíti, -im
 razsájati, -am; razsajálec,
 -lca m. (-úca)
 razséžen, -žna, -o; razséž-
 nost, -i ž.
 razsípati, -sípam, -sípljem;
 razsípálen, -lna, -o (-pál-);
 razsípen, -pna, -o; razsíp-
 nik, -a m.

razsóditi, -im; razsójen, -ena,
 -o; razsodljiv, -íva, -o;
 razsôdba ž.
 razstánek (shr.) = 1. razhod,
 2. slovo, n. pr. razstanek
 (= slovo) na železniški
 postaji je bil tako prisr-
 čen kakor prejšnji dan
 sprejem
 razstáti se (shr.) = razíti
 se, n. pr. živeli smo sku-
 paj nekaj let in smo se
 razstali (= razšli) eden v
 Francijo, eden v Kakanj,
 eden v Ljubljano
 razstáva ž.; razstáviti, -im;
 razstávljen, -a, -o; raz-
 stávljati, -am
 razstláti (pog. *razstlàt*), -sté-
 ljem; razstlán, -a, -o; raz-
 stíljeti, -am
 razstrelíti (pog. *razstrelit*),
 -ím; razstreljèn, -êna, -o;
 razstréljati, -am; razstre-
 lívo, -a s.; razstrélen, -lna,
 -o (-strél-)
 razsúlo, -a s.
 razsúti (pog. *razsút* in *raz-
 sút*), razspèm (-sújem);
 razsút, -a, -o
 razsvetlíti (pog. *razsvetlit*),
 -ím; razsvetljèn, -êna, -o;
 razsvetljènje, -a s.; raz-
 svetljeváti, -ljújem; raz-
 svetljáva ž.
 razšíriti, -im; razšírjen, -a,
 -o; razšírjati, -am; razšir-
 jálec, -lca m. (-úca in -lca)
 razšópíriti se, -írim se; raz-
 šópírjen, -a, -o
 raztégniti, -nem; raztégnjen,
 -a, -o; raztézati se, razteg-
 ljív, -íva, -o

raztelésiti, -sim; raztelésen, -a, -o
 raztogatiti (pog. *raztogatit*), -ím (se); raztogatèn, -èna, -o
 raztolmáčiti, -im (-tol-)
 raztopíti (pog. *raztopit*), -ím; raztopljen, -èna, -o; raztopljeváti, -ljújem in raztápljati, -am; raztopína ž.
 raztrésti (pog. *raztrést*), -trésem; raztrésen, -ena, -o
 raztrgati, -am
 raztrósti, -im; raztróšen, -ena, -o; raztróšati, -am; raztróšek, -ška m.
 razuméti (pog. *razumèt* in *razumét*), razúmem; razumèl in razúmel, -éla, -o; to se razúme samo po (ob) sebi; razumeti se na kaj (po nem.) = sl. umeti kaj, izveden biti v čem
 razuzdáti, -ám; razuzdán, -a, -o; razuzdánec, -nca m.
 razváditi, -im; razvájen, -a, -o; razvájati, -am
 razvál (-vál), -ála m.; razválína ž.; razvalíti (pog. *razvalit*), -ím; razvaljen, -èna, -o; razváljati, -am
 razvedríti (pog. *razvedrit*), -ím; razvedrèn, -èna, -o; razvedrílo, -a s.
 razveljáviti, -im; razveljávljen, -a, -o; razveljávljenje, -a s.; razveljávljati, -am
 razveselíti (pog. *razveselit* in *razvesélit*), -ím; razvesélil, -íla, -o; razveseljèn, -èna, -o; razveseljeváti, -ljújem; razveseljív, -íva, -o
 razvíti (pog. *razvit*), -víjem; razvíj, razvíjte

razvléči (pog. *razvlèč*), -vléčem; vel. razvléci; razvleka ž.; razvláčiti, -im
 razvnéti (pog. *razvnèt*), -vnámem; razvnémati, -am; razvnétje, -a s.
 razvódje, -a s.; razvóden, -dna, -o
 razvòj, razvòja m.; razvójen, -jna, -o
 razvozláti (pog. *razvozlàt*), -ám; razvozlán, -a, -o; razvozlánje, -a s.; razvozláj, -a m.
 razvpíti (pog. *razvpit*), -vpíjem; razvpít, -a, -o
 razvràt, -áta m.; razvráten, -tna, -o
 razvréti (pog. *razvrèt*), -vrèm; razvrét, -a, -o, razložen, razdeján, razposajèn
 razvrstíti (pog. *razvrstit*), -ím; razvrščen, -èna, -o; razvrščati, -am
 razzlogováti, -újem
 razžáliti, -im; razžáljen, -a, -o; razžaljènje, -a s.; razžálítev, -tve ž.; razžaljív, -íva, -o
 razžaríti, -ím; razžarjen, -èna, -o
 ráženj, -žnja m.
 rděč, -ěča, -e; dol. rděči, -ega; rdečebrádec; rdečecvétén; rděčkast, -a, -o; rdečica ž.; rděti, rdím; zarděl, (*zarděj*), -éla, -o
 rdéselj, -slja m.; ajda gre v rdéselj = v cvét
 reagírati, -am, odpor kazati.
 reakcija ž., protidelovanje; reakcionár, -ja m., nazadnjak; reakcionáren, -rna, -o, nazadnjaški

realén, -lna, -o, stvaren; realizem, -zma m., nagnjenje, ravnati se po stvarnih razmerah; realíst, -a m.; realístičen, -čna, -o

realizíratí, -am, udejstviti, udejstvovati; uveljaviti, ostvariti

reálka ž., prid. reálčen, -čna, -o; reálec, -lca m., učenec na realki

Reaumur (*réomür*), -ja m.

réber, -bri ž., breg, obronek; nad rébrijo; na strmi rêbri

rêbro s., množ. rébra (1. 4.); 2. réber; 3. rébrom; 5. rébrih; 6. z rébri; rêbrce s.; rébrn, -a, -o; rebrníca ž.

rebúla ž., trta in vino

rébus, -usa m.

rêcelj, -clja m.; rêceljček, -eljčka m.

recenzíja ž., ocena, presoja; recenzíratí, -am, oceniti, presoditi; recenzént, -a m., ocenjevalec, presojevalec

recèpt, -cèpta m., zdravniški zapis

recipróčen, -čna, -o, medsebojen, vzajemen; recipróčnost, -i ž. = reciprocitéta, medsebojnost, vzajemnost

recitíratí, -am, predavati, pripovedovati (na pamet); recitácija ž., predavanje, pripovedovanje

rêci (pog. *rêč*), rêčem; vel. rêci, recíva, recímo; rekóč; takó rekóč; rékši; rékel (*rékay*), rêkla, -o; rêčen, -êna, -o; rêcljiv, -íva, -o; rêcljivost, -i ž., zgovornost

rédčiti, -im (se)

rédek, -dka, -o, porédko; po rédkem; rédkokdó, rédkokjé, rédkokdáj; prim. redkéjši, -a, -e; prisl. prim. redkéje; rédkost, -i ž.

redigíratí, urediti, urejevati; redákcija ž., uredništvo; redaktêr, -ja m., urednik

redíti (pog. *redit*), -ím; rejèn, -êna, -o; redílen, -lna, -o (*-díl-*); rédili (= vrstili) so se znanci

rêdkev, -kve ž.; rêdkvica ž.

rédkokdó = malokdo; rédkokáj = malokaj; rédkokdáj

rédkokrát

redóvnik, -a m.; redóvniški, -a, -o; redóvnica ž.

reducíratí, -am, zmanjšati, prevesti (v drugo vrsto); redúkcija ž., zmanjšanje; preved

redúta ž., 1. utrdba, 2. zabavišče

refektórij, -a m., obednica

referíratí, -am, poročati; referát, -a m., poročilo; referènt, -ênta m., poročevalec

refléks, -a m., odsev

refleksíja ž., 1. odsev, odboj; 2. premišljanje

reflektíratí, -am, odbijati se, odsvitati se; računati na kaj

refórma ž., preosnova; rod. množ. reform; reformíratí, -am; reformátor, -ja m.

refrén, -a m., pripev; ponavljanje

regésti m. množ.; posnetki iz listin

regionálen, -lna, -o, pokrajinski

regíster, -stra m., seznam, vpisnik; registrírati, -am, vpisati
 reglemá, -ája m., predpisi; pravilnik
 regljáti (pog. *regljàt*), -ám; regljánje, -a s.
 regulírati, -am, ravnati, regulátor, -ja m., ravvalo; reguláren, -rna, -o, pravi-len, reden
 rehabilitírati se, -am se, ugled nazaj dobiti; rehabilitáci-ja ž.
 reisírati, -am, uspeti, uspe-vati
 rekapitulírati, -am, ponoviti, povzeti; rekapitulácia ž., ponovítev, povzetek
 rekláma ž., naznanjevanje, priporočanje; reklámen, -mna, -o
 reklamácia ž., pritožba, prid. reklamácijski, -a, -o
 reklamírati, -am, 1. pritožiti se; ugovarjati; 2. zahteva-ti, terjati
 rêklo, -a s., rečenica, fraza
 rekognoscírati, -am, pozve-deti, razgledovati se
 rekomandírati, -am, priporo-čiti
 rekonstruírati, -am, obnoviti; rekonstrúkcija ž., obnova
 rekórd, -a m., prvenstvo; naj-večja hitrost; rekórden, -dna, -o
 rekreácia ž., oddih
 rekrút, -a, novinec (vojaški); rekrutírati, -am, novačiti, nabirati (vojake); r. se, dopolnjevati se
 rektificírati, -am, popraviti; rektifikácia ž., poprava

rekúrz, -a m., priziv; reku-rírati, -am, pritožiti se, priziv narediti
 rékviem, -ema m., mrtvaško opravilo, črna maša, za-dušnica
 rekvirírati, -am, zahtevati; rekvizícija ž., zahteva
 relé, -éja m., posrednik, das Relais; časovni relé, to-plótni r.
 reliéf, -a m., pridvig; relié-fen, -fna, -o, pridvižen
 religija ž., verstvo; religió-zen, -zna, -o; religióznost, -i ž.
 relikvija ž., svetinja; svetniški ostanek; nav. v množ., relikvije svéte močí; reli-kviárij, -a m., posoda za relikvije
 rémek délo = sl. veledelo, mojstrovina
 reminiscénca ž., spomin
 remíza ž., kolníca, vozarna
 rendezvous, -a (*randevú, -ja*) m., zmenek, snidenje, se-stanek; imeti r., sniti se, shajati se
 renegát, -a m., odpadnik; renegátstvo, -a s., odpad-níštvo
 renesánsa ž., prerod, prid. renesánčen, -čna, -o in re-nesánski, -a, -o
 renomé, -éja m., sloves, ugled; renomíran, -a, -o, sloveč, slaven
 rénta ž., prihodek; rentírati se, izplačati se
 rèp in rép; répa in rêpa m.; répek in repèk m. (*repàk, -pkà*)

repertoár, -ja m., vzpored
(spored)
repertórij, -a m., seznam,
iskalnik
repetnica ž. = perotnica ž.
repíncelj, -clja m.
replika ž., protiodgovor, ugo-
vor; replicirati, ugovarjati
repórter, -ja m., poročevalec
(časnikarski), novičar
represálie ž. množ., prisilna
sredstva
reprezentánt, -a m., zastop-
nik; reprezentácia ž., za-
stop, zastopstvo; reprezen-
tírati, -am, zastopati, pred-
staviti; r. se, (po)kazati
se; reprezentatívne, -vna, -o
repriza ž., ponovitev (igre)
reproducírati, -am, zopet pro-
izvesti, obnoviti; repro-
dúkcija ž., obnova
repúblika ž., republikánec,
-nca m.; republikánski, -a, -o
repúlja ž.
reputácia ž., sloves, ime
rés prisl.; zarés; résda (v
pomenu: rés), toda: rés da
ni (= res je, da ni) dosti
vredno, pa vendar se da
še porabiti
résa ž.; résica ž., die Franse
réséda ž.
résen, -sna, -o; resnéjši, -a,
-e; resnôba ž.; resnôta ž.
resignácia ž., odpoved, vda-
nost; resigníran, -a, -o
resjë, -à s.
reskrípt, -a m.; odpis (vla-
darjev), ukaz, odlok
resnicoljúben, -bna, -o; res-
nicoljúbnost, -i ž.; resni-
coljúbje, -a s.
resolúcija ž., sklep

resonánca ž., odzvok, odmev;
resonánčen, -čna, -o
resór, -a m., področje, ob-
močje; opravilo, posel,
urad; resóren, -rna, -o
respektírati, -am, čislati, spo-
štovati; respèkt, -èkta m.,
čislanje, spoštovanje
restavrácia ž., gostilna; re-
stavránt, -a m.; restavra-
têr, -ja m., gostilničar
restavrírati, -am, obnoviti,
vzpostaviti
restringírati, -am, omejiti,
utesniti; restrikcija ž., ome-
jitev, utesnitev
résen, -šna, -o in résnji, -a,
-e; sv. Résnje Teló
rešétka ž.
rešêto s. množ.: rešêta in
rešêta
reševálec, -lca m. (-yca in
-lca)
rešítelj, -elja m.
rešiti (pog. *réšit*), -im; re-
šilen, -lna, -o (-šil-)
rešljiv, -íva, -o
rešník, -a m.
rétor, -ja m., govornik; re-
tórika ž., govorništvo; re-
tóričen, -čna, -o, govorni-
ški
revanšírati (se), maščevati
se; povrniti; revánša ž.,
maščevanje, povračilo
réven, -vna, -o; révež, -a m.;
révcek, -ôka m.; réva, ré-
vica ž.; révščina ž.; revšê,
-éta s.
revêrz, -a m., pismena obve-
za
revidírati, -am, pregledati,
preskusiti, premeniti; re-
vizíja ž., pregled, spreme-
nitev; revizionizem, -zma

revija ž., časopis, obzornik
révkati, -am; révkniiti, -nem
= révskati, révskam

révma ž. = revmatizem,
-zma m., trganje (bolezen);
revmátičen, -čna, -o

revolúcija ž., vstaja; revolu-
cionár, -ja m., vstajnik;
revolucionáren, -rna, -o;
revolucijski, -a, -o

revólver, -ja m.; revólverski
list

rézanci, -ev m. množ. (jed)
rézati (pog. *rézat*), režem,
del. sed. režóč

rezàv, -áva, -o

rézek, -zka, -o; rézkost, -i ž.;
rézkega okúsa; rézko od-
govárjati

rézen, -zna, -o = rezán, -znà,
-ó; reznóst, -i ž.

rezervát, -a m., pridržek;
tajni list

rezervíran, -a, -o, oprezen,
nepristopen; ta je zelo re-
zervíran v tem vprašanju

rezervíрати, -am, pridržati,
prihraniti; rezérva ž., pri-
držek, zaloga

rezervoár, -ja m., zbiralnik,
hranilnik (ne: vodohram)

rezgetáti, -ám, -géčem; rez-
gét, -éta m. (*rezg-*)

rezidénca ž., prestolnica; re-
zidírati, -am, stolovati,
prebivati

rezimírati, -am, povzeti, po-
sneti; rezimé, -éja m., po-
vzetek, posnetek

rezisténca ž., odpor, upiranje
rezljáti (pog. *rezljät*), -ám;
rezljánje, -a s.; rezljána ž.,
delo rezljačevo

rezolúten, -tna, -o, odločen

rezonírati, -am, 1. modrova-
ti, umovati; 2. ugovarjati;
rezonêr, -ja m., modrova-
lec, ugovarjalec

rezultáнта ž., poslédnica
rezultát, -a m., izsleditev, iz-
sledek, izid; uspeh

rêželj, -žlja m., die Schnitte
= rêženj, -žnja; rêželj,
(rêženj) kruha; režljáti (v
režnje rezati)

režíja ž., uprava, prid. re-
žíjski, -a, -o

režím, -a m., vladavina (obli-
ka vladanja); režímski, -a,
-o; režímovec, -vca m.

režísêr, -rja m., upravnik

ríbez, -a m. = ríbezelj, -zlja
m.; ríbezov = ríbezljev,
-a, -o

ríbežen, -žna m. = sl. strgá-
ča, strgálo

Richelieu (*rišljö*) franc. dr-
žavnik; Richelieuja (*rišljö-
ja*); Richelieujev (*rišljöjev*)

rígeljč, -ljca m. (marjetica)

rílec, -lca m. (*rílac, ríjca*);
rílčast, -a, -o; rílček, -čka
m.; rílčkar, -ja m. (*ríj-*)

Rím, -a m.; rímski, -a, -o;
rímsskokatolíski (ne: rimo-
katolíski)

rima ž., stik; rímati se

risálo, -a s.; risálni papír;
risálnik, -a m.; risálnica
ž. (*-sál-*)

risati, -šem; del. sed. rišóč
rísba ž.; rísbarski, -a, -o

riskírati, -am, tvegati; v ne-
varnost postaviti; riskán-
ten, -tna, -o, tvegan, neva-
ren; ríziko m. 2. -ka, 3.
5. -ku, 4. -ko; 6. -kom,
tveganje, nevarnost

ríteť, -tňa m., umerjenost, ubranost; rítmičen, -čna, -o = ríteťski, -a, -o; rít-mika ž.

ríteťsko in ríteťski prisl.

rituál, -a m., obrednik; ritu-álen, -lna, -o, obreden; rituálnost, -i ž.

rivál, -a m., tekmeč

riviêra ž.

ríž, -a m.; rížev, -a, -o; rí-žen, -žna, -o; ríževa juha; rížno polje

rižóta ž.

rjâ, rjê ž.; rjast, -a, -o (*rjâ in ærjâ; ærjast*)

rjâv, -áva, -o; rjâvkast, -a, -o; rjavéti (pog. *rjavët*), rjavím; rjavénje, -a s.; rjâ-vec, -vca m.; rjâvček, -čka m.; rjavína ž.; rjavíca ž.

rjúha ž.

rjúti (pog. *rjút*), rjôvem; rjútje, -a s. = rjovénje, -a

rkêlj, -kljâ m., hlod

rmán, -a m.

roajalist, -a m., kraljevski pristaš

rób, -a m.; po róbu se po-staviti; robník, -a m., vrsta opeke; robni hlod; trotoar

rób, -a m. = suženj; róbski, -a, -o; róbstvo, -a s.

róbkatí, -am (turščico, lešni-ke itd.); robkovína ž.

róbot, -a m.

rócelj, -clja m. = róča ž., ro-čáj, -a m.

ročíca ž.

ročník, -a m. (pri sablji)

ročnost, -i ž.

ród, -ú in róda m.; v rôdu

rodbína ž.; rodbinski, -a, -o

rodíti (pog. *rodit*), -ím (se); rodíl se je = rôjen je bil; rodíteľ, -elja m.; množ. rodíteľji = starši; rôden, -dna, -o; rodilník, -a (*-díl-*)

rododéndron, -a m., pljuvá-nec, -nca m., búrja ž.

ródom prisl. = po rôdu, do-ma, n. pr. po rôdu Čeh; domá iz Ribnice

rôgelj, -glja m.; vilice s tre-mi roglji; rôgljast, -a, -o; rogljât, -áta, -o

rogljič, -íča m., das Kipfel

rogovíla ž.; rogovílast, -a, -o; rogovílež, -a m.; rogo-vílec, -lca m. (*-lca*)

rogovíľiti, -im; rogovíľjenje, -a s.

rogúlja ž. = rôgelj; rogú-ljast, -a, -o

rohnéti (pog. *rohnët*), -ím; rohnénje, -a s.

ròj, rôja m.; rojítí (pog. *ro-jít in rôjit*), -ím

rôjstvo, -a s.; prid. rôjsten, -stna, -o; rôjstní list, rôj-stní dan, rôjstno mesto

ròk, róka m.; prid. rokóven, -vna, -o; rokóvni račún; rokóvni zápísnik

Rók, -a m.

rôka ž.; na róko; z rokó in z rôko; množ. roké, rók, rokâm, -âh, -ámi in rôke, rók, rôkam, -ah, -ámi; za róko (róke) se voditi (ne: rokó v rôki hoditi) alí za podpázduho se držati; manjš. ročíca ž. in rôkica

rokávec, -vca m.; tudi množ. rokávci (telovnik)

rokavíca ž., svetlé rokavíce
= glacé rokavíce
rokodélec, -lca m.; rokodél-
stvo, -a s.; rokodélski, -a,
-o (-dél-)
rokokó, kitni slog, rod. ro-
kokója; prid. rokokójski,
-a, -o
rokomáv, -a m. = rokomáv-
har, -ja m. = rokovnjač
rokoopís, -a m.
rokovét, -i ž.; r. cvetlic; r.
prediva
rokóvnik, -a m., der Muff
rokovnjáč, -a m.; rokovnjá-
ški, -a, -o
román, -a m.; romanopísec,
-sca m.
romántika ž. (struja); román-
tik, -a m. (pristaš struje);
romántičen, -čna, -o
Rómeo (in Julija, drama);
rod. Romea, z Romeom;
svoj. prid. Romeov, -a, -o
Romún, -a m.; Romúnija ž.;
Romúnsko; romúnski, -a, -o
róp, rópa m.; rópar, -ja m.;
róparski, -a, -o
ropotárnica ž., brložnica, die
Rumpelkammer
rôsa ž.
rôsen, rosán in rosèn, rôsna
in rosnà, rôsno in rosnó,
rôsní in rosní; dol. rôsni,
-ega
rosíti (pog. *rosit*), -ím; (po)-
róšen; rošenje, -a s.
róstbif, -a m. (jed)
rótovž, -a m.; rótovški, -a, -o
Rousseau (*rusó*); Rousseauja
(*rusója*); Rousseaujev (*ru-
sójev*)

ròv, rôva in róva
rováča ž., kramp
rováriti, -im; rovárjenje, -a s.
rováš, -a m., zarez na pa-
lici); imava še nekaj na
rovášu (na dolgu); gre na
rováš (na račun)
róvnica ž.
rozéta ž.
rozína ž., rozinova potica
rožljáti (pog. *rožljät*), -ám;
rožljánje, -a s.
róžmarin, -a m.
róžni venec; rožnovênski, -a,
-o; rožnovênska nedelja
rt, rta (*ärt.* -a) m., konica,
vrh; prvi, zadnji rt (pri
ladji); rtič; rtast, -a, -o
Rt (Rtič) dôbre náde
rúbiti, -im; rúbljen, -a, -o;
rúbljenje, -a s.; rúbež, -a
m., rubéžen, -žni ž.; prid.
rúbežen, -žna, -o; rubéžnik,
-a m.
rubríka ž., predelek
rudár, -ja m.; rudáriti, -im;
rudárjenje, -a s.; rúdnik,
-a m.; rúdniški, -a, -o
rumèn, -êna, -o; dol. rumèni,
-ega; rumenják, -a m. (v
jajcu); rumeníca ž. (rume-
na zemlja); ruménkast, -a,
-o; rumênordèč; rumêno-
prógast, -a, -o
rúnja ž., kosem, kušter (ko-
der); rúnjast, -a, -o; množ.
rúnje (koze, osepnice)
rús, -a, -o, rdeč
Rús, -a m.; rúski, -a, -o; Rú-
sko s. = Rúšija ž.
rusálka ž. (-sál-)

rúša ž. = rúšina ž.; rúšine
rézati
rúšati, -am (ruše rezati), ste-
chen
rušilec, -lca m. (-šil-)
rutina ž., spretnost, umetel-
nost, navada; rutiníran, -a,
-o, vaje

ruvátí in rvátí (pog. *ruvát* in
rvát), -rújem; ruvác, -a m.;
ruvánje, -a in rvánje, -a s.
rzátí (pog. *rzát*), rzám, fžem;
konji rzájo
řž (àřž), řží ž.; řžén, -a, -o;
řžéni cvet

S

s (pred samoglasniki in zve-
nečimi soglasniki: z) pred-
log; z rod. se veže, kadar
bi na vprašanje kje stal
predlog n a, n. pr. s kónja
pásti (biti na kónju); seno
z voza zmetati (seno je na
vozu); s Koroškega priti
(biti na Koroškem); čisto
se rabi predlog o d ali
rod., kjer mora stati s, z,
ki pomeni sredstvo, n. pr.
griči, obdani od vode
(prav: z vodo); ves prostor
je bil zastavljen samega
dijaštva (prav: s samim
dijaštvom); cerkev je bila
nabita pobožnega ljudstva
(prav: z ljudstvom ali:
polna pobožnega ljudstva)
sáblja ž.; prid. sábeljn, -a,
-o in sábeljski, -a, -o; sab-
ljáti (pog. *sablját*), -ám;
sabljánje s.
sabotírati, -am, razbijati, mo-
titi (delo)
sádje in sadjè s.; sádjevec,
-vca m., sadno vino
sadoñsen, -sna, -o (ne: sadu-
nosen); sadoróden, -dna, -o
sádra ž., mavec; prid. sá-
drov, -a, -o ali sadréñ, -a,
-o; sádrovec in sadréñec m.

sáfian, -a m., vrsta usnja;
safiánast, -a, -o
safír, -ja m.; safíren, -rna,
-o; safírast, -a, -o; safirno-
višnjev, -a, -o in -višnjév
ságo m.; 2. -ga; 3., 5. -gu;
4. -go; 6. -gom, moka iz
palmovega stržena; ságov,
-a, -o; ságova palma; sá-
govo drevo
Sahára ž.; sahárski, -a, -o
sahníti (pog. *sáhnit* in *sahnit*),
sáhnem; usáhnjen, -a, -o
sáj ja, doch; saj te ne bo
konec, če se malo zmočiš;
saj sem se dosti trudil;
toda: vsáj wenigstens; vsáj
to mi povej, če že drugega
nečeš
sája ž.; sáje nav. množ.; sá-
jav léšnik; sájavec, -vca m.;
sájavka ž.; sajavína ž.
sáldo m., prebitek, ostanek;
saldírati, -am sklepati, skle-
niti račun; poravnati, pla-
čati
sálo s.; sálást, -a, -o; sálo-
vec, -vca m. das Feder-
weiß
salón m. vélika, sprejemna
soba, dvorana; salonják m.
salonski človek; salónska
súknja

saláma ž.

sáľmiak, -a m.; salmiákovec, -vca m.

sám, -a, -ó; sám záse; sám s seboj je govóril (ne: sam seboj); to se samó ob sěbi (po sěbi) razume

samó prisl.; ne samó — am-pak túdi; samó da, n. pr. pojdemo vsi, samo da ne bi šel dež; samó če

samóča ž. = samôta ž.

samodřzec, -žca m.; samodřštvo s.

samogóltec, -tca m.; samogólten, -tna, -o (-gout-)

samokólnica ž. (-kól-)

samokrés, -a m.

samomòr, -òra m.; samomòrilec, -lca m.; samomòrilka ž.; samomòrílen, -lna, -o (-yca; -yka; -ril-)

samonikel (-kəy), -kla, -o

samoobsėben, -bna, -o; samoobsėbnost, -i ž.

samoobsòdba ž.

samopríden, -dna, -o; samoprídnost, -i ž.

samorásel (-səy), -sla, -o; sarášč, -a, -e

samosíľnik, -a m. (-síl-)

samostálen, -lna, -o; samostáľnik, -a m.; samostáľnost, -i ž. (-stál-)

samóstrel (-strel), -a m.; samostrélec, -lca m. (-lca)

samosvój, -svòja, -e; samosvój gospód, samosvòja hvála

samotárity, -im; samotárjenje s.

samótež prisl.

samotėžen, -žna, -o

samotřzec, -žca m.; samotřštvo s.

sàmouráva ž.; sàmouráven, -vna, -o

samovár, -a m.

samovólja ž.; samovóljen, -ljna, -o

sàmozavést, -i ž.; sàmozavėsten, -stna, -o

sandála ž.; nav. množ. sandále, sandál

sandwich (izg. séndvič), -a m.

sangvínik, -a m.; sangvínichen, -čna, -o

saní ž. množ.; na sanéh; sanílec m. = sanėlec m. = sanílec m.; sánke ž. množ.; sánkati se

sanitėta ž., zdravstvo; sanitėten, -tna, -o, zdravstven; sanitėjec, -tėjca m.; sanitáren, -rna, -o

sánja ž.; nav. množ. sánje; sanjáv, -áva, -o; sanjáč m.; sánjati, -am, sánjal, -a, -o in sanjáo; sanjárity, -im; sanjárjenje s.; sánjski, -a, -o sankcionírati, -am potrditi, odobriti; sánkcija ž., potrditev, odobritev

sanskřt, sanskřta m.; sanskřtski jezik

sápa ž.; sápic a ž.

Sápfo ž., 2. -pfe, 3. -pfi, 4. -pfo; svoj. prid. Sápfin, -a, -o; sápfichen, -čna, -o

Sárajevo s.; sárajeviski, -a, -o sardėla ž.; sardėľji, -a, -e

Sardou (izg. sardú), Sardouja (izg. sardújev), Sardoujev (izg. sardújev)

sarkázem, -zma m., zbadľjív zasmeh; sarkástichen, -čna, -o, zbadľjivo zasmehovalen

sarkofág m., kamenita rakev
 sátan, -a m.; sátanski, -a, -o
 satén, -a m., na pol svilená
 tkanina; saténast, -a, -o
 satíričen, -čna, -o, zbadljivo
 zasmehljiv; satírik, -a m.
 sátje in satjè, -à s.; satóvje s.
 scéla in izcéla prisl.; scélo-
 ma prisl.

scéna ž., prizor; scéničen, -
 čna, -o

Scíla ž.; Scíla in Karíbda;
 priti med Scílo in Karíbdo
 = sl. priti med krníce in
 pečine

Scípíio, -ona m.

sčakováti se, -újem se; ljudjé
 se tú sčakújejo

sčasoma prisl.

sčéniti, sčénem se; pod bre-
 menom sčéniti (pog. *sčé-
 nit*) se

sčésati (pog. *sčésat*), sčéšem;
 prah z glave sčésati

sčísta in izčísta prisl.; sčí-
 stoma prisl.

sčútiti se = zavédati se

se; s povratnim zaimkom se
 tvorimo srednjik (medij),
 ki navadno nadomešča trp-
 nik (pasiv) drugih jezikov;
 pravilno ga rabimo tedaj,
 če se dejanje povrača na
 osebek istega stavka, t. j.
 če se samó kaj dela, n. pr.
 povôzil se je; hiša se po-
 díra (če se sama podíra);
 noč se dela; po tujih jezi-
 kih pišemo n. pr. primer-
 no bi bilo, če bi se knjiga
 okrasila s pisateljevo po-
 dobo. — Povratni glagoli
 nimajo srednjika; napačno
 je n. pr. na take reči se ni
 oziralo (prav: se ljudje ni-

so ozirali); lahko bi se
 branilo (prav: bi se bra-
 nili); kjer se prepíra in
 pravda, tam gine ljubezen
 (prav: kjer se prepírajo in
 pravdajo); po italijanskem
 je n. pr. primerno bi bilo,
 če bi se knjigo okrasilo s
 pisateljevo podobo (sl.
 prav: če bi knjigo okrasili
 ali: če bi se knjiga okra-
 sila); treba bi bilo, da se ga
 prestavi drugam (prav: da
 se prestavi, da ga presta-
 vijo, da bi bil prestavljen).
 — Kadar je od povratne-
 ga glagola odvisen drug
 povratni glagol, se pri
 drugem s e izpušča, n. pr.:
 dečku se ni hotelo učiti
 (ne: učiti se); se je drznil
 izraziti (ne: izraziti se) o
 sebi tako

sebíčen, -čna, -o; sebíčnost,
 -i ž.

secesíja ž.; secesioníst, -a
 m.; secesionístičen, -čna, -o

sěč, -í ž., 1. posekani del
 gozda; košnja; živa meja;
 2. urín, sěč m.

sěč, -à m. (*sěč, sěčà*) = scál-
 nica (*-áý-*)

sěči (pog. *sěč*), -žem; vel. sé-
 zi, -íva, -íte

sedàj (*sədàj*) in zdàj prisl.;
 sedánji, -a, -e; sedánjost,
 -i ž.; sedánjik, -a m.; zdáj-
 ci = takoj; sedàjle, zdàjle

sédem; sédmí, -a, -o in sēd-
 mí; sédemnajst, sédemde-
 set, sédem sto; sedmér,
 -a, -o (gl. četver); sédem-
 desetlétnica ž.

sédemkràt ·

sêdlo s.; prid. sedlén, -a, -o
in sêdeln, -a, -o (-*dəln-*);
sedlár, -ja m.; sedláti (pog.
sedlàt), -ám

segníti (pog. *səgnít*), segní-
jem in zgníti, zgníjem

sejáti (pog. *sejət*), séjem; se-
jálnica ž. = sejálnik, -a m.

(-*jáu-*), priprava za seja-
nje; sejálec, -lca m. (-*uca*)

sêjem, sêjma m. in semènj,
semnjà (*səmənʃ*) m.; sej-
már, -ja m.; sejmárski, -a,
-o; sejmíšče s.; séjmski, -a,
-o in semánji, -a, -e; sej-
mováti, -újem; sejmúlja ž.

sékati, -am; sekálec, -lca m.
(-*uca*)

sékcija ž., oddelek; prid. sek-
cíjski, -a, -o

sekíra ž.; sekírca ž.; sekíri-
šče s.

sekljáti (pog. *sekljət*), -ám;
sekljáč, -a m.; sekljív, -íva,
-o

seksuálen, -lna, -o, spòlen;
seksuálnost, -i ž., spòlnost;
séksus, -usa m., spòl

séktor, -ja m., krožni izsek,
oddelek

sekuláren, -rna, -o, stoléten
sekvéster, -stra m. (oblastve-
na) zasega; sekvestríratí,
-am, zaseči

sèl (*səʔ* in *səl*), slà m.; brzi
sel, hítri sel; selstvò (*səl-
stvò*), -à s., poslanstvo, po-
slanica

Sélca, Sélc (*séuca*) s. množ.;
sélški, -a, -o (*séuški*)

selékcija ž., izbor; selektíven,
-vna, -o

selíšče s.

selíti (pog. *sélit*), sélím; (na)-
séljen, -a, -o; seljènje s.;
selívec, -vca m.; selívka ž.,
ptíca selívka; selílen, -lna,
-o (-*lil-*) selílmi stroški =
selítveni

sélnica ž. = sejálnica, sejál-
nik (*séunica*)

sêlo s.; množ. sêla (in sêla),
sél, -om, -ih, -i; sélski, -a,
-o (*séuski*); seljàn, -ána m.;
selják, -a m.; seljánka ž.;
seljánstvo s.; krajevna ime-
na: Golóbje sêlo; Ráčje sê-
lo; množ. Uršna sêla, rod.
Uršnih sél; Sêla; Sélnica
= Sévnica; Sélšček (*séu-
ščək*), -ščka m.

sèm prisl.; sèm ter tjà; sèm
ter tàm; sèm pa tjà; do
sèm, sèmle, sèmkaj (*səm*)
semafór, -a m., optični tele-
graf

séme, -ena s.; množ. sémena
in seména; sémenski, -a,
-o; seménje s.

semeníšče s.; semeníščnik, -a
m.; semeníški, -a, -o

seméster, -stra m.; seméstr-
ski, -a, -o

seminár, -ja m.; seminárski,
-a, -o

Semíramis, -ide ž.

sèmkaj = sèm

sèn (*sən*), snà m., spanje;
sanje

sencè, -à s. (*səncè*) = senèc,
-ncà m. (*sənəc*); mnž. 1.,
4. sencà, 2. senèc (*sənəc*)
in sènc (*sənc*), 3. sencèm,
5. sencéh in sèncih, 6. s
sencí; moška sklanja: sen-
ci, -cèv, -cèm, -cè, -cih, -cí

sénčnica ž.; sénčnik, -a m.
sénior, -ja m., starejši; seni-
orát, -a m.

senó, -á s.; prid. senén, -a,
-o; senéní vóz, senéne ví-
le; sénska kôšnja; senják
= seník, -a m. (senena ko-
píca; shramba za seno);
senôžet, senožéti ž.

sentimentálen, -lna, -o, ču-
stven, osladen; sentimen-
tálnost, -i ž., čustvenost,
osladnost

senzácija ž., kar zbuja veli-
ko pozornost; senzacijski,
-a, -o = senzacionálen,
-lna, -o

senzál, -a m., posrednik (na
borzi)

senzítiven, -vna, -o, zelo ob-
čutljiv

senzualízem, -zma m., razla-
ganje duševnega življenja
iz občutkov; senzualíst, -a
m.; senzualístičen, -čna, -o

septémber, -bra m.; septém-
brski, -a, -o

sér, -a, -o = siv; séra gla-
va; sérec, -rca m., belec,
bel konj; sérka ž., sera
raca; sérost, -i ž.; sér, -a
m., brkáti sér (jástreb)

seráil, -a m., sultanova pa-
lača

serenáda ž., podôknica

sêrija ž., vrsta

sêrum, -uma m.

serviéta ž. (preprosto: ser-
vét, -a m.), prtíč

servís, -a m., pribor

sesáti (pog. *sasât*), sesám;
sesávka ž., cev; sesálec,
-lca m., sesálka ž. (*-yca*,
-yka)

sestánek, -nka m., snidenje,
shôd

sestáti se (pog. *sastât*), -stá-
nem se = sl. sníti, snídem
se; sešel (*sasëu*), sešla, -ò
in -ó; sestájati se = shá-
jati se

sestáti (pog. *sastât*), -stojím;
člôvek sestóji iz duše in
telesa; sestájati, -jam, -jem
(ne: sestojati)

sestáviti, -im; sestávljen, -a,
-o; sestávljenec, -nca m.;
sestávljenka ž.; sestávljati,
-am; sestávek, -vka m.; se-
stáv, -áva m.; sestavína ž.
(*sastav-*)

sésti (pog. *sëst*), sédem; sé-
del, -dla, -o in sël (*sëu*),
séla, -o

sêstra ž.; po pôli sêstra;
prid. sêstrin, -a, -o; sê-
strski, -a, -o; sestrinji, -a,
-e; manjš. sêstrica in se-
stríca ž.

sestrádati, -am (*sə-*) = iz-
strádati, -am

sestrič, -íča m., sestrin sin
sestrična ž.

sesúti, sesújem in sespëm
(*sə-*)

sesutína ž. (*sə-*)

sesvedráti, -ám (*sə-*); sesve-
drán, -a, -o; sesvedráni
lasjé

sešíti, sešíjem (*sə-*); sešít,
-a, -o

seštévek, -vka m. (*sə-*), vsota
sévec, -vca m.; sévka ž. =
sejalec, sejalka
sevêda

séver, -a m.; séveren, -rna, -o; sévernica ž.; séverno-tečájen; severnják = séverník, -a m.; séverozahòd, séverovzhòd, séverozahòden; Séverna Améri-ka, sévernoamèriški, -a, -o séverno od Celóvca (ne: se-verno Celovca)
sezídati, -am (sə-)
seznam, -áma m. (sə-)
sezóna ž., letni čas, priličen čas; sezónski, -a, -o
sezúti (pog. *səzút* in *səzút*), -zújem; sezúvati = izúti, izújem, izúvati (čevlje)
séženj, -žnja m.; séženjski, -a, -o
sféra ž., kroglá, okrožje; sfé-ričen, -čna, -o = sfèrski, -a, -o; sferóid, -a m.
sfínga ž., staroegiptovska ka-menita podoba, na pol človek, na pol lev; zago-netna oseba
Shakespeare (izg. *šékspir*), rod. Shakespeara, svoj. prid. Shakespearov, -a, -o
shéma ž., pregled, očrt, vzo-rec; shemátičen, -čna, -o, pregleden, v glavnih po-tezah; shematizírati, -am, pregledno podati, v glav-nih potezah orisati
shírati, -am
shízma ž., razkol; shizma-tik, -a m., razkólnik; shi-zmátičen, -čna, -o, razkól-niški (-kól-)
shladíti (pog. *shladit*), -ím = izhladiti
shlapéti, -ím (pog. *shlapët*); vóda je shlapéla

shodíti (pog. *shòdit*), shó-dim; shójena pót; shòdil sem se; otròk je shòdil
sholástika ž.; sholástik, -a m.; sholástičen, -čna, -o
shólija ž., opomnja
shrániti, -im; shránjen, -a, -o; shrámba ž.
shudíti se (pog. *shudít* in *shúdit*), -ím se; se je shú-dil
shújšati, -am; shújšan, -a, -o; shújšanje s.
shvátiti = sl. razuméti, do-uméti; shvácati = uméti, umévati, doumévati
Sibíla ž.; sibílski, -a, -o
sicèr prisl.; sicèršnji, -a, -e; sicèršnja določila
Sicílija ž.; sicílski, -a, -o
sídno, -a s.; prid. sídrn, -a, -o
sígá ž. (dihanje); síga mu v prséh cvíli; sígav, -a, -o; sígavica ž.; sígavost, -i ž.; sígavec, -vca m.
signál, -a m., znamenje; sig-nalizírati, -am, znamenje dati
sijájen, -jna, -o; sijájnost, -i ž.
síkatí, -am; síkav, -a, -o; sí-kavec, -vca m.
síla ž.; po síli; v síli; za sí-lo; po vsi síli hóče tó imé-ti (ne: za vsako ceno); od síle bogàt; síla (množica) ljudí, tudi: sílo ljudí; sílo vèlik
silák, -a m., silen človek
sílen, -lna, -o (*sílan*, *sílno*, -o)
síluéta ž. (senčni) obris; črtica
silícij, -a m.

siliti, -im; síljen, -a, -o; síljenje s.
 silogízem, -zma m., sklep;
 silogístika ž.
 simból, -a m., podoba, znamenje; simbólen, -lna, -o = simbóličén, -čna, -o; simbólika ž.; simbolízem, -zma m.
 simetrija ž., somernost; simétríčen, -čna, -o, soméren, -rna, -o
 simfoníja ž., (glasbena) skladba; simfóníčen, -čna, -o
 simpatíja ž., sočutje, nagnjenje; simpátíčen, -čna, -o, prikupljiv, sočuten; simpatizírati, -am, sočutje, nagnjenje imeti
 simptóm, -a m., priznak (bolezní); simptomátíčen, -čna, -o
 simultán, -a, -o in simultánski, -a, -o, istočasen, skupen; simultánka ž., skupna šahovska igra
 sindikát, -a m., zveza posameznih strok (trgovcev, delavcev itd.)
 siníca ž.; siníčji, -a, -e
 sinjéti, -njím, postati sinji; (po)sinjél (-èŕ), -éla, -o
 sínji, -a, -e, víšnjev; sínji kámen, -e nebó; sinjína ž.; sínjiti se, -im se; sínjost, -i ž.; sínjkast, -a, -o
 sinóči prisl.; sinóčnji = snóči, snóčnji
 sinóda ž., cerkvení zbor; sinodálen, -lna, -o = sinódski, -a, -o
 sinonímen, -mna, -o, soznačen; sinonimíja ž., sinonímika ž., nauk o soznačnih besedah

sintéza ž., sestáva, sestáv;
 sintétičen, -čna, -o, sestáven, -vna, -o
 sínus, -a m.
 sípati, sípam in sípljem
 sír, síra m.; sírár, -ja m.; sírárstvo s.; síriti, -im; (za)sírjen, -a, -o; sírjenje s.; síríšče s.; sírotka ž., sírna voda
 sírek, -rka m., koruza
 síréna ž., piščal (na ladji, v tovarni)
 Sírija ž.; Sírec, -rca m.; sírski, -a, -o; sírijski, -a, -o
 síríšče s., posušeni telečji želodec; síriščnik, -a m.; síriščen, -ščna, -o
 siromák, -a m.; siromáški, -a, -o; siromáščina ž.; siromášstvo s.; siromášen, -šna, -o
 siróta ž.; sirótica ž.; siróški, -a, -o; siróštvo s. = sirotína; sirotínski, -a, -o; sirotínstvo s.; sirotíšče s.; sirotíšnica ž.
 Sísek, -ska m.; sísački, -a, -o
 systém, -a m., sestáv, sostáv; sistemátika ž., nauk o sestavih; sistemátíčen, -čna, -o, znanstveno urejen
 sitnáríti, -im; sitnárjenje s.
 situácija ž., položaj, stanje, razmere; situacijski, -a, -o
 sív, síva, -o in -ó; v sestavi: sívomóder, sívozelèn, sívorjáv
 sívec, -vca m. (vol); sívka ž. (kráva)
 Sízif, -a m.; Sízifovo delo
 sjésta ž., počitek (opoldanski)
 Skáder, -dra m.; skádrski, -a, -o; Skádrsko jezero

skákati, -kam, -čem; skakálen, -lna, -o; skakálnica ž. (*kál-*); skakálec, -lca m. (*-yca*); skakálka ž. (*-yka*)

skákljaj, -a m.

skakljáti (pog. *skakljät*), -ám; skakljánje s.

skakóma prisl.

skála ž., lestvica

skála ž., v skalàh; skálica ž.; skálen, -lna, -o; skálnat, -a, -o (*skál-*)

skalíti (pog. *skalit*), -ím (vo-dó); skaljèn, -èna, -o

Skandinávija ž.; Skandinávec, -vca m.; skandinávski, -a, -o

skandíрати, -am, stopice meriti, zlogovati

skávt, -a m.; skávtski, -a, -o; skávstvo, -a s.; skavtíрати, -am

skáza ž.; mójster skáza; skazíti (pog. *skazit*), -ím; skažèn, -èna, -o

skázati, -žem in izkázati, -žem; skazováti, -újem in izkazováti

skedènj, -dnjà (*skedènj*) m.; prid. skednjén, -a, -o; skednjèna vràta

skelét, -a m., okostnják

skelèti (pog. *skelèt* in *skelèt*), skelèč, -èča, -e

sképsa ž., dvom; sképtik, -a m., dvomljivec; sképtičen, -čna, -o, dvomljiv; skeptícizem, -zma m.

skesáti se (pog. *skəsät*), -ám se; skesán, -a, -o

-ski, -a, -o; priimki na -ski se sklanjajo kot pridevniki, n. pr.: Koséski, Koséskega; Dobróvski, -skega;

Dostojévski, -skega (tako kakor drugi enakšni priimki: Máksim Górkí, M. Górkega)

-ski, -a; -o; to obrazilo daje pridevnikom pomen splošnosti izvora ali pripadnosti, medtem ko pomeni -ov, -ova, -ovo svojilnost, pripadnost k posameznim predmetom; napačno je: ravnatelj-ska pisarna (prav: ravnatelj-eva); Hudsonski zaliv (prav: Hudsonov; po Hudsonu, ki ga je l. 1610. odkril); premoženjska oddaja (prav: oddaja premoženja); bolgarski sosedje (prav: sosedje Bolgarov)

skáica ž., začrt (prvi načrt), črtica; skicírati, -am, začrtati, osnovati

skídati, -am (gnoj); skídati se, skídaj se odtód

skíniti, -nem = sl. snéti (pog. *snèt*), snámem

skióptikon, -a in skióptika m.; skióptičen, -čna, -o

skipéti (pog. *skipèt*), -ím; mléko je skipélo; skipljív, -íva, -o

skísati se, -am se; mléko se je skísalo

skládalnica ž. (*-day*) = skládovnica ž. = skládanica ž. (drv)

skládati, -am; sklád, -áda m.; skláden, -dna, -o; skládálec, -lca m. (*-lca* in *-yca*); skládíšče s.; skládíščnik, -a m.; skládba ž.; skládátelj, -a m.

sklánjati, -am; sklánjanje s.; sklánja ž. = sklanjátev, -tve ž.; sklanjálen, -lna, -o (-njál-)

skleníti (pog. *sklénit*), sklénem; sklénjen, -a, -o

sklèp, -épa ž.

sklicati, sklícem; skliceváti, -ujem (se na kaj)

sklíti, -jem in vzklíti, -jem

sklízek, -zka, -o opolzel (*opóuzax*)

skljúčiti, -im (se); skljúčeno hodíti

skloníti (pog. *sklônit*), sklónim se; sklónjen, -a, -o; sklóni se, -íte se; pokônci se skloníte; sklóniv (= sklónjen) hodíti

sklópnicà ž., škatla

skóbljati, -am, strúgati; skóbelj, -blja m.; skóbeljnik, -a m., stružnica; skóblja ž., strugalo; skóbljanec, nav. množ. skóbljanci ostrúžki

skodéla ž.; skodélica ž.

skódla ž., kálanica; s skódlami kríta stréha; skódlast, -a, -o

skoléhati, -am

skomína ž.; skomínati, -am; skomína se mu ali skomína mu je

skomizgniti, -nem; skomí-zgati, -am

skomljáti (pog. *skomljät*), -ám; skomljánje s.

skončáti (pog. *skončät*), -ám

skóp, skópa in skôpa, skópó in skôpo; množ. skópí in skôpi; dol. skópi, -ega

skôpec, -pca m.

skopíti (pog. *skopit* in *skópit*), -ím in skópim; skópljen, -a, -o; skópljenje in skopljénje s.; skopljénec, -nca m.

Skóplje, -a s.; skopljánski, -a, -o

skopóst, -i ž.

skoprnéti (pog. *skoprnet*), -ím (od žeje)

skôraj prisl.; skôrajšnji, -a, -e; skôrajda = skôraj

skóriš, oskóriš, -a m. (drevo)

skórja ž.; skórjica ž.

skóz, skózi; skóz in skóz; skóz bólj; kot predlog: skoz, skòz(i); skoz mésto jézditi; skoz trí léta; skózenj, skóznjo, skóznje (ne: skoz-nje)

skrája = (s kraja) prisl.; skrája je še šló

skrájen, -jna, -o; skrájni čas; skrájnost, -i ž.; skrájnik, -a m.

skránja ž., brada, čeljust; nav. množ. skránje

skrátiti, -im; skrácen, -a, -o; skrájšati, -am

skrátka prisl.

skřb, -í ž.; skřbstvo s.; skřbstven, -a, -o; skřben, skřbna, -o, -i in skřbnà, -ó, -í skřčiti, -im; skřčen, -a, -o; skřčljiv, -íva, -o

skřhati, -am

skríl (-íř in -íl), -li ž. in skríla, -e ž.; skrílav, -a, -o; skrílast, -a, -o; skrílavec, -vca m.

skřínja ž.

skřivàj prisl. = naskřivàj, skřívši, skřívoma; na skřivnem

skriválnica ž. (-váy-); skri-
válnico se igráti
skrivíti (pog. *skrivít*), -ím;
skrivljen, -a, -o; skrívlje-
nje s.
skrnína ž., trganje po udih,
udnica; skrnôba ž.
skrómen, -mna, -o; skróm-
nost, -i ž.
skrpúcati, -am; skrpucálo s.
skrún, -a, -o, omadeževán;
skrúna ž., mádež; skrúni-
ti, -im; (o)skrúnjen, -a, -o;
skrúnjenje s.; skrunílec,
-lca (-lca in -yca) m.
skrupulánt, -a m.
skržât, -âta m.
skúbsti (pog. *skúbst*), -bem;
skúbel (-báy), -bla, -o;
oskúben, -a, -o; skúbenje s.
skúhati, -am; skúha ž.
skúp, skúpaj prisl.; skúpen,
-pna, -o; skúpnost, -i ž.;
skúpščina ž.
skupína ž.; skupínski, -a, -o
skúpiti, -im; skúpil jo je;
skupíček, -čka m.; skúp-
ljen, -a, -o; skúpljati, -am;
skupljevâti, -újem
skúsiti in izkúsiti, -im; skuš-
njáva ž.; skúšnja ž. in iz-
kúšnja ž.; skúšati, -am in
izkúšati; skušnjávec, -vca
m.
skváriti, -im; skvárjen, -a, -o;
skvárjenost, -i ž.
slâ, slè ž.
slâb, slâba, -o, -i in slabó,
-í, -é; prim. slábši in sla-
béjši, -a, -e; prisl. prim.
slábše in slabéje; na slá-
bem, slábšem biti; v sesta-
vi: slaboglâsen, slabovéren,
slabovíden

slabíti (pog. *slabit*), -ím
sláčiti, -im
slád, -ú m., das Malz; ječ-
ménov, ovsén slád
sládek, -dka, -o in sladák,
sladèk (-dàk), -dka, -ó;
sladkáti (pog. *sladkât*),
-ám; sladkáv, -áva, -o; slad-
kávec, -vca m.; sladkór, -ja
m.; sladkôba ž.; sladko-
snéd, -a, -o; prim. slájši,
-a, -e; prisl. prim. sláje
sladoléd, -a m.; sladolédar,
-ja m.
sláp, -a in slapú m.; množ.
slapóvi
slaščíca ž.; slaščičar, -ja m.;
slaščičárna ž.
slátina ž., kislá voda; slátin-
ski, -a, -o; slátinska ste-
kleníca = zelénka ž.
slavíti (pog. *slavit*), -ím; sláv-
ljen, -a, -o; slávljenec, -nca
m.; slávljenje s.
slávje, -ja s. (ne: slavlje)
slávnosten, -stna, -o
sléči (pog. *slèč*), sléčem; slé-
ci (ne: slečem, ampak sná-
mem rokavice)
sléd, -ú m.; brez sledú; sléd,
-í ž.; sléden, -dna, -o; sléd-
ni pes; sledíti (pog. *sledít*),
-ím; sledèč, -éča, -e; sle-
dénje s.
sledíti (pog. *sledít*), -ím ko-
ga, za kóm (ne: komu);
dalje sledí (prav: bo sledí-
lo, ali pa: dálje prihodnjič)
slédnji, -a, -e, vsak; posled-
nji
slédnjič prisl., slédnjikrat
sléherni, -a, -o, vsak; sléher-
nik, -a m.

slěj prisl.; prěj ali slěj; slěj ko prěj
 sléme, -éna s. (tudi slémena); množ. slémena in sleména; slémenska blazína
 slép, -a, -o in -ó; na slépo kupíti; na pol slép; slépa céna; slepáriti, -im; slepárjenje s.; slepíti (pog. *slepít*), -ím; (za)slepljèn, -éna, -o; slepljenje s.
 slepič, -íča in slépič, -íča m.
 sléz, -a m., der Eibisch; slézovo drevo, slézov čaj
 slíčen, -čna, -o = podobén, -bna, -o
 slikár, -ja m. (in slíkar, -ja); slikárstvo s.; slikárski, -a, -o; slíkarica ž.
 slíkovnica ž.
 slína ž.; slínast, -a, -o; slínnav, -a, -o; slínavec m.; slínavka ž.; slínavost, -i ž.; slíniti, -im, (o)slínjen, -a, -o; slínjenje s.
 slíva ž.; slívov, -a, -o; slívovec m., slívovka ž., slívo-vica ž.
 sljúda ž.; sljúdovec, -vca m.
 slóg, -a m.
 slóga ž.; slóžen, -žna, -o; slóžnost, -i ž.
 slòj, slòja m.; slojíšče s.
 slók, -a, -o; slókast, -a, -o; slokáč m., slokáča ž.
 slonéti (pog. *slonět* in *slōnet*), -ím; slonèl (-*ěy*) in slōnel (-*ey*) -éla, -o; slonénje s.
 Slován, -a m.; slovánski, -a, -o; slovánstvo s.; slovánščina ž.; slovánskost, -i ž.
 Slovénec, -nca m.; Slovénka ž.; slovénski, -a, -o; slo-vénstvo s.; slovenščina ž.;

slovenízem, -zma m.; slo-venizírati, -am
 Slovénj Grádec, rod. Slové-njega Grádca, prid. slo-venjegraški, -a, -o
 slovés, -a m.
 slovéti (pog. *slovět*), -ím; slověč, -ěča, -e; slovénje s.
 slóvstvo, -a s.; slóvstven, -a, -o; slóvstvenik, -a m.
 slučáj, -a m., nakljúče; slu-čajno = po nakljúču
 slučáj m., 1. primer, n. pr. primér kólere, primér ne-pokórščine (ne: slučaj ko-lere); 2. v slučaju: sl. če, ob, n. pr. v slučaju dežja = sl. če bo dež, ob dežjů; v slučaju potrebe = sl. če bo (bi bilo) tréba
 slúga, -a in -e; -u in -i, m.; prid. slúgov, -a, -o; slúgi-nja ž.
 slušálka ž. = slušálo (*slušál-ka*)
 slušátelj, -a m.; slušáteljica ž.; slušáteljstvo s.
 slúti, slòvem in slújem
 slútíti (pog. *slútít*), -im; slú-ten, -a, -o; sluténje s.
 slúz, -a m., der Schleim; slú-zen, -zna, -o; slúzav, -a, -o; slúzavec, -vca m.; slú-zec, zca m., der Schleim-stoff; slúznica ž.
 slůžba ž.; slůžben (-*bən*), -a, -o; po slůžbeni póti, po-trébi
 služinčád, -i ž.
 slúžiti (pog. *slúžit*), -im; slú-žil, -íla, -o, -i
 slůžkinja ž. = dékla

smátrati koga za (kot), n. pr.: škodljivca = imeti (štéti) za škodljivca; smatratí, da... = meniti, misliti

smehljáti (pog. *smehljàt*), -ám se; smehljáj, -a m.

smejáti (pog. *smejàt* in *smé-jat*), sméjem, sméjam se; smejé

smél (*smél*), -a, -o; prim. smeléjší, prisl. smeléje; smélec, -lca m. (-lca); smélost, -i ž.

smér, -í ž.

smétana ž.; smétanast, -a, -o; smétanasta omáka, káva

smílití se, -im se; da se Bogú smíli!

smísel (*smísəy*), -sla m.; v smíslu = po, n. pr. v smíslu predpisov = sl. po predpisih; med oménjenimi državami je sklénjen sporazúm, v smíslu katerega (= sl. po katerem) bi letálstvo teh držav prišlo na pomoč

smíseln, -a, -o; nesmíseln, -a, -o; smíselnost, -i ž. (-səln-)

smodníšnica ž.

smókva, -e ž.; prid. smókvín, -a, -o; smokóven, -vna, -o; manjš. smókvice ž.

smóla, -e ž.; smólen, -lna, -o; smólnat, -a, -o (*smól-*)

smólnik, -a m. (*smól-*)

smóter, -tra m.; smótrn, -a, -o; smótrnost, -i ž.

smótká, -e ž.

smrád, -ú m.; smráditi, -im; (o)smrajén, -ěna, -o

smrčáti (pog. *smřčat*), -ím
smrdéti (pog. *smrdět*), -ím;
smrděč, -ěča, -e; smrdljiv, -íva, -o (ne: smradljiv);
smrdljivéc m., smrdljivka ž.

smréka, -e ž.; smrékov, -a, -o; smrékovina ž.; smrécje s.

smřkav, -a, -o; smřkaveč, -vca m.; smřkavka ž. = smřklja ž.; smřkavost, -i ž.

smřkelj, -klja m.

smrtonôsen, -sna, -o = smřten, -tna, -o

smúč, -í ž.; nav. množ. smučí, rod. -í, daj. -ém, mest. -éh, druž. -mí; smúčke ž. množ.; smúčkati se, -am se; smúčar m., smúčarka ž.; smúčkati se; smúka, -e ž.

snáha, -e ž. (ne: sinaha); prid. snáhin, -a, -o

snažilka ž. (-žil-)

snédati, -am; snédav, -a, -o; snédavec, -vca m.

Snegúlja ž.; Snegúlčica ž.

snét, -í ž.; snetjáv, -áva, -o; snetjávost, -i ž.; snetiv, -íva, -o in snetljiv; snetljívec, -vca m.; snetljivost, -i ž.; snetjě, -à s.

sněžke, sněžk ž. množ.

snídenje s. = sestanek

snímek, -mka m., faksímile

sníti se, snídem se (pog. *snít* se); del. pret. sešel (*səšəy*), sešla, -ò in -ó; sešli smo se; trajno: shájati se

snóči = sinóči; snóčnji, -a, -e
snòp, snòpa m.; snòpič, -a m.; snopjě in snòpjě, -a s.

snováti, snújem; snováł, -a, -o; snovánje s.

snúbiti, -im; snúbljen, -a, -o;
snúbljenje s.; snubítev, -tve
ž.

so- (predpona) se uporablja
večkrat po tujih zgledih:
sóvrstnik, sóroják, sóbrat,
skupnost pa je že z osnov-
no besedo izražena: vrst-
nik, roják, brát

soaréja ž., večerna zabáva
sóba ž.; sôben, -bna, -o; sôb-
na vráta

sôbar, -ja m.; sôbarica ž.

sóbolj, -a m.; sibírski sóbolj;
sóbolji, -a, -e; soboljína ž.

sobóta ž.; vélika sobóta

sociálen, -lna, -o, družáben;
sociálnost, -i ž.; socializá-
cija ž.; socialízem, -zma
m.; sociálni demokrat, so-
ciálnodemokrátčen; socio-
lóg, -a m.; sociologija ž.

sočústvo, -a s. = sočútje s.;
sočústven, -a, -o = sočú-
ten, -tna, -o; sočustvováti,
-újem

sód, -a m.; sódstvo s.; nágli
sód, náglo sódstvo

sód, -a in -ú m.; sódar, -ja
m.; sódarski, -a, -o; só-
darstvo s.; sódast, -a, -o

sóda ž.; sódav, -a, -o; sóda-
vica ž., sódava vóda

sôdba ž.; prid. sôben, -a, -o

sóden, -dna, -o; sódni dvòr,
stòl (*stòl*), dán; sódna
oblast; sodník m.; sodnija
ž.

sóditì, -im (pog. *sóditì*); só-
dil, -íla, -o, -i

sodôben, -bna, -o; sodôbnost,
-i ž.; sodôbnik, -a m.

Sódražica ž.; sódraški, -a, -o
sódrga ž., drhál

sofíst, -a m., lažimodriján;
sofístika ž.; sofízem, -zma
m.

Sófoklej, -a m.

soglásje, -a s.

sôha ž.; sôhica ž.; sôhin,
-a, -o

sôkol (*sôkol*), -ôla m.; prid.
sokólji, -a, -e; sokólje okó;
Sôkol, -ôla; sokôlski, -a,
-o; sokôlstvo s. (*-kôl-*)

Sókrat, -a m.; sokrátičen,
-čna, -o

sókrvica ž.; sókrvičen, -čna,
-o

sól (*sól*), solí ž.; v sôli, s
soljó; solnína ž., solníca
ž. (*soy-*); sólen, sólna, -o;
sólnat, -a, -o (*sol-*)

soláta ž.

soldát (*soydat*), -a m., vojak;
soldáski, -a, -o, vojaški;
soldáščina ž., vojáščina
(*soy-d-*)

solicitátor, -ja m., odvetniški
uradnik

solidáren, -rna, -o, skupen,
vzajemen; solidárnost, -i
ž., vzajemnost

solíden, -dna, -o, trden, tr-
pežen, reden; solídnost, -i
ž.

solíter, -tra m.; solítrn, -a,
-o = solítrov, -a, -o; solí-
trovka ž.

soljê nec, -nca m., das Salz-
stangl

sólopétje s.; sólopévec, sólo-
pévka; sóloígrálec m.

sólza, -e (*sólza*), tudi s po-
udarkom na končnici: sol-
zé; 4. 6. solzó; množ. 1.
4. solzé, 2. solzá (poleg
sólz), 3. solzàm, 5. solzàh,

6. solzámi; prid. solzán, -znà, -ó in sólzen, -zna, -o; solzàv, -áva, -o; solzėti (pog. *solzèt*), -ím; solzé-nje s.
- sómrak, -a m.; sómračen, -čna, -o
- sónce, -a s.; množ. sónca, sónč, sóncem, sóncih, són-ci; manjš. sóncece s. (-čac-ce); sónčen, -čna, -o; són-čiti se, -im se; sónčenje s.
- sónđa, -e ž.; sondirati, -am
- sonét, -a m.; sonéten, -tna, -o
- sonóren, -rna, -o, zveneč; sonórnik, -a m., zvočen glas; sonórnost, -i ž., zvoč-nost
- sóprazník, -a m.
- sopròg, -óga m.; sopróga ž.
- sòpsti (pog. *sòpst*), sòpem; je sòpel, sòpla, -o
- soródstvo, -a s.
- sortírati, -am, izbrati
- sóržica ž.; sóržičen, -čna, -o, sóržičen krùh
- sósed, -éda m.; soséden, -dna, -o in sosédnji, -a, -e; so-séska ž.; sosésčina ž.; so-sédstvo s.
- soséska ž.; soséskin, -a, -o
- sostàv, -áva m., sestàv, si-stém
- sotéska ž.
- sóučènec, -nca m.; sóučèn-ka ž.
- sóúd, -a m.; sóúdstvo s.
- sòva, -e ž.; prid. sòvji, -a, -e
- sovpàsti (pog. *sovpàst*), -pá-dem, -pàdati, ujemati se, strniti se
- sovrág, -a m.; sovrážík, -a m.; sovráštvo s.
- sožálje, -a s.; sožálen, -lna, -o; sožálnica ž. (-žál-)
- spálka ž.; spakováti (pog. *spakovàt*) se, spáciti se; spáčen, -a, -o
- spakedráti (pog. *spakedràt*), -am; spakedrán, -a, -o
- spámetovati, -ujem (se)
- spáren, -rna, -o = sopáren, -rna, -o; sopáričen, -čna, -o
- spáriti, -im; spárjen, -a, -o
- spároma prisl.
- spasítelj, -a m.
- spášnik, -a m., skupni trav-ník
- spáti (pog. *spàt*), spím; spá-len, -lna, -o; spálnica ž. = spalna sòba; spálnik, -a = spalni voz, der Schlafwa-gen; spálka ž., uspavalno sredstvo (-*spál*-); spávec m., spávka ž.
- speciálen, -alna, -o, poseben, izjemen; speciálnost, -i ž., posebnost, stroka; speciali-zirati, -am, na dróbnò do-ločiti; specialist, -a m., iz-vedenec; strokovnjak
- specífichen, -čna, -o, vrsten, svójski, lasten; specificíra-ti, -am, nadržóbnò opisati
- spečáti (pog. *spečàt*) se, -ám se
- spěči (pog. *spěč*), spēčem; vel. spēci, -íte; spēkel (-*kaj*) spēkla, -o
- speditèr, -ja m., prevóznik, odprávník
- spéhati = upéhati (n. pr. kò-nja)
- speháti (pog. *spəhàt*), -ám; spahníti, spáhnem
- spéktrum, rod. -tra m., šár; spéktrálen, -lna, -o

spekulácija ž., razmišljanje; spekulativen, -vna, -o, razmišljevalen; špekulácija ž., preudarno, načrtno trgovanje; špekulírati, -am; špekulánt, -a m.

speljáti (pog. *spéljat*), spēljem; spēlji, -íte; spēljaj, -ála, -o

spénjati se, -am se; spėti (*spèt*) in vzpénjati, vzpėti se

spésniti, -im; spésnjen, -a, -o (pesem zložiti)

spéšiti, -im; pót spéšiti; spésšen, -šna, -o; spésnost, -i ž.

spét = zópet

spėti (pog. *spét* in *spèt*), spèm in spējem

spirála ž., víba, kotánc; spirálen, -lna, -o, víbast

spirituál, -a m.; spirituálen, -lna, -o, duhóven, -vna, -o

spláhniti, -nem; spláhnjen, -a, -o

splákniti, -nem; spláknjen, -a, -o

splášiti, -im; konj se je splášil

splávar, -ja m.; splávarski, -a, -o

spláziti se, -im se

splésniti, -nim; kruh je splésnil

splèsti (pog. *solèst*), splètem, splétati; spléteľ (*-təy*), splétla, -o in splèl, (*splèy*), splèla, -o

splétka ž.; spletkáriti, -im; spletkárjenje s.

splézati, -am

Splít, -a m.; splítski, -a, -o

sploh prisl.; na sploh

splošen, -šna, -o; splošno veljavén, splošno človeški; posplošen, -a, -o

spočėti (pog. *spočèt*), spočnèm; spočétje, -a s.

spočiti (pog. *spočit*), spočím si in se

spòd = izpod predl. z rod. spòdaj prisl.; od spòdaj;

spòdnji, -a, -e; spòdnjica ž., spòdnja obléka

spodbudíti = izpodbudíti

spodíti (pog. *spodít*), -ím; je spòdil, -íla, -o in spòdilo

spodletėti in izpodletėti

spodnèsti in izpodnèsti

spodréc, -a m.; spodrécati, -am; spodrécan, -a, -o

spodrivati in izpodrivati

spodrsniti in izpodrsniti

spoglédati se, -am se; spogledováti se; spogledljiv, -íva, -o; spogledljivka ž.

spokóren, -rna, -o; spokorít se (pog. *spokorit* in *spokôrit*); spokórník, -a m.

spòl (*spòl*), spòla m.; spòlen, -lna, -o; spòlník, -a m. (*spòl-*)

spól (*spól* in *spóy*) = spóli; na spól(i) kaj imeti; na spól oráti (eden dá zrnje, drugi njivo)

spólniti, -im (*spoun-*); spólnjen, -a, -o; spólnjenje s.; spólnjeváti, -njújem in izpólniti

spólzek, -zka, -o (*-poz-*)

spomínek, -nka m. = spomeník, -a m.

spomlád, -i = pomlád ž.; spomladánji, -a, -e; spomladánski, -a, -o

spómniti, -nim (se); spomínjati se koga, česa, na koga, na kaj

spóna ž.

spónka ž.

spontán, -a, -o, samohôten, iz lastnega nagiba, sam od sebe; spontánost, -i ž.

spopólniti, -nim; spopólnjen, -a, -o; spopolnjeváti, -njújem in izpopólniti (*-pogn-*)

sporádičen, -čna, -o, raztrésen, redek

sporazuméti se, -úmem se

sporéd, -éda m., vzporéd

sporočiti, -ím; sporočilo s.

spotakniti (pog. *spotaknit* in *spotáknyt*), -táknem se; spotikati se; spotakljiv, -íva, -o; spotikljiv, -íva, -o; spotika ž.

spótoma prisl.

spóved, -i ž. (v cerkvi); spovedník, -a m.; spovedníca ž.; izpóved, -i ž., izjava; izpovédati kaj

spuhtéti (pog. *spuhtët*), -ím in izpuhtéti

spustíti (pog. *spustit*), -ím; spuščén, -êna, -o; spúščati; spustíti = izpustíti koga iz ječe; toda: spustíti se na tlà, v ték; spustíti puščíco

spozábiti se

spoznáti (pog. *spoznàt*), -znám; spoznánje s.; spoznaválec, -lca m., spoznaválka ž. (*-vál-*)

sprášati in izprášati, -am; spraševánje in izpraševánje s.

správiti, -im; správljen, -a, -o; správljati, -am; spravlživ, -íva, -o; spravlživost, -i ž.

spre- = izpre-, predpona

spréd, sprédaj prisl.; od sprédaj, od spréd; sprédnji, -a, -e

spregléd, -éda m. in izpregléd; spreglédati in izpreglédati

spregovoríti in izpregovoríti
sprehòd, -hóda m.; sprehájati se

sprejéti (pog. *sprejët*), spréjmem; sprejémati, -am; sprejém, -jéma m.

spremeníti in izpremeníti (pog. *spremenit*), -ím; spremljív, -íva, -o; spremém-ba in izpremém-ba; spremínjati in izpremínjati

sprémiti, -im; sprémljati, -am; sprémstvo s.; spremljeválec, -lca (*-uca*) m.; spremljeválka ž. (*-váu-*)

spreobrníti in izspreobrníti (pog. *spreobrnit*), -obfnem; spreobfnjen, -a, -o; spreobrnjenje s.

sprevòd, -óda m.

sprevódnik, -a m.

spričeváti in izpričeváti, -újem; spričeválo in izpričeválo s.

spríčo predl. z rod.; spríčo gídega vreména

spríditi, -im; spríjen, -a, -o; spríjenost, -i ž.

sprídoma prisl.

sprijázni, -im (se)

sprijéti (pog. *sprijët*), sprijem; Bóg te sprími

sprosťiti (pog. *sprostit*), -ím
(se); sproščèn, -èna, -o;
sproščènje s.

sprostréti in razsprostréti,
-strèm

spróti prisl.

spróžiti, -im

spřva in izspřva prisl.

sráb, -a m.; srabljiv, -íva, -o;
srabljivec, -vca m.; srab-
ljívka ž.

sráka ž.; sráçji, -a, -e

srakopèr, -éra m.

sramežljiv, -íva, -o; sramež-
ljívec, -vca m.

sramotíti (pog. *sramotit*),
-ím; (o)sramočèn, -èna, -o;
sramočènje in sramotènje
s.; sramotílen, -lna, -o
(-til-); sramotílec, -lca m.
(-yca)

Sřb, -a m.; Sřbkinja ž.; sřb-
ski, -a, -o; sřbstvo, -a s.

srcé, -á s.; manjš. sřcece
(-čace); srcé, -éta s., iz
strdi pečeno srce; sřčen,
-čna, -o; sřčnost, -i ž.

sřebati, -am in sřébljem; sre-
bálen, -lna, -o; srebálec,
-lca (-lca in -yca) m.

srebrn, -a, -o; srebrník, -a
m.; srebrnína ž.; srebrn-
kast, -a, -o; srebrolàs,
-ása, -o; srebronôsen; sre-
brnosvetèl (-tây); srebríti
(pog. *srebrit*), -ím; posre-
brèn, -èna, -o; srebrènje,
-a s.

srečolòv, -óva m.

sřéda ž.; v sredi statí; v sre-
do stopiti; čez sredo pre-
lomíti; sřéda (dan v te-
dnu); prid. sředen, -dna, -o

(kar zadeva sredo); sředí-
ca, sředína, sředíšče; sre-
díščen, -ščna, -o; sředíšč-
nica ž.; v sestavi: sredo-
téžen, sředobéžen, sredo-
tóčje, sředozímci itd.

sřédi predl. z rod.

sřédník, -a m., posřédník, po-
sředoválec

sřédnji, -a, -e (kar je v sre-
di); sřédnji vék, sřednje-
véški, -a, -o; sřédnje vélik;
sřédnje dóber; sřédnjica ž.;
sřédnjik, -a m. (kdor je v
sredi); sřédnjost, -i ž.

Sředozémsko mórje

sřédstvo, -a s.; sřédstven, -a,
-o (-stvan, -a, -o)

sřén, -a m.; sřénc, -nca m.;
sřénast, -a, -o

sřénja ž., občina; sřénjski,
-a, -o

sřép, -a, -o in -ó; sřepóst,
-i ž.; sřepôta ž.

sřepéti (pog. *sřepët*), -ím;
je sřepèl (-èy), -éla, -o

sřéz, -a m., okraj; sřéski, -a,
-o, okrajen

sřéž, -a m., ivje, sřen; sřéz-
nica ž.; sřéžnat, -a, -o

sřna ž.; prid. sřnji, -a, -e;
sřnje mesó, sřnja kóža;
sřnína ž.; sřnják, -a m.;
sřnjád, -i ž. (skupno ime)

sřobót, -a m.; sřobotína ž.;
sřobótje s.

sřp, -a, -o = sřép; sřpež,
-a m.; sřpèč pánj (če so
čebele nemirne, jezne)

sřpàn, -ána m., mali (julij),
véliki (avgust)

sřšen, -èna m.; prid. sřšenji,
-a, -e, sřšenje gnezdo (tudi:
sřšenov, -a, -o)

sršėti (pog. *sršėti*), -ím = sršėti (pog. *sršėti* in *sršėti*), -ím; lasjé mu sršé; sfšiti se, -ím se; sfšast, -a, -o = sršav, -áva, -o

stabilen, -lna, -o, stalen, trden; stábilnost, -i ž., stálnost, tfdnost; stabilizácia ž., ustálítev, utrdítev

stacionáren, -rna, -o, stalen, mirno stoječ

stádij, -a m., stôpnja (razvoja), stanje

stádion, -a m., prostor za tekme, igrišče

stakniti, stáknem (pog. *stakniti* in *stákniti*), stakni, -íte; staknil, -íla, -o

stálež, -a m., osební stálež, stáтус

stálo, -a s.; stálen, -lna, -o (-lna, -o); stálíšče s.; stáliš, -a m.

stán, -ú in stána m.; v stánu biti = zmožen biti, môči, utegniti, utrpeti; daj mi, kolikor utrpíš (móreš); ne utégnem pláčáti dolgá (ne mórem)

stánica ž., célica

staniól, -a m.

stánje s.; želéznica je v dôbrem stánju

stánjšati, -am

stanováti (pog. *stanováti*), -újem; stanováne s.; stanoválec, -lca (-lca in -yca) m.; stanovánjski, -a, -o; stanováina ž. = stanaráina ž.

stanóvník, -a m., prebivalec; stanóvníštvo, -a s.

stár, stára, -o; prim. staréjši, -a, -e; stári zákon (sv. písma), starozakónski

starešína, -e m.; starešínka ž. (žena starešine); starešínstvo s.; starešínski, -a, -o; starešíniti, -ím, biti za starešino na svatbi

staríkov, -a, -o

starína ž.; dèd starína; množ. starine = starožítosti; starinar, -ja m., trгоvec s starino; starinoslóvec, -vca m. = starinoznánc, -nca

stárka, -e ž.; prid. stárkin, -a, -o; stárklja ž. (pri ptičih)

Staroslovenci (= Bleiweisovci); staroslovénska politična struja

staroslovénsčina ž. = stara cerkvena slovanščina (jézik sv. bratov Cirila in Metoda); staroslovénski jézik = stáročerkvénoslovánski jézik

stárost in staróst, -i ž.; stárosta, -e m.; starósten, -stna, -o

starovérec, -rca m.; starovérski, -a, -o

stárši, -ev m. množ.

stárt, -a m.; stártati, -am (zlét, zalét; zletéti, zaletéti se)

státi (pog. *stát*) za koga (kaj) = sl. pôrok biti, jámčiti; státi na rozpolago = biti na rozpolago, pripravljen státika ž., nauk o ravnotéžju; státičen, -čna, -o, k statiki spadajoč

statíst, -a m., ne govoreča oseba na odru

statístika ž., (uradno) štetje; popis; statístičen, -čna, -o, k statistiki spadajoč

státua, -e ž.

státus, -usa m., stalež; stanje; státus quó, obstoječe stanje; rod. státusa quó
 statút, -a m., zakon, pravilo
 státva, -e ž.; nav. množ. stá-tve, -tev (za tkanje)
 stávba ž.; stávben, -a, -o; stávbenik, -a m. (-bən-)
 stáviti, -im; stávljen, -a, -o; stávljenje s.
 stebèr, -brà (stabàr) m.; prid. stebèrn, stebèrna, -o; stebróven, -vna, -o; stebèrski, -a, -o; manjš. stebrič, -íča m.; stebèrc, -brcà m.; stebreník, -a m. (kolonáda) = stebrišče s., stebróvje s. (stab-)
 stèblo, -a s.; stèbelce (-bal-), -a s.; stèbeln, -a, -o; stèbelnat, -a, -o (-bal-); stèblíkovina ž.
 stèči (pog. stèč), stècem; vel. stèci, -íte; stékel (-kəu), stèkla, -o
 stèčina ž., zbirališče sodrge
 stégniti, stégnem in iztégniti; stégnjen, -a, -o
 stègno, -a s.; prid. stègenski, -a, -o; manjš. stègence -a s. (-gən-)
 stéhtati, -am
 stèklo, -a s.; steklén, -a, -o; steklénka ž.; stekleníca ž.; steklenína ž.; steklíti (pog. steklít), -ím, glazírati; stekljénje s.
 steláža, -e ž., políca, stojálo
 stélja, -e ž.; stéljen, -ljna, -o; stéljnik, -a m.
 stemníti (pog. stəmnit), -ím se

sténj, -a m., tléči sténj
 stenográf, -a m.; stenografíja ž.; stenografírati, -am; stenográm, -a m.
 stèpsti, stèpem; stépel (-pəu), stèpla, -o; stèpati, -am in stépljem; stépki, -ov m. množ. sírotka
 stereotíp, -a m., plošča za celotisk; stereotipírati, -am; stereotípen, -pna, -o, ustaljen, nespremenljiv, dognan, premlét
 stezà, -é in -è, -ì, -ó in -ò; množ. stezé, stezá in stèz (stəz), stezám, -àh, -ámi; stezíca ž.; stezína ž. (stəz-)
 stežáj, -a m.; vráta na stežáj odpréti
 stéžka in iztéžka prisl.
 stísk, -a m., kompresija
 stískati, -am; stískálen, -lna, -o; stískálnica ž. (-ál-); stískálec, -lca (-lca in -yca) m.; stísiniti, -nem; stísnnjen, -a, -o; stísnnjenje s.
 stláti (pog. stlät), stéljem; (na)stlál (-àu), -ála, -o
 stó; dvé sto, pét sto; stó tísoč; stókrat; dvéstokrat, trístokrat, stóinstókrat; stoléten, -tna, -o; stolétnica ž.; stotína ž.; stotíca ž.
 stóg, -a m.
 stóglà, -e ž., jèrmen pri čév-ljih; stógljaj, -a m.
 stóik, -a m., pristaš grškega filozofa Zenóna; neustrašen, neupogljiv, ravnodušen človek; stoicízem, -zma m.; stóičen, -čna, -o

stòl (*stòu*), stòla m.; na stòlu; množ. stòli, -òv; stòl gugalnik (*-gáu-*); stòlček (*stòuček*), -čka m.; stólen, -lna, -o; stólnica ž.; stólnik, -a m. (*stóln-*)
 stòlba, -e ž. (*stòlba*), stopnica; množ. stòlbe, stopnice, lestva
 stòlec, stòlca m. (*stòuca*)
 stòlp, stòlpa m.; stòlpec, -pca m.; stòlpen, -pna, -o; stòlpast, -a, -o (*stòlp-*)
 stopálnik, -a m. (*-páu-*)
 stopínja, -e ž., človeške stopínje; štirinajst stopinj mráza
 stopíti (pog. *stòpit*), stòpim; stòpil (*-iü*), -íla, -o
 stopíti (pog. *stopit in stòpit*), stopím; stòpil (*-iü*), -íla, -o in stòpilo; stopljèn, -èna, -o; stopljènje s.; stápljati, -am
 stopníca ž.; množ. stopníce (pólzaste, zavíte); stopníšče s.
 stòpnja ž.
 stòpnjema prisl. (po stòpnjah)
 stopnjeváti (pog. *stopnjevàt*), -njújem; stopnjevít, -a, -o; stopnjevína ž.
 stópoma prisl. korakoma
 stopràv prisl. šelè
 storíti (pog. *storit in stòrit*), storím; on je stòril (*-iü*), ona storíla, ono storílo in stòrilo, storíli in stòrili; storjèn, -èna, -o; storjèna obléka; storílec, -lca m. (*-lca in -uca*)
 stòrž, stòrža m.; stòržek, -žka m.; stòržast, -a, -o

stotéro gl. četvéro
 stótnik, -a m.; stotníja ž.; stotníjski, -a, -o
 stòžec, -žca m.; stòžast, -a, -o; stòžčast, -a, -o; stòžkast, -a, -o
 stožér, -a m.
 strádati, -am; strádanje s.
 strahóma prisl. = s stráhom
 strán, -í ž., na strán stopíti; vstrán = v strán, strán; koga po stráni glédati; z ène strani, z drúge strani; stránica ž.; stranišče s.
 stran; od strani koga ali česa = sl. od koga, česa ali samo rod., n. pr. ni se imel ničesar bati od strani gledalcev = od gledalcev; táko postópanje od strani Madžarske = táko ravná-nje Madžarske; od strani delavstva se ta namera toplo pozdravlja = delavci to namero toplo pozdravljajo
 stráni, strán prisl.; Turki prazni strán gredo
 stránka ž.; prid. stránkin, -a, -o; stránkina pravíla
 strásten, -stna, -o; strátnost, -i ž.
 strášen, -šna, -o in strašán, strášen (*-šàn*), -šná, -ó, -í; prisl. strašný
 strášiti (pog. *strášit*), -im; strášil (*-iü*), -íla, -o in strášilo; v gradu stráši; kaj me strášiš in strašiš
 strašljiv, -íva, -o; strašljívec, -vca m.; strašljívka ž.; strašljivost, -i ž.
 stratég, -a m., vojskovódja; stratégíja ž., vojskovódstvo; stratégíčen, -čna, -o

stráža, -e ž.; strážnik, -a m.;
strážen, -žna, -o; strážni
narédnik; strážnica ž.

střd, -í ž.; prid. strđen, -a, -o;
strdenica ž., koláč, peče-
nje iz među; strđenje s.;
strdica ž. = medica

střditi, -im; střjen, -a, -o;
střjena krí

strěči (pog. *strěč*), strážem;
strězi, -íte; strégel, -gla, -o

stréha ž.; stréšen, -šna, -o;
stréšica ž.; stréšina ž.;
stréšje s.; ostréšje; stréš-
nik, -a m.

strél (*strěx* in *strél*), -a m.;
strelívo, strelíšče; (*strel-*):
strélen, -lna, -o; strélni
práh; strélnik m., top;
strélnica ž. (strelna lina);
strélski, -a, -o; strélski já-
rek, strélska družína; stré-
lica, -e ž.

strelíti (pog. *strelit* in *strélit*),
-ím; (u)streljèn, -ěna, -o;
stréljati (pog. *stréljat*), -am;
stréljanje in streljánje s.;
streljáj, -a m.

strěmen, -ěna m.; stremení-
ca ž., jěrmén pri streměnu
stremíti (pog. *stremít*), -ím
(tudi: *strěmiti*, -im); stre-
měl (-ěy), -ěla, -o, -i = sl.
prizadevati si; stremljěnje
s. = prizadevanje; strem-
ljív, -íva, -o, prizadeven,
-vna, -o

stremúh, -a m., der Streber
strepetáti (pog. *strepetát*), -tám
in strepěcem

strěti (pog. *strět*), strēm in
stárem; střt, střta, -o

strézniti, -nem in iztrézniti;
stréznjen, -a, -o; stréznje-
nje s.

stréžba ž. = stréga ž. (več-
kratna); postréžba ž. (en-
kratna); strežáj, -a m.;
strežájka ž.; stréžnik m.,
stréžnica ž.; stréžec, -žca
m.

stríc, -a m.; prid. stríčov, -a,
-o; stríčnik, -a m.; stríč-
nica ž.; strína ž. (těta)

stríči (pog. *stríč*), strížem;
vel. strízi

střm, -a, -o in -ó; střmec,
-mca m.; strmina ž.; str-
mogláviti, -im; strméti
(pog. *strmět*), -ím; je str-
měl (-ěy), -ěla, -o; strmé-
nje s.

střn, -í ž.; čez dřen in střn;
střnén, -a, -o; střnéno ži-
to; střníšče s.; střníščen,
-ščna, -o; střníščina ž.

střnád, -a m.; prid. střnádji,
-a, -e

střniti, -nem; střnjen, -a, -o;
střinjati, -am (se)

stróg, -a, -o; prim. stróžji,
-a, -e; prisl. strogó, prim.
stróžje

strohněti (pog. *strohnět* in
strôhnět), -ím; strohněnje
s.; strohljív, -íva, -o

strôj, strôja m.; strôjen, -jna,
-o; strôjnik, -a m.

strojevódja, -e m.

strojiti (pog. *strojit* in *strôjit*),
strôjim; je strôjil, -íla, -o;
(u)strôjen, -a, -o

strók, -ôka m.; stróčji, -a, -e;
strókast, -a, -o; stróčiti se;
stróčnica ž.

stróka ž.; strokóven, -vna,
-o; strokovnják, -a m.

strôp, strôpa m.; na strôpu
 stróšek, -ška m.
 strpěti (pog. *strpět*), -ím; str-
 pen, -pna, -o; strpljiv, -íva,
 -o; strpljivost, -i ž.
 strúg, -a m.; strugálo s.;
 strúglja ž. = strgáča, str-
 gúlja ž.; strúžec, -žca m.;
 strugotína ž.
 stržek, -žka m. (-žak)
 stržén, -a m.; stržénov, -a,
 -o; stržénovec, -vca m.
 studēnec, -nca m.; studēnček,
 -čka m.; studēnčina = stu-
 dēnčnica ž.
 stúdio m.; 2. -dia; 3. 5. -diu;
 4. -dio; 6. -diom
 stvárca ž.
 stváríti (pog. *stvarit*), -ím;
 stvarílen, -lna, -o (-il-);
 stvarílma móč (ne: stvarí-
 teljna móč); stvarjēnje s.;
 stvarjati, -am; stvarjálén,
 -lna, -o; stvarítelj, -a m.
 = stvárník, -a m.
 subjékt, -a m., podmet, ose-
 bek; subjektíven, -vna, -o,
 oseben; subjektivízem,
 -zma m.
 substánca ž., podstát
 substitúcija ž., zamená; sub-
 stituirati, -am, zameniti
 substrát, -a m., podlog, pod-
 laga
 subtilén, -lna, -o, tenek, dro-
 ben, nežén, fin; subtilnost,
 -i ž.
 suflér, -ja m., šepetalec; su-
 flérka ž.; suflírati, -am,
 (po)šepetati
 súh, -a, -o in -ó; na súho
 stopíti; po súhem in po
 mókrem; suhljást, -ásta, -o;
 suhljät, -áta, -o; súhelj,
 -hlja m. (suhljät človek)

suhljád, -i ž.
 suhopáren, -rna, -o, pust, ne-
 slan, netečen; suhopárnež,
 -a m.; suhopárnost, -i ž.
 sujet, -a m. (izg. *sižé, sižéja*)
 sukcesíven, -vna, -o, postó-
 pen
 sukljáti (pog. *sukljät*), -ám
 (se); plámen sukljá
 súknja ž.; súknjič, -a m.;
 suknjáč, -a m. = škric,
 -a m.
 suknò, -à s.; manjš. súkence,
 -a s.; prid. suknén, -a, -o;
 suknár, -ja m.; suknárski,
 -a, -o
 súlec, súlca (-lca) m.
 súlica ž.; súličar, -ja m.; sú-
 ličast, -a, -o
 súltan, -a m.
 súmiti, -ím = súmníti, -ím;
 súmnja ž.; sumnjív = sum-
 ljív, -íva, -o; sumljívec
 m., sumljívka ž.; sumljí-
 vost, -i ž.
 sumníčiti, -ím
 súnkoma prisl.
 superiören, -rna, -o, močnej-
 ši, bóljši; superiörnost, -i
 ž., premoč
 suplěnt, -ěnta m.; suplěnti-
 nja in suplěntka ž.; suplí-
 rati, -am
 suponírati, -am, predpostav-
 ljati; slovenimo n. pr. vze-
 mimo, da; míslimo, da; s
 tem pridržkom, da
 surogát, -a m., nadomestek
 suròv, -òva, -o; suròvež, -a
 m.; surovína ž.; suróvost,
 -i ž. in surovóst, -i ž.
 Sušák, -áka m.; sušácki, -a, -o
 sušica ž., jétika

sušilen, -lna, -o; sušilnica ž. (-il-); sušilec, -lca (-lca in -uca) m.
 sušiti (pog. *sušit*), -ím; sušil, -a, -o, -i
 suterén, -a m., podzémlje
 suváti (pog. *suvàt* in *súvat*), súvam in sújem; je suvál (-áú), -ála, -o
 suverén, -a, -o, vrhoven, neodvisen; suverén, -a m., vladar; suverenost, -i ž., vrhóvnost
 Súvobor, -a m.
 súženj, -žnja m.; súžnja, -e ž.; súženjski, -a, -o; súženjstvo, -a s.; prid. súžnji, -a, -e in súžen, -žna, -o; sužneváti, -njújem
 svák, -a m.; svákinja ž.; sváštvost s.
 sváljek, -ljka m.; svaljkáti, -ám; posvaljkán, -a, -o; sváljkast, -a, -o; sváljčica ž., cigaréta
 svaríti (pog. *svarit*), -ím; svarjén, -ěna, -o; svarjěnje s.; svarljiv, -íva, -o; svarilen, -lna, -o (-ril-)
 svátba ž.; svátben, -a, -o (-bən-) svátovščina ž.
 svečán, -ána m., fébruar
 svéčnica ž.
 svedòk, -óka m.; svedóčiti, -ím; svedóčba ž.
 svédrc, -a m.
 svékrva, -e ž., tášča
 svést, -a, -o; svést sem si česa = v svesti sem si
 svět, -a, -o; světi večer, dán; sv. križ, sv. evangélij; svetník, -a m.; svetníca ž.; Vsi světi (praznik), o Vseh světích

svět, -á m.; svetóven, svetóvna vòjska; světski, -a, -o; svéten, -tna, -o; svět-na duhóvščina; posvétén, -tna, -o; svetovnják, -a m.
 svèt, světa m., posvèt, nasvèt; vprášam koga světa (ne: světa); dobře světe dajáti; šólski, národní, okrajni, céstni svět; světník, -a m.; světovati, -ujem; svetoválec, -lca (-uca) m.
 svetěl (*svetě*), svetlà, -ò in svetál (-áú), -tlà, -ó; dol. světli, -ega; v sestavi: svetlobél, svetlomóder, svetlorumèn; svetló líkan; svetliti (pog. *svetlit*), -ím; (raz)svetljěn, -ěna, -o; svetljěnje s.; svetljív, -íva, -o; svetljáva ž.; svetlòba ž.; svetlòben, -bna, -o
 svetílká (*svetilka*) ž.
 svetílnik, -a m.; svetílnica ž. (-tíu-)
 svetobólje, -a s.
 Světópólk, -a m. (-pólk)
 svéž, -a, -e; nam. svéž (po nem.) se rabi sl. prėsna zélje, sádje, mléko; prėsna vòda, rána; prėsén lés; suròv (zelèn) lés, suròva drva, suròva slanína, suròvo jèklo; nòv snég, mráz; mlád snég, krùh; oprána srájca, opráno perílo ali rjúha, srájca po perílu; zdráva, žíva, čvrsta barva lic; na nóvo ostrížen; na nóvo izorána njíva; studěna, mřzla, čvrsta vòda; dalje: gòrka (ne: svéža) kava, umíta posóda; spočít, číl človek; na-

molzeno mleko, mleko iz
pod krave
svěženj, -žnja m.
svíba ž.; svíbov, -a, -o; sví-
bovje s.; svíbovec, -vca m.
svíla ž.; svílen, -a, -o in sví-
len, svílina, -o, svílnat
(-svíl-); svílenina ž.; svíl-
stvo s.; svílopréjka ž.; svi-
lárstvo s.
svíneć, -nca m.; svinčén, -a,
-o; svinčénka ž.
svinina ž. = svinétina ž.,
svinjsko meso
svínja ž.; svínjski, -a, -o;
svinjár, -ja m.; svinjárski,
-a, -o; svinjarija ž.; svinje-
réja ž.
svínjka ž. (igra); svínjko bí-
ti, lovíti; svínjkati, -am;
svínjkanje s.
svíteć, -tka m.
svíter, -tra m.
svíž, -a m.; svížec, -žca m.
svobôda ž.; svobôden, -dna,
-o; svobôščina ž.; svobo-
domíslec, -a m.; svobodomo-
seln, -a, -o; svobodomí-
selnost, -i ž.

svój, svôja, -e; v sestavi:
svojejláven, svojerôčen,
svojevóljen
svój se rabi, če se nanaša
na osebek istega stavka;
napačno je n. pr.: kljub
njegovi (= Kazanovi)
utrujenosti je bil (Kazan)
še silen (prav: kljub svô-
ji); očak, ki bi ga Indijan-
ci v njih (prav: v svôjem)
jeziku imenovali...
svôjec, -jca m. in svôjca,
svôjci
svójstvo, -a s., lastnost; svój-
stven, -a, -o
svřha ž., namen; v svrho (po
nem.) = za, gledé; za zboljš-
šanje travnikov (ne: v svr-
ho zboljšanja); skupščina
imenuje poseben odsek v
svrhu, da preišče zadevo
(prav: zato, da preišče)
svřšnica ž., pelerina
svřž, -í ž., stržen pri dreve-
su; svřžast, -a, -o; svřžje,
-a s.

Š

šábac, -bca m.; šábački, -a, -o
šablóna ž. (izrezan) vzorec;
šablónski, -a, -o; po ša-
bloni delati = sl. vse po
enem kopitu narediti
šagrén, -a m., vrsta usnja
šáh, -a m.; šahírati, -am, šah
igrati; šáhoven, -vna, -o;
šáhovna deska = šáhov-
nica ž.
šáka ž.; šákelj, -klja m., ro-
kovet, prgišče; šákelj trave

šála ž.; šáliti (pog. šálit),
-im se; šáljenje s.; šaljív,
-íva, -o; šaljívec, -vca m.;
šaljívka ž.; šaljívost, -i ž.
šalobárda ž.
šaloígra ž.
šámlja ž., neumen človek;
šámljast, -a, -o; šámljati
(pog. šámljät), -ám
šampánjec, -njca m.; šam-
pánjski, -a, -o; šampánjka

šánse ž. množ., sreča, upanje; gl. izgled
 šantáti (pog. *šantàt*), -ám;
 šántav, -a, -o; šántavec, -vca m.; šántavka ž.; šántánje s.
 šápelj, -plja ž., načelek
 šár, -a m., barva, barvni spektrum; šáren, -rňa, -o in šárust, -a, -o; šárec, -rca m., šarast, písan kónj; šarenica ž., iris
 Šár planína, rod. Šár planíne
 šáriti (pog. *šárit*), -im; šárjenje s.
 šárkelj, -klja m.
 šarlatán, -a m., pačúh; šarlatánski, -a, -o
 šarmánten, -tna, -o, očarljiv, ljubezniv, mikaven
 šárža ž., dostojanstvo, služba
 šatúlja ž., škatlá
 ščáv, -áva m.; ščávje s.; ščávelj, -vlja m.
 ščebetáti (pog. *ščëbatàt*), -ám in ščebáčem; ščebetáv, -áva, -o; ščëbët, -éta m. (*ščëbët*); ščebetúlja ž. (*ščëbatúlja*)
 ščegët, -éta m. (*ščëgët*); ščëgetáti (*ščëgëtáti*), -tám, ščëgáčem = šëgetáti (*šëgëtáti*), -tám in šëgáčem; ščëgetljiv, -íva, -o; ščëgečkáti = šëgečkáti = žgečkáti (pog. *žgëčkàt*), -kám; žgečkánje s.
 ščeketáti (pog. *ščëketàt*), -tám in ščëkéčem (o ptičih); ščeketúlja = klepetúlja, blebetúlja
 ščeméti (pog. *ščëmët*), -ím; ščemí ga (če ga kaj uščípane)

ščëné, -éta s.; ščënec, -nca m.
 ščëp, ščëpa m., ivér, treská
 ščëp, ščëpà (*ščëp*, *ščëpà*), m., vseh pet prstov s konci stožčasto zloženih
 ščëpcè, -à s. (*ščëpcè*, -à), drobna stvar, kolikor se s tremi prsti prime; jemljáj, -a m., dóza, príza; ščëpëc (*ščëpëc*), -pcà m. = ščípec, -pca m.
 ščëpéríti, -ím se = šopíríti se
 ščëpka, -e ž., treská
 ščët, -í ž., ščëtka ž.; ščëtica ž.; ščëtáti (pog. *ščëtàt*), -ám = ščëtkáti, krtáčiti
 ščëtálo, -a s.; čohálo, čohálnik (*-hály-*)
 ščëtína ž.; ščëtíniti se, -ím se; lasjé se ščëtínijo
 ščínkavec, -vca m.; ščínkavka ž.; ščínklja ž.; ščínkati, -am
 ščíp, -a m., polna luna
 ščípati (pog. *ščípat*), -am in -pljem; ščípávec, -vca m.; ščípávka ž.; ščípálnica ž., orodje, s katerim se ščíplje; ščípálnik, -a m. (*-pál-*), nanósnik
 ščír, -a m. (rastlina)
 ščít, -à m.; ščíten, -tna, -o; ščítnik, -a m.; ščítiti, -ím
 ščířba ž. = škríba ž.; ščrbánja ž.; ščrbánjast, -a, -o; ščrbánjav, -a, -o; ščrbánjavec, -vca m.; ščrbánjavka ž.
 ščrléti (pog. *ščrlët*), -ím (ptič ščrlí)
 ščúka ž.; prid. ščúkov, -a, -o; ščúkovína ž. (meso); ščúkast, -a, -o

ščúrek, -rka m.

ščúti (pog. *ščút*), ščújem;
ščúvati (pog. *ščúvat* in
ščuvàt), ščúvam in ščú-
jem; ščuválec, -lca (-lca in
-uca) m.

šéf, -a m., poglavar, načelnik,
predstojnik

šéflja ž., sl. korčúlja

šéga, -e ž.; šegàv, -áva, -o;
šegávost, -i ž.; šegávec,
-vca m.

šegetáti (*šegatàt*), gl. ščegèt
šele, šelé; šele zdaj si prišel
(*prišèu*); tam šelé bo za
vse práv

šelést, -i ž.; šelestéti (pog.
šelestèt), -ím

šemátizem, -zma m., imenik

šembílja ž., preprosto za Si-
bila; šembíljski, -a, -o

šèn, šèna in šéna, der Rot-
lauf

Šenklávž, -a m., stolna cer-
kev v Ljubljani; šenkláv-
ški, -a, -o (-šàn-)

Šénoa Avgust; 2. Šénoa ali
-noe; 3., 5. -nou in -noi;
4. -noa in -noo; 6. -noom
in -noo; svoj. prid. Šéno-
in, -a, -o

šentjánžavec, -vca m.; šent-
jánževica ž.

Šentjèrnej, -éja ali Št. Jernej;
šentjernéjski, -a, -o

Šentjúr, -ja (kraj); šentjúr-
ski, -a, -o

Šentpéter ali Št. Peter (kraj);
šentpétrski, -a, -o; Šem-
péter, -pètra, okraj v Ljub-
ljani; šempétrski, -a, -o

Šentvid ali Št. Vid (izg. *šent-
vid*); šentvíški, -a, -o

šépati, -am; šépav, -a, -o;
šépavec, -vca m.; šépavka
šepèt, -éta m.; šepetáti (pog.
šepetàt), -tám in šepécem;
šepétniti, -nem; šepetálec,
-lca m., šepetálka ž. (-tál-
in -tay-); šepetálnica ž.
(-tál-) loža za suflérja

šèpniti, -nem (pog. *šèpnit* in
šèpnit)

šeriátski, -a, -o

šést; šèsti in šèsti, -ega; ob
šèstih; šéster, -a, -o; šést-
najst; šéstdeset; šéstdeset-
krát; šéstdesetlética ž.;
šést in dvájset

šestílo, -a s.; šestílnik, -a m.
(-ílnik)

šétati, -am se; šetálec, -lca;
šetálka ž. (-tál-); šetalíšče
s.; šétnja ž.

šèv, švà (*šèv*) m. = šiv, šíva
Ševčénko, -a m.; svoj. prid.
Ševčénkov, -a, -o

šíbek, -bka, -o in šibák; šib-
kéjši, -a, -e; prisl. prim.
šibkéje; šibkóst, -i ž.

šíbovje, -a s.

šífra ž., tajnopis; šifrírati,
-am; šifríran, -a, -o; deši-
fríрати, -am, tajno pismo
razbrati

šíht, -a m., postát, -i ž.; po-
státka ž.

šíja, -e ž., tilnik, vrat; šíjen,
-jna, -o; šíjnjak, -a m. =
šíja in šínjak, -a m.

šikána ž., nagajanje; šikaní-
rati, -am, nagajati, sitnosti
prizadevati

šílo, -a s.; šílast, -a, -o; ší-
liti, -im; šílce, -a (*šílce*) s.

šír, -í ž. = širjáva; v šír =
na širjavo

šíríti, -im; (raz)šírjen, -a, -o; šírjenje s.
 šírók, -ôka, -o; dol. šíróki, -ega; prim. šírši; prisl. prim. šírše in šírje; na dolgo in šíróko razkládáti širokosŕčen, -čna, -o (ne: šírokogrúden); širokosŕčnost, -i ž.
 širom, široma prisl., na šíróko; napačno kot predlog z rod., n. pr. širom domovine (prav: širom, široma po domovini)
 šíška ž.; prid. šíškov, -a, -o; šíškova kislína
 šívati (pog. šívat), -am; šíválen, -lna, -o (-vált-); šívánka ž.; šíválec, -lca m. (-lca in -ŭca), šíválka ž. 4 (-vált-); šívílja ž.
 škandál, -a m.; škandalizírati se; škandalózen, -zna, -o
 škapulír, -ja m.
 škárje, škárij ž. množ.; manjš. škárjice
 škárpa ž., bóčje, jéža
 škárpi, -ov m., množ. in škárpe ž. množ., obrabljeni čevlji
 škátla ž., manjš. škátlica
 škílav, -a, -o; škílavec, -vca m.; škílavka ž.; škílec, -lca m. (-lca); škílja ž.; škílast, -a, -o; škílavost, -i ž.; škíliti (pog. škílit), -im; škíletí (pog. škílet in škílet), -im, je škílel (-èŭ), -éla, -o
 šklepetáti (pog. šklepetát), -tám in -èčem; šklefetáti, -tám; šklefedráti, -ám, šklemfáti, -ám; šklepetánje
 škócjan, -ána m., kraj; škocjánski, -a, -o

škóda ž.; škodljiv, -íva, -o; škodljívec, -vca m.; škodljívka ž.; škodožéljen, -ljna, -o; škodožéljnost, -i ž.; škódití, škódim; škódovati in škodováti (pog. škódovat in škodovát), škódujem in škodújem, škódoval, -a, -o in škodováł, -ála, -o; škódovanje in škodová-nje s.; škodoválec, -lca m. (-ŭca)
 škóf, škófa m.; škofovski, -a, -o
 škófja Lóka ž.; Škofjelóčan, -a m.; Škofjelóčanka ž.; škofjelóški, -a, -o
 škóljka ž.; prid. školjčen, -čna, -o; školjčni apnenec
 škópa ž.; škópnik, -a m.; škópnica ž.
 škórec, -rca m.; prid. škôrčji, -a, -e
 škórenj, -rnja m.; škórnje obúti, sezuti; škórnjica ž., goleníca, štíbála
 škorpíjón, -a m.
 škráblja ž.
 škrátelj, -tlja m.; škráteljček, -čka m.
 škŕba ž.; škŕbast, -a, -o; škŕbav, -a, -o; škŕbavec, -vca m., škŕbavka ž.; škŕbína ž.; škŕbljáti (pog. škŕbljât), -ám; škŕbljánje s.; škŕbozòb, -óba, -o
 škŕebljáti (pog. škŕebljât), -ám
 škŕíc, -a m., suknja na škŕíce; zbadljivka za meščana
 škŕíl, -a m. = škŕíl, -a
 škrípáti, -am in -pljem; škŕípav, -a, -o; škŕípavec, -vca m., škŕípavka ž.; škŕipánje s.

škrípec, -pca m.; biti v škrípcih; na škrípcih vleči
škrjánec, -nca m.; prid. škrjánčji, -a, -e in škrjánčev, -a, -o

škrlát, -a m.; škrláten, -tna, -o; škrlátast, -a, -o; škrlátinórděč; škrlatínka ž. = škrlatíca ž.

škrlják, -a m.

škrnícelj, -clja in -celjna m.
škrnjáti (pog. *škrnjät*), -ám; miš škrnjá, kadar glóda; škrnjávec, -vca m., skopuh; škrnjávka ž.

škrób, -a m.; škróbiti, -im; (po)škróbljen, -a, -o

škrópiti (pog. *škrópit*), -ím; (o)škrópljen, -ěna, -o; škrópljenje s.

škrpět, -ěta in škrpět, -a m., škarpe; škrpětelj, -tlja in -teljna m.

škrťati, -am; škrťav, -a, -o; škrťavec, -vca m.; škrťavka ž.; škrťljáti (pog. *škrťljät*), -ám; škrťljáv, -áva, -o; škrťljávec; škrťljív, -íva, -o; škrťljívec, -vca m.

šlabéder, -dra m., razhójen čevelj; šlabedrāv, -áva, -o; šlabédra ž.

šlágér, -ja m., drajna (v slabem pomenu); gěslo (v dobrem pomenu); znáčnica

šlátati (pog. *šlátat*), -am, šlátal (-au), -ála, -o; šlátanje

šlěm, -ěma m., čelada

šlěpati, šlěpljem in šlěpáti (pog. *šlěpät*; *šlěpat*), -ám; s prsti tleskati

šléva ž.; šlévast, -a, -o

šlězija ž.; šlězijski, -a, -o ali šlesko, -ega; šlěski, -a, -o

šmáren, -rna m.; Vélíki (Máli) šmáren; prid. šmárni, dán, práznik, kríž; šmárna petíca; šmárnica ž.; množ. šmárnice, majniška pobožnost

šmárna góra; šmarnogórski, -a, -o

šmártin, -a m.; šmártinski, -a, -o

šmártno, -a m.; šmártenski, -a, -o

šměnt, šměnta m.; (pre)šměntan, -a, -o

šmígati, -am, šěpati; šmígav, -a, -o; šmígavec, -vca m.

šmihěl (-ěu), -ěla m.; šmihělski, -a, -o (-hěl-)

šodó, -ója m., jajčni punč

šofěr, -ja m.; šofirati, -am

šója, -e ž.

šóla, -e ž.; šólski, -a, -o; šólnik, -a m.; šólnína ž.; šólstvo s. (*šól*-)

šólen, šólna m. (*šól*-), čeveljček; šólenček, -čka m.

šópek, -pka m.

šópíríti, -im se; šópírjenje s.; šópíren, -rna, -o; šópírnež, -a m.; šópírnost, -i ž.; šópírljív, -a, -o; šópírljívost, -i ž.

šótor, -óra in -óra m.; šótóriti (pog. *šótórit* in *šótórit*), -im; šótórišče s.; šótórovína ž.

špága ž., motvòz, -óza

špalír, -ja m.

Špánija ž.; Špánsko, -ega; špánski, -a, -o; Špánc, -nca m.; Špánka ž. (in Španjólka)

špárgelj, -glja in -geljna m.;
špárgljev in špárgeljnov,
-a, -o; belúš

špecerija ž.; špeceríjski, -a, -o
špekulácia ž., preudarno tr-
govanje; špekulírati, -am;
špekulánt, -a m.

špíca ž. (pri kolesu)

špíca ž. = sl. koníca, osína,
óst

špícast, -a, -o = sl. šílast,
koničast, oster

špijón, -a m., vohún, ogle-
dúh; špijonírati, -am; špi-
jónsto s., ogledúštvó, vo-
húnstvo; špijónski, -a, -o;
špijónka ž.; špijonáza ž.

špíla ž. (pri klobasi); kloba-
so zašpílití, -im

špílja ž., jama; špíljast, -a -o
špináča ž.

špírít, -a m.

špitál (-áú), -ála m., bolníš-
nica; špitálski, -a, -o

špórt, -a m.; špórten, -tna,
-o; špórtnik, -a m.

špránja ž., rozpóka, réža, vr-
zél; špránjast, -a, -o

špríkla ž., tenek kolec ali
ozka deščica

špúla ž. = sl. mótek, tuljáva
šrapnél, -a m.

šróť, -a m. = sl. jáglo s.

štácia ž., postaja; štacijón-
ski, -a, -o, postájni, -a, -o

štacúna ž.; štacúnski, -a, -o;
štacunár, -ja m.

štaféta ž., sél jéздеc; vrsta
športnega teka

štájerec, -rca m.; štájerka
ž.; štájerski, -a, -o; Zgórnje
(Spódnje) štájersko;
Máli štájer

štedílnik, -a (-díl-) m.

štédítí, -im, varčevati; šted-
lív, -íva, -o; štedlívost, -i
ž., várčnost

štéfan, -a m., velika stekle-
nica (za 2 l)

štékeli, -klja m.; štekljáti
(pog. štekljät), -ám; štek-
ljáča ž.

štéti (pog. štět), štéjem; je
štél (štěx), štéla, -o, -i;
štéven, -vna, -o; štévec,
-vca m.; štévník, -a m.

štéti (v neprehodnem pome-
nu) = sl. štetí se, veljati,
n. pr. službena leta mu šte-
jejo od dne... = sl. se
mu štejejo, se vštévajo;
brezglasni e v francoski
pesmi šteje kot zlog = sl.
se šteje za zlog

števílo s.; števílen, -lna, -o;
števílčen, -čna, -o; števílka
ž.; števílnik, -a m. (-vít-);
števílití, -im; števíljenje s.

štibála ž., škornjica, golenica
štíbla ž., steblo

štípéndija ž.; štípendíst, -a m.,
ímetník ustanove

štírje m., štírje možjé; štíri
ž., s. (štíri ríbe; štíri mé-
sta); štírinajst, štírideset;
štíri stó, štíri tísoč; štíri-
krat, štíridesetkrát; v se-
stavi: štírioglät ali četvéro-
ogeln; štírízób ali četvero-
zób; štírívřsten ali četve-
rovřsten; štírják, -a m.,
kvadrát; štírjáški, -a, -o

štírka ž., štírklija ž. (število
štíri)

štókavski, -a, -o

štòr, štòra in štór, -a m.; štó-
rast, -a, -o; štórovje s.

štórja ž., rogózka, rogóza,
rogóznica

štórkľja ž.; štórkľjast, -a, -o;
štórkľjati (pog. *štorkľjät*),
-ám; štórkľjáč, -a m.; štór-
kľjež, -a m.

štrájk, -a m., stavka; štrájk-
ti, -am, stávkati

štrámlja ž., tepec; štrámljast,
-a, -o; štramľjati (pog.
štramljät), -ám

štrfcelj, -clja m.

štrêmelj, -mlja m.

štréna ž., pramen, prédeno

štrfkati, -am, brizgati; štrka-
nje s.; štrkalica ž., briz-
galka; štrkľja ž.

štrléti (pog. *štrľet*), -ím; štr-
lénje s.

štrúkelj, -kľja m. štrúkeljc, -a

štúča krača ž., štúčo kráčo
prevrniti (kozólec, -lce pre-
vrniti)

študent, -énta m.; študentinja,
študentka ž.; študíрати, -am;
štúdij, -a m.; štúdija, -e ž.,
razprava

štulkatúra ž.

štúla ž.; štúlec, -lca (-lca) m.;
štúlast, -a, -o; štúlav, -a,
-o; štúlavec, -vca m.; štú-
liti, -im; štúljenje s.

štúporámo nêsti, nosíti (*nô-
sit*)

šumádija ž.; Šumadíneec, -nca
m.; šumadínski, -a, -o

šumévec, -vca m.

šúnd, -a m., plaža

šúнка ž., gnjät

šúpelj, -plja, -e, votel; šup-
ljína ž.; šuplják, -a m.;

šúpljiti, -im

šúst, -a m., šum; šustéti (pog.
šustët), -ím in šustéti;

šústniti, -nem

šušľjati (pog. *šušľjät*), -ám,
tiho govoriti; šušľjánje s.

šušmár, -ja m.; šušmáriti,
-im; šušmárjenje s.

šušnjati (pog. *šušnjät*), -ám

švedráti (pog. *švedràt*), -ám;
švédrast, -a, -o = švedrāv,
-áva, -o in švédrav, -a, -o;
švédravec, vca m.; švedrè,
-éta m. = švédra ž.

švíga švága, nestanovíten
človek

švígelj, -glja m.; švíglja ž.,
tenek, dolg človek; švíg-
ľjast, -a, -o

T

tá, tá, tó (v sestavi tále, tá-
le, tóle; tégale, témule ali
le-tá, le-tó, le-téga, le-tému
in tegalè, le-tegà itd.) kaz.
zaim.; daj., mest. edn. ž.
tej in ti: prí tej (ti) prili-
ki; orod. edn. m. s. s tem;
tó in óno; čím — tèm; na-
tó, potom = pôtlej; med-
tém (ko); v tem = med-
tèm; tá dva, tí trijé; temu
ni tako = sl. tó ní také

tabéla ž., razpredélnica; ta-
belären, -rna, -o, razpre-
délen, -lna, -o

tabernákelj, -kľja in -keljna
m.; prid. tabernákeljski,
-a, -o

tábľa ž.; táблица ž.

tabléta ž., ploščica, táблица

tábor, -a m.; taborišče s.; ta-
boríti (pog. *taborít*), -ím;
taborjénje s.; táborski, -a, -o

táca ž., šapa; manjš. táčka, táčica
 tačas prisl., takrat; tačasen, -sna, -o
 Taine (izg. *tèn*), rod. Taina, svoj. prid. Tainov, -a, -o
 tájati, -jam in -jem
 tájen, -jna, -o, skriven; tájna ž. = tájnost, -i ž., skriv-nost; tajnopis, tajnopisen; tájnik, -a m.; tájništvo s.; tájniški, -a, -o
 tajíti (pog. *tajit*), -ím; tají-vec, -vca m.; tajívka ž.; tajív, -íva, -o
 tájselj, -slja in -seljna m.
 tak prisl. = tako; tak takó; tak tiho govóri; tak nikár ne vpíj; tak káj sta vídela
 ták, -a, -o (v sestavi: tákle, tákale, tákole; tákegale itd.) kaz. zaim.; tákega, tákemu (ne: tácega); potemtákem = torej, tedaj; tako ime-nován, takó zvana (ne: takozvána), takó rekóč; takó in takó
 takisto prisl. = takó, enáko, práv takó
 takljáti (pog. *takljät*), -ám = tákati, -am
 takó prisl., práv takó, rávno takó; takó ali takó
 takòj prisl.; takòjšen, -šna, -o
 takóvosten, -stna, -o
 tákraj predl. z rod.; tákraj hríbov
 takrát prisl.; od takrát; ta-krátén, -tna, -o
 táksa ž., pristojbína
 táksi, -ja m.
 tákšen, -kšna, -o

tákt, -a m., udarjanje pri glasbi, obzirnost, olika; tákten, -tna, -o, obziren, olikan; táktnost, -i ž.
 táktika ž., vòjna umétnost; umno poveljevanje; umno ravnanje v jávnem (poli-tičnem) življenju; táktičen, -čna, -o
 táł (*tál*), tála, -o; zèmlja je tála (ko sneg kopni); tálen, -lna, -o, južen; sneg je tá-len, vrème je táлно (*-äl*); talíti (pog. *talit*), -ím; (s)taljèn, -èna, -o; taljènje s.; taljív, -íva, -o; taljívost, -i ž.
 talár, -ja m.
 tálec, -lca m. (*-lca*), pôrok
 talènt, -ènta m., bistroumnost, nadárjenost; nadárjen člò-vek; talentíran, -a, -o
 talíga ž.
 tálisman, -a m., vražno sred-stvo
 tám prisl.; sèm ter tám; sèm pa tám; od tám do tú; tá-mošnji, -a, -o
 támar, -ja m., živinska stája
 támbor, -ja m., bóbnar
 tambúrica ž.; tamburáš, -a m.; tamburášica ž.; tam-buráški, -a, -o
 támkaj prisl.; támkajšnji, -a, -e
 támle prisl. = tám
 tanèk, tenèk (*tanäk, tənäk*), tenkà, -ó; dol. táнки, -ega; prim. tánjši, -a, -e; prisl. prim. tánje in tánjše; te-nák (*tənäk*), tenkà, -ó; na-tánko prisl.; natánčen, -čna, -o; pa saj nismo takó na-tánki (prav: natánko ali natánčni); tančica ž., tan-čina ž.

tánjšati, -am

tankovéstnost, -i ž.; tanko-
čútnost, -i ž.

tantiéma ž., delež, deležnina

tápati, tápam; je tápal (-ay),
tápala, -o

tapéta ž., ópna; tapéten, -tna,
-o; tapétnik, -a m.; tapecí-
rati, -am

tapéta ž. = tapét, -a m.; pri-
ti. na tapét, spraviti na ta-
pét = sl. mèt, prim. Na-
poleon je máhoma razú-
mel vsako stvar, ki mu je
prišla na mèt (Levstik)

tapljáti (pog. *tapljät*), -ám
(koga po rámi)

tárča ž.; tárčestrelec, -lca =
tárčar

tarífa ž., ceník; tarífen, -fna,
-o

tárnati, -am; tárnanje s.; tár-
nav, -a, -o; tárnavec, -vca
m.

Tasso (Torquato), rod. Tassa
(Torquata); svoj. prid. Tor-
quato Tassov, -a, -o

tást, -a m.; tášča ž.

tát, -ú in táta m.; tatvína ž.;
tátbā, tatbína ž.; tatínski,
-a, -o; tatínstvo

Tatár, -ja in -a; množ. Ta-
tári in Tatárji; tatárski, -a,
-o

Tátre, rod. Táter, daj. Tá-
tram ž. množ.; Visóke Tá-
tre; prid. tatránski, -a, -o

tátrman, -a m.

tavtologíja ž., istorécje

távžentróža ž., svédrc, -a m.
té dve ž. in s.; téle dve (ne-
tedve)

teáter, -tra m., gledališče,
gledíšče; teátrski, -a, -o;
teatrálén, -lna, -o; teatrál-
nost, -i ž.

téči (pog. *tēc*), técem; vel.
tēci, -íte; je tékel (-kay),
tēkla, -o, -i

tedaj prisl.; tedánji, -a, -e
(*tød-*)

téden, -dna m.; dānes téden;
krížev téden; cvetni téden;
véliki téden; tédenski, -a,
-o; tédnik, -a m.

tegôba ž., tegôta, težáva; te-
gôben, -bna, -o

téhnikā ž.; téhnik, -a m., téh-
ničarka ž.; téhničen, -čna,
-o; téhniški, -a, -o

téhtati, -am; téhten, -tna, -o;
téhtnica ž.

tékma ž.; tékmec, -meca
(-māca) m.; tékmica ž.;
tekmováti, -újem; tekmo-
válen, -lna, -o; tekmoválec,
-lca m.; tekmoválka ž.
(-āl-); tékmečev, -a, -o

tekmā (*takmā*) prisl., ravno;
tekmā sva si = enāka sva
si; tekmā se je izšlō

tékom = med, v; tékom léta
= med letom; tékom štírih
lét = v štírih letih

tékst, -a m., besedílo

telébiti, -im; vel. telēbi ga!,
telēbite; je telēbil (-biy),
-la, -o

tēlec, tēlca m.; tēlček, -čka m.
(-ēl-)

telége ž. množ., jarem

telegráf, -a m., brzojāv, -a m.,
telegrām = brzojávka; te-
legráfski, -a, -o = telegrá-
fičen, -čna, -o, brzojaven
teleskóp, -a m., daljnogled

telétina ž., teléčje mesó
teló, -ésa s.; sv. Réšnje Teló
têloh, -a m.

telováditi, -im; telovádba ž.;
telováden, -dna, -o; telo-
vádec, -dca m.; telovádka,
-e ž.; telovádnicá ž.; telo-
vadišče s.

Télovo, -ega, o Télovem
têm veznik; čím — têm; têm
bòlj, čím mànj

temà (*tamà*) ž.; -è in -é; -i;
-ò in -ó; v -i; s -ò in -ó;
temen (*tamèn*), temán, tem-
ná, -ó; dl. temni, -egà;
temnéti (pog. *tamnět*), -ím;
temnénje s.; temníti (*tam-
nit*), -ím, (za)temnjèn, -èna,
-o; temnjénje s.; v sestavi:
temnobárven, temnomóder,
temnozelèn; temníca ž.;
temína ž.; temáčen, -čna, -o
téma, -e ž., predmet, naloga;
temátičen, -čna, -o

téme, -ena s.; témenski, -a,
-o; témenice ž. množ.

têmelj, -a m., podstava, osno-
va, vlada; têmeljen, -ljna,
-o; temeljiti (pog. *temeljiti*),
-ím; je (u)teméljil (-iŕ),
-íla, -o; temeljít, -a, -o;
temeljítost, -i ž.

têmpelj, -plja in -peljna m.;
têmpeljski, -a, -o; têmp-
ljár, -ja m. (redovnik);
têmpljarski réd

temperamént, -ènta m., na-
ráv, značaj; temperamén-
ten, -tna, -o, živahen

temperatúra ž., toplotna

témpo, -a m., časovna mera,
hitrost; v têm témpu

temvèč in têmveč (*têmveč*) =
ampak

tenák, tenèk gl. tanek
tendénca ž., namera, namen,
težnja; tendénčen, -čna, -o
= tendenciózen, -zna, -o,
z določenim namenom

teníti, -ím in taníti, -ím (*ta-
nit*, *tanit*); tenjèn, -èna, -o;
testó je tenjèno; kovíne te-
níti; staniól je stenjèni ko-
siter

ténja ž., senca; tenjekáz, -áza
tenór, -rja m.; tenoríst, -a
m.; tenórski, -a, -o

teológ, -a m., bogoslovec;
teologíja ž., bogoslóvie;
teolóški in teológíčen, -čna
teoríja ž., znanstveni nazor,
nauk, preiskava; teoréti-
čen, -čna, -o, znánstven,
účen (účna, -o), šólski;
teorétik, -a m.

têp, tépa m.; têpec, -pca m.;
têpast, -a, -o

tepèž, -éža in tépež, -a m.;
tepéžen, -žna, -o; tepéžni
dán; tepéžkati, -am; tepéž-
kanje s.; tepéžkar, -ja m.

teptáti (pog. *taptat*), -ám

tercét, -a m., tróspev
terciáren, -rna, -o

tercijál (-al), -a m.; tercijá-
ka ž.; tercijálski, -a, -o;
tercijálstvo s. (-jál-)

terén, -a m., zemlja, okoliš
terílja ž. = teríca ž.

teríšče s., kraj, kjer se vrši
kako delo = toríšče s.

teritórija, -a m., ozémlje; te-
ritoriálen, -álna, -o, zem-
ljíski

térjati, -am = zahtévati; tér-
jati koga za kaj, od koga
kaj; terjátev, -tve ž. = za-
htéva; térjavec, -vca m.,
térjavka ž.

termín, -a m.
 terminologija ž., izrazoslóvje
 tēminus, -a m., strokovni
 izraz (terminus technicus)
 termométer, -tra m., toplo-
 mér, -a
 termoskóp, -a m., toplokáz
 tēror, -ja m.; terorist, -a m.;
 terorizem, -zma m., nasilje,
 strahovanje; terorizirati,
 -am; terorističen, -čna, -o
 tesáti (pog. *tēsāt*), téšem; je
 tēsál (-*ay*), so tesáli
 tesèn (*tesàn*), tesán in tēsen,
 tesná, -ó; dol. tēsni, -ega;
 na tēsno; na tēsнем biti;
 tēsneč, -neca (-*nac*, -a) m.,
 tesníca ž.; tesnína ž.; tes-
 níti (pog. *tesnít*), -ím;
 utesníti, -ím; utesnjèn, -ēna,
 -o; tesnosfēn, tesnosfē-
 nost; tesnōba, tesnōta, tes-
 nōča ž.
 tēsén (*tēsən*), tesní ž. = tes-
 nína, sotéska
 tēsla ž., tesárska sekira
 tēslo s., štōr, neróden človek
 tēsno ma prisl., na tēsno
 testó, -á s.; prid. testén, -a,
 -o; testenína ž.; testeníca
 ž. (pastéta)
 tēsč (*tāšč*), -à, -è (tudi ne-
 sklonlj. dēkla je še tēsč);
 na tēsčē; tēsčē slíne plju-
 váti; tēsčnosť, -i ž.
 tēta, -e ž.; manjš. tētka, tē-
 tica; prid. tētín, -a, -o; te-
 tíčna ž., tetina hči
 téza ž., trditev, stavek
 tézati, -zam; tezálnica (-*záy*-)
 težák, težēk (*težāk*) in težek;
 težká, -ó, -í in težka, -o;
 dol. težki, -ega; prisl. težkó,

prim. téže; stēžka; prim.
 téžji, -a, -e; težek (po nem.)
 = sl. trd, hud, n. pr. za
 težke tisoče = sl. za trde
 tisoče; težek boj = trd
 boj; težek udarec = hud
 udarec, težka bolezen =
 huda bolezen; v sestavi:
 težkomiseln, težkohóden,
 težkovíden; téžkati, -am;
 težkóča ž.; težkóst, -i ž.;
 težkōta ž.
 težíti (pog. *težít*), -ím =
 stremíti
 tí oseb. zaim.; tož. náte, zá-
 te, váte, prédte (ne: na-te);
 druž. s tēbój in s tábo
 tiára ž., pápeževa króna
 tič, tíča m.; tíca ž. (prene-
 seno: prekánjenec, preme-
 tēnec, zvíta glava); ti si
 pa tič; dānes bomo tíči
 tičáti (pog. *tičāt*), -čím; sed.
 delež. tičēč, -ēča, -e
 tígér, -gra m.; tígrskí, -a, -o
 tíh, -a, -o; prisl. prim. tíše;
 na tíhem, po tíhem; tíha
 nedélja; tíhoma, natíhoma;
 Tíhi ócean
 tík prisl. tíkoma; predl. z
 rod. tík póta
 tíkati, -am, -čem; midva sva
 se tíkala
 tikati, -am, -čem; kar mene
 tíče = kar se mene tíče;
 tíkati se, sed. del. tičōč,
 -ōča, -e
 tíkva, -e ž., buča; tíkven, -a,
 -o (-*kvən*); manjš. tíkvica
 tíl (*tíl*), tíla m. = tílek, -lka
 m. (*tílek*, *tílka*); tílnik, -a
 m. (*tílnik*); tílen, -lna, -o
 (-*ílna*)
 tínjati, -am, tleti; tínjec, -njca

Tintoretto, ital. slikar; rod.
Tintoretta; svoj. prid. Tin-
toretto

típ, -a m., značilna oblika;
típičen, -čna, -o, značilen
típati, -am in -pljem; tipál-
nica ž. (-páy-)

tipográf, -a m., tiskar; tipó-
gráfija ž., tiskarstvo; ti-
pográfski, -a, -o = tipó-
gráfíčen, -čna, -o, tiskarski

tír, -a m.; tíriti, -im = tír
delati; tírnica ž., tráčnica;
iztíríti (vlak); voz se je
iztíril

tírán, -a m., trinog; tírán-
stvo s.; tíranija ž.; tírán-
ski, -a, -o

tírati, -am; tíralica ž.

tísk, -a m.; tiskálen, -lna, -o
(-ál-); tiskálnica ž. (-áy- in
-ál-); tiskóven, -vna, -o;
tiskováina ž.

tísoč nav. nesklonlj.; dvé (in
dvá) tísoč; trí tísoč; stó
tísoč; tísočkrat, tísočkrá-
ten, tísočléten, tísočlétnica;
tísočlétje, -a s.

tísti, -a, -o, kaz. zaim.; tísti,
ki; rávno tísti; tístikrat

tíščati in tíščáti (pog. *tíšchat*),
-ščím; sed. del. tíščěč, -ěča,
-e; tíščáv, -áva, -o; tíščá-
vec, -vca m.; tíščávka ž.;
tíščanje in tíščánje s.

Titulescu (izg. *-lésku*), rod.
Titulesca (-léska); prid.

Titulescov (-léskou), -a, -o
tja prisl.; sem in tja; sem
ter tja; tja dôl, tja gôr
tjakaj prisl.

tjavdán prisl.; zínem tjavdán
(brez pomisleka)

tjúlenj, -a m.

tkáti (pog. *tkát*), tkám in
tkém; tkánje s.; tkálec,
-lca (-yca) m.; tkálen, -lna,
-o; tkálnica ž. (-áy-); tkál-
stvo s. (-ál-); tkanína ž.

tlà s. množ.; 1. 4. tlà; 2. tál
(táy); 3. tlòm; 5. tléh; 6.
tlì, tlémi (in edn. pod
tlòm); tálen, -lna, -o (-ál-)
tální načrt (tloris); tálna
(podtálna) vòda

tláčiti, -im; tlačílen, -lna, -o;
tlačílnica ž. (-ěiy- in -ěil-);
tlačénka ž., Preßwurst

tláka ž.; tlačán, -ána m.; tla-
čánka ž.; tlačánski, -a, -o;
tlačániti, -im

tlápiti, -im = sl. bloditi, ble-
sti se; tlápnja ž., blodnja

tlèsk, tléska m.; tlèskati in
tléskati, -am; tlèskniti in
tléskniti, -nem

tléti (pog. *tlět*), tlím; tlèč,
-ěča, -e; tlénje s.

tnálo, -a s.; tnálovina ž.

to veznik; kar dljè — to bó-
lje

toaléta ž., obleka; toaléten,
-tna, -o; toalétna mízica

toast, -a m. (izg. *tóst*), zdra-
vica

tobák, -a m.; tobákov, -a, -o;
tobákar, -ja m.; tobáčen,
-čna, -o; tobáčnica ž., tok
za tobák

tóčen, -čna, -o = natánčen;
tóčnost, -i ž.

točiti (pog. *tóčit*), tóčim; tó-
či, točíte; je tóčil (-iy),
-íla, -o, -i; točilén, -lna, -o;
točilnica ž. (-ěil-)

tód prisl.; od tód in odtód;
do tód (dotód); tódešnji,
-a, -e = túkajšnji

tódi prisl. = tód

tóg, -a, -o, okorel, odrevel, trd; togóst, -i ž.

togôta ž.; togôten, -tna, -o; togôtnost, -i ž.; togotíti (pog. *togotit*), -ím; stogotên, -êna, -o

tóhel (*tóhau*), tóhla, -o; tohlína ž.; tohljád, -i ž.; tohnéti (*tohnët*), -ím; tóhniti, -im; gl. zatohel

tòk, tóka m., tok za strele (túl), tok za peresa

tokáva ž., grapa; tokávast, -a, -o

Tókio m.; rod. Tókia; 3. 5. Tókiu; 4. Tókio; 6. Tókiom; prid. tókijski, -a, -o tókrat = tó pót, v tém primeru

tólar, -ja m.

tolážití, -im; tolažilen, -lna, -o (*-žil-*); tolažljiv, -íva, -o tólči (*tóučí*; pog. *tóuč*), tólčem (*tóučem*); vel. tólci, -íte

toleránca ž.; toleránten, -tna, -o; tolerántnost, i-, ž., strpljivost, strpnost

toli = sl. tóliko, takó

tólik, -a, -o (tólikšen, -šna, -o); kólikor tóliko; v tóliko, v kólikor; rávno tóliko; toliko bôlj; toliko da, n. pr. toliko da sem se mu pokazal, me je že začel oštevati; toliko da ni umrl

tólikanj = tólik, tólikaj

tóliko; prislov toliko, kóliko se ne sklanja, n. pr. vóz s tóliko kolési; s kóliko ljudmi si prišel? Po toliko (ne: tolikih) letih mu je šelé zdaj prišla za-

vést (pomni: voz s tolikimi kolési pomeni: voz s tólikšnimi kolési)

tólikokrát; tólikokrátén, -tna, -o

tólikšen, -šna, -o = tólik

tolíti (pog. *tólit*), tólim, tešiti; otrôka toliti

tolkáč, -a m.; tolkáča ž.; tolkálo s.; tólkovec, -vca m. (sadjevec); tolkálnik (*-káu*) m.; tolkljáti (pog. *toykljät*), -ám (*toyk-*)

tolmáč, -a m.; tolmáčiti, -im (*tolm-*)

tolmún, -a m. (*tolm-*)

tólpa, -e ž. (*tólpa-*) 1. drhal, 2. krdelo

tólst, -a, -o; tolstíti (pog. *toystit*), -ím; tolstóst, -i ž.; tólšča ž. (*tóust*; *tóušča*)

Tólstoj, -a; svoj. Tólstojev, -a, -o

Tóne, -eta m.; Tóna ž.; Tónica, prid. Tóničin, -a, -o; Tónček, -čka m.; Tónčka ž.

toníti (pog. *tónit*), tónem; je tónil (*-iy*), -íla, -o, -i

tónja ž.; tónjav, -a, -o

tòp, tòpa m.; prid. topóvski, -a, -o; topníčar, -ja m.;

2 topništvo s.

tòp in tóp, tòpa, -o in topó; tópi in topí množ.; dol. tópi, -ega

tòpel (*-pau*), tòpla, -o; toplíca ž.; toplomér, -a m.; toplôta ž.

topíti (pog. *topit*), -ím; topljên, -êna, -o; topljênje s.; topljiv, -íva, -o; topljivost, -i ž.; topílen, -lna, -o; topílnica ž. (*-píl-*)

tópogľadno, prav: zadévno,
tózadévno
topográf, -a m., krajepisec;
topografija ž., krajepisje
tôpol (-pol) -ôla m. in to-
pôla, -e ž.; topôlov, -a, -o;
topôlovina ž.
Topôlščica ž., kraj
tôpor, -ôra m. = toporišče
topôt, -ôta m.; topotáti (pog.
topotát), -tám in -ôčem;
topotánje s.
torej in tórej prisl.
tôrek, tórka m.; prid. tór-
kov, -a, -o; pustni tórek
torílo s., skleda; torílast, -a,
-o; torílce, -a s. (-ril-)
toríšče s., prizorišče
tórklja ž. = tórka ž.
tornístra, -e ž., telečják
torpédo m., torpéda, -du,
-do, -du, -dom; torpéden,
-dna, -o; torpedíрати, -am
Torricelli, rod. Torricellija;
prid. Torricellijev, -a, -o
tórzo m., tórza, -u, -o, -u,
-om, odlomek, nedokonča-
no delo
tóstran predl. z rod., tóstran
potóka; tóstránski, -a, -o
továriš, -a m.; tovarišica ž.;
továrištvo s.; tovarišija ž.;
tovariševáti, -újem
továrna ž.; továrnar, -ja m.;
továrniški, -a, -o
tôvor, -ôra in -ôra m.; tovó-
ren, -rna, -o; tovoríti (pog.
tovôrit), -ím; (na)tovorjên,
-êna, -o in (na)tovorjen,
-a, -o; tovórník m., tovór-
nica ž.
tózadéven, -vna, -o, dotíčen

tôžba, -e ž.; prid. tóžben, -a,
-o; tóžbenica ž. (-bân-),
tóžno pismo; tožbáriti, -im;
tožbárjenje s.
tóžiti, -im; tóžen, -a, -o; tož-
ník, -a m.; tožítelj m.; to-
žílec, -lca m. (-lca in -yca);
tožílstvo s.; tožljívec, -vca
m.; tožljívka ž.; tožílñik,
-a, m. (-žíl-)
Trácija ž.; Tračân, -ána m.;
trácijski, -a, -o in tráški,
-a, -o
tradícija ž., izročilo; tradici-
onálen, -lna, -o
trafika ž.; trafikánt, -ánta m.;
trafikántinja ž.
tragédija ž., žaloigra; tra-
géd, -a m. in trágik, -a m.,
pisatelj žaloiger
trágičen, -čna, -o, žalosten,
ganljiv, pretresljiv; trági-
ka ž.
tragikómičen, -čna, -o, ža-
lostnosmešen; tragikomé-
dija ž., žalostnosmešna igra
trájati, -am; trájen, -jna, -o;
trájnost, -i ž.
trákelj, -klja m.
traktát, -a m., razprava
trakúlja ž.; trakúljust, -a, -o
trámvaj, -a m.; trámvajski,
-a, -o
transcendentálen, -lna, -o,
nadčuten, čutom nedosto-
pen
transformácija ž., pretvori-
tev; transformírati, -am;
pretvoriti; transformátor,
-ja m.
Transilvánija ž.; transilván-
ski, -a, -o
transkripcija ž.; transkribí-
rati, -am, prepisati, opisati

transmisija ž., prenos
 transparent, -enta m., prosojen napis
 transpirirati, -am, izpariti, izparjati; dihati; potiti se; transpiracija ž.; izparjanje, dihanje (kože), potenje
 transport, -a m., prenos, prevoz, odprava
 transportêr, -ja m., kotomér
 transversálen, -lna, -o, prečen, poševen; transversála ž., prečnica
 tranzit, -a m., prevoz skozi državo; tranziten, -tna, -o; tranzitni promet
 tranzitiven, -vna, -o, prehóden; intranzitiven, neprehóden
 trapéz, -a m.; trapezoid, -a m.
 trapist, -a m.; trapístovski, -a, -o
 trápiti, -im; trápljenje s.; trapljív, -íva, -o; trápež, -a m. = trápa, -e ž.
 trasirati, -am, mériti, zaklíniti (odmeriti), n. pr. železniško progo, cesto
 trátina, -e ž.
 trátiti, -im; trátenje s.
 tráven, -vna, -o = trávnat, -a, -o; tráven, -vna m., máli, véliki tráven (april, maj)
 travêrza ž., préčnik
 travestija ž., predelava na smešno
 travúlja ž., slaba trava
 tréd, -a, -o in trdó, množ. trédi in trdí; dol. trédi, -ega; prim. tŕši, -a, -e; prisl. prim. tŕje; tŕden, -dna, -o; za tŕdno védeti, za tŕdno prepovédati; trdnóst, -i ž.

in tŕdnost; trdôta ž.; trdóten, -tna, -o; trdnôba ž.; trdnóča ž.
 Trdína; rod. Trdina in Trdíne; svoj. prid. Trdínov, -a, -o; Jánez Trdínova úlica
 trđiti, im; trđitev, -tve ž.; trdílen, -lna, -o (-díl-)
 trdnjáva ž.; prid. trdnjáven, -vna, -o in trdnjávski, -a, -o
 tréba prisl. tréba je, ní tréba
 trébiti (pog. trébit), -im; (iz-)trébljen, -a, -o; trébljenje s.; trébež, -a m.; treblínik, -a (-bíŕ); trebílen, -lna, -o (-bíl-)
 trébuh, -úha m.; trebúšček, -ščka m.; trebúšen, -šna, -o; trebúšnež, -a m.
 trenirati, -am, vaditi se, uriti se; trenêr, -ja m.; tréning, -a m., vaja, úrjenje
 tréniti (pog. trénit), trénem; je trénil, treníla, -o, -i
 trénje, -a s.
 trenútek, -íka m.; trenúten, -tna, -o; trenútje s.
 trépati (pog. trépat), trépam in trépljem; z očmi tréplje; trépav, -a, -o; trépacec, -vca m.; trepálnica ž. (-páy-)
 trepáti (pog. trépat), trepám in trépljem; perílo trepáti na perílniku; jajca trepáti (vrvráti, raztépsti)
 trepetáti (pog. trepetát), -tám in -pécem; del. sed. trepetajóč, -a, -e; trepetáv, -áva, -o; trepetávec, -vca m., trepetávka ž.
 trepetlíka ž.; prid. trepetlíkov, -a, -o; trepetlíkovina

trepljati (pog. *trepljät*), -ám;
trepljánje s.
trésk, -a m.; trésk na trésk;
ti trésk ti; tréskati, -am;
tréskanje s. in treskánje;
tréskav, -a, -o; tréskavec,
-vca m.; tréskavica ž.
treskà ž. = trská ž.
tréslica ž.; tréslíka = tréš-
líjka ž., mrzlica
trésti, trésem; tresóč, -a, -e;
trésenje s.; tresáj, -a m. =
tresljáj, -a m.; tresúlja ž.,
stvar, ki se trese; tresúljec
m., tresúljka ž. (trava);
tresogláv, -áva, -o; treso-
pèt, -éta, -o; tresorèp, -épa,
-o; tresorépka ž.
tréščati, tréščím; tréščéca
svetlôba
tréti (pog. *trèt*), tárem in
trêm; trénje s.
trétji, -a, -e; v trétje gre rá-
do; trétjič; trétjikrat; tre-
tjína ž.; tretjica ž.; trétjec,
-a (-*tjac*, -a), trétji ròj;
tretjerédnik m., tretjerédni-
ca ž.
trézen, -zna, -o; tréznost, -i
ž.; trézniti, -im; strézniti
se
trezór, -ja m., zakladnica, bla-
gajna, skriven predál
trfg, -a m.; trfški, -a, -o; tr-
žàn, -ána m.
trfgati, -am; trfganje s.; trfgá-
tev, -tve ž.
trgóvec, -vca m.; trgóvski,
-a, -o; trgovína ž.; trgo-
vínski; trgóvnica ž.
trhél (-*hæx*), -hla, -o; trhlén,
-a, -o; trhlénec, -nca m.;
trhlína ž.; trhléti, -im; trh-
ljád, -i ž.

triangulácia ž., merjenje na
triogelnike; triangulíratí,
-am
Trianón, -a m.; trianónski,
-a, -o; trianónska pogódba
trías, -a m.; tríasen, -sna, -o;
tríasni skládi
tribua ž., razdelek (die Tri-
bus)
tribúna ž., (govorniški) oder
Trident, -énta m.; tridentín-
ski (cerkveni zbor)
Trigláv, -áva m.; triglávski,
-a, -o; triglávské róže;
Triglávsko pogórze
trijé m., trí ž. s.; trínajst,
trideset, trí sto, trí tísoč;
tri- v (starejših) sestavah,
v novejših večinoma tro-:
tródelen in trídelen, tri-
dneven, tridnévnica ž.; trí-
kot, tríkóta m., trikótnik
m.; trílétén, -tna, -o, trí-
létje s.; tríógeln, -a, -o
(-*gáln*); trínoga ž. = trí-
nóžen stol; trívrvsten, trí-
tédenski, -a, -o
trikó, -ója m., vzenína, ple-
tenína
trikolóra ž., trobójnica
trikrat prisl.; trikrátén, -tna,
-o
trilijón, -a m.; trilijónski,
-a, -o
trinóg, -a m.; trinóški, -a,
-o; trinóštvo s.
triolét, -a m., vrsta liričnih
pesmi
Trípolis, -a m.; tripolitánski,
-a, -o
triúmí, -a m., zmagoslavje;
triúmálen, -lna, -o; trium-
fíratí, -am; triúm fátor, -ja
triumvirát, -a m., trivládje

triviálen, -lna, -o, vsakdánji, navaden, prostáški; triviálnost, -i ž.

trkati, -am; trkanje s.; trkalo s.; trkálce (-alce) s.

trkljati (pog. *trkljät*), -ám
trflica ž.

trma ž.; trmast, -a, -o; trmez, -a m.; trmoglav, -áva, -o; trmoglavec, -vca m.; trmoglavka ž.; trmoglavost, -i ž.

trn, -a m.; trnov, -a, -o; trnov vè nec, trnova (ne: trnjeva) króna; trnovec, -vca m., trnovka ž.; trnast, -a, -o; trnén, -a, -o; trnje, -a s.; manjš. trnjiče s.

trnek, -nka m.; trnkast, -a, -o

Trnóvo, -ega, v Trnóvem; trnóvski, -a, -o; Trnóvčan, -a m.

trnúlja ž.; trnúljski, -a, -o; trnúljec, -ljca m.

Trnúlječica ž.

tro- v sestavah gl. tri: trodélén, trobójen, tróedín, tróčlen, trólist, tróvrsten, in trovrsten, tromésečje s., tromóstje s.

trobélika ž.; trobelíkovec, -vca m.; trobelíkovina ž.

trobezljati (pog. *trobazljät*), -ám

tróbiti, -im; sed. del. trobèč, -èča, -e; tróbljenje s.

tróblja ž.

trofèja ž., zmagoslavno znamenje

tróha, -e ž.; tróhica ž.

tróhel (-həy), -hla, -o = trhel; trohnéti (pog. *trohnét*), -im; trohnénje s.; trohljiv, -íva, -o; trohljivost, -i ž.; trohnóba ž.

trojica ž.; sv. Trojica; trojíški, -a, -o; trojíška nedélja

trómba ž.; trómbati, -am

tromóstje s.

trópa, -e ž.

tropína ž.; nav. množ. tropíne; tropínast, -a, -o; tropínovec, -vca m.

trópski, -a, -o; trópska vročina, malárija

tróšiti, -im; (iz)tróšen, -a, -o; tróšenje s.

tróska ž., gošča, drožje, žindra

trošiti (pog. *trošit* in *tróšit*, *tróšit*), troším in tróšim; tróšek, -ška, nav. množ. tróški = stróški; troškóvník, -a m., proračun

trotóár, -ja m., pločnik

trózvéza ž.

trózvók m.; trózvóčen, -čna, -o

trépek, -pka, -o; trépkast, -a, -o; trépkost, -i ž.

trpéti (pog. *trpét*), -im; sed. del. trpèč, -èča, -e; je trpèl (-èy), -éla, -o, -i; trpež, -a m.; trpéžen, -žna, -o; trpéžnost, -i ž.; (po)trpežljív, -íva, -o; trpljív, -íva, trpín, -a m. = trpljeník, -a m.

trpljenje s.

trpljenka ž., pasijónka (roža)

trpótec, -tca m.; trpóčev, -a, -o

trf, -a m.; trfov in trfsen, -sna, -o; trfsje s.

trfska in trská ž. = treskà; trščica ž. = tresčica

třst, -a m.; třstov, -a, -o in
trstén, -a, -o; trstíka ž.;
trstíkov, -a, -o; trstíkoví-
na ž.; třstje in trstjè s.

Trst, -a m.; Tržáčan, -a m.;
Tržáčanka ž.; tržáški, -a,
-o; tržáška lúka; Tržáški
zalív

třš, -a m., parobek, štor; tř-
šav, -a, -o; třšast, -a, -o;
tršät, -áta, -o; třšelj, -šlja

trúd, -a m.; trúden, -dna, -o;
truda poln, poln truda (ne:
trudapoln); utrudljív, -íva,
-o; trudoljúben, -bna, -o

trúmoma prisl.

trúplo, -a s.; trúpelce, -a s.
(-pəl-)

trúšč, -a m.; truščíti, -ím
tu prisl.; tu in tam, tu pa
tam, tu sem pójdi

túcat, -a m., dvanajstíca

túj, -a, -e; tújec, -jca m.; túj-
čiti, -im; tújina ž.; tújski,
-a, -o; tujeróden, -dna, -o;
tújka ž.

túl (túl), -a m.; túlec, -lca
m. (-lca); túlast, -a, -o; tú-
lav, -a, -o (vótel)

túle = tu, toda: le-tù

túlípan, -a m.; túlípanovec,
-vca m.

túliti, -im; túljenje s. in tu-
ljênje s.

tuljáva ž., cev

túljka ž., cigarétna túlka =
strócnica

tún, -a m. (riba)

tunél (-él), -a m.; predòr

túnja ž., keblíca, manjš. túnj-
ka; túnjek, -njka m.

túrban, -a m.

turbína ž.

Túrek, -rka m.; Túrkinja ž.;
túrški, -a, -o; Túrško, -ega
= Turčija ž. in Túrčija

Turgénjev, -a m.; povesti
Turgenjeva ali Turgénjev-
lje povesti

turnéja ž., potovanje (umet-
niško), gostovanje

turnír, -ja m., (viteška) tek-
ma

túrnus, -usa m., vrsta, red;
po túrnusu, po vrsti (vr-
stíti se)

turôben, -bna, -o; turôbnost,
-i ž.; turôbnež, -a m.

túrščica ž., korúza; túršči-
čen, -čna, -o

túskulum, -la m., mirni kot

túš, -a m.; túšati, -am (se)

Tutankámon, -a m.; Tutan-
kámonova gróbnica

túzémec, -mca m.; túzém-
stvo s. (nasproti: inozé-
mec, inozémstvo)

tváren, -rna, -o, materiálen

tvégati, -am; tvéganje, -a s.;

tvégav, -a, -o; tvégavost,
-i ž.

tvêsti, tvêzem; je tvézel
(-zəy), tvêzla, -o; (na)tvé-
zen, -a, -o

tvôjec, -jca m. in tvójca; nav.
množ. tvójci, -ev

tvór, -a m. (ne: túr, -a); tvó-
rast, -a, -o; tvórav, -a, -o;
tvóravost, -i ž.

tvoríti, -im in tvóriti, -im
(pog. *tvôrit*, *tvórit*), tvorí-
telj, -a m.; tvórbá ž.; tvór-
nost, -i ž.; tvórec, -rca m.;

tvóren, -rna, -o; tvorílen,
-lna, -o (-ril-); tvorjênje,
-a s. in tvórlenje

tvrdka ž., firma

U

u-; ta predpona pomeni: 1.) odmikanje, odstranitev, umanjšanje, n. pr.: ubežati, ukrasti, uiti, ušteti se; 2.) dovršitev dejanja, n. pr.: umesiti kruh; upokojiti; učistiti se; predponi u- in v- se v pisavi razločujeta po pomenu in po prvotnem izvoru, v izreki pa med njima ni razlike, marveč se obedve izgovarjata ko kratek u (če se v govoru zveže s samoglasnikom, se glasi kot u, n. pr.: na uporábo; je utájiu; vdíhniti govorimo: udíhniti in udíhniti) gl. še pri v

ubádati, -am = zbádati, ujédati; toda: vbádati = šivati

ubégniti, -nem; ubégati, -am; ubegljiv, -íva, -o; ubežáti (pog. *ubéžat*), -ím; ubéžen, -žna, -o; ubéžnik, -a m.; ubéžnica ž.

ubéliti, -im; ubéliti plátno, lasé

ubíрати, -am strúne, glasóve; ubiranje s.

ubíti (pog. *ubit*), ubíjem; ubijati, -am (se): ubíjati se z délom = ukvárjati se; ubijálec, -lca (*-yca*) m.; ubijálski, -a, -o; ubijálstvo s. (*-jáy-*); ubòj, -òja m.; toda: vbíti, vbíjati komu kaj v glavo

ublážiti in ublažíti, -ím; ublaževáti, -žújem

ubòd, ubòda m.

ubóg, -a, -o; ubóg s čim; ubóg pri pámeti, na dúhu; ubóžen, -žna, -o; ubóžec, žca m.; ubóžček, -žčka m.; ubóžica ž.; ubóščina ž.; ubóžnica ž.; ubóštvo s.

ubógati, -am; ubogljiv, -íva, -o; ubogljivost, -i ž.

ubòj, ubòja m.; ubójnik, -a m.; ubójstvo s.

ubòsti (pog. *ubòst*), ubòdem; se je ubòdel (*-dáy*), ubòdla, -o, -i

ubránniti, -nim (se)

ubrátiti (pog. *ubrát*), ubêrem; ubrán, -a, -o; pót ubráti; ni mógel prave besede ubráti; ubránost, -i ž., harmonija, nastrojenje

ubrísati, ubríšem = zbrísati; ubrísane glavé biti; ubrísati jo kám

ubrúsiti, -im (se) = zbrúsiti

ucéniti, -im; žito se je ucénilo

učákati, -am, kaj ali česa

učéneec, -nca m.; učénka ž.; učenják, -a m.; učén, učna, -o; učben, -a, -o (*-báy, -a*); učbenik, -a m.

učíniti, -im = storíti; učínjati, -am; učínljiv, -íva, -o; učínek, -nka m.; učínkováti, -kújem; učínkovit, -íta, -o

učístiti, -im; učíščén, -a, -o

učíti (pog. *učít*), učím koga česa; učílen, -lna, -o; učílnica ž. (*-číl-*); učítelj, -a m., učíteljica ž.; učíteljski, -a, -o; učíteljstvo s.; učíteljšče s.; učíteljščnik, -a m.; učljív, -íva, -o; učljívnost, -i ž.

učlověčiti se, -im se; učlově-
čenje s.

učvřstiti, -im; učvřščen, -a,
-o in učvřsten, -a, -o

úd, -a m.; ud Slovenske Má-
tice; úden, -dna, -o; údnica
ž. (protín); udnína ž.

udár, -a m.; udárec, -rca m.;
udáriti, -im; udárjen, -a,
-o; udárjati, -am; udárja-
nje s.

udáv, -áva m. (boa)

udebelíti (pog. *udebélit*) se,
-ím se; se je udebélil, -íla,
-o

udejstviti, -im = uresničiti,
uveljaviti, n. pr.: njegóve-
mu posredovánju se je po-
srécilo udejstviti balkán-
sko antáto; napačno je:
udejstvovánje v pomenu
delovánje, n. pr.: vlada je
sprejela nekaj sklepov, ki
posegajo tudi v zasebno
udejstvovanje (prav: delo-
vanje) državljanov; bila je
prevérjena, da je najvišji
cilj človeškega udejstvo-
vanja (prav: delovanja) na
zemlji rodbinska sreča

udélati, -am njivo iz pušča-
ve; udélan svět; vrême se
udéla; toda: vdélati ká-
men v zlató

udeležíti, -ím se (pog. *ude-
ležít*); vel. udelěži, -íte se;
se je udelělžil, -íla, -o, -i;
udelězba ž.; udelěznik m.,
udelěznica ž.; udelěžen, -a,
-o in udeležèn, -ěna, -o;
udelěženec, -nca m., ude-
lěženka ž.

udínjati, -am = najéti, na-
jámem; pogodíti se

udóben, -bna, -o; udóbnost,
-i ž.

udobrovóljiti, -im

udolžíti (pog. *udoužit*), -ím
se (-*dožž-*) = zadolžíti se

udomáčiti, -im; udomáčen,
-a, -o

udomóviti, -im; udomóvljen,
-a, -o

udréti (pog. *udrèt*), udrèm
in uděrem; udréti jo kám;
solzé se uderó; udòr, udô-
ra m.; udírati, -am; kri
se je udfla (křvni udòr);
toda: vòda je vdfla v
mlín; zěmlja se mi je pod
nogámi vdfla; vdřte oči;
vdřt obráz

udríhati, -am po kóm, čém

udržáti (pog. *udržat*), -ím;
ni ga mōči (mōč) udržáti;
udržati si = pridržati si,
prihraniti zase; udržljív,
-íva, -o; udržek, -žka m.

udušíti (pog. *udušit*), -ím =
zadušíti; udušljív, -íva, -o

udvorljív, -íva, -o; udvorljí-
vost, -i ž.; udvóren, -rna,
-o

ugájati, -am; ugájanje s.

uganíti, ugánem (pog. *uganit*
in *ugánit*); ugánka ž.;
ugánkar, -ja m.; uganje-
vátí, -njújem = ugíbatí,
-am in ugíbljem

uganíti (pog. *uganit* in *ugá-
nit*), ugánem (se) = ogní-
ti se (pog. *ognit* in *ognit*,
tudi: *ógniti*, *ógnit*), ógnem
se

ugánjati, -am (n. pr. burke)

ugasíti (pog. *ugasit*), uga-
sím; ugášati, -am luč, že-
jo; ugasováti (neprehod-
no), n. pr. žerjavica uga-
súje

ugíbčen, -čna, -o; ugíbčnost
= gíbčen, gíbčnost

ugláditi, -im; uglajèn, -èna,
-o in uglájen, -a, -o; uglá-
jenost, -i ž.; uglájati, -am

uglásbiti, -im; uglásben, -a,
-o

uglèd, -éda m.; ugléden,
-dna, -o; uglédati, -am =
zagledati

uglobíti (pog. *uglobit*), ím;
uglobím se v misli, pesem,
delo = vglobíti, poglobíti

ugnáti (pog. *ugnât*), užê-
nem; neugnán človek; to-
da: vgnáti (izg. *ugnât*),
vžênem (izg. *užênem*) n.
pr. živíno v stájo, hlév

ugnèsti (pog. *ugnèst*), ugnè-
tem; je ugnétel (-*təx*),
ugnètla, -o; ugnétati, -am

ugodíti (pog. *ugodit*), -ím;
vel. ugódi, -íte; je ugódil
(-*diu*), -íla, -o in ugódilo,
so ugodíli; ugódje s.; ugó-
den, -dna, -o; ugódnost,
-i ž.

ugonobíti (pog. *ugonobit*),
-ím; ugonobljen, -èna, -o;
ugonobljenje s.; ugonáb-
ljati, -am

ugotovíti (pog. *ugotovit*),
-ím; ugotóvi, -íte; je ugo-
tóvil (-*viu*), -íla, -o, -i;
ugotávljati, -am; ugotoví-
tev, -tve ž.; ugotovljen,
-èna, -o

ugóvor, ugóvora m., preré-
ka, nasprótovanje, odpor,
očítanje, pridržek; ugovár-
jati, -am

ugrábiti, -im; ugrábljen, -a,
-o; ugrábljenje s.

ugréti (pog. *ugrèt*), ugréjem
(se s hójo); ugrévati, -am

ugrézniti, -nem; ugrézati,
-am

ugrísti, ugrízem; ugríz, -a
m.; ugrízek, -zka m. (=
zagrísti, odgrísti); toda:
vgrízniiti (izg. *ugrizniti*) v
jábolko; ugrizljív, -íva, -o;
ugrizljívost, -i ž.

uhájati, -am; uhájanje s.;
uhajáč, -a m.

úhelj, -hlja m.; úheljnik, -a
m.; úhlja, -e ž.; uhljáč, -a
m.; uhljât, -áta, -o; uhljáti
(pog. *uhljât*), -ám

uhó, ušésa s.; na úho in na
uhó (povedati); za úho
(udariti, počiti koga); ušé-
sen, -sna, -o; ušésce, -a s.
uhodíti (pog. *uhôdit*), uhó-
dim; uhójena pót

uíma ž., vremenska škoda

uíti (pog. *uít* in *uít*), uídem;
kônji so ušli; uhájati, -am

ujalovíti (pog. *ujalovit*), -ím
se

ujasníti, -ím se; nebó se ujas-
ní

újcati, -am; újckati, újckati
(se) = gúgati (se)

újec, újca m.; újčev, -a, -o

ujéd, -a m.; ujéda ž.; ptíca

ujéda; ujédati, -am; ujé-
danje s.; ujédav, -a, -o;

ujédavec, -vca m.; ujédav-
ka ž.; ujédljiv, -íva, -o

ujémati, -am se; ujémanje s.

ujésti (pog. *ujěst*), ujém; ujé-
dati, -am
ujéti (pog. *ujèt*), ujámem (se);
ptica se je ujéla; ujetnik,
-a m.; ujetništvo s.
ujézditi, -im kónja (z jéze-
njem pokvariti, uničiti)
újna ž., materina sestra
úk, -a m.; ukažêljen, -ljna,
-o; ukažêlnost, -i ž.
ukániti, -im; ukánjati, -am;
ukána (sámega sêbe) ž.;
ukanljiv, -íva, -o; ukanljí-
vec, -vca m.
ukáz, ukáza m.; ukázati,
-žem; ukazováti, -zújem;
ukázen, -zna, -o; ukáznik,
-a m.; ukazoválec, -lca
(-lca in -yca) m.
ukíniti, -nem, razpustiti, raz-
veljaviti, ustaviti, odpra-
viti
ukísati, -am (se)
ukláti (pog. *uklàt*), ukóljem;
komár me je uklál (*uklày*);
têle se je uklálo za 15 kíl
ukléti (pog. *uklèt*), ukólnem
(-koun-); uklét grád; uklí-
njati, -am
ukloníti (pog. *uklônít*), ukló-
nim; je uklônil, -íla, -o; -i;
uklónjen, -a, -o; uklánjati,
-am; uklanljiv, -íva, -o
(kdor se rad uklanja)
ukončáti (pog. *ukončât* in
ukônčât), -ám = pokončáti
ukòr, ukòra m., grája
ukoreníniti, -im (se); ukore-
nínjen, -a, -o
ukosíti (pog. *ukosit* in *ukôsít*),
-ím, s kosó raniti; zájca
je ukósil

ukrás, -ása m.; ukrásen, -sna,
-o; ukrásnik, -a m. (deko-
ratêr)
ukrásti (pog. *ukràst*), ukrá-
dem; je ukrádel (-dau),
-dla, -o (tudi: ukrál, ukrá-
la, -o); ukrásti se kám
ukrátiti, -im; dán se je ukrá-
til
ukreníti (pog. *ukrênit*), ukře-
nem, zavíti, upogníti (vrát
pod járem ukreníti); ali te
bom ukrênil (-iy), da se
boš kár krivíl (-vly); skle-
niti, določiti, odrediti;
ukřep, ukřépa m.; ukřé-
pati, -am; ukřépanje s.
ukrepíti (pog. *ukrepít*), -ím
(se) = okrepíti
ukréten, -tna, -o; ukrétnost,
-i ž., gibčen, sposoben,
okřeten
ukrivíti (pog. *ukrivít*), -ím
= skrivíti; ukrívljen, -a, -o
ukrojíti, -ím (pog. *ukrojít* in
ukrôjit) obleko; ukrójek,
-jka m.
ukrotíti (pog. *ukrotít*), -ím;
ukročên, -êna, -o; ukrot-
ljiv, neukrotljiv; ukrotítev,
-tve s.
ukúhati, -am se (nasprotno
je: nakúhati se); toda
vkúhati sádje
ukvárjati, -am se s čim;
ukvárjanje s.
uléči (pog. *ulěč*), uléžem se;
uléči se = poleči se; morje
se je uléglo; ulégati se
(povódenj se uléga = po-
jéma; svét se uléga = pá-
da); uleglína ž. der Boden-
satz

ulékniiti, -nem, upogníti; ulék-
njen, -a, -o
uléniti se, ulénim se = po-
léniti se
uletéti (pog. *ulétet*), -ím se;
beséda se uletí
uležáti (pog. *uléžat*), -ím (se);
sádje se uleží; uležáno
sádje
úlica ž.; prid. úličén, -čna,
-o; pouličén, -čna, -o;
manjš. úličica ž.
ulíti (pog. *ulit*), ulijem; zvón
ulíti; dež (*dáž*) se je ulíl;
ulítek, -tka m.; ulítje s.;
ulivati, -am; ulívanje s.;
toda vlíti vodó v sód
úl, -a; prid. úljev, -a, -o;
úljevo žrêlo; uljnják, -a
m.; uljíšče s.
uljé, -ésa s.
úljec, uljca m. der Schlauch
ulóm, -óma m.; ulómíti (pog.
ulómit), ulómim = odlo-
miti; sneg se ulómi; uló-
mek, -mka m.; ulómljenje
s.; ulámljati, -am; — vlóm,
vlóma m, vlómíti v híšo
ulovíti (pog. *ulovit*), -ím;
lovítev, tve ž.
Ulrik, -a m. (svetniško ime);
preprosta raba: Úrh, -a m.
ultravioleén, -tna, -o
úm, -a m.; umováti (pog.
umovát) umújem; umóven,
-vna, -o; umljív, -íva, -o;
umakníti (pog. *umaknit* in
umáknet), umákнем; umak-
ni, -íte; umaknil (*-iy*), -íla,
-o
umánjkati, -am = zmánjka-
ti; besede ne držati;
umánjkovati, -ujem

umánjšati, -am = zmánjšati;
umanjšáva ž.
umázati, -žem; umázan, -a,
-o; umázanec m., umázan-
ka ž.; umázanost, -i ž.;
umazaníja ž.
umedíti (pog. *umedit*), -ím;
umedén, -éna, -o; umedèno
sádje
uméríti, -ím; umérjen, -a, -o;
umérjenost, -i ž.; umérja-
ti, -am
umésíti, -ím; uméšen, -a, -o
(testó)
uméstén, -stna, -o = prili-
čen, prikladen; neuméstno
bi biló
umésti (pog. *umèst*), umé-
tem; ravnokar uméteno su-
rovo máslo; umétati, -am
uméstíti, -ím, ustolíčiti; umé-
ščen, -a, -o; uméščati, -am;
uméščanje s.
umételen, -lna, -o (*-eln-*) =
zvéden, -a, -o; umételnost,
-i ž., zvédenost, večšina
uméten, -tna, -o; umétnost,
-i ž.; umétnik, -a m.; umé-
nica ž.; umétniški, -a, -o;
umétníštvo s.; umetnína ž.
uméti (pog. *umèt*), umèm in
uméjem; uméven, -vna, -o;
umévnost, -i ž.
umíkati, -am in umíčem;
umíkanje s.; umík, umíka
umíliiti, -ím; umíljen, -a, -o;
neumíljeno lepó
umírati, -am; umíranje s.;
umíravica ž., smrtni boj,
agoníja
umíríti (pog. *umirit* in *umírit*),
umírím; umírjen, -éna, -o
in umírjen, -a, -o; umír-
jati, -am

umisel (*umlsəy*), umísli ž.;
umislek, -a (*-slək*) m.;
umísliti, -im; umísljen, -a,
-o; umísljati, -am; umíš-
ljáva ž.

umítí (pog. *umit*), umíjem;
umívati, -am; umiválen,
-lna, -o; umiválnik, -a m.;
umiválnica ž. (*-vál-*)

umnožíti (pog. *umnožit*), -ím
= zmnožíti

umobólen, -bólina (*-bólina*),
-o; umobólnost, -i ž. (*-ból-*);
umobólnica ž.

umólkniti, -nem; umólknje-
nje s. (*-móyk*)

umòr, umòra m.; umoríti
(pog. *umorit*), -ím; umor-
jen, -èna, -o

umréti (pog. *umrèt*), umrèm
in umrjem; umri, -íte; je
umrl (*umrly*), umřla; umré-
ti od žalosti; umréti za
jétiko (ne: na jetiki);
umréti z náglo smřtjo;
umrjóc, -a, -e; umrljiv,
-íva, -o; umrljivost, -i ž.

umrtvíti (pog. *umrtvit*), -ím;
mesó, poželjènje umrtvíti;
umrtvèn, -èna, -o

úmstven, -a, -o; úmstvenik,
-a m. (*-stvan-*)

unciálen, -lna, -o

unepokojíti (*unepokojit*), -ím

unèsti (pog. *unèst*), unèsem
= odnesti; unesèn, -èna,
-o; unášati, -am; unések,
-ska m.

uníčiti, -im; uničeváti, uni-
čujem; uničevánje s.; uní-
čenje s.; uničeválen, -lna,
-o (*-vál-*); uničeválec, -lca
(*-lca* in *-yca*) m.

úniforma ž.; uniformíрати,
-am

uníja ž.; unírati, -am, zedí-
niti; uniját, -a m.; uniját-
ski, -a, -o

univerzálen, -lna, -o, splo-
šen, vesóljen; univerzál-
nost, -i ž., splôšnost, ve-
sóljnost; univèrzum, -uma
m., vesóljni svet, vesólj-
stvo

uokvíriti, -im; uokvírjen, -a,
-o

upàd, -áda m.; upàd vodé;
upásti, upádem; upádati,
-am (vôda upáda); upádel
(*-daj*), -dla, -o; upádlost,
-i ž.; toda: vpásti v kaj;
vpadišče s.

upáliti, -im; upáljen, -a, -o

úpati, úpam; úpati si kaj
(nísem si upal ugovarjati;
še dlhati si nisem upal)

upéhati, -am (se); hója ga je
upéhala

upepelíti (pog. *upepelit*), -ím;
upepeljen, -èna, -o

upésniti, -im; upésnjen, -a,
-o; upesnítev, -tve ž.

upíhati, -am (*-píšem*); upíh-
niti, -nem (luč)

upijániti, -im; upijanljiv, -íva,
-o

upíрати, -am (se); upíranje s.;
upírav, -a, -o; upíravec,
-vca m.; upíravka ž.

upláhniti, -nem; oteklína, vô-
da upláhne

uplameníti, -ím; sv. Duh apó-
stole uplamení (Vodnik)

upléniti, -im; uplénjen, -a, -o

upodóbiti, -im; upodobljen,
-èna, -o; upodábljati, -am;
upodábljanje s.

upogibati, -am, -bljem; upogibljiv, -íva, -o; upogibanje s.; upogibljivost, -i ž.
 upogníti (pog. *upôgnít*), upógnem; upogljiv, upogljivost, -i ž.
 upokojíti (pog. *upokojít*), -jím; upokojěn, -ěna, -o; upokojěnenec, -nca m.; upokojěnka ž.
 upòr, upôra m.; upóren, -rna, -o; upórnost, -i ž.; upórník m., upórnica ž.; upórnež m.
 uporabíti, -im; uporabljen, -a, -o; uporabá ž.; uporabben, -bna, -o; uporabnost, -i ž.; uporabljati, -am
 upostáviti, -im = vzpostaviti
 upoštévati, -am = poštvati, v poštv jemáti
 upótiti, -im koga (pot pokazati); upóten, -a, -o; upótenje s.
 upotíti (pog. *upotít*), -ím (se) uprásniti, -nem (luč)
 upráti (pog. *uprát*), upêrem (si roke)
 upráva ž.; upráven, -vna, -o; uprávljati, -am; uprávítelj, -a m.; uprávíteljica ž.; uprávník, -a m.; uprávíteljestvo s.; uprávníštvo s.
 upravíčiti, -im; upravíčen, -a, -o (pravico imeti do česa); upravíčováti, -újem; toda: opravičiti se (izgovoriti se)
 upravítelj, -a m. = oskrbník; uprávljati = oskrbováti
 uprégniti, -nem in upregníti (pog. *uprégnít*), upregněm (nagniti, napogniti)

upréti (pog. *uprět*), uprêm úra ž.; manjš. úrica ž.; úren, úrna, -o; úrník, -a m.; úrnice ž. množ. jútranjice
 uráð, -áda m.; uráðen, -dna, -o; uráðník m., uráðnica ž.; uráðništvo s.; uráðníški, -a, -o; uradováti, -újem; uradováne s.
 uravnáti (pog. *uravnát*), -ám; uravnávati, -ávam; uravnáva ž.; uravnáven, -vna, -o
 uráziti, -im; urazljiv, -íva, -o; urázati, -am
 urbár, -ja m.
 urêci (pog. *urêč*), urêcem; živíno urêci
 uredíti (pog. *uredít*), -ím; urejěn, -ěna, -o; urejeváti, -újem; urédba ž.; urédben, -a, -o; uredník, -a m. (in urédník); uredništvo s.
 uresníčiti, -im; uresníčen, -a, -o; uresníčenje s.
 urézati, -žem = odrezati; urézati se; toda: vrézati imé v drevésno skórjo
 urgíratí, -am naganjati, prístiskati; urgénca ž.
 úriti, -im; izúrjen, -a, -o
 uróčen, -čna, -o, začaran; uróčiti, -im; uròk, uróka m. in úrok, -a m.; urokljív, -íva, -o
 uršulínka ž.; uršulínski, -a, -o
 usáð, -áda m. = udòr; usádíti se; usadína ž.; uséd, -éda m.; usedlína ž.; usednína ž.
 usahníti (pog. *usahnít* in *usáhnít*), usáhnem; usáhel (-*həy*), -hla, -o; usíhati, -am
 usékati, -am (se)

usékniti, -nem (se); usekováti (pog. *usekovàt*), -kujem (se); usekovánje s.

uselíti (pog. *usélit*) se = naseliti se; uselíti se; uselítev, -tve ž.

usésti (pog. *usést*), usédem se; usédeno mléko (= sestesti se)

usídrati, -am

usípati, -am in -pljem; tóča se usípa; usúti se, uspém se

uskočiti, uskóčim (pog. *uskôčit*): k sovražnikom je uskóčil (zbežal, prešel); sukno se uskóči; uskók, -óka m.; uskóštvo s.; uskóški, -a, -o

uslišati, -im; uslišanje s.

uslóciti, -im; uslóčen, -a, -o

uslúga ž.; biti na uslúgo; uslúžen, -žna, -o; uslúžnost, -i ž.; uslúžiti, -im (komu uslugo storiti; prikupiti se); uslúžiti se = uđinjati se; uslužljiv, -íva, -o

usmèv (*usmèu*), -éva m. = sl. nasmeh, smehljaj

usmíliti, -im se koga, česa; usmíljeni brát; usmíljenka ž.; usmíljenje s.; usmíljenost, -i ž.

usmráđiti, -im (se); usmražen, -éna, -o; usmrájati (se)

usmrťiti (pog. *usmrťit*), -ím; usmrčén, -éna, -o; usmrčénje s.

úsne s.; prid. usnjén, -a, -o; usnját, -áta, -o; usnjast, -a, -o; usnjár, -ja m.; usnjárski, -a, -o; usnjárnica ž.; usnjárstvo s.

usóda ž.; usóden, -dna, -o (ne: usodepoln)

usóđiti, -im (prisoditi); usójen, -a, -o

usóđiti, -im se = sl. drzniti se, upati si

usopljen, -éna, -o

usôpsti (pog. *usôpst*), usôpem se

uspáti (pog. *uspát*), uspím; uspávam, uspávati; uspávalo s.; uspávanka ž.

uspèh, -éha m.; uspéšen, -šna, -o; uspéšiti se, uspéšim se

uspéti (pog. *uspét*), uspém in uspéjem; uspévati, -am; uspévek, -vka m.

usposóbiti, -im; usposóbljen, -a, -o; usposóbljenje s.; usposóbítev, -tve ž.

ústa s. množ.; 2. úst; 3. ústom; 4. ústa; 5. ústih; 6. ústi; manjš. ústeca (-éca)

ustanovíti, -ím; ustanovljen, -éna, -o; ustanovítelj, -a m.; ustanovíteljica ž.; ustanóven, -vna, -o; ustanóvnik, -a m.; ustanóva ž.; ustanávljati, -am

ustáva ž.; ustáven, -vna, -o; ustavodájen, -jna, -o

ustáviti, -im; ustávljen, -a, -o; ustávljati, -am; ustávljanje s.

ústna, -e ž.; ústnica ž.; ústnik, -a m.; ústen, ústna, -o (ne: ustmen)

ustópiti, -im (se pred koga)

ustrahováti (pog. *ustrahováť*), -újem; ustrahoválen, -lna, -o (-vál-)

ustrášiti, -im (se)

ustréči (pog. *ustrěč*), ustré-
žem; vel. ustrézi, -íte;
ustrézati, -am; ustrézen,
-zna, -o; ustrežljiv, -íva,
-o; ustrežljivost, -i ž.;
ustréžnost, -i ž.

ustrelíti (pog. *ustrelit*), -ím;
ustreljen, -ěna, -o

ustríči (pog. *ustrič*), -žem;
ustrízil; ustrížek, -žka m.

ustroj, -ôja in -ója m.; ustro-
jiti (pog. *ustrôjit*), ustro-
jim; ustrojen, -jna, -o, or-
ganičen, ustrojstvo s.

ustváriti, -im; ustvárjen, -a,
-o; ustvarjenje s.; ustvár-
jati, -am; ustvárjanje s.

usušiti (pog. *usušit*), -ím;
sádje se usuši

usúti (pog. *usút* in *usût*),
uspèm; dež se je usul (*dàž*
se je usù), tóča se uspè;
toda: vsúti žito v vrečo

usvojíti (pog. *usvojit*), -ím
(si kaj), prilastiti si; usvo-
jenje s.; usvojítev, -tve ž.;
usvájati, -am (si)

uš, uši ž.; ušiv, -íva, -o; uši-
vec, -vca m., ušívka ž.;
ušívost, -i ž.; ušének, -nka
m., nav. množ. ušénki (mla-
de uši)

uščeníti (pog. *uščénit*), uščé-
nem; úščep (*úščap*), úščpa
m. = šcip; uščip, -ípa m.
(prijem)

ušíbíti (pog. *ušibit*), -ím; uši-
bovati, -újem (teló se uši-
búje)

ušotóriti (in ušotôriti) se,
-ím se

uštétí (pog. *uštět*), se, ušté-
jem se = zmotiti se (pri
šetju); uštévek, -vka m.;
toda: vštévši, do vštétega
1935. leta

utaboríti (pog. *utaborit*), -ím
se; utaborjen, -ěna, -o

utajíti (pog. *utajit*), -ím; uta-
jenje s.; utajítev, -tve ž.

utěči (pog. *utěč*), utěčem;
utěci, -íte; utěkel, utěkla,
-o; utěk, -éka m.; utékati,
-am

utéginiti, utégnem; utegováti
(pog. *utegovat*), -újem

utěha ž., tolažba; utěšiti, -ím;
utešilo, -a s.

utelésiti, -im; utelěšen, -a, -o;
utelěsenje s.; utelėsba ž.

utemeljíti (pog. *utemeljit*),
-ím; utemeljen, -ěna, -o;
utemeljítev, -tve ž.; uteme-
ljevati, -újem

utěpati, -am; utěpsti, utěpem;
njegova trma se mu bo še
utěpala

utesníti (pog. *utesnit*), -ím;
utesnjen, -ěna, -o; utesnje-
vati; utesnítev, -tve ž.;
utesnjáva ž.

utěž, -i ž.; utěžje s.; utěžen,
-žna, -o

utihnuti, -nem

utíriti, -im, tir narediti

utíšati, -am = utíšiti, -im
(otroka, da utihne)

utolážíti, -im

utóliti (pog. *utolit*), utólim
utólstiti (*-tóst*), -im se, tolst
postati; utólščati, -am

utoníti (pog. *utonit*), utónem;
je utónil, -íla, -o, -i

utopíti (pog. *utopít*), -ím;
 utopljen, -ěna, -o; utopljē-
 nec, -nca m., utopljēnka ž.
 utrāta ž., potrata; utrātiti,
 -im; utrāten, -tna, -o
 utřditi (pog. *utřdit*), -im; utř-
 jen, -a, -o; utřdba ž.; utřd-
 ben, -a, -o; utřdítev, -tve ž.
 utrěti (pog. *utrět*), utrēm in
 utārem; utíratí, -am
 utrǵati, -am; utrǵovāti (pog.
utrǵovāt), -újem; utrǵek,
 -žka m.
 utrip, -ípa m.; utripati, -am;
 utripanje s.
 utrńiti, -nem; utrńjati, -am;
 utrńek, -nka m.; utrńjáč,
 -a m.; utrńjáo s.
 utróšek, -ška m. = trošek,
 strošek
 utrpěti (pog. *utrpět*), -ím
 utrúdití, -im; utrújen, -a, -o;
 utrudljiv, -íva, -o
 utvára = sl. prikazen, stra-
 šilo, zdelo, slepilo
 utvòr, -óra m., halucinacija,
 privid
 uvaževāti (pog. *uvaževāt*),
 -újem = upoštěvati; uva-
 ževánje s. = upoštěvanje,
 premíslek
 uveljáviti, -im; uveljávljen,
 -a, -o; uveljávljati, -am
 uvéniti, -nem; uvěl (*uvěy* in
uvěl), -éla, -o; uvěl cvět
 uvéríti, -im; uvérjen, -a, -o;
 uvérjenost, -i ž.; uvérjenje
 s.; uvérjati, -am
 uvérjenje s. = potrdilo, spri-
 čevalo
 uvertúra ž.
 uvěsti (pog. *uvěst*), uvědem;
 uveděn, -ěna, -o

uvídeti, -dim, spoznati, spre-
 videti
 uviděven, -vna, -o, razsóden
 uvíti (pog. *uvít*), uvíjem; uví-
 jati, -am = odvíjati
 uvòd, uvóda m.; uvóden,
 -dna, -o; uvódník, -a m.
 uvòz, uvóza m.; uvózen, -zna,
 -o; uvóznica ž.; uvozíti,
 uvózím (pog. *uvózit*); uvá-
 žati, -am; uvážanje s.
 uvrstítí (pog. *uvrstít*), -ím;
 uvrščěn, -ěna, -o; uvrščē-
 nje s.; uvrščati, -am
 uzakoníti (pog. *uzakonít* in
uzakónit), uzakóním; uza-
 kónjen, -a, -o; uzakonítev,
 -tve ž.
 úzda ž.; uzdáti (pog. *uzdāt*
 in *úzdat*), -ám (uzde na-
 takniti) in úzdati, úzdam;
 úzdnica ž.
 uznojíti (pog. *uznojit* in *uznôjit*),
 -ím; klánec ga je uznójl
 uzréti, uzrēm (pog. *uzrět*)
 uzurpátor, -ja m., samozvá-
 nec; uzurpácia ž., samo-
 zvánstvo
 užáliti, -im; užáljen, -ena, -o;
 užaljēnje s.
 užalostíti (pog. *užalostit*), -ím;
 užaloščěn, -ěna, -o; užalo-
 ščēnje s.
 užěti (pog. *užět*) se, užánjem se
 užgec, užgeca (-*gac*-) m., po-
 kvarjeno vino
 užíti, užíjem; užívati, -am;
 užíten, -tna, -o; užítek,
 -tka m.; užítkar, -ja m.;
 užitnína ž.; uživálec, -lca
 (-*uca* in -*lca*) m.; uživálka
 ž. (-*vál*-); uživáč, -a m.;
 užítje s.
 užúgati, -am

V

v- predpona, ki izraža gibanje v kako stvar (noter), n. pr.: vděti nit v šivánko; vstáviti záplato v rjúho; vdihávati, vtíkati se; pri tistih besedah, ki se začnajo z glasom v-, se piše predpona v s črko u-, n. pr.: vĕsti s predpono v- pišemo: uvĕsti, enako uvĕd, uvájati, uvázati, uvĕj, uvĕz, uvrstĭti; v izgovoru se predpona v- ne razločuje od predpone u-, obedve govorimo kot u, vezano s samoglasníkom pa tudi kot u gl. pri u-

vábĭti, -im; del. sed. vabĕč, -ĕča, -e; vábljen, -a, -o; vábljenje s.; vablĭv, -íva, -o; vabĭlo s.; vabilec, -lca (-lca in -yca) m.

vádĭj, -a, várščina

vádĭti, -im; vájen, -a, -o; vádba; vádben, -a, -o (-bĕn); vádbenik, -a m.; vájenec, -nca m., vájenka ž.; vádnica ž.; vájeniški, -a, -o vádĭja ž., stáva; vádĭjati, -am; vadĭjáč, -a m.; vádĭjavec, -vca m.; vádĭjavka ž.

Wágner, -ja m.; wagnerjánski, -a, -o

vájĕt, -a m.; množ. vájeti = vójke; prid. vájeten, -tna, -o; vájetni kŏnj

vájĭn, -a, -o

vál (vál), -ú in vála m.; množ. valóvi; vĕdni vál; manjš. válec, -lca m.; válček, -čka m. (-ál-); valovit, -a, -o; valóven, -vna, -o; rádijski vál

válček, -čka m., ples

valĭti (pog. valĭt), -ím; (iz)-valĭĕn, -ĕna, -o; valĭĕnje s. válĭ, -a, cilinder; válĭast, -a, -o válĭar, -ja m.

válĭati, -am (se); valĭávec, -vca m.; valĭávka ž.; valĭánje s. in válĭanje s.; valĭálnica ž. (-ál-)

válĭček, -čka m.; mlín na válĭčke; válĭĕni mlín

Wallace (izg. vĕles) angl. pisatelj; rod. Wallacea (izg. vĕlesa); prid. Wallaceov, -a, -o

valóvje, -a s.

válĭpet (-lĭpet), válĭpta m.; prid. válĭptov, -a, -o (-ál-)

valúta ž., denarna vrednost, veljava; tečaj; valúten, -tna, -o

vampír, -ja m.

vanĭlja, -e ž. (rastl. dišava); vanĭljevec, -vca m.; vanĭljev, -a, -o

váratĭ, -am; várav, -a, -o; váranje s.; váravec, -vca m., váravka ž.; varĭĭv, -íva, -o; varĭĭvost, -i ž.; váralica, -e ž.

varčevátĭ (pog. varčevát), -újem; várčĕn, -čna, -o; várčnost, -i ž.

Várdar, -ja m.; várdarski, -a, -o; Povardárje s.

vardévati, -am (živino, otroke)

varieté, -ja m.

variirati, -am, menjavati (se); variácĭja ž., menjava, sprememba; variánta ž., različno branje; različna oblika, ináčĭca

varíti (pog. *varit* in *várit*),
-ím; varjèn, -èna, -o; var-
jènje s. in várjenje s.; va-
rílec, -lca (-lca in -*uca*) m.;
vár, -a m. = varjenje; va-
rilno sredstvo

várovaťi, várujem koga česa
(ne: pred čim); vel. váruj,
-va, -te; vároval, -a, -o in
varovála, -o; várovanec,
-nca m. in varovánec; va-
rovánka ž. in várovanka;
varoválen, -lna, -o; varo-
válnica ž.; varováka ž.
(-vól-)

várstvo, -a s.; várstven, -a, -o
(-stvan)

Varšáva, -e ž.; varšávski,
-a, -o

várščina ž., vadij, kavcija

váruh, -a m.; váruhinja ž.;
váruška ž., péstunja; váru-
štvo s.

vás, -í ž., v vás iti = vaso-
vátí, -újem; na vási biti;
vasovánje s.; vasoválec,
-lca (-uca) m.; vasováka
ž. (-uka); manjš. vasíca;
prid. váški, -a, -o; vaščàn,
-ána m., vaščánka ž.

Vasco (izg. *vásko*) da Gama;
rod. Vasco da Game; svoj.
prid. Vasco da Gamov

váta ž.

vátel (-ta), -tla m.

Watt, -a m., izumitelj parne-
ga stroja; vát, -a m., elek-
trotehnična merska enota;
kilovát, -a m. = tisoč va-
tov; kilovátna úra

vazál, -a m.; vazálstvo s.

vbádati, -am, delati vbòde;
vbádati se = ukvárjati se

vbeléžiti, -im; vbeléžba ž.,
vpis

vbíti (pog. *vbit*), vbíjem;
vbíjati, -am komu kaj v
glávo

vbógajme prisl.; vbógajme
prositi, dati; to imaš za
vbógajme

vbókel (-ka), vbókla, -o,
konkáven; vbokniti (pog.
vbóknit), vbóknem; vboklí-
na ž.

vbòsti (pog. *vbòst*), vbòdem;
je vbódel (-da), vbòdla,
-o; vbòd, -òda m.

vbrízgniti, -nem

vcépiti, -im; vcépm sekíro v
paróbek; kozé vcépiti; so-
vráštvo vcépiti; vcépljen,
-a, -o; vcépljenec, -nca m.;
vcépljati, -am; vcepnína ž.
(kar se vcépi)

včasih prisl. = časih, tudi
včasí, čási

včéraj prisl.; od včéraj; včé-
ranji, -a, -e; pred včéra-
njim; včérajšnji, -a, -e

včléniti, -im; včlénjen, -a, -o;
včlénjenje s.

včrtati, -am

vdáb, -a m.; prid. vdábji,
-a, -e

vdáhniti, vdáhnem (pog.
vdáhnit in *vdáhnit*); vdáh-
njen, -a, -o; vdíh, -a m.;
vdíhati, -am in -šem; vdi-
hovátí, -újem; vdíhljaj, -a m.

vdáti (pog. *vdát*) se, vdám se
(vesélju, lenòbi; v bôžjo
vóljo); vdán králju; vdá-
nost, -i ž.; vdánosten,
-stna, -o; deskà se je vdá-
la; vdáti se = omožiti se

vdejáti = vdéti (pog. *vdět*),
vdénem
vdélati, -am
vdílj prisl., neprenéhoma,
dolgo; vsevdílj = venomér
vdólbsti, vdólbem; vdólbem,
-a, -o; vdólbek, -bka m.;
vdolbína ž. (-*doub-*)
vdóva ž.; vdóvec, -vca m.;
vdóvski, -a, -o; vdóvstvo
s.; vdóvščina ž.
vdréti (pog. *vdřet*), vdêrem
in vdrêm v kaj; móst se je
vdřl; vdřt obráz, vdřte oči;
vdírati, -am; vdrtína ž.;
vdôr, -ôra m.
vdrúgič = drúgič, v drúgo
vdrúžiti, -im (vtelésiti); vdru-
ževáti, -újem
věč prisl., věč ali mánj; nič
věč, nikóli věč; v e č se ne
sklanja: od věč gospódov
se je slíšalo (ne: věčih);
po věč krajih; z věč ljud-
mí; v sestavi: věččlénski,
-a, -o; věčdélén, věčstrán-
ski, věčzlóžen
věčati, -am; věčanje s.; ve-
čálen, -lna, -o (stěklo); vě-
čati se
věčati, věčím = věkati, -am
věčer, -a m.; na věčer; světi
věčer (sv. věčer); za vě-
čera = zvěčer; věčeren,
-rna, -o; věčérnica ž. (zvez-
da); množ. věčérnice (ve-
černa molitev, zvonjenje,
pobožnost); věčérja ž.; ve-
čérjati, -am; věčeriti (*ve-
čerit*) se, věčeri se
věčidél (-*děl*) prisl.
věčina ž.; rabi se tudi v po-
menu v e č; po věčini =
iz věčine = věčínoma

věčínoma prisl.
věčji, -a, -e (prim. od vělik);
po věčjem; k věčjemu; vě-
čidel = věčínoma
věčkrat prisl.; věčkrátén,
-tna, -o; věčkrátník, -a m.
véda ž. = znánstvo s.
vedé prisl.; nevedé
véden, -dna, -o; v védnem
nasprótju; za védno se
zavézati
véden, -dna, -o = (i)zvédén,
-a, -o; v kateri reči je kdo
véden, o tej naj píše
véder, vědra, vedró in véder,
-dra, -o; vedróst, -i ž.;
vedřiti (pog. *vedrit*), -ím;
vedříl (-*iy*), -íla, -o; raz-
vedřiti, -ím; je razvědril
(-*iy*), -íla, -o; vedřína ž.
védeti, věm; vel. vědi, -te;
sed. del. vedóč, -a, -e; ne
vé se kdó; vědi ga Bóg;
vědi si ga Bóg; ni kdó vé
(in kdóvé) kakó bogàt; gré
sám ne vědi kám; sevéda;
védeče mi je
védež, -a m.; vedeževáti (pog.
vedeževát), -újem; vedeže-
válec, -lca (-*yca*) m.; vede-
ževálka (-*áuka*) ž.; véde-
štvo s. = vedeževánje s.
védomec, -mca m., védomen,
-mna, -o, pámeten
vedožěljen, -ljna, -o; vedo-
žěljnost, -i ž.
védro in vědro s.; množ. vé-
dra, pět véder; manjš. vé-
drce s.; prid. vědrn, -a, -o;
vědrnica ž.
Véga, Lope de; rod. Lope de
Vege; daj. Lope de Vegi;
prid. Lope de Vegov

végati, -am; végav, -a, -o;
végavica ž.; végavost, -i
ž.; vegljáti (pog. *vegljät*),
-ám; vegljäv, -áva, -o; veg-
ljína ž.

vegetácija ž., rast, rastlin-
stvo; vegetarijánec, -nca
m.; vegetarijánski, -a, -o;
vegetíratí, -am, nedelavno
živetí, životárití, ždetí

véha ž., véhavec, -vca m. =
véhav (omahljiv) človek;
véhati, -am, omahovati;
vehljäv, -áva, -o; véhljast,
-asta, -o

veheménten, -tna, -o, silovit,
strasten; veheménca ž., si-
lovitost

vehíkel (-*käl*), -kla m., vozilo
véjati, -am in -em; véjavec,
-vca m.; vejáča ž. = vél-
nica (*véü-*) = véjalnica ž.
(-*jaü-*)

vékati, -am in -čem; vékav,
-a, -o; vékavec, -vca m.,
vékavka ž.; vékanje s.

vékomaj prisl., od vékomaj
do vékomaj

velblód, -a m. (*vel-*), kaméla;
príd. velblódji, -a, -e in
velblódov, -a, -o

vele- (po drugih slovanskih
jezikih), vedeúšen, vele-
dúšnost, veletók in véletok,
véleizdája, vélesíla, véle-
trgóvec, vélezaslúžen, véle-
délo (ne: remek delo)

veléti (pog. *velèt* in *vélet*),
-ím; velénje s.; velélnik m.;
velévati, -am

veličánstvo s.; v naslovu:
Njegóvo Veličánstvo (králj),
Njéno Veličánstvo (kralji-
ca)

vêlik, velíka, -o; dol. véliki
téden; véliki hlapec (proti:
nížji hlápec); véliki oltár
(proti: stránski); vélika
máša; véliki tráven, srpàn;
véliki péték, vélikega pét-
ka; kot priimek: Péter Vé-
liki, Katarína Vélika; dol.
ž. tudi velíka: velíka noč
(toda vélika sobóta)

velikáš, -a m., velják; veli-
káški, -a, -o

veliko- v sestavi: velikodú-
šen, velíkoobéten, veliko-
srčen; velikonôčen, -čna, -o

velíkokrat prisl.; velíkokrá-
ten, -tna, -o

veljáti (pog. *veljät* in *véljat*),
-ám; veljánje s.; veljáva
ž.; veljávén, -vna, -o; ve-
ljávnost, -i ž.; velják, -a
m.; veljástvo s.

vélnica ž. (*véü-*); vélnik, -a
m. (*véü-*) = vejáča

ven (*væn*) prisl.; ven in ven;
vènkaj (*vènkaj*)

vènec, -nca m.; vènčen, -čna,
-o; vècenôsec, -sca m.;
vènček, -čka m.

vèndar prisl. (*vèndar* in *ven-
där*); vèndarle

véniti, vénem; vél (*vèl* in
vèü), véla, -o, -i = zvé-
njen, -a, -o; venljív, -íva,
-o; venljívost, -i ž.; neven-
ljív, -íva, -o

venomér prisl.; venoméren,
-rna, -o

ventíl, -a m., zaklópka; ven-
tilátor, -ja m., zráčnik;
ventilíratí, -am, zráčiti;
ventilácija ž., zráčenje

ventilíratí, -am, 1. zráčiti;
2. pretresati, obravnavati

Vénus, rod. Vénere ž.; Vénerin, -a, -o
 véper, -pra m.
 Vêrði, -ja m.; Vêrdijev, -a, -o
 veréja ž.
 Vergíl, -a m.; Vergilov, -a, -o
 veríga ž.; verížen, -žna, -o;
 verížni račún; verížnik, -a
 m.; verížití, -im; manjš.
 verížica ž.
 vériti se, -im se
 verjéti (pog. *verjèt*), verjá-
 mem; vel. verjémi, -íte; je
 verjél (-jéu), -éla, -o; ver-
 jéten, -tna, -o; verjétnost,
 -i ž.; verjétnosten, -tna, -o
 Verne Jules (*vêrn žül*); rod.
 Jules Verna (*žül vërna*);
 prid. Jules Vernov (*žül
 vërnov*)
 verodostójen, -jna, -o
 véroizpóved, -i ž.; véroizpó-
 veden, -dna, -o
 verolómen, -mna, -o; veroló-
 mnost, -i ž.
 Veronese Paolo, ital. slikar
 (*veronéze*); rod. Veronése-
 ja; prid. Veronesejev, -a, -o
 verouík, -a m.; verouíčen, -čna,
 -o; veroučítelj, -a m.
 vérovati, vérujem; véruj, -te;
 véroval (-au), -a, -o; véro-
 ven, -vna, -o; vérovnost,
 -i ž.
 Versailles (*versáj*) m., rod.
 Versaillesa (*versája*); prid.
 versájski, -a, -o
 vérstvo s.; vérstven, -a, -o
 (-stvan)
 vertikálen, -lna, -o, navpíčen
 vêrz, -a m., vrstíca; vêrzen,
 -zna, -o
 vêrzija ž., inačica, načín

verzíran, -a, -o, izveden, -a,
 -o; učén, spreten, večé
 vès (*vəs*), vsà (*usà in ʁsà*),
 vsè (*usè in ʁsè*); vsegà
 (*usegà, ʁsegà*); daj. mest.
 edn. ž. vsej in vsi (glede
 na pomen gl. pri c el); vse
 bolj in bolj; vse prezgó-
 daj; vse naokóli; vse do-
 tlèj, doklèr; skupaj se pi-
 še: povsèm = popolnoma;
 vsèskózi; navsèzàdnje; na-
 vsèzgdaj
 vesel (-sèu), -a, -o; veselíti
 (pog. *veselit in veselit*),
 -im (se); razveseljèn, -èna,
 -o; veselíca ž.; veselóigra
 ž.
 vesélje, -a s.; veselják, -a m.;
 veseljáčiti, -im
 véstiti, vésim, vésil (-iʁ), -a,
 -o, -i; kaj se vésiš tam po
 véjah?
 vèslo s.; vesláti (pog. *veslàt*),
 -ám; veslánje s.; vesláč,
 -a m.; veslár, -ja m.; ves-
 láríti, -im; veslárjenje s.;
 veslávec, -vca m., vesláv-
 ka ž.; vèseln, -a, -o (-səln);
 vèselnik, -a m.
 vésna, -e ž.; bogínja Vésna
 vesóljni (*vas-*), -ljna, -o; ve-
 sóljni svét, potòp; vesólj-
 nost, -i ž.; vesóljstvo s.
 vést, -í; vést me pèče; ima
 na vésti; novica: vestí z
 dóma
 vestálka ž.
 vésti (pog. *vèst*), vézem; je
 vézel (-zəu), -zla, -o; vé-
 zen, -a, -o; vezénje s.; ve-
 zenína ž.; vezílen, -lna, -o;
 vezílni vzórec; vezílja ž.

věsti (pog. *věst*), vědem; je
 védel (-*deu*), vědla, -o, -i;
 (od)veděn, -ěna, -o
 vestibúl, -a m., věža
 věšč, -a, -e = izvéden, -a, -o;
 věšča ž., čaróvnica; nôčni
 metúlĵ; věščec, -a (-*ščac*)
 m.; manjš. věščica ž.
 veščák, -a m.; veščina ž. =
 umételnost
 věšda prisl., sàĵ, sevěda
 veterán, -a m., doslužen vo-
 jak; veteránski, -a, -o
 veterinárstvo, -a s., živino-
 zdrávstvo; veterinárski, -a, -o
 věti, vějem (pog. *vét* in *vět*);
 je věl (*věu*), -ěla, -o
 větrn, -a, -o; větrni mlín;
 větrnast, -a, -o; větrnica ž.;
 větrnik, -a m.; vetrnják, -a
 m.; vetrnjášto s.
 vetróven, -vna, = větrn; ve-
 tróvje s. (skupno ime); ve-
 tróvnica, -i ž.
 véverica ž.; prid. véveriĵi,
 -a, -e
 vézati, věžem; sed. del. ve-
 žóč, -a, -e; vézanje s.; ve-
 zálen, -lna, -o (-*zál-*); ve-
 záva ž.; vezávec, vca m.,
 vezávka ž.
 vezílo, -a s.; vezílka (-*ziu*-)
 ž., potica za vezílo; vezo-
 váti (pog. *vezovat*), -újem;
 vezovávec, -vca m.; vezo-
 vávka ž.
 vezír, -ja m.
 Vezúv, -a m.
 věža, -e ž. (tudi s končnim
 poudarkom 2. iz vežé, 6.
 nad vežó; množ. 1., 4. ve-
 žé, 2. vežá, 3. vežám, 5.
 vežáh, 6. vežámi; 4. edn.

za predlogom: v věžo stó-
 pi); věžen, -žna, -o; manjš.
 věžica ž.; věžnik, -a m.
 koridór
 věžbati, -am = váditi, úriti;
 věžba ž.; věžbanje s.
 vĵlobíti (pog. *vĵlobit*), -ím
 se
 vĵnátí (pog. *vĵnat*), vžēnem;
 vĵánjati, -am
 vĵnézditi, -im se; vĵnézden,
 -a, -o; prenesen pomen: za-
 léci se, zaredíti se (n. pr.
 črvi so se vĵnézdili = za-
 lēgli; miši so se zaredíle;
 kobilice so se zakotíle; ku-
 ga se je zakotíla, zasejála)
 vĵozdíti (pog. *vĵozdit*), -ím;
 vĵožēn, -ěna, -o
 vĵrézniti, -em se
 vĵríznniti, -em (se)
 vĵód, vĵóda m.; vĵóden, -dna,
 -o; vĵodíšče s.
 viadúkt, -a m.
 vibrírati, -am, tresti se; vi-
 bráciĵa ž., trésenje, treslĵáj
 vídeti (pog. *videt*), vídim; je
 vídel (-*deu*), -ela, -o; ví-
 deti je zdráv; réč je vídeti
 lépa; vídeti mu je, da ni
 zdrav
 vīdez, -a m.; na vīdez, po
 vīdezu; (na)vīdezen, -zna,
 -o; vīdeznost, -i ž.
 vīdík, -a m., razĵled, pogled
 Vīdov dán, rod. Vīdovega
 dné; prid. vīdovdánski, -a,
 -o
 vidva (vidvá), vídve (védve;
 vidvé) oseb. zaim. dvoj.;
 2. 4. váĵu; 3. 5. 6. váma
 vīgenĵ, -gnĵa m.; vīgenĵc, -a
 (-*ganĵc*) m.
 vigílija ž.

víhati, -am in -šem; je víhal
 (-*hay*), -ála, -o, -i
 vihráti (pog. *vihràt*), -ám; vi-
 hràv, -áva, -o; vihrávec,
 -vca m., vihrávka ž.; víhra
 ž. = vihár, nevíhta; vihrav
 človek; vihrávost, -i ž.
 vihtéti (pog. *vihtèt*), -ím; je
 vihtèl (-*htèy*), -éla, -o
 vijólica ž.; vijóličén, -čna, -o;
 vijóličast, -a, -o
 vikár, -ja m.; vikariát, -a m.
 víkati, -am in -čem; je víkal
 (-*ay*), -ála; sva se vikála
 víla ž.; víla pogórkinja; víle
 povôdkinje; vilínji, -a, -e;
 vilínski, -a, -o; — dvorec,
 letoviščna hiša z vrtom;
 vílen, -lna, -o
 vinjéta ž.; vinjéten, -tna, -o
 víno s.; vínčece, -a s. (-*čece*);
 vínček, -čka m.; vínski, -a,
 -o; vínstvo s.; vínjen, -a,
 -o; vínjenost, -i ž.; vínje-
 nec, -nca m.; vínce, -a s.;
 vínščak, -a m.; vínica ž.
 (klet); vínica ž. (hruška);
 víníka ž.; vinógrad, -a m.;
 vinógradski, -a, -o; vinó-
 gradnik, -a m.; vinógrad-
 stvo s.
 violína ž.; violínski, -a, -o;
 violinist, -a m.
 violončelo, -a, -u, -o, -u, -om
 m.
 virtuóz, -a m.; virtuózen,
 -zna, -o; virtuóznost, -i ž.,
 umetniška spretnost, iz-
 vrstnost
 viržínka ž.; viržínkina slá-
 mica
 vis-à-vis (izg. *vizavi*) prisl.,
 nasproti

visòk, visòka, -o; dol. visò-
 ki, -ega; prim. víšji, -a, -e;
 prisl. prim. víše; nam. vi-
 sok (po nem.) rabimo sl.
 često vèlik, n. pr.: velíka
 vòda (ne: visòka vòda,
 Hochwasser); velíka napé-
 tost; velíka stárost, velíko
 pogórje; nadprítlíče s. (ne:
 visòko prítílje); prečastí-
 ti (ne: visokočastiti); zelo
 učén itd.; kraj. ime Visò-
 ko, -ega, na Visòkem; prid.
 visòški, -a, -o; Visòče ž.
 množ.

víš = vídiš; víš jo, víš ga
 Višárje, rod. Višárij, dat. Vi-
 šárjam

víšek, -ška m.; v víšek gre-
 dó lasjé; z víška (zvíška)
 pásti; kvíšku prisl.; na ví-
 šku biti

víšina ž.; víšínski, -a, -o; vi-
 šínsko sónce

víšnja ž. (drevo in sad); víš-
 njev, -a, -o (víšnjev lés,
 sád); víšnjév, -a, -o (bar-
 va), víšnjévkast; víšnjevce,
 -vca m.

Víšnja gòra ž., kraj; Viš-
 njàn, -ána m., Višnjánka
 ž.; víšnjánski, -a, -o

vitálen, -lna, -o; vitálnost, -i
 ž., življenjska sila, žilavost

vitamín, -a m., nadomestilne
 redilne snovi

vítel (-*tay*), -tla m.

vítez, -a m.; víteški, -a, -o;
 víteštvo s.; vítezovati,
 -ujem

vitriól, -a m., gálica; vitriól-
 nica ž., vitriólna vòda

vítrnik, -a m., nož, s katerim
 režejo vitre

vívček, -čka m., kratka píptica
 vizija ž., vídenje, prikázen;
 vizionáren, -rna, -o
 vizir, -ja m., naličnik; mu-
 ha, mérek
 vizíta ž., obisk, posèt; vizít-
 ka ž., vizítnica ž., posét-
 nica; vizitácija ž., oblast-
 no obiskovanje, nadzira-
 nje; vizitátor, -ja m.
 vizuálen, -lna, -o, viden, -dna,
 -o
 vízel (-žal), -žla m., sledni
 pes
 vjesti (pog. *vjest*), vjem se
 vkládati, -am v kaj; tramóvi
 se na sténe vkládajo; vklá-
 da ž., to, kar se vloži; te-
 melj
 vkleńiti (pog. *vklenit*), vklé-
 nem; vklénil, -ila, -o, -i;
 vklénjen, -a, -o; vklénje-
 nec, -nca m.; vklépati, -am
 vklesáti (pog. *vklesat*), vklé-
 šem; vklésal, -ála, -o, -i;
 vklesán, -a, -o
 vkljub = kljub prisl. in
 predl.; komu vkljub délati;
 vkljub obljubam; vkljuben,
 -bna, -o; vkljubljiv, -íva, -o
 vknjížiti, -im; vknjížen, -a,
 -o; vknjíževáti (pog. *vnji-
 ževat*), vknjížba ž.
 vkopáti (pog. *vkopat*), vkóp-
 ljem; vkopán, -a, -o; stojí,
 kakor bi mu bilé nogé
 vkopáne
 vkováti (pog. *vkovat*), vkújem
 vkràj prisl. v kràj
 vkřcati, -am (se)
 vkréber prisl., navkréber
 vkúhati, -am; vkuhávatí, -am;
 vkuhávanje s.; vkúhan,
 -a, -o

vkúp prisl.; vkúpen, -pna, -o
 = skúpen; vkúpnost, -i ž.
 vláčiti, -im; vlačílen, -lna,
 -o (-čít-), vlačílni stròj;
 vlačílec, -lca (-lca in -yca)
 m.; vláčenje s.
 vlačúlja ž., nav. mmož. =
 vláka ž.
 vláda ž.; prid. vláden, -dna,
 -o; vládne (ne: vládine)
 narédbe
 vládati, -am; vládanje s.;
 vladár, -ja m.; vladarica
 ž.; vladárski, -a, -o; vla-
 dárstvo s.; vladavína ž.
 vládjati, -am
 vladožéljen, -ljna, -o; vlado-
 željnost, -i ž.
 vlágati, -am; vlagátelj, -a m.;
 vlagálec, -lca (-lca in -yca)
 m., vlagálka ž. (-lka in
 -yka)
 Vláh, Vláhá m.; Vláhinja ž.;
 vláški, -a, -o
 vlákno s.; prid. vlaknén, -a,
 -o; manjš. vlákence s.
 (-kən-); vláknast, -a, -o
 vléči (pog. *vlěč*), vléčem; sed.
 del. vlekóč, -a, -e; vel. vlé-
 ci, -íte; vléčenje s.
 vléčka ž.
 vlésti (pog. *vlěst*), vlézem
 vlíti (pog. *vlit*), vlíjem; vlítje
 s.; vlivati, -am; vlít, -a, -o;
 vliválnica ž. (-vál-)
 vljúden, -dna, -o; vljúdnost, -i ž.
 vlóga ž.; igráti vlógo = sl.
 pomèn imeti, bití velikega
 poména
 vlomíti (pog. *vlomit*), vló-
 mim v hišo; vlòm, vlóma
 m.; vlomílec, -lca (-lca in
 -yca) m.; vlomílno oródje
 (-míl-)

vlovíti (pog. *vlovit*), vlovím; je vlóvil, -íla, -o in vlóvilo, vlovíli in vlóvili; vlovljèn, -èna, -o
 vložitì (pog. *vložit*), -ím; je vlóžil, -íla -i in vlóžili; vložen, -èna, -o; vlóžek, -žka m.; vlóžen, -žna, -o; vloznína ž.
 vmés prisl., vmés govoríti; vmésen, -sna, -o
 vmésiti, -im; vmésen, -a, -o
 vmešati, -am; vmešávati, -am (se)
 vméti (pog. *vmèt*), vmánem, n. pr.: mazilo v kóžo; je vměl (*vmèg*), vméla, -o
 vnánji, -a, -e; vnánjost, -i ž.; vnánjščina ž.; kraj: Vnánje goríce ž. množ.
 vnapréd prisl., vnapréden, -dna, -o; vnaprédno določilo; vnaprédna pláča
 vnapréj prisl., že vnapréj določén
 vnè prisl. zunaj
 vnebóhod, -a m.; vnebóhoden, -dna, -o
 vnebóvpíjôč, -a, -e
 vnebóvzetje, -a s.
 vnémar prisl.; vnémar púščati; vnémaren, -rna, -o; vnémarnost, -i ž.
 vnémati, -am, -mljem; vnémanje s.; vnéma ž.; vnémav, -a, -o; vnémavec, -vca m.; vnemljív, -íva, -o
 vnéti (pog. *vnèt*), vnámem; vel. vnèmi, -íte; vnétje s.; vnétek, -tka m.; vnetljív, -íva, -o; vnetljívost, -i ž.; vnétiti, -im = zakúriti
 vníc prisl., vníc vréči = čez glávo nazáji vréči

vníti (pog. *vnit*), vnídem v hišo
 vnóvčiti, -im; vnóvčen, -a, -o; vnóvčenje s.
 vnóvič prisl.; vnóvičen, -čna, -o; vnóvična bolézen
 vnúk, -a m.; vnúkinja ž.; vnúček, -čka m.; vnúčič, -a m.; vnúka ž., druga otáva
 vóbče prisl.
 vočiglèd prisl. = sl. spríčo
 vòd, vòda m.; električni vòd
 vòda, -e ž.; tudi s poudarkom na končnicah: vodé, 4. vodó (za prediógom: žènem kónje na vódo; po vódo), 6. pod vodó; množ. vodé, vodá, -àm, -àh, -ámi; manjš. vodíca; prid. vòden, -dna, -o; vòdna ptíca; povòdni mój; vodén, -a, -o; vodeníca ž.; vodenéti (pog. *vodenèt*), -ím
 vodík, -a m.; vodíkov, -a, -o
 vodítelj, -a m.; vodíteljica ž.; vodíteljstvo s.
 vodíti (pog. *vòdit*), vódim; vel. vòdi, vodíte; sed. del. vodèč, -éča -e; je vòdil, -íla, -o, -i; vójen, -a, -o; vodljív, -íva, -o; vodílen, -lna, -o (*-dít-*); vodílja ž.; vodítev, -tve ž.
 vódja, rod. -ja in -je m.; prid. vódjev, -a, -o
 vodník, -a m.; vodníca ž.
 Vódnik Valentín; Vódnikov, -a, -o
 vodnják, -a m.
 vodomèr, -méra m.; vodomèren, -rna, -o; vodomérnik, -a m.
 vodomèt, -éta m.
 vodopàd, -áda m. = sl. sláp

vodoráven, -vna, -o; vodorávnost, -i ž.

vodotěsen, -sna, -o (po nem.)
= sl. neprodíren, vododřžen

vódstvo s.; vódstven (-stven), -a, -o

vogál (*vogáŕ*), vogála, na vogálih in vogel (*vógəŕ*), vógla, na vogléh in vóglih; prid. vógeln, -a, -o; vógelnik, -a = vógelni kámen (-gəl-); vogláríti, -im; voglárjenje s.

vóh, -a m.; vóhati, -am; vóhanje s.; vóhavec, -vca m.

vohún, -a m.; vohúnka ž.; vohúnski, -a, -o; vohúnstvo s.; vohúniti, -im

vojášnica ž.

vójka ž., vájet; nav. množ. vójke = vájeti

vôjna ž.; svetóvna vôjna; vôjen, -jna, -o, vôjni čas, (po)vôjna dôba, vôjno mínístrstvo; vôjna = vôjska, -e ž., grêm na vôjsko, je prišel iz vojské; množ. vôjske in vojské, vôjsk in vojská; črna vôjska; črnovójnik, -a m.; vôjsken, -skna, -o, v vôjsknem čásu; vojščák, -a m.; vojskováti (pog. *vojskovat*), -skújem (se); vojskovánje s.; vojskoválec, -lca (-lca in -ŕca); vojskoválen, -lna, -o (-vál-); vojskovódja m.; vôjnica ž., davek za onega, ki ni služil v vôjski; voják, -a m.; vojáški, -a, -o; vojášstvo s.

vójvoda, rod. vójvoda in -e, daj. -du in -di; prid. (osebno) vójvodov, -a, -o; (splošno) vójvodski, -a, -o; vójvodstvo s. = vójvodina ž.; vójvodinja ž. (vojvodova žena ali ženska v činu vojvode)

vól (*vólŕ*), vôla m.; 4. množ. vôle in vôli, 2. množ. volól in volí; 6. z volmí (*volmí*); volóvji, -a, -e; volóvski, -a, -o; vôlek, vólka (-lka) m.; volè, -éta s.

vokíč, -a (*vokŕ*) m., vnetje na vímenu

vólhek (*vólŕhak*), vólhka, -o = vlážen; volhkôta ž.

volíti (pog. *vólit*), volím; vôli, volíte; je vólil, -íla, -i; vóljen, -a, -o; volítev, -tve ž.; volíven, -vna, -o; volívec, -vca m.; volívski, -a, -o

vólja ž.; na vóljo biti komu; vólja me je kaj storíti; z vóljo prenášati; vóljen in volján, vóljna in voljnà, vóljno in voljnó; vóljnost, -i ž.

vólk (*vólŕk*), -a in volká m.; množ. volkóvi in volcjé; prid. vólčji, -a, -e; volkúlja ž.; volčíca ž.; volkodlák, -áka m.; volkodlástvo
vólna (*vólŕna*), -e ž.; prid. volnén, -a, -o; volnína ž.; vólnat, -a, -o

Vólta m. (fizik); vólt, -a m., enota za merjenje električnega tóka

Voltaire (izg. *voltér*), rod. Voltaira (*voltéra*), prid. Voltairov (*voltérov*)

vónj, -a m.; vónjati, -am;
 vonjäv, -áva, -o; vonjávec,
 -vca m., vonjávka ž.; vo-
 njáva ž.; vonjiv, -íva, -o
 vósek, -ska m.; voščén, -a,
 -o; voščéna svéča = vo-
 ščenica; voščénka (tudi vr-
 sta jabolk); voščína ž.; vo-
 ščiti (pog. *voščít*), -ím; vo-
 ščilno sredstvo = voščilo
 voščiti (pog. *voščít*), -ím; vo-
 ščilo s.; voščílec, -lca (-lca
 in -yca) m.
 vótek, -tka m.
 vótel (-təy), -tla, -o; votlíti
 (pog. *votlít*), -ím; (iz)vot-
 ljén, -éna, -o; votlína ž.
 vóz, -á in vóza, na vózu; vo-
 zóvi, vozóv in vóz; vozí-
 ček, -čka m.; vózen, -zna,
 -o, vózni list, réd; vozílo
 s.; voznína ž.; vozník,
 -a m.; vozítelj, -a m.
 vóza ž.
 vozáriti, -im; vozárjenje s.
 vózel (-zəy), -zla m.; vozlàt,
 -áta, -o; vozláti (pog. *vo-
 zlát*), -ám; zavožláti, za-
 vozlán, -a, -o; vozlánje s.
 vozgrív, -íva, -o; vozgrívec,
 -vca m., vozgrívka ž.
 vozíti (pog. *vóztít*), vózim;
 vel. vózi, vozíte; je vózil,
 vozíla, -o, -i; (po)vóžen, -a,
 -o; vóženje s.; vóžnja, -e ž.
 vóž, -í ž.
 vpàd, vpáda m.; vpáden,
 -dna, -o
 vpásti (pog. *vpàst*), vpádem
 (v deželo)
 vpeljáti (pog. *vpéljat*), vpé-
 ljem in vpeljám; vpelján,
 -la, -o; vpeljáva ž.; vpelje-
 váti, -ljújem

vpériti, -im; vpéril (vsílil) se
 je med nás
 vpíčiti, -im
 vpíhati, -am; vpíhniti, -em;
 ógenj vpíhniti = naredíti
 vpísati, -šem; vpís, -a m.;
 vpísen, -sna, -o; vpísnik,
 -a m.; vpísnína ž.
 vpíti (pog. *vpít*), vpíjem; je
 vpíl (*vpíy*), -íla, -o; vpítje
 in vpitjē s.
 vplácati, -am; vpláčilo s.
 vplēsti (pog. *vplēst*), vplē-
 tem; je vplétel (-təy),
 vplētla, -o, -i; vplétati (se)
 vplív, -a m.; vplívati, -am;
 vplíven, -vna, -o; vplív-
 nost, -i ž.
 vpogléd, -éda m.
 vprašati, -am; vprašanje s.;
 vpraševáti (pog. *vpraše-
 vát*), -újem; vprašálen, -lna,
 -o; vprašálnica ž. (-šál-);
 vprašálec, -lca (-yca in -lca)
 m.; vprašáj, -a m.
 vpràv prisl. = pràv, rávno
 vpréči (pog. *vprèč*), vpréžem;
 vel. vprézi, -íte; vprégati,
 -am; vpréga ž.
 vprék prisl. vprék (= počéz)
 kupíti; vse vprék
 vpríčo prisl. in predl.; vprí-
 čo (navzóč) biti; vpríčo
 mène
 vprvíč prisl. = prvíč; v pr-
 vo
 vrág, -a m.; vrážji, -a, -e;
 vragolíje ž. množ., burke,
 nagajanje
 vrána ž.; prid. vránji, -a, -e.
 vráta s. množ.; 2. vrát, 3.
 vrátom, 5. vrátih, 6. vráti;
 manjš. vrátca, vrátec, vrát-
 cem; prid. vráten, -tna, -o;

vrátnica ž., dúri na vrát-
nice; vratár, -ja m., vrata-
rícica ž.; vratarína ž.

vratolómen, -mna, -o; vrato-
lómnosť, -i ž.

vražá ž.; vražen, -žna, -o;
vraževéren, -rna, -o; vrá-
žast, -a, -o; vražár, -ja m.,
vražarícica ž.; vražárski, -a,
-o; vražárstvo s.

vřba ž.; vřba žalújka; vřbov,
-a, -o; vřbovec, -vca m;
vřbovje s.; vřbovína ž.

vřeci (pog. *vřec*), vřzem;
vel. vřzi, -íte; je vřgel
(-gag), -gla, -o; vřžen, -a,
-o; v obráz vřeci = v
obraz povédati

vřed prisl., z nočjó vřed

vředen, -dna, -o; vřednosť,
-i ž.; vřednôtiť, -im; vřed-
nôtenje s.

vřelec, -lca m. (-lca)

vřeme, -éna s.; vřeménski,
-a, -o; vřemeník, -a m.,
barométer

vřeščáti (pog. *vřeščat*), -ím;
vřeščav, -áva, -o; vřeščá-
vec, -vca m.; vřeščánje s.

vřetěno s.; vřetěnce, -a s.;
vřetěnať, -a, -o; vřetenícica
ž.; vřetěncar, -ja m.

vřeti (pog. *vřet* in *vřet*),
vřem; del. sed. vřoč, -a,
-e (prid. vřoč, -óča, -e);
pret. del. vřel (*vřet*), vřé-
la, -o; vřetje s.

vřezati, -žem; vřezek, -zka
m; vřezováti (pog. *vřezo-
vat*), -újem

vřh, vřha m.; od vřha do
tál (*tág*); do vřha napól-
niť; povřhu = povřh dáti;

vřhom iméti, namériti;
prid. vřhnji, -a, -e; vřhó-
ven, -vna, -o; manjš. vřšič,
-íča m.; vřšiček, -čka m.

vřh in vřhu predl., vřh téga
vřhnják, -a m., vřhnji mlin-
ski kamen (nasprotno:
spódnjak m.)

vřiniti, -em; vřínjen, -a, -o;
vřivati, -am

vřísk, -a m.; vřískati, -am

vřl (*vřl*), vřla, -o; vřlák m.,
vřl človek; vřlína ž.

vřniti, -nem; vřnjen, -a, -o

vřoč, vřóča, -e; vřočekřven,
-vna, -o; vřočína ž.; vřo-
čícica ž.; vřočičen, -čna, -o;
vřočnícica ž.

vřočiti (pog. *vřočit*), -ím, v
róke dáti; vřočilo s.; vřo-
čenje s.; vřočěn, -ěna, -o

vřsta ž.; vřsten, -stna, -o;
vřstni štěvník; vřstícica ž.;
vřstíti (pog. *vřstit*), -ím;
zvrščěn, -ěna, -o; vřstílen,
-lna, -o (-stíl-); vřstník, -a
m.; vřstnícica ž.

vřšěti (pog. *vřšet*), -ím =
vřšáti, -ím; je vřšélo =
vřšálo

vřšína ž.; vřšína vodé =
nivó, -ja

vřšiti (pog. *vřšit*), -ím; zvr-
šžen, -ěna, -o; vřšenje s.;
vřšitelj, -a m.; vřšílen, -lna,
-o (-šíl-); vřšílec, -lca (-lca
in -uca) m.

vřtati, -am; (na)vřtan, -a, -o;
vřtanje s.; vřtálen, -lna, -o,
vřtální stròj; vřtálník, -a
m. (-tál-)

vřtávka ž.

vrtéti (pog. *vrtět*), -ím; vel. vřti, -íte; je vrtěl (-*tě*), -ěla, -o; vrtíti (pog. *vrtit*), -ím; je vrtíl, -íla, -ílo; vrtělja ž., vrtáča pri lési; vrtélj, -a m; vrtílo s.; vrtílnica ž. (-*tíu*-); vrtíljáji m. množ. (bolezen); vrtúlja ž. (vrtílec); vrtúlja ž.; vrtílják, -a m.; vřtavec, -vca m.

vrtogláv, -áva, -o; vrtoglavica ž.

vřv, -í, na vřvi, z vřvjó; manjš. vřvca in vřvica ž.; vřvohódec, -dca m.; vřvohója ž.

vřvéti (pog. *vřvět*), -ím; vřvéenje s.; vřvéž, -a m.

vřvráti (pog. *vřvrát*), -ám; vřvránje s.

vřzél (-*zě* in -*zěl*), -éli ž.; vřzélast, -a, -o; vřzel (-*zě*), -zla, -o, lúknjast; vřzníti, -nem, odpréti

vsadíti (pog. *vsadit*), -ím; vsajen, -ěna, -o; vsájati, -am (se)

vsáj, wenigstens; vsaj omejuje, vsaj pa navaja razlog; sáj sem rékel, da bi vsáj ti šel, če že drugi nóčejo

vsák, -a, -o; vsákega, -emu; vsák dán, vsák člověk

vsák za predlogom brez je po nem. = sl. kàk, noben, najmánjši, n. pr. brez vsákega dvoma = brez kakega dvoma (nobenega, najmanjšega dvoma)

vsakdánji, -a, -e; vsakdánjost, -i ž.

vsákdo (se rabi samostalniško), rod. vsákogar, daj. vsákomur

vsákikrat = vsákokrat prisl.; vsakokratén, -tna, -o

vsako- v sestavi: vsakodnéven, vsakoléten, vsakouřen

vsákršen, -šna, -o = vsakoják, -a, -o = vsakovřsten, -tna, -o

vsaksěbi prisl. = narazen vsaktéri, -a, -o (vsák posěbej)

vsebína ž.; vsebínski, -a, -o; vsebovátí, -újem (imetí v sěbi)

vsěeno prisl.
vsegamogóčen, -čna, -o = všemogóčen; vsegavěden = vsevěden; vsegavíden = vsevíden

vsěkako prisl.
vsěkakor in vsekàkor prisl.
vsékati, -am
vsekďar prisl.

vsělej in vsělej, vselěj prisl.
vselíti (pog. *vselit*), vsělím; je vsělil, -íla, -o, -i; vsělínik, -a m. (-*ěl*-); vsěljenost, -i ž.

všemír, -a m.; všemírje s. = vesoljstvo

všemogóčen, -čna, -o = vsegamogóčen

vseóbčen, -čna, -o = óbčen

vsepovsód prisl.
vsesátí (pog. *vsasat*), -ám (se)

vsěskózi prisl.
vsesplóšen, -šna, -o = splóšen

vsestránski, -a, -o; vsestránnost, -i ž.

vseučilišče s.; vseučiliščen, -ščna, -o; vseučiliški, -a, -o; vseučiliščnik m.

vsevdilj prisl., neprenéhoma; vsevdiljen, -ljna, -o

vsevéden, -dna, -o = vsega véden; vsevédež, -a ž.; vseználec, -lca (-lca) m.

vseviden, -dna, -o = vsega víden

Vsi svēti (sveti se sklanja pridevniško ali samostalniško); rod. Vseh svētih in Vseh svētov; daj. Vsem svētim ali Vsem svētom

vsílití, -im; vsíljen, -a, -o; vsíljenec, -nca m., vsíljenka ž.; vsíljenost, -i ž.; vsiljeváti, -ljújem; vsiljív, -íva, -o; vsiljívost, -i ž.; vsiljívec, -vca m., vsiljívka ž.

vsípati, -am in -pljem

vsled = sl. zaradi

vsôta ž., seštévek

vstája ž.; vstájnik, -a m.

vstajáč, -a m.; možícelj vstajáč

vstájati, -am, -jem; vstájanje s.; vstáti (pog. *vstát*), vstánem; vstánje s.; vstajénje s. vstáviti, -im; vstávljen, -a, -o; vstávljati, -am; vstávek, -vka m.; vstávka ž., epizóda

vstópítí, -im; vstópati, -am; vstòp, -òpa m.; vstópen, -pna, -o; vstópnica ž. (vstópní listek)

vstrán prisl. = v strán, strán vstromítí (pog. *vstrômít*). vstrómim; vstrômi, -íte; je vstrômil, -íla, -o, -i (pokonci postaviti)

všēč prisl. = povšēči; všēčen, -čna, -o; všēčnost, -i ž.

všítí, všíjem; všít, -a, -o; všív, všíva m.; všívati, -am všólati, -am; všólana déca

vštétí (pog. *vštět*), vštéjem; vštévši prisl. (inkluzíve), do vštétega 1935. leta

vštríc prisl. in predlog z rod. vštríc tēbe; vštríc sva hodíla

vtakníti (pog. *vtaknit* in *vtákniť*), vtáknem; vtakní, -íte; je vtakníl, -íla, -ílo; vtáknjen, -a, -o; vtíkati, -am (se); vtíkljaj, -a m.; vtíkljív, -íva, -o; vtíkljívost, -i ž.

vtém = medtém; vtém ko

vtēpstí (pog. *vtēpst*), vtēpem; je vtēpel (-*paj*), vtēpla, -o, -i; vtēpati, -am komu kaj v glávo

vtihotápiti, -im (se); vtihotápljen, -a, -o

vtís, -a m.; vtísk, -a m.; vtís-niti, -em (si kaj v glávo); vtískati, -am

vtláčítí, -im

vtřétíjč prisl. = třétíjč, v třétje

vulgáren, -rna, -o, navaden, splošen; vulgárno ime, domáče ime; vulgárnost, -i ž., navadnost, splošnost, prostáščina

vulgáta ž.

vúlgo prisl., po domáče

Vulkán, -a m., rimski bog; vulkán, -a m., ognjenik; vulkanizírati, -am (kávčuk prepojití z žveplom), vulkanizácija ž.

vúzem, -zma m.; vúzemski, -a, -o; vúzemnica ž.

- vz- predpona; pomeni giba-
nje navzgor; polna oblika
vz- se rabi le v novih
tvorbah in besedah, izpo-
sojenih iz drugih slovan-
skih jezikov ali po njih
narejenih; v domačih se
je obrusila v z- (pred ne-
zvenečimi glasovi s-); iz-
govarja se uz- ali ųz-
vzád prisl. = zádaj, zádi
(na vprašanje kje?); vzad
(na vprašanje kam?) (vzád
stópi)
vzajémen, -mma, -o; vzajém-
nost, -i ž.
vzbóčiti (vzbóčiti, pog. vzbó-
čiti; je ųzbóčiti), -im; vzbó-
kel (vzbókæų, ųzbókæų),
vzbókla, -o
vzbudíti (pog. vzbudit), -ím
in zbudíti; vzbújati in
zbújati, -am
vzbúriti, -im; vzbúrjen, -a,
-o; vzbúrjenje s.; vzbúr-
jati, -am = razbúriti, -jati
vzbúrkati, -am = razbúrka-
ti; zbúrkati; zbúrkano
mórje
vzcvesti (izg. uscvæsti), vzcve-
tém (izg. uscvætém; pog.
oblika inf. uscvæst); vel.
vzcveti, -íte; je vzcvetěl
(je ųscvætæų), -tlà, -ò, -i
in vzcvēl, -là, -ò (uscvæų,
uscvælà, -ò)
vzdáti (pog. vzdàt), vzdám;
vzdájati, -am in -jem
vzdéti (pog. vzdèt), vzdám
in vzdénem; vzdévek, -vka
m. (priimek)
vzdígniti (pog. vzdígnit),
-em; vzdignjen, -a, -o;
vzdígati, -am; vzdigováti
(pog. vzdigováti), -újem;
vzdigáč, -a m.; vzdigálo
s.; vzdížen, -žna, -o
vzdíhniti (pog. vzdíhnit),
-nem in zdíhniti; vzdího-
vátí in zdihovátí; vzdíh-
ljaj, -a m.; vzdíh, -a m.
vzdòl = navzdòl (-zdòų)
prisl.
vzdòlž (vzdòųž) predl. z rod.
vzdolž réke; vzdólžen, -žna,
-o (vzdòųžæn)
vzdramíti (pog. vzdrámit),
-im = zdramíti, zdramim;
zdrámljen, -a, -o
vzdřžati, -ím in zdřžati, -ím;
vzdřževátí in zdrževátí;
(v)zdrževánje s.
vzdřžnost, -i ž. = zdřžnost
vzdúh, -a m.; vzdúšje s. =
zràk, ozrácje
vzeti (pog. vzèt), vzámem;
vel. vzěmi, -íte; je vzěl
(vzěų), -éla, -o; vzémati,
-am in -mljem; vzémek,
-mka m., dóza; vzéten,
-tna, -o; vzétje s.
vzglávje s. = zglávje, -a;
vzglávník m. = zglávník
vzgojiti (pog. vzgojit), -ím;
je vzgójl, -íla, -o, -i; vzgó-
jen, -jna, -o; vzgója ž.;
vzgojeslójje s.; vzgojítelj,
-a m., vzgojíteljica ž.;
vzgájati, -am
vzgòn, vzgóna m.
vzgòr = navzgòr prisl.
vzhájati, -am (od vzíti, vzí-
dem); sónce, testó vzhája
(izg. ųshája)
vzhíčen, -a, -o = sl. zamák-
njen, navdúšen, zavzét;
vzhíčenje s.

vzhòd, vzhóda m.; vzhóden, -dna, -o; vzhódnik, -a m.; vzhodíšče s.

vzídati, -am (plôščo v sténo)

vzíti, vzídem; je vzšel (*je usšëu*), vzšlâ, -ó in -ò

vzkipéti, -ím = skipéti (pog. *skipét*); vzkíp, -a m.; vzkíp-ljiv, -íva, -o

vzklík, -a m.; z vzklíkom iz-volíti; vzklíkoma prisl.; vzklíkniti, -em; vzklícati, vzklíčem

vzklíti, vzklíjem

vzkloníti, -ím = skloníti (pog. *sklôniti*), sklónim glavo (= glavo dvignem)

vzkobacáti, -ám in skobacáti (pog. *skobacati*), -ám

vzkrátiti, -ím in skrátiti, -ím in ukrátiti, -ím

vzkríž prisl., navzkríž; vzkríž si biti; vzkrížema; vzkrížen, -žna, -o; vzkrížni obòk; vzkrížnost, -i ž.

vzlèt, -éta m. = vzmàh, -áha m.

vzletéti (pog. *vzlétet*), -ím in zletéti, -ím

vzlíc = navzlíc predl. z daj., vzlíc tému

vzljúbiti, -ím

vzmét, -í ž. in zmét, -í; vzmétnica ž. (žimnica z vzmétnicami)

vzmèt, -éta m., projekcija; vzméten, -tna, -o; vzmétna ravnína

vzmnož, -í ž., poténca (v ma-tematiki); vzmnožen, -žna, -o; vzmnožíti in zmnožíti, -ím (pog. *zmnožit*)

vznák = znák prisl.

vznemíríti, -ím; vznemírjen, -a, -o; vznemírjenje s.; vznemírjati, -am

vznêsti, vznêsem; vzneseñ, -êna, -o; vzneseñega srcá; vznášati, -am; to me vznáša = dvíga

vzníkniti, -em (séme vzník-ne); vzník, -a m.

vznóžje s. = znóžje

vzóči prisl., ne upa si mi vzóči priti; vzóči kaj po-védati; vzóčen, -čna, -o

vzòr, vzòra m., ideál, zglêd; vzóren, -rna, -o; vzórník, -a m.; vzórnost, -i ž.; vzór-na žëna ali vzòr žëne (ne: vzòr-žëna); vzóren móž ali vzòr možá; vzórec, -rca m.

vzpenjáča ž.

vzpéti (pog. *vzpét*), vzpnèm in spéti, spnèm; spénjati se = vzpenjati se (na pfste)

vzpétost, -i ž.; vzpetína ž.

vzplávati, -am

vzporèd, -éda = sporèd, -éda m.; vzporèden, -dna, -o; vzporédíti, -ím; vzpo-rédnica ž.; vzporédnik, -a m.; vzporédnost, -i ž.

vzpostaviti, -ím

vzradostíti, -ím (pog. *vzra-dostiti*); vzradoščen, -êna, -o

vzròk, -óka m.; vzróčen, -čna, -o; vzróčnost, -i ž.; vzrokováti, -újem; povzró-čiti, -ím

vztěči (pog. *vztěč*), vztěčem = stěči, stěčem; vztékel in stékel pes; steklína ž.

vztrájati, -am; vztrajajóč, -a, -e; vztrájanje s.; vztrájen, -jna, -o; vztrájnost, -i ž.
 vzvalováti, -lujem
 vzvíti, vzvijem (se); vzvíjati se (kvišku)
 vzvíšati, -am; vzvíšen, -a, -o; vzvíšenost, -i ž.; vzvíšek, -ška m.
 vzvòd, zvvòda m. (navor); prid. zvvòden, -dna, -o

vzvràt, -áta m., reakcija; vzvràten, -tna, -o
 vžgàti (pog. *vžgàt*), vžgèm; vžígati, -am; vžigálen, -lna, -o (-ál-); vžigálo s.; vžigálica ž.; vžíganje s.; vžíg, -a m. = žíg, -a (znamenje)
 vživéti (pog. *vživèt* in *vživet*), vživím se

Z

z predl. (pred nezvenečimi soglasniki s); pred oseb. zaim. njim, njo, njima, njimi se lahko mehča: z njim in ž njim, ž njó

za predl.; ne sme stati pri nedoločniku, n. pr. imam mnogo povedati (ne: za povedati); voda za pitje, pitna voda (ne: za piti); slama za klajo (ne: za poklasti)

zabávljati, -am; zabávljanje s.; zabavljica ž.; zabavljiv, -íva, -o; zabavljivec, -vca m., zabavljivka ž.; zabavljáč, -a m.

zabéla ž. = zábel (-*beg*), zábeli ž.; zabéliti, -im; zabéljen, -a, -o; zabeljeváti, -ljujem

zabeléziti, -im; zabeleževáti, -ujem; zabeléžek, -žka m.; zabelézba ž.

zabíčiti, -im; zabičeváti, -ujem
 zablestéti (pog. *zablestèt*), -ím = zableščáti (pog. *zableščàt*), -ím

zablóda ž.; skále zablódnice, erratische Blöcke

zabrékniti, -em; zabrékel (-*kay*), -kla, -o; zabréklost, -i ž.

zabúhniti, -em; zabúhel (-*hay*), -hla, -o; zabúhlost, -i ž.

zacepetáti (pog. *zacepetàt*), -tám

začéti (pog. *začèt*), začnèm; pomni: z Vukom se je začelo (ne: je začelo) šele pravo srbsko slovstvo; severno od Idrije se začenja (ne: začenja) kráska zemlja

začétkom = sl. v začétku; o prvem začétku svetá

začíniti, -im = zabéliti; začínjen, -a, -o; začínjati, -am; začimba ž.

začúdiiti, -im se; začúden, -a, -o; začúdenje s.; začúdiiti se komu ali nad kom

začúdiiti koga; ta okólnost me je začúdila (prav: tej okólnosti sem se začúdil; ta okólnost me je osúpila)

zád, zádi, záda; prist; od zád(i), od záda; j

zadahñiti (*zadahñit* in *zadahñit*), zadahñem; bilà je lina za zràk, da ne bi jetníci zadahñili (se zadušili)

zadájati, -jam in -jem; stroške zadájati

zadehl (*izg. zadehà*), zadehlà, -ò in zadahel (*-hà*), -hla, -o; zadehlà sôba

zaderika ž., treščica, ivér; izgovor; zadirčen človek; zaderikav, -a, -o; zaderikast, -a, -o = zadirčen

zadéva ž.; zadéven, -vna, -o, dotičen

zadirek, -rka m.; zadirčen, -čna, -o; zadirčnost, -i ž.; zadirljiv, -a, -o; zadirati, -am (se); zadiranje s.

zádñji, -a, -e; zádñjik, -a m. (mož pri veslu); zádñjica ž.; zádñjič prisl. = zádñjikrat

zadobíti (pog. *zadobit*), -ím; je zadóbil, -íla, -o in zadóbito

zadôsti prisl.; zadôsten, -stna, -o
zadostíti (pog. *zadostit*), -ím; je zadóstil, -íla, -o; zadostílo s.; zadostílen, -lna, -o (*-til-*); zadostítev, -tve ž.; zadoščenje s.; zadoščen, -êna, -o; zadostováti, -újem (to zadostíje = je zadôsti); zadoščeváti, -ščújem (zadoščenje dajati)

zadovoljen, -ljna, -o; zadovoljnost, -i ž.; zadovoljiti (pog. *zadovoljit* in *zadovoljit*), -ím; zadovoljen, -êna, -o; zadovoljenje s.; zadovoljeváti, -ljújem; zadovoljiv, -íva, -o; zadovoljstvo s.

zadrñniti, -em; zadrñnjen, -a, -o; zadrñgati, -am; zadrñgávati, -am; zadrñga ž.; zadrñgáč, -a m.; zadrñgávka ž.; zadrñgúlja ž.

zadrvíti (pog. *zadrvit*), -ím = zadržviti, -ím (se)

zaduhel (*-hà*), -hla, -o = zadehel

zadúšnica ž., rékviem; mrtváško opravilo; posmrtna ustanova za blagor duše
zafračkáti (pog. *zafračkat*), -ám
zagánjati, -am (se); zagánjanje s.

zagátiti, -im; zagáčen, -a, -o; zágata ž.; zagáten, -tna, -o
zagoréti (pog. *zagoret*), -ím; del. zagôrel (*-re*), -éla, -o; zagorélost, -i ž.

zagotovíti (pog. *zagotovit* in *zagotovit*), -ím; zagotovljen, -êna, -o in zagotóvljen, -a, -o; zagotovljenje s.; zagotávljati, -am komu kaj (ne: koga česa)

zagózda ž.; zagozdíti (pog. *zagozdit*), -ím; zagozžen, -êna, -o in zagozdèn, -êna, -o

zagradíti (pog. *zagradi*), -ím; zagrajen, -êna, -o; zagrájati, -am

zagrenéti (pog. *zagrenet*), -ím (neprehodno); zagrenélost, -i ž.; zagreníti (pog. *zagrenit* in *zagrenit*), -ím kaj; zagrenjen, -êna, -o; zagrenjenost, -i ž.

zagrinjálo s.

zagrísti, -grízem se; zagrízen, -a, -o; zagrízenost, -i
zagrljen, -êna, -o, hrípav; zagrljenost, -i ž.; zagrljenje s. (bolečina v grlu)

zagrmeti (pog. *zagrmet*), -im
zagrñiti, -em; zagrñjen, -a,
-o; zagrñjati, -am; zagrñ-
njalen, -lna, -o (-*ál*-)

zagrohótati se, -tám se in
-óčem se = zakrohótati se
zagúhiti, -im; zagúljen, -a, -o;
zagúljenec, -nca m.; zagú-
ljenost, -i ž.

zahrñtje s. = zalédje s.

zahrzati, -am in -žem

zahtévati, -am od koga kaj
ali česa

zahvála ž.; zahválen, -lna, -o;

zahválnost, -i ž. (-*ál*-); za-

hváliti koga za kaj; zahvá-

liti se komu za kaj; zahvá-

ljen, -ena, -o; zahvaljeváti

(pog. *zahvaljevát*), -ljújem

zaíti (pog. *zaít* in *zaít*), za-

ídem in zájti, zájdem; za-

šel (*zasěu*), zašla, -ò in -ó

zájec, -jca m.; prid. zájčji,

-a, -e; zájčevina ž. (meso,

koža); zájčjeréja ž.; zájklja

in zájka ž.

zajédati, -am; zajédav, -a,

-o; zajédavec, -vca m., za-

jédavka ž.

zajémati, -am in -mljem; za-

jemáča ž. = zajemálna

(-*ál*-) posóda; zajemálka ž.

(-*yka*)

zajéstí (pog. *zajěst*), -jém;

zajedljiv, -íva, -o; zajedljí-

vost, -i ž.

zajéti (pog. *zajèt*), zajámem;

vel. zajémi, -íte; je zajél

(-*jěu*), -a, -o; tudi zájmem,

vel. zájmi, -íte

zajezíti (pog. *zajezit*), -ím;

zaježen, -ěna, -o in zaje-

žen, -ěna, -o; zaježeváti,

-újem

zájka = zájklja ž.

zájtra prisl. (jutri zjútraj)

zájtrk, -a m.; zájtrkovati,

-ujem; zajtrkoválnica ž.

(-*ál*-); mēsni zájtrk

zakáj; prisl. z a k a j nazna-

nja vzrok: zakaj se sme-

ješ?; veznik z a k a j =

kajti

zakasněti (pog. *zakasnět*),

-ím ali zakasníti (-*it*) se,

-ím se (ne: zakasneti se)

zakleníti (pog. *zaklěnit*), -klé-

nem; zaklěnen, -a, -o; je

zaklěnil, -íla, -o

zaklínjati, -am koga; zaklí-

njati se; zaklínjanje s.; za-

klinjávec, -vca m.

zaključiti, -im; zaključeváti,

-újem; zaključek, -čka m.;

zaključén, -čna, -o

zakòl (-*kòl*), -òla m.; živína

za zakòl

zákon, zákóna m.; sv. pismo

stárega zákóna; zákon =

postáva ž., vláda je pri-

právila vázne izpremémbe

polítičnih zákónov; osnóv-

ni zákon: ustáva; okvírni

zákon; zakonít, -a, -o =

postáven; zakoníti dédiči

= postávni dédiči; New-

tonov zákon o gravítácii;

mišljénjski zákon; v zákon

stopíti, otróci prvéga za-

kóna; civilní zákon; zako-

nodávec, -vca m.; zakono-

dájen, -jna, -o; zakonodá-

ja ž.

Zákopane, rod. Zakopánega,

v Zakopánem (poljsko pod-

tatransko letovišče)

zakóvica ž.; zakováti, zakú-

jem

zakramènt, -ènta m.; zakraméntálen, -lna, -o
 zakristíja ž., žágrad; zakristán, -a m, cerkovnik
 zakrivíti (pog. *zakrivít* in *zakrivít*), -ím; zakrivljen, -a, -o in zakrivljen, -èna, -o; zakrivljati, -am
 zakrkniti, -em; zakrknjen, -a, -o; zakrknjenost, -i ž.
 zakrohotáti (pog. *zakrohotàt*), -ám, -óčem se
 zakúska ž. = prigrízek m., júžina (mála júžina)
 zál (*zál*), -a, -o; rod. zálega
 zalésti (pog. *zalèst*), -lézem
 Záli lóg, rod. Zálega lóga; mest. v Zále m lógu
 zalisci m. množ., zaliscev
 záljšati, -am; záljšanje; ozáljšanje, -a, -o
 zaljúbiti, -im se; zaljúbljen, -a, -o; zaljúbljenost, -i ž.
 zamakníti (pog. *zamaknit* in *zamákniť*), zamáknem (se); zamáknjen, -a, -o; zamáknjenje s.; zamakljív, -íva, -o; pogléd na planíne je zamakljív; zamakljívost, -i ž.
 zamàn prisl. zastónj
 zameglíti (*zameglit*), -ím; zamegljen, -èna, -o (-*mæg-*)
 zamenjati, -am; zamenjáva ž.; zamenjavati, -am in zamenjeváti, -njújem
 zameríti, -im; zamerjati, -am; zamerljív, -a, -o; zamerljívec, -vca m.; zamerljívka ž.; zamerljívost, -i ž. in zamerljívost ž.
 zamésiti, -im; zaméšen, -a, -o
 zamežáti (pog. *zamežàt*), -ím; zamežíkati, -am (-*məž-*)

zamísel (-*səu*), -sli ž.; zamíslek, -a (-*slək*) m.; zamísliti, -im; zamíšljen, -a, -o; zamíšljenost, -i ž.; zamíšljati, -am
 zamôči (pog. *zamòč*), zamórem (prav: môči, mórem)
 zamólkel (*zamóukəu*), -kla, -o; zamólklost, -i ž.
 zamrzniti, -em; zamrzel (-*zəu*), -zla, -o in zamrznjen, -a, -o
 zanalášč in zanálašč prisl.
 zanèsti (pog. *zanèst*), -nèsem; zanésl (-*səu*), -nèsla, -o; zanesèn, -èna, -o; zanesènost, -i ž.; zanesenják, -a m.; zanesljív, -íva, -o; zanesljívost, -i ž.
 zaníkati, -am; zanikanje s.; zanikováti, -újem
 zaníkrn, -a, -o; zaníkrnost, -i ž.; zaníkrnik m.; zaníkrnica ž.; zaníkrnež m.
 zanimati, -am (se za kaj); zanimív, -a, o; zanimívost, -i ž.
 zánka ž.
 1 zaobljúba ž.; zaobljúbiti, -im (se); zaobljúbljen, -a, -o
 zaóriti, -im = razlégniti se; óriti se = razlégati se
 zaostájati, -jam in -jem
 zapàd, -áda m. = zahòd, -óda m.; zapáden, -dna, -o; zapádnorímsko cesárstvo
 zapahniiti (pog. *zapahnit* in *zapáhnit*), zapáhnem; zapáhnjen, -a, -o; zapáhnjenje s.
 zapečátiti, -im; zapečáten, -a, -o

zapeljáti (pog. *zapêljat*), zapêljem; zapêljal, -ála, -o; zapeljeváti, -ljújem; zapeljevanje s.; zapeljív, -íva, -o; zapeljívost, -í ž.; zapeljívec, -vca m., zapeljívka ž.

zapéti (pog. *zapèt*), zapnèm; zapénjati, -am; zapenjáča

zapéti (pog. *zapét*), zapôjem zapléniti, -im; zaplénjen, -a, -o; zaplenjeváti, -újem; zaplémba ž.

zaplétljaj, -a m. = zaplétek, -tka m.

zapóna ž.; zapónka ž.; zapónec, -nca m.

zapóred prisl. = zaporédoma; zaporéden, -dna, -o; zaporédnost, -í ž.

zaposlíti (pog. *zapôsliť in zaposlit*), -ím; zaposlèn, -êna, -o; zaposlénost, -i ž. in zapôslenost, -i ž.; zaposlováti, zaposlújem (tudi: zapôsliť, -im; zapôslen)

zapovrstjó prisl. po vrsti; zapovršten, -stna, -o

zapozníti (pog. *zapôznit in zapoznit*), -ím se; zapoznjenje s.; zapoznjeváti (se)

zapráviti, -im; zaprávljen, -a, -o; zaprávljati, -am; zaprávljanje in zaprávljanie s.; zaprávljív, -íva, -o; zaprávlívec, -vca m., zaprávljívka ž.; zaprávljenec, -nca m. in zaprávljenček, -čka m. (vrsta vozá)

zaprepáščen, -a, -o = sl. osúpel (*-pəɣ*), -pla, -o; zaprepáščenje s. = osúplost, grôza

zapustíti (pog. *zapustit*), -ím; zapuščen, -êna, -o; zapúščati, -am (se); zapuščina ž.; zapuščínski, -a, -o

zaradi (in zarad), predl. z rod.

zarána prisl.

zarásti (pog. *zaràst*), -rástem; zarástel (*-stəɣ*), -stla, -o = zarásel (*-səɣ*), -sla, -o = zaráščen, -a, -o; zarástek, -stka m. = zarastlína, zaraslína ž.

zardéti (pog. *zardét in zardët*), -ím; je zardël (*-dèɣ*), -éla, -o; zardénje s.; zardévati, -am

zarébrnica ž., zarébrna pečénka

zarés prisl.; zarésen, -sna, -o zarípiti, -im se; zaripljen, -a, -o; zaripéti, -ím (neprehodno); zarípel (*-pəɣ*), -pla, -o

zarjavéti (pog. *zarjavët*), -ím; zarjavèl (*-vèɣ*), -éla, -o; zarjavélo želézo

zarjúti (pog. *zarjút in zarjüt*), zarjóvem

zaróbiti, -im; zaróbljen, -a, -o; zaróbljenec, -nca m.; zaróbljenost, -i ž.

zarožljáti (pog. *zarožljät*), -ám

zarumenéti (pog. *zarumenët*), -ím; zarumenèl (*-nèɣ*), -éla, -o; zarumenélost, -í ž.

zasílen, -lna, -o; zasílmi móst, křst; zasílnost, -i ž. (*-síl-*)

zaskrbéti (pog. *zaskrbět*), -ím; zaskrbljen -êna, -o; zaskrbljenost, -i ž.
zaslékniti, -nem (rokáve); zaslécati, -am; zaslèc, -éca m. (= zavihek)
zaslepíti, -ím (pog. *zaslepít*); zaslepljen, -êna, -o; zaslepljenost, -i ž.
zasloníti (pog. *zaslônít*), -slónim; zaslónjen, -a, -o; zaslómba ž.; zaslôn, -ôna m.; zaslánjati, -am; zaslanjalo s.
zasmráditi, -ím; zasmrajèn, -êna, -o; zasmrájati, -am
zasolzíti (pog. *zasolzit*), -ím; zasolzèn, -êna, -o (-soʒz-)
zasopíti (pog. *zasôpit*), -ím koga; zasopljèn, -êna, -o in zasôpljen, -a, -o; zasôpsti (pog. *zasôpst*), zasôpem; zasôpen, -a, -o in zasopèn, -êna, -o
zastárat, -am se; zastáran, -a, -o; zastárana pravica; zastaréti (pog. *zastarêt*), -ím; zastarel (-rèʒ), -éla, -o; zastarévat, -am; zastarljiv, -íva, -o
zastáviti, -ím; zastávljen, -a, -o; zastávljati, -am; zastavljávec, -vca m.; zastavljálnica ž. (-áʒ-)
zastónj prisl.; zastónjski, -a, -o; zastónjsko délo; zastónjkar, -ja m. (kdor zastónj dela)
zástor, zastôra m.; slikani zastôri
zastran predl. z rod.
zastreíti (pog. *zastrêt*), zastrèm; zastíť, -a, -o; zastí-rati, -am

zasúžnjiti, -ím; zasúžnjen, -a, -o; zasúžnjenje o.
zaščítiti, -ím; zaščiten, -a, -o; zaščíta ž.
zatèči (pog. *zatèč*), -tècem; vel. zatèci, -íte; del. pret. zatékel (-kəʒ), zatèkla, -o in zatecèn, -êna, -o
zatégadelj prisl. (zaradi tega)
zatégavóljo (po nem.) = sl. zaradi tega
zatégniti, -nem; zatégnjen, -a, -o; zatégel (-gəʒ), -gla, -o = zategljiv, -íva, -o
zatemnéti (pog. *zatemnêt*), -ím; zatemnèl (izg. *zatemnèʒ*), -éla, -o; zatemníti, -ím koga; zatemnjèn, -êna, -o; zatemnjeváti, -újem (-təmn-)
zatísiniti, -em; zatísnjen, -a, -o
zatóhel (-həʒ), zatóhla, -o; zatóhlica ž.; zatóhniti, -nem
zatopíti (pog. *zatopít*), -ím; zatopljen, -êna, -o; zatápljati, -am
zatórej prisl. = zató
zatríditi (pog. *zatrídít*), -ím; zatríjen, -a, -o; zatrjènje s.; zatrjeváti, -újem; zatrjevánje; zatrídilen, -lna, -o (-díl-)
zatréti (pog. *zatrêt*), zatrèm in zatárem; zatríťje s.; zatírati, -am; zatíranje s.
zavórnica ž.; zavórníčni pràg
zaudárjati, -am po čem = dišáti po čem
zaukáz, -áza m.; zaukázati, -žem; zaukazováti, -újem
zaúpati, -am; zaúpanje s.; zaupljiv, -íva, -o; zaupljí-vost, -i ž.

- zaustáviti, -im; zaustávljen, -a, -o; zaustávljati, -am
 zaužítí (pog. *zaužit*), -žijem; zauživati, -am; zaužitje s.; zaužívanje s.
 zavalíti (pog. *zavalit*), -ím; zavaljen, -ěna, -o; zavaljati, -am; zavaljeváti, -újem; zavaljúh, -a m.; zavaljúšen, -šna, -o = zavaljen
 zavdáti (pog. *zavdat*), -ám komu; zavdánje s.; zavdánje s.
 zavédeti se, zavém se; zavédel (-*deu*), -dela, -o se je; zavéden, -dna, -o; zavédnost, -i ž.
 zavétník, -a m. = zaščitník, patrón
 zavétnje s.; zavétn, -a, -o
 zavičáj, -a m. = domači kraj, dóm, domišče
 zavídati, -am; zavídeti, -im; zavidjív, -íva, -o; zavidljívec, -vca m.; zavidljívka ž.
 zavihtéti, -im = zavihtíti, -ím (se)
 zaviséti (pog. *zaviset*), -ím; zavisen, -sna, -o = sl. odvisen
 zavóljo predl. z rod.
 zavozláti (pog. *zavozlát*), -ám; zavozlán, -a, -o; zavozlánje s.
 zavpíti (pog. *zavpit*), -íjem
 zavrátén, -tna, -o; zavráténost, -i ž.; zavrátnež, -a m.
 zavréči (pog. *zavrěč*), zavřžem; vel. zavřzi, -fte
 zavrniti, -em; zavrnjen, -a, -o; zavrnjenje s.; zavrátčati, -am
 završáti (pog. *završat*), -ím = završéti (pog. *završet* in *završet*), -ím; završálo je = završélo je
 zavřžek, -žka m.
 zavzdigniti, -em
 zaznamováti (pog. *zaznamovat*), -mújem; zaznamován, -a, -o; zaznám, -áma m. = zaznámek, -mka m.
 zazvončkáti (-*kát*), -kám
 zaželéti (pog. *zažélet* in *zažélet*), -ím; zaželen, -ěna, -o in zaželjén, -ěna, -o; zaželjénje s.
 zbádati, -am; zbadljiv, -íva, -o; zbadljívec, -vca m.; zbadljívka ž.
 zbébiti, -im; zbébljen, -a, -o
 zbégati, -am; zbégan, -a, -o
 zbesnéti (*zbesnět*), -ím; zbesněl (-*něx*), -éla, -o; zbesnělec, -lca m. (-*lca*)
 zbezljáti (pog. *zbezljät*), -ám
 zbéžati, zbežím; je zbežal (-*ay*), -ála, -o, -i
 zbíratí, -am; zbíranje s.; zbírališče s.
 zbíti (pog. *zbit*), zbíjem
 zblaznéti (pog. *zblaznět*), -ím
 zblódití, -im; zblójen, -a, -o = zméšan, plašen
 zbog predl. z rod.
 zbógati, -am (se)
 zboléti (pog. *zbôlet*), -ím; je zbôlel (-*leu*), -éla, -o, -i
 zbóljšati, -am in izboljšati, -am
 zbòr, -òra m.; napačno v pomenu shòd, -òda m., bil sem na shodu (ne: zboru) stranke
 zbosíti (pog. *zbôsít*), -ím konja; zbosěn, -ěna, -o
 zbrisati, -šem

zbrúsiiti, -im; zbrúšen, -a, -o
 zbudíiti (pog. *zbuđit*), -ím;
 zbužen, -ëna, -o; zbuženje
 s.; zbújati, -am
 zbúrkati, -am
 zdaj prisl.; zdaj zdaj = ta-
 kòj; zdaj tù, zdaj tàm; zdaj
 pa zdaj; do zdaj; za zdaj;
 od zdaj (napréj); zdàjle;
 zdánji, -a, -e = sedánji,
 -a, -e
 zdajci = takòj
 zdáleč prisl. = od dáleč
 zdávnaj prisl.; zdávnji, -a, -e
 zdélati, -am; obléko zdélati
 = končáti; nalógo zdélati;
 bolézen ga je zdélala; ves
 zdélan je
 zdíhniti, -em = vzdíhniti
 zdivjáti (pog. *zdivjät*), -ám
 zdólaj prisl.; od zdólaj; zdól-
 nji, -a, -e (*-dol-*)
 zdolgočasiti, im; zdolgočasen,
 -a, -o (*-doug-*)
 zdóma prisl.
 zdraha ž.; zdrahljiv, -íva, -o;
 zdrahljivec, -vca m.; zdrah-
 ljívka ž.
 zdrámiti in vzdrámiti
 zdráv, -áva, -o; vzklik, po-
 zdrav: zdráv!, zdrávo!;
 zdrávi ostaníte
 zdrávamaríja, rod. zdrávama-
 rije (molítev); pred zdra-
 vamaríjo se vřni (zvonje-
 nje)
 zdravíca ž.
 zdráviti, -im; (o)zdrávljen, -a,
 -o; zdrávljenje s.; zdráv-
 stvo s.; zdrávstven, -a, -o
 (*-stvan*)
 zdravník ranocélnik m. (*-él-*)
 zdražiti, -im; zdražljiv, -íva,
 -o

zdrfkniti, -nem
 zdrobíiti (pog. *zdrobit*), -ím;
 zdrobljen, -ëna, -o
 Zdrúžene držáve
 zdržáti (pog. *zdržat*), -ím
 (se); zdržžen, -žna, -o; zdrž-
 nost, -i ž.; zdržzema prisl.
 zdvojíiti (pog. *zdvojit*, *zdvojít*),
 -ím; zdvójen, -a, -o; zdvo-
 jenje s; zdvájanje s.
 zéba ž., ščinkavec; prid. zéb-
 ji, -a, -e
 zébra ž.
 zedíniti, -im (se); zedínjen,
 -a, -o; zedínjenje s.; kralj
 Aleksander I. Zedínitelj;
 Zedínjene države = Zdrú-
 žene države
 zefír, -a m.
 zéhati, -am in zdéhati, -am;
 zéhavec = zdéhavec m.;
 zéhavica = zdéhavica ž.
 zèl (izg. *zèl*), zlà, zlò; za zlò
 se mi zdí; pô zlu íti = na
 nič priti; pô zlu dáti = na
 nič spraviti; pod zlò iti =
 po zlu íti; rod. zlegà, daj.
 zlemù, mest. zlèm, orod.
 zlim; množ. zli, zlè, zlà;
 rod. zlih, daj. zlim; orod.
 zlími; zli dúh
 zél (izg. *zèu*), zelí ž.; prid.
 zélen, -lna, -o; zélnat, -a,
 -o; zélnik m.; zélnica ž.
 (povsod: *zeu-*); zélišče s.;
 zéliščen, -ščna, -o; zeljád,
 -i ž.; zéljar, -ja m.
 zelèn, -ëna, -o (m. tudi zèlen);
 zelenína ž.; zelènje s.; ze-
 lenjád, -i ž.; zelenjáden,
 -dna, -o; zelenjáva ž.; ze-
 lenjáven, -vna, -o; zelén-
 kast, -a, -o
 zélëna ž.

zelenéti (pog. *zelenèt*), -ím;
ozeleněl (-*ně*), -éla, -o;
zeleníti se

zélje s.; zéljen, -ljna, -o; zél-
ljíšče s. (njiva); zéljar, -ja
m.; zéljarski, -a, -o; zélja-
rica ž.

zeló prisl.

zelót, -a m., prenapétnež, go-
réčnež

zêmlja, -e ž. (tudi s končnim
poudarkom: zemljé, 4.
zemljó; na zêmljo; 6. pod
zemljó; množ. zemljé, -á,
-ám, -áh, -ámi); zémeljski,
-a, -o (-*má*lj-); zêmeljn, -a,
-o; planet: Zêmlja; zem-
lják, -a m.; zemljàn, -ána
m.; zemljíšče s.; zemljepís,
-a m.; zemljevid, -a m.

zemljíšče s.; zemljíščen, -ščna,
-o; zemljíški, -a, -o; zem-
ljíška knjíga; zemljíško-
knjížen, -žna, -o

zenáčiti, -im in izenáčiti

zenít, -a m., nadglavíšče, vrh
Zénon, -a m., grški modrijan
zeppelin (izg. *cé*pelin), -a m.,
zračna ladja

zévgma, -e ž., vezáva (v sti-
listiki)

Zévs, -a m.; Zévsov, -a, -o
zgága ž.

zganíti (pog. *zganít*), zgánem
zgíniti, -em in izginiti

zglasíti se (pog. *zglasít*), -ím
se; zglasílen, -lna, -o; zglá-
sílnica ž. (-*ít*-)

zglávje s., zglávník m. =
vzglávje, vzglávník

zglèd, -éda m. = vzgled;
zgléden, -dna, -o; zgléd-
nost, -i ž.; zglédováti se

zglódati (pog. *zglódat* in
zglódat), zglódam

zgnáti (pog. *zgnát*), zžênem;
zgánjati, -am

zgódaj prisl.; navsèz zgódaj;
zgódnja, -a, -e; zgódnjica ž.
(zgódnja čéšnja); zgódnjik,
-a m.

zgodíti (pog. *zgodít*), -ím se;
se je zgódil, -íla, -o in zgó-
dilo; zgódba ž.; zgodóvi-
na ž.; zgodóvínski, -a, -o

zgòlj prisl.; zgóljen, -ljna, -o
zgôraj prisl.; od zgôraj;
zgórnji, -a, -e; zgórnjica ž.

zgoréti (pog. *zgôret*), -ím;
zgorénje s.; zgorelína ž.;
zgorljív, -íva, -o; zgorljí-
vost, -i ž.

zgosíti (pog. *zgosít*), -ím;
zgoščèn, -èna, -o; zgoščè-
nje s.; zgoščáti, -am; zgo-
ščeváti, -ščújem; zgošče-
vánje s.

zgotovíti (pog. *zgotovít* in
zgotôvit), -ím in izgotoviti;
(i)zgotávljati, -am

zgovoríti (pog. *zgovôrit*) se,
zgovárjati se; zgovóren,
-rna, -o; zgovórnost, -i ž.

zgrábiti, -im; zgrábljati, -am;
zgrabljív, -íva, -o; zgrab-
ljívec, -vca m.

zgradíti (pog. *zgradít*), -ím;
zgrajèn, -èna, -o; zgrád-
ba ž.

zgrbánčiti, -im; zgrbánčen,
-a, -o

zgráda prisl. = izgráda, z grádo

zgrešíti (pog. *zgrešít*), -ím;
je zgrešíl (-*í*), -íla, -o

zgrísti, zgrízem

zgrniti, -nem; zgrínjati, -am
 zgroziti (pog. *zgrozit*), -ím
 se; zgrážati se
 zgrúčiti, -im (se)
 zgubiti; zgúba = izgubiti;
 izguba
 zgúрати, -am; zgúrano kljúse
 zíbati, -am in -bljem; zíba-
 nje s. in zíbánje; zíbavec,
 -vca m.; zíbavka ž.
 zibel (-bax), zibeli ž.; zibel-
 ka (-bax-) ž.; zíbka ž.
 zijáti (pog. *zijat*), zijám; sed.
 del. zijajóč, -a, -e; zijánje
 s.; zijáv, -áva, -o; zijávec,
 -vca m., zijávka ž.; Potóč-
 ka zijávka (kraj); zijálo
 s.; zijálast, -a, -o; zijáliti,
 -im
 Zílja ž.; Zíljica ž.; Ziljan,
 -ána m.; Ziljánka ž.; zíl-
 ski, -a, -o; Zíljska dolína
 zíma ž.; pozími; zimováti,
 -újem; zímščak, -a m.;
 zímščica ž.; ozímina ž.
 zímzelen, -a m.
 zjasniti (pog. *zjasnit*), -ím se
 zjócati, -am in -čem se
 zjútraj prisl.; zjútranji, -a, -e
 zlagati, -am
 zlagáti (pog. *zlagat*), zlážem
 se; se je zlagál (-ax), -ála,
 -álo
 zlagoma prisl.
 zláhka = izláhka, zláhkoma
 prisl.
 zlájšati, -am; zlájšanje s.;
 zljajševáti, -újem; zljajšáva ž.
 zlásti prisl.
 zlát, -a, -o in -ó; zlát, -a m.,
 zlatnik m.; zlatíca ž.; zla-
 títi (pog. *zlatit*), -ím; (po)-
 zlačen, -ěna, -o; zlatén, -a,

-o; zlaténica ž.; zlatolàs,
 -ása, -o; zlatoláska ž.; zla-
 tózele
 zlékniti, -em; zléknjen, -a, -o
 zlépa, izlépa prisl. = z lépo
 zlépiti, -im; zlépljen, -a, -o;
 zlépljenec, -nca m.
 zlésti (pog. *zlèst*), zlézem
 zletéti (pog. *zlètet*), -ím
 zlícati, -am in izlícati, -am
 zlíti (pog. *zlit* in *zlit*), zlí-
 jem; zlítek, -tka m.; zlíti-
 na ž.; zlívek, -vka m.
 zlízati, -žem se in izlizati
 (se)
 zljúbiti, -im; zljubílo se mu
 je igráti
 zló, rod. zlá, daj. zlá, orod.
 zlòm
 zlôcest, -a, -o
 zločin, -a m., hudodelstvo;
 zločinec, -nca m.; zločin-
 ski, -a, -o; zločinstvo s.
 zlódej, -a m.; zlódejev, -a, -o
 zlodéjstvo s. (rus.) = sl. hu-
 dodéjstvo, zločin
 zloglásen, -sna, -o = slabo-
 glásen, na slabem glasu
 zlómek, -mka m.
 zlomíti (pog. *zlômit*), zló-
 mim; zlómljen, -a, -o
 zlorába ž.; zlorábiti, -im;
 zlorábljati, -am
 zlovóljen, -ljna, -o
 zmakniti (pog. *zmaknit* in
zmáknit), zmaknem; vel.
 zmakni, -íte; je zmaknil
 (-iú), -íla, -o; zmaknjen, -a,
 -o; zmíkati, -am; zmíkavt,
 -a m.; zmíkavec, -vca m.
 zmalíčiti, -im
 zmámíti, -im; zmámíjen, -a, -o
 zmánjkati, -am; zmánjkanje s.
 zmánjšati, -am

zmečkáti (pog. *zmæčkàt*), -ám
 zمندراتي (pog. *zmandràt*),
 -ám
 zmenè, -éta m., bastard
 zméniti, -im se s kom; sed.
 del. ne menèč se (ne: zme-
 neč); zmének, -nka m.
 zméraj prisl.
 zmérjati, -am; zmérjanje in
 zmerjánje s.
 zméren, -rna, -o; zmérnost,
 -i ž.
 zmérom = zméraj prisl.
 zmés, -í ž; zmésen, -sna, -o;
 zmésni gnój (kompóst)
 zmèsti (pog. *zmèst*), zmê-
 dem; zméden, -a, -o; zmé-
 denost, -i ž.; zméda ž.
 zmét, -í ž. = vzmét, -í ž.
 zmétek, -tka m., présno má-
 slo
 zméti (pog. *zmèt*), zmánem;
 je zmèl (*zmèu*), -éla, -o;
 zmét, -a, -o
 zmiriti, -im
 zmléti (pog. *zmlèt*), zmléjem;
 je zmlèl (*zmlèu*), -éla, -o;
 zmlét, -a, -o
 zmísliti, -im in izmísliti;
 toda: zmísliti se na kaj
 zmnóžek, -žka m.; zmnožíti
 in vzmnóžiti, -im
 zmôči (pog. *zmôč*), zmórem
 zmótiti, -im; zmóten, -a, -o;
 zmotljiv, -íva, -o; zmotljí-
 vost, -i ž.; zmótnja ž.;
 zmotnjáva ž.; zmóten,
 -tna, -o; zmótnost, -i ž.
 zmračíti (pog. *zmračít*), -ím se
 zmrzál (-áu), -áli ž.
 zmřzniti, -nem; zmřznjen, -a,
 -o in zmřzel (-zau), -zla,
 -o; zmřznjenec, -nca m.;
 zmřznjenka ž.

znáčiti, -ím, pomeniti
 značnica ž., das Schlagwort
 znáji se, znájdem se; se je
 znašel (*znašau*), -šla, -o;
 -í in znašel (-šau), -šla, -o
 znak prisl. = vznák
 známenje s.
 znániti, znánim; (o)znánjen,
 -a, -o; znanílec, -lca m.
 (-uca); znanílka ž., (o)zna-
 njenje s.
 znánstvo s.; znánstven, -a,
 -o; znánstvenik m.; znán-
 stvenost, -i ž. (-stven-)
 znáti (pog. *znàt*), znám; v
 pomenu m o g o č e j e (po
 nem.) = sl. utegniti, mō-
 či, lahkó, n. pr.: sicer vas
 zná (prav: utégne, móre,
 lahkó zadéne) zadéti ne-
 sreča; znabiti = sl. more-
 býti
 znebíti (pog. *znebit*), -ím se
 znémar = vnémar (pustiti)
 prisl.
 znèsti (pog. *znèst*), znêsem
 se nad kom
 znížati, -am; znížanje s.;
 zníževáti, -újem
 znóva = iznóva prisl.
 znótraj prisl.; znótranji, -a,
 -e; znótranjost, -i ž.; znó-
 tranjščina ž. = znótrína ž.
 znóžje s. = vznóžje s.
 zób, -á m.; zobjé, zobóvi
 množ.; zoboból (-ól), -a
 m.; zobotrébec, -bca m.;
 zobozdravník, -a m., zóbni
 zdravník; zobár, -ja m.
 (dentíst); prid. zóben, -bna,
 -o
 zobáti in zôbati (pog. *zâbat*),
 zóbljem; zobánje s.

zóbec, -bca m.; zóbčast, -a, -o; zóbčati, -am
 zodiak, -a m.; zodiakálen, -lna (svetlôba), -o
 zoglenéti (pog. *zoglenët*), -ím; zoglenèl (-èu), -éla, -o
 Zola, rod. Zolaja, prid. Zolajev (izg. *zolá*, -ja, -jev)
 zóna, -e ž., grôza
 zoológ, -a m.; zoologíja ž., nauk o živalstvu; zoolóški, -a, -o
 zoperstáviti, -im se (po nem.) = sl. upreti se, upirati se, ustavljati se, zóprvati
 zópet = spét prisl.
 zóprn, -a, -o; zóprnost, -i ž.; zóprnik m.; zóprnica ž.; zóprstvo s.; zóprvati, -am
 zoréti (pog. *zorét*, *zorët*), -ím; zorénje s. (neprehodno); zoríti (pog. *zorít*, *zôrit*), -ím, n. pr.: sónce zorí grózdje; zoríti se = zoréti
 zrahljáti (pog. *zrahljät*), -ám
 zrakoplòv, -óva m.; zrakoplóvec, -vca m.; zrakoplóvstvo s.
 zrakotèsen, -sna, -o = sl. ne prodúšen, -šna, -o
 zráslek, -a m. (-slák)
 zrásti, zrástem; del. sed. zrástel in zrásel (-stau, -sau), -stla, -o = zrásčen, -a, -o
 zráven prisl.; predl. z rod.
 zravnáti (pog. *zravnät*), -ám; zravnávatí, -am
 zrcáliti, -im se
 zrcálo s. = ogledálo; zrcálce (-ál-) s.; zrcálen, -lna, -o; zrcálnat, -a, -o; zrcáljenje s.

zredíti (pog. *zredit* in *zredit*), -ím; zréjati, -am; zréja ž., vzgója; zrejen, -èna, -o
 zresníti se in izresníti se, -ím se
 zrevolucionírati, -am
 zrézati -žem; zrézek, -zka m.; zreznína ž.
 Zrinjski, rod. Zrinjskega
 zrklo s. = zrkalo s.
 zřno s.; zřnce s.; zřnje s. (skupno ime); zřnat, -a, -o; zřnčast, -a, -o; zřnec, -nca m., granít
 zrojíti (pog. *zrojít* in *zrojít*), -ím; je zrojil, -sla, -o
 zrušiti, -ím; zrušen, -a, -o
 zúbelj, -blja m.; zúbeljček, -čka m., plamen
 zúnaj prisl., od zúnaj; predl. z rod. zúnaj híše; zunánji, -a, -e; zunánjost, -i ž.; zunánjščina ž.
 zvádití, -im se; zvájen, -a, -o
 zvalíti (pog. *zvalit*), -ím; zvaljen, -èna, -o
 zvaríti (pog. *zvarit* in *zvarit*), -ím; zvarjen, -èna, -o; zvárjati, -am; zvárek, -rka m.
 zváti (pog. *zvat*), zôvem; takó zván, -a, -o
 zvečer prisl.; zvečeren, -rna, -o; zvečéršnji, -a, -e
 zvečeríti (pog. *zvečerit*), -í se, zvečerilo se je
 zvedáv, -áva, -o; zvedávost, -i ž.
 zvédčen, -čna, -o; zvédčnost, -i ž.
 zvéden, -ena, -o = izvéden, -a, -o
 zvédeti = izvédeti, izvém

zvédoma prisl.
 zveličati, -am; zveličáven, -vna, -o; Zveličar, -ja m.
 zvenčáti (pog. *zvenčat* in *zvenčat*), -ím; zvenčál, -ála, -o, -i
 zvenéti (pog. *zvenět*), -ím; zvenénje s.; zveněč, -ěča, -e = zveněčen, -čna, -o
 zvéniti, zvénem; zvénil, -a, -o; zvénjen, -a, -o
 zvér, -í ž.; zverjád, -i ž.; zverína ž.; zverínski, -a, -o; zverinják, -a m.; zverjáčina ž.
 zverížiti, -ím
 zveselíti, -ím = razveselíti, -ím
 zvěsti, zvědem (pog. *zvěst*), reducirati
 zvézati (pog. *zvézat*), zvéžem; zvěži, zvežite in zvéžite; zvézal (-a), -ála, -o, -i in zvézala; zvézan, -a, -o; zvézanost, -i ž.; zvézanje, -a s.
 zvézda ž.; zvézda vodníca; zvézdje, -a s. = ozvézdje, zvezdóvje; filmski zvézdnik, filmska zvézdnica
 zvézek, -zka m.; zvěžček, -žčka m.; zvěžčič, -a m.
 zvézniiti (pog. *zvéznit*), zvéz-nem; zvéznijen, -a, -o upognjen, ukrivljen
 zvéženj, -žnja m. = svéženj
 zvěžiti, -ím; zvéžen, -a, -o, zvéžena (upognjena) de-ska; zvéženje, -a s.
 zvíniti, -nem (roko, nogo); zvínek, -nka m.

zvíratí, -am se
 zvišati, -am = povíšati, -am; zvišanje s.; zviševáti, -šú-jem; zvišáva ž.; zvišenost, -i ž.
 zvíškoma prisl. = z víška, zvíška
 zvóčen, -čna, -o, zvóčni vál; zvóčnik, -a m. sonorni so-glasnik; (rádijski) zvóč-nik, der Lautsprecher; me-gafón
 zvodenéti (pog. *zvodenět*), -ím; zvodeněl (-ně), -éla, -o
 zvodník, -a m.; zvodníca ž.; zvodništvo s.
 zvón, -a in zvoná m.; množ. zvonóvi; zvónec, -nca m.; zvónček, -čka m.; zvónčni-ca ž.
 zvónek, -nka, -o = zveněč, -ěča, -e (sonoren)
 zvonítí (pog. *zvonit*), -ím; zvonjénje s.
 zvonkljáti (pog. *zvonkljät*), -ám; zvonkljánje s.
 zvrhati, -am; zvrhan, -a, -o; zvrhana méra; zvrhoma prisl.; zvrhnji, -a, -e
 zvrniti, -em; zvrnjen, -a, -o = prevrniti; zvrácati, -am
 zvrstítí (pog. *zvrstit*), -ím; zvrščen, -ěna, -o; zvrstoma prisl.
 zvršítí (pog. *zvršit*), -ím in izvršiti; zvršilen, -lna, -o (-šil-); (i)zvršljiv, -íva, -o; (i)zvrševáti, -újem; (i)zvrševálec, -lca (-lca in -yca) m.
 zvrťeti (pog. *zvrťet*) se, zvrťf se mi, zvrťelo se mi je

Ž

žába ž.; žábji, -a, -e; žabov-
vec, -vca m. (samec); žabi-
čen, -čna, -o; žábica ž. (tu-
di ime žuželke in neke bo-
lezni; živinče je žabičavo,
žabično)

žafrán, -a, m.; žafránov, -a,
-o; žafránovec, -vca m.

žaga ž.; manjš. žágica; ža-
gavec, -vca m., kdor žaga;
žagovec m., hlod za žaga-
nje; žagovina ž., odpadki
pri žaganju

žagrad, -a m., zakristija

žajbelj, -blja in -beljna m.,
kadúlja

žakét, -a m.

žal (*žau*), žáli ž.; žal mi je;
žalovati (pog. *žalovat*),
-ujem; žalovánen, -lna, -o
(-vál-); žalovánje s.

žal (*žau*), žála, -o; kaj žále-
ga komu storíti; žála be-
séda = žal (*žau*) beséda

žálen, -lna, -o (-lna); žálna
ígra ali žalóígra; žálnica
(-al-) ž.

žálibog medm. = žal

žálití, -ím; (raz)žáljen, -a, -o;
žaljênje s.; žalívec, -vca m.,
žalívka ž.; žaljív, -íva, -o;
žaljívost, -i ž.

žáltav (*žáu*), -a, -o; žálta-
vost, -i ž.

žalújka ž., vrba žalújka

žaluzija ž., zastóra ž., med-
óknice množ.

žámet, -a m.; žámetov, -a, -o;
žámetast, -a, -o; žámeten,
-tna, -o

žandár, -ja m., oróžnik; žan-
dárski, -a, -o oróžniški;
žandarmerija ž. oróžništvo
žánjec, -njca m. in ženjèc
(*žanjèc*), -njca m.; žanjíca ž.

žánr, -nra m. = genre, -nra
m.; žánrska slika

žárek, -rka, -o; žárko sónce;
žárko (žáltavo) máslo

žaréti (pog. *žarèt*), -ím; žarèl
(-èu), -éla, -o; žarénje s.;
žarítí (pog. *žarít*), -ím; ža-
riti se = žaréti

žargón, -a m., narečje pre-
prostega ljudstva; žargón-
ski, -a, -o

žbica ž., nágeljnova žbica

ždėti (pog. *ždèt*), -ím; je ždel
(*ždeu*), -éla, -o; ždénje s.;
ždévati, -am

že prisl. (žè in žé)

žebèlj, -blja (*žebàlj*) m.; žeb-
ljár, -ja m.; žebljárstvo s.;
žebliček, -čka m.

žéga ž., sónčna pripeka

žegetátí (*žagatàt*), -ám in že-
gáčem

žéhtar, -ja m., golida

žehtétí (pog. *žehtèt*), -ím

žéjati (pog. *žéjat*), -am; žé-
jav, -a, -o; žéjavec, -vca m.

žeknò, -a (*žaknò*, -à) m., žre-
lo pri peči

želár, -ja m., gostáč, osebe-
njek; želaríja ž.

žélce, -a s. (-lce)

želéti (pog. *želét* in *želet*),
-ím; je žélel (-eu), -éla, -o;
(za)želèn, -èna, -o in za-
željèn, -èna, -o; želénje s.
in željénje

železo s.; prid. železen, -zna, -o (pri kemijskih imenih železov, -a, -o: železov cvét); železovec, -vca m., železovka ž.

železobetón, -a m.; železobetónski most

želja, -e ž.; prid. željen, -ljna, -o in želján, željnà, -ó; željnost, -i ž.

želo, -a s.; množ. žela, žel želod, želóda m.; želódov, -a, -o; želódovina ž.

želódec, -dca m.; želódček, -čka m.; želódčen, -čna, -o

želva (žélva), -e ž.; želvin, -a, -o

žemlja ž.; žemljevec, -vca m., vrsta gob

žena, -e ž. in žené, ženi, ženó in ženo; dve ženi, dve ma ženáma in ženama; množ. žené, žená, -ám, -é, -áh, -ámi in žene, žen, -am, -ah, -ami; prid. ženin, -a, -o (kar zadeva posamezno ženo); ženski, -a, -o (splošno); ženskost, -i ž.; ženstvo, -à in ženstvo, -a s.; manjš. ženica ž., ženka ž.; žensčè, -éta in žensčè, -eta s.; žénsčina ž.; žensčák, -a m. = bábjak, -a m.

ženéva, -e ž.; ženévski, -a, -o ženin, -a m.; ženinov, -a, -o ženirati (se), sramovati se, biti v zadrégi

ženítba ž., ženítev, -tve

ženiti (pog. žénit), ženim; je ženil, sta ženíla, so ženíli; (o)žénjen; ženítev, -tve ž.; ženítven, -a, -o; ženitovánje s.; ženitovánjski, -a, -o

ženjèc (žanjèc), -njca m. = žánjec; žanjíca, ženjíca (žà-) in žnjíca ž.

žénska, -e ž.; množ. žénske, žénsk, -am; prid. žénski, -a, -o

žèp, žèpa m., v žèpu; žèpar, -ja m.; žèpen, -pna, -o; žèpni róbec

žerávec, -vca m., das Rosenkraud

žerjáv, -áva m.; prid. žerjá-vov, -a, -o

žerjávica ž.; žerjáviti se; nebo se žerjávi

žétev, -tve ž.; prid. žétven, -a, -o (-tvan-)

žéti (pog. žèt), žánjem; žèl (žèp), žéla, žéli; (po)žét, -a, -o; hvalo žeti = sl. hvalo stèci, dobíti, prejémati, iméti

žézlo, -a s.; žezlonósec, -sca m. žgánec, -nca m.; množ. žgán-ci, -cev

žganíca ž. = žgánje s.

žgánje, -a in žganjè, -à s.; žgánjar, -ja m.; žganjarija ž.; žganjáriiti, -im; žganjárjenje s.; žganjekúha ž.; žganjevec, -vca m. (žgánjev cvet)

žgáti (pog. žgát), žgèm; žgóč, -a, -e; žgálen, -lna, -o (-ál-)

žgèkati gl. ščegetati

žgoléti (pog. žgolèt), -ím; žgolénje s. = žvrgolénje

žica ž.; žicást, -a, -o; žíčen, -čna, -o

Žid, Žida m., Židinja ž. (po narodnosti); žid, židinja (po veri); žídovski, -a, -o; žídovstvo s.

žila ž., žila křčnica; žila sřkalica; žilav, -a, -o; žilavost, -i ž.; žilavec, -vca m.; žilavka ž.; žilje, -a s. (skupno ime); žilnat, -a, -o (-il-)

žir, -a m., búkov, hrástov žir; prid. žirov, -a, -o; žirovína ž.

Žiri množ., 2. Žiróv, 3. Žirém, 4. Žiri, 5. Žiréh, 6. Žirmi; Žiróvec, -vca m.; žiróvski, -a, -o

žiro m., prevod menice; žiránt, -a m., prevodník; žirát, -a m., na čigar ime se žiro glasi; žirírati, -am

živ, -a, -o; v živo čutiti; do živega priti; živočúten, -tna, -o; živórdeč; živómóder

živál (-áų), -li in -lí ž.; množ. živáli, -im, -ih, -mi in živali, -ém, -éh, -mí; živálja, -a, -e; živálski, -a, -o; živálstvo s. (-vál-)

živalca, -e ž. (-álca); rod množ. živalic

žívec, -vca m.; živčen, -čna, -o; živčnost, -i ž.; živčevje s.

živelj, -vlja m.

živína ž.; živínski, -a, -o; manjš. živínica; živínče, -eta s.; živinorėja ž.; živínozdavník, -a m.

živio medm.; živioklíci m. množ.

živíti (pog. žívít), -ím in živiti (živít), -ím; je živíl, -íla, -o; živílo, -a s.; živílen, -lna, -o

življénje s.; življénjski, -a, -o; življenjepis, -ísa m.

živòt, -òta m.; živòten, -tna, -o

životáriti, -im; životárjenje s.

žlabudráti (-drát), -ám; žlabudrāv, -áva, -o; žlabudrávec, -vca m.; žlabúdra ž.; žlabudrávost, -i ž.

žláhta ž.; žláhten, -tna, -o; žláhtnik, -a m.; žláhtnica ž.; žláhtnič, -a m.; žláhtiti = žlahtníti, -ím; (po)žlahtnjén, -èna, -o

žlampáti (pog. žlampàt), -ám žméríti, -im, mežíkati

žmúla ž.; žmúlav, -a, -o; žmúlast, -a, -o

žóga ž.; žógin, -a, -o; manjš. žógica ž.

žólč (žóųč), -a m.; žólčen, -čna, -o; žólčevòd, -vóda m.

žólna (žóųna) ž.

žolnír (žognír), -ja m., vojščak

žólt, -a, -o (žóųt) rumen; žolténica ž.; žóltkast, -a, -o

žonglér, -ja m., glúmec, glumáč; žonglírati, -am, glumiti

žrd, -í ž.

žréb, -a m.; žrébati, -am; žrébanje s.

žrebè, -éta s.; žrébec, -bca m.; žrébčar, -ja m.; žrebčárna ž.; manjš. žrebíček, -čka m.; žrebíca ž.; žrében, -bna, -o, žrébna kobila

žrèc (žrèc), žrecà m., duhovník, žrtvoválec

žrêlo s.; žrélnica (-él-) ž., vhodna luknja v panju; žrêlast, -a, -o

žrmlja ž., ročni mlin; žrmljāti, -ám, mleti na žrmlji
 žřtev, -tve ž., daritev; žřtven, -a, -o; žřtveník, a m., oltar; žřtvováti (pog. žřtvovat), -újem, darovati
 žřtjē, -à s. in žřtje s.
 žuboríti (pog. žuborit), -ím = žuborėti (-ėt), -ím; žuborēnje s. in žuborēnje
 žúgati, -am, groziti, pretiti
 žúlití, -ím; (o)žúljen, -a, -o; žúljenje s.
 žúlį, -a m.; žúlįav, -a, -o
 župàn, -ána m.; župánja, -e ž.; županováti, -újem; župánski -a, -o; župánstvo s.
 žurnalíst, -a m., časnikar, novínar; žurnalízem, -zma m., časnikarstvo; žurnalístičen, -čna, -o, časnikarski
 žuželka, -e ž. (-žél-)

žužnjāti (pog. žužnjāt), -ám; žužnjāv, -áva, -o; žužnjávec, -vca m.; žužnjálo, -a s.
 žvéčiti, -ím; žvéčen, -čna, -o; žvéčni tobák
 žvéгла ž.; žvegláč, -a m.; žveglāti (pog. žveglāt), -ám
 žvenketāti (žvenketāt), -ám in -kéčem; žvenkēt, -éta m.
 žvėplo s.; žveplén, -a, -o; žveplénka ž.; žveplāti (pog. žveplāt), -ám; del. trp. žveplán, -a, -o; žveplíti (pog. žveplit), -ím; žveplánje = žvepljenje s.
 žvížg, -a m.; žvížgati, -am; žvížgāv, -áva, -o; žvížgavec, -vca m.
 žvrgolėti (pog. žvrgolēt in žvrgolēt), -ím; žvrgolēnje s.
 žvrkljāti (pog. žvrkljāt), -ám, vrvrāti

Na str. 170. pod geslom Peter popravi
 šempéterska v: šempétrska.

Popravki k Slovenskemu pravopisu

Str. VII., čl. 1.:	pri lastnih imenih črtaj zgleda <i>Dimka, Čada</i>
„ XII., čl. 14., beri:	<i>Kadar . . . in se ta za</i> (ne z) <i>vmesnim stavkom</i>
„ XVI., čl. 26., beri:	<i>Rozka</i> (ne <i>Rozika</i>)
„ XVII., čl. 29. in 30.,	beri: <i>sem ter tja</i> brez ozira na pomen (čas, kraj)
„ XVII., čl. 31., črtaj	zgled <i>hkratu</i> ; enako str. 69. in piši: <i>hkrati</i>
„ XVIII., čl. 34., beri:	<i>dalj</i> (ne <i>delj</i>) <i>ko, vtem</i> (ne v tem) <i>ko</i>
„ XVIII., čl. 35., beri:	<i>takale</i> (ne <i>takala</i>)
„ XIX., čl. 39., 3., beri:	<i>sem ter tja</i> (ne <i>semtertja</i>)
„ XX., čl. 41., dodaj:	Pred vezniki: <i>ali</i> (<i>v pomenu toda</i>)
„ XXI., čl. 41., beri:	<i>V svoji neizkušeni poštenosti si je mislila, da, če se ne bri-ga . . .</i> (ne: <i>mislila da, če . . .</i>)
„ XXII., čl. 44. c), beri:	<i>Po napovednem stavku</i> (ne <i>napovedanem</i>)
„ XXIV., čl. 48., beri:	<i>kamna</i> (ne <i>kamena</i>)
„ 7. in 44. pod besedama	<i>anatomija</i> in <i>disekcija</i> beri <i>raztelesenje</i> (ne <i>raztelesenje</i>)
„ 7. pod besedo	<i>antanta</i> beri <i>antanten, -tna, -o</i> (ne <i>antantin, -a, -o</i>)
„ 13. pod besedo	<i>bankrot</i> beri: <i>bankrotnik</i> (ne <i>bonkrotnik</i>)
„ 15. pod besedo	<i>Beograd</i> beri: <i>Beograjčan, -anka</i> (ne <i>Beogradčan, -anka</i>)
„ 20. pod besedo	<i>Bog</i> beri: <i>Bog Oče</i> (ne <i>oče</i>)
„ 23. pod besedo	<i>Božič</i> beri: <i>bóžič, -a, o božiču</i> ; v dvoumnih primerih tudi <i>Božič</i>
„ 23. pod besedo	<i>bralec</i> črtaj: <i>volilec, -lca, -lka</i> in dodaj za besedo <i>hiravka</i> : in če stoji v zlogu pred to končnico <i>l</i> ali <i>lj</i> , n. pr. <i>volívec, ponavljavec</i> .
„ 24. pod besedo	<i>Brest</i> beri: <i>Brest Litovsk</i>
„ 24. pod besedo	<i>britev</i> beri: <i>britvica</i> (ne <i>britevca</i>)
„ 25. pod besedo	<i>Brusilov</i> beri: <i>Brusilovlja ofenziva</i> (ne <i>Brusilovljeva</i>)
„ 26. pod besedo	<i>Budapešta</i> beri: <i>Budimpešta, bu-dimpeški</i> in <i>budimpeštanski</i> (ne <i>Budapešta</i>)

Str.	26.	pod besedo	<i>buljvar</i> beri: <i>bulvar</i>
„	60.	pod besedo	<i>glace</i> beri: <i>glacé rokavice</i> (ne <i>glacérokavice</i>)
„	61.	pod besedo	<i>globóko</i> beri: <i>globóko občuten, -tena</i> (ne <i>-tna</i>)
„	67.	pod besedo	<i>grudi</i> beri: <i>nedrje</i> (ne <i>nedrije</i>)
„	71.	pod besedo	<i>Horacij</i> dostavi: <i>in Horac, Horacijev in Horacov</i>
„	90.	pod besedo	<i>kalvin</i> beri: <i>Kalvin</i> (ne <i>kalvin</i>)
„	93.	pod besedo	<i>kazavec</i> beri: <i>kazalec</i> in črtaj <i>kazavec</i>
„	95.	pod besedo	<i>klepati</i> beri: <i>klepalec</i> (ne <i>klepavec</i>)
„	97.	pod besedo	<i>kod</i> beri: <i>od kod, do kod</i> (ne <i>odkod, dokod</i>); enako str. 152
„	99.	pod besedo	<i>koncept</i> beri: <i>zamisel, -sli ž.</i> (ne <i>zamisel, -sla m.</i>)
„	99.	pod besedo	<i>konec</i> beri: <i>pokonci</i> (ne <i>pokoncu</i>)
„	101.	pod besedo	<i>Kordiljeri</i> beri: <i>Kordiljere ž.</i> (ne <i>Kordiljeri m.</i>)
„	108.	pod besedo	<i>kvečemu</i> beri: <i>kvečjemu</i> (ne <i>kvečemu</i>); enako str. 270
„	114.	pod besedo	<i>Ljubljana</i> beri: <i>pritoki Ljubljaniče</i> (ne <i>Ljubljaničini</i>)
„	122.	pod besedo	<i>mesec</i> beri: <i>mesec</i> , rod. <i>meseca</i> in <i>mesca</i>
„	127.	pod besedo	<i>molitev</i> beri: <i>molitvica</i> (ne <i>molitevca</i>)
„	127.	pod besedo	<i>Monroe</i> beri: <i>Monroeja, Monroejev</i> (ne <i>Monroea, Monroeov</i>)
„	152.	pod besedo	<i>odgóditi</i> beri: <i>odgodèn, -éna, -o</i> (ne <i>odgojèn, -êna</i>)
„	152.	pod besedo	<i>odkod</i> beri: <i>od kod</i> (ne <i>odkod</i>)
„	165.	pod besedo	<i>pajčolan</i> beri: <i>tančica</i> (ne <i>tenčica</i>)
„	170.	pod besedo	<i>pikapolonca</i> beri: <i>pikapolonica</i> (ne <i>pikapolonca</i>)
„	170.	pod besedo	<i>Peter</i> beri: <i>šempetrska</i> (ne <i>šempeterska</i>)
„	173.	pod besedo	<i>plesavec</i> črtaj: <i>plesavec</i> in beri <i>plesalec</i>
„	177.	pod besedo	<i>Poe</i> beri: <i>Poe, Poeja, Poejev</i> (ne <i>Poea, Poeov</i>)
„	178.	pod besedo	<i>pokoncu</i> črtaj <i>pokoncu</i> , beri: <i>pokonci</i>

Str. 182.	pod besedo	<i>portfej</i> beri: <i>portfelj</i> (ne portfej)
„ 188.	pod besedo	<i>poželeiti</i> beri: <i>poželenje</i> (ne poželjenje)
„ 192.	pod besedo	<i>pregeniti</i> beri: <i>preganiti</i> in <i>prégniti</i>
„ 213.	pod besedo	<i>repetnica</i> beri: <i>perutnica</i>
„ 214.	pod besedo	<i>rezoluten</i> beri: <i>resoluten</i> (ne rezoluten)
„ 234.	pod besedo	<i>Staroslovenci</i> beri: <i>bleiweisovci</i> (ne Bleiweisovci)
„ 251.	pod besedo	<i>tod</i> beri: <i>od tod, do tod</i> (črtaj od-tod, dotod)
„ 270.	pod besedo	<i>večji</i> beri: <i>kvečjemu</i> (ne k večjemu)
„ 277.	pod besedo	<i>vojna</i> beri: <i>vojskin, -ina, -o</i> (ne vojsken, -skna, -o)
„ 297.	pod besedo	<i>žanjec</i> beri: <i>žanjec, žanjica</i> (črtaj ženjec, ženjica)
„ 297.	pod besedo	<i>želeti</i> črtaj: <i>(za)željèn, -èna, -o</i> in <i>željenje</i>
„ 298.	pod besedo	<i>ženjec</i> črtaj vse

Sestavila A. Breznik in F. Ramovš

Novi slovenski pravopis

Težnja vsakega kulturnega jezika je, da dobi svojo splošno veljavno enotno slovnico in svoj enotni, povsod priznani pravopis. Za slovenski jezik je na vseh šolah v dravski banovini odločilna Breznikova Slovenska slovnica. Na osnovi te slovnice so sestavljene tudi Slovenske čitanke za I.—IV. razred srednjih šol, ki so jih sestavili profesorji dr. Bajec, dr. Kolarič, dr. Rupel, Sovre in Šolar in ki tvorijo poleg Breznikove slovnice najvažnejše učne knjige za pouk slovenskega jezika. Posebnega pravopisa, ki bi obsegal kolikor toliko vse slovenske besede in ki bi ga človek mogel rabiti za svetovalca ob vsakem dvomu, pa Slovenci do l. 1935. nismo imeli. To pomanjkljivost v zgradbi slovenskega književnega jezika so čutili posebno sestavljavci omenjenih čitank in iz njih srede je izšla pobuda, naj sestavi dr. Anton Breznik v zvezi z vseučiliškim profesorjem dr. Francetom Ramovšem slovenski pravopis, ki bi obsegal kar največ slovenskih besed, ki bi ostal za daljšo dobo v veljavi in ki naj ga izda Znanstveno društvo za humanistične vede v Ljubljani.

Težko pričakovani Breznik-Ramovšev Slovenski pravopis je izšel l. 1935. in javnost ga je sprejela z velikimi nadami, da je s tem vprašanje našega pravopisa za daljšo dobo rešeno. Kritika pa je opozorila na pomanjkljivosti v SP. Zato sta sestavljavca knjigo ponovno pregledala in ji dodala seznam popravkov, kako je treba nekatere pomanjkljivosti odpraviti. Ta seznam popravkov pošilja kraljevska banska uprava vsem šolam z naročilom, naj ga vstavijo v svoj izvod Slovenskega pravopisa, če ga imajo, ali kadar si ga bodo omislile.

Da bi bil pravopis enoten tudi v šolah, odrejam na temelju § 29. in točke 4. § 39. zakona o banski upravi:

Po vseh šolah v dravski banovini naj se s šolskim letom 1937./38. uvede Breznik-Ramovšev pravopis.

Za ta odlok se je odločila kraljevska banska uprava zbog naslednjih razlogov:

I. Pisatelj odločilne slovenske slovnice dr. Anton Breznik je izjavil, da bo novi pravopis v celoti prevzel v 5. izdaji svoje Slovenske slovnice, ki bo izšla, ko bo 4. izdaja razprodana. S tem bo tudi dejansko uveden novi pravopis po vseh šolah, koder se rabi Breznikova slovnica, ki je itak odločilna za vse šolske knjige.

II. Sestavljavci čitank za nižje razrede srednjih šol so izjavili, da bodo novi pravopis uveljavili v novih izdajah slovenskih čitank, ki so odločilne za pouk slovenščine v nižjih razredih srednjih šol, zlasti ker učenci I. in II. razreda nimajo Breznikove Slovnice, ampak je slovnica kar dodana čitanki.

III. Posebno odločilna je bila za kraljevsko bansko upravo izjava avtorjev Pravopisa, gg. Breznika in Ramovša, da smatrata sedanjo obliko slovenskega pravopisa, kar se njiu tiče, za dokončno in da v novi izdaji Slov. pravopisa ne bosta ničesar spreminjala z izjemo kake manjše pomanjkljivosti, ki je pri ponovnem natančnem pregledu knjige nista zapazila. Upravičeno se more torej pričakovati, da bo dobil s Slov. pravopisom slovenski jezik za daljšo dobo potrebno trajno obliko v pravopisnem pogledu.

IV. Kraljevska banska uprava se strinja z izjavo, ki jo je glede novega pravopisa podalo Slavistično društvo v Ljubljani, ki je o stvari razpravljalo na sestanku dne 24. aprila 1936 in izjavilo,

»da sprejme Slovenski pravopis, ki sta ga sestavila profesorja Breznik in Ramovš, za osnovo slovenskemu pisanju s popravki očitnih napak in nekaterih nedoslednosti, ki so se vrinile v izdajo. To pa iz naslednjih razlogov:

1. ker je enotnost v pogledu pravopisa nujno potrebna;

2. ker osnov SP kritika ni ovrгла in niso različne od dosedanjih;

3. ker v posameznostih ne more voditi do enotnosti nikakršno znanstveno (zgodovinsko, etimološko ali fone-

tično) raziskavanje, marveč samo dogovorna praktična odločitev, ki je zadeva volje in discipline;

4. ker tistih nekaj napak, nedoslednosti in pomanjkljivosti, ki jih je kritika v posameznostih ugotovila, ne jemlje SP njegove osnovne vrednosti;

5. ker je nesoglasje z obstoječimi odobrenimi učnimi knjigami le začasno in bo odpadlo z novimi izdajami;

6. ker sta ga izdala v imenu pravopisne komisije v okviru Znanstvenega društva najboljša poznavalca našega jezika;

7. ker sicer ni upanja, da dobimo kak drug izčrpen pravopis, ki bi ga splošno vsi priznali, in bi tako stanje moralo voditi v popolno anarhijo.«

V. Odločitev glede pravopisa je postala potrebno tudi zaradi tega, ker so se šole obračale na kraljevsko bansko upravo z vprašanji, ali naj se držijo starega ali novega pravopisa; ali naj se n. pr. kratica za besedo dinar piše z veliko začetnico po dosedanji praksi v dravski banovini (odlok višjega šolskega sveta v Ljubljani z dne 19. dec. 1921, št. 17.599) ali z malo začetnico, kot zahteva SP in kakor pišejo Srbi in Hrvati; ali naj se šteje »dvajset pet« po dosedanji naši šolski praksi (odlok višjega šolskega sveta z dne 14. sept. 1921, št. 11.323) ali »pet in dvajset«, kakor zahteva SP. Vsa taka vprašanja so s tem rešena v smislu SP in se s tem razveljavljajo vsi zadevni odloki šolske oblasti, v kolikor niso v skladu s SP.

Zato smatra kraljevska banska uprava za potrebno, da se po vseh šolah čimprej uvede novi pravopis. V teku šolskega leta naj se sicer pravopis ne menja, pač pa naj se vse učiteljstvo vseh šol z novim pravopisom dobro seznani do pričetka šolskega leta 1937./38., ko naj ga uvede v vseh šolah brez izjeme in sicer tako, da pri posameznih besedah, ki so v učbenikih pisane po dosedanjem pravopisu, opozori učence na pisavo po novem pravopisu. Posebno vestno naj se dela to po meščanskih, srednjih in učiteljskih šolah.

Da bo učiteljstvu to delo kar mogoče olajšano, dodaja kraljevska banska uprava tej okrožnici A. seznam popravkov k SP, B. seznam razlik med poslednjo (četrti) izdajo Breznikove Slov. slovnice in SP, C. seznam razlik med čitankami za I.—IV. razred srednjih šol in SP in seznam najpogostejših besed, ki se po SP drugače pišejo nego doslej.

Ban:

Dr. NATLAČEN, l. r.

A. Popravki k Slovenskemu pravopisu

Str. VII., čl. 1.:	pri lastnih imenih črtaj zgleda <i>Dimka, Čada</i>
„ XII., čl. 14., beri:	<i>Kadar . . . in se ta za (ne z) vmesnim stavkom</i>
„ XVI., čl. 26., beri:	<i>Rozka (ne Rozika)</i>
„ XVII., čl. 29. in 30.,	beri: <i>sem ter tja</i> brez ozira na pomen (čas, kraj)
„ XVII., čl. 31., črtaj	zgled <i>hkratu</i> ; enako str. 69. in piši: <i>hkrati</i>
„ XVIII., čl. 34., beri:	<i>dalj (ne delj) ko, vtem (ne v tem) ko</i>
„ XVIII., čl. 35., beri:	<i>takale (ne takala)</i>
„ XIX., čl. 39., 3., beri:	<i>sem ter tja (ne semtertja)</i>
„ XX., čl. 41., dodaj:	Pred vezniki: <i>ali (v pomenu toda)</i>
„ XXI., čl. 41., beri:	<i>V svoji neizkušeni poštenosti si je mislila, da, če se ne bri-ga . . . (ne: mislila da, če . . .)</i>
„ XXII., čl. 44. c), beri:	<i>Po napovednem stavku (ne napovedanem)</i>
„ XXIV., čl. 48., beri:	<i>kamna (ne kamena)</i>
„ 7. in 44. pod besedama	<i>anatomija in disekcija</i> beri <i>raztelešenje (ne raztelesenje)</i>
„ 7. pod besedo	<i>antanta</i> beri <i>antanten, -tna, -o (ne antantin, -a, -o)</i>
„ 13. pod besedo	<i>bankrot</i> beri: <i>bankrotnik (ne bonkrotnik)</i>
„ 15. pod besedo	<i>Beograd</i> beri: <i>Beograjčan, -anka (ne Beogradčan, -anka)</i>
„ 20. pod besedo	<i>Bog</i> beri: <i>Bog Oče (ne oče)</i>
„ 23. pod besedo	<i>Božič</i> beri: <i>bôžič, -a, o božiču</i> ; v dvoumnih primerih tudi <i>Božič</i>
„ 23. pod besedo	<i>bralec</i> črtaj: <i>volilec, -lca, -lka</i> in dodaj za besedo <i>hiravka</i> : in če stoji v zlogu pred to končnico <i>l</i> ali <i>lj</i> , n. pr. <i>volivec, ponavljavec</i> .
„ 24. pod besedo	<i>Brest</i> beri: <i>Brest Litovsk</i>
„ 24. pod besedo	<i>britev</i> beri: <i>britvica (ne britevca)</i>
„ 25. pod besedo	<i>Brusilov</i> beri: <i>Brusilovlja ofenziva (ne Brusilovljeva)</i>
„ 26. pod besedo	<i>Budapešta</i> beri: <i>Budimpešta, budimpeški in budimpeštanski (ne Budapešta)</i>

Str. 26.	pod besedo	<i>buljvar</i> beri: <i>bulvar</i>
„ 60.	pod besedo	<i>glace</i> beri: <i>glacé rokavice</i> (ne <i>glacérokavice</i>)
„ 61.	pod besedo	<i>globôko</i> beri: <i>globôko občuten, -tena</i> (ne <i>-tna</i>)
„ 67.	pod besedo	<i>grudi</i> beri: <i>nedrje</i> (ne <i>nedrije</i>)
„ 71.	pod besedo	<i>Horacij</i> dostavi: in <i>Horac, Horacijev in Horacov</i>
„ 90.	pod besedo	<i>kalvin</i> beri: <i>Kalvin</i> (ne <i>kalvin</i>)
„ 93.	pod besedo	<i>kazavec</i> beri: <i>kazalec</i> in <i>črtaj kazavec</i>
„ 95.	pod besedo	<i>klepati</i> beri: <i>klepalec</i> (ne <i>klepavec</i>)
„ 97.	pod besedo	<i>kod</i> beri: <i>od kod, do kod</i> (ne <i>odkod, dokod</i>); enako str. 152
„ 99.	pod besedo	<i>koncept</i> beri: <i>zamisel, -sli ž.</i> (ne <i>zamisel, -sla m.</i>)
„ 99.	pod besedo	<i>konec</i> beri: <i>pokonci</i> (ne <i>pokoncu</i>)
„ 101.	pod besedo	<i>Kordiljeri</i> beri: <i>Kordiljere ž.</i> (ne <i>Kordiljeri m.</i>)
„ 108.	pod besedo	<i>kvečemu</i> beri: <i>kvečjemu</i> (ne <i>kvečemu</i>); enako str. 270
„ 114.	pod besedo	<i>Ljubljanica</i> beri: <i>pritoki Ljubljaniče</i> (ne <i>Ljubljaničini</i>)
„ 122.	pod besedo	<i>mesec</i> beri: <i>mesec, rod. meseca</i> in <i>mesca</i>
„ 127.	pod besedo	<i>molitev</i> beri: <i>molitvica</i> (ne <i>molitevca</i>)
„ 127.	pod besedo	<i>Monroe</i> beri: <i>Monroeja, Monroejev</i> (ne <i>Monroea, Monroeov</i>)
„ 152.	pod besedo	<i>odgóditi</i> beri: <i>odgodèn, -êna, -o</i> (ne <i>odgojèn, -êna</i>)
„ 152.	pod besedo	<i>odkod</i> beri: <i>od kod</i> (ne <i>odkod</i>)
„ 165.	pod besedo	<i>pajčolan</i> beri: <i>tančica</i> (ne <i>tenčica</i>)
„ 170.	pod besedo	<i>pikapolonca</i> beri: <i>pikapolonica</i> (ne <i>pikapolonca</i>)
„ 170.	pod besedo	<i>Peter</i> beri: <i>šempetrska</i> (ne <i>šempeterska</i>)
„ 173.	pod besedo	<i>plesavec</i> črtaj: <i>plesavec</i> in beri <i>plesalec</i>
„ 177.	pod besedo	<i>Poe</i> beri: <i>Poe, Poeja, Poejev</i> (ne <i>Poea, Poeov</i>)
„ 178.	pod besedo	<i>pokoncu</i> črtaj <i>pokoncu</i> , beri: <i>pokonci</i>

Str. 182. pod besedo	<i>portfej</i> beri: <i>portfelj</i> (ne portfej)
„ 188. pod besedo	<i>poželeti</i> beri: <i>poželenje</i> (ne pože-ljenje)
„ 192. pod besedo	<i>pregeniti</i> beri: <i>preganiti</i> in <i>prê-gniti</i>
„ 213. pod besedo	<i>repetnica</i> beri: <i>perutnica</i>
„ 214. pod besedo	<i>rezoluten</i> beri: <i>resoluten</i> (ne rezoluten)
„ 234. pod besedo	<i>Staroslovenci</i> beri: <i>bleiweisovci</i> (ne Bleiweisovci)
„ 251. pod besedo	<i>tod</i> beri: <i>od tod, do tod</i> (črtaj od-tod, dotod)
„ 270. pod besedo	<i>večji</i> beri: <i>kvečjemu</i> (ne k večje-mu)
„ 277. pod besedo	<i>vojna</i> beri: <i>vojskin, -ina, -o</i> (ne vojsken, -skna, -o)
„ 297. pod besedo	<i>žanjec</i> beri: <i>žanjec, žanjica</i> (črtaj ženjec, ženjica)
„ 297. pod besedo	<i>želeti</i> črtaj: <i>(za)željèn, -êna, -o</i> in <i>željenje</i>
„ 298. pod besedo	<i>ženjec</i> črtaj vse

Sestavila A. Breznik in F. Ramovš

B. Razlike med 4. izdajo Breznikove Slovenske slovnice in Slov. pravopisom

V smislu SP popravi pravopisna pravila v Breznikovi Slovenski slovnici takole:

§ 81. ostane v celoti neizpremenjen.

§ 82. ostane neizpremenjen, le pod točko b) odpade zadnji odstavek (»Napačno je...«), ki ga SP nima, a ta navodila držé tudi sedaj, ker niso v nasprotju s SP.

§ 83. ostane v celoti v veljavi, le da v SP manjka zadnji odstavek (»Ako se piše...«).

§§ 84. do 87. ostanejo v celoti v veljavi.

§ 88. je treba dopolniti za zgledom *Marijin praznik* ob koncu prvega odstavka: »Enako *Zvon* (list), *Zvonov urednik*, *Dom in svet*, *Dominsvetovi sotrudniki*; dalje tudi: *Zvonovci*, *Dominsvetovci*, *Vajejci*, *čbeličarji*.«

V tem členu je tudi razširjena Breznikova podčrtna opomba 1.: »Pridevniki osebnih imen, ki niso svojilni, se pišejo z malo začetnico, n. pr. *Cankar*: *cankar-ski*, *cankarjanski* (n. pr. jezik, t. j. jezik, ki je podoben

Cankarjevemu); *Salomon: salomonska modrost; Drakon: drakonske postave; Danaide: danaidsko delo.*«

§ 89. ostane v celoti v veljavi,

§ 90. v SP manjka.

§§ 91. in 92. ostaneta v celoti, le zadnji odstavek § 92. je treba dopolniti: »Z malo začetnico pišemo naslove in označbe: *sv. oče* (papež), *kralj, cesar, papež, sultan, šah, minister, ban*; enako v nagovorih: *g. minister, g. ban* itd.; dalje *o. (oče)* ...« kakor v Slov. slovnici.

§ 93. ostane v celoti.

§ 94. v SP v tej obliki izpuščen.

§ 95. se v SP glasi (čl. 14.): »Z veliko začetnico se piše vsaka prva beseda v stavku, napisih, podpisih ter v premem govoru za dvopičjem. V premem govoru za dvopičjem, n. pr. *Vzdihoval sem v teh žalostnih dneh in neki gospod mi je rekel: Manj besed, gospodje, in več dela!* (Cankar.)

Kadar je stavek med narekovajema le del celotnega stavka in se ta za vmesnim stavkom ali klicajem, vprašajem itd. nadaljuje, se piše z malo začetnico, n. pr. »*Saj res,*« *pravi cesar, »precej moram poslati po Krpana.*« Gl. SP str. XXIV., 49., a), odst. ... (»).

§ 96. v SP manjka.

§ 97. je v SP poenostavljen in ga je treba v Slov. slovnici popraviti takole: I., 1. in 2. ostane v veljavi; 3. pa se glasi v SP: »*Znaka lj in nj* sta enotna, zato ju ne delimo, n. pr. *po-lje, ko-ljem, zna-nje, ža-njem, z dla-njo, pe-te-li-nje, z ži-va-ljo, s so-ljo.*«

II. se v SP glasi: »V *zloženih besedah* delimo predloge od osnove, če se sestave še zavedamo: *ob-zid-je, raz-širiti, pred-lagati, od-gnati, po-znati, spo-znati, so-brat, pra-vzor*; drugače pa po zgornjih pravilih: *o-blak, ra-zum, ra-zumeti.*«

§ 98. ostane v veljavi, le izrazov »sestavljenske in sklopi« SP ne pozna.

§§ 99. in 100. ostaneta neizpremenjena v veljavi.

§ 101. ostane v veljavi, le besedilo se izpremeni v prvem stavku: »*Vezaj (-) rabimo, kadar vežemo samostalnike različnega pomena, n. pr. Wolf-Pleteršnikov slovar* ...«

§ 102. ostane v veljavi.

§ 103. je treba v smislu čl. 25. in 26. SP dopolniti takole: Dalje: *svetlosiv, svetlordeč, črnorumen, škrlatno-rdeč, predivastorumen.*

Opomba. Pridevniki te vrste so prave sestavljenke, v katerih je prvi del določilna, drugi pa osnovna beseda, n. pr. *svetlosiv*: *svetlo* je določilna, *siv* osnovna beseda. — Besedne zveze, ki niso prave sestavljenke, se pišejo narazen, n. pr. *čudno spačen obraz* ...«

§ 104. ostane v celoti v veljavi.

§ 105. ostane v veljavi, le za zaimek *kdorkoli* dopušča SP tudi *kdor koli*, v slovarčku samo *kdor koli*.

§§ 106. in 107. ostaneta v celoti v veljavi.

§ 108. velja v celoti, le *sem ter tja* se piše zmeraj narazen; v tem smislu je treba popraviti tudi SP, čl. 29., str. XVII., po slovarčku str. 220. in 250.

§ 109. ostane, le začetno pravilo popravi takole: »Ako imajo posamezni izrazi še svoj pomen, se pišejo n a r a z e n, n. pr.: *malo in dosti* ...«

§ 110. je treba dopolniti v drugem odstavku takole: »Če izrazi v zvezi s predlogi pomen spremené ali če se pomen predloga več jasno ne čuti, se predlog piše skupno z besedo; enako pišemo o k r n j e n e izraze n. pr. *počasi*, *pokonci*, *povprek*, *počez*, *poredko*, *pogodu*, *povšeči*, *popolnoma*, *pogostoma*, *posebej*, *potemtakem* (= *torej*), *popoldne*, *naposled*, *nalašč*, *narobe*, *naravnost*, *natanko*, *navzkriž*, *dovolj*, *docela* (= *popolnoma*), *dodobra* (*popolnoma*), *iznova* (*znova*), *obenem* (= *hkrati*), *izkratka* (*skratka*), *medtem*, *zdavnaj*, *izčista* (*sčista*), *hkrati*, *kvečjemu*, *sčasoma*, *včasih*, *včasi*, *časi*, *venomer*, *vnovič*, *vobče*, *zares*, *zmerom*, *zapored*, *zbogom*, *zapovrstjo*, *pozimi*, *poleti*, *podnevi*, *ponoči*; *obklej*? *osorej*, *otorej*; *povsem*.

Če se pomen predloga čuti ali če imajo posamezni izrazi še svoj pomen, se piše predlog posebej, n. pr. *po večini*, *iz večine*, *po navadi*, *iz navade*, *po strani pogledati*, *v kraj dejati*, *pri kraju biti s čim*, *od kraja začeti*, *na novo*, *na pol*, (n. pr. *na pol oblečen*), *na glas*, *na ves glas zajoče*, *na mah* (= *takoj*); *na moč* (*to mi na moč ugaja*), *na splošno*, *na videz*, *na zunaj*, *na pamet*, *na dolgo kaj pripovedovati*, *na čisto spisati*, *na tihem*; *na suho priti*; *iz glave kaj znati*; *pred kratkim*, *pred nedavnim*, *pred sinočnjim*, *pred včerajšnjim*, *pri priči*, *pri tej priči*, *v kratkem* (*namreč času*), *ob kratkem kaj povedati*, *po nepotrebnem*, *po večjem*, *po nemarnem kaj izrekat*, *po vrsti*, *po sili*, *od daleč*, *od blizu*, *od kod si?*, *od tam si prišel*, *od začetka*, *v začetku*; *za malo se zdeti*, *za nič. za kaj* (n. pr. *Ali je ta stvar za kaj ali ni za nič?*), *v nič devati*; *zaradi tega*, *zbog tega*, *razen tega*, *kljub temu*.

§§ 111. in 112. ostaneta v celoti v veljavi.

§§ 113. in 114. a), b), c) ostanejo v veljavi, le dodati je treba točki c): »Enako se ne piše vejica, če stoji nedoločnik kot dodatek a) za glagoli nepopolnega pomena ali b) kot dodatek pridevnikov, ki merijo na kako dejanje. a) *Z enakim ti vračati mi brani dober okus.* (Detela.) *Meni se je iz srca hotelo le-to jagnje z vami jesti.* (Trubar.) b) *Prijatelji so bili pripravljeni zanj vse žrtvovati. Ne bodi len bolnika obiskati.*«

Točka č) v Slov. slov. se ujema s SP samo v prvem odstavku; drugi odstavek, ki govori o istovrstnih stavčnih veznikih *in, pa, ter, ali, kakor, i — i, tako — kakor, ni — ni (niti), ni (niti)*, je v SP izpuščen, a še zmeraj drži; isto velja za sledečo opomnjo glede *ne, ne — ne*. Naslednji odstavek je obsežen v SP v čl. 41. d); zato je pa naslednja opomba po SP nova; glasi se: »Če si sledita dva veznika (ali členek in veznik), se piše vejica pred drugim veznikom, če se z njim začenja nov stavek. N. pr. *V svoji neizkušeni poštenosti si je mislila, da, če se sama ne briga po nepotrebnem za druge, jo bodo pustili tudi drugi pri miru.* (Detela.) *Skusili ste, da, kdor se iz prvega prenegli, se kmalu upeha.* (Vodnik.)«

Točka d) velja v celoti; e) v SP manjka; f) in g) pa z opomnjo vred ostaneta v veljavi.

§ 115. v SP v celoti izpuščen.

§§ 116. do 120. veljajo v celoti.

§ 121. drži v celoti, le točki č) je treba dodati: »Namesto pomišljaja stoji včasih samo vejica, n. pr. *Roke so mi omahnile, stal sem kakor od kamna, podoba vseh bridkosti* (= izpuščeno: *bil sem prava podoba...*). (Cankar.)«

Točka e) je v SP izpuščena.

§ 122. velja v celoti, le da ima SP še dodatno točko c): »Kadar je treba med besede z narekovajem pisati še kake besede, ki imajo narekovaj, se rabi znamenje: , ' ali » «, n. pr. *Levstik piše: »Cegnarju se njegov ,Pegam in Lambergar' ni posrečil.* Ali ,... se njegov »Pegam in Lambergar« ni posrečil".

§ 123. ne drži več v smislu členov 15. do 20. SP; torej odpade.

§ 124. ostane v celoti neizpremenjen.

§§ 179. do 182. v Slov. slovnici obravnavajo pisavo tujih lastnih imen; SP ima ta pravila obdelana v posebnem poglavju O pisavi in sklanji tujih lastnih imen. To poglavje je v SP postavljeno na širšo

podlago in v marsičem novo, zato naj se v celoti upošteva v smislu SP. Tu ga zaradi obširnosti ne navajamo.

SP ima posebno poglavje O rabi naglasnih znamenj v čl. 36. do 39.; Breznikova Slov. slovnica⁴ omenja to le mimogrede v §§ 3.; 8.; 10. c); 17. a). Vse, kar je tam, drži, le da je v SP določneje obdelano.

Pomni pa: ' in ^ imata različno vrednost v SP in Slovenski slovnici⁴. Z ' Slovenska slovnica⁴ zaznamuje dolgo rastoče poudarjene samoglasnike, ne glede na to, ali je samoglasnik ozek ali širok; to zaznamuje Breznik z znaki pod črko. — SP pa z ' zaznamuje samo dolga ozka e in o ter vse druge dolge samoglasnike ne glede na to, ali izgovarjamo poudarek rastoče ali padajoče. Tega SP ne loči. S ^ (včasih tudi s ^) zaznamuje Slov. slovnica dolgo padajoče poudarjene samoglasnike ne glede na to, ali je samoglasnik širok ali ozek. SP postavlja ^ le na e in o ter zaznamuje s tem, da sta samoglasnika široka.

§ 40., drugi odstavek Slov. slovnice je treba nadomestiti z naslednjim določilom SP, str. 23., pod besedo *bralec*: »Samostalniki, ki zaznamujejo delujoče osebe, se pišejo s končnico *-alec*, *-ilec*; *-alka*, *-ilka* (n. pr. *bralec*, *-lca*; *bralka*; *poslušalec*, *-alca*, *-lka* itd.) razen a) v primerih, v katerih je glagolski pridevnik na *-v*, iz katerih so izvedeni, še živ, n. pr. *báhav*: *báhavec*, *báhavka*; *drémav*: *drémavec*, *drémavka*; *jécav*: *jécavec*, *jécavka*; *hirav*: *hiravec*, *hiravka* itd. — in b) če stoji v zlogu pred to končnico l ali lj, n. pr.: *volivec*, *volivka*; *ponavljavec*, *ponavljavka*; *prenavljavec*, *-vca*; *sestavljavec*, *-vca*; *prestavljavec*, *vca*; *molivec*, *molivca*, *molivka* itd.

Pri novih in iz večine le knjižno rabljenih tvorbah izgovarjamo *-l-*, pri starih domačih pa *-u-*; *bralec*, *-lca*; *prebivalec*, *-lca* govôri *-læc*, *-auca*; *metalec*, *-lca* pa *metalæc*, *-lca* itd.

V tem smislu dopolni tudi § 288., t. 44., 5. β) v Slov. slovnici⁴.

SP loči v p r a v o r e č j u zborni in pogovorni govor; Slovenska slovnica pozna samo zborni govor. Ker šolski pouk ni pogovor, marveč javno predavanje, velja za šolski izgovor zborni govor; pri pouku slovenščine naj se navaja mladina na ta izgovor, ker je pogovorni izgovor samo manj skrben zborni govor, ki se mu bo privadila z lahkoto v vsakdanjem pogovoru, če bo obvladovala

zborni govor, medtem ko se iz pogovornega govora ne more naučiti lepega zbornega govora, ki ji je potreben pri javnem nastopanju. Zato v tem pogledu veljajo v splošnem pravorečna pravila Slov. slovnice⁴ in Slovenskih čitank za nižje razrede I. do IV., ker niso v nasprotju s SP.

Zato tudi ni razlike med vrsto samoglasnikov v SP na eni, v Slov. slovnici in Čitankah na drugi strani. Kratka, ozka *ě* in *ò* se uporabljata razen v pogovornem govoru le v diftongih *ěj* in *òg*, kjer sosesčina *j* in *g* povzroča vtis ozkosti; ali to so stvari, ki ne posegajo v splošna pravila.

V tem smislu naj se razlagajo pravorečna pravila v odobrenih učnih knjigah, zlasti Slov. slovnici⁴ § 12. in Slov. čitanki I. § 13., 7., in Slov. čitanki II. §§ 13. do 15. in §§ 21. do 23.

§§ 34. in 35., 37. in 38. v Slov. slovnici⁴ o izgovoru *nj* in *lj* je treba popraviti v smislu SP, str. VI.: »Glasovni skupini *lj* in *nj* govorimo razločno v obeh sestavnih delih, le na koncu zloga (besede) se drugi del (glas *i* za pisani *j*) ne izgovarja, zato pa je prvi del (*l*, *n*) mehak, jasen glas.«

Naglaševanje v samostalniških, pridevniških in glagolskih oblikah s premičnim naglasom, kakor ga določa Slovenska slovnica⁴, ni v nasprotju s SP, ki sicer dopušča precejšnjo svobodo; tudi naglasi v Slovenskih čitankah I. do IV. niso v splošnem v nasprotju s SP, le da ta dopušča poleg teh tudi korensko izenačevanje, n. pr. *gôra*, *goré* in *góre*, *goró*, *na góro*; množ. *goré* in *góre*, *gorá* in *gór* itd.

§ 169. Slov. slovnice⁴ in § 48., 2., v Slov. čit. II. je treba popraviti v toliko, da zoževanje *e* in *o* v samostalnikih kakor *pléče*, *ókno* v množini ni reden, marveč le izjemen pojav pri nekaterih samostalnikih; tako v SP: *déblo*, *débla*; *čélo*, *čéla*; *sélo*, *séla* in *séla*; a samo *pléče*, *pléča*; *ókno*, *ókna* itd.

§ 192. Slov. slovnice⁴, § 48., 3., Slov. čitanke I. in § 54. Slov. čitanke II. je treba dopolniti v toliko, da SP priznava določno pridevniško obliko *zeléni*, *ruméni*, *globóki*, *visóki*, *širóki* itd. namesto *zeléni*, *ruméni*, *globóki*, *visóki*, *širóki* itd.

C. Razlike med Slov. čitankami za nižje razrede srednjih šol in Slov. pravopisom

Z doslej omenjenimi omejitvami ostanejo vsa pravorečna pravila v veljavi. Pravopisna in pravorečna pravila v Slov. čitankah I. do IV. pa so toliko manj prizadeta, kolikor manj obsegajo teh podrobnosti. — V berilih samih je pač nujno mnogo oblik, pisanih v smislu doslej veljavnih pravil. Največkrat je treba popraviti končnice *-avec*, *-avca*, *-avka*, ki so bile doslej predpisane, v *-alec*, *-alca*, *-alka* (z izgovorom *-u* ali *-l*), kakor jih predpisuje SP v zgoraj navedenem pravilu (gl. § 40.). — Poleg tega se SP dosledno odloča za pisavo *a* namesto polglasnika *e* v nenaglašenih zlogih kakor: *bacniti*, *bacnem*; *dahniti*, *dahnem* (*iz*-, *od*-); *ganiti*, *ganem* (*pre*-, *z*-), *ganljiv*; *makniti*, *maknem* (*pre*-, *po*-, *iz*-, *od*-, *na*-); *pahniti*, *pahnem* (*iz*-, *od*-, *pre*-, *za*-); *takniti*, *taknem* (*iz*-, *do*-, *pre*-, *po*-, *na*-, *pri*-); *kasniti*, *kasna*, *-ó*; *lahkati*, *lahka*, *-ó*; *lagati*, *lažem* (*z*-, *na*-); *sahniti*, *sahnem* (*u*-, *pre*-) itd. V takih primerih imajo Slov. čitanke I. do IV. v nenaglašenih zlogih polglasni *e*, kar je bilo doslej dovoljeno in v rabi.

V posameznih primerih je način dosedanje pisave le redko različen od dosedanje; najpogostejše naj navedemo:

blagor, *blagra* (v Slov. čit. *blager*, *blagra*)

bledomoder, *-dra*, *-o* in podobne sestave v Slov. čit. *narazen*

din, ne *Din* kot okrajšava za *dinar*

dihur, *-ja* namesto dosedanjega *dehor*, *-ja*

čustvo, *-a* namesto dosedanjega *čuvstvo* (ker domača tvorba iz glagola *čutiti*)

jaslice, *-ic*, ne *jaselce* kakor v Slov. čit. I.

kamen, *kamna*, ne *kamena*; *kamniten*, *-tna*, *-o*, ne *kamenit*; *kamnati*, *kamnam*; *kamnje* in *kamenje*; *kamena sol*

kozolec, *-lca* kakor že v Slov. čitankah, ne *kozlec*
nečimrn in *ničemuren*

negnoj, *-ja* (*drevo*), ne *nagnoj*

pirh, *-a*, ne kakor doslej *piruh*

sonce, *-a*, *sončen*, *odsončen*, *osončje* kakor v Slov. čitankah, ne *solnce* itd.

surov, *-a*, *-o*, ne *sirov*

upoštevati, *poštevati*, v *poštev jemati*.